

THE CODE OF CIVIL PROCEDURE .

ACT NO. XIV OF 1882.

दिवानी काम चलाववानी रीतनो कायदो.

सने १८८२ नो आक्ट १४ मो.

दीका साथे

पुत्रा भीदास गंगादास देसाई,

हायकोर्टना अने अमदावादनो डीस्ट्रिक्ट कोर्टना वकील

तैयार कर्ना ते

पुस्तकालर. कसतुर वीरचंदे.

छपायी प्रसिद्ध करयो.

अमदावादनो

भामानी हवेलीमां पुनाछेटेड प्रिन्टींग अने जनरल एजन्सी कंपनी

“लिमिटेड” ना प्रेसमां रणछोडलाई जंगारामे छाप्यो.

संवत् १९३६.

सने १८८३.

(आग्रंथना सर्वे तरेहना स्वामित्व हक प्रसिद्ध कर्ना अरु अर्थात्)

आ कसदो अमदावादनो वकीलानी हवेलीनी साथे शा. कसतुर वीरचंदेनी
दुकानेथी तथा डीकाबटनी पौजमां अमारा धुरे आगणथी मणथे.

અનુક્રમણિકા.

ઉદ્દેશ.

પ્રારંભનો વિષય.

કલમો.

પાનું.

- ૧ હુકુંનામ. શરૂઆત. સ્થાનિક વ્યાપ્તિ. ૧
- ૨ શબ્દાર્થ. ... ૨
- ૩ કાયદા અને આક્ટ ૨૬ ક્યો તે. ૪
પ્રથમના આક્ટના હવાલા.
સુત ૧૮૮૨ ના જુન માસની ૧લી
તારીખ પહેલાં માંડેલી ફરિયાદોમાં
કામ ચલાવવાની રીત કાયમ
રાખવી.
- સન ૧૮૭૬ના જુલૈ માસની ૨૬મી
તારીખે ચાલુ હોય એવી અપીલો.
- ૪ અયોધ્યા, પંજાબ, મધ્યપ્રાંત અને
પ્રવૃદ્ધિને લગતા કેટલાક આક્ટ
કાયમ રાખવા. ૫
- ૫ મુકસીમની સ્માલકાજ કોર્ટોને કલ
લાગુ પડે છે તે. ૬
- ૬ (અ) મિલટરી કોર્ટ આફ્રીકવેસ્ટની. "
- (ખ) મુખ્યમંત્રીનાની ફરિયાદોની ચો-
કરી કરવાને નીમિત્તા અમલદારોની.
- (ક) મદ્રાસમાં ગામના મુનસફ અને
ગામની પંચાયતોની.
- (ડ) નાદારી કોર્ટ તરીકે એસે તારે
રંચુનના રિકારડરની.
- હકુમત અને કામ ચલાવવાની રીત
કાયમ રાખવી.
- ૭ મુખ્યના કેટલાક કાયદા કાયમ રા-
ખવા. ૭
- ૮ ધલાકાના મુખ્ય શેહેરોની સ્માલકાજ
કોર્ટો. ૮
- ૯ કાયદાના ભાગ. "

ભાગ ૧ લો.

સામાન્યરીતે ફરિયાદોવિશે.

ખાખ ૧ લો.

કોર્ટની હકુમત તથા નિર્ણિત વાલવિશે.

૧૦ જન્મમુખીના અથવા કુળીના મુખ્યમ.

કલમ.

પાનું.

- ૧૧ મુદામ મનાઇ કરી હોય તે શિવાયની
બધી દિવાની ફરિયાદોની કોર્ટો
ચોકસી કરવી. ૯
- ૧૨ ચાલુ ફરિયાદો. ૧૧
- ૧૩ નિર્ણિત વાત. "
- ૧૪ બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ફરિયાદો કરવાને
પરરાજ્યના ફેસલા ક્યારે પ્રતિબંધ
ન કરે. ૧૪

ખાખ ૨ ને.

ફરિયાદ કરવાનાં ઠેકાણાંવિશે.

- ૧૫ કઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરવી તે. ૧૫
- ૧૬ જ્યાં ફરિયાદનો વિષય હોય ત્યાં ફ-
રિયાદો કરવી. ૧૬
- ૧૭ જ્યાં પ્રતિવાદીઓ રહેતા હોય, અથ-
વા દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય,
ત્યાં ફરિયાદો કરવી. ૧૭
- ૧૮ જાતને અથવા જંગમ મિલકતો
કરેલી નુકસાનીનો બદલો લેવાની
ફરિયાદો. ૧૮
- ૧૯ એક જ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં પણ જુદી જુદી
કોર્ટોની હકુમતમાં આવેલી સ્થા-
વર મિલકતની ફરિયાદો. ... ૨૦
- જુદા જુદા ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની સ્થા-
વર મિલકત બાબતની ફરિયાદો.
- ૨૦ હકુમતમાં બધા પ્રતિવાદીઓ રહેતા
ન હોય ત્યારે મુકદ્દમો આગળ
ચાલતો બંધ કરવાનો અધિકાર. ૨૦
અરજ ક્યારે કરવી.
- ૨૧ જ્યારે ફરિયાદ બીજી કોર્ટમાં માંડ-
વામાં આવે ત્યારે કોર્ટ ફીની
મફતી. ૨૧
- ૨૨ જો કોર્ટમાં ફરિયાદ થઈ શકે તે એ-
ક જ અપીલ કોર્ટના તાબાની
હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત. ૨૧
- ૨૩ જ્યારે તે પ્રમુખ તાબાની કોર્ટો ન-
હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત. "

કલમ. પાનું.
૨૪ બપોરે તેજુદી જુદી હે કોરટના તા-
બાની કોરટ હોય તારે કામ અ-
લાવવાની રીત ... ૨૨
૨૫ એક કોરટમાંથી બીજી કોરટમાં ફરિ-
યાદો મોકલવાખાખત

ખાખ ૩ નો.

પક્ષકારો અને તેમનું હાજર થવું, તેમની
અરજી, અને તેમણે કરવાનાં કામ
એ વિશે.

- ૨૬ વાદીઓતરફે કોણ સામીલ થઈ શકે તે ૨૩
૨૭ ફરિયાદ કરનાર વાદીને બદલે વાદી
દાખલ કરવાને અથવા તેમાં સા-
મીલ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. ..
૨૮ પ્રતિવાદીઓ તરફે સામીલ કરાય તે
શખસો
૨૯ એકજ કરારથી જવાબદાર થતા પ-
ક્ષકારોને સામીલ કરવાનું ... ૨૪
૩૦ એકજ સંબંધવાળા બધા પક્ષકારો-
ની વતી, તેમાંનો કોઈ એક પક્ષ-
કાર ફરિયાદ માંડી શકે અથવા
જવાબ દઈ શકે
૩૧ ખોટી રીતે પક્ષકાર કરવાને લઈ કુ-
રિયાદ નિષ્ક્રમ જવાની નહીં... ..
૩૨ કોરટ પક્ષકાર કાઢી નાખવાને અથ-
વા સામીલ કરવાને મુખત્યાર છે. ૨૫
વાદી તરફે અથવા ઇષ્ટમિત ત-
રફે સામીલ કરેલા શખસ-
ની સંમતિ.

કલમ ૩૦ પ્રમાણે ફરિયાદો કરી
હાય અથવા જવાબ આપ્યા
હોય તેમાંના પક્ષકારો
સામીલ પ્રતિવાદીઓને સમન પોં-
ચાડ્યા.

ફરિયાદ ચલાવવાનું કલમ.

- ૩૩ પ્રતિવાદી સામીલ કરવામાં આવે તો
ફરિયાદ અરજી ફરિયાદી કરવી. ૨૬
૩૪ પક્ષકાર સામીલ નથી કયા અથ-
વા ખોટી રીતે સામીલ કર્યા છે તે-
ની હરકતો લેવાની વખત ... ૨૯

કલમ. પાનું.
૩૫ ઘણાએક વાદી અથવા પ્રતિવાદી-
ઓમાંનો પ્રત્યેક પોતામાંના કોઈ
બીજાને પોતાની તરફથી હાજર
થવા વગેરેનો અખત્યાર આપી
શકે ... ૨૬
અખત્યાર સહી સુધાંતનો લખી,
અને કોરટમાં દાખલ કરેલો
જામએ.

કબુલ કરેલા મુખત્યારો અને પ્લીડરો.

- ૩૬ હાજર થવા વગેરેનું કામ જાતે અ-
થવા કબુલ કરેલા મુખત્યાર મા-
રફત અથવા પ્લીડર મારફત
થઈ શકે ૨૬
૩૭ કબુલ કરેલા મુખત્યારો ... ૨૭
કોરટની હકુમત બહાર ને પક્ષકારો
હોય તેમનાં મુખત્યારનામાં ને-
મની પાસે હોય તે શખસો.
દાખલાવાળા મુખત્યાર.
(કોરટની) હકુમત બહારના પક્ષકારો-
ની વતી વેપાર ધંધો ચલાવના-
રા શખસો.
ખંજવ, અધોધ્યા અને મધ્ય પ્રાં-
તમાં કબુલ કરેલા મુખત્યારો.
૩૮ કબુલ કરેલા મુખત્યારોને પ્રોસેસ પોં-
ચાડવાનું ૨૭
૩૯ પ્લીડર કરવાનું ૨૮
૪૦ પ્લીડરને પ્રોસેસ પોંચાડવાનું. ..
૪૧ પ્રોસેસ લેવાના મુખત્યાર
તેની નામલુક લખેલી હોવી જોઈએ
અને તે કોરટમાં દાખલ કરવી.

ખાખ ૪ થો.

ફરિયાદ તૈયાર કરવાવિશે.

- ૪૨ ફરિયાદ શી રીતે તૈયાર કરવી... ૨૯
૪૩ તમામ દાખલ ફરિયાદમાં આવેલા
જોઈએ
દાવાનો કંઈ ભાગ છોડી દેવાનું.
ઘણા ઇલાજોમાંથી એક ઇલાજની
ફરિયાદ કરવી છોડી દીધી હોય તો.

કલમ. પાનું.
 ૪૪ જમીન લેવાની ફરિયાદમાં અમુક
 દાવાજી માત્ર સામીલ કરવા. ૩૦
 મૃત્યુપત્ર ચલાવનારે, મૃત્યુતની મિલ-
 કતના વહીવટ કરનારે, અથવા
 વારસે કરેલા અથવા તેમનાઉપર
 કરવાના દાવા.
 ૪૫ વાદી દાવાનાં ઘણાં કારણ એકજ
 ફરિયાદમાં સામીલ કરી શકે. ૩૧
 કોરટ તેમને જુદા પાડવાનો હુકમ કરે.
 ૪૬ ફરિયાદમાં યોગ્ય દાવાનાં કારણ રા-
 ખવાને પ્રતિવાદી અરજ કરી શકે. ૩૨
 ૪૭ અરજ સાંભળ્યા પછી કોરટ કેટલાંક
 કારણ કમી કરે અને ફરેસ્ટ ક-
 રવાનો હુકમ કરે. ... ૩૨

બાબ ૫ મો.

ફરિયાદો માંડવાવિશે.

૪૮ ફરિયાદ અરજીથી ફરિયાદ માંડવી. ૩૩
 ૪૯ ફરિયાદ અરજીની ભાષા. ...
 ૫૦ ફરિયાદ અરજીમાં લખવાની વિગતો. ,,
 પેસાખાખતની ફરિયાદમાં,
 વાદી વારસ વકીલ તરીકે ફરિયાદ
 કરે ત્યારે,
 પ્રતિવાદીનો સંબંધ તથા જવાબદારી
 જાણાવવી જોઈએ.
 મુદતનો કાયદો લાગુ ન પાડવાનાં
 કારણ.
 ૫૧ ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી કરવી તથા
 તેના સાચાપણા બાબત એકરાર
 કરવો. ... ૩૪
 ૫૨ સાચાપણાના એકરારની મતલબ. ૩૫
 સાચાપણાના એકરાર ઉપર સહી
 કરવી.
 ૫૩ ફરિયાદ અરજી ક્યારે નામંજૂર કરવી,
 ફરેસ્ટ કરવાસાથે જાણી આપવી,
 અથવા ફરેસ્ટ કરાવવી. ... ૩૫
 વિશેષ કસ્ટ.
 ફરેસ્ટી ઉપર સહી કરવી.
 ૫૪ ફરિયાદ અરજી ક્યારે નામંજૂર કરવી. ૩૬
 ૫૫ ફરિયાદ અરજી નામંજૂર કરવામાં
 આવે ત્યારે શી રીતે કરવું. ... ૩૭

કલમ. પાનું.
 ૫૬ ફરિયાદ અરજી નામંજૂર કરી હોય
 તો તે ઉપરથી નવી ફરિયાદ કરે-
 વાને ક્યારે હરકત ન થાય. ૩૮
 ૫૭ યોગ્ય કોરટમાં આપવાસાથે ફરિયાદ
 અરજી ક્યારે પાછી આપવી. ૩૮
 ફરિયાદ અરજી પાછી આપવી જ-
 ખતે શું કરવું.
 ૫૮ ફરિયાદ અરજી મંજૂર કરવામાં આવે
 તો શી રીતે કરવું. ... ૩૮
 ટુંકી હકીકતો.
 ફરિયાદોનું રજીસ્ટ્રાર.
 ૫૯ જે દસ્તાવેજની રૂબરૂ વાદી ફરિયાદ
 કરતો હોય તે હાજર કરવા. ... ૩૯
 દસ્તાવેજ અથવા નકલ આપવી.
 બીજા દસ્તાવેજોની યાદ.
 ૬૦ દસ્તાવેજો પોતાના કબજામાં અથવા
 અખત્યારમાં ન હોય તો શું જ-
 રાવવું. ... ૪૦
 ૬૧ વેચાય એવા દસ્તાવેજો ખોવાયા હોય
 તેમની રૂબરૂ કરેલી ફરિયાદો. ,,
 ૬૨ દુકાનનો ચોપડો હાજર કરવાનું. ,,
 અસલ લેખઉપર નિશ્ચની કરીને તે
 પાછો આપવો.
 ૬૩ ફરિયાદ અરજી દાખલ કરતી વખતે
 હાજર કરેલા ન હોય તે દસ્તાવેજ
 પુરાવામાં ન લેવાય. ... ૪૧

બાબ ૬ હો.

સમન કાઢવા તથા પોંચાડવાવિશે.

સમન કાઢવાવિશે.

૬૪ સમન. ... ૪૨
 ૬૫ સમન સાથે નકલ કે ટુંકી હકીકત
 જોડવી. ...
 ૬૬ પ્રતિવાદી કે વાદીને જાતે હાજર થ-
 વાને કોરટ હુકમ કરે. ... ૪૨
 ૬૭ મુચ્ચામુલની અંદર અથવા આગ
 ગાડીનો રસ્તો હોય તો ૨૦૦ મુલની
 અંદર રહેતો ન હોય તે પક્ષકારને
 જાતે હાજર આવવો હુકમ કરવો
 નહીં. ... ૪૨

કલમ.

પાનું.

- ૪૮ મુદ્દા હરાવવાનો કે આપ્તર નિકાલનો સમન થાય. ... ૪૨
- ૪૯ પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ હરાવવામાં આવતો. ... ૪૩
- ૫૦ વાદીને જોઈએ તે અથવા પ્રતિવાદી પોતે જેના ઉપર આધાર રાખે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાને પ્રતિવાદીને સમનમાં ફરમાવવું. "
- ૫૧ આપ્તર નિકાલનો સમન કાઢતી વખતે પ્રતિવાદીને તેના સાક્ષી હાજર કરવાને ફરમાવવું. "
- સમન પોંચાડવાનું.
- ૫૨ સમન કોને પોંચાડવા આપવો. "
- ૫૩ પોંચાડવાની રીત. ... ૪૪
- ૫૪ ઘણા પ્રતિવાદીઓને સમન પોંચાડવાનું. ... "
- ૫૫ અને ત્યાંસુધી પ્રતિવાદીને જાતે, અથવા તેના મુખ્યત્વારને સમન પોંચાડવો. ... "
- ૫૬ જેની મારફત પ્રતિવાદી ધંધો ચલાવતો હોય તે મુખ્યત્વારને સમન પોંચાડવો. ... "
- ૫૭ ટુથાવર મિલકતની ફરિયાદોમાં જે મુખ્યત્વારના હવાલામાં મિલકત હોય તેને સમન પોંચાડવો. ... ૪૫
- ૫૮ પ્રતિવાદીની કુટુંબના મરદને સમન ક્યારે પોંચાડાય. ... "
- ૫૯ જેને સમન પોંચાડ્યો હોય તેણે સમન પોંચાડવાનો સહી કરવી. "
- ૬૦ પ્રતિવાદી સમન લેવાની ના પાડે, અથવા નમજે ત્યારે શી રીતે કરવું. "
- ૬૧ સમન પોંચાડવાની રીત તથા વખતનો શેરો. ... ૪૬
- ૬૨ સમન પોંચાડ્યા જનાર અમલદારની જર્જીલી. ... "
- સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવી તે.
- ૬૩ સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરી હોય તેનું પરિણામ. ... ૪૭
- ૬૪ સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવાનું કહ્યું હોય ત્યારે હાજર

કલમ.

પા

- થવાની મુદત હરાવવી. ...
- ૬૫ પ્રતિવાદી બીજી કોઈ કોરટની હકુમતમાં રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર નહોતો ત્યારે સમન શી રીતે પોંચાડવો. "
- ૬૬ મુકદ્દમાની કોરટોએ કોટેલી પ્રોસેસ રંગુન અને ઇલાકાના શેરોમાં શી રીતે પોંચાડવી. ... ૪
- ૬૭ જેલમાં હોય તે પ્રતિવાદીને પોંચાડવાનું. ... ૪
- ૬૮ બીજી ડિસ્ટ્રિક્ટમાં જેલ હોય ત્યારે શી રીતે કરવું. ... "
- ૬૯ પ્રતિવાદી ખ્રિષ્ટિય ઇંડિયાની બહાર રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર નહોતો ત્યારે તે શી રીતે પોંચાડવો. ... "
- ૭૦ ખ્રિષ્ટિય રેસિડેન્ટ અથવા સરકારના એજન્ટ મારફત પોંચાડવાનું. "
- ૭૧ સમનને બદલે પત્ર લખવો. ... "
- ૭૨ તે પત્ર મોકલવાની રીત. ... ૪૬
- પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.
- ૭૩ જે પક્ષકાર પ્રોસેસ કઢાવે તેને ખરચે તે પોંચાડવી. ... "
- પોંચાડવાનું ખરચ.
- ૭૪ લેખી નોટીસો અને હુકમો શી રીતે પોંચાડવા તે. ... "
- ટપાલ ખરચ.
- ૭૫ ટપાલ ખરચ. ... "

બાબ ૭ મો.

પક્ષકારોએ હાજર થવાવિશે તથા ન હાજર થવાની પરિણામવિશે.

- ૭૬ પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ આપવાસાર સમનમાં હરાવેલ દિવસે પક્ષકારોએ હાજર થવું. ૫૦
- ૭૭ સમન કાઢવાની ફી વાદીએ ન આપવાથી સમન ન પોંચાડ્યો હોય ત્યારે ફરિયાદ કાઢી નખાવ. ... "
- વિશેષ હરાવ.

કલમ. પાનું.

૯૮ જો કોઈ પક્ષકાર હાજર ન થાય તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી. ... ૫૦

૯૯ આપે પ્રસંગે વાદી નહીં ફરિયાદ આણે. ... ૫૧

અથવા કોરટ ફરિયાદ પાછી ફાઇલ ઉપર લે.

૯૯ અ-મજબૂઆ વગર સમન પાછો આ-
બ્યા પછી એક વરસ સુધી વાદી
નવો સમન કાઢવા વિશેની અરજી
કરવાને સુકે તો ફરિયાદ કાઢી
નાખવી. ... ૫૧

૧૦૦ ફક્ત વાદીજ હાજર થાય તો કામ
ચલાવવાની રીત:— ૫૨
જ્યારે બરોગર રીતે સમન પોંચ્યો
હોય ત્યારે.

જ્યારે સમન બરોગર રીતે ન પોંચ્યો
હોય ત્યારે.

સમન પોંચ્યો હોય પણ યોગ્ય મુદતની
અંદર ન પોંચ્યા હોય ત્યારે.

૧૦૧ મુલતવી રાખેલી મુલાવણીને દિવસે

પ્રતિવાદી હાજર થાય અને પ્ર-
થમ હાજર ન થવાનું મજબૂત
કારણ બતાવે ત્યારે શી રીતે કરવું. ૫૩

૧૦૨ જ્યારે ફક્ત પ્રતિવાદી હાજર થાય
ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત. ૫૩

૧૦૩ વાદીની ગેરહાજરથી તેના વિરુદ્ધ
હુકમનામું થાય તો પછી નવી
ફરિયાદ આલશે નહીં. ... ૫૩

૧૦૪ પ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનાર પ્ર-
તિવાદી હાજર ન થાય ત્યારે કામ
ચલાવવાની રીત. ... ૫૪

૧૦૫ ઘણા વાદીઓ પૈકી એક અથવા
વધારે ગેરહાજર રહે ત્યારે કામ
ચલાવવાની રીત. ... ૫૪

૧૦૬ ઘણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક અથ-
વા વધારે ગેરહાજર હોય ત્યારે
કામ ચલાવવાની રીત. ... ૫૪

૧૦૭ જો હાજર થવાને જે પક્ષકારને
હુકમ ક્યો હોય તે પુરતું કારણ
બતાવ્યા વગર ગેરહાજર રહે તો
તેનું પરિણામ. ... ૫૪

કલમ. પાનું.

એક તરફી હુકમનામા રદ કરવા વિશે.

૧૦૮ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એક તરફી થએલું
હુકમનામું રદ કરવાનું. ... ૫૪

૧૦૯ વિરુદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ કર્યા વગર
હુકમનામું રદ કરવું નહીં. ... ૫૫

ખાખ ૮ મો.

લેખી કેફીયતો તથા સામા દાવા વિશે.

૧૧૦ લેખી કેફીયતો ... ૫૬

૧૧૧ સામા દાવાની વિગત લેખી કેફીયત
માં લખવી. ... ૫૬
સોકશી.

સામા દાવાથી થવાનું કાર્ય.

૧૧૨ પહેલી મુલાવણી પછી લેખી કેફી-
યત લેવી નહીં ... ૫૮
વિશિષ્ટ કરાવ.

૧૧૩ કોરટ લેખી કેફીયત માગે અને પ-
ક્ષકાર તે ન આપે ત્યારે શું કરવું. ૫૯

૧૧૪ લેખી કેફીયતો કેમ તૈયાર કરવી. ... ૫૯

૧૧૫ લેખી કેફીયતો ઉપર સહી કરવી તથા
તેના સાચાપણાનો એકરાર કરવો. ૫૯

૧૧૬ વિવાદરૂપ, લંબાણવાળી અથવા ન-
કામી લેખી કેફીયતો વિશે કોર-
ટનો અપત્યારે ... ૫૯
કુરસ્તી ઉપર સહી.
ના મંજૂર કરવાનું પરિણામ.

ખાખ ૯ મો.

કોર્ટ પક્ષકારોની જગ્યાની ભલા વિશે.

૧૧૭ ફરિયાદ અરજીનો તથા લેખી કેફી-
યતનો મજબૂર કબુલ છે કે ના ક-
બુલ તે નક્કી કરી લેવું. ... ૬૦

૧૧૮ પક્ષકારની અથવા તેની કે તેના પ્લી-
ડરની મરજી આપેલા માણસની
જગ્યાની ... ૬૦

૧૧૯ જગ્યાનીનો મતલબ લખવો. ... ૬૦

૧૨૦ પ્લીડર જગ્યા દેવાની ના કહે અથ-
વા દઈ શકે નહીં ત્યારે શું કરવું. ૬૦

કલમ.

પાનું.

ખાખ ૧૦ મો.

દસ્તાવેજોની શોધ લાવવા વિશે, તથા તે

કમ્પ્યુટ કરવા, જોવા, હાજર કરવા,

અપડકારી રૂખવા, ને પાછા આપવા વિશે.

૧૨૧ સવાલનામું આપવાનો અખત્યાર. ૬૧

૧૨૨ સવાલનામું પોંચાડવાનું. ... ૬૨

૧૨૩ સવાલનામું આપવું ઘટરાત હતું કે નહીં તેની તજવીજ. ... "

૧૨૪ કારપોરેશન અથવા કંપનીના અમલદારને સવાલનામું પોંચાડવાનું. "

૧૨૫ લાગુ નથી એ વગેરે કારણથી સવાલના જવાબ આપવાની ના કહેવાનો અખત્યાર. ... ૬૨

૧૨૬ સવાલના જવાબમાં સોગતનામું ગુજારવાની મુદત. ... "

૧૨૭ કોઈ પક્ષકાર પુરતી રીતે જવાબ ન આપે ત્યારે શી રીતે કરવું. "

૧૨૮ દસ્તાવેજોનું ખરા પછાવિશે કમ્પ્યુલટ માગવાનો અખત્યાર. ... "

૧૨૯ દસ્તાવેજની શોધ લગાડવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર. ... ૬૩

૧૩૦ હુકમના જવાબનું સોગતનામું.

૧૩૦ દાવા આલતાં દસ્તાવેજો હાજર કરવા વિશે હુકમ કરવાનો અખત્યાર. ... "

૧૩૧ ફરિયાદ અરજી વગેરેમાં હવાલો આપેલા દસ્તાવેજો જોવાસાથે હાજર કરવાખાખત નોટીસ. ... "

તે નોટીસ અમાન્ય કરવાનું પરિણામ. "

૧૩૨ જો તે નોટીસ મળે તે પક્ષકારે ક્યારે અને ક્યાં તે દસ્તાવેજો જોવાને મુજબ એ ખાખત સામી નોટીસ આપવી. ... "

૧૩૩ જોવાદેવાનો હુકમ કરાવવાની અરજ. ૬૪

૧૩૪ તે અરજ સોગતનામું આધારે કરવી. ... "

૧૩૫ શોધ કાઢવાનો હુકમ જો અતકરીરી ખાખત અથવા મુદત ઉપર આધાર રાખતો હોય તે તકરારી

કલમ.

પાનું.

ખાખત અથવા મુદતનો પ્રથમ

નિર્ણય કરવાવિશે ફરમાવવાનો

અખત્યાર. ... ૧૪

૧૩૬ જવાબ ન દે અથવા જોવા ન દે તેનું પરિણામ. ... "

૧૩૭ કોરટ પોતાના દફતરમાંથી અથવા બીજી કોરટમાંથી કાગળ મંગાવે. ૬૫

૧૩૮ દસ્તાવેજ પુરાવો પહેલી મુનાવણી વખતે તૈયાર રાખવો. ... "

૧૩૯ દસ્તાવેજો હાજર ન રાખવાનું દળ. ૬૬

૧૪૦ કોરટ દસ્તાવેજો લેવા. ... "

લાગુ ન પડે તેવા અથવા અગ્રહ્ય દસ્તાવેજો નામંજૂર કરવા.

૧૪૧ સાબિત થયાવિના કોઈ દસ્તાવેજ દફતરમાં દાખલ કરવો નહીં. "

સાબિત થએલા દસ્તાવેજો ઉપર નીચાની કરીને તે દાખલ કરવા.

ફુકાનના સોપડામાં લખેલો મજબૂર.

૧૪૨ નામંજૂર કરેલા દસ્તાવેજો ઉપર નીચાની કરવી, અને તે પાછો આપવો. ... ૬૭

૧૪૩ કોઈ દસ્તાવેજ અપડકારી રાખવાનો કોરટ હુકમ કરે. ... "

૧૪૪ પુરાવામાં દાખલ કરેલો દસ્તાવેજ ક્યારે પાછો આપાય. ... "

ફરિયાદી મુદત પહેલાં દસ્તાવેજો ક્યારે પાછો આપી શકાય.

અમુક દસ્તાવેજો પાછા આપવાનહીં. પાછા આપેલા દસ્તાવેજની પોંચ આપવી.

૧૪૫ દસ્તાવેજો વિશેના ફરાવ સાકાર પદાર્થોને લાગુ કરવા. ... ૬૮

ખાખ ૧૧ મો.

મુદત ફરાવવા વિશે.

૧૪૬ મુદત કાઢવાનું. ... ૬૮

૧૪૭ મુદત ઉપરથી મુદત કાઢવા તે. ૬૯

૧૪૮ મુદત કાઢવા પહેલાં કોરટ સાક્ષી અથવા દસ્તાવેજ તપાસે. ... "

કલમ. પાનું.
 ૧૪૯ મુદ્દા વધારવાનો, દુરસ્ત કરવાનો
 અને કમી કરવાનો અખત્યાર. ૭૦
 ૧૫૦ હકીકતની અથવા કાયદાની બાબતો
 પક્ષકારો એકમત થઈને મુદ્દાના
 આકારમાં લખી આપે. ૭૧
 ૧૫૧ કોરટનાં મુદ્દાઓ કોરટને એમ
 કોરટની ખાતરી થાય તો કોરટ
 ફેરવો આપે. ... ૭૧

• બાબ ૧૨ મો.

પહેલી સુનાવણી વખતે ફરિયાદનો નિકાલ.
 ૧૫૨ કાયદાની અથવા હકીકતની કોઈ
 બાબતમાં પક્ષકારોને તકરાર ન
 હોય તો. ... ૭૨
 ૧૫૩ ઘણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી કોઈને વાદી
 સાથે તકરાર ન હોય તો. ... ૭૨
 ૧૫૪ કાયદાની અથવા હકીકતની બાબ-
 તોમાં પક્ષકારોને તકરાર હોય નહીં
 કોરટ મુદ્દા ઉપર ફરિયાદ કરે અને ફે-
 રવો કહી સંભળાવે. ... ૭૨
 ૧૫૫ બેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુ-
 રાવો હાજર ન કરે તો કોરટ ફે-
 રવો કહી સંભળાવે અથવા ફરિ-
 યાદ મુલતવી રાખે. ... ૭૨

બાબ ૧૩ મો.

મુલતવી રાખવા વિશે.
 ૧૫૬ કોરટ મુદ્દત આપે અને સુનાવણી
 મુલતવી રાખે. ... ૭૩
 મુલતવી રાખવાનું ખરચ.
 ૧૫૭ દરોવેલ દિવસે પક્ષકારો હાજર ન
 થાય તો શી રીતે કરવું. ... ૭૩
 ૧૫૮ બેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરા-
 વો આપવા વીગેરેને માટે કસુર
 કરે તો એ કોરટ ફરિયાદ ચલાવે. ... ૭૩

બાબ ૧૪ મો.

શાક્ષીઓને સમન કરવા તથા તેમણે
 હાજર રહેવા વિશે.
 ૧૫૯ શહેદી પુરવાસાર અથવા દસ્તાવેજો

કલમ. પાનું.
 હાજર કરવાસાર હાજર રહેવાનો
 સમન ... ૭૪
 ૧૬૦ સમન કાઢવાની અરજ કરવામાં
 આવે એટલે શાક્ષીઓનું ખરચ
 કોરટમાં ભરવું. ... ૭૪
 ખરચનો દર.
 ૧૬૧ ખરચ શાક્ષીને આપવા માંડવું. ૭૪
 ૧૬૨ ભરેલી રકમ પૂરતી ન હોય ત્યારે શી
 રીતે કરવું. એક કરતાં વધારે દી-
 વસ શાક્ષીને ખોટી કરચો હોય
 ત્યારે તેનું ખરચ ... ૭૪
 ૧૬૩ હાજર રહેવાનો વખત કે કાળું અને
 કામ એ સમનમાં લખવું. ... ૭૪
 ૧૬૪ દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન. ૭૫
 ૧૬૫ કોરટમાં હાજર હોય એવા શખસને
 શહેદી પુરવાનું કહેવાને અખત્યાર. ૭૫
 ૧૬૬ સમન શી રીતે પોહિંચાડવો. ... ૭૫
 ૧૬૭ સમન પોહિંચાડવાનો વખત. ... ૭૫
 ૧૬૮ નાસતા કરતા શાક્ષીની મોકલત જમ
 કરવાનું. ... ૭૫
 ૧૬૯ સાક્ષી હાજર થાયતો જમીનસેડીશકાય ૭૬
 ૧૭૦ સાક્ષી હાજર ન થાયતો શી રીતે કરવું. ૭૬
 ૧૭૧ ફરિયાદના પક્ષકાર શિવાયના શખ-
 સોને સાક્ષીઓ તરીકે કોરટમાં
 તાની બેઠે સમન કહે. ... ૭૬
 ૧૭૨ શહેદી પુરવાસાર અથવા દસ્તાવેજ
 હાજર કરવા સાર જે શખસોને
 સમન થયો હોય તેમની ફરજ. ૭૬
 ૧૭૩ તેમણે ક્યારે જવું. ... ૭૬
 ૧૭૪ સમન અમાન્ય કરવાનાં પરિણામ. ૭૬
 પકડાએલો સાક્ષી શહેદી ન પૂરી
 શકે અથવા દસ્તાવેજો હાજર ન
 કરી શકે ત્યારે શું કરવું. ૭૬
 ૧૭૫ સાક્ષી નાસતો ફેર ત્યારે શું કરવું. ૭૬
 ૧૭૬ જો તે હાજર રહેવાને બંધાએલા શખસો. ૭૬
 ૧૭૭ કોરટ કોઈ પક્ષકારને શહેદી પુરવાનું
 કહ્યાં છતાં તે ના પાડે તેનું
 પરિણામ. ... ૭૬
 ૧૭૮ સાક્ષીઓ બાબતના નિયમ સમન
 કરેલા પક્ષકારોને જાણુ. ૭૬

કલમ.

પાનું.

ખાખ ૧૫ મો.

ફરિયાદની સુનાવણી તથા સાક્ષીઓની

જખાની વિશે.

૧૭૬ શરૂઆત કરવાનો હક ને પક્ષકારને
હોય તેણે પોતાનો મુકદ્દમો કહીને
પુરાવો હાજર કરવો. ... ૭૮

શરૂઆત કરવાના હકવિશે નિયમો.

૧૮૦ સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો
કહીને પુરાવો આણવો. ૭૯

શરૂઆત કરનાર પક્ષકારનો પ્રત્યુત્તર.

૧૮૧ ખુલ્લી કોરટમાં સાક્ષીઓની જખાની
લેવી. ... "

૧૮૨ અપીલ થઈ શકે એવાં કામમાં
શહેદી થી રીતે લેવી. ... "

૧૮૩ જુખાનીનું બાષાંતર ક્યારે કહી
ખતાવવું. ... ૮૦

૧૮૪ જડને શહેદી ન લખી લીધી હોય
તો ટિપણ કરવું. ... "

૧૮૫ અંગ્રેજીમાં શહેદી ક્યારે લેઈ શકાય. ... "

૧૮૬ કોઈ વિશિષ્ટ સવાલ જવાબ લખી
લે લેવાય. ... ૮૦

૧૮૭ હરકત લીધા છતાં કોરટે પુછ્યાં
દેવિલા સવાલો. ... "

૧૮૮ સાક્ષીની વરતાણકવિશેનો શેરો. ... "

૧૮૯ અપીલ ન થઈ શકે એવાં કામમાં
શહેદીનું ટિપણ કરવું. ... "

૧૯૦ જડથી એનટિપણ ન થઈ શકે તો
તે જ થવાનું કારણ તેણે લખવું. ૮૧

૧૯૧ ફરિયાદનો નિકાલ થયા પહેલાં
જડ જાય તો તેણે લખી લી-
ધેલી શહેદી ઉપયોગમાં લેવાય. ... "

૧૯૨ સાક્ષીની જખાની લાગલી જ લઈ
શકાય. ... "

૧૯૩ સાક્ષીને પાછો બાલાઈમ સવાલ
કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. ... "

કલમ.

પાનું.

ખાખ ૧૬ મો.

સોગનનામા (આફિડેવિટ) વિશે.

૧૯૪ સોગનનામાથી કોઈ વાત શાખીત
કરવાનો હુકમ થઈ શકે. ૮૨

૧૯૫ ઉલટ તપાસણીસારે સોગનનાનું
કરનારે હાજર રહેવું એમ હુકમ
કરવાનો અખત્યાર. ... "

૧૯૬ સોગનનામામાં લખવાની ખાખતો. "

૧૯૭ સોગનનામું કરનારને સોગન કોણે
આપવા. ... "

ખાખ ૧૭ મો.

ફેસલો અને હુકમનામાવિશે.

૧૯૮ ફેસલો ક્યારે કહી સંભળાવવો. ... "

૧૯૯ માણ જડને લખી રાખેલો ફેસલો
કહી સંભળાવવાનો અખત્યાર. ૮૩

૨૦૦ ફેસલાની બાષા. ... "

૨૦૧ ફેસલાનો તરજુમો. ... "

૨૦૨ ફેસલા ઉપર તારીખ નાખાને સહી
કરવી. ... "

૨૦૩ રમાલકાજ કોરટોના ફેસલા. ... "

બીજી કોરટોના ફેસલા. ... "

૨૦૪ કોરટે પ્રત્યેક મુદ્દા ઉપર પોતાનો
ઠરાવ લખવો. ... ૮૪

અપવાદ.

૨૦૫ હુકમનામાની તારીખ. ... "

૨૦૬ હુકમનામામાં લખવાનો મજકુર. ... "

હુકમનામું દુરસ્ત કરવાનો અખત્યાર.

૨૦૭ સ્થાવરમિલકત લેવાનું હુકમનામું. ૮૫

૨૦૮ જંગમમિલકત આપવાનું હુકમનામું. ... "

૨૦૯ પૈસાની ફરિયાદમાં મુદ્દલ રકમ ઠરાવી

હોય તે ઉપર કંઈ વ્યાજ આપ-

વાનું હુકમનામામાં ફરમાવી

શકાય. ... "

૨૧૦ હપ્તાથી પૈસા આપવાનું હુકમના-

મામાં ફરમાવી શકાય. ... ૮૬

હુકમનામું થયા પછી હપ્તાથી રૂપિયા

આપવાનો હુકમ.

કલમ. પાનું.

- ૨૧૧ જમીનવિશેની ફરિયાદોમાં બ્યાન-
સાથે દરમ્યાનની ઉપજ આપવા-
નું હુકમનામું કરવાની કોર્ટ મુ-
ખત્યાર છે. ... ૮૬
- ૨૧૨ ફરિયાદ પહેલાંની દરમ્યાનની ઉપ-
જની રકમનો કોર્ટ નિર્ણય કરે,
અથવા તેવિશેની ચોકશી બાકી
રાખે. ... ૮૭
- ૨૧૩ વહિવટની ફરિયાદો ... "
- ૨૧૪ અગ્રકયાધિકારનો હક્ક અમલમાં
લાવવાની ફરિયાદ ... ૮૮
- ૨૧૫ પંત્યાજી તોડવાની ફરિયાદ ... "
- ૨૧૫અ. મુખ્ય તથા તેના મુખત્યારની વ-
ચેતા હિસાબ આપતની ફરિયાદ. "
- ૨૧૬ સામો દાવો અપાવ્યો હોય ત્યારે હુ-
કમનામું ... "
- પ્રતિવાદીને અપાવેલી રકમનીઆ-
પતમાં હુકમનામાનું કળ. ...
- ૨૧૭ ફેસલાની તથા હુકમનામાની સહી
મુદ્દાંતની નકલો આપવી ... ૮૯

બાબ ૧૮ મો.

ખરચવિશે.

- ૨૧૮ અરજીનું ખરચ ... "
- ૨૧૯ ખરચ કોણે આપવું એ ફેસલામાં
કરમાવવું ... "
- ૨૨૦ ખરચાવશે કોર્ટનો અખત્યાર ... ૯૦
- ૨૨૧ જે રકમ કબ્જા હોય અથવા લે-
હેણી માલમ પડે તેમાં ખરચ
મજરે અપાવી શકાય ... ૯૧
- ૨૨૨ ખરચ ઉપર બ્યાન ... "
- વિષયમાંથી ખરચ બચાવ કરવું.

બાબ ૧૯ મો.

હુકમનામાની બજાવણીવિશે.

અ. — કઈ કોર્ટથી હુકમનામાં બજા શકે
તે વિશે.

- ૨૨૩ જે કોર્ટથી હુકમનામું બજાશે તે
કોર્ટ ... ૯૧

કલમ. પાનું.

- ૨૨૪ પોતાનું હુકમનામું બીજી કોર્ટે બ-
જાવવું એમ કોર્ટ કરમાવે ત્યારે
કામ ચલાવવાની રીત ... ૯૨
- ૨૨૫ હુકમનામા વગેરેની નકલો જે કોર્ટ-
ને મળે તે કોર્ટે સાબીતીવગર
તે બજાવ કરવી ... ૯૩
- ૨૨૬ જે કોર્ટને હુકમનામું અથવા હુકમ
મોકલ્યો હોય તે કોર્ટે તે બજાવ-
વાનું ... "
- ૨૨૭ બીજી કોર્ટે મોકલેલું હુકમનામું હે
કોર્ટે બજાવવાનું ... "
- ૨૨૮ બજાવવાસાર બીજી કોર્ટોનાં આ-
વેલાં હુકમનામાં બજાવવામાં કો-
ર્ટનો અખત્યાર ... "
- તે હુકમનામાં બજાવવામાં કરેલા
હુકમો ઉપર અપીલ.
- ૨૨૯ હીંદુસ્તાનની સરકારે દેશી સંસ્થાનો-
માં સ્થાપેલી કોર્ટોનાં હુકમ-
નામાં ... ૯૪

બ. — બજાવણીની દરખાસ્તવિશે.

- ૨૩૦ બજાવણીસાર દરખાસ્ત ... "
- ૨૩૧ એકલા હુકમનામાવાળાની દરખા-
સ્ત. ... ૯૫
- ૨૩૨ હુકમનામની માલકી જેને મળે તે-
ણે કરવાની દરખાસ્ત ... ૯૫
- ૨૩૩ મૂળ હુકમનામાવાળા ઉપર અમલ-
માં લવાય તેવા જે હક્ક હોય હુ-
કમનામું ચકાવી લેનાર ઉપર રે-
હેશ ... ૯૬
- ૨૩૪ બજાવણી પહેલાં હુકમનામાનો દે-
ણદાર મરી જાય તો તેના વાર-
સુવકીલ ઉપર દરખાસ્ત થાય. "
- ૨૩૫ હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્તનો
મજકુર ... ૯૭
- ૨૩૬ જંગમ મિલકત જપ્ત કરવાની દર-
ખાસ્ત સાથે તેની યાદ આપવી. ૯૮
- ૨૩૭ સ્થાવર મિલકત જપ્ત કરવાની દર-
ખાસ્ત હોય તો બસ્તી વિગત લ-
ખવાની તે ... "
- ૨૩૮ કલેક્ટરની રજીસ્ટરમાંનો ઉતારો દ-
રખાસ્ત સાથે ક્યારે આપવો ...

કલમ. પાનું.

કુ.—બળવણી બંધ રાખવાવિશે.

- ૨૩૯ કોરટ બળવણી ક્યારે બંધ રાખે. ૯૯
- ૨૪૦ હુકમનામાના હેતુદાર પાસે જામી-
ન માગવાનો, અથવા તેનીસથે
શરતો કરવાનો અખત્યાર
- ૨૪૧ છોડી મુક્યા હોય તે હુકમનામાના
હેતુદારને ફરી પકડાય
- ૨૪૨ હુકમનામું કરનારી કોરટ અથવા
અપીલ કોરટે કરેલો હુકમ જે કો-
ર્ટને દરખાસ્ત કરી હોય તે કો-
ર્ટે માન્ય કરેવા ... ૧૦૦
- ૨૪૩ હુકમનામાવાળાની તથા હુકમના-
માના હેતુદારની દરમ્યાન ફરિયા-
દ આપુ હોય ત્યાંમુધી બળવણી
બંધ રાખવાનું

ડ.—હુકમનામું બળવનારી કોર્ટે

નિકલ કરવાની તકરારો.

- ૨૪૪ હુકમનામું બળવનારી કોર્ટે નિકાલ
કરવાની તકરારો

ઈ.—હુકમનામા બળવવાના પ્રકારવિશે.

- ૨૪૫ હુકમનામું બળવનારી દરખાસ્ત
જીલ્લા પુછી શું કરવું તે ... ૧૦૨
દરખાસ્ત મંજૂર કર્યાપછી શું કરવું તે.
- ૨૪૬ ચામૈસામી હુકમનામાં ... ૧૦૪
- ૨૪૭ એકજ હુકમનામાં અપાવેલા સર્-
મસામી દાવા ... ૧૦૫
- ૨૪૮ હુકમનામું શામટિ ન બળવવું તે-
નું કરણ બતાવવાની નોટીસ. ..
વિશેષ ઠરાવ
- ૨૪૯ નોટીસ કાઢ્યાપછી શું કરવું તે. ૧૦૬
- ૨૫૦ વારંટ ક્યારે કાઢવું
- ૨૫૧ તારીખ, સહી, ચિહ્નો અને સ્વા-
ધીન કરવું.
- ૨૫૨ મૈયતના વારમુવકીમે ઉપર મૈયતની
મિલકતમાંથી આપવા એવું પૈ-
સાઆપતનું હુકમનામું
- ૨૫૩ જામીનઉપરનું હુકમનામું
- ૨૫૪ પૈસાઆપતનું હુકમનામું ... ૧૦૭
- ૨૫૫ દરમ્યાનની ઉપજની અથવા તી-

કલમ. પાનું.

- જી બાબતની પૈસાની રકમ પા-
છળથી નક્કી કરવાનું હોય તેવું
હુકમનામું ... ૧૦૮
- ૨૫૬ એક હજાર રૂપીયામુધીનું હુકમના-
મું તાત્કાલ બળવવાનો હુકમ ક-
રવાનો અખત્યાર ... ૧૦૯
- ૨૫૭ હુકમનામાઉપરથી પૈસા ભરવાના
પ્રકાર
- ૨૫૮ અ. હુકમનામાના હેતુદારને મુદત
આપવાબાબતનો કરાર
હુકમનામાના કરજની ભરપાઈ ક-
રવાબાબતના કરાર.
- ૨૫૯ હુકમનામાવાળાને પૈસા આપવા ૧૧૦
- ૨૫૯ ખાસ જંગમ મિલકતનાં અથવા
વહુ તામે લેવાનાં હુકમનામાં ૧૧૨
- ૨૬૦ કરાર વિશ્વેષરીતે પૂરો કરવાનું અ-
થવા લગ્નના હક્ક પૂરા કરવાનું
હુકમનામું
- ૨૬૧ ખત કરી આપવાનું અથવા વે-
ચાવ એવા લેખ પાછળ શેરો ક-
રી આપવાનું હુકમનામું ... ૧૧૩
- ૨૬૨ કોરટ ખતઉપર સહી કરે તેનો ન-
મુનો અને તેનું પરિણામ ..
- ૨૬૩ સ્થાવરમિલકતનું હુકમનામું
- ૨૬૪ સ્થાવર મિલકત બાકુતના કબ-
જમાં હોય ત્યારે તે શીરતિ સ્વા-
ધીન કરવી તે ... ૧૧૪
- ૨૬૫ છોટ્ટની વહેંચણી કરવાનું અથ-
વા હિસ્સા જુદા પાડવાનું

ફ.—મિલકત જપ્ત કરવાવિશે.

- ૨૬૬ હુકમનામું બળવવામાં જપ્તી પૂકરી-
ને વેચવાને પાત્ર થઈ શકે તે
મિલકત
- ૨૬૭ જે મિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે-
વિશે કોઈને સમત કાઢી તેની જ-
બાની લેવાનો અખત્યાર ... ૧૧૭
- ૨૬૮ સ્ટેશુની, શેરની, અને હુકમના
માના હેતુદારના કબજામાં ન હો-
ય તેવી બીજી મિલકતની જપ્તી ૧૧૮
- ૨૬૯ હુકમનામાના હેતુદારના કબજામાં
ની જંગમ મિલકતની જપ્તી ૧૧૯
વિશેષ ઠરાવ.

કલમ.

પાનું.

જમ કરેલા જીવધનના મુજરાતને
વાસ્તે નિયમ કરવાનો અખત્યાર.

૨૭૦ વેચાણ એવા લેખની જમી ... ૧૨૦

૨૭૧ ઘરમાંની મિલકત ધરવાનું ... ૧૨૧

જનાનામાંની મિલકત ધરવાનું.

૨૭૨ કોરટમાં અથવા સરકારી અમલ-

દાર પાસે અનામત રાખેલી મિ-

લકતની જમી

વિશેષ ઠરાવ.

૨૭૩ મૈસામામતના હુકમનામાંની જમી ૧૨૩

ખીમ હુકમનામાંની જમી.

હુકમનામાવાળાએ માહિતી આપવી.

૨૭૪ સ્થાવર મિલકતની જમી ... ૧૨૪

૨૭૫ હુકમનામું ભરપાઈ થયાપછી જમી

ઉઠાડવાનો હુકમ ... ૧૨૫

૨૭૬ જમી પછી મિલકત ખાનગીરીતે

આપી દેવાનો બ્યવહાર નિરબંક

થવાનો ૧૨૫

૨૭૭ જમ થયેલું નાણું અથવા ચલણી

નોટ જે પક્ષકારને મળવાનો હક્ક

હાય તેને આપવાનું કોરટ દ્વારા

માવે ૧૨૬

૨૭૮ જમ થયેલી મિલકત ઉપર કોઈ દા-

વા કરે અથવા જમીમાં હરકત

કરે તની તજવીજ

વેચાણ મુલતવી રાખવાનું.

૨૭૯ દાવેદારે પુરાવો આપવો ... ૧૨૮

૨૮૦ મિલકત ઉપરથી જમી ફર કરવાનું ...

૨૮૧ જમ થયેલી મિલકત ઉપરથી જમી

ખસેડવાનો દાવો નામજાર ક-

રવાનું

૨૮૨ ખાલવાળાના હક્ક મુદ્દાંત જમી ચા-

લુ રાખવાનું.

૨૮૩ જમ મિલકત ઉપર હક્ક ઠરાવવા-

ની ફરિયાદો ચાલે ... ૧૨૯

૨૮૪ જમ થયેલી મિલકત વેચવાનો અ-

ને જે ઉપજે તે

હક્કદારને આપવાનો હુકમ કરવાનો

અખત્યાર.

૨૮૫ ગણી કોરટોનાં હુકમનામાં અખત્યાર

વામાં જમ થયેલી મિલકત ...

કલમ.

પાનું.

ગ.—મિલકતના વેચાણવિશે અને

તે સ્વાધીન કરવાવિશે,

(અ) સામાન્ય નિયમ.

૨૮૬ વેચાણનું કામ કોણે અને શી રીતે

કરવું ... ૧૩૦

૨૮૭ જાહેર લીલામથી કરવાના વેચાણ-

નું જાહેરનામું

કોરટે કરવાના નિયમ.

૨૮૮ જજ્જ વગેરેને અભય ... ૧૩૧

૨૮૯ જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાનો પ્રકાર

૨૯૦ વેચાણની મુદત ... ૧૩૨

૨૯૧ વેચાણ મુલતવી રાખવાનો અ-

ખત્યાર

લેણું અને અરચ આપવા માંડે

અથવા આપ્યું એમ સાબિત

કરે તો વેચાણ બંધ રાખવું.

૨૯૨ ખબવણીના વેચાણમાં જેમનો સં-

બધ હોય તે અમલદારે લેણા-

મમાં મિલકતની માગણી કરવી

નહી અથવા તે ખરીદવી નહીં ૧૩૩

૨૯૩ કમુર કનારો ખરીદદાર ફરી ખી-

લામ કરવાથી ખોટ આવે તેનો

જવાબદાર થશે.

૨૯૪ હુકમનામાવાળાએ જાહેરનામું વગ-

ર મિલકતની માગણી કરવી ન-

હી અથવા ખરીદવી નહીં. ...

હુકમનામાવાળો ખરીદી તો હુકમના-

માંની રકમ ખરીદીના રકમના

બરેણાતરીકે ગણાય.

૨૯૫ ખબવણીના વેચાણમાં જે ઉપજે

તે હુકમનામાવાળામાં શાજો

પડતું વેદ્ય આપવું. ... ૧૩૪

ધરાણીયો હક્ક કાયમ રાખીને મિલ-

કત વેદ્ય હોય તો તે વિશે વિશે-

ય ઠરાવ.

વિશેષ ઠરાવ.

(બી).—જંગમ મિલકતવિશે નિયમો.

૨૯૬ વેચાણ એવા લેખનામાં જાહેર ક-

પનીની શરવિશે નિયમ ... ૧૩૫

કલમ. પાનું.
 ૨૯૭ વેચેલી બીજી જંગમ મિલકતની કીમતનું બરણું
 ૨૯૮ ગેરશિરસ્તપણાને લીધે જંગમ મિલકતનું વેચાણ જોડું થશે નહિ, પણ કોઇને નુકશાન થાયતો તે ફરિયાદ કરી શકે... ૧૩૭
 ૨૯૯ ખરોખર ધરેલી જંગમમિલકતસ્વાધીન કરવાનું ૧૩૮
 ૩૦૦ હુકમનામાના દેણદારની જંગમમિલકત ઉપર બીજાનો કબજો રાખવાનો હક્ક (લીયન) હોય ત્યારે તે શીરીતે સ્વાધીન કરવી. ..
 ૩૦૧ લેણું તથા જાહેર કંપનીના શેર સ્વાધીન કરવાનું ..
 ૩૦૨ વેચાય એવા લેખ અને શેર ચઢાવી આપવાનું.
 ૩૦૩ બીજી મિલકત હોય ત્યારે તેનો હક્ક પ્રાપ્ત થવાનો હુકમ ... ૧૩૯
૩૬—સ્થાવર મિલકતવિશે નિયમો.
 ૩૦૪ કઈ કોરટો જમીનના વેચાણનો હુકમ કરી શકે.
 ૩૦૫ હુકમનામાની રકમ પ્રતિવાદી ઉભી કરે એટલામાટે જમીનનું વેચાણ મુલતવી રાખવાનું.
 હુકમનામાના દેણદારને સર્ટિફિકેટ આપવું.
 ૩૦૬ સ્થાવરમિલકતના ખરીદદારે અનામત મુકવાનું ... ૧૪૦
 ૩૦૭ પૂરેપૂરું રકમ બરવાની મુદત. ..
 ૩૦૮ તે રકમ ન બરે ત્યારે શીરીતે કહેવું. ..
 ૩૦૯ સ્થાવર મિલકતના ફર્સ્ટ વેચાણનું જાહેરનામું.
 ૩૧૦ બજાવણીમાં અવિલકત મિલકતનો હિસ્સો વેચાય તેમાં સહ-બાગીદારનો માગણી કરવાનો હક્ક પહેલો છે.
 ૩૧૧ ગેરશિરસ્તપણાને લીધે અજમાવેલું લીલામ રદ કરવાની અરજી. ૧૪૧
 ૩૧૨ હરકતબામંજૂર કરવાનું અને મંજૂર કરવાનું પરિણામ. ... ૧૪૨

કલમ. પાનું.
 ૩૧૩ હુકમનામાના દેણદારનો વેચવાનો હક્કસંબંધ નથી એ કારણથી લીલામ રદ કરવાની અરજી. ..
 ૩૧૪ વેચાણ કાયમ કરવાનું.
 ૩૧૫ જો વેચાણ રદ થાયતો ખરીદદારને કીમત પાછી આપવી.
 ૩૧૬ સ્થાવર મિલકતના ખરીદદારને સર્ટિફિકેટ. ... ૧૪૫
 ૩૧૭ ખેતામી ખરીદદાર વિરુદ્ધ ફરિયાદનો અટકાવ. ... ૧૪૬
 ૩૧૮ હુકમનામાના દેણદારના તાપ્તની સ્થાવરમિલકતસ્વાધીન કરવાનું. ૧૪૭
 ૩૧૯ બાકુતના તાપ્તામાં હોય તેવી સ્થાવર મિલકત સ્વાધી કરવાનું. ૧૪૭
 ૩૨૦ અમુક હુકમનામાં કલેક્ટર તરફ બજાવવા મોકલવાના નિયમ કરવાનો અખત્યાર.
 હુકમનામાં મોકલવાના બજાવવાને, અને પાછા મોકલવાના નિયમ કરવાનો અખત્યાર.
 ૩૨૧ સદરહુ પ્રમાણે મોકલેલાં હુકમનામાં બજાવવા વિશે કલેક્ટરનો અખત્યાર. ... ૧૪૮
 ૩૨૨ હુકમનામાની બજાવણી.
 સદરહુ પ્રમાણે મોકલેલા કલેક્ટરને સોંપવામાં આવે ત્યારે તેણે કેમ કામ ચલાવવું તે.
 ૩૨૨અ હુકમનામાવાળાએ અને મિલકત ઉપર જમનો દાવો હોય તેએને નોટીસ આપવી. ... ૧૪૮
 ૩૨૨અ પૈસા સંબંધી હુકમનામાંની રકમ ઠરાવવી અને તે પતાવવા સાથે કામમાં આવે એવી સ્થાવર મિલકતનો મિલ્કત કરવો ... ૧૪૯
 ૩૨૨ક ડિસ્ચીક્ટ કોરટ ક્યારે નોટીસ કાઢીને ચોક્કસી કરે... ૧૫૦
 ૩૨૨ડ કલમ ૩૨૨ અનુસાર ૩૨૨ ક મુજબ બ ઉત્પન્ન થનારી તકરારમાં કોર્ટ કેરેલ ઠરાવનું પરિણામ
 ૩૨૩ પૈસા આપતના હુકમનામાનો ફડચો કરવાની તજવીજ

કલમ.

પાનું.

- ૩૨૪ ભાડાનો બ્યવહાર અથવા વહિવટપુરો
થયાપછી બાકી રકમ કાંઈ (સિ-
ફેણી રહી હોયતો તેનું વસુલ. ૧૫૨
- ૩૨૪અ કલેક્ટરે દિવાની કોર્ટને હિસાબ
આપવો.
બાકી રહેલી રકમની બ્યવસ્થા. "
- ૩૨૫ વેચાણ કેવી રીતે કરવાં ... ૧૫૩
- ૩૨૫અ હુકમનામાના દેણદારે અથવા
તેના વારસ વડેલી બીજાને આ-
પવાની અને હુકમનામાવાળાઓ-
એ હાજર ચલાવવાની મનાઈ. "
- ૩૨૫અ મિલકત ઘણા ડિસ્ટ્રિક્ટોમાં હોય
ત્યારે તે બાબતના ઠરાવ. ૧૫૪
- ૩૨૫ક પક્ષકારો તથા શહેદોએ હાજર
થવાની તથા દસ્તાવેજને હાજર
કરવાની ફરજ પાડવાનો કલે-
ક્ટરનો અધિકાર. "
- ૩૨૬ જમીનનું બહેર લીલામ બંધ રાખ-
વાનો આજ્ઞાવાર કોર્ટ કલેક્ટ-
રને ક્યારે આપે. "
- ૩૨૭ પૈસાસંબંધી હુકમનામાં બજાવવામાં
જમીનના વેચાણના સ્થાનિક
નિયમ. ... ૧૫૫

હ.—બજાવણીમાં હરકત થાય તે વિશે.

- ૩૨૮ હુકમનામું બજાવવામાં અટકાવ
થાય ત્યારે કેમ કરવું. ... "
- ૩૨૯ હુકમનામાનો દેણદાર અથવા તેની
ઉરફરણીથી બીજા કોઈ અટકાવ
કરે ત્યારે કેમ કરવું. ... "
- ૩૩૦ અટકાવ જારી રહે ત્યારે કેમ કરવું. ૧૫૬
- ૩૩૧ હુકમનામાના દેણદારશિવાય બીજા
કોઈ શુદ્ધબુદ્ધિથી હક્ક રાખનાર
અટકાવ કરે ત્યારે કેમ કરવું. "
- ૩૩૨ જે શખ્સની પાસેથી કબજા કાઢી
લીધો હોય તે શખ્સ, હુકમના-
માંવાળાને કબજા મળવાના
હક્કમાં વધી લે. ત્યારે કેમ કરવું. ૧૫૭
- ૩૩૩ ફરિયાદ માંડ્યાપછી હુકમનામાના
દેણદારે મિલકત બીજાને નામે
ચલાવી હોય તો. ... ૧૫૮
- ૩૩૪ ખરીદદારને સ્થાવર મિલકતનો કબજો

કલમ.

પાનું.

- લેતાં હરકત અથવા અટકાવ
થાય તે વિશે.
- ૩૩૫ હુકમનામાના દેણદારશિવાય બીજા
દાવેદારની હરકત. ... ૧૫૯
- આઈ.—પકડવાવિશે તથા કેદ કરવાવિશે.
- ૩૩૬ હુકમનામાના દેણદારને કેદમાં રા-
ખવાનું ઠેકાણું. ... ૧૫૯
- વિશેષ ઠરાવ.
- ૩૩૭ પકડવાના વારંટમાં હુકમનામાના
દેણદારને હાજર કરવાનું ફર-
માવવું. ... ૧૬૧
- ૩૩૮ ખોરાકીનો દર. ... "
- ૩૩૯ હુકમનામાના દેણદારની ખોરાકીના
પૈસા. ... "
- ૩૪૦ ખોરાકીની રકમ ફરિયાદના અરજમાં
ગણવી. ... ૧૬૨
- ૩૪૧ હુકમનામાના દેણદારને છોડી મુકવાનું. "
- ૩૪૨ કેદમાં રાખવાની મુદત છ માસ
કરતાં વધારે નહિ થાય. ૧૬૩
- કેદમાં રાખવાની મુદત છ અઠવા-
ડીયાં કરતાં વધારે ક્યારે નથાય.
- ૩૪૩ વારંટ ઉપર શેરો.

બાબ ૨૦ મો.

હુકમનામાના દેણદાર નાદાર હોય તે વિશે.

- ૩૪૪ નાદાર ઠરાવવાની અરજ કરવાનો
આજ્ઞાવાર. ... ૧૬૪
- ૩૪૫ અરજનો મજબૂર. ... "
- ૩૪૬ અરજ ઉપર સહી કરવી તથા
સાચાપણાના એકરાર કરવા. ૧૬૫
- ૩૪૭ અરજની નકલ તથા નોટીસ પોંચા-
ડવી. ... "
- ૩૪૮ બીજા લેણદારને પોંચાડવાનો
આજ્ઞાવાર. ... ૧૬૬
- ૩૪૯ પેદેરમાં હોય તે અરજદાર વિશે
કોર્ટના આજ્ઞાવાર. "
- ૩૫૦ સુમાવણી વખત કામ ચલાવવાની
રેત. ... "
- ૩૫૧ નાદાર છોડવાનું તથા પૈસાદાર
બીમવાનું. ... "

- કલમ. પાનું.
 ૩૫૨ લેણદારોએ પોતાના લેણાં
 શાંતિ કરવાં. ... ૧૬૭
 ૩૫૩ પત્રક તૈયાર કરવું.
 ૩૫૪ પત્રકમાં લખ્યા ન હોય એવા લે-
 દારોએ કરવાની અરજી. ...
 ૩૫૪ વસુલદાર નીમવાના હુકમનું ફળ. ૧૬૮
 ૩૫૫ વસુલદારે જામીન આપવા અને
 માનમતા વસુલ કરવી. ...
 નાદાર લેણદારને છાડી મુકવો.
 ૩૫૫ વસુલદારનું કામ. ...
 મહેનતાણાનો તેનો હક્ક.
 વધારો આપી દેવો.
 ૩૫૭ છોડી મુકવાનું ફળ. ... ૧૬૯
 ૩૫૮ નાદાર જવાબદારીમાંથી મુક્ત થયો
 એવો ઠરાવ કરવો. ...
 ૩૫૯ અરજદાર દગા ખરેલો હોય ત્યારે
 કામ ચલાવવાની રીત. ૧૭૦
 ૩૬૦ બીજી કોરટને ડિસ્ચિક્ટકોરટોના અ-
 ખત્યાર આપવાનું.
 બીજી કોરટમાં મુકદ્દમા મોકલવાનું.

ભાગ ૨ જો.

પ્રેમોપાત ઉત્પત્ત થનારાં કામો વિશે.

બાબ ૨૧ મો.

પક્ષકારોના મરણ, જન, અને તેમની
 નાદારી વિશે.

- ૩૬૧ પક્ષકારના મરણ પછી જો ફરિયાદ
 કરવાનો હક પોંચતો હોય તો
 ફરિયાદ બંધ નહીં પડે. ૧૭૧
 ૩૬૨ ધણા વાનીઓ અથવા પ્રતિવાદીઓ
 પૈકી એક મરણ પામે અને ફ-
 રિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય
 ત્યારે શી રીતે કરવું. ... ૧૭૨
 ૩૬૩ ધણા વાદીઓ પૈકી એક મરણ પામે
 અને બાકીનાને તેથી મૈયતના
 વારસવકીલને ફરિયાદ કરવાનો
 હક પોંચતો હોય તો શી રીતે
 કરવું. ...

- કલમ. પાનું.
 ૩૬૪ મૈયત વાદીના વારસવકીલ અરજ
 કરી ન હોય ત્યારે શી રીતે કરવું. ૧૭૩
 ૩૬૫ એકનો જાક વાદી અથવા બાકી
 રહેલો એકનો એક વાદી મુજરી
 જાય ત્યારે શી રીતે કરવું. ...
 ૩૬૬ મૈયત વાદીના વારસવકીલ અરજ
 ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડે. ...
 ૩૬૭ મૈયત વાદીના વારસવકીલ વિશે
 તકરાર હોતો શી રીતે કરવું. ૧૭૪
 ૩૬૮ ધણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક મૈયત
 થાય, અથવા એકનો એક પ્ર-
 તિવાદી કે બાકી રહેલો એકનો
 એક પ્રતિવાદી મૈયત થાય તો
 શી રીતે કરવું. ...
 ૩૬૯ સ્ત્રી પક્ષકારના જનથી ફરિયાદ
 બંધ પડશે નહિ. ... ૧૭૫
 ૩૭૦ વાદીના દેવાળાને લીધે અથવા દેવું
 વાળવાની તેની નાદારીને લીધે
 ફરિયાદને ક્યારે હરકત થાય. ૧૭૬
 અસાધની ફરિયાદ ચલાવવામાં
 અથવા જામીન આપવામાં
 કસુર કરે ત્યારે શું કરવું.
 ૩૭૧ બંધ પાડવાથી અથવા કાઢી નાખ-
 વાથી થવાનું ફળ. ...
 બંધ પડ્યાનો અથવા કાઢી નાખ્યાનો
 હુકમ રદ કરવાની અરજ.
 ૩૭૨ ફરિયાદ ચાલતાં હકસંબંધ બીજાને
 લખી આપવામાં આવે તો શી
 રીતે કરવું. ... ૧૭૭

બાબ ૨૨ મો.

- ફરિયાદો કાઢી લેના તથા માંડીવાળવા વિશે.
 ૩૭૩ નવી ફરિયાદ આણવાની પરવાનગી
 સાથે વાદીને ફરિયાદ કાઢી લેવા
 દેવાનો અખત્યાર. ...
 ૩૭૪ પહેલી ફરિયાદથી મુદતના કાયદાને
 અસર થતી નથી. ... ૧૭૮
 ૩૭૫ ફરિયાદો માંડીવાળવાનું. ...

કુલમ.

પાનું.

બાબ ૨૩ મો.

કોરટમાં ભરણું કરવાવિશે.

- ૩૦૬ દાવા પતવા સાર પ્રતિવાદીએ રકમ
અનામત મુકવાનું. ... ૧૭૬
- ૩૦૭ અનામત મુક્યાની નોટીસ. "
- ૩૦૮ નોટીસ મળ્યાપછી અનામત મુકેલી
રકમ ઉપર વાદીને બ્યાજ અપા-
વવું નહીં. ... "
- ૩૦૯ અનામત મુકેલી રકમ વાદી પોતાના
દાવાનો કંઈ ભાગ પત્યા તરીકે
સ્વીકારે ત્યારે શી રીતે કરવું. "
- બ્યારે વાદી દાવા પુરેપુરો પત્યાતરીકે
તેરકમ સ્વીકારે ત્યારે શી રીતે કરવું.

બાબ ૨૪ મો.

ખરચેને વાસ્તે જામીન માગવાવિશે.

- ૩૮૦ ફરિયાદનું કામ ચાલતાં ખરચેને સાર
વાદીપાસેથી જામીન બ્યારેમંગાય ૧૮૧
- ૩૮૧ જામીન આપવામાં કસુર થાય તો
તેનું ફળ. ... "
- ૩૮૨ બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેવાનું. "

બાબ ૨૫ મો.

કમિશનવિશે.

અ. — સાક્ષીઓની જબાની લેવાનું
કમિશન.

- ૩૮૩ સાક્ષીની જબાની લેવાસાર કોરટ ને
પ્રસંગે કમિશન જાડી થકે તે. "
- ૩૮૪ કમિશન કાઢવાનો હુકમ. ... ૧૮૨
- ૩૮૫ કોરટની હકુમતમાં સાક્ષી રહેતો હોય
ત્યારે. ... "
- ૩૮૬ કયા સંજ્ઞાસે જબાની માટે કમિ-
શન નિકળે તે. ... "
- ૩૮૭ બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં નહાય તેવા સા-
ક્ષીની જબાની લેવાનું કમિશન. ૧૮૩
- ૩૮૮ કમિશનને અનુસરેને કોરટે સાક્ષીની
જબાની લેવી. ... "

કુલમો.

પાનું.

- ૩૮૯ સાક્ષીઓની જબાની સુધાંત કમિશન
પાછું મોકલવું. ... "
- ૩૯૦ જબાનીઓ પુરાવામાં બ્યારે વંચાય. "
- ૩૯૧ કમિશન બજાવવાના તથા પાછાં મોક-
કલવાના ડરાવો. પરજાજબાની કો-
રટોએ કઠિલા કમિશનને લામુ
પડે છે. ... ૧૮૪
- બ. — સ્થાનિક તજવીજ કરવાસાર
કમિશન.
- ૩૯૨ સ્થાનિક તજવીજ કરવાનું કમિશન. ... "
- ૩૯૩ કમિશનરે કામ કરવાની રીત. ૧૮૫
- રિપોર્ટ અને જબાનીઓ એ ફરિયા-
દમાં પુરાવો ગણાશે.
- ખુદ કમિશનરની જબાનીલેઈ શકાય.
- ક. — હિસાબ તપાસવાના કમિશન.
- ૩૯૪ હિસાબ નક્કી કરવા તથા તપાસવાનું
કમિશન. ... "
- ૩૯૫ કોરટે કમિશનરને જરૂરના હુકમો
આપવા. ... ૧૮૫
- કમિશનર આગળ આસેલું કામ કોરટે
પુરાવામાં લેવું અથવા જાસ્તી
તપાસ કરવાને ફરમાવવું.
- ક. — ભાગ પાડવાના કમિશન.
- ૩૯૬ સરકારને મહેમુલ ન બરતી હોય
તેવી સ્થાપર મિલકતની ભાગ
પાડવાનું કમિશન. ... ૧૮૬
- કમિશનરે કામ શી રીતે કરવું તે.
- ક. — સામાન્ય ડરાવો.
- ૩૯૭ કમિશનનું ખરચ કોરટમાં ભરવું. ૧૮૭
- ૩૯૮ કમિશનરોએ અખત્યાર.
- ૩૯૯ કમિશનરની રૂબરૂ સાક્ષીઓએ હા-
જર રહેવા વિશે જબાની આપ-
વા વિશે તથા તેમને શિક્ષા કર-
વાવિશે. ... "
- ૪૦૦ કમિશનરની રૂબરૂ હાજર થવાને કો-
રટે પક્ષીકારને ફરમાવવું.
- એકતરફી કામ અજાવવાનું.

કલમ.

પાનું.

ભાગ ૨ જો.

આસ પ્રસંગની ફરિયાદોવિશે.

ખાખ ૨૬ મો.

નાદારોની ફરિયાદો.

- ૪૦૧ નાદારીમાં ફરિયાદો આણી શકાય. ૧૮૮
 ૪૦૨ કઈ ફરિયાદો વિશે અપવાદ છે તે. ૧૮૯
 ૪૦૩ અરજ લેખી કરવી. "
 અરજમાં લખવાનો મજકુર. "
 ૪૦૪ અરજ આપવાનું. "
 ૪૦૫ અરજ નામંજુર કરવાનું. "
 ૪૦૬ અરજદારની જખાની. "
 જે મુખત્યારે અરજ આપી હોય
 તો, કમીશનથી અરજદારની જ-
 ખાની લેવાનું કોર્ટ ફરમાવે.
 ૪૦૭ અરજ નામંજુર કરવાનું... ૧૯૦
 ૪૦૮ અરજદારની નાદારીનો પુરાવો લેવા
 માટે ઠરાવેલા દિવસની નોટીસ. "
 ૪૦૯ સુનાવણી વખતે કામચલાવવાનીરીત... "
 ૪૧૦ જે અરજ મંજુર કરવામાં આવેતો
 તે શી રીતે કરવું... ૧૯૧
 ૪૧૧ નાદાર જીતે તારે અરજ... ૧૯૨
 કોર્ટ ફી વસુલ કરવાનું.
 ૪૧૨ નાદાર હારે તારે કેમ કરવું. "
 ૪૧૩ અરજદારને નાદારીમાં ફરિયાદ કર-
 વાની રજા આપવાની ના પાડી
 હોય તો પછી બીજી લેવી અરજ
 ચાલશે નહીં ... ૧૯૩
 ૪૧૪ વાદ નાદારથી એવું ક્યારે કરાવવું. ૧૯૩
 ૪૧૫ અરજ ... ૧૯૪

ખાખ ૨૭ મો.

સરકાર અથવા સરકારી અમલદારો કરે તે
 અથવા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદોવિશે.

- ૪૧૬ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ અથવા
 તેમના ઉપર કરવાની ફરિયાદો. ૧૯૩
 ૪૧૭ સરકારની વતી કામ કરતાનો અખ-
 તાર મળેલા અખતાર. ૧૯૪

કલમ.

પાનું.

- ૪૧૮ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ કરવાની
 ફરિયાદોમાં ફરિયાદ અરજી. "
 ૪૧૯ પ્રોસેસ બેવાસાર સરકારનો મુખત્યાર. "
 ૪૨૦ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ હાજર
 થઈને જવાબ આપવાનું. ... ૧૯૪
 ૪૨૧ સરકાર ઉપરની ફરિયાદસંબંધી સવા-
 લના જવાબ દર્શાવે એવા અ-
 ખસોને હાજર રાખવાનું. ... ૧૯૫
 ૪૨૨ સરકારી અમલદારને પ્રોસેસ પો-
 આડવાનું. ... "
 ૪૨૩ અમલદાર સરકારમાં લખાણ કરી
 શકે એટલા માટે મુદત વધારવાનું. "
 ૪૨૪ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ ઉપર
 અથવા સરકારી અમલદાર ઉપર
 ફરિયાદ કરતાં પહેલાં કરવાની
 નોટીસ. ... "
 ૪૨૫ આવા દાવામાં પકડવાનું. ૧૯૬
 ૪૨૬ જવાબ કરવાનું સરકાર માથે લેતો
 અરજ કરવાની તે. "
 ૪૨૭ આવી અરજ ન થાય ત્યારે શી રીતે
 કરવું.
 ફેસલા પહેલાં પ્રતિવાદીને પકડી
 શકાય નહીં.
 ૪૨૮ સરકારી અમલદારોને જાતે હાજર
 થવાની માફી. ... "
 ૪૨૯ સરકાર અથવા સરકારી અમલદાર
 ઉપર હુકમનામું હોય તારે કેમ
 કરવું. ... "

ખાખ ૨૮ મો.

પરરાજ્યના લોકો કરે તે ફરિયાદો, તથા
 પરદેશી અને દેશી રાજ્યકર્તાઓ કરે
 તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે
 ફરિયાદો.

- ૪૩૦ પરરાજ્યના લોકો ક્યારે ફરિયાદ કરે. ૧૯૬
 ૪૩૧ પરદેશી રાજ્ય ક્યારે ફરિયાદ કરી શકે. ૧૯૭
 ૪૩૨ રાજ્ય અથવા રજવાડા તરફથી ફ-
 રિયાદ ચલાવવા અથવા તેનો
 જવાબ કરવાને સરકારે મુદત
 નીમવાનો અખતાર. ... "

કલમ.

પાનું.

- ૪૩૩ રાજ વગેરે ઉપરની ફરિયાદો. ...
 રાજ વગેરેને પકડવાની માફી.
 તેમની મીલકત ક્યારે જપ્ત થાય.
 ૪૩૪ દેશીસંસ્થાનનોની કોર્ટોનાં હુકમનામાં
 બ્રિટિશ ઇંડિયામાં બજાવવાનું. ૧૯૮

બાબ ૨૯ મો.

કારપોરેશન તથા કંપનીઓ તરફની

તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

- ૪૩૫ ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી અને
 સાચાપણના એકરાર. ... ૧૫૫
 ૪૩૬ કારપોરેશન અથવા કંપની
 પોંચાડ.

બાબ ૩૦ મા.

ટ્રસ્ટીઓ, મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓ, અને

મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરના-

રાઓ કરે તે તથા તેમના ઉપર

થાય તે ફરિયાદો.

- ૪૩૭ ટ્રસ્ટી વગેરેને જે મિલકતનો હક્ક પ્રાપ્ત
 થાય તે મિલકતવિશેની ફરિયાદો-
 માં હિતસંબંધ હોય તેવા શખ્સો-
 ના વારસવડીલ થવાનું. ... ૨૦૦
 ૪૩૮ મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તથા મૈયતની
 મિલકતના વહિવટ કરનારને સા-
 મીલ કરવાનું. ...
 ૪૩૯ મૃત્યુપત્ર ચલાવનારી પરણેલી સ્ત્રીનો
 ધણી સામીલ કરવા નહી. ૨૦૧

બાબ ૩૧ મો.

સગીર તથા દિવાના એઓની ત-

રફની અને તેમના ઉપરની

ફરિયાદો.

- ૪૪૦ સગીરની ફરિયાદ ઇજ્ઞામિત્રે કરવી. ૨૦૧
 અરજ.

કલમ.

પાનું.

- ૪૪૧ ઇજ્ઞામિત્રે અથવા તે ફરિયાદ પુરતો
 નીમલા વાલીએ અરજી કરવી. ૨૦૨
 ૪૪૨ ઇજ્ઞામિત્રે શિવાય ફરિયાદ અરજી દા-
 ખલ કરી હોય તો તે ફાઇલમાંથી
 દુર કરવી. ...
 અરજ.
 ૪૪૩ ફરિયાદ પુરતો વાલી કોર્ટ નીમવો. ...
 ૪૪૪ ઇજ્ઞામિત્રે અથવા વાલીવગર નિજવે-
 લો હુકમ દુર કરાય. ... ૨૦૩
 અરજ.
 ૪૪૫ ઇજ્ઞામિત્રે કોણે થઈ શકે. ...
 ૪૪૬ ઇજ્ઞામિત્રે દુર કરવાનું. ... ૨૦૪
 ઇજ્ઞામિત્રે નિકળી જવાનું. ...
 નવો ઇજ્ઞામિત્ર નીમવાની અરજ.
 ઇજ્ઞામિત્ર ગુજરી જાય અથવા તે દુર
 થાય ત્યારે કામ બંધ રાખવું. ...
 નવો ઇજ્ઞામિત્ર નીમવાની અરજ. ...
 ૪૪૭ સગીરવાદી અથવા અરજદાર ઉ-
 મરે પોંચે ત્યારે તેણે શું કરવું. ...
 ૪૪૮ જો તે કામ ચલાવવાનું પસંદ કરે તો ૨૦૫
 ૪૪૯ કામ જોડી દેવાનું તે પસંદ કરે તો. ...
 અરજ.
 ૪૫૦ કલમ ૪૫૧, ૪૫૨ પ્રમાણે અરજી
 કરવાનું તથા તે સાબીત કરવાનું. ...
 ૪૫૧ સગીર સહ-વાદી ઉમરે પોંચ્યાપછી
 ફરિયાદ ચલાવવાની ના કહે
 ત્યારે ... ૨૦૫
 અરજ.
 ૪૫૨ ફરિયાદ ગેરવાજબી અથવા અ-
 યોગ્ય હોય તો.
 અરજ.
 ૪૫૩ ફરિયાદ પુરતો વાલી નીમવાનું. ... ૨૦૬
 ૪૫૪ ફરિયાદ પુરતો વાલી કોણે થઈ શકે. ...
 ૪૫૫ વાલી પોતાના કામમાં કસુર કરે તો
 તેને દુર કરી શકાય. ...
 અરજ.
 ૪૫૬ ફરિયાદ ચાલતાં વાલી મૈયત થાય
 તો નવો વાલી નીમવો. ...
 ૪૫૭ મૈયત હુકમનામાના દેણદારના સ-
 ગીર વારસ વડીલો ફરિયાદ પુ-
 રતો વાલી ... ૨૦

- કલમ. માનું.
- ૪૬૧ હિમિત્રે અથવા ક્રિયાદ પુરતા
વાલીએ હુકમનામાં પહેલાં કોર-
ટની રજા વગર તથા જામીન
આપ્યાવગર જેસા લેવા નહો. "
- ૪૬૨ હિમિત્રે અથવા ક્રિયાદ પુરતા
વાલીએ કોરટની પરવાનગી વગર
તોડળેડ કરવી નહીં. ૨૦૭
પરવાનગી વગરની તોડળેડ નિરર્થક
થઈ શકે તેવી છે.
- ૪૬૩ ૪૪૦થી ૪૬૨ સુધીની કલમો દિવા-
ના લેણેને લાગુ પડે છે. "
- ૪૬૪ કોરટની મુબાજમાં હોય તે ... "

ખાખ ૩૨ મો.

હરકરી માલુમોએ તથા તે માલુમો
કરવાની ક્રિયાદો.

- ૪૬૫ જે અમલદાર અથવા સોલજરને
રજા ન મળે તે પોતાની પતી ક-
રિયાદ અથવા જવાબ કરવાસાથે
કોર્ટમાં અમલદારે આપ્યારે
આપે. ... ૨૦૭
- ૪૬૬ આગ્રમણે આપ્યારે મળેલો શખ-
સ જાતે કામ અલાયે અથવા
પ્લીડર નીચે ... ૨૦૮
- ૪૬૭ આગ્રમણે આપ્યારે મળેલાં શ-
ખસઉપર અથવા તેના પ્લીડર-
ઉપર પ્રોસેસ પોંચડવામાં આ-
વે તે બરોબર પોંગેલી ગણવી. "
- ૪૬૮ અમલદાર અને સોલજરને સમત
પોંચાડવાનું. ... "
- ૪૬૯ પકડાનું વારંટ છાવણી વગેરેમાં
શીરતિ બંધવડું. ... ૨૦૯

ખાખ ૩૩ મો.

- હન્ટરપ્લીડર (વિશ્વ હક્કોનો તિર્ણુપ હર-
વાની તિરહિત કરે તે) ક્રિયાદ.
- ૪૭૦ હન્ટરપ્લીડર ક્રિયાદ આપે થઈ
શકે. ... "

- કલમ. માનું.
- ૪૭૧ આવી ક્રિયાદમાં ક્રિયાદ અરજી
૪૭૨ દાવો કરેલી વસ્તુ કોરટમાં મુકવાનું ૨૧૦
૪૭૩ પહેલી સુનાવણી વખતે કામ અ-
લાવવાની રીત ... "
- ૪૭૪ મુખત્યાર અને ભાડુત હન્ટરપ્લી-
ડર ક્રિયાદ ક્યારે કરી શકે. ૨૧૦
- ૪૭૫ વાદીના અરજનો બાળો ... ૨૧૧
- ૪૭૬ તિરહિત (સ્ટેકહોલ્ડર) ઉપર પ્રતિ-
વાદી ક્રિયાદ કરે ત્યારે કામ અ-
લાવવાની રીત ... ,
- અરજ.

જાગ ૪ થો.

૥ ઇલાજ.

ખાખ ૩૪ મો.

ફેસજો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જમી
કરવાવિશે.

અ.—ફેસજો થતાં પહેલાં પકડવાનું.

- ૪૭૭ જામીન લેવાસાથે વાદી ક્યારે અ-
રજ કરે ... ૨૧૧
- ૪૭૮ પ્રતિવાદીએ જામીન શામોટે ન
આપવા તેનું કારણ બતાવવાસાથે
તેને હાજર કરવાનો હુકમ. ૨૧૨
- ૪૭૯ જે પ્રતિવાદી કારણ ન બતાવે તો
અનામત મુકવાનો અથવા જા-
મીન આપવાનો કોરટ તેને હુક-
મ કરે ... ૨૧૩
- ૪૮૦ જામીન પોતાની જવાબદારી કાઢી
નાખવાની અરજ કરે ત્યારે શી-
રતિ કરવું. ... "
- ૪૮૧ પ્રતિવાદી જામીન ન આપે અ-
થવા તેને નવો જામીન ન મળે
તો કેમ કરવું. ... "
- ૪૮૨ પકડેલા પ્રતિવાદીની ખોરાકી ... "
- ખ.—ફેસજો થતાં પહેલાં જમી કરવાનું.
- ૪૮૩ હુકમનાનું પુરું કરવાના પ્રતિવાદી
પાસેથી જામીન આપવાની અને

કલમ.

પાનું.

તે જામીન ન આપે તો મિલકત
જમ કરવાની ફેસલા થતાં પહેલાં
અરજ ... ૨૧૪

અરજનો મત્સુર.

૪૮૪ જામીન આપવાનું કે કારણ બતાવ
વવાનું કોરટ પ્રતિવાદીને ફરમાવે. ૨૧૫

૪૮૫ જે કારણ ન બતાવે અથવા જા-
મીન ન આપે તો જમી કરવી. ૨૧૬
જમી હાડવાનું.

૪૮૬ જમી કરવાની રીત. ... "

૪૮૭ ફેસલા પહેલાં જમ કરેલી મિલકત-
હિસરના દાવાની તજવીજ ... "

૪૮૮ જામીન આપે અથવા ફરિયાદ કા-
ઠી નાખવામાં આવે એટલે જમી
ફર કરવી ... "

૪૮૯ જમીથી પરાયાના હક્કને હરકત થ-
શે નહીં, અથવા હુકમનામાવા-
ળાને વેચાણની દરખાસ્ત કર-
વાને પ્રતિબંધ થશે નહીં ... "

૪૯૦ આ બાબતમાં જમ થએલી મિ-
લકત હુકમનામું બજાવવામાં ફ-
રી જમ કરવી નહીં ... ૨૧૭

કુ.—પકડવાનું અથવા જમી કરવાનું કા-
મ કરું તે અયોગ્ય હોય ત્યારે નુક-
સાનીનો બદલો.

૪૯૧ અપૂર્તી કારણથી કોઈને પકડાવ્યો
હોય અથવા જમી કરવી હોય તો
તેની નુકસાનીનો બદલો. ૨૧૭
વિશેષ ઠરાવ.

બાબ ૩૫ મો.

કામ ચલાઉ તાકીદ અને દરમ્યાનના
હુકમો વિશે.

અ.—કામ ચલાઉ તાકીદ.

૪૯૨ જે પ્રસંગે કામ ચલાઉ તાકીદ આ-
પી શકાય તે પ્રસંગ ... "

૪૯૩ ફરાર કરી તોડવો નહીં અથવા તો-
ડેલો જારી રાખવો નહીં એવિશે
મનાઈની તાકીદ ... ૨૧૮

કલમ.

પાનું.

૪૯૪ તાકીદ આપ્યા પહેલાં વિરુદ્ધ પ-
ક્ષકારને નોટીસ આપવાનું કોરટ
ફરમાવું ... ૨૧૯

૪૯૫ કારપોઝિશનને આપેલી તાકીદ તે-
ના મેમરને તથા અમલદારોને
બંધનકારક છે ... "

૪૯૬ તાકીદનો હુકમ કોરટ કાઢીલે ફેરફા-
ર કરે અથવા રદ કરે ... "

૪૯૭ અપૂર્તી કારણ પર તાકીદ કઠાવી
હોય તો પ્રતિવાદીને નુકસાનીનો
બદલો. ... ૨૨૦

વિશેષ ઠરાવ.

બ.—દરમ્યાનના હુકમ.

૪૯૮ નાશ થાય એવી વસ્તુઓ દરમ્યાન
મેમરનો હુકમ કરવાનો અખ-
ત્યાર. ... "

૪૯૯ ફરિયાદનો વિષય અટકાવી રાખ-
વા વગેરેનો હુકમ કરવાનો અ-
ખતિયાર પ્રવેશ કરવાની નમુના
લેવાની અને પ્રયોગ કરવાની
સત્તા આપવાનો અખતિયાર. "

૫૦૦ આવા હુકમ કરવાની અરજ નો-
ટીસ આપ્યા પછી કરી શકાય. ૨૨૧

૫૦૧ જે જમીનવિશે ફરિયાદ હોય તે
જમીન પક્ષકારના જાળવણમાં
લાગલીજ ક્યારે અપાવાય ... "

૫૦૨ પૈસાવગેરે કોરટમાં અનામત મુ-
કવાનું ... ૨૨૨

બાબ ૩૬ મો.

વસુલદારની નીમણૂક.

૫૦૩ વસુલદાર નીમણાનો કોરટનો અ-
ખતિયાર ... "

૫૦૪ વસુલદારની જવાબદારી.
૫૦૫ કલેક્ટરને વસુલદાર ક્યારે નીમી
શકાય ... ૨૨૪

૫૦૬ આ બાબતમાં કઈ કોરટને અ-
ખતિયાર છે તે ... "

કલમ.

પાનું.

ભાગ ૬ મો.

વિશેષ કામો વિશે.

ખાખ ૩૭ મો.

લવાદીપર સોંપવાનું.

- ૫૦૧ લવાદને સોંપવાનો હુકમ કરવાસાર ફરિયાદના પક્ષકારો અરજ કરે. ૨૨૫
- ૫૦૨ લવાદની નિમણૂક ... ૨૨૬
- કોર્ટ ક્યારે લવાદ નીમે.
- ૫૦૮ લવાદને સોંપણુનો હુકમ ... ૨૨૭
- ૫૦૯ બે અથવા વધારે લવાદને સોંપણુ હોય ત્યારે મતબદ્ધ પડે તો શું કરવું તેનો હુકમ કરે. ...
- ૫૧૦ લવાદ અથવા સરખંચનું મૃત્યુપત્ર અશકતતા વગેરે ... ૨૨૮
- ૫૧૧ સરખંચની નિમણૂક કોર્ટે ક્યારે કરવી. ... ૨૨૯
- ૫૧૨ કલમ ૫૦૯, ૫૧૦, અથવા ૫૧૧ પ્રમાણે નીમેલા લવાદ કે સરખંચનો અખતિયાર ...
- ૫૧૩ સાક્ષીઓને સમન કરવાનું કસુર વગેરેને વારતે શિક્ષા. ...
- ૫૧૪ નિર્ણય કરવાસાર મુદત વધારવી. ૩૩૦
- લવાદી રદ કરવાનું.
- ૫૧૫ લવાદને બદલે સરખંચ ક્યારે લવાદીનું કામ કરે ...
- ૫૧૬ નિવાડાઉપર સહી કરવી અને તે દાખલ કરવો. ... ૨૩૧
- ૫૧૭ લવાદ અથવા સરખંચ આસ હકીકત લખી આપે ...
- ૫૧૮ કેટલેક પ્રસંગે અરજી ઉપરથી કોર્ટ નિવાડામાં આપું વડું અથવા સુધારો કરે ...
- ૫૧૯ લવાદીના અરજીવિશિષ્ટો હુકમ. ૨૩૨
- ૫૨૦ નિવાડો અથવા લવાદને સોંપેલી બાબત પાછી ક્યારે મોકલાય ...
- ૫૨૧ નિવાડો રદ કરવાનાં કારણો ... ૨૩૩
- ૫૨૨ નિવાડાપ્રમાણે ફેસલો આપવો. ૨૩૪
- ફેસલા પછી હુકમનાં કરવું.

કલમ.

પાનું.

- ૫૨૩ લવાદ ઉપર સોંપવાનું કરારનામું કોર્ટમાં દાખલ કરાય ... ૨૩૫
- અરજી ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી. તે ન દાખલ કરવાનું કારણ બતાવવાની નોટીસ.
- ૫૨૪ લવાદીપર સોંપવાના હુકમ ઉપરથી ચાલતા કામને આબાખના કરાવ લાગુ પડશે ... ૨૩૬
- ૫૨૫ કોર્ટની મારફત વગર જે બાબત લવાદીપર સોંપી હોય તેનો નિવાડો દાખલ કરવાવિશે ...
- અરજી ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.
- લવાદીના પક્ષકારોને નોટીસ આપવી.
- ૫૨૬ તે નિવાડો, દાખલ કરીને અમલમાં લાવવાનું ... ૨૩૭

ખાખ ૩૮ મો.

પક્ષકારોના કરારનામા ઉપરથી ચલાવવાના કામ વિશે.

- ૫૨૭ કોર્ટના અભિપ્રાયસાર હકીકત (ફેસ) લખી આપવાનો અખતિયાર ... ૨૩૮
- ૫૨૮ વિધવની કીમત ક્યારે લખવી. ...
- ૫૨૯ કરારનામા ઉપર ફરિયાર તરફિ નંબર પાડીને તે દાખલ કરવું. ...
- ૫૩૦ કરારનામું કરનારા અખસો ઉપર કોર્ટની હકુમત ચાલશે ... ૨૩૯
- ૫૩૧ મુકદ્દમો સાંભળીને નિકાલ કરવાનું. ...

ખાખ ૩૯ મો.

વેચાવ એવા જોખ ઉપરથી સંક્ષિપ્ત કામ ચલાવવાની રીત વિશે.

- ૫૩૨ બિલ્સ આફ ઓર્ડર વગેરે ઉપરથી સંક્ષિપ્ત ફરિયાદો કરવાની તે. ... ૨૪૦
- સમનમાં કહેલી રકમ કોર્ટમાં જમાવવાની તે.

- કલમ. પાનું.
- ૫૩૩ મુણ્ણદોષ ઉપર જવાબ કરવાનું
પ્રતિવાદી બતાવે તો તેને હાજર
ર થવાની રજા આપવી. ૨૪૦
- ૫૩૪ હુકમનામું ૨૬ કરવાનો અખત્યાર. ૨૪૧
- ૫૩૫ કોર્ટના અમલદાર પાસે બીજ વ-
ગેરે રાખવાનો હુકમ કરવાનો
અખત્યાર. ... ૨૪૧
- ૫૩૬ ન શિકારેલા બીજ કે નોટના નક-
રામણનો દાખલો મેળવવાનું
ખરચ લેવાનું. ... ૨૪૧
- ૫૩૭ આ બાબતમાં કોર્ટની ફરિયાદો-
માં કામ ચલાવવાની રીત. ૨૪૧
- ૫૩૮ આ બાબત લાગુ કરવાનું. ૨૪૧

બાબ ૪૦ મો.

સાર્વજનિક ધર્માદાય બાબતની
ફરિયાદો વિશે.

- ૫૩૯ સાર્વજનિક ધર્માદાય બાબતની ફ-
રિયાદો ક્યારે થઈ શકે. ૨૪૨

ચાગ ૬ ઠો.

અપીલો વિશે.

બાબ ૪૧ મો.

અવલ હુકમનામાં ઉપરની અપીલો વિશે.

- ૫૪૦ મુદત મનાઈ કરી હોય તે શિવા-
યનાં તમામ અવલ હુકમનામાં
ઉપર અપીલ ચાલશે. ૨૪૩
- ૫૪૧ અપીલનો નમુનો. ... ૨૪૪
- માદની સાથે શું સામીલ રાખવું.
માદનો મજકુર. ... ૨૪૪
- ૫૪૨ જે કારણ લખ્યાં હોય તે કારણો-
નેજ અપીલ કરનારે વળગી
રહેવું. ... ૨૪૫
- ૫૪૩ યાદ નામજુર કરવાનું અથવા જુ-
રસ્ત કરવાનું. ... ૨૪૫
- ૫૪૪ ઘણા વાદીઓને અથવા પ્રતિવા-

- કલમ. પાનું.
- દીઓને બધાને લાગુ પડે એવા
કારણ ઉપરથી હુકમનામું કબ્જે
હોય તો તે વાદીઓ અથવા
પ્રતિવાદીઓમાંથી એકબીજા આ
ખું હુકમનામું કરેવાની શકે. ૨૪૫

જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે
હુકમનામાં બળવવા તથા તેમની બળ-
વણીનું કામ બંધ રાખવા બાબત.

- ૫૪૫ અપીલ થઈ હોય એટલાજ કાર-
ણ ઉપરથી હુકમનામાંની બ-
ળવણી બંધ રાખવી નહી. ૨૪૭
- અપીલ થઈ શકે એવું હુકમનામું
અપીલની મુદત વીત્યા પહેલાં
બળવવું બંધ રખાય.

- ૫૪૬ જેના ઉપર અપીલ થઈ હોય તે
હુકમનામું બળવવાનો હુકમ ક-
રવામાં આવેતો જમીનલેવાનાતેર ૪૮

- ૫૪૭ સરકાર અથવા સરકારી અમલદાર
પાસેથી તેવા જમીનમાગવા નહી. ૨૪૭

હુકમનામાં ઉપર થએલી અપીલોમાં
કામ ચલાવવાની રીત. ૨૪૭

- ૫૪૮ અપીલની યાદ નોંધવાનું. ... ૨૪૭
- " અપીલનું રજીસ્ટર. ... ૨૪૭
- ૫૪૯ અપીલ કોર્ટ અપેલેટ પાસેથી
ખરચના જમીન માગે. ... ૨૪૭
- અપેલેટ પ્રિટિય ઇન્ડિયાની બ-
હાર રહેતો હોય તો. ૨૪૭

- ૫૫૦ જે કોર્ટના હુકમનામાં ઉપર અ-
પીલ થઈ હોય તે કોર્ટને અ-
પીલ કોર્ટે નોટીસ આપવી. ૨૪૮
- અપીલ કોર્ટને કાગળમોકલી દેવા.
જે કોર્ટના હુકમનામાં ઉપર
અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટમાં દા-
ખલ થએલા ફરિયાદોની નકલો
રાખવાનું. ૨૪૮

- ૫૫૧ નીચેની કોર્ટનો ઠરાવ તે કોર્ટને નો-
ટીસ મોકલ્યા વગર કાયમજુર રાખ-
વાનો અખત્યાર. ... ૨૪૮
- ૫૫૨ અપીલ સાંભળવાનો દોવસ. ૨૪૮

કલમ. પાનું.

૫૫૩ અપીલ સાંભળવાની દિવસની નોટી
સ પ્રસિદ્ધ કરવાનું તથા તે પોં-
આડવાનું. ...

અપીલકોર્ટ પોતે નોટીસપોંચાવે.
૫૫૪ નોટીસનો મળકુર ... ૨૫૧

સુનાવણી વખતે કામ ચલાવવાની રીત.

૫૫૫ શરૂવાત કરવાનો હક ...

૫૫૬ અપેલેન્ટની કસુરને લીધે અપીલ
કાઢી નાખવી. ...

એકતરફી અપીલ સાંભળવી. ...

૫૫૭ અપેલેન્ટ નોટીસનું ખરચ બરવાને
ચુકવો તેથી નોટીસ ન પોંચી
હોય તો અપીલ કાઢી નાખવા-
માં આવે. ...

વિશેષ ડરાવ.

૫૫૮ કસુરને લીધે કાઢી નાખેલી અપી-
લ ફરી ફાઇલ ઉપર લેવાય. ૨૫૨

૫૫૯ સુનાવણી મુલતવી રાખીને જે
શખસોનું લાગતું વળગતું જ-
ણાય તેમને રેસ્પોન્ડન્ટ કરવાનું
કરવાવાનો અખત્યાર. ...

૫૬૦ જે રેસ્પોન્ડન્ટના ઉપર એકતરફી
હુકમનામું થયું હોય તેની અ-
રજ ઉપરથી અપીલ ફરી સાં-
ભળી શકાય. ...

૫૬૧ રેસ્પોન્ડન્ટે જાણે જુદી અપીલ ક-
રી હોય તે પ્રમાણે તે સુનાવણી
વખતે હુકમનામામાં હરકત લે.
નોટીસનો નમુનો તથા તેને જે ક-
રદવા લાગુ પડે તે. ...

૫૬૨ અપીલ કોર્ટ મુકદ્દમો પાછો, મો-
કલવાનો. ... ૨૫૩

૫૬૩ જાસ્તી પુરાવો લેવાની મનાઈ ક્યા-
રે થાય. ... ૨૫૪

૫૬૪ પાંદું મોકલવાની મેથાદા. ...

૫૬૫ દફતર ઉપરનો પુરાવો ખસાવવા
તો અપીલ કોર્ટે આખરે નિ-
હાલ કરેલો. ...

૫૬૬ મુદ્દા કાઢીને ચાકુશો સાર જે કોર્-
ટના હુકમનામા ઉપર અપીલ

કલમ.

પાનું.

થઈ હોય તે કોર્ટ તરફ અપી-
લ કોર્ટ ક્યારે મોકલે. ...

૫૬૭ ડરાવ તથા પુરાવો દફતરમાં દા-
ખ કરવો. ... ૨૫૫

ડરાવ ઉપર લેવાની હરકતો.

અપીલનો નિર્ણય.

૫૬૮ અપીલ કોર્ટમાં જાસ્તી પુરાવો
હાજર કરવાનું. ... ૨૫૬

૫૬૯ જાસ્તી પુરાવો લેવાનો પ્રકાર. ...

૫૭૦ બાખતો જણાવીને નોંધવી. ...

અપીલના ફેસલા વિશે.

૫૭૧ ફેસલો ક્યારે અને ક્યાં સાંભળાવવો. ...

૫૭૨ ફેસલાની બાધા. ... ૨૫૭

૫૭૩ ફેસલાનો તરજુમો. ...

૫૭૪ ફેસલાનો મળકુર. ...

તારીખ અને સહી.

૫૭૫ જે અથવા વધારે જડજતે અ-
પીલ સાંભળી હોય ત્યારે ફેસલો
કરવો તે. ...

૫૭૬ જુદો મત પડે તે લખવો. ... ૨૫૮

૫૭૭ ફેસલામાં કેવો હુકમ થઈ શકે. ...

૫૭૮ ગુણદોષને અથવા હુકમતને બાધ
ન આણે એવી બુલ અથવા
ગેરશીરસ્તપણાને લીધે કોઈ હુ-
કમનામું રદ કરવું નહીં અથ-
વા તેમાં ફેરફાર કરવો નહીં. ૨૫૯

અપીલના હુકમનામા વિશે.

૫૭૯ હુકમનામાની તારીખ અને મળકુર. ...

ફેસલાથી જે જડજતો અભિપ્રાય
જુદો પડે તેણે હુકમનામા ઉપર
સહી કરવાની જરૂર નથી.

૫૮૦ ફેસલાની આજે હુકમનામાની નક-
લો મક્કકારીને આપવી. ... ૨૬૦

૫૮૧ જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર અ-
પીલ થઈ હોય તે કોર્ટને હુક-
મનામાની સહી સુધાંતની નક-
લ મોકલવી. ...

૫૮૨ અવલ હુકમતવાળી કોર્ટને જે
અખત્યાર છે તેજ અપીલ
કોર્ટને છે. ...

કલમ. પાનું.
૫૮૩ અપીલ કોર્ટના હુકમનામાની બ-
જાવણી. ... ૨૬૧

ખાખ ૪૨ મો.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપરની અપીલો
વિશે.

- ૫૮૪ બીજી અપીલ કોર્ટને થાય. "
બીજી અપીલનાં કારણ. "
૫૮૫ બીજી કોર્ટ કારણ ઉપરથી બીજી
અપીલ નહીં ચાલે. ... ૨૬૩
૫૮૬ અમુક ક્રિયાદોમાં બીજી અપીલ
ચાલશે નહીં. ... "
૫૮૭ બીજી અપીલ વિશે ઠરાવ. ૨૬૪

ખાખ ૪૩ મો.

હુકમો ઉપરની અપીલો વિશે.

- ૫૮૮ અપીલ થઈ શકે એવા હુકમ. "
૫૮૯ કોર્ટ કોર્ટે અપીલ સાંભળી તે. ૨૬૫
૫૯૦ હુકમો ઉપરની અપીલોમાં કામ
ચલાવવાની રીત. ... "
૫૯૧ ક્રિયાદ ચાલતાં કરેલા હુકમ ઉપર
અપીલ થાય નહીં, પરંતુ હુક-
મનામાં ઉપર અપીલ કરવામાં
આવે તો તે હુકમમાં થએલી
ખુલ બતાવી શકાય. ... "

ખાખ ૪૪ મો.

નાદારીમાં અપીલ કરવાવિશે.

- ૫૯૨ નાદાર તરીકે કોણ અપીલ કરી શકે. ૨૬૭
અપીલ દાખલ કરવાનો અરજ
ઉપરથી કામ ચલાવવાની રીત.
૫૯૩ નાદારી વિશેની તજવાજા... ૨૬૮
વિશિષ્ટ ઠરાવ.

કલમ. પાનું.

ખાખ ૪૫ મો.

મલીકા માઆઝમા ઇન ફોન્સિલને
કરવાની અપીલો વિશે.

- ૫૯૪ "હુકમનામું" એ શબ્દની આખ્યા. ૨૬૮
૫૯૫ મલીકા માઆઝમા ઇન ફોન્સિલને
અપીલો ક્યારે ચાલે ... "
૫૯૬ દાવાના વિષયની કિમત ... ૨૬૯
૫૯૭ કેટલીએક અપીલો વિશે મનાઈ. "
૫૯૮ જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર તકરાર
હોય તે કોર્ટને અરજ ... ૨૭૦
૫૯૯ જે મુદતમાં અરજ કરવી જોઈએ
તે મુદત ... "
૬૦૦ કિમત બદલ અથવા લાયકી બદલ-
નું સરટીફિકેટ ... "
૬૦૧ સરટીફિકેટ આપવાની ના કેહવામાં
આવે તેનું ફળ ... "
૬૦૨ સરટીફિકેટ આપ્યા પછી જામીન
આપવો અને (રકમ) અનામત "
મુકબી જરૂર છે. ... ૨૭૦
૬૦૩ અપીલની મંજૂરી અને તે ઉપરથી
કામ ચલાવવાની રીત. ... ૨૭૧
૬૦૪ જામીન કબુલ કર્યા હોય તે રજ
કરવાનું. ... "
૬૦૫ બીજી જામીન આપવાને અથવા
રૂપિયા બરવાને હુકમ કરવાનો
અખતાર. ... "
૬૦૬ તે હુકમ પ્રમાણે ન ચાલે તેનું ફળ. ૨૭૨
૬૦૭ અનામત મુકબી રકમની ખાકી
પાછી આપવાની. ... "
૬૦૮ અપીલ ચાલતાં કોર્ટના અખતાર. "
૬૦૯ જામીન પૂરતો નથી એમ જણાય
તો તે વધારવાનું. ... ૨૭૩
૬૧૦ મલીકા માઆઝમા ઇન ફોન્સિલના
હુકમ અમલમાં આણવાની રીત. "
૬૧૧ બજાવણી એવંથી કરેલા હુકમો
ઉપર અપીલો. ... ૨૭૪
૬૧૨ નિયમ કરવાનો અખતાર. ... "
નિયમ પ્રસિદ્ધ કરવા.
૬૧૩ ચુલનિયમો કાયદાસર કે એમગણુ. ૨૭૫
૬૧૪ રંઝુબના રિકાર્ડર. ... "

કલમ.

પાનું.

૬૧૫ સન ૧૮૨૮ના બંગાળના ૩૯૯ કાય-
દાની ૪થી કલમની પમીરકમનો
અરથ...

૬૧૬ મલિકા માઆઝમાની મરુમાં
આવે તે પ્રમાણે કરવાનો અ-
ખતાર કાયમ રાખવો, તથા
ન્યુડિશિયલ કમિટી આગળ કામ
ચલાવવાના નિયમ કાયમ રાખવા.

નાગ ૭ મો.

ખાખ ૪૬ મો.

હૈકોર્ટમાં હકીકત લખી મોકલવા વિશે
તથા હૈકોર્ટે તપાસણી કરવાવિશે

૬૧૭ સંકાની હકીકત હૈકોર્ટને મોકલવાનું. ૨૭૯

૬૧૮ હૈકોર્ટના અભિપ્રાય આવે તે પ્રમાણે
હુકમનામું કરે એવી શરતથી કોર્ટ
હુકમનામું કરી શકે.

૬૧૯ હૈકોર્ટનો ફેસલા મોકલવો અને તે
પ્રમાણે મુકદ્દમાનાં નિકાલ કરવો. ૨૭૭

૬૨૦ હૈકોર્ટને હકીકત મોકલવામાં અરુચ
હાય છે.

૬૨૧ લખી મોકલનારી કોર્ટના હુકમના-
મામાં ફેરફાર વગેરે કરવાનો
અખતાર.

૬૨૨ હૈકોર્ટમાં અપીલ ચાલી શકે નહીં
એવા મુકદ્દમાના કદગણો મગા-
વવાનો અખતાર.

નાગ ૮ મો.

ખાખ ૪૭ મો.

ફેસલાની ફરી તપાસવિશે.

૬૨૩ ફેસલાની ફરી તપાસની અરજ. ૨૭૮

૬૨૪ ફરી તપાસના અરજ અને ફરી
શકાય.

કલમ.

પાનું.

૬૨૫ ફરી તપાસની અરજનો નમુનો. ૨૮૦

૬૨૬ અરજ ક્યારે નામંજૂર કરવી.

અરજ ક્યારે મંજૂર કરવી.

વિશેષ ઠરાવ.

૬૨૭ જે કોર્ટમાં જે અથવા બધારે જ-
ઝમે હોય તે કોર્ટમાં ફરી
તપાસની અરજ. ૨૮૧

૬૨૮ અરજ ક્યારે નામંજૂર કરવી. ૨૮૨

૬૨૯ નામંજૂરીનો હુકમ આપરનો.
મંજૂરીમાં લેવાની હરકતો.

૬૩૦ મંજૂર થએલી અરજ નોંધવી અને
ફરી સાંભળવાનો હુકમ કરવો. ૨૮૩

નાગ ૯ મો.

ખાખ ૪૮ મો.

સનદી હૈકોર્ટોવિશે વિશેષ નિયમ.

૬૩૧ આ ખાખ કક્ત અમુક હૈકોર્ટોને જ
લાગુ પડે છે. ૨૮૩

૬૩૨ આ કાયદો હૈકોર્ટોને લાગુ પડે છે.

૬૩૩ હૈકોર્ટે પોતાના નિયમ પ્રમાણે
ફેસલા લખવા.

૬૩૪ અરજ નફી થયા પહેલાં હુકમનામું
ખતવવું અને અરજને વાંચતે
પછીથી ખતવવું એવા હુકમ
કરવાનો અખતાર.

૬૩૫ અખતારવગરના શખસોએ કોર્ટને
ભાષણ કરવું નહિ.

૬૩૬ હૈકોર્ટોનો પ્રેસેસ કાણ ખતવી શકે. ૨૮૪

૬૩૭ હનસાફ વર્જનાં કામ રજીસ્ટર કરે.

૬૩૮ અવલધિવાની હુકમતમાં હૈકોર્ટને
જે કલમો લાગુ પડતી નથી તે.

નાદાર દેવદારો વિશેની હુકમત
ચલાવવામાં હૈકોર્ટને આ કાયદો
લાગુ નથી.

૬૩૯ નમુના ઘડવાનો અખતાર. ૨૮૫

કલમ.

પાનું.

જાગ ૧૦ મો

બાબ ૪૯ મો.

પરચુરણ.

- ૧૪૦ અમુક સ્ત્રીઓને જાતે હાજર થવાની માફી કરી છે. ... "
- ૧૪૧ સ્થાનિક સરકારે અમુક શખ્સોને જાતે હાજર રહેવાની માફી કરે. માફી મળેલી હોય તે શખ્સોના નામની યાદી કોર્ટમાં રાખવી. મને હાજર રહેવાની માફીએ એમ કહેવાથી કમિશન કાઢવાનું ને ખરેખર થાય તે. ...
- ૧૪૨ દિવાની પ્રોસેસથી ને શખ્સને પકડવામાંથી બાતલ કરવામાં તે. ૨૮૬
- ૧૪૩ કેટલાક ગુનાઓની બાબતમાં કામ ચલાવવાની રીત. ... "
- ૧૪૪ ચોથા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુનાનો ઉપયોગ. ... ૨૮૭
- ૧૪૫ તાબાની કોર્ટોની બાબત. ... "
- ૧૪૫અ સોલવેજ વગેરેના દાવામાં આસેસર. ... ૨૮૭
- ૧૪૬ સ્માલકાલકોર્ટના રજીસ્ટરનો મુકદ્દમાલખી મોકલવાનો અપત્યાર. ૨૮૭
- ૧૪૭ પરચુરણ કામ. ... ૨૮૮
- પુરાવાતરફે સોગનનામા લેવાનું.

કલમ.

પાનું.

- ૧૪૮ ને શખ્સને પકડવાનો અથવા ને મિલકત જપ્ત કરવાની હોય તે શખ્સ અથવા મિલકત ડિસ્પોઝીટરી બહાર હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત. ... "
- ૧૪૯ પકડવાની, વેચવાની, અને પૈસા ભરવાની, તમામ દિવાની પ્રોસેસને લાગુ પડે તે નિયમો. ૨૮૯
- ૧૫૦ સાક્ષીઓ વિશે લાગુ પાડવાના નિયમ. ... "
- ૧૫૦અ પરરાખ્યના સમત બજાવવાનું. ... "
- ૧૫૧ આ કાયદા પ્રમાણે અથવા દિવાની પ્રોસેસની રૂઝમે પકડવામાં સામો થાય અથવા પેહરામાંથી નાસી જાય તો શિક્ષા. ... ૨૯૦
- ૧૫૨ કામ ચલાવવાની રીતના પેટાનિયમો કરવાનો અપત્યાર. ... "

પરિશિષ્ટ પહેલું.—આકટ ૨૬ કુર્ચાતે.

પરિશિષ્ટ બીજું.—મુકસીલની સ્માલકાલકોર્ટોને આ કાયદા ને બાબતે અને કલમો ૧૫૦ થી ૧૫૯ પડે છે તે.

પરિશિષ્ટ ત્રીજું.—મુંગફા, આકટો અને કાયદાઓ.

પરિશિષ્ટ ચોથું.—પ્લીડિંગ (મુદ્દા પહેલાંની તકરાર) ના તથા હુકમનામાના નમુના.

ACT NO. XIV. OF 1882.

THE CODE OF CIVIL PROCEDURE.

ઇંડિયાના ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલનો હેઠળ લખેલો આક્ટ, ગવર્નર જનરલ સાહેબે
સને ૧૮૮૨ ના માર્ચ માસની ૧૭ મી તારીખે મંજૂર કર્યો, તે સધળા
લોકોને જાણ થવાસાર આ ઠેકાણે છાપીને પ્રસિદ્ધ કર્યો છે:—

સને ૧૮૮૨ નો આક્ટ ૧૪ મો.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો.

દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટોનું કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા
એકત્ર કરવાનો તથા સુધારવાનો આક્ટ.

દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટોનું કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા એકત્ર હિંદુશ.
કરવા તથા સુધારવા યોગ્ય છે; માટે નીચે પ્રમાણે કાયદો કર્યો છે:—

પ્રારંભનો વિષય.

૧. આ આક્ટને “દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો” કહેવામાં આવશે. ઠુંકુંનામું.
પો. અને તે સને ૧૮૮૨ માં જનુન માસની પહેલી તારીખે અમલમાં આવશે. શરૂઆત.
આ કલમ અને ૩ થી ૭ કલમ આખા બ્રિટિશ ઇંડિયાને લાગુ છે. સ્થાનિક બાબતિ.
બાકીની કલમો, સને ૧૮૭૪ ના ૧૪ માં આક્ટમાં જે શરૂઆત ઉચ્ચિકરક
દર્શાવેલા છે તે શિવાયના, આખા બ્રિટિશ ઇંડિયાને લાગુ છે.

ટીકા—૧. બ્રિટિશ ઇંડિયા એટલે પ્રીન્સઓફવેલ્સ. ટ્રીપો, સમગ્રપાર
અને મલાકા સીવાયના જે જે મુલકનો સ્વામીત્વ મલીકા માયાજમાં માહા-
રાણી સાહેબ જે ૨૧ અને ૨૨ સ્ટેટ્યુટના વીક્ટોરીઆ આપટ ૧૦૬ ની
૩૪મી માથું હોય તે. સને ૧૮૬૮ ના આક્ટ ૧ ની કલમ ૨ “શરૂઆત
ડીઓક્ટ.” સને ૧૮૭૪ ના આક્ટ ૧૪ માં દર્શાવેલા છે તે.

“બુધ્ધાર્થ.”

૨. વિષયમાં અથવા પૂર્વાપર સંબંધમાં કંઈ બાધ ન આવે તો, આ આક્રમમાં નીચેના શબ્દોનો અર્થ નીચે પ્રમાણે કરવો:—

“બાબ.”

“બાબ” એટલે, આ કાયદાનો બાબ સમજવો.

“ડિસ્પિક્ટ.”

“ડિસ્પિક્ટકોર્ટ.”

“ડિસ્પિક્ટ” એટલે, અવલ હકુમતવાળી મુખ્ય દિવાની કોર્ટ (જેને આ આક્રમમાં આગળ ડિસ્પિક્ટકોર્ટ એવું નામ આપ્યું છે), તેની હકુમતની સ્થાનિક હદ સમજવી, અને તેમાં હૈકોર્ટની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમતની સ્થાનિક હદનો સમાવેશ થાય છે. ડિસ્પિક્ટકોર્ટથી હલકા દર-જ્જનની દરેક કોર્ટને તથા પ્રત્યેક સમાલકાજકોર્ટને, આ કાયદાના કામ સાર, હૈકોર્ટના અને ડિસ્પિક્ટકોર્ટના તાબાની કોર્ટ ગણવી.

“પ્લીડર.”

“પ્લીડર” એટલે, કોર્ટમાં બીજાને વાસ્તે હાજર થવાનો અને તેનો પક્ષ લઇને બાલવાનો જેને હક મળ્યો હોય તેવો દરેક શખ્સ સમજવો, અને તેમાં હૈકોર્ટના અટર્ની, વકીલ અને અડવોકેટનો સમાવેશ થાય છે.

“સરકારી પ્લીડર.”

“સરકારી પ્લીડર” એમાં, આ કાયદામાં જે કામો સરકારી પ્લીડરે કરવાં એમ સ્પષ્ટ રીતે કહેલું હોય, તેવાં બધાં અથવા તેમાંનાં કંઈ કામ કરવા સાર સ્થાનિક સરકારે કોઈ અમલદારને નીમ્યો હોય તેનો પણ સમાવેશ થાય છે.

“ક્લેક્ટર.”

“ક્લેક્ટર” એટલે, જમીનના મહેસુલના ક્લેક્ટરનું કામ કરનાર દરેક અમલદાર સમજવો.

“હુકમનામું.”

“હુકમનામું” એટલે, દિવાની કોર્ટમાં કોઈ હક માગ્યો હોય તે બાબત અથવા ઉત્તરપક્ષ બતાવ્યો હોય તે બાબત પદ્ધતિ પ્રમાણે કરેલા જે ઠરાવથી, ઠરાવ કરનારી કોર્ટ પૂરતો, ફરિયાદ અથવા અપીલનો નીકાલ થાય એવો ઠરાવ સમજવો. ફરિયાદ અરજી નામજુર કર્યાનો હુકમ અથવા હિસાબ લેવાનું ફરમાવ્યાનો હુકમ અથવા જે તકરાર ૨૪૪ મી કલમમાં કહેલી કે તેમાં હવાલો આપેલી હોય પણ ૫૮૮ મી કલમમાં જણાવેલી ન હોય તેવી કોઈ તકરાર નકી કર્યાનો હુકમ આ બાબ્યામાં આવી જાય છે: ૫૮૮ મી કલમમાં બતાવેલો કોઈ હુકમ આ બાબ્યામાં આવી જતો નથી.

“હુકમ.”

“હુકમ” એટલે, ઉપરની બાબ્યા પ્રમાણે હુકમનામું નહીં હોય એવો દિવાની કોર્ટનો કોઈ નિર્ણય પદ્ધતિ પ્રમાણે લખ્યો હોય તે.

“ફેસલો.”

“ફેસલો” આ શબ્દનો અર્થ, કોઈ હુકમનામાનાં અથવા હુકમનાં કારણ દાખલ જડને કરેલું બયાન એવો સમજવો.

“જડજ.”

“જડજ” એટલે, કોર્ટની અધ્યક્ષ સ્થાને બેસનાર અમલદાર સમજવો.

“હુકમનામાનો દેણદાર” એટલે, જેની વિરુદ્ધ હુકમનામું અથવા હુકમ થયો હોય તેવા કોઈ શખસ સમજવો.

“હુકમનામાનો દેણદાર.”

“હુકમનામાવાળો” એટલે, બળથી શકાય તેવું હુકમનામું કે તેવા હુકમ જેની તરફમાં થયો હોય એવા કોઈ શખસ સમજવો; અને એમાં, તે હુકમનામું અથવા હુકમ જે શખસના નામ ઉપર ચઢાવી આપ્યો હોય, તે શખસનો સમાવેશ થાય છે.

“હુકમનામા વાળો”

“લેખી” એમાં, છાપેલાનો અને શીળાથી છાપેલાનો સમાવેશ થાય છે, અને “લેખ” એમાં, છાપ તથા શીળા છાપનો સમાવેશ થાય છે.

“લેખી.”

“સહી કરેલું” એમાં, નિશાની કરનારો શખસ પોતાનું નામ લખી શકે એવા ન હોય ત્યારે “નિશાની કરેલું” એનો, તથા જે શખસવિશેનો મજકૂર હોય તે શખસના નામની સ્ટાંપ (શિક્કા) મારેલું એનો પણ સમાવેશ થાય છે.

“સહી કરેલું.”

“પરરાજ્યની કોર્ટ” એટલે, જેની સત્તા બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ન હોય, અને જે ગવર્નર જનરલ ઇન્ કોન્સિલે સ્થાપેલી ન હોય, એવી બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની હદ બહારની કોર્ટ સમજવી.

“પરરાજ્યની કોર્ટ”

“પરરાજ્યનો ફેસલો” એટલે, પરરાજ્યની કોર્ટ કરેલો ફેસલો સમજવો.

“પરરાજ્યનો ફેસલો.”

“સરકારી અમલદાર” એટલે, નીચે લખેલા પ્રકારો પૈકી કોઈ પણ પ્રકારમાં સમાવેશ થાય એવા કોઈ શખસ સમજવો. એટલે:—

“સરકારી અમલદાર.”

દરેક જડજર;

મલીકા માઆઝમાનો દરેક સતદી નોકર;

મલીકા માઆઝમાની જમીનપરની અથવા દરવાઈ ફાજમાંનો હરએક સતદી અમલદાર, સરકારના હુકમતજે નોકરી કરતો હોય ત્યાંસુધી;

ન્યાયની કોર્ટનો હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે, કાયદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબત ઉપર તજવીજ કરવાનું કે રિપોર્ટ કરવાનું હોય, અથવા કોઈ લેખ કરવાનું કે તે લેખના ખરાપણા વિશે સહી કરવાનું કે તે લેખ રાખવાનું હોય, અથવા કોઈ મિલકત પોતાના હવાલામાં લેવાનું કે તેની વ્યવસ્થા કરવાનું હોય, અથવા ન્યાયની બાબતોની કંઈ પ્રોસેસો બજાવવાનું હોય, અથવા કંઈ સોગમ આપવાનું, કે અર્થ સમજાવવાનું હોય અથવા કોર્ટમાં બંદોબસ્ત રાખવાનું હોય, તે તથા તે કામોમાં જેનું કોઈપણ કામ કરવાને કોઈ ન્યાયની કોર્ટ મુદ્દામાં અત્યાર આપેલો હરકોઈ શખસ ;

કોઈ શખસને કેદ કરવાનો અથવા કેદમાં રાખવાનો અધિકાર જે હોદ્દાને લીધે મળે તેવો હોદ્દો ધરાવનાર હરકોઈ શખસ ;

સરકારનો હરએક અમલદાર જેનું કામ, પોતાના હોદ્દાને લીધે, ગુનાહ અટકાવવું, ગુનાહોની ખબર આપવાનું, ગુનેગારોને તેઓનો ઇન્સાફ થવાસાથે કોર્ટોમાં હાજર કરવાનું, અથવા લોકોની તંદુરસ્તી, સલામતી કે અનુકૂળતા સંભાળવાનું હોય તે ;

હરએક અમલદાર, જેનું કામ પોતાના હોદ્દાને લીધે, સરકારની વતી કંઈ મિલકત લેવાનું, સ્વીકારવાનું, રાખવાનું કે ખરચવાનું હોય, અથવા સરકારની વતી કંઈ કરાર કરવાનું, માપણી કરવાનું, કે જમાવંદી કરવાનું હોય, અથવા મહેસૂલખાખતનો કંઈ પ્રોસેસો ખતમ કરવાનું હોય, અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભની કંઈ ખાખતની તબવીજ કરવાનું કે તેવિશે રિપોર્ટ કરવાનું હોય, અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભખાખતનો કંઈ લેખ કરવાનું, તેના ખરાપણવિશે સહી કરવાનું, કે તે લેખ રાખવાનું હોય, અથવા સરકારના પૈસાસંબંધી લાભની સંભાળને માટે કરેલા કોઈ કાયદા તોડાતા અટકાવવાનું હોય, તે અને હરએક અમલદાર જે સરકારની વાકરી કે પગારમાં હોય, અથવા જેને કંઈ સરકારી કામ કરવાસાથે ફી કે કમિશન મળતું હોય તે.

“સરકાર.”

અને, જ્યાં આ કાયદાનો અમલ ચાલે એવા બ્રિટિશ ઇન્ડિયાના કોઈ ભાગમાં “સરકાર” એમાં સ્થાનિક સરકાર તેમજ હિંદુસ્તાનની સરકારનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—૨. જ્યારે મુકસોમ-રમાલકાજ કોર્ટોએ પોતાની હકુમત ઉપરાંત કામ ચલાવ્યું હોય. અગર પોતાને મળેલી હકુમત વાપરી ન હોય ત્યારે આવી કોર્ટોમાં મુકાયેલા મુકદમાના કાયદો હાઈકોર્ટ મંગાવી શકે. (૧૨૨ કલમ ૧૭૫) અને હાઈકોર્ટ અને ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટ રમાલકાજ કોર્ટમાંથી કામ ખુલ્લી થીજી પોગ્ય કોર્ટને સોંપી શકે. (કલમ ૨૫)

૩. “ડીકી” આ બ્યાબ્યા સને ૧૮૭૬ ના ૧૨ મા આક્ટથી મુધરેલી તે પ્રમાણે આ આક્ટમાં મુકેલી છે.

“જજમેન્ટ” ખાખતમાં ૧૮૮ થી તે ૨૦૪ કલમો જુઓ.

કાયદા અને આ ૩. આ આક્ટને જોડેલા પહેલા પરિશિષ્ટમાં બતાવેલા કાયદા ને આક્ટ, તેજ પરિશિષ્ટના ત્રીજા આસનમાં કલ્પ છે તેટલા પુરતા આ આક્ટથી રદ કર્યા છે. પરંતુ તેવા કોઈ કાયદા કે આક્ટ પ્રમાણે જે જાહેર-ખબર પ્રસિદ્ધ થઈ હશે, ઠરાવો તથા નિયમો કર્યા હશે, જગાઓ નીમી હશે, કરાર જાખલ કર્યા હશે, દરૂ ઈરાચા હશે, તથા નમુના (ફારમ) તૈયાર, કર્યા હશે તે તમામ, આ કાયદાની સાથે મળતા આવતા હોય તેટલા પુ.

રતા, આ કાયદાપ્રમાણે અનુક્રમે પ્રસિદ્ધ કરેલા, કરેલા, નામિલા, દાખલ કરેલા, ઠરાવેલા, અને તૈયાર કરેલા ગણવા.

અને આ કાયદો અમલમાં આવે તે તારીખ પહેલાં પાસ થયેલા અથવા પ્રસિદ્ધ કરેલા કોઈ આઈટમાં, રેગ્યુલેશનમાં કે જાહેરનામામાં, સન ૧૮૫૬ના ૮મા આઈટનો, સન ૧૮૬૧ના ૨૩મા આઈટનો, અથવા દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાનો, અથવા ૧૮૭૭ના ૧૦મા આઈટનો, અથવા આ આઈટથી રદ થયેલા કોઈ બીજા આઈટનો, હવાલો આપ્યો હોય તો તે હવાલો, અને તેટલો, આ કાયદાને અથવા આ કાયદાના તેને મળતા ભાગને લાગૂ પડે છે એમ થાયવો:

સન ૧૮૮૨ના જૂન માસની પહેલી તારીખની અગાઉ કોઈ ફરીયાદ માંડી હશે અથવા અપીલ કરી હશે તેમાં હુકમનામું થતાં પહેલાં ચાલવાના કામમાં, અથવા હુકમનામાપછી જે કામ શરૂ થયું હશે અને તે તારીખે ચાલુ હશે તે કામમાં, ૯૯ આ. કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે સિવાયની, આ આઈટમાં કહેલી કોઈ વાત લાગૂ પડશે નહીં.

સન ૧૮૭૬ના જુલૈ માસની ઓગણત્રીસમી તારીખે ચાલુ હોય એવી પ્રત્યેક અપીલ, જો તે અપીલ આપતી વખતે આ કાયદો અમલમાં હોત તો તે ચાલી શકત એવી હોય તો, તે આપ્યાની તારીખે જાણે આ કાયદો અમલમાં હોય ને જે રીતે સાંભળીને નિકાલ થાય તે રીતે તેનો સાંભળીને નિકાલ કરવો; અને તે તારીખ પહેલાં કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે કલેક્ટરને કોઈ કામ મોકલવાનો કરેલો પ્રત્યેક હુકમ કાયદાપ્રમાણે કર્યો છે, તથા તેજ તારીખ પહેલાં ૩૬૦ કલમપ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલી જાહેરખબર કાયદાપ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરી છે, એમ ગણવું.

ટીકા—૩. પણ હાલથી કલમના પહેલા પ્યારેગ્રાફમાં વધારવામાં આવેલું છે. કલમ ૩ ના બીજા પ્યારેગ્રાફમાં અથવા સન ૧૮૭૭ ના આઈટ ૧૦" એટલા શબ્દો ઉમેર્યા છે.

કલમ ૩ તા. ૧ જુન સને ૧૮૮૨ પહેલા દાખલ થયેલા ધારા બાબતના પ્યારેગ્રાફ ૩ તથા તા. ૨ જુલાઈએ ચાલુ અપીલ બાબતના પ્યારેગ્રાફ નવા ઉમેર્યા છે.

૪. ત્રીજી કલમના બીજા પ્યારેગ્રાફમાં ઠરાવેલું છે તે જિવાય, આ આઈટમાં કહેલી કોઈપણ વાતથી નીચેના આઈટ ને કાયદામાં કંઈ કમી જરૂર થયેલું ગણાશે નહીં: (એટલે):—

પ્રથમના આ કટના હવાલો.

સન ૧૮૮૨ ના જુન માસનો ૧ લી તારીખ પહેલાં માંડેલી ફરીયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત કાયમ રાખવી.

અયોધ્યા, પંજાબ, મધ્યપ્રાંત અને બ્રહ્મદેશને લગતા કેટલાક આઈટો કાયમ રાખવા.

સન ૧૮૬૫નો મધ્યપ્રાંતની કોર્ટોનો આક્ટઃ

સન ૧૮૭૫નો પ્રત્તિદેશની કોર્ટોનો આક્ટઃ

સન ૧૮૭૭નો પંજાબની કોર્ટોનો આક્ટઃ

સન ૧૮૭૯નો અપ્પોધ્યાની દિવાની કોર્ટોનો આક્ટઃ

અથવા, જેમાં જમીન ધારણકરનારા તથા તેમના એકતો કે મુ-
ખ્યારો વચ્ચેની ફરિયાદનું કામ ચલાવવાની વિશેષ રીત બતાવી હોય
તેવા, સન ૧૮૬૧ના ઇંગ્લિશની કોન્સિલ વિશેના આક્ટ પ્રમાણે, ગવર્નર
ઈન્ કોન્સિલ અથવા લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નર ઈન્ કોન્સિલ આજસુધી કરેલો
અથવા તેઓ હવેપછી કરે તે કાયદો.

અથવા સ્થાવર મિલકતની વેચાણને વાસ્તે જેમાં ઠરાવ કર્યો હોય
તેવા સન ૧૮૬૧ના ઇંગ્લિશની કોન્સિલ વિશેના આક્ટ પ્રમાણે ગવર્નર ઈન્
કોન્સિલ અથવા લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નર ઈન્ કોન્સિલ આજસુધી કરેલો અથ-
વા તેઓ હવેપછી કરે તે કાયદો.

અને સરહદ આક્ટો પૈકી કોઈપણ આક્ટ પ્રમાણે કમિશનર તથા ટુ-
પુટી કમિશનરને સમર્થાપક (એકજ વખતે સરખી) દિવાની હકુમત આ-
પી હોય ત્યારે, તે અમલદારો પૈકી કોને આ કાયદાના કામનેસાર ડિસ્ટ્રિક્ટ
કોર્ટ ગણવે એ ઠરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૪. બીજા અને ચોથા પારેશ્રાફમાં વધારો અને ફેરફાર કરવામાં
આવ્યો છે.

મુદ્દસીલની
સ્માલકાજ કોર્ટ-
ટોને કલમો લાગુ
પડે છે તે.

૫. આ આક્ટને જોડેલા બીજા પરિશિષ્ટમાં આ કાયદાના જે
બાબ અને કલમો બતાવેલી છે તે, (તે લાગુ પડે તેટલે સુધી) સન ૧૮૬૫
ના આક્ટ ૧૧ પ્રમાણે સ્થાપેલી સ્માલકાજ કોર્ટોને તથા સ્માલકાજ કોર્ટોનો
અધિકાર ચલાવનારી (કલકત્તા, મદ્રાસ અને મુંબઈની સ્માલકાજ કોર્ટો-
સિવાયની) બીજી સઘળી કોર્ટોને લાગુ પડે છે. આ કાયદાના બીજા બાબ
અને કલમો એવી કોર્ટોને લાગુ નથી.

ટીકા—૫. અને જમીનો કરવાની બાબતના ઈમાદી. સને ૧૮૭૭ ના
૧૦ મા આક્ટમાં હવે તે કાઢી નાંખવામાં આવ્યું છે.

જે કલમો અને પ્રકરણો સ્માલકાજ કોર્ટને લાગુ પડવામાં આવી છે
તેના આગલ "સં." એવા અક્ષર મુકવામાં આવશે.

(અ) મિલિટરી
કોર્ટ આફ રિ-
સ્પેશની.

૬. (અ) મિલિટરી કોર્ટ આફ રિસ્પેશની;

(અ) મુંબઈ હાલિકાના લશ્કરનાં યાણાંના તથા કાંપના લશ્કરી બજારમાં નાની ફરિયાદો ચુકવવાસારૂં તે હલા કામાં યોગ્યરીતે નીમિલા એક અમલદારની;

(ક) મદ્રાસના કાયદાના હરાવપ્રમાણે ગામના મુનસફેની અથવા ગામની પંચાયતોની; અથવા

(ડ) રંગૂન, મોલમેન, અક્યાબ અથવા બસીનમાં નાદારી કોરટ તરીકે બેસે ત્યારે રંગૂનના રિકારડરની;

એમની હકુમત અથવા કામ ચલાવવાની રીતમાં, આ કાયદામાં ક-હેલી કોઈ વાતથી કંઈ કમીજનરત થવું નથી;

અથવા કોઈ કોરટની સાધારણ હકુમતની કેસાસંબંધી મર્યાદા (જો હોય તો તે) કરતાં કોઈ ફરિયાદના વિષયની રકમ કે કિંમત વધીજતી હોય, તો તેવી ફરિયાદો ઉપર તે કોરટને આ કાયદાની કોઈ કલમથી હકુમત મળવાની નહીં.

૭. (અ) મુંબઈના સન ૧૮૩૦ ના ૧૩મા રેગ્યુલેશનમાંના તથા સન ૧૮૪૦ ના ૧૫મા આક્ટમાંના હરાવોને આધારે, તે રેગ્યુલેશન તથા આક્ટમાં કહેલા મુકદ્દમાઓમાં અધિકાર મળેલા અમુક જર્ગીરદારો તથા બીજા અધિકારીઓ જે હકુમત ચલાવતા હોય તેમાં, અને

(બ) આ આક્ટને જોડેલા ત્રીજા પરિશિષ્ટમાં જતાં પેલા કાયદા તથા આક્ટમાં જે તરેહના મુકદ્દમા કહેલા છે તે મુકદ્દમામાં,

આવા મુકદ્દમાઓમાં અને તે ઉપર દિવાની કોર્ટોમાં અપીલ ચાલે એવું હોય તેવી અપીલોમાં, કામ ચલાવવાની રીત આ કાયદામાં જે નિયમ હરાબ્યા છે તે પ્રમાણે સમજવી, પ્રરંતુ, આ કલમમાં કહેલા અથવા હવાલો આપેલા કાયદા અને આક્ટમાં કોઈ વિશેષ હરાવથી એ નિયમો વિરુદ્ધ હોય તો તેમ ન સમજવું.

(અ) મુંબઈમાં નાની ફરિયાદોની ચોકશી કરવાને નીમિલા અમલદારોની.

(ક) મદ્રાસમાં ગામના મુનસફે અને ગામની પંચાયતોની,

(ડ) નાદારી કોરટ તરીકે બેસે ત્યારે રંગૂનના રિકારડરની,

હકુમત અને કામ ચલાવવાની રીત કાયમ રાખવી.

મુંબઈના કે-ટલાક કાયદા કા-યમ રાખવા.

ધલાકાનાં બુ
અથવા શેહેરોની
રમાલકાજ કોર્ટો

૮. કલકત્તા, મદ્રાસ, અને મુંબઈ, એ શેહેરોમાં રથપાએલી કોઈ રમાલકાજ કોર્ટની કોઈ ફરિયાદમાં અથવા કામમાં, કલમ ૩, ૨૫, ૮૬, ૨૨૩, ૨૨૫, ૩૮૬, અને બાબ ૩૬ માં જે હરાવો છે, તે શિવાયનો આ કાયદો લાગૂ પડશે નહીં.

પરંતુ ફેસલાની ફરી તપાસવિશે અને અપીલવિશે જે હરાવો કરેલા છે, તે શિવાયનો આ કાયદો અથવા તેનો કોઈ ભાગ સરકારી ગેઝીટનાં બંદોબસ્તો પ્રસિદ્ધ કરીને આવી કોઈ કોર્ટને લાગૂ પાડવાને સ્થાનિક સરકાર મુજબ છે.

કાયદાના ભાગ.

૯. આ કાયદાના નીચે પ્રમાણે દસ ભાગ કર્યા છે:—

- ૧ લો ભાગ :—સામાન્યરીતે ફરિયાદો.
- ૨ લો ભાગ :—પ્રસંગોપાત ઉત્પન્ન થનારાં કામ.
- ૩ લો ભાગ :—ખાસ પ્રસંગની ફરિયાદો.
- ૪ થો ભાગ :—ચાલુ ગરજ પુરતા ઇલાજ.
- ૫ મો ભાગ :—વિશેષ કામો.
- ૬ ઠો ભાગ :—આપણો.
- ૭ મો ભાગ :—હૈ કોર્ટને તકરાર મોકલવાની તે, તથા હૈ કોર્ટ તપાસણી કરવી તે.
- ૮ મો ભાગ :—ફેસલાની ફરી તપાસ.
- ૯ મો ભાગ :—સનદી હૈ કોર્ટોઆપત વિશેષ નિયમ.
- ૧૦ મો ભાગ :—કોઈ પરચુરણ બાબતો.

ભાગ ૧ લો.

સામાન્યરીતે ફરિયાદો વિશે.

બાબ ૧ લો.

કોર્ટોની હકુમત તથા નિર્ણયવાત (રેસ જ્યુડિકેટા) વિશે.

જન્મભૂમીના
અથવા કુળના
સમજથી કોઈ
સમજ હકુમત
બહાર નથી.

૧૦. કોઈ દિવાની કામમાં જન્મભૂમીના સમજથી અથવા કુળના સમજથી કોઈ સમજ કોઈપણ કોર્ટની હકુમત બહાર છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૧૦. આ કલમની સાથે રાજ રજવાડા એલચી વીગેરેની ખાખત-
માં પ્રકરણ ૨૮ ની કલમ ૪૩૨ અને ૪૩૩ વાંચવી.

૧૧. જે તે વખતે જે કાયદા અને આક્ટ અમલમાં હોય, તેમાં
જે ફરિયાદો સાંભળવાની કોર્ટોને મનાઈ કરી હોય, તે શિવાયની બધી દિ-
વાની ફરિયાદોનો (આ આક્ટમાં જે નિયમો ઠરાવ્યા છે તેને અનુસરીને)
ઇનસાફ કરવાની કોર્ટોને હકુમત છે.

મુદત મના
ઈ કરી હોય તે
શિવાયની બધી
દિવાની ફરિયાદો
ની કોર્ટે ચોકસી
કરવી.

ખુલાસો:—જે ફરિયાદમાં મિલકતના અથવા કામ કરવાના હક
વિશે તકરાર હોય તે દિવાની ફરિયાદ કહેવાય : પછી તે હકનો તમામ
આધાર ધર્મસંબંધી ક્રિયા અથવા વિધિખાખતની તકરારોના નિર્ણય ઉપર
હોય તેની ચિંતા નહીં.

ટીકા—૧૧. આ કલમ સ્માલકાજ કોર્ટને લાયક નથી.

આ કલમથી દિવાની કોર્ટોનો દિવાની પ્રકારના દાવા ચુકવવાનો અધિકાર
મળે છે. એટલે અરજદારની ફરીઆદના તજવીજ કરવાને અને તેને કાય-
દેસર હક છે કે નહીં તેનો નિર્ણય કરવાને દિવાની કોર્ટ અધિકારવાન છે.
પણ દરેક દાવાનું કારણ હોવું જોઈએ. કેમકે ૫૦ મી કલમ પ્રમાણે એ
ટુકામાં સ્પષ્ટ રીતે ફરીયાદ અરજીમાં બતાવવી જોઈએ. અને જે ફરીઆ
દમાં દાવાનું કારણ ના જણાય તો કોર્ટ તે પાછી આપે અથવા ૨૬ ફેર માટે
દરેક કામ ચલાવતાં પહેલાં દાવાનું કારણ પ્રથમ છે કે નહીં. તે તજવીજ
થવી જોઈએ.

ફરિયામાં માછલી પકડવાના વાદીના હકને હરકત થવાથી નુકશાનીનો
દાવો વાદી માંડી શકે છે. (ઈ. લ. રા. બ. મુંબઈ ૧૯ પાનું.) અમુક માણ
સને ગોર તરીકે રાખવો એવો દાવો ચાલી શક નહીં. તેમજ જજમાનનો
પુરોહિતને કુટુંબ ગોરને જેને રીવાજ પ્રમાણે આવે. તેને માટે દાવો ના
ચાલે પણ દેવળમાં જત્રાણ તથા પુજારીઓ પાસેથી જે ઉચ્ચરાવામાં આ-
વ્યું હોય, તેને માટે દાવો ચાલે. નવમાં મુંબઈ હાઇકોર્ટ રીપોર્ટ પાનું ૪૧૩
માં એમ ઠરાવ્યું કે દેવળમાં દહીંની ગોરથી ભાગવાની ક્રિયા કરવાનો વાદી-
ની શાખા વાળાનો હક છે. એવું ઠરાવી આપવા ખાખતનો અને પ્રતીવા-
દીઓએ દહીંની ગોરથી ભાગી. તેથી તેને જે નુકશાન થયું તે મેળવાનો દાવો
ચાલી શકે.

નાતમાં દાખલ કરવાને અને નુકશાન મેળવવાના દાવા બંગાલામાં ચાલી
શકે છે. (૭ વી. રી. ૨૦૯) પણ પ્રતીવાદી વાદીને પોતાને ઘેર જમવા
તેડ એ ખાખતનો દાવો ચાલે નહીં. (૬ વી. રી. ૩૨૫) અને મુંબઈમાં
એક કેસમાં પ્રતીવાદીએ સખુદીથી પોતાના ઘેર જમવા ના તેડ્યો. તેથી
વાદીની આખરને નુકશાન થયું તે બદલ વાદીને નુકશાનીના પૈસા અપાયા
હતા. મુંબઈમાં નાતના કજીઆ ચલાવવા અધિકાર નથી. સન ૧૮૨૭ ના
બીજા સેપ્ટેમ્બર ૨૧ જુઓ.) અને તે ખાખતમાં મોરાર દમ્મી વી. નાગ-
રીઆ ગણેશીઆનો કેસ જુઓ. (ક. મું. પાનું. ૧૭)

ફક્ત ગાળાગાળથી થએલા નુકશાનની ફરીઆદી દિવાની કોર્ટમાં ચા-
લશે. અને લેખી લાયખલ હોય તો ઘણા પ્રતીવાદીને એકઠાસા મોકલોશકાય.

સન ૧૮૬૬ ના ૨૨ માં આક્ટ પ્રમાણે ખિસ્તી ધર્મ સ્વીકારના પછી બાઈબી લગ્નના હક પુરા કરવાનો દાવો લાવી શકાય. તેમજ ૫૦ ના ૨૨ માં આક્ટ પ્રમાણે છોકરાને કબજે લેવાને દાવો લાવી શકાય.

હિંદુઓ બાઈબી લગ્નના હક પુરા કરવાના દાવો લાવી શકે. અને તે બાઈબીના હકમનામા ૨૬૦ કલમ પ્રમાણે બળવી શકાય.

મુસલમાન ધણી દીવાની કોર્ટમાં બાઈબી કબજે લેવાનો હક દરાવાનો દાવો તે સ્ત્રી પોતાના ભિગી રહેવા આવે એવો હુકમ મેળવવાને દાવો લાવી શકે આ દાવો મુસલમાની સરેહના ધોરણ ઉપર ચુકાવવા બંધાયે. લગ્નના હક પુરા કરવાનો દાવો પારથી, ૧૮૬૫ ના ૧૫મા આક્ટ પ્રમાણે લાવી શકે.

અમુક હિંદુ લગ્ન ૨૬ છે એવું દરાવવાના દાવો દીવાની કોર્ટ સાંભળી શકે ને તે સત છે એવું દરમ્યાન દાવો સાંભળી શકે. (૨૫ વી.રી.પા.૪૪૪)

પદ્ધતિ લેખને કયા આપવાનો દરાવ હોય, અને કયા આપવામાં ના આવે તો આવેલા પદ્ધતિ પાછા લેવાનો દાવો ચાલશે (૫. બે. લો. રી. ૫. ૩૯૫)

પણ અમુક છોકરીની સાથે લગ્ન કરાવવા લગ્ન કરાવાનું વચન ખાસ રીતે પળાવવાનો દાવો ચાલશે નહી. (લ. લો. રી. એક મદ્રાસ ૧૬૮)

મુલામગીરીથી ઉત્પન્ન થતા હકના દાવો ચાલશે નહી. (સન ૧૮૬૩નો આક્ટ ૫ માં જુઓ)

સેન કોર્ટ પણ કોર્ટના અધિકાર નીચે નથી માટે તેમના દાવો ના ચાલે. તે તબીબી સત્તાની રૂઢિએ કરેલા કત્યો બાઈબી સરકાર વિરુદ્ધ પણ દાવો ચાલશે નહી.

(૭. વી. રી. ૧૬૧) ન્યાયાધીશના રક્ષણને માટે ૧૮૫૦ માં ૧૮ માં એક્ટ જુઓ)

અને રક્ષણના ન્યાયાધીશને આપવામાં આવ્યું છે. તેવુંજ સાક્ષીઓ આપે. અને પક્ષકારોને આવેછે એટલે કામચાલતા જે સખ્તો સાક્ષીઓએ કહ્યા હોય તે ઉપરથી તેના ઉપર આશ્રયબાબતનો દાવો ચાલે નહીં એનું કારણ એમ છે કે જે તેઓ જુડી જુબાની આપે તો તેમના ઉપર જુડી પ્રતીક્ષાનું કામચાલે.

મુંબાઈમાં દીવાની કોર્ટનો અધિકાર ૧૮૭૬ ના ૧૦ માં આક્ટ ૪ કલમથી નિર્મીત થયેલો છે તેમજ સન ૧૮૭૧ નો ૨૩ માં પેનસીન બાઈબીનો આક્ટ પણ તે કોર્ટનો અધિકાર નિર્મીત કરે છે વળી સન ૧૮૭૦ ના ૧૦ આક્ટની કલમ પ્રમાણે તે આક્ટની રૂઢિએ જે ફેસલો કર્યા હોય તે રદ કરવાનો દાવો ચાલશે નહીં તેમજ ૧૮૬૩ ના ૧૩ માં આક્ટ થી પછી જમીનના દાવાનો ચુકાદો રેવીનીયુ કોર્ટો કરે.

કેટલાક કામમાં દીવાની ને જાણદારી બંને ઉપાયો સર્વ શકાય. જેમકે જો બાઈબીના ઉપર બીજાએ હુમલો કર્યો હોય તે માણસ દીવાની તથા જાણદારી રાઉં છુદને પોંચે.

તેમજ લીયબલ મુખનિધ્યા બબીચારે બીલાદિક બાબતોનો દીવાની ને જાણદારી બે ઉપાયો છે.

સન ૧૮૬૨ ના ૧૦ આક્ટની ૫૩૬ માં કલમની રૂઢિએ માણસે બા-

યડીનું ચુલ્લારાન કરવાનું ધણી ઉપર હુકમનામું કરી શકે છે. પણ તેથી ખો-
રાકી પાશાકો લેવાને દીવાની દાવો બાંધવાને તે બાધ નથી.

લાયસન્સ બાબતનો યોગ્ય રીતે કરેલો માનુશ્વેટનો ઠરાવ રદ કરવાનો દાવો
દીવાની કોર્ટમાં ચાલશે નહીં. (૪ બે. લો. રી. ૨૪)

અમુક રસ્તો સરીઆમ રસ્તો છે. એવો માનુશ્વેટનો ઠરાવ રદ કરવાનો
દાવો દીવાની કોર્ટમાં ચાલશે નહીં.

કબજાની તકરારની બાબતમાં માનુશ્વેટો ફાજદારી કાયદાની રૂઢિએ
કામ ચલાવી શકે છે પણ તેથી દીવાની હક જતો નથી.

૧૮૪૮ ના ૧૮ માં આક્ટ પ્રમાણે સુરતના નવાબના સામો કોઈ પણ
પ્રોસેસ વાગિરે નિકળે નહીં તેમજ ૭૨ ના ૧૫ આક્ટથી ભરચના ઠાકરોની
મોલકતના વહીવટદાર નિમાયા પછી તેમના ઉપર દાવો ચાલી શકે નહીં.
અથવા તેમણે કેદ પણ કરી શકે નહીં.

પક્ષકારો માંહી માંહી ખાતગી સમગ્રીત કરી દીવાની કોર્ટની હકુમત ફર
કરી શકતો નથી. આ પ્રમાણે કરેતો એ બાબતનો જે કાયદો હોય તે કાય-
દાને અનુવય થવું જોઈએ પક્ષકારે હાવા હક બાબત કરાર આક્ટની ૨૮ મી
કલમ જુઓ.

૧૨. કોઈ ફરિયાદમાં જે તકરારી બાબત હોય તેજ પ્રત્યક્ષ અને
વસ્તુતઃ તકરારીબાબત કોઈ પહેલાં માંડેલી ફરિયાદમાં હોય, અને તે પ-
હેલાં માંડેલી ફરિયાદ તેના તેજ પક્ષકારો વચ્ચે અથવા જે પક્ષકારોતર-
કથી તેઓ અથવા તેઓમાંનો કોઈ પોતાને હક મળેલો કહેતો હોય તેમની
વચ્ચે, તેની તેજ દાદને વારતે, તેજ કોર્ટમાં, અથવા તે દાદ અપાવવાની
હકુમત હોય તેવી બ્રિટિશઇંડિયામાંની બીજી કોઈ વરિષ્ઠ કનિષ્ઠ પ્રતિની
કોર્ટમાં, અથવા બ્રિટિશઇંડિયાની હદની બહાર ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલ
સ્થાપેલી અને તેવી હકુમતવાળી કોઈ કોર્ટમાં, અથવા મલીકા માઆ-
ઝમાં એઓની કૌન્સિલની રૂબરૂ, -ચાલુ હોય તો, પછીની ફરિયાદનો કોર્ટ
ઇનસાફ કરેલો નહીં. પરંતુ કલમ ૨૦ પ્રમાણે બંધાં કોઈ ફરિયાદ બંધ કરી
હોય ત્યાં એમ ન સમજવું.

ચાલુ ફરિયાદો.

ખુલાસો:—કોઈ દાવાનાં કારણને આધારે કરેલી ફરિયાદ પરરાજ્યની
કોર્ટમાં ચાલુ હોય, તેટલા ઉપરથી તેજ દાવાનાં કારણને આધારે કરેલી
ફરિયાદનો ઇનસાફ કરવાની બ્રિટિશઇંડિયાની કોર્ટોને મનાઈ નથી.

૧૩. એકજ હકથી વાદ ચલાવનારા તેના તેજ પક્ષકારોની દરમ્યાન
અથવા જે પક્ષકારોની તરફથી તેઓ કે તે આમાંનો કોઈ પોતાને હક
મળેલો કહે તો હોય તેમની દરમ્યાન પહેલાં ચાલેલી કોઈ ફરિયાદમાં જે
બાબત પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારી હોય તેજ બાબત કોઈ પક્ષકારની
ફરિયાદમાં અથવા મુદામાં પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારી હોય, અને તે

નિર્ણિત વાત.

પાછળની ફરિયાદ અથવા જે ફરિયાદમાં તે મુદ્દો પાછળથી નીકળ્યો હોય તે ફરિયાદ સાંભળવાના યોગ્ય અખત્યારવાળી કોરટે તે પ્રથમની ફરિયાદની ઓકશી કરી આખરનો નિકાલનકર્તૃ હોય, તો તેવી પાછળની ફરિયાદની અથવા તેવા પાછળના મુદ્દાની કોઈ કોરટે તજવીજ કરવી નહીં.

ખુલાસો ૧.—ઉપર બાબત દર્શાવી તે પ્રથમની ફરિયાદમાં એક પક્ષકારે છે એમ કહેવી નોંધાયે, અને સામા પક્ષકારે સ્પષ્ટ રીતે કે ગર્ભિત રીતે તે કબુલ અગર ના કબુલ કરવી નોંધાયે.

ખુલાસો ૨.—તેવી પ્રથમની ફરિયાદમાં દાવો માગવાના અથવા જવાબ આપવાના એક કારણ તરીકે જે બાબત બતાવી શકાત અને જે બતાવવી નોંધતી હતી, તે બાબત તે ફરિયાદમાં પ્રત્યક્ષ અને વસ્તુતઃ તકરારી બાબત છે એમ સમજવું.

ખુલાસો ૩.—ફરિયાદખરબમાં જે દાદ માગી હોય પણ હુકમનામામાં સ્પષ્ટ રીતે ન અપાવી હોય તે દાદ, આ કલમના કારણે સાર આપવાની ના પાડી છે એમ સમજવું.

ખુલાસો ૪.—કોઈ હરાવ એવી રીતનો હોય કે, તે હરાવ કરનારી કોરટ અને પક્ષકારો પૈકી ગમે તેની અરજ ઉપરથી (ફરી તપાસ કરવા શિવાય) તે ફરવી શકે નહીં, અથવા પોતાની ઝંજો તે ફરી વિચારમાં સેઈ શકે નહીં, ત્યારે આ કલમના અર્થ પ્રમાણે તે આખરનો હરાવ સમજવો. જેના ઉપર અપીલ થઈ શકે તેવા હરાવ અપીલ ન થાય ત્યાંમુધી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે આખરનો હરાવ ગણાય.

ખુલાસો ૫.—પોતાનો અને બીજાઓનો મળીને ઓકડો દાવો રાખેલા કોઈ ખાનગી હકવિશે કંઈ શખસો શુદ્ધપ્રતિષ્ઠા કોરટમાં વાદ ચલાવતા હોય, ત્યારે તે હકની સાથે લાગતા વળગતા બધા શખસો, આ કલમના કારણે સાર, તે વાદ ચલાવનારા શખસો તરફથી હક રાખનારા શખસો છે એમ ગણવું.

ખુલાસો ૬.—પરરાજ્યના ફેસલા ઉપર આધાર રાખવાનો હોય ત્યારે, અરાપણાના યોગ્ય દાખલા સહિત તે ફેસલો હાજર કર્યો એટલે, તે સેપ્ત ઉપરથી વિરુદ્ધ પ્રકાર નજરે ન આવે તો, તે ફેસલો કરનારી કોરટને યોગ્ય હકુમત હતી એવું અનુમાન કરવું. પરંતુ કોરટને હકુમત નહોતી એ વાત સોબીત કરાવે તે અનુમાન રદ થઈ શકશે.

ટીકા—૧૩ આ કલમના પહેલા ખાંડમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. કારણની કહેવત એવી છે કે કોઈ જુણ સખસને એકની એક બાબત અથવા એકલી એક મુદ્દા બાબત બેવાર સતાવી શકાય નહીં માટે જે બાબતનો

આગલા કામમાં પક્ષકારો વચ્ચે નિર્ણય થઈ ગયો છે તેની ફરી તજવીજ કરતાં કોરટને આ કલમથી પ્રતિબંધ છે.

સને ૧૮૫૬ ના આક્ટ ૮ માંની કલમ ૨ માં ફેરફાર કરી આ કલમ રચવામાં આવી છે કાયદાની હેઠળ એવી છે કે કોઈ પણ માણસને તેના તે દાવાઓને યા તે મુદ્દાને માટે ખેવાર હેરાન કરી શકતો નથી અને આજ હેઠલવતના ધોરણ ઉપર સદરહુ કલમ ૨ તથા આ કલમ રચવામાં આવેલી છે. ઉમેશ આફ કિંગ્સ્ટનના કામમાં સીફ્ટરસ્ટીસ ડીગ્રીસાહેબે એવો અભિપ્રાય આપેલો છે કે દીવાની કામમાં હુકમનામું પુરાવામાં આપવા બાબત ને તકરારો ઉત્પન્ન થયેલી છે. તે ઉપરથી બે અનુમાન બાજબી બેતાં ઉઠે છે.

(૧) સરખા અધિકારીઓની કોરટનું હુકમનામું તેજ તકરાર બાબત તેજ પક્ષકારો તેવાજ દાવાઓમાં બીજી કોરટમાં પણ પક્ષકારોની બાબતમાં નિશ્ચયપૂર્વક છે. અને (૨) એક્સીક્યુટીવ જ્યુરીસડિક્શનની કોરટના હુકમનામા તેજ પ્રમાણે તેજ પક્ષકારો તેવીજ બાબતમાં બીજી કોરટમાં જુદા કારણસર આવેલો તે પણ નિશ્ચયપૂર્વક ગણાય.

સામાન્ય નિયમ એવો છે કે કોઈ પણ બે પક્ષકાર વચ્ચે થયેલો ફેગલો ત્રીજા ધણીને બંધનકારક નથી આ નિયમને જજમેન્ટ ઇનરેમ અપવાદ તરીકે છે કનૈયાલાલ વિ. રાધાચરણના કેસમાં સીફ્ટરસ્ટીસ સરખાનૈસપીકાક સાહેબે ફેલી ટીકાને અન્યથે જજમેન્ટ ઇનરેમ બાબતમાં સને ૧૮૭૨ ના ૧ આક્ટની કલમ ૪૧ બેજી સેલેટીવ કૉસ્ટિટ્યુટી હો તે કલમમાં સને ૧૮૭૨ ના ૧૮ માં આક્ટની કલમ ૩ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

જે બાબતનો ચુકાદો થયેલો હોય તેની તેજ બાબતની તજવીજ ફરી આવે નહીં એટલે ફક્ત શબ્દમાં તે બાબત સરખી ન હોય તેથી કાંઈ હરકત નથી પણ તેનું મૂળ સ્વરૂપ તેનું તેજ બીજા દાવામાં હોયું બેઠ્યું. વાસ્તવિક રીતે બેતાં બે દાવાનું કારણ એકને એકજ હોય તે. બીજો દાવો ચાલવાને બાધ આવે. આગલા દાવામાં વસ્તુતઃ પ્રત્યક્ષ ને તકરારી બાબત હોય અથવા તકરારી મુદ્દો હોય તેની ફરી તજવીજ ફરી શકાય નહીં. સુન્નેમતી ડોસી વી. સદાનંદ મહેપતર. (૧૨. બેલોરી. ૩૦૪માં ફેલી ટીકા જુઓ.

બીજી દાવાની મુણાવણી કરી તેમાં છેવટ નીકાત યોગ્ય અધિકારની કોરટ કરવો બેઠ્યું એજ કોરટમાં પારકા મુલકની કોરટનો સમાવેશ થાય છે પણ તે કલમ ૧૪ ના અપવાદમાં આવી જવી બેઠ્યું નહીં. બ્યારે એક કામનો ચુકાદો સ્વતંત્ર રાજ્યની દીવાની કોરટમાં થયો હોય તો તે કામની તજવીજ પીટીસ કોરટમાં ચાલશે તહીં, વી. રી. પાં. ૧ અને ૬ વી. રીકા. ૧ બે કપટ અથવા હુકમતની ખામી બીગરે બાધ ન લાગતો હેક્ષ તો પારકી કોરટનું જજમેન્ટ પક્ષકારને બંધન કારક છે, ૪ વી. રી. ૧૦૮

બે કોરટો સમ અધિકારની હોય તો બાધ ઉત્પન્ન થાય છે કેમકે એ બાબતનો નિર્ણય કરવાને બે કોરટને અધિકાર હતો પણ બે કોરટ સમ અધિકાર અગર પોમ અધિકારની નહોય તો પ્રતિબંધ ઉત્પન્ન થતો નથી.

પણ બ્યારે કોરટને અધિકાર નથી એ કારણ ઉપર દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય ત્યારે બીજો દાવો માંડી શકાય છે. બાબત મયાયા વી. નેપ્થુ-
માવચ્છ. ૨ જુ. લોરી. ૧૬

ફેસલો છેવટનો હોવા જોઈએ રેસબ્યુડીકોટની તકરારીની પુષ્ટીમાં એમ બતાવી આપવું જોઈએ કે આગળના દાવામાં માગેલી દાદ છેવટ આપવા આવી છે કે તેથી આવી. (૩ મ. હા. સી. ૮૪) તે બાબતનો ચુકાદો કોરટે પ્રત્યક્ષ રીતે જ કરવો જોઈએ, પરોક્ષ રીતે ક્યો હોય તો તે બંધન કારક નથી જે હુકમનામું પક્ષકારોએ કબ્જા ન મેળવ્યું હોય ને રેસબ્યુડી કોટની સામીતીમાં અપાય નહીં કેમકે કામના ગુણદોષની તપાસ કરી કોરટે અબીપ્રાય આપેલો નથી તેમજ તજવીજ કર્યા વગર સંક્ષેપ રીતે જે દાવા કાઢી નાખવામાં આવ્યો હોય તેમાં દર્શાવેલા દાવાના કારણ ઉપરથી બીજા દાવાને બાધ આવતો નથી. (૬ વી. રી. ૩૨૭) પ્રતીવાદી કેદમાં હતો તે કારણથી દાવા કાઢી નાખવામાં આવ્યો હતો. તેમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે એ ઠરાવ રેસબ્યુડીકોટનથી (૭ વી. રી. ૬૨૬) રેસબ્યુડીકોટની તકરાર નીચલી કોરટમાં ન લીધી હોય તો વાદીની અપીલમાં તે ઉપલી કોરટમાં લઈ શકાય પણ જ્યારે રેસબ્યુડીકોટની તકરાર બાબતે મુકી બંને પક્ષકારોની કબ્જાનથી કોરટ ચુકાદો આપે તો તે બંધનકારક ગણાશે. (૩ વી. રી.)

ત્રીજી કે આગલી દાવા તેના તે પક્ષકાર નીચે અગર જે પક્ષકારોની વચ્ચે તેઓ અથવા તેઓમાંના કોઈ પોતાનો હક મેલેલો કહેતો હોય તેમની દરમીઆન હોવા જોઈએ પક્ષકાર એટલે જે દરેકનું નામ કામમાં દર્શાવેલું હોય તે પણ જ્યારે કાંઈ સગીરને લાલી દાવા લહે ત્યારે ખરો પક્ષકાર સગીરને ગણવો. કોઈ પણ સંબંધને કપટથી અને તેની મોહિતીવિના પક્ષકારમાં દાખલ કર્યા હોય તો તેને કાંઈ પણ પ્રતિબંધ નથી.

વાદીના બાપના વિરુદ્ધ આગલા દાવામાં ચુકાદો થયેલો તે વખતે વાદી સગીર હતો અને તે દાવામાં વાદીના બાપની સામે તેના સ્વહકથી દાવા કરવામાં આવ્યો હતો અને તેમાં વાદીને જતે અગર તેના વાલી મારફતે સામેલ કરવામાં આવ્યો નહોતો આવા આગલા દાવાથી વાદીના દાવાને બાધ નથી. (૨૧ વી. રી. ૧૦૬)

સુણાવણી થયેલી એ શબ્દોના સંબંધમાં આ કાયદાની ૫૩-૫૪-૫૬ મી કલમમાં વાંચો છેવટ એટલે જે કોરટે ચુકાદો આપ્યો હોય તે ફરી તપાસમાં લીધા સીવાય બીજી કોઈ રીતે ફરવી શકાય તેવો નહીં ને અથવા જ્યારે તે ફેસલા ઉપર અપીલ થાય તેવું હોયતો અપીલ દાખલ થતાં સુધી ફેસલો છેવટનો ગણાશે પણ આવી જતનો ફેસલો કામનો છેવટ નિર્ણય થયો નથી એમ બતાવવા સાર કામમાં લઈ શકાય.

અટિસ ઇંડિયામાં ફરિયાદો કરવાને પરરાબ્જ ના ફેસલા ક્યારે પ્રતિબંધ ન કરે.

૧૪. પરરાબ્જનો કોઈ ફેસલો નીચે પ્રમણ્ણે હોય તો તેને લીધે અટિસ ઇંડિયામાં ફરિયાદ કરવાને પ્રતિબંધ થશે નહીં, એટલે:—

(અ) કામના ગુણદોષ તપાસીને તે ફેસલો નહીં આપ્યો હોયતો:

(બ) કામના કાગળ જોતાંજ એમ જણાય કે દેશદેશના અરસપરસ અવહારના કાયદાની (ઇન્ટરનેશનલ લોના)

અથવા પ્રિટિશંડિયા માંહેના કોઈ ચાલુ કાયદાની
જુલ ભરેલી સમજથી તે ફેસલો કરેલો છે તો:

(ક) જે કોર્ટની રૂબરૂ તે આપ્યો હોય તેના અભિપ્રાયમાં
એમ આવે કે વાસ્તવિક ન્યાયથી તે ઊલટો છે તો:

(ડ) તે કપટથી મેળવેલો હોય તો:

(ઈ) પ્રિટિશંડિયામાં ચાલતો કોઈ કાયદો તોડીને તેને
આધારે કરેલો દાવો તેમાં સાબિત કરાવ્યો હોય તો:

ટીકા—૧૪. ફોરેજનમેન્ટ એટલે ખ્રીષ્ટીસ હીંદુસ્તાનની હદની બહાર
આવેલી અને જે કોર્ટને ખ્રીષ્ટીસ હીંદુસ્તાનમાં સત્તા નથી અને જે
ગવર્નરનરનરલ સહિય ધનકૌંસીસે સ્થાપી નથી તેવી કોર્ટોનું જનમેન્ટ.

આ કલમથી એમ સવાલ હોય છે કે જે દાવાના પરરાજ્યની કોર્ટમાં ચુકાદો
થઈ ગયો છે તેનો તેજ દાવો ખ્રીષ્ટીસ હીંદુસ્તાનની કોર્ટમાં ચલાવવો કે જે
ફેસલો થયો છે તે ઉપરથી બીજો દાવો લાવવો. જે કોર્ટમાં દાવો ચુક્યો છે તે
કોર્ટ યોગ્યઅધિકારની હોય અને તેના કરેલા ફેસલાને ૧૪મી કલમમાં દર્શાવેલી
હરકતો જરૂરી હોય તો ૧૩મી કલમના ૬ અપવાદથી આવી જતના બીજા
દાવાને બાધ આવે એમ લાગે છે. પરરાજ્યની કોર્ટના ફેસલા ઉપરથી જ નવો
દાવો લાવી શકાય કેમકે તે ફેસલાથી દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય છે તેમ જ
છાય. (૬ વી. રી. ૨૧૫)

બાબ ૨ જો.

ફરિયાદ કરવાના ઠેકાણા વિશે.

૧૫. પ્રત્યેક ફરિયાદ, તેનો ધનસાફ કરવાનો સૌથી નીચેના દર-
જની જે કોર્ટને અજ્ઞતાર હોય, તે કોર્ટમાં કરવી.

કઈ કોર્ટમાં
ફરિયાદ કરવી.

ટીકા—૧૫. આ પ્રકરણમાં દાવા ક્યાં લાવવા તે બાબત છે. કેટલાક
દાવા ક્યાં લાવવા તે તકરારી બાબત ઉપરથી નક્કી કરાય, તેવા દાવા સ્યમર
મીલકતને લગતા તથા જમીનમાં આવેલી જંગમ મીલકતને લગતા છે તે વળી
જમીનના દાવામાં જે પ્રતિવાદીની જાતથી દાવામાં માગેલી દાદ મળે એવું
હોય તો તે તે કોર્ટની હકુમતમાં રહે છે. તે કોર્ટમાં દાવો આણી શકાય.
બીજા બાબતોમાં જ્યાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય. ત્યાં અગર જ્યાં દાવાનું કારણ
ઉત્પન્ન થયું હોય. ત્યાં દાવો લાવી શકાય. એકથી વધારે પ્રતિવાદી હોય તો
તે ૨૯ મી કલમ પ્રમાણે ખ્રીષ્ટીસ આપી એક પ્રતિવાદી કોર્ટની નજરમાં
પોગ્ય લાગે તે દાવો બીજા કોર્ટમાં ખસલાવી લઈ જઈ શકે છે. દાવો ચાલી
શકે એવા અપકૃતને માટે પ્રતિવાદી રહેતો હોય ત્યાં અગર દાવાનું કારણ
ઉત્પન્ન થયું હોય તે કોર્ટમાં દાવો ચાલી શકે. એક કરતાં વધારે કોર્ટમાં
દાવા લાવી શકાય એવું હોય તે બાબતમાં ૧૬ અને ૨૨-૨૪ સુધીની કલમો

જ્યુઓ. આ અને તેની પછીની કલમો કોરટને લાગુ નથી ૧૩૮ માં કલમ જ્યુઓ.

જ્યાં ફરિયાદ-
નો નિયમ હોય ત્યાં
ફરિયાદો કરવી.

૧૬. કોઈ કાયદામાં પેસાન્ના અથવા બીજી મર્યાદા ફરમાવેલી હોય તે ઉપર નજર રાખીને:—

- (અ) સ્થાવરમિલકત લેવાની ફરિયાદ,
- (બ) સ્થાવરમિલકતની વેહેંચણ કરવાની ફરિયાદ,
- (ક) ગીરો મુકેલી સ્થાવરમિલકત ઉપરનો ધરાણીનો હક છોડવવાની અથવા ધરાણીયું છોડવવાનો હક બંધ કરવાની ફરિયાદ,
- (ડ) સ્થાવરમિલકતમાંનો અથવા તે બાબત બીજો કોઈ હક અથવા સંબંધ નફી કરવાની ફરિયાદ,
- (ઈ) સ્થાવરમિલકતને ફેરવી નુકસાનીનો બદલો લેવા બાબતની ફરિયાદ,
- (ફ) કરજને બદલે ખરોખર કબજા કરેલી અથવા ટાંચ મારેલી જંગમમિલકત પાછી લેવાની ફરિયાદ,

એ ફરિયાદો, જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે મિલકત હોય, તે કોર્ટમાં કરવી;

પરંતુ, પ્રતિવાદીના કબજામાંની અથવા તેનીવતી બીજાના કબજામાં હોય તેવી સ્થાવરમિલકતસંબંધી કંઈ દાદ મેળવવાની, અથવા તે સ્થાવરમિલકતને ફેરવી નુકસાનીનો બદલો લેવાની ફરિયાદો કરવાની હોય તે, જે માગેલી દાદ કોર્ટના હુકમપ્રમાણે પ્રતિવાદી જતે વર્તવાથી તમામ મળી શકે એમ હોય તો, જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે મિલકત હોય તે કોર્ટમાં કરી શકાય, અથવા જે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં તે પ્રતિવાદી ખરોખર ને આપજીથી રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાઈને વસિતે જતે કામ કરતો હોય તે કોર્ટમાં કરી શકાય.

ખુલાશો:—આ કલમમાં “મિલકત” એનો અર્થ પ્રિટિશર્ડિયામાં હોય તેવી મિલકત એમ સમજવો.

ટીકા—૧૬. સ્થાવર મિલકતની અને જંગમ મિલકતની વ્યાખ્યા સન ૧૯૬૮ ના ૧ આક્ટમાં જ્યુઓ.

જ્યાં પ્રતિવાદીઓ રહેતા હોય અથવા દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય ત્યાં ફરિયાદ.

૧૭. ઉપર કહેલી મર્યાદાઉપર નજર રાખીને બીજી બધી ફરિયાદો એવી કોર્ટમાં કરવી કે, જેની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં:—

દો કરવી.

(અ) દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયું હોય; અથવા

(બ) ફરિયાદ શરૂ થતી વખતે બંધા પ્રતિવાદી ખરેખરા અને આપખુશીથી રહેતા હોય, અથવા ધંધો ચલાવતા હોય, અથવા કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતા હોય; અથવા

(ક) ફરિયાદ શરૂ થતી વખતે પ્રતિવાદીઓ પૈકી કોઈ પ્રતિવાદી ખરેખરા અને આપખુશીથી રહેતો હોય, અથવા ધંધો ચલાવતો હોય, અથવા કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતો હોય; પરંતુ આવી ફરિયાદ કરવાને કોર્ટની પરવાનગી મળવી જોઈએ, અથવા જે પ્રતિવાદીઓ ઉપર કલ્યાણપ્રમાણ રહેતા ન હોય, કે ધંધો ચલાવતા ન હોય, કે કમાઈને વાસ્તે કામ કરતા ન હોય, તેમની તે ફરિયાદ માંડવામાં આવતા હોવી જોઈએ.

ખુલાસો ૧જો:—જ્યારે કોઈપણ માણસને કાયમનું રહેવાનું ઘર એક ટેકાણે હોય, અને માત્ર કંઈ હંગામી કામગીરી ખીજે ટેકાણેપણ મુકામ હોય, ત્યારે તેને હંગામી મુકામ હોય ત્યાં કંઈ દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય તેની ખાતરીમાં, તે ખૂંને ટેકાણે રહે છે એમ ગણવું.

ખુલાસો ૨જો:—કોઈ કાર્પોરેશન અથવા કંપની, બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાંની પોતાની એકની એક અથવા મુખ્ય આફ્રિકામાં ધંધો ચલાવે છે એમ ગણવું, અથવા જે ટેકાણે તેના તાબાની આફ્રિકાપણ હોય તે ટેકાણે ઉત્પન્ન થતા દાવાના કારણની ખાતરીમાં તેવે ટેકાણે ધંધો ચલાવે છે એમ ગણવું.

દર્શાવો.

(અ) આ કલકત્તામાં એક વેપાર કરનારો છે. બ દિલ્હીમાં ધંધો ચલાવે છે.

બ પોતાના કલકત્તાના આડતીયાની મારફતે આની પાસેથી માલ ખરીદ કરે છે, અને તે માલ ઘરેલુ ઇન્ડિયા રેલવે કંપનીને સ્વાધીન કરવાને આ ને કહે છે. આ તે પ્રમાણે કલકત્તામાં માલ સ્વાધીન કરે છે. આ માલની કીમતને વાસ્તે બ ના ઉપર, જ્યાં દાવાનું કારણ જન્મ્યું છે ત્યાં એટલે કલકત્તામાં, અથવા જ્યાં બ ધંધો ચલાવે છે ત્યાં એટલે દિલ્હીમાં, ફરિયાદ કરી શકે.

(ખ) અ સિમલામાં, બ કલકત્તામાં અને ક દિલ્હીમાં રહે છે. અ. બ. ક. એ બનારસમાં એકઠા થયા. ત્યાં બ અને ક એ, બ્યારે ઘણી માગે ત્યારે એકમતે દેવા, એવી વાયદા-ચિઠ્ઠી (પ્રામિસરીનોટ) લખી આપીને તે અ ને સ્વાધીન કરી. અ બ્યાં દાવાનું કારણ બન્યું ત્યાં એટલે બનારસમાં બ અને ક ના ઉપર ફરિયાદ માંડી શકે. વળી તે બ્યાં બ રહે છે ત્યાં એટલે કલકત્તામાં, અથવા બ્યાં ક રહે છે ત્યાં એટલે દિલ્હીમાં, તેમના ઉપર ફરિયાદ માંડી શકે. પરંતુ તે બંને પ્રસંગે, તે ઢેકાણે ન રહેનારો પ્રતિવાદી હરકત લે તો કોર્ટની રબતવગર ફરિયાદ ચલાવી શકાય નહીં.

ટીકા—૧૭. ગોપીચંદ્ર ગોસાઈ અને મીલકોમલ બાનરજી (૧૩ એ. લો. રી. ૪૭૬) માં કે બી જસ્ટીસ એમ લખે છે કે જે વિદ્વાન પુરણ દાવાનું કારણ એ શબ્દના અર્થના તકરારમાં બાગ લીધો છે. તેઓએ હજી સુધી તે શબ્દનો એવા અર્થ નિર્માણ નથી કર્યો કે જે કામદાના સમૂહના વિદ્વાનોને સરખી રીતે લાગુ પડે એ શબ્દનું બહુજ બેહિાળા અને વિશ્લેષ્ય અર્થમાં ફર એટલોજ છે કે કેટલાક દાવા માંડવાનું થતાં પહેલાં જે બતાવો બનેછે તેમાના થોડાક બતાવેા કેટલાક ધ્યાનમાં રાખેછે અને કેટલાક વધારે બતાવેા ધ્યાનમાં રાખેછે જે કામમાં આ અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો હતો તેની હકીકત આ પ્રમાણે છે બંને કલકત્તામાં વાણીયાની પેઢી કાઠી અનાં છોકરાં સાથે સહીઆરો પહેપાર કરવાનો અની સાથે સી-રામપુરમાં હરાવ કર્યો. અંગ ઉધારેલાં નાણાં અમુક તારીખની અંદર પાછા વાળવાની સરતે અંને નોંધતાં નાણાં આપવાની કબજત કરી. નાણાં કેઈ જગ્યાએ પાછાં આપવાં તે હરાબું નોંધાતું કેટલાંક નાણાં સીરામપુરમાં અને કેટલાંક નાણાં કલકત્તામાં આપવામાં આવ્યાં હતાં દાવાનું કારણ ક્યાં ઉત્પન્ન થયું તે સવાલનો નિર્ણય મારકબી જસ્ટીસે ઉપરના કારણોથી કર્યો નહીં. બંને જસ્ટીસ એમ હરાવ લખ્યો કે નાણાં લેનાર નાણાં આપનારને આમી કાઢવાની ફરજ છે અને બ્યાં આગળ કરાર થયો હોય ત્યાં અગર નાણાં ધીરનારને રહેવાને ઢેકાણે પાછાં આપવા માંડ્યાં નોંધએ અને આ ફરજ પુરી પાડવામાં કસુર થાયતો દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થાય.

એ ચોરણ ઉપરથી ૧૪ એ. લો. રી. ૩૬૭ એ પાને જમ્સ હીનાળી કલીકના કામનો નીવાડો કરવામાં આવ્યો હતો.

મદ્રાસનો ફેસલો ડીસોબ અને કાલ્સના કામનો થયેલો છે તે છે (૩ મદ્રાસ હા. રી. ૩૮૪) બીટલહસ્ટન જસ્ટીસ કેહેછે એ શબ્દોમાં બધું દાવાનું કારણ એનો સમાર્સ થાયછે અને તેમાં દાવો ચલાવવાને માટે જે ટલીબાતનાં જરૂર છે તે બધી આવી જાયછે અને તે દરેક આવા કારણનો બાગ ગણવો નોંધએ હેલોવે જસ્ટીસનો મત એવા છે કે પ્રતિવાદીનું રહેવાનું ઢેકાણું ગમે ત્યાં હોય પણ જો અમુક જગ્યાએ હફ ઉત્પન્ન થયો અને ત્યાં તેના વિરુદ્ધ આચરણ થયું એમ બતાવાય તો દાવો ન ત્યજવવાને બાધ આવે નહીં.

દાવાનું કારણ ક્યારથી ઉત્પન્ન થયું ગણવું આ બાબતમાં સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ આક્ટથી પુરતો ખુલાસો થયેલો છે. તેમાં દાવાનું કારણ એ શબ્દોને બદલે દાવો કરવાનો હક્ક એવા શબ્દ મુકેલા છે. અને તે ક્યારે ઉત્પન્ન થાય છે અને તે ઉત્પન્ન થયા પછી કેટલી મુદતમાં દાવો કરવો જોઈએ. તે દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

આપ ખુશીથી રહેલો હોય એ શબ્દોનો અર્થ કરવામાં જો પ્રતિવાદી કેદ હોય અને તે કેદમાં હોય તો કાર્ધક મુશ્કેલી આવશે.

મદ્રાસ ૧૦૧ અમથા ભરામણના કામમાં ઠરાવ છે કે પ્રતિવાદી કોરટની હકુમતમાં હાજર હોવા જોઈએ એવી જરૂર નથી. જો તે ઘોડી મુદત સાર પણ કોરટની હકુમતમાં રહેતો હશે તો ખસે છે.

છુટક છુટક માલ વેચનાર મુંબાઈમાં આડતીઆની મારફત માલ ખરીદ કરતો હતો તેના કામમાં એમ ઠરાવ્યું કે જો ડેકાણે તે માલ છુટક વેચે છે તે જગ્યા તેનું રહેવાનું ડેકાણું ગણવું. (૧ મું. હા. રી. ૨૨૦)

અમુક મુસાફરી વાહાણમાં ભરવાનો માલ પેદા કરી આપવાનું કામ એક વાહાણના માલિકે એક પેદીને માંખું હતું તે કામમાં તે વાહાણના માલિકને નામ તે પેદી ધંધો કરે છે એમ ઠરાવ્યું નહીં. (૮ મું. હા. રી. ૧૫૬)

કમીશન એજન્ટની મારફત આ પોતાનો વપાર ક્ષ ગામમાં માલ મોકલી ચલાવે છે. આ જાતે કાયદો પ્રાપ્ત કરવાનો ધંધો ચલાવે છે એમ ઠરાવ્યું નહીં. (૧૧ વી. રી. ૫૩૦)

કામ કાજ ચલાવવું એટલે જાતે નિયમીત રીતે કોરટની હકુમતમાં કામ કાજ કરવું.

હકુમતની હરકત પક્ષકારો દુર કરી શકે નહીં કોરટ તે બાબત ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ. (૨ મું. હા. રી. ૨૪૨)

કોરટની પરવાનગી ક્યારે લેવી તે વીંચે ખુલાસો નહીં પણ તે અગાઉથી મેળવવા જોઈએ.

એક સંખસનું ટુંકી મુદતનું રેકાણું અમુક જગ્યાએ છે, અને તે બીજી જગ્યાએ રહેવા જાય છે આ જગ્યા જોઈ ઘોડી મુદત જોપરજ છોડેલી હતી પણ તેની બેરી, છોકરાં તે જગ્યાએ રહેતાં તો તેનું રહેવાનું ડેકાણું આ પાછળ કહેલી જગ્યા ગણાશે. (૭ વી. રી. ૩૪૬)

કોઈ પણ સંખસનું રહેવાનું ડેકાણું તેના કુટુંબ સાથે જ્યાં રહેતો હોય. તેજ ગણવું જોઈએ, પણ જો બીજી જગ્યાએ ટુંકી મુદત સાર રહેવા ગયે હોય તો જોને સ્થળે રહે છે એમ ગણવું.

રહેવાની જગ્યાથી સરકારમાં દાવા અમુક કોરટમાં દાખલ કરવાનો આધાર નથી તે દાવાનો જ્યાં દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયું હોય, ત્યાં કરવો જોઈએ. (૧ વી. હા. રી. ૨૩૬)

૧૮. જાતને અથવા જંગમમાલને કરેલી નુકસાનીના બદલાને વાસ્તે ફરિયાદ કરવી હોય, અને તે નુકસાન એક કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં કયું હોય, તથા પ્રતિવાદી બીજી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં

જાતને અથવા જંગમમાલ-કતને કરેલી નુક-

સાંનીમી બદલો
લેવાની ફરિયાદો.

રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાઈને વારતે જાતે કામ કરતો હોય,
તો વાદી તે કોર્ટ પેકી પોતાની નજરમાં આપે એ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરી શકે.

દર્શાવે.

- (અ) એ દિલ્હીનો રહેનાર છે, તે બે ને કલકત્તામાં મારે છે,
તો એ ના ઉપર બે દિલ્હીમાં અથવા કલકત્તામાં ફરિયાદ કરે.
- (બ) એ દિલ્હીનો રહેનાર છે, તે બે ની આબરને હાની પોંચે
એવો મજબૂર કલકત્તામાં પ્રસિદ્ધ કરે છે. એ ના ઉપર બે
કલકત્તામાં અથવા દિલ્હીમાં ફરિયાદ કરી શકે.
- (ક) એક રેલવે કંપનીની મુખ્ય આફિસ હૌરામાં છે. તે કંપની
ની લાઈન ઉપર મુસાફરી કરતાં, જે ગફલતનો દોષ કંપની
ઉપર મુકી શકાય એવી ગફલતને લીધે, અલાહબાદ આગ
જ તે ઉઘલી પડ્યો અને તેને ધ્વંસ થયું. કંપની ઉપર તે
ગમે તો હૌરામાં કે ગમે તો અલાહબાદમાં ફરિયાદ કરી શકે.

એક જ ડિસ્ટ્રિક્ટ
કોર્ટમાં પણ જુદા-
જુદા કોર્ટોની
હકુમતમાં
આવેલી સ્થાવર
મિલકતની ફરિ-
યાદ.

૧૯. એક જ ડિસ્ટ્રિક્ટની હદમાં પણ જુદી જુદી કોર્ટોની હકુમતમાં
આવેલી સ્થાવર મિલકત ખાખતની અથવા સ્થાવર મિલકતને કરેલી નુકસા-
નીનો બદલો લેવાની ફરિયાદ હોય તો તે ફરિયાદ, જે કોર્ટની હકુમતમાં તે
મિલકતનો કંઈ ભાગ આવેલો હોય, તે કોર્ટમાં થઈ શકે; પરંતુ ફરિયાદના
વિષયની કીમત ખાખતનો તમામ દાવો તે કોર્ટ સાંભળી શકે એવો હોવા જોઈએ.

જુદા જુદા
ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની
સ્થાવર મિલકત
ખાખતની ફરિ-
યાદો.

જો સ્થાવર મિલકત જુદા જુદા ડિસ્ટ્રિક્ટની હદમાં આવેલી હોય તો,
હનસાફ કરવાને બીજી રીતે લાયક હોય એવી જે કોર્ટની હકુમતમાં તે
મિલકતનો કંઈ ભાગ આવેલો હોય તે કોર્ટમાં તે ફરિયાદ થઈ શકે.

હકુમતમાં બ-
ધા પ્રતિવાદીઓ
રહેતા ન હોય તો
જે મુકદ્દમો આગ-
ળ ચાલતો બંધ
કરવાનો અધિ-
કાર.

૨૦. એક કરતાં વધારે કોર્ટમાં માંડી શકાય એવી ફરિયાદ એવી
કોર્ટમાં માંડી હોય, કે જેની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં પ્રતિવાદી અથવા
બધા પ્રતિવાદીઓ ખરેખરા અને આપ જુશીથી રહેતા ન હોય કે ધંધો
ચલાવતા ન હોય કે કમાઈને વારતે જાતે કામ કરતા ન હોય તો, પ્રતિવાદી
અથવા પ્રતિવાદીઓમાંનો કોઈ, મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કરવાસાથે કોર્ટને
અરજ કરવાનો પોતાનો ધરાવે છે એવી બીજા પક્ષકારોને લેખી નોટીસ
આપ્યાપછી, તે પ્રમાણે કોર્ટને અરજ કરવાને મુજબાર છે;

અને જે પક્ષકારોને કંઈ કહેવાની મરજી હોય તેમનું સાંભળ્યા પછી
કોર્ટની ખાતી થાય કે, કોઈ બીજા કોર્ટમાં ફરિયાદ માંડવાથી વધારે સા-
રી રીતે હર્ષસાફ થાય તેમ છે તો,

આખરનો હુકમ કરીને અથવા બીજો હુકમ થતાં સુધી મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કરવાને, અને પક્ષકાર અથવા તેમનાં કોઈને તે વખતસુધી અરજ થઈ ગયેલું હોય તેવિયે પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ કરવાને કોરટ મુજતબાર છે.

આવે પ્રસંગે, મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કર્યાના હુકમનો શેરો ફરિયાદ અરજી ઉપર લખીને તે મને પાછી આપો, એમ વાદી માગે તો કોરટ તેરીતે કરીને ફરિયાદ અરજી પાછી આપવી.

આવી દરેક અરજ બની શકે તેટલી વહેલામાં વહેલી નોગવાઈએ કરવી નોંધવે, અને તે હંમેશાં મુદ્દા ઠર્યા પહેલાં થવી નોંધવે; અને કોઈ પ્રતિવાદી એરીતે અરજ નહીં કરે તો ફરિયાદ માંડવામાં તેની માન્યતા છે એમ ગણાશે.

અરજ ક્યારે કરવી.

૨૧. ન્યારે કલમ ૨૦ પ્રમાણે કોરટ મુકદ્દમો ચાલતો બંધ કરે, અને વાદી બીજી કોરટમાં ફરી ફરિયાદ માંડે, ત્યારે તે ફરિયાદ અરજી ઉપર કંઈ કોરટફી લેવામાં નહીં આવે; પરંતુ પહેલી કોરટમાં ફરિયાદ માંડતી વખતે યોગ્ય ફી ભરેલી હોય અને તે ફરિયાદ અરજી તે કોરટે પાછી આપી હોય તો તેમ કરવું.

ન્યારે ફરિયાદ બીજી કોરટમાં માંડવામાં આવે ત્યારે કોરટફીના માફી.

૨૨. એક કરતાં વધારે કોરટોમાં ફરિયાદ થઈ શકે એમ હોય, અને તે કોરટો એકજ અપીલ કોરટના તાબાની હોય તો, બીજી કોરટમાં ફરિયાદ મોકલવાસાથે અપીલ કોરટને અરજી કરવાનો પોતાનો ધરાદો છે એવી લેખી નોટીસ બીજા પક્ષકારને આપ્યા પછી, કોઈપણ પ્રતિવાદી તે પ્રમાણે અર્જ કરી શકે; અને અપીલ કોરટે, બીજા પક્ષકારે કંઈ જણાવવાનું કહે તો તેમનું સાંભળ્યા પછી, હકુમતવાળી કોરટ પૈકી કઈ કોરટમાં તે ફરિયાદ ચલાવવી એનો નિર્ણય કરવો.

જે કોરટોમાં ફરિયાદ થઈ શકે તે એકજ અપીલ કોરટના તાબાની હોયત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

ટીકા—૨૨. આ કલમમાં કહેલી અરજી અમુક મુદ્દતમાં કરવી એમ નથી તેથી કામ ચાલુ હોય એટલે હુકમનામું થતાં પહેલાં જ તે વખતે આવી અરજી થઈ શકે.

૨૩. તે કોરટો જુદી જુદી અપીલ કોરટોના તાબાની પણ એકજ હોય કોરટના તાબાની હોય તો, હકુમતવાળી બીજી કોરટમાં ફરિયાદ મોકલવાસાથે હોય કોરટને અરજી કરવાનો પોતાનો ધરાદો છે એમ બીજા પક્ષકારને લેખી નોટીસ આપ્યા પછી, કોઈપણ પ્રતિવાદી તે પ્રમાણે અર્જ કરી શકે. જો ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટના તાબાની કોઈ કોરટમાં ફરિયાદ આપી હોય તો તે કોરટ જો ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટના તાબાની હોય તેની મારફતે તે અરજી તથા બીજા પક્ષકારોએ કંઈ દરકતો દાખલ કરી હોય તો તે દરકતો મોકલવી.

ન્યારે તે પ્રમાણે તાબાની કોર્ટો નહોત્ય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

ખીબ્ત પક્ષકારોની કંઈ હરકતો હોય તો તે વિચારમાં લેઈને હકુમતવાળી કોર્ટો પૈકી કઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ આગળ ચલાવવી એનો નિર્ણય કરવાને હેકોર્ટ મુજબતાર છે.

બ્યારે તે જુદી જુદી હેકોર્ટોના તાખાની કોર્ટો હોય ત્યારે કામ ચલાવવાનીરીત.

૨૩. સદરહુ કોર્ટો જુદી જુદી હેકોર્ટોના તાખાની હોય તો, કોઈ પણ પ્રતિવાદી, જે કોર્ટમાં ફરિયાદ આણી હોય તે કોર્ટ જે હેકોર્ટને અરજી કરવાના પોતાના ધરાદો છે એમ ખીબ્ત પક્ષકારોને સ્ખીનોટીસ આપ્યાપછી, તે પ્રમાણે અરજી કરીશકે.

ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટના તાખાની કોઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ આણી હોય તો, તે કોર્ટ જે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના તાખાની હોય તેની મારફતે અરજી તથા ખીબ્ત પક્ષકારોએ કંઈ હરકતો દાખલ કરી હોય તો તે હરકતો મોકલવી;

અને ખીબ્ત પક્ષકારોની કંઈ હરકતો હોય તો તે વિચારમાં લેઈને, હકુમતવાળી કોર્ટોપૈકી કઈ કોર્ટમાં ફરિયાદ ચલાવવી એનો તે હેકોર્ટ નિર્ણય કરવો.

એક કોર્ટમાંથી ખીજી કોર્ટમાં ફરિયાદો મોકલવાખાખત.

૨૪. પક્ષકારોપૈકી કોઈની અરજી ઉપરથી, પક્ષકારોને નોટીસ આપીને તથા તેમનામાંથી જેમને કંઈ જણાવવાનું હોય તેમનું સાંખળીને, અથવા પોતાનીજ મજે તેવી નોટીસ આપ્યાશિવાય, હેકોર્ટ અથવા ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ, પોત પોતાના તાખાની કોઈ કોર્ટમાં,— પછી તે તાખાની કોર્ટ અવલ કોર્ટ હોય કે અપિલ કોર્ટ હોય જે હોય તેમાં,— ચાલતી ફરિયાદ કાઢી લેઈને તે પોતેજ ચુકવવાને અથવા ખીજી કોઈ તાખાની કોર્ટમાં ધનસાફ કરવાસાર સ્થળાંતર કરીને મોકલવાને મુજબતાર છે. પરંતુ તે ખીજી તાખાની કોર્ટ એવી હોવી જોઈએ કે જેને તેવા પ્રકારની તથા તેના વિષયની રકમ અથવા કીમતની ફરિયાદનો ધનસાફ કરવાનો અજિયાર હોય.

આ કલમમાં કહેલા કામને વાસ્તે, વધારાના (એડિશનલ) જડ્જેની, અને આસિસ્ટન્ટ જડ્જેની કોર્ટો, ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટના તાખાની છે એમ ગણવું.

આ કલમ પ્રમાણે સ્માલકાજ કોર્ટમાંથી કાઢી લીધેલી કોઈ ફરિયાદનો ધનસાફ કરનારી કોર્ટ, તે ફરીયાદનીખાખતમાં સ્માલકાજ કોર્ટ છે એમ ગણવું.

બાબ ૩ ને.

પક્ષકાર અને તેમનું હાજર થવું, તેમની અરજો, અને તેમણે કરવાનાં કામ, એ વિશે.

૨૬. દાવાના એકજ કારણનીબાબતમાં મળેલી દાદનો હક્ક જે શખસોનો છે એમ કેહેવામાં આવતું હોય, તે બધાને વાદીતરીકે સામીલ કરીશકાય; પછી તે હક્ક ગમે તો બધાનો એકત્ર હોય કે, પૃથક પૃથક હોય, કે એકનો નહીં તો બીજાનો એમ હોય, તેની ચિંતા નહીં. અને ફરિયાદ અરજીમાં કંઈ દુરસ્તી ન કરતાં, વાદીઓપૈકી એક અથવા વધારે જેઓ કંઈ દાદના હક્કદાર માલમ પડે તેની અથવા તેમની તરફમાં, તે અથવા તેઓ જેટલી દાદના હક્કદાર ઠરે, તેટલી દાદનો ફેસલો આપી શકાય. પરંતુ, ફરિયાદના અરજની બ્યવસ્થા કરવામાં કોરટ બીજીરીતે ન ફરમાવે તો, દાદનો હક્કદાર ન માલમ પડે એવા શખસને આવીરતિ સામીલ કરવાથી પ્રતિવાદીને જે અરજ થયું હોય તે લેવાનો તે, જે હારે તોયે હક્કદાર થશે.

વાદીઓ તરીકે કોણ સામીલ થઈ શકે તે.

ટીકા—૨૬. સહવાદીઓમાંના દરેકના હક્ક એક બીજાની વિરુદ્ધ નહોતો બેઠો. દાવા કરવા હીત હોય તેટલું બધું નથી પણ દાવા કરવાનો હક્ક પ્રાપ્ત થયો બેઠો.

૨૭. જે શખસને વાદી કરવો ન બેઠાય તેનું વાદી તરીકે નામ દાખલ કરીને ફરિયાદ કરી હોય, અથવા અરેખરા વાદીના નામથી ફરિયાદ કરી છે કે નહીં એનો સંશય હોય ત્યારે, વાજબી જુઝાય એવી શરતો કરીને, કોઈ બીજા શખસ અથવા શખસોને વાદીને બદલે વાદી કે વાદીઓમાં દાખલ કરવાનો, અથવા તેમનામાં સામીલ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુજબતાર છે. પરંતુ તંટાની અરેખરી બાબતનો નિર્ણય કરવાને તેમ કરવું જરૂરનું છે, તથા શુદ્ધબુદ્ધિથી ભુલ થઈને એ રીતે ફરિયાદ માંડવામાં આવી છે, એમ કોરટની ખાતરી થાય તો એ રીતે હુકમ કરે.

ફરિયાદ કરનાર વાદીને બદલે તે વાદી દાખલ કરવાને અથવા તેમાં સામીલ કરવાને કોરટ મુજબતાર છે.

ટીકા—૨૭. વાદીનું નામ કાઢી નાખી તેની જગ્યાએ તેના હક્ક અરીદદારનું નામ દાખલ કરવાની ફેરટને સત્તા નથી.

કાદમની ડોસી. વી. કેલાસ કામની ડોસીના (ધ. લો. રી. ૪૫ કલકત્તા ૪૨૧) કામમાં કેનેડીજસ્ટીએ સગીર નીમીએ. આણેલ દાવામાં સગીરનું હીત જતાં પણ સગીરને કેટલાક સાક્ષીઓ સવસ્થા પછી વાદી તરીકે સામીલ કરવાની ના પાડી.

૨૮. એકજબાબતમાં મળેલી દાદનો હક્ક—બધાના મળીને અથવા પૃથક પૃથક અથવા એકનો નહીં તો બીજાનો એ રીતે—જેમની વિરુદ્ધ કહેવામાં આવતો હોય તે બધાને પ્રતિવાદી તરીકે સામીલ કરી શકાય. અને

પ્રતિવાદીઓ તરીકે સામીલ કરાઈ તે સખસો.

ફરિયાદ અરજીમાં કંઈ દુરસ્તી ન કરતાં, જે એક અથવા વધારે પ્રતિવાદીઓ જવાબદાર માલમ પડે તેમની વિરૂદ્ધ તેમની પોતાપોતાની જવાબદારીપ્રમાણે ફેસલા આપી શકાય.

ટીકા—૨૮. જે માણસના વાદીના જેવા હક છે તે વાદી થવાની ના પાડે તો તેને પ્રતિવાદી તરીકે દાખલ કરવો (૧૦ વી. રી. ૧૦૯)

જ્યારે ત્રીજા સંખસનો હક વાદી અને પ્રતિવાદી એ બેની વિરૂદ્ધ હોય, તો તેને પક્ષકારમાં દાખલ કરવાની જરૂર નથી.

કારણ કે દાવાનું પરિણામ તેને બંધનકારક નથી. (૭ વી. રી. ૨૦૨). ૧૦ વી. રી. ૩૫૯

એકજ કરાર-
થી જવાબદાર
થતા પક્ષકારોને
સામીલ કરવાનું.

૨૯. કોઈપણ એક કરારથી કંઈ શખ્સો પૃથક પૃથક અથવા એકમતે અને પૃથક પૃથક જવાબદાર થતા હોય, ત્યારે વાદીની મરજીમાં આવે તો તે બધાને અથવા તેમાંના કોઈને એકજ ફરિયાદમાં પક્ષકાર તરીકે સામીલ કરવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે. એક કરારથી પૃથકપૃથક અથવા એકમતે અને પૃથક પૃથક જવાબદાર થતા શખ્સોમાં, બિલ આફ એકસએજ હુંડી તથા વાયદા ચિટ્ટી (પ્રામિસરી નોટ) ના પક્ષકારોનો સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—૨૯. આ કલમના સંબંધમાં કરાર આકટની કલમ ૪૨ ૪૪ જુઓ અને ઇ. લો. રી. ૨ કલકત્તા ૪૦૯મ પાને કોગ્રલ ૨. વી. પ્રસન્ને કુંભાર આટરજીનો કેસ જુઓ.

એકજ સંબંધવાળા બધા પક્ષકારોની વતી તેમાંનો કોઈએક પક્ષકાર ફરિયાદ માંડી શકે અથવા જવાબ દેઈ શકે.

૩૦. એકજ સંબંધવાળા ઘણા પક્ષકારો હોય ત્યારે, કોરટની પરવાનગી લેખને, તેવા સંબંધવાળા બધા પક્ષકારોની વતી વાદી અથવા પ્રતિવાદી થવાને અથવા જવાબ કરવાને, તે પક્ષકારોમાંનો કોઈ એક અથવા વધારે પક્ષકાર મુખ્યત્વાર છે. પણ આવે પ્રસંગે વાદીના અરમ્મથી તે ફરિયાદ માંડવાની નોટીસ તે બધા પક્ષકારોને આપવી, એવીરીતે કે પ્રત્યેક કામમાં કોરટ ક્રમીયે તે પ્રમાણે દરેકને તે નોટીસ હાથોહાથ પોચાડવી, અથવા (પક્ષકારોની સંખ્યા કે બીજા કોઈ કારણને લીધે તે રીતે નોટીસ પોચાડવાનું વાજબી રીતે જોતાં અને તેમ ન હોય તો) પ્રસિદ્ધ બહુરખખર આપવી.

ઓટીરીતે પક્ષકાર કરવાને લીધે ફરિયાદ નિષ્ફળ જવાની નહીં.

૩૧. ઓટીરીતે પક્ષકાર સામીલ કરવાને લીધે કોઈ ફરિયાદ નિષ્ફળ જવાની નહીં. અને દરેક ફરિયાદમાં પોતાની આગળ અરેખરા જે પક્ષકાર હોય તેમનો હકસંબંધ તંદાના વિષયને જોઈ લાગુ પડે તેટલા પુરતું કામ ચલાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

દાવાનાં જુદાં જુદાં કારણો હોય તેવા વાદીઓ એક ફરિયાદમાં સામીલ થાય એવું આ કલમની કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

૩૨. પહેલી સુનાવણી વખતે અથવા તે અગાઉ બેમાંથી એક પક્ષકારની અરજ ઉપરથી, કોર્ટને વાજબી જણાય એવી શરતો કરીને, વાદી અથવા પ્રતિવાદી તરીકે અયોગ્ય રીતે સામીલ કરેલા કોઈ પક્ષકારનું નામ કાઢી નાખવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

અને કોઈપણ વખતે તેવી અરજ ઉપરથી કે તે અરજ શિવાય કોર્ટને વાજબી લાગે એવી શરતો કરીને, કોર્ટ એવો હુકમ કરે કે,—કોઈ વાદીને પ્રતિવાદી કરવો, અથવા કોઈ પ્રતિવાદીને વાદી કરવો, તથા, ફરિયાદમાં નિકળેલી બધી તકરારોનો પૂર્ણ રીતે અને કાર્યસાધક ચોકશી કરીને નિર્ણય કોર્ટથી યમશઃકે એટલા સાફ, કોર્ટના રૂબરૂ જેની હાજરીની જરૂર જણાય તેનું, અથવા વાદી કે પ્રતિવાદી તરીકે જેનું નામ દાખલ કરવું જોઈતું હતું તેનું નામ સામીલ કરવું.

કોઈપણ શખ્સને તેની પોતાની સંમતીશિવાય, વાદીતરીકે અથવા વાદીના મંદમિત્ર તરીકે સામીલ કરવા નહીં.

કલમ ૩૦ પ્રમાણે જે શખ્સની વતી ફરિયાદ કરી હોય અથવા ફરિયાદમાં ઉત્તરપક્ષ ચલાવ્યો હોય તે શખ્સ, તે ફરિયાદમાં અને પક્ષકાર કરો, એવી કોર્ટને અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

ઉપરપ્રમાણે જેમનાં નામ પ્રતિવાદીતરીકે સામીલ કરવામાં આવે તે બધા પક્ષકારોને, આ કાયદામાં આગળ કહ્યું છે તેવી સમન પોંચાડવો, અને (હિંદુસ્તાનના સને ૧૮૭૭ના મુદતના આક્ટની કલમ ૨૨ ના હરાવને બાધ ન આવે તેમ) એ સમન પોંચે ત્યારથીજ તેમની વિરૂદ્ધ કામ શરૂ થયું એમ ગણવું.

પોતાને યોગ્ય જણાય તે વાદીને ફરિયાદ ચલાવવાનું કામ સોંપવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૩૨ જરૂર હોય તો કોર્ટ જે હુકમનામાની હિસાબ લેવાને માટે અને મિલકત વેચવા માટે કમીસનરને કામ સોંપવાનું હુકમનામું કુર્ચી પછી પણ પક્ષકાર બિચરી શકે. (૮ મુ. હા. રી. ૬૬)

જ્યારે પોતાની ખાસ અરજ ઉપરથી આ કલમ પ્રમાણે કેટલાક સખ્સોને પક્ષકાર કરવામાં આવે તો તે લોકો આવી રીતે સીમૂલ થવાથી દાવાનું રૂપ બદલી શકે નહીં. (૧૭ મુ. હા. રી. ૪૨૬)

આ કલમની રૂબરૂ કરેલા હુકમ ઉપર અપીલ ચાલી શકે. (કાંસ્તમાં કલમ ૫૮૮ જુઓ.)

કોર્ટ પક્ષકાર કાઢી નાખવાને અથવા સામીલ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

વાદી તરીકે અથવા ઇષ્ટમિત્ર તરીકે સામીલ કરેલા શખ્સની સંમતી.

કલમ ૩૦ પ્રમાણે ફરિયાદો કરી હોય અથવા જવાબ આપ્યા હોય તેમાંના પક્ષકાર.

સામીલ પ્રતિવાદીએ સમન પોંચાડવો.

ફરિયાદ ચલાવવાનું કામ.

પ્રતિવાદી સા-
મીલ કરવામાં
આવે ત્યારે ફરિ-
યાદઅરજી દુર-
સ્ત કરવી.

પક્ષકાર સા-
મીલ નથી કર્યા
અથવા ખોટી
રીતે સામીલ કર-
્યાછે તેવી હરકતો
લેવાનો વખત.

ધણાએક વા-
દી અથવા પ્રતિ-
વાદીઓમાંનો પ્ર-
ત્યેક પોતામાંના
કોઈ બીજાને પો-
તાની તરફથી
હાજર થવા વ-
ગેરેનો અખત્યાર
આપી શકે.

અખત્યાર સ-
હીસુધાનનો લે-
ખી, અને કોર-
ટમાં દાખલ કરે-
લો જોઈએ.

હાજર થવા
વગેરેનું કામ જા-
તે અથવા કબુલ
કરેલા મુખ્યાર
મારફત અથવા
ખીડર મારફત
થઈ શકે.

૩૩. ફરિયાદઅરજી પહેલેથીજ દાખલ કરી હોય અને પછી પ્ર-
તિવાદી સામીલ કરવામાં આવે ત્યારે, જે કોર્ટ બીજીરીતે ન ફરમાવે તો,
જરૂર હોય તેરીતે તે ફરિયાદઅરજી દુરસ્ત કરવી, અને સમનની દુરસ્ત
કરેલી નકલ નવા પ્રતિવાદીને તથા મૂળ પ્રતિવાદીઓને પોંચાડવી.

૩૪. જોઈએ તેટલા પક્ષકારો કરેલા નથી, અથવા ફરિયાદમાં જો-
મનો સંબંધ નથી તેમને પક્ષકારમાં સામીલ કર્યા છે, અથવા સહ-વાદી
કે સહ-પ્રતિવાદી તરીકે ખોટીરીતે સામીલ કર્યા છે, એવી જોટલી હરકતો
લેવાની હોય તેટલી બધી બનીશકે તેટલા વહેલામાં વહેલા પ્રસંગે, અને
હંમેશાં પહેલી સુનાવણી પહેલાં લેવી. અને તેવી કોઈ હરકત એરીતે નહીં
લીધી હોય તો પ્રતિવાદીએ તે દૂર કરી છે એમ સમજવું.

૩૫. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય ત્યારે તેમાંનો કોઈ, પોતા-
માંના કોઈ એક અથવા વધારેને, આ કાયદાપ્રમાણે ચાલતા કોઈ કામમાં
પોતાની તરફથી હાજર થવાનો, પોતાનો પક્ષ લઈને ચાલવાનો, અથવા
પોતાની તરફથી કામ કરવાનો અખત્યાર આપી શકે; અને તેજ પ્રમાણે
એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય ત્યારે તેમાંનો કોઈ પોતામાંના કોઈ
એક અથવા વધારેને સંદેહ પ્રમાણે કોઈ કામમાં પોતાની તરફથી હાજર
થવાનો, પોતાનો પક્ષ લઈને ચાલવાનો, અથવા પોતાની તરફથી કામ ક-
રવાનો અખત્યાર આપી શકે.

તે અખત્યાર, અખત્યાર આપનાર પક્ષકારની સહીસુધાંતનો લખેલો
જોઈએ અને તે કોર્ટમાં દાખલ કરવો જોઈએ.

કબુલ કરેલા મુખ્યારો અને ખીડરો.

૩૬. કોઈ કોર્ટમાંની ફરિયાદના અથવા અપીલના કોઈ પક્ષકારને
તે કોર્ટમાં હાજર થવાની, કામ કરવાની, અથવા તેને અરજ કરવાની
કાયદાપ્રમાણે જરૂર હોય, અથવા અખત્યાર મૂક્યો હોય તે હાજર થવાનું
અરજ કરવાનું અને કામ કરવાનું, જે તે વખતના ચાલુ કોઈ કાયદામાં
બીજીરીતે જપજપણે ન કરાવ્યું હોય ત્યારે, પક્ષકાર પોતે જાતે, અથવા
પોતાના કબુલ કરેલા મુખ્યાર મારફત, અથવા પોતાની વતી કામ કરવા-
ને યોગ્યરીતે નીચેલા કોઈ ખીડર મારફત કરી શકે.

પરંતુ પક્ષકારને જાતે હાજર થવાને કોર્ટ ફરમાવે તો તેમ પક્ષકારે
જાતે હાજર થવું પડશે.

૩૭. પક્ષકારોના જે કબુલ કરેલા મુખ્યતારોથી સદરહુ પ્રમાણે હાજર થવાનું અરજ કરવાનું અને કામ કરવાનું કરીશકાય તે નીચે પ્રમાણે:—

(અ) જે કોરટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં હાજર થવાનું, અરજ કરવાનું કે કામ કરવાનું હોય, તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિકહદમાં રહેનાર ન હોય, એવા પક્ષકારોએ પોતાનીવતી હાજર થવાનો અરજી કરવાનો અને કામ કરવાનો અખતાર જેમાં આપ્યો હોય, તેવાં કુલ મુખ્યતારનામાં જેમની પાસે હોય તે;

(બ) જે તે વખતે જે કાયદો અમલમાં હોય તે કાયદાપ્રમાણે જેને યોગ્યરતિ દાખલો મળ્યો હોય, અને કાયદાપ્રમાણે મુખ્યનીવતી મુખ્યતાર જે કામ કરીશકે, તે કામ મુખ્યનીવતી કરવાનો અખતાર જેમાં હોય તેવાં ખાસ મુખ્યતારનામાં જેમની પાસે હોય તે મુખ્યતારો;

(ક) કોરટની હકુમતની જે સ્થાનિકહદમાં હાજર થવાનું અરજ કરવાનું કે કામ કરવાનું હોય, તે હદમાં રહેતા ન હોય એવા પક્ષકારોનીવતી અને તેમને નામે વેપાર અથવા ધંધો ચલાવનારા સખસો, તે વેપાર અથવા ધંધાને લગતી બાબતમાંજ, અને તેપણ સદરહુ હાજર થવાનો અરજ કરવાનો અને કામ કરવાનો અખતાર મુદ્દામ બીજા કોઈ મુખ્યતારને આપ્યો ન હોય તાર.

પંજાબના લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નરના અને અધોધ્યા તથા મધ્યપ્રાંતના ઓફ કમિશનરોના કારભાર નીચે હાલ જે મુલક છે તેને આ કલમના પહેલા બાગની કંઈ વાત લાગૂ પડતી નથી. પરંતુ, તે મુલકોમાં પક્ષકારોના જે કબુલ કરેલા મુખ્યતારોની મારફત હાજર થવાનું અરજ કરવાનું અને કામ કરવાનું થઈ શકે તે મુખ્યતારો, સ્થાનિક સરકાર એ બાબતમાં વખતે વખતે સરકારી મેજીસ્ટ્રેટમાં જાહેરખબર આપીને જેમને ઠરાવે, તે આ ગણાશે.

ટીકા—૩૭. જે સખસનું મુકતીઆરનામું આપવામાં આવ્યું હોય તેને માણસ તે પ્રમાણે કરવાની છૂટ નહોતી પોતાનો અધીકાર, બીજાને સોંપી શકે નહીં. અને બાગીદાર આ કલમના અર્થ પ્રમાણે કબુલ કરેલા મુકતીઆર ગણાય નહીં.

૩૮. ફરિયાદના અથવા અપીલના પક્ષકારના કબુલ કરેલા મુખ્યતારને જે પ્રોસેસો પોંચાડવામાં આવે તે, કોરટ બીજીરીતે નંદરમાવે તો,

કબુલ કરેલા મુખ્યતારો.

કોરટની હકુમત બહાર જે પક્ષકારો હોય તેમનાં મુખ્યતારનામાં જેમની પાસે હોય તે સખસો.

દાખલાવાળા મુખ્યતાર.

કોરટની હકુમત બહારના પક્ષકારોની વતી વેપાર ધંધો ચલાવનારા સખસો.

પંજાબ, અધોધ્યા અને મધ્યપ્રાંતનાં કબુલ કરેલા મુખ્યતાર.

કબુલ કરેલા મુખ્યતારોને પ્રો-

પ્રેસિડેન્ટ પોંચાડવાનું

જાણે તે પક્ષકારને હાથોહાથ પોંચાડી છે એમ સમજવું.

ફરિયાદના પક્ષકારને પ્રેસિડેન્ટ પોંચાડવાને આ કાયદામાં જે ફરિયાદ કરેલા છે તેજ તેના કબુલ કરેલા મુખત્યારને પોંચાડવામાં લાગુ પડશે.

પ્લીડર કરવાનું.

૩૯. સદરહુ પ્રમાણે હાજર થવાસાથે અરજ કરવાસાથે અથવા મ કરવાસાથે પ્લીડર નીમવો તે લેખથી નીમવો અને તે લેખ કોર્ટ દાખલ કરવો.

તે લેખ દાખલ થયો એટલે, અસીલની સહીનો બીજો લેખ કોર્ટ દાખલ કરીને કોર્ટની પરવાનગીથી તે પહેલો લેખ રદ થાય ત્યાંસુધી, અથવા અસીલ કે પ્લીડર મુજરી જાય ત્યાંસુધી, અથવા અસીલવિદે ફરિયાદના બધા કામનું છેવટ આવે ત્યાંસુધી, તે અમલમાં છે એ સમજવું.

પાદશાહી સનદથી સ્થાપન થએલી કોર્ટ હે કોર્ટના આડવોકેટ પોતાને કામ કરવાનો અખત્યાર આપ્યાનો કંઈ લેખ હાજર કરવા જરૂર નથી.

ટીકા—૩૯. વકીલાતનામું દાખલ થયા પછી વકીલનો કેટલો અધીક છે તે બાબત શા. મકનલાલ વી. સી. કમ્પાસીનીના વી. રી. વરનો કેસ જુએ.

પ્લીડરને પ્રેસિડેન્ટ પોંચાડવાનું.

૪૦. કોઈ ફરિયાદ અથવા અપીલસંબંધી કંઈ પ્રેસિડેન્ટ પક્ષકારને જાતે હાજર થવાસાથે હોય કે નહીં તેએ તે પક્ષકારના પ્લીડર પોંચાડી હોય અથવા તે પ્લીડરની આફિસમાં કે હમિશના રહેવાના ઘરમાં મૂકી હોય તો જ પક્ષકારનો તે પ્લીડર છે તે પક્ષકારને તે યોગ્યરે પોંચાડી તથા જણાવી છે એમ અનુમાન કરવું; અને તે ફરિયાદ અથવા અપીલબાબતના બધા કામસાથે, કોર્ટ બીજી રીતે ન કરેમાથે તો, પ્રેસિડેન્ટ જાણે તે પક્ષકારને હાથોહાથ આપી છે અથવા પોંચાડી છે એમ સમજવું.

પ્રેસિડેન્ટ લેવાના મુખત્યાર.

૪૧. કલમ ૩૭માં કબુલ કરેલા મુખત્યાર લખ્યા છે તે ચિવા કોર્ટના હકુમતમાં રહેનારા કોઈપણ શખસને પ્રેસિડેન્ટ લેવાસાથે મુખત્યાર નીમી શકાય.

તેની નીમણુંક લખેલી હોવી જોઈએ અને તે કોર્ટમાં દાખલ કરવી.

એ નિમૂણુંક કુલ મુખત્યારની અથવા આસ મુખત્યારની થઈ શકે, અને તે મુખત્યારની સહીસુધાંતના લેખી દસ્તાવેજથી કરવી જોઈએ, અને દસ્તાવેજ અથવા, જો તે કુલ મુખત્યારનામું હોય તો, તેની ખરોખર સુધાંતની નકલ કોર્ટમાં દાખલ કરવી.

બાબ ૪ થો.

ફરિયાદ તૈયાર કરવાવિશે.

૪૨. પ્રત્યેક ફરિયાદ, અને ત્યાંસુધી, એવી રીતે તૈયાર કરવી કે તેથી તંટાની બાબતો ઉપર આખરનો ઠરાવ કરવાનું કારણ મળી આવે, અને તેથી તે બાબતોના વધારે વાદ ચાલતો અટકે.

ફરિયાદ શી રીતે તૈયાર કરવી

૪૩. પ્રત્યેક ફરિયાદમાં દાવાના કારણસંબંધી જે દાવો માગવાનો હક વાદીને હોય તે તમામ દાવો આવવો જોઈએ. પરંતુ કોઈ કોર્ટની હકુમતમાં ફરિયાદ લાવવાને માટે પોતાના દાવાનો કંઈ ભાગ છોડી દેવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે.

તમામ દાવો ફરિયાદમાં આવવો જોઈએ.

જો વાદી પોતાના દાવાના કંઈ ભાગવિશેની ફરિયાદ કરવી રહેવા દે અથવા તે ભાગ બુદ્ધિપૂર્વક છોડી દે તો, એ પ્રમાણે રહેવા દીધેલા અથવા છોડી દીધેલા ભાગવિશેની ફરિયાદ પછીથી ચાલી શકશે નહીં.

દાવાનો કંઈ ભાગ છોડી દેવાનું

એકજ દાવાના કારણની બાબતમાં એક કરતાં વધારે ધલાજ મેળવવાનો જોને હક હોય તે, પોતાના બધા ધલાજ અથવા તે પૈકી કોઈપણ ધલાજ મેળવવા વિશે ફરિયાદ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે ધલાજને પૈકી એકાદો ધલાજ માગવાની ફરિયાદ કરવાનું વાદી (પહેલી સુનાવણી પહેલાં કોર્ટની પરવાનગી બીધાવગર) છોડી દે તો, એ છોડી દીધેલા ધલાજબદલ તેની પછીથી ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

ધલાજ ધલાજોમાંથી એક ધલાજની ફરિયાદ કરવી છોડી દીધી હોય તો.

આ કલમના કારણસારે ખત, અને તે પ્રમાણે વરતવાને પેટા તારણતરીકે જે કરી આપ્યું હોય તે દાવાનું માત્ર એકજ કારણું એમ સમજવું.

દર્શાવ.

દર સાલ રૂ. ૧,૨૦૦ બાંહેડું કરીને અમે અને ઘર આપ્યું. સન ૧૮૮૧ અને ૧૮૮૨એમે સાલનું બાંહેડું લેણું થયું છતાં તે મળ્યું નહીં. ફક્ત સન ૧૮૮૨ ની સાલના બાંડાબદલ અમે બહુપર ફરિયાદ કરી, તો પછીથી સન ૧૮૮૧ ની સાલના બાંડાબદલ બહુપર અની ફરિયાદ ચાલનાર નહીં.

ટીકા—૪૩. દાવાના કારણમાંથી ઉત્પન્ન થતો એ શબ્દોને બદલે દાવાના કારણની બાબતમાં જે દાવો વાદીને કરવામાં હક છે એ શબ્દો મુકવામાં આવ્યા છે.

ગૌરો રાખનારના કબજામાં જે જમીન હતી અને પહેલો દાવો આપ્યો તે વેહેચણીમાં દાખલ કરી શકાય એવું હતું નહીં તેથી તે જમીનની વેહેચણી બાબતનો બીજો દાવો ચાલી શકે. (૮ મુ. દા. ૧૪)ને એજ પ્રમાણે ઠરાવ. (૧૨ મુ. દા. ૧૪૮).

બ્યારે જુદા જુદા પ્રતિવાદી હોયને દાવાના કારણ જુદા જુદા હોય તો વાદીએ એ બધાને એક દાવામાં શામેલ કરવાની જરૂર નથી.

જ્યારે વાદી જાણી બુજીને દાવાનો કાંઈક ભાગ છોડી દે તો તે બાબતનો તે પાછળથી દાવો લાવી શકતો નથી. (૫ વી. રી. ૧૮૨) તેમ તેના વારસોથી પણ તેના વારસ પણ પાછળથી ફરીયાદ લાવી શકતો નથી. (૩ વી. રી. ૨૫)

વાદી મુકી દીધેલા દાવાનો ભાગ દાખલ કરવા સારું નથી ફરીયાદ નવો દાવો માંડવાના વિચારથી કોરટની રજા મેળવી દાવો કાઢાડી લે તો તે દાવો ચાલવાને હરકત નથી. (૪. લી. રી. અલા. ૩૨૪)

પેહેલા દાવામાંથી જે ભાગ હાલમાં દાવો છે તે ભાગ વાદીએ કાઢાડી નાખ્યો હતો એથી જો પ્રતિવાદીની તકરાર હોય તો તેના પુરાવાનો બોજો તેના માથે છે. (૧૬ વી. રી. ૪૨૬).

આ કામનો રેતુ એવો છે કે વાદી પોતાના દાવાના કકડા કરી પોતાની ખુશીમાં આવે તે કોરટમાં દાવો દાખલ કરે નહીં અને એકજ વખતે આ કામનો નિવેડો ન થતાં લાંબો કુલુએ આવે નહીં જો હલકી હકુમતની કોરટમાં દાવો લાવવાને માટે વાદી કાંઈ ભાગ છોડી દે તો છોડી દીધેલા ભાગ બાબત તે ફરીથી દાવો આણી શકે નહીં.

જમીન લેવાની ફરીયાદમાં અમુક દાવાજ માત્ર સામીલ કરવા.

૪૪. નિયમ અ;—સ્થાવરમિલકત લેવાની અથવા સ્થાવર મિલકત ઉપરનો હક સાપિત કરાવવાની ફરીયાદમાં કોરટની રજાવગર બીજા કોઈ દાવાનું કારણ સામીલ કરવું નહીં; પરંતુ:—

(અ) દાવાવાળી મિલકતસંબંધી ચોક્કસ બાબતનાં અથવા તે સંબંધી દરમ્યાનની ઉપજના દાવા, તથા

(બ) જે કરારની રૂએ તે મિલકત કે તેનો કંઈ ભાગ તાબામાં હોય તે કરાર તોડ્યાથી થએલા નુકસાનના દાવા, તથા

(ક) ધરાણીવાને આધારે પોતાના જે ઈલાજો હોય તે પૈકી કંઈ ઈલાજ અમલમાં લાવવાને ધરાણે લેનાર કરે તે દાવા,

તેમાં સામીલ કરવાને હરકત નથી.

મૃત્યુપત્ર અ-લાવનારે મૈયતની મિલકતના વહિવટ કરનારે અ-થવા વારસે કરેલા અથવા તેના મનાઉપર કરવાના દાવા.

નિયમ બ.—મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તરીકે અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર તરીકે અથવા વારસ તરીકે કોઈ દાવો કરે અથવા તે તરીકે તેના ઉપર દાવા થાય તેમાં, પોતાના જાતીકા હકથી કરે તે અથવા તે હકથી તેના ઉપર કરવામાં આવે તે, દાવા સામીલ કરવા નહીં. પરંતુ મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તરીકે અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર તરીકે અથવા વારસ તરીકે જે ઇસ્ટેટવિશે વાદીએ ફરીયાદ કરી હોય કે પ્રતિવાદીના ઉપર ફરીયાદ થઈ હોય, તે ઇસ્ટેટના સંબંધમાં છેલ્લા કહેલા દાવા ઉત્પન્ન થયા છે એમ કહેવામાં આવતું હોય, અથવા જે મૈયતનો વારસ નવકીલ હોય તેની સાથે મળીને તે હકદાર થાય કે તેના ઉપર જવા.

બદારી પડે એવા તે (છેલ્લા કહેલી) દોષા હોય, તો તે સામીલ કરી શકાય.
ટીકા—૪૪. આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ ઉપર અપીલ છે.

૪૫. બીજા બાબમાં અને કલમ ૪૪મા કહેલા નિયમોને બાધ ન આવે તેવીરિતે એકજ ફરિયાદમાં વાદી તેના તેજ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અથવા તેના તેજ પ્રતિવાદીઓ મળીને તેઓના વિરુદ્ધ દાવાનાં ઘણાં કારણ એકત્ર કરી શકે; અને જે ફરિયાદમાં તેના તેજ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અથવા તેના તેજ પ્રતિવાદીઓ મળીને તેઓના વિરુદ્ધ જે કોઈ વાદીઓનો સમાવેશ હકસંબંધ હોય તે વાદીઓ તેવા દાવાનાં સદરહુ પ્રકારનાં કારણ એકત્ર કરી શકે;

વાદી દાવાનાં
ઘણાં કારણ એ-
કજ ફરિયાદમાં
સામીલ કરી શકે.

પરંતુ તે દાવાનાં કારણની એકઠી એકઠી કે નીકાલ કરવા સોંપવાર નથી એમ કોરટને જણાય તો પોતાનો મજે અથવા કોઈપણ પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, પેટેલી સુનાવણી પેટેલાં કોઈપણ વખતે, અથવા પક્ષ-કાર કબુલ થાય તો, ત્યારપછી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલતાં કોઈ પણ વખતે, તે દાવાનાં કંઈ કારણોની જુદી એકઠી કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અથવા તેમનો જુદો નિકાલ લાવવાને જરૂર કે યોગ્ય જણાય તેવા બીજા હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કોરટ તેમને
જુદા પાડવાનો
હુકમ કરે.

દાવાનાં કારણ એક ફરિયાદમાં એકત્ર કર્યા હોય ત્યારે, તે ફરિયાદ કર્યાની તારિખે ફરિયાદના વિષયોની એકંદરે કિંમત અથવા રકમઉપર, તે ફરિયાદ સાંભળવાને કોરટની હકુમત છે કે નહીં તેનો આધાર રહેશે. પછી આ કલમના બીજા પારેગ્રાફ પ્રમાણે હુકમ થયો હોય કે નહીં તેની ચિંતા નહીં.

ટીકા—૪૫. તેજ કોરટ સાંભળી શકે એટલે કિંમત પ્રમાણે નહીં જો કે દાવાની રકમથી તે કોરટને સાંભળવાની સત્તા હોય તોબી એ મુકરદમાની કેફીઅત જોઈ ન્યાય કરવો નહીં તો સાંભળી શકાય નહીં (૭ વી. રી. ૧૭૫) મુનસફની કોરટમાં એક જગો સ્વાધીન લેવા સાફ અને તેનું બાકુ વસુલ કરવા સાફ મુકરદમો આપ્યો હતો તે એહુ સાથે આપ્યો છે કાકેણ કે સ્માલકાજ કોરટને જો કે બાડાની ફરિયાદી સાંભળવાની સત્તા છે પણ સ્થાવર મિલકત સ્વાધીનમાં અપાવવાને સત્તા નથી. ૩ બંગાળા લા. રી. પોરટ આપેન્ડીકસ ૭૭ વારસાની તથા એકની ભરફેનમાં કરી આપેલું બક્ષીસપત્ર વિશેની બીના એક કજીઆમાં સામેલ થઈ શકે. ૩ બંગાળા લા. રી. પોરટ પાનું એસી ૧૯૦ એક કરતાં વધારે દેવાદારમાંના એક દેવાદાર ના સધળા ભાગના પૈસા કોરટમાં ભરેતો હોયલી કલમ પ્રમાણે એક દાવા થયો પણ એક એક દેવાદારે પેટેલાં ભરનારને પાછા ટેલાં આપવાં તે વિશે કોરટે હુકમ કરવો. (૩ મ. હા. કો. ૧૮૭)

૪૬. એક ફરિયાદમાં સોંપવાર નિકાલ ન લવાય એવાં દાવાનાં ઘણાં કારણ વાદીએ તેજ ફરિયાદમાં એકત્ર કર્યાં છે એમ કોઈ પ્રતિવાદીનું કહેવું

ફરિયાદમાં જો
ડાં દાવાનાં કાર-

જા રાખવાને પ્ર-
તિવાદી અરજ
કરી શકે.

હાય તો, એક ફરિયાદમાં સોઝવાર નેટલી દાવાનાં કારણોનો નિકાલ થઈ
શકે તેટલાં તે ફરિયાદમાં રાખવાનો હુકમ કરાવવાસાર પહેલી સુનાવણી
પહેલાં કોઈપણ વખતે, અથવા મુદ્દા ક્યાં હાય તો કંઈ પુરાવા દફતરમાં
દાખલ કર્યા પહેલાં, કોરટને અરજ કરવાને તે પ્રતિવાદી મુખ્યત્વાર છે.

અરજ સાં-
ભળ્યા પછી કોરટ
કેટલાંક કારણ
કમી કરે અને
ફરસ્ત કરવાનો
હુકમ કરે.

૪૭. સદરહુ અરજ સાંભળ્યા પછી કોરટને એમ જણાય કે બધાં
દાવાનાં કારણ એક ફરિયાદમાં સોઝવાર નિકાલ થાય તેવાં નથી, તો તે-
માંનાં કંઈ દાવાનાં કારણ ખાતલ કરવાનો હુકમ કરવાને, અને તે પ્રમાણે
ફરિયાદ અરજી ફરસ્ત કરવાનું ફરમાવવાને, તથા અરમવિશે વાજબી
હાય તેવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી પ્રત્યેક ફરસ્તી હુપર જડજે સહી કરવી.

ટીકા—૪૭. આ કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમ હુપર અપીલ છે.

બાબ પ મો.

ફરિયાદો માંડવાવિશે.

ફરિયાદ અર-
જીથી ફરિયાદ
માંડવી.

૪૮. પ્રત્યેક ફરિયાદ, ફરિયાદ અરજી કોરટને આપીને અથવા
કોરટ તે બાબતને વારતે નામ તે અમલદારને આપીને માંડવી.

ટીકા—૪૮. કોરટ હરાવે તે અધીકારીને દાવાની અરજી અપાય પણ
તે અધીકારીને દાવાની અરજી નામંજુર કરવાનું અથવા તે મુધારવાનો
હુકમ કરવાનો અધીકાર નથી.

ફરિયાદ અર-
જીની બાબા.

૪૯. ફરિયાદ અરજી કોરટની બાબામાં રૂપટ્ટરીતે લખવી જોઈએ.
પરંતુ કોરટની બાબા અંગ્રેજી ન હાય તો (કોરટની પરવાનગીથી) ફરિયાદ
અરજી અંગ્રેજીમાં પણ લખી શકાય; પણ તેવે પ્રસંગે ફરિયાદ અરજીનો
કોરટની બાબામાં તરજુમો કરીને તે કોરટમાં દાખલ કરો એમ પ્રતિવાદી
કહે તો તે જમાણે કરવું.

ટીકા—૪૯. દાવાની અરજી કોરટની બાબામાં લખી ના હાય તો તે
દાખલ કરવાને ના પાડવી. (૮ વી. રી. ૪૯૫)

ફરિયાદ અર-
જીમાં લખવાની
વિગતો.

૫૦. ફરિયાદ અરજીમાં નીચેની વિગતો આવવી જોઈએ:—

(અ) જે કોરટમાં ફરિયાદ આણવાની હાય તે કોરટનું નામ;

(બ) વાદીનું નામ જણાવે અને રહેવાનું ઠેકાણું;

- (ક) નિશ્ચય થઈશકે ત્યાંસુધી પ્રતિવાદીનું નામ વર્ણન તથા રહેવાનું કેદાણું;
- (ડ) જે હકીકતથી દાવાનું કારણ બનવું હોય તે હકીકતનું તથા તે કારણ ક્યાં અને ક્યારે ઉત્પન્ન થયું તેનું સ્પષ્ટ અને ટુંકામાં વર્ણન;
- (ઢ) વાદી દાવો રાખતો હોય તે દાદની માગણી; અને
- (ઠ) જે વાદીએ સામો દાવો મળે આપ્યો હોય, અથવા પોતાના દાવાનોકંઈ ભાગ છોડી દીધો હોય, તો તે મળે આપેલી અથવા છોડી દીધેલી રકમ.

વાદી પૈસા વસૂલ કરવાનું માગતો હોય તો કજીઆના સ્વરૂપમાણે ખર્ચ શકે તેટલી ખર્ચખર્ચી રકમ ફરિયાદ અરજીમાં જણાવવી જોઈએ.

પૈસાઆબતની ફરિયાદમાં.

દરમ્યાનની ઉપજની ફરિયાદમાં, તથા વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચે રજીસ્ટ્રારના ન થએલો હિમામ નફી કરીને જે બાકી લેહેણી નિકળે તે લેવાની ફરિયાદમાં, ફરિયાદઅરજીની અંદર માત્ર દાવાની રકમનો અજમાસથી પાસે પાસેનો આંકડો લખ્યો એટલે બસ થયું.

વારસવકીલતરીકે વાદી ફરિયાદ કરે ત્યારે, દાવાના વિષયમાં તેને ખર્ચખર્ચો ચાલુ સંબંધ છે એમ ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ, એટલુંજ નહીં પરંતુ તે આબતની ફરિયાદ માંડવાને જે જરૂરની તબવીબ કરવી જોઈએ તે તેણે કરી છે તે પણ દર્શાવવું જોઈએ.

વાદી વારસવકીલતરીકે ફરિયાદ કરે ત્યારે.

દર્શાવો.

- (અ) બંનું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરીકે અ ફરિયાદ કરે છે. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ કે અ બંનું મૃત્યુપત્ર શાખિત કર્યું છે.
- (બ) કની મિલકતના વહિવટદારતરીકે અ ફરિયાદ કરે છે. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં દર્શાવવું જોઈએ કે કની મિલકતનો વહિવટ અને મળેલો છે.
- (ક) ડ. એક નાની હુમરનો મુસલમાન છે. તેના પાલન કરનાર તરીકે અ ફરિયાદ કરે છે. મુસલમાની શરે અને રિવાજમાણે ડનો પાલન કરનાર અ નથી. ત્યારે ફરિયાદઅરજીમાં જણાવવું જોઈએ કે અ ને ડનો મુદામ પાલન કરનાર નામલો છે.

પ્રતિવાદીનો
સંબંધ તથા જ-
વાબદારી જણા-
વવી જાણ્યે.

ફરિયાદઅરજીમાં એમ દર્શાવવું જાણ્યે કે પ્રતિવાદીનો દાવાના વિષ-
યમાં સંબંધ છે. અથવા તેમાં મ્હારો સંબંધ છે એમ પ્રતિવાદી કહે છે,
અને વાદીની માગણીનો તેનીપાસેથી જવાબ લેવાને તે પાત્ર છે.

દટાંત.

પોતાના મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર અને, મૃતલેખદાન લેનાર
કને, અને પોતાની ઇસ્ટેટના હેતુદાર અને મુકીને આ ગુ-
જરી જાય છે. ડના ઉપર કે ફરિયાદ કરે છે, એવી રી-
તની કે કના મૃત લેખદાનને પેટે અને તેનું કરજ આપ-
વાની કરજ પાડવી. તારે ફરિયાદઅરજીમાં એમ દર્શાવવું
જાણ્યે કે જ એ વિનાકારણ ડના ઉપર ફરિયાદ કરવાને
ના પડેલું છે, અથવા કને દગો દેવાને જ ને ડ મીલાકી
થયા છે, અથવા જ્યેથી કનો જવાબદાર ડ થાય એવી જી-
જી કંઈ હકીકતો બનેલી છે.

મુદતનો કાયદો
લાગુ ન પાડવા
નાં કારણ.

દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયાપછી ફરિયાદ કરવાને કોઈ કાયદામાં સા-
ધારણુરતિ જે મુદત કહી હોય તે મુદત વીતી ગયાપછી ફરિયાદ કરી હોય
તો, તે કાયદો લાગુ ન પાડવાનું કારણ ફરિયાદઅરજીમાં બતાવવું.

ટીકા—૫૦. દાવાની અરજીમાં ખરો હકદારનું નામ આપવું જાણ્યે
ને બીજાના નામથી દાવો ચાલે નહીં જો કોઈ પેઢીના નામનો દાવો હોય
તો તે પેઢીના દરેક ભાગીઆનો નામ બતાવવાં જાણ્યે પણ કંપની અથ-
વા કોર્પોરેશન કોઈ અધીકારીના નામથી દાવો ચલાવી શકે. તેમજ કેટ-
લાક અધીકારીઓએ આણેલા દાવા તેમના હોદ્દાના નામથી આણવા
જાણ્યે.

દાવાનું કારણ ક્યારે ઉત્પન્ન થયું તે બતાવવાનો હેતુ એ છે કે દાવાને
મુદતનો બાધ લાગેછે કે નહીં તે બાબતની કોર્ટને ખબર પડે મુદત બા
બત તપાસ કરવાની કોર્ટની ફરજ છે. (સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ આક્ટની
કલમ ૪)

દાવાની ફેરીઆદથી વીરૂદ્ધ દાદ વાદીને મળી શકે નહીં.

ફરિયાદઅર-
જી ઉપર સહી
કરવી તથા તેના
સાચાપણા બા-
બત એકરાર
કરવો.

૫૧. ફરિયાદઅરજી ઉપર વાદીએ તથા તેના પ્લીડરે પણ (જો
પ્લીડર હોય તો) સહી કરવી. અને તેની નામે વાદીએ, અથવા બીજા કોઈ
શખ્સે મુકદ્દમાની હકીકતથી વાકેફ છે એમ કોર્ટની ખાતરીલાયક શબ્દિત
થાય તો, તે શખ્સે તે ફરિયાદઅરજીના સાચાપણા વિશે એકરાર કરવા.

પણ એવું ડરાબું છે કે, ગેરહાજરીના સબબથી અથવા બીજા
મજબુત કારણથી ફરિયાદઅરજી ઉપર વાદીથી સહી ન થઈ શકે તો, તે
કામસાફ તેણે શોખરીતે અધિકાર આપેલો કોઈ શખ્સ તેના ઉપર સહી
કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૧. એક ભાગીઆને રેળ મળી હોય તો દાવાની અરજી ઉપર બીજા ભાગીઆની તરફથી સહી કરે અને જે તેની જોડાએ તેટલી માહિતી હોયતો તે ફરીવાદના સાચાપણા વીચી ઇકરાર પણ કરે. પંચાનાના કામકાજમાં આ કૃત્ય જરૂરનું હોય તો કરાર આકટની ર૫૧ મી કલમ પ્રમાણે તે બધા ભાગીદારોને બંધનકારક ગણાશે. ઇકરાર કરવાના મતલબ એ છે કે કોઈ પણ યોગ્ય સંખ્યસને માથે ફરીવાદમાં લખેલી બાબતોના અરાપણા વીચીની જુવાબદારી નાખવી પ્રતિવાદીના જુવાબ ઉપર પણ ઇકરાર હોવો જોઈએ. (૧૧૫ મી કલમ જુઓ)

અરજી ઉપર ઇકરાર કરવામાં આવ્યો કે તેમાં લખેલો મજબૂર વાદી વીરૂદ્ધ પુરાવામાં ગણાશે. (૧ મું. હા. રી. ૩૬૧) તેમાં લખેલો મજબૂર વાદીની કબુલત છે.

દાવાની અરજી જે વાદી જતે ન રજૂ કરતો હોયતો ઇકરાર નીચે વાદીએ જતે અગર કોરટ જેને વાદી તરફથી સહી કરાવાને યોગ્ય ધારે તેણે સહી કરીછે તેની કોરટે ખાતી કરી લેવી. જે ગૃહસ્થોને તેમની પદવીના હકથી કોરટમાં આવવાની ફરજથી મુક્ત કરેલ છે તે ગૃહસ્થોએ ફરીઆદ અગર કેફીઆત ઉપર ઇકરાર કરવો નહી તેમ નથી.

૫૨. સાચાપણાનો એકરાર કરનારે તે એવી મતલબનો કરવો કે, મારા જાણુવા પ્રમાણે તે મજબૂર સાચો છે. પૂરંતુ એજવલી માહિતીથી તથા માનવાઉપરથી જે મજબૂર લખ્યો હોય તે બાબતનો એકરાર એવી મતલબનો કરવો કે, તે સાચો છે એમ હું માનું છું.

સાચાપણાના એકરાર ઉપર તે એકરાર કરનાર રાખસે સહી કરવી.

સાચાપણાના એકરારની મતલબ.

સાચાપણાના એકરાર. ઉપર સહી કરવી.

ટીકા—૫૨. અને જો તે કોરટની બાહાર હિસાદી શબ્દો તથા બીજા પારેઆફ કમી કરવામાં આવ્યો છે.

ઇકરાર કરનાર સખસે જેમની વાતો જાત માહિતીથી ખરું છે એવું જાણેછે તે અને જે વાતો પોતે ખરી માનેછે. તે જુદી પાડવી, જુના કાયદામાં જે સાક્ષી લેવા બાબતનો ઠરાવ હતો તેથી જે વાદી અને સાક્ષીદાર કોરટની હકુમતની બાહાર રહેતા હોયતો બહુ હરકત પડે તેવું હતું તે ઠરાવ આ આકટમાંથી કાઢી નાખ્યો છે.

૫૩. (અ) ફરિયાદ અરજીમાં ફલાણી કલાણી વિગતો લખવી જોઈએ એમ આ આકટમાં પહેલાં કહ્યું છે તે વિગતો બરાબર અને વગર લંબાણે ન લખી હોય તો, અથવા

ફરિયાદ અરજી ક્યારે ના મંજૂર કરવી, ફરિયાદ કરવા સાથે જ સાક્ષી આપવી અથવા ફરજત કરાવવી.

(બ) જે વિગતો ઉપર કલમ પ્રમાણે લખવી જોઈએ તે બધી વાચ બીજી કોઈ વિગતો તેમાં લખી હોય તો, અથવા

- (ક) પાછળ કહ્યા પ્રમાણે તેના ઉપર સહી તથા સાચાપણાના એકરાર કર્યા ન હોય તો, અથવા
 (ડ) તે ઉપરથી કંઈ દાવાનું કારણ જણાવું ન હોય તો અથવા
 (ઢ) કલમ ૪૨માં કહ્યું છે તે પ્રમાણે તે તૈયાર કરી ન હોય તો, અથવા
 (ઠ) જેને પક્ષકાર કરવા જોઈએ તેને પક્ષકારમાં સામીલ ન કરવાને લીધે, અથવા ખોટીરીતે પક્ષકારોને સામીલ કરવાને લીધે, અથવા એકજ ફરિયાદમાં દાવાનાં જે કારણ સામીલ કરવાં ન જોઈએ તે વાંદીએ સામીલ કરવાથી, ફરિયાદ અરજી ખોટીરીતે ઘડાઈ હોય તો,—

પેહલી સુનાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં, કોર્ટની નજરમાં આવે તો, ફરિયાદ અરજી નામંજૂર કરવાને, અથવા દુરસ્ત કરવાથી થતા અર-અનીબાબતમાં કોર્ટ યોગ્યધારે તે શરતો કરીને કોર્ટ દ્વારા તે મુદતમાં દુરસ્ત કરવાસાર પછી આપવાને, કે ત્યાં ત્યાંજ તેજ વખતે તે દુરસ્ત કરવા દેવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

વિશેષ ઠરાવ.

પરંતુ એક જાતની ફરિયાદ મટીને બીજી અને વિરુદ્ધ જાતની ફરિયાદ થાય એવી રીતે ફરિયાદ અરજીમાં ફેરફાર થઈ શકે નહીં.

દુરસ્તી ઉપર સહી કરવી.

જ્યારે ફરિયાદ અરજી દુરસ્ત કરવામાં આવે ત્યારે દુરસ્તી ઉપર જ-ડને સહી કરવી.

ટીકા—૫૩. આ કલમ પ્રમાણે ફરીઆદ અરજીમાં સુધારો પેહલી સુનાવણી વખતે અગર તે અવલ કરવા જાઝમે; પણ મુદ્દામાં સુધારો અગર ફેરફાર કોર્ટને યોગ્ય લાગે તે વખતે હુકમનામું કરતાં પેહલાં કરી શકે છે. (કલમ ૧૪૬) આથી ન્યાય પ્રમાણે જે કરવું યોગ્ય જણાય તેમ કોર્ટ કરી શકે છે. પક્ષકારમાં વધારો કરવો હોય તો પેહલી સુનાવણીની વખતે અગર ત્યાર પેહલાં તે કરવા જોઈએ.

દાવો દાખલ કરવા લાયક ન હોય તો તે કાઢી નાંખવાની કોર્ટને સત્તા છે.

દાવો મુદતની અંદર દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય અને દાવાની અરજી પાછી સુધારવા સાર આપી હોય ને ઠરાવેલી મુદતમાં સુધારી પાછી આપવામાં આવે; અને જ્યારે તે પાછી આપવામાં આવે ત્યારે મુદતના કાયદા પ્રમાણે મુદતનો બાધ આવતો હોય તો પણ તે અરજી મુદત બા-હાર ગણવી નહીં કારણ કે પેહલી તારીખે અરજી રજુ કરી તે દીવશ-વ્યાજ દાવો શરૂ કર્યો છે એમ ગણવું.

જે અરજીમાં કાંઈ પણ ખામી હોય તો તે તુરત સુધારાથી લેવી જો-ઈએ કે દાવાની સાથે સંબંધ રાખનાર સમક્ષેને તે બર્થ અરચ અને સગવડ થાય નહીં.

તે દાવાનો કાંઈક ભાગને મુદતનો બાધ લાગતો હોય તો તે બાબતનો દાવો કાઢી નાંખવો. (૨ મુ. હા. રી. ૧૬૨)

પક્ષકારો બરાબર સામિલ નહીં કર્યા હોય તે કારણ ઉપરથીજ દાવો કાઢી નાંખવો નહીં પણ તે સુધારાથી લેવો જોઈએ.

જો દાવો કાઢી નાંખવામાં આવે તો ખરચ વાદી ઉપર નાંખવું જોઈએ પણ એ બાબતમાં કલમ ૨૨૭ પ્રમાણે કોર્ટને યોગ લાગે તેમ કરવાની સત્તા છે.

તેમજ જો દાવાની અરજીમાં ખુટ ન લખ્યા હોય તો તથા વાદીનું રહેવાનું ઠેકાણું બરાબર ન હોય તો અરજી સુધારાથી. (૨ વી. રી. ૧૫૪)

આ કલમની (૬) ૨૪મ પ્રમાણે કરેલા ઠરાવ ઉપર અપીલ છે.

દાવાની અરજીમાં જે લખ્યું હોય તે બાબતને વાદીએ વળગી રહેવું જોઈએ પણ તે એ બાબતો દાવાની અરજી સરખાતથીજ દાખલ કરી શકે. એમ કરવાથી પ્રતિવાદીના જાણવામાં આવે કે તેને એ બાબતના જુલામ આપવાના છે, એ પ્રમાણે એ બાબતો ન મુકી હોય અને કોર્ટની ખાતરી થાય કે બરાબર બરાબર નહીં હોવાથી અગર દસ્તાવેજનો ખોટો અર્થ કરવાથી અગર કાયદાની કીંવા હકીકતની ખીન માહિતીથી અગર બુલઘી એ પ્રમાણે કરવું રહી ગયું છે તો કોર્ટ વાદીને અરજી સુધારવાની પરવાનગી આપી શકે. (૯ મુ. હા. રી. ૧)

આ આકટથી ક્વીન ઇનફોર્સીલની સત્તાને બાધ આવતો નથી તેથી જ્યુડિશીઅલ કમીટી આગળ કામ હોય ત્યારે પણ દાવાની અરજી સુધારી શકાય (૧૨ મુ. હા. અ. ૪૬૮ અને ઇલોરી. ૨૦ કલકત્તા. ૧૪)

૫૪. નીચેના પ્રસંગે ફરિયાદ અરજી નામંજૂર કરવી:—

ફરિયાદ અરજી અરે ના મંજૂર કરવી.

(અ) માગેલી દાદની કમી કિંમત બાંધી હોય, અને કોર્ટે ઠરાવેલી મુદતમાં કિંમતનો આંકડો દુરસ્ત કરી આપવાનું કહ્યા છતાં વાદી તેમ ન કરે તો;

(બ) માગેલી દાદની બરાબર કિંમત બાંધી હોય પણ કમી સ્ટાંપ મારેલા કાગળ ઉપર ફરિયાદ અરજી લખી હોય, અને કોર્ટે ઠરાવેલી મુદતમાં જોઈતો સ્ટાંપ કાગળ પૂરો કરી આપવાનું કહ્યા છતાં વાદી તેમ ન કરે તો;

(ક) ફરિયાદ અરજીમાં લખેલા મજબૂર ઉપરથી એમ જણાય કે કાયદાના કોઈ સ્પષ્ટ નિયમથી ફરિયાદ ચાલવાને પ્રતિબંધ થાય છે તો;

(ડ) કોર્ટે ઠરાવેલી મુદતમાં ફરિયાદ અરજી દુરસ્ત કરવામાં ન વાદીને આપ્યા છતાં વાદી તે મુદતમાં દુરસ્ત ન કરે તો.

૫૫. ફરિયાદ અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે ત્યારે, તેવી ખમત-લખનો હુકમ તથા તે હુકમ કરવાના કારણ જડને પોતાને હાથે લખી રાખવાં.

ફરિયાદ અરજી ના મંજૂર કરવામાં આવે

તારે શી રીતે
કરવું.

કરિયાદ અર-
જી નામંજુર કરી
હોય તો તે ઉપરથી
નવી કરિયાદ ક-
રવાને ક્યારે હર-
કત ન થાય.

યોગ્ય કોર્ટમાં
આપવા સારું ક-
રિયાદ અરજી ફા-
રે પાછી આપવી

૫૬. પાછળ કહેલા કોર્ટ પછી કરણને લાઇ કરિયાદ અરજી નામં-
જુર કરી હોય તો, તેટલાજ ઉપરથી તેજ દાવાનાં કરણની બાબતમાં
નવી કરિયાદ અરજી આપવાને વાદીને હરકત નથી.

૫૭. નીચેને પ્રસંગે કરિયાદ અરજી યોગ્ય કોર્ટમાં આપવાસાર
પાછી આપવી.

(અ) કરિયાદ કરવાની કોર્ટ પસંદ કરવાનું કાયદામાં મર-
જી ઉપર રાખેલું ન હોય, અથવા કરિયાદનો ધનસાક
કરવાની મુખ્યત્વાર કોર્ટ વિદ્યમાન હોય તે છતાં તેના-
થી પરિષ્ઠ અથવા કનિષ્ઠ પ્રતિની કોર્ટમાં કરિયાદ કરી
હોય તો;

(બ) કલમ ૧૨૯નો વિશેષ કરાવ લાગુ ન પડે તેવી રીતની
સ્થાવર મિલકત સંબંધી કરિયાદમાં, જે કોર્ટને કરિયાદ-
અરજી આપી હોય તે કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં
તે મિલકતનો કંઈ ભાગ નથી એમ જણાય તો;

(ક) બીજા કોઈ મુકદમામાં એમ માલમ પડે કે તે સ્થા-
નિક હદમાં, દાવાનું કારણ બન્યું નથી, તથા પ્રતીવા-
દીઓ પૈકી કોઈ પ્રતીવાદી રહેતો નથી, અથવા ધંધો
ચલાવતો નથી અથવા કમઘને વાસ્તે જતે કામ કરતો
નથી તો.

કરિયાદ અર-
જી પાછી આ-
પવી વખતે શું
કરવું.

કરિયાદ અરજી પાછી આપવી વખતે જડજે તેના ઉપર પોતાને
હાથે શેરો કરેલા, તેમાં, કરિયાદ અરજી કોણે આપી, તે કઈ તારીખે
આપી, તે કઈ તારીખે પાછી આપી, એ અને તે પાછી આપવાનાં
કારણ કુકામાં લખવાં.

કરિયાદ અર-
જી મંજુર કરવા
માં આવે તો શી
રીતે કરવું.

૫૮. વાદીએ કરિયાદ અરજીની સાથે દસ્તાવેજો હાજર કરેલા હોય
તો) તેની ચાર્જનો શેરો તેણે કરિયાદ અરજી નીચે લખ્યો, અથવા તે યાદ
કરિયાદ અરજી સાથે જોડવી. અને કરિયાદ અરજી મંજુર કરવામાં આ-
વે તો, જેટલા પ્રતીવાદીઓ હોય તેટલી કરિયાદ અરજીની નકલો સાદા
કાગળ ઉપર વાદીએ આપવી. મુરંજુ કરિયાદ અરજી લંબાણ હોવાના

સમ્બંધી, અથવા પ્રતીવાદીઓ ધણા હોવાના સમ્બંધી, અથવા બીજા કોઈ પુરતા કારણને લીધે, તેવી નકલોને બદલે,—દાવો કર્યો હોય તેના પ્રકારની અથવા ફરિયાદમાં અગેલી દાદની કે માગેલા ધલિાજની ટુંકી હકીકતની પ્રતીવાદીઓ હોય તેટલી નકલો હાજર કરવાની વાદીને કોરટ રજા આપે તો, વાદીએ તેવી ટુંકી હકીકતની નકલો હાજર કરવી.

ટુંકી હકીકતો.

વારસવકીલ તરીકે વાદીએ ફરિયાદ કરી હોય, અથવા તે તરીકે પ્રતીવાદી કે પ્રતીવાદીઓપૈકી કોઈ ઉપર ફરિયાદ થઈ હોય, ત્યારે શા સમ્બંધી વાદીએ ફરિયાદ કરી છે અથવા પ્રતિવાદી ઉપર ફરિયાદ થઈ છે તે એ હકીકતમાં જણાવવું.

ટુંકી હકીકત ફરિયાદઅરજીની સાથે મળતી કરવાને માટે કોરટની રજાથી વાદી તે હકીકત દુરસ્ત કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

કોરટના મુખ્ય કારભારીને તે યાદ અને નકલો અથવા હકીકત તપાસતાં એમ માલમ પડે કે તે ખરાબર છે તો તેણે તેમના ઉપર સહી કરવી.

દિવાની ફરિયાદોનું રજીસ્ટર એ નામની એક જુદા રાખીને તેમાં કલમ ૫૦ માં કહેલી વિગતો કોરટે નોંધાવવી; પ્રત્યેક વરસે રજીસ્ટરમાં ફરિયાદઅરજીઓના તે મંજૂર થાય તે અનુક્રમ પ્રમણો નંબર પાડવા.

ફરિયાદોનું રજીસ્ટર.

૫૬. પોતાના કમળમાં અથવા અખત્યારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજ ઉપરથી વાદી ફરિયાદ કરે તો, ફરિયાદ અરજી અપતી વખતે તેણે તે દસ્તાવેજ કોરટમાં હાજર કરવો. અને તેજ વખતે ફરિયાદઅરજી સાથે દાખલ કરવા સાથે તે દસ્તાવેજ અથવા તેની નકલ તેણે આપવી.

જે દસ્તાવેજની રૂઢીએ વાદી ફરિયાદ કરતો હોય તે હાજર કરવા. દસ્તાવેજ અથવા નકલ આપવી.

પોતાના દાવાની પુષ્ટીમાં પુરાવા તરીકે કોઈ બીજા દસ્તાવેજ ઉપર (પછી તે તેના કમળમાં અથવા અખત્યારમાં હોય કે ન હોય) વાદી આધાર રાખતો હોય તો ફરિયાદઅરજીમાં સામીલ કરવાની અથવા તેની સાથે જોડવાની યાદમાં તેવા દસ્તાવેજો બતાવવા.

બીજા દસ્તાવેજોની યાદ.

ટીકા—૫૬. યાદદાસ્ત તાજી કરવા સાથે સાક્ષીને જે દસ્તાવેજ આપવામાં આવ્યો હોય તે પુરાવાજ છે એમ હમેશાં ગણાય નહીં તેથી અરજી દાખલ કરતી વખતે તે દસ્તાવેજ ટીપમાં દાખલ કરવાની ખગર તે રજુ કરવાની જરૂર નથી.

(૧. મ. હા. રી, ૧૯૮) આ બાબતમાં પુરાવાના કાયદાની કલમ ૧૫૬ જુઓ દાવો દાખલ કરતી વખતે જે દસ્તાવેજ રજુ કરવો જોઈયે તે રજુ કરવામાં ન આવ્યો હોય તેટલજ કારણસર કોરટ કોઈ નાંખી

શકે નહીં અને જો કોરટની મંજૂરીથી તે દાખલ કરવામાં આવ્યો હોય તો દાવા દાખલ થવા પછી દસ્તાવેજી પુરાવા આવ્યો છે તે કારણથી તે પુરાવામાં નહીં ગણાય એમ પણ થવું જોઈએ નહીં (૧૩ મું. હ. આ. ૧૭૭)

દસ્તાવેજ રજૂ કર્યા એટલે તે પુરાવા થયો એમ નથી પુરાવાના કાવદા પ્રમાણે તે સાબીત થવા જોઈએ.

વાદીએ દાવાની અરજ સાથે રજૂ કરેલા જોઈએ અગર જ્ઞાનમાં લખ્યો જોઈએ, પણ જે રજૂ થયો નથી અગર જ્ઞાનમાં આવ્યો નથી તેવા કોઈ પણ દસ્તાવેજ પાછળથી રજૂ નહીં થઈ શકે પણ જો વાદી કોરટને એમ ખાતરી પૂર્વક બતાવી આપે કે અમુક દસ્તાવેજની હયાતી વીધે દાવાની અરજ દાખલ કરી તે વખતે તેને માહિતી નહોતી તો તે પાછળથી રજૂ કરવા દેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. (૧. વી. રી. ૧૨)

દાવાની અરજ સાથે અસલ દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં આવ્યો હોય પણ બુલંતી નકલ રજૂ કરવી રહી ગઈ હોય તો તે કોઈ અસલ દસ્તાવેજ પુરાવામાં દાખલ ન કરવાનું કારણ નથી. (૩ મું. હા. રી. ૧૭)

દસ્તાવેજો પોતાના કબજામાં અથવા અખતારમાં ન હોય તો શું જણાવવું

૧૦. તેવા કોઈ દસ્તાવેજ વાદીના કબજામાં કે અખતારમાં ન હોય, ત્યારે બની શકે તો તેણે જણાવવું કે તે કોના કબજામાં અથવા અખતારમાં છે.

વેચાણ એવા દસ્તાવેજો ખોવાયા હોય તેમની રૂબરૂ કરેલી ફરિયાદો.

૧૧. વેચાણ એવા દસ્તાવેજની રૂબરૂ કરેલી કોઈ ફરિયાદમાં, તે દસ્તાવેજ ખોવાયો છે એવું સાબિત કરવામાં આવે, અને તે દસ્તાવેજ ઉપરથી બીજા કોઈ સંબંધનો દાવા કરે તેને નુકસાની ભરી આપવાની કોરટની ખાતરી લાયક વાદી હામી આપે તો, ફરિયાદ અરજી આપતી વખતે વાદીએ તે દસ્તાવેજ કોરટમાં હાજર કર્યો હોવ તથા તેની નકલ ફરિયાદ અરજી સાથે દાખલ થવા આપી હોવ, ત્યારે જે રીતે કોરટ હુકમનામું કરત તે રીતે હુકમનામું કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ફકાનનો ચોપડો હાજર કરવાનું.

૧૨. જે દસ્તાવેજ ઉપરથી વાદી ફરિયાદ કરે તે ફકાનના ચોપડામાં અથવા બીજા ચોપડામાં લખેલો મજકુર હોય, અને તે ચોપડો તેના કબજામાં અથવા અખતારમાં હોય, તો ફરિયાદ અરજી દાખલ કરતી વખતે તે ચોપડો હાજર કરવો; અને તેની સાથે જે લખેલા મજકુર ઉપર વંદી આધાર રાખ્યો હોય તેની નકલ તેણે હાજર કરવી.

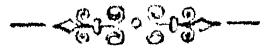
અલલ લેખ ઉપર નિશાની કરીને તે પાછો આપવો.

કોરટ અથવા આ કામને વાસ્તે કોરટ નીચે તે અમલદારે, તે લેખની યોગ્ય રહેવાસાથે લાગલીજ તેના ઉપર નિશાની કરવી. અને નકલ તપાસીને અસલ સાથે મુકાબલ કર્યા પછી, તથા તે નકલ બરાબર છે, એમ જણાય હો તે ઉપર સહી કર્યા પછી, વાદીને ચોપડો પાછો આપવો અને નકલ દાખલ કરાવવી.

૬૩. ફરિયાદ અરજી આપતી વખતે વાદીએ જે દસ્તાવેજ કોર્ટમાં હાજર કરવો જોઈએ, અથવા ફરિયાદ અરજીમાં સામીલ કરવાનો કે ફરિયાદ અરજી સાથે જોડવાની યાદમાં તે દાખલ કરવો જોઈએ, તે તેણે તે પ્રમાણે હાજર કર્યો ન હોય અથવા દાખલ કર્યો ન હોય, તો પછી ફરિયાદની મુનાવણી વખતે કોર્ટની રજા થિયે તેની તરફના પુરાવામાં તે લેવામાં નહીં આવે.

ફરિયાદ અરજી દાખલ કરતી વખતે હાજર કર્યો ન હોય તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં ન લેવાય.

પ્રતિવાદીના સાક્ષીઓના ઉલટ તપાસણીને વારતે હાજર કરેલા-અથવા પ્રતિવાદીએ કુંઠ તકરાર બતાવી હોય તેના જવાબમાં હાજર કરેલા-અથવા સાક્ષીની ફક્ત યાદદાસ્ત તાજી કરવાને વારતે તેના હાથમાં આપેલા-દસ્તાવેજોને આ કલમની કોઈ વાત લાગુ પડતી નથી.

બાબ ૬ ઠી.

સમન કાઢવા તથા પોંચાડવા વિશે.

સમન કાઢવા વિશે.

૬૪. ફરિયાદ અરજી રજીસ્ટરમાં નોંધ્યા પછી, તથા કલમ ૫૮ પ્રમાણે જોઈએ તે નકલો અથવા ટુંકી હકીકતો ગુજાર્યા પછી, પ્રત્યેક પ્રતિવાદીને સમન કાઢવો. તે સમનમાં પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાબ આપવાનો એક દિવસ ઠરાવીને એમ લખવું કે:—તમારે,

સમન.

(અ) જાતે, અથવા

(બ) કામની ખરાબર સમજણ પાડેલા તથા ફરિયાદ બાબત જરૂરીઆત સવાલના જવાબ દેઈ શકે તેવા પ્લીડરની મારફતે, અથવા

(ક) તેવા બધા સવાલના જવાબ દેઈ શકે એવા કોઈ બીજા શખસને પ્લીડર સાથે રાખીને તે પ્લીડરની મારફતે,

સમનમાં જણાવેલ દિવસે હાજર થઈને દાવાનો જવાબ આપવો.

આવા દરેક સમન ઉપર જડજે અથવા તેણે નીમેલા અમલદારે સહી કરવી, તથા કોર્ટના શિક્ષાથી શિક્ષો કરવો.

૫૭ ફરિયાદ અરજી આપવામાં આવે તે વખતેજ પ્રતિવાદી હાજર થઈને વાદીનો દાવો કબુલ કરે તો સદરહુ સમન કાઢવો નહીં.

૬૫. કલમ ૫૮માં કહેલી નકલો અથવા ટુંકી હકીકતો પૈકી એક નકલ કે ટુંકી હકીકત સદરહુ પ્રત્યેક સમન સાથે રાખવી.

સમન સાથે ન કલ કે ટુંકી હકીકત જોડવી.

પ્રતિવાદી કે
વાદીને જાતે હાજર
થવાને કોર્ટ
હુકમ કરે.

૧૧. પ્રતિવાદીને જાતે હાજર રાખવાનું કોર્ટને કારણ જણાય
તો, સમનમાં લખેલ દિવસે પ્રતિવાદીએ જાતે કોર્ટમાં હાજર થવું એમ
સમનમાં ફરમાવવું.

તેજ દિવસે વાદીને જાતે હાજર રાખવાનું કોર્ટને કારણ જણાય
તો, તે પ્રમાણે હાજર થવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૧૧. આ કલમમાં ફરમાવ્યા પ્રમાણે જો પક્ષકાર ન વર્તે તો તેનું
પરિણામ ૧૦૦ માં અને ૧૦૭ માં કલેક્ષાં પરિણામ નીપળે આ કલમ
પ્રમાણે હુકમની બજાવણી વાદી અથવા પ્રતિવાદી ઉપર થઈ છે તે વાત
સાબીતી થઈ અને આ પ્રમાણે જેના ઉપર હુકમ કરવામાં આવ્યો છે.
તે પક્ષકાર હાજર ન થાય તો એક તરફી કામ ચાલશે.

પચાસ મૈલની
અંદરે અથવા
આગગાડીનો ૨
સો હોય તો ૨૦૦
મૈલની અંદરે ૨
હોતો ન હોય તે
પક્ષકારને જાતે
હાજર થવાનો હુ
કમ કરવો નહીં.

૧૦. (અ) કોર્ટની સાધારણ અવલ હુકમતની રચાનિક હદમાં,
અથવા

(બ) તે હદની બાહાર પણ કોર્ટનાં મકાનથી ૫૦ મૈલ
કરતાં થોડા અંતર ઉપર, અથવા પક્ષકારને રહેવાનું
ઠેકાણું અને કોર્ટ બેસે છે તે ઠેકાણું એ બંની વચ્ચે જે
અંતર હોય તેના પાંચ-શષ્ટાંશ અંતરમાં આગગાડી
ચાલતી હોય તો, કોર્ટના મકાનથી ૨૦૦ મૈલ કરતાં
થોડા અંતર ઉપર,

જે પક્ષકાર ન રહેતો હોય તેને જાતે હાજર થવાનો હુકમ કરવો નહીં.

મુદ્દા ઠરાવવા
નો કે આખર
નિકાલનો સમન
થાય.

૧૮. સમન કાઢવો તે માત્ર મુદ્દાજ ઠરાવવાસાર કે ફરિયાદનો આ-
ખર નિકાલ કરવા સાર કાઢવો, એ વાતનો સમન કરતી વખતે કોર્ટે ઠ-
રાવ કરવો; અને તે ઠરાવપ્રમાણે સમનમાં જણાવવું.

પરંતુ રમાલકાજકોર્ટો સાંભળી શકે એવી પ્રત્યેક ફરિયાદમાં, ફરિ-
યાદના આખર નિકાલનો સમન કરવો.

ટીકા—૧૮. સમન છેવટ નીકાલનો છે અથવા મુદ્દા ઠરાવવાનો છે તે
વાત જો સમનમાં ન જણાવી હોય અને મુદ્દા ઠરાવ્યા વગર કામનો મુ-
કાદો કરવામાં આવે તો અપીલમાં તે કામ પાછું મોકલાય. જો પ્રતિવાદીનો
જવાબ રજૂ કરવાનો હોય તો તે પ્રમાણે સમનમાં લખી જણાવવું જોઈએ.

૬૬. કોર્ટમાં ચાલુ કામ કેટલું છે. પ્રતિવાદીને રહેવાનું કે કાણું કેટલું ફર છે, અને તેને સમન પોઆડવા ને કેટલી મુદત લાગશે, એ બધું લક્ષમાં લેઈને પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ કોર્ટે ઠરાવવો; અને તે એવી રીતે ઠરાવવો કે ઠરાવેલ દિવસે હાજર થઈને જવાબ આપવાને પ્રતિવાદીને પુરતો વખત મળે.

પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો દિવસ ઠરાવવા ખાખત.

કેટલા વખતને પુરતો વખત ગણવો તેનો નિર્ણય તે કામની હકીકત ઉપર લક્ષ દેઈને કરવો.

ટીકા—૬૬. છેલ્લા પારિગ્રાહના સંબંધમાં ૩ મ. હા. રી. ૧૬૭ જુઓ.

૭૦. હાજર થઈને જવાબ આપવાના સમનમાં પ્રતિવાદીને એમ ફરમાવવું કે વાદીના મુકદ્દમાના ગુણદોષખાખત પુરાવો જેમાં હોય તેવો, અથવા તમે તમારા પોતાના મુકદ્દમાની પુટીમાં જેના ઉપર આધાર રાખવા ધારતા હો તેવો, જે દસ્તાવેજ તમારા કબજામાં અથવા અખતારમાં હોય તે તમારે હાજર કરવો.

વાદીને જોઈએ તે અથવા પ્રતિવાદી પોતે જેના ઉપર આધાર રાખે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાને પ્રતિવાદીને સમનમાં ફરમાવવું.

ટીકા—૭૦. કલમ ૫૬ અને ૬૦ પ્રમાણે જેમ વાદીને દસ્તાવેજ રજૂ કરવા પડે છે. અગર બાખત આપવું પડે છે તે પ્રમાણે આ કલમને આધારે પ્રતિવાદીએ પણ પોતાના દસ્તાવેજ રજૂ કરવા, આનો હેતુ એટલો છે કે બધાય દસ્તાવેજો જેમ અને તેમ વેહેલામાં વેહેલા રજૂ થઈ શકે.

દસમા પ્રકરણમાં દસ્તાવેજો રજૂ કરવા બાખતમાં તથા તે થયા છે કે નહી તે બાખતમાં ઠરાવ છે તોપણ જેમ અને તેમ અગત્યના દસ્તાવેજ વેહેલા રજૂ થાય તેમ સાર. વાદીને દસ્તાવેજ રજૂ ન કરે તો કલમ ૬૩ પ્રમાણે કેટલીક વખત તે પાછળથી રજૂ થઈ શકે નહી. પ્રતિવાદીને દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની બાખતમાં આવા ઠરાવ નથી તેમજ દસ્તાવેજ કોની પાસે અથવા કોના કબજામાં છે તે પણ જાહેર કરવાની અવશ્યતા નથી. એ બાખતમાં પુરાવાના કાયદાની કલમ ૧૩૧ તથા કલમ ૨૩ જુઓ.

વાદીના દાવાને પુટી આપે અગર તેના ગુણ દોષ જોવામાં ઉપજોગી થઈ પડે તેવાજ દસ્તાવેજથી વાદી પાસે રજૂ કરાવાય પણ તેના પુરાવામાં ખામી છે અગર કામને મુદ્દાના નહી દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની ફરજ પાડી શકાય નહી.

૭૧. ફરિયાદના આખર નિકાલનો સમન ક્યો હોય તો તેમાં પ્રતિવાદીને એમ ફરમાવવું કે તમારા મુકદ્દમાની પુટીમાં જે સાક્ષીઓની શી હેદી ઉપર તમે આધાર રાખવા ધારતા હો તે સાક્ષીઓને તમારે હાજર થવાનો જે દિવસ ઠરાવ્યો છે, તે દિવસે હાજર કરવા.

આખર નિકાલનો સમન કાલી વખતે પ્રતિવાદીને તેના સાક્ષી હાજર કરવા ને ફરમાવવું.

સમન પોઆડવાનું.

૭૨. પોઆડવાસાર સમન કોર્ટના ખોગ્ય અમલદારને આપવો.

સમન કોને પો.

આપવાઆપવો.
પોંચાડવાની
રીત.

ધણા પ્રતિવા
દીઓને સમન
પોંચાડવાનું.

તે સમન તેણે જાતે અથવા તેના હાથનીએના કોઈ નોકરે પોંચાડવો.

૭૩. સમન પોંચાડવો તે એવી રીતે કે જડજની અથવા તે કામ-
નેવાસ્તે જડજે નામલા અમલદારની સહીવાળી તથા કોરટના શિક્ષાથી
શિક્ષી કરેલી સમનની નકલ પ્રતિવાદીને આપવી અથવા આપવા માંડવી.

૭૪. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય ત્યારે પ્રત્યેક પ્રતિવાદીને
સમન પોંચાડવો.

પરંતુ પ્રતિવાદીઓ પાંતીદાર હોય અને ફરિયાદ પંત્યાળા બ્યવહાર-
ખાખતની હોય, અથવા જે નુકસાનીને વારતે દાવો ચાલી શકે અને
પેટીપાસેથી દાદ માગી શકાય એવી નુકસાનીની ફરિયાદ હોય ત્યારે, કોરટ
બીજી રીતે ન કરમાવે તો:

(અ) ગમ તો, એક પ્રતિવાદીને તેને પોતાને વારતે અને
બીજા પ્રતિવાદીઓને વારતે સમન પોંચાડવો, અથવા

(બ) કોરટની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમતની સ્થાનિક-
હદમાં પંત્યાળાનું કામ ચલાવવાનું જે મુખ્ય ટેકાણું
હોય તે ટેકાણે પંત્યાળાના કામનો વહિવટ જેના હાથમાં
હોય તે શખસને સમન પોંચાડવો.

ટીકા—૭૪. એક પ્રતિવાદી ઉપર બજાવણી થવાની સાબિતી ન થઈ શકી
હોય તે કોઈ બીજી પ્રતિવાદી હાજર થયો હોય તેના વિરુદ્ધનો દાવો કાઢી
નાંખવાનું કારણ નથી.

જને માંસુધી
પ્રતિવાદીને જા
તે, અથવા તે
ના મુજ્તિયારને સ
મન પોંચાડવો.

૭૫. બની શકે ત્યાંસુધી પ્રતિવાદીને હાથોહાથ સમન પોંચાડવો.
પરંતુ તેણે સમન લેવાનો અખત્યાર આપીને કોઈ મુખત્યાર નામ્યો હોય
ત્યારે તે મુખત્યારને સમન પોંચાડવો એટલે બસ છે.

ટીકા—૭૫. ૩૮મી કલમ પ્રમાણે મંજુર થયેલા મુખત્યારની ઉપર બ-
જાવણી થઈ હોય તે જે કોરટ તેવી બિલકુલ હોય તો તે કાયદેસર પક્ષ-
કારના ઉપરજ બજાવણી થઈ હોય તેવી ગણાશે. મંજુર થયેલા મુખત્યાર
કોણ તે વીશે કલમ ૩૭મી જુઓ.

સોલીસિટરનો કલાર્ક સમન લેવા સાર તેનો મંજુર થયેલો મુખત્યાર નથી.
૨ હાઇડ. ૧૧૬

જેની મારફત
પ્રતિવાદી ધંધો
ચલાવવો હોય તે
મુજ્તિયારને સમ
ન પોંચાડવો.

૭૬. કંઈ ધંધા અથવા કામસંબંધી કોઈ શખસ ઉપર ફરિયાદ હોય,
અને જે કોરટમાંથી સમન કાઢવામાં આવે તે કોરટની હકુમતની સ્થાનિક
હદમાં તે શખસ રહેતો ન હોય ત્યારે, સમન પોંચાડતી વખતે તે હદમાં તે શ-
ખસની વતી તે ધંધો જાતે ચલાવનાર અથવા કામ કરનાર જે વહિવટદાર
કે મુખત્યાર હોય, તેને સમન પોંચાડવાથી તે સમન બરોબર પોંચ્યો
એમ સમજવું.

આ કલમના કામને વાસ્તે વાંદાંણનો માસ્તર તેના માલકનો અથવા નોરે માંડનારનો મુખ્યત્વાર ગણાય.

ટીકા—૭૬. ગુમાસ્તો હાથે જાતનો મંજુર થયેલો મુખ્યત્વાર ગણાય. આડતીઓ જાતે કામકાજ કરતો હોવા જોઈએ. જે સખસ પ્રતિવાદીના કામકાજની તપાસ રાખે, તેના ઉપર હમેશાં સમનની બજાવણી થઈ શકે નહીં. ૧૭ અ. વી. રી. ૩૩.

૭૭. સ્થાવર મિલકત સંબંધી દાદ મેળવવાની અથવા સ્થાવર મિલકતને કરેલા નુકસાનનો બદલો લેવાની ફરિયાદમાં, જે પ્રતિવાદીને હાથોહાથ સમન પોંચાડી શકાતો ન હોય, અને સમન લેવાનો અખત્વાર આપીને પ્રતિવાદીએ કોઈ મુખ્યત્વાર નીમ્યો ન હોય તો, તે મિલકત પ્રતિવાદીના જે મુખ્યત્વારના હવાલામાં હોય તેને સમન પોંચાડી શકાય.

સ્થાવર મિલકતની ફરિયાદોમાં જે મુખ્યત્વારના હવાલામાં મિલકત હોય તેને સમન પોંચાડવો.

૭૮. કોઈ ફરિયાદમાં પ્રતિવાદી મળતો ન હોય અને પોતાની વતી સમન લેવાનો અખત્વાર આપીને તેણે કોઈ મુખ્યત્વાર નીમ્યો ન હોય તો, તેના સાથે રહેનારા તેના કુટુંબમાંના કોઈ પાકી ઉમરના મરદને સમન પોંચાડી શકાય.

પ્રતિવાદીના કુટુંબના મરદને સમન ક્યારે પોંચાડાય.

ખુલાસો:—આ કલમના અરથપ્રમાણે આંકર એ કુટુંબનો માણસ ગણાય નહીં.

૭૯. સમન પોંચાડનાર અમલદાર સમનની નકલ પ્રતિવાદીને હાથોહાથ અથવા તેની વતી કોઈ મુખ્યત્વારને કે બીજા સખસને આપે અથવા આપવા માંડે, ત્યારે તેણે અસલ સમન પાછળ સમન પોંચાડનાર શેરો લખીને તેઉપર, જેને નકલ આપી અથવા આપવા માંડી હોય તેની સહી માગવી.

જેને સમન પોંચાડ્યો હોય તેણે સમન પોંચાડનારની સહી કરવી.

ટીકા—૭૯. જેના ઉપર સમન બજાવવાનો છે તે સહી કરવાની ના કહે તો કલમ ૮૦ મુજબ બજાવનાર અધીકારીએ તે સમન તેને બારણે ચોડવો.

૮૦. પ્રતિવાદી અથવા બીજો સખસ સમન પોંચાડનારના શેરો ઉપર સહી કરવાની ના કહે તો,

પ્રતિવાદી સમન લેવાની ના પાડે તો,

અથવા સમન પોંચાડવા જનાર અમલદારને પ્રતિવાદી જડે નહીં, અને તેની વતી સમન લેવાને અખત્વાર આપેલો તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય, તેમ જેને સમન પોંચાડી શકાય તેવા કોઈ બીજો સખસ ન હોય તો,

અથવા નમજે,

સમન પોંચાડવા જનાર અમલદારે, પ્રતિવાદી હમેશાં જે ધરમાં રહેતો હોય તે ધરને બહારને બારણે સમનની એક નકલ ચોઢવી, અને પછી અસલ ઉપર શેરો લખીને અથવા અસલ સાથે શેરો બોડીને તે

ત્યારે શી રીતે કરવું.

અસલ સમન ને કોરટે કાઢ્યો હોય તે કોરટમાં પાછો મોકલવો; તે કોરટમાં સદસ્ય રીતે નક્કલ ચોઢિયે તે વાત તથા ને હકીકતોને લઈ તેણે તેમ કંઈ હોય તે હકીકતો જણાવવી.

ટીકા—૮૦. ને ઘર ઉપર સમન ચોઢવામાં આવ્યો છે તે ઘરમાં પ્રતિવાદી સાધારણ રીતે રહે છે, એમ સાબીત ન કરી શકાય તો વાદીએ કલમ ૮૨ પ્રમાણે સમનની બજાવણી થવા સાથે અરજ કરવી જોઈએ. કલમ ૮૨ પ્રમાણે આ બાબતમાં તબવીજ થવી જોઈએ, પ્રતિવાદી એ ઘરમાં થોડી મુદતને માટે જ રહ્યો હોય અને તેથી કોરટને હકુમત મળતી હોય તેમ છતાં પણ તે સાધારણ રીતે ન રહેતો હોય તો તે ઘરને બારણે સમન ચોઢવાને બાધ આવે.

હકુમત મળવા સાથે પ્રતિવાદીનું અમુક જગ્યાનું રહેલું હોવું જોઈએ, તે બાબતમાં કલમ ૧૭ બ. અને ઇ. જુ. પા. પણ એમ પણ બને છે સમનની બજાવણી વખતે તે ઘર છોડીને ગયો હોય અને તેનો પાછા આવવાનો વિચાર ન હોય તો ને તે ઘરને બારણે સમન ચોડવાથી પ્રતિવાદીને દાવા થવાની બજાર પડે નહીં. બજાવણી એવી રીતે થવી જોઈએ કે દાવાની વાત પ્રતિવાદીના જણવામાં આવે અને ઘર ઉપર સમન ચોઢ્યો છે પણ તે રહેવાનું ઘર છે. એવો સેરો ન હોય તો તે બજાવણી બસ નથી. ૧ હાઈડ. ૧૩૨.

પ્રતિવાદી બરોબર તે ઘરમાં રહેતો હોય અને દુરની શાધ થઈ પછી તેનો પતો ન લાગતો હોય તોજ આવી એટલે ઘર સમન ચોડીને કરેલી બજાવણી બસ ગણાશે. બજાવણી થઈ નહોતી તે કોરટથી હકુમતનામનો ફણદાર એક તરફી થએલું હકુમતનામુ રદ કરાવવા આવે તો તે બાબતનો પુરાવા તેણે કરી આપવો જોઈએ, (૨૧ વી. રી. ૨૪૨).

સમન પોંચ્યા-
આડ્યાની રીત
તથા બજાવતો
શેરો.

૮૧. કલમ ૭૬ પ્રમાણે સમન પોંચ્યાડ્યો હોય તેવે બધે પ્રસંગે, સમન પોંચ્યાડ્યારે અમલદારે, સમન ક્યારે પોંચ્યાડ્યો અને તે શી રીતે પોંચ્યાડ્યો એ વિશેનો શેરો અસલ સમન ઉપર કરવો કે બીજા પાસે કરાવવો, અથવા તે શેરો અસલ સાથે જોડવો કે જોડાવવો.

ટીકા—૮૧. નાજરનો સેરો બજાવણીનો પુરાવા નથી માટે કલમ ૮૨ પ્રમાણે જુ. પા.ની લેવી જોઈએ.

સમન પોંચ્યા-
ડવા જતારે અ-
મલદારની જ-
બાની.

૮૨. કલમ ૮૦ પ્રમાણે સમન પાછો આવે ત્યારે સમન પોંચ્યાડવા જતારે અમલદારની રીતે કરેલા કામ સંબંધી કોરટે સોગત ઉપર જબાની લેવી, અને તે બાબતમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી વધારે તપાસ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને પછી સમન બરોબર રીતે પોંચ્યો છે એમ કોરટે જણાવવું, અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તેરીતે સમન પોંચ્યાડવાનો હકુમત કરવો.

સમન પોંચ્યા-
ડવાને બદલે બી-
જી રીત કરવી.

કોરટની ખાતરી થાય કે,—પોતાને સમન ન પોંચે એ હેતુથી પ્રતિવાદી ચુકવાચુકવી કરે છે, અથવા બીજા કોઈ સબખથો હમીશની રીતે સમન બજાવે તેમ નથી, એમ માનવાનું કારણ છે,—તો સમનની એક

નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ ઠેકાણે ચોઢવી, અને એક નકલ, પ્રતિવાદી છેલ્લો ક્યા ઘરમાં રહેતો હતો એ જાણવામાં હોય તો, તે ઘરને કોઈ પ્રસિદ્ધ ઠેકાણે પણ ચોઢવી એવો, અથવા કોરટની નજરમાં બીજી જે રીત યોગ્ય જણાય તે રીતે સમન પોંચાડવાનો, કોરટે હુકમ કરવો.

૮૩. કોરટના હુકમથી સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવામાં આવે, તે જાણે પ્રતિવાદીને હાથોહાથ સમન પોંચાડ્યો હોય એમ ગણવામાં આવશે.

સમન પોંચા-
ડ્યાને બદલે બી
જી રીત કરી હોય
તેનું પરિણામ.

ટીકા—૮૩. આ કલમ પ્રમાણે થએલી બજાવણી બસજે પછીથી પ્રતિવાદી એવી તકરાર ન લાવી શકે કે ચુકાદો એક તરફથી થયો હતો અને તેને નોટીસ મળી નહોતી તે કારણસર હુકમનામું રદ કરવું જોઈએ.

૮૪. સમન પોંચાડ્યાને બદલે બીજી રીત કરવાનો કોરટ હુકમ કરે તો તે પ્રસંગે પ્રતિવાદીને હાજર થવા સાથે જોઈએ તેટલી મુદત કોરટે ઠરાવવી.

સમન પોંચા-
ડ્યાને બદલે બી
જી રીત કરવાનું
કહ્યું હોય ત્યારે
હાજર થવાની
મુદત ઠરાવવી.

૮૫. જે કોરટમાં ફરિયાદ માંડી હોય તે શિવાયની બીજી કોઈ કોરટની હકુમતમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય, અને ફરિયાદ થએલી કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં રહેનાર હોય એવો સમન લેવાના અખતારવાળો તેનો મુખત્યાર ન હોય ત્યારે, પ્રતિવાદીને રહેવાનું ઠેકાણું, હૈ કોરટ શિવાયની, બીજી જે કોરટની હકુમતમાં હોય અને જે કોરટ વગર અડચણે સમન બજાવી શકે, તે કોરટમાં ફરિયાદ થએલી કોરટે, પોતાના કોઈ અમલદાર સાથે અથવા ટપાલ મારફતે સમન મોકલવો, અને પ્રતિવાદીને હાજર થવા સાથે તે પ્રસંગે જોઈએ તેટલી મુદત ઠરાવવી.

પ્રતિવાદી બી-
જી કોઈ કોરટની
હકુમતમાં રહેતો
હોય અને સમન
લેવાને તેનો કોઈ
મુખત્યાર ન હોય
ત્યારે સમન શી
રીતે પોંચાડવો.

જે કોરટને સમન મોકલવામાં આવે તે કોરટે, સમન પોંચે એટલે, જાણે પોતેજ તે સમન કાઢ્યો હોય, તેવી રીતે તજવીજ કરવી. અને પછી આ પારિત્રાક પ્રમાણે જે કંઈ લખાણ થયું હોય તો તે સહિત સમન, પ્રથમ જે કોરટે તે કાઢ્યો હોય, તે કોરટમાં પાછો મોકલવો.

૮૬. કલકત્તા, મદ્રાસ, મુંબઈ, અને રંગુન એ શહેરોની હદની બહાર સ્થપાયેલી કોઈ કોરટે કાઢેલી કોઈ પ્રોસેસ સદરહુ કોઈ શહેરમાં પોંચાડવી હોય, ત્યારે જે સ્માલકાજ કોરટની હકુમતમાં તે પ્રોસેસ પોંચાડવી હોય તે સ્માલકાજ કોરટને તે મોકલવી.

મુંબઈની કો
ર્ટએ કાઢેલી પ્રો
સેસ રંગુન અને
હાલકાનાં શહેરો
માં શી રીતે પોં-
ચાડવી.

અને તે સ્માલકાજ કોરટે જાણે તે પ્રોસેસ પોતેજ કાઢી હોય તે રીતે તેની તજવીજ કરવી.

અને પછી જે કોરટે તે પ્રોસેસ કાઢી હોય તે કોરટને તે પાછી મોકલવી.

ટીકા—૮૬. સ્માલકાજ કોરટનો રીવાજ એવા જણાય છે કે જે સંપત્તિ સમનની બબતવાળી કરાવવી હોય તે અરજ કરે, અગર પોતાની પ્રોસેસ બબતવાળી જે કૃત્ય કરે તે કૃત્ય કરે નહીં ત્યાં સુધી સમન બબતવા નહીં. આ રીવાજ મેલબર્ન મંદિરે વી. હમરાય શીવરામાના કેસમાં થયેલા ઠરાવને અનુસરેલો છે. (૧૪ વી. રી. ૩૩૯).

જેલમાં હોય તે પ્રતિવાદીને પોંચાડવાનું.

૮૭. પ્રતિવાદી જેલમાં હોય ત્યારે, જે જેલમાં તેને કેદ રાખ્યો હોય તે જેલ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને સમન આપવો અને તે અમલદારે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડાવવો.

સમન ઉપર સમન પોંચ્યાનો શરો કરીને પ્રતિવાદી અને જેના તાબામાં જેલ હોય તે અમલદાર એ બંનેએ સહી કરવી, ને સમન જે કોરટે કાઢ્યો હોય તે કોરટને પાછી મોકલવો.

બીજા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં જેલ હોય ત્યારે શી રીતે કરવું.

૮૮. પ્રતિવાદીને કેદ રાખેલો હોય તે જેલ, જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ફરિયાદ કરી હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ન હોય, તો તે જેલ જેના તાબામાં હોય તે અમલદારને ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે સમન મોકલી શકાય, અને તે અમલદારે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડાવવો; અને પછી સમન ઉપર સમન પોંચ્યા બાબત શરો કરીને તથા કલમ ૮૭ માં ઠરાવ્યા પ્રમાણે સહીઓ લેખને, જે કોરટે તે કાઢ્યો હોય તે કોરટને પાછી મોકલવો.

પ્રતિવાદી બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેતો હોય અને સમન લેવાને તેનો કોઈ મુખ્યત્વાર ન હોય ત્યારે તે શી રીતે પોંચાડવો.

૮૯. પ્રતિવાદી બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેતો હોય, અને સમન લેવાને અખત્યાર આપેલો કોઈ તેના મુખ્યત્વાર બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ન હોય ત્યારે, પ્રતિવાદી રહેતો હોય તે ડેકાણાનું સરનામું કરીને તેને સમન મોકલવો. અને તે ડેકાણું તથા કોરટ બસતી હોય તે ડેકાણું એ બેની વચ્ચે ટપાલનો સંબંધ હોય તો તે સમન ટપાલ મારફતે રવાના કરવો.

બ્રિટિશ રેસિડેન્ટ અથવા સરકારના એજન્ટ મારફત પોંચાડવાનું.

૯૦. જે મુલકમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય તે મુલકની અંદર અથવા તે મુલકને વારતે બ્રિટિશ રેસિડેન્ટ અથવા સરકારનો એજન્ટ હોય તો, તે રેસિડેન્ટ અથવા એજન્ટના ઉપર પ્રતિવાદીને પોંચાડવા સારું ટપાલ મારફતે અથવા બીજી રીતે સમન મોકલી શકાય; અને, આ આક્ટમાં પાછળ બતાવી છે તે રીતે પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડેલો છે, એવા પોતાની સહીસુધાંતનો શરો લખીને તે રેસિડેન્ટ અથવા એજન્ટ સમન પાછી મોકલે, તો તે શરો સમન પોંચ્યાનો નિશ્ચય પુરાવો ગણવો.

સમનને બદલે પત્ર લખવો.

૯૧. કોરટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે સમનને બદલે પત્ર લખવો જોઈએ એવા પ્રતિવાદીનો મતિમા છે તો, આ આક્ટમાં પાછળ ગમે તેમ કહ્યું હોય તે છતાં એ, જડજની અથવા તે કામને વારતે જડજ

નામે તે અમલદારની સહીસુધાંતની પત્ર સમનને બદલે મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સમનમાં જે જે વિગતો લખવી જોઈયે તે બધી પત્રમાં લખવી, અને કલમ ૯૨ માં ઠરાવ્યું છે તેને અનુસરીને બધી રીતે તે પત્ર સમન તરીકે ગણવે.

૯૨. સમનને બદલે સદરહુ પ્રમાણે પત્ર લખવામાં આવે ત્યારે તે, ટપાલ મારફતે અથવા કોરટ પસંદ કરે તે મુદામ માણસની સાથે અથવા કોરટને યોગ્ય લાગે એવી બીજી કોઈ રીતે, પ્રતિવાદીને મોકલવે; પણ સમન લેવાનો અખત્યાર આપેલો પ્રતિવાદીનો કોઈ મુખત્યાર હોય તો તે મુખત્યારને પત્ર આપવાને અથવા મોકલવાને હરકત નથી.

પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.

૯૩. આ કાયદાપ્રમાણે કોદેલી પ્રત્યેક પ્રોસેસ, કોરટ બીજી રીતે ન કરમાવે તો, જે પક્ષકારની તરફથી તે કાઢી હોય તે પક્ષકારને ખરચે પોંચાડવામાં આવશે.

પોંચાડવાને વાસ્તે જે કોરટફી લાગવી જોઈયે તે પ્રોસેસ નિકળ્યા પહેલાં કોરટ નામે તે વખતની અંદર લેવામાં આવશે.

૯૪. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈપણ શખસને જે નોટીસો ને હુકમો આપવાના અથવા પોંચાડવાના હોય તે નોટીસો અને હુકમો લખેલા હોવા જોઈએ. અને સમન પોંચાડવાને આ આક્ટમાં પાછળ કહેલી છે તે રીતે તે પોંચાડવા.

ટપાલખરચ.

૯૫. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ નોટીસ કાગળકે સમન કાઢીને ટપાલ મારફતે મોકલવામાં આવે, તેમાં ટપાલખરચ એસે તેમ હોય તો, તે ખરચ તથા તે નોટીસ સમન કે કાગળ રજીસ્ટર કરવાની ફી, લખોટો રવાના થાય તે પહેલાં કોરટ નામે, વખતની અંદર આપવાં.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે, ગવર્નર જનરલ હિન કૌન્સિલની પ્રથમ મંજૂરી લેધને, તે ટપાલખરચ અથવા ફી અથવા બંનેવાનાં માફ કરવાને કે તેને બદલે કોરટફી લેવાનો દર ઠરાવવાને, સ્થાનિક સરકારે મુખત્યાર છે.

ટીકા—૯૫. આ કલમનો છેલ્લો પ્રારાગ્રહ નવો છે.

તે પત્ર મોકલવાની રીત.

જે પક્ષકાર પ્રોસેસ કાઢાવે તે ને ખરચે તે પોંચાડવી.

પોંચાડવાનું ખરચ.

લખી નોટીસો અને હુકમો શી રીતે પોંચાડવું.

ટપાલખરચ.

ખાખ ૭ મો.

પક્ષકારોએ હાજર થવાનું તથા ન હાજર થવાના પરિણામ વિશે.

પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાખ આપવા સાર સમનમાં ઠરાવેલે દિવસે પક્ષકારોએ હાજર થવું.

૬૯. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાખ દેવાનો સમનમાં જે દિવસ ઠરાવ્યો હોય, તે દિવસે પક્ષકારોએ જાતે અથવા પોતપોતાના ખીડરોની મારફતે કોરટના મકાનમાં હાજર રહેવું; અને આગળનો એક દિવસ ઠરાવીને તે દિવસ ઉપર મુકદ્દમાની સુનાવણી કોરટ મુલતવી ન રાખે તો તેજ દિવસે તેની સુનાવણી થશે.

ટીકા—૬૯. ફક્ત વકીલાતનામું દાખલ કર્યું એટલે જાતે અથવા વકીલ મારફતે હાજર થવા ગણાય નહીં. (૭ વી. રી. ૮૧ ૪ મુ. હા. રી. ૨૦૭)

સમન કાઢવાની ફી વાદીએ ન આપવાથી સમન પોંચાડ્યો હોય ત્યારે ફરિયાદ કાઢી નાખાય.

૭૦. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાખ દેવાનો જે દિવસ સદરહુ રીતે ઠરાવ્યો હોય તે દિવસે એમ માલમ પડે કે, સમન પોંચાડવાને જે કોરટફી લાગવી જોઈએ તે બરવાને વાદી ચુક્યો તેથી સમન પ્રતિવાદીને પોંચાડ્યો નથી, તો તે ફરિયાદ કાઢી નાખવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

વિશેષ ઠરાવ.

પરંતુ, પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાખ આપવાનો જે દિવસ ઠરાવ્યો હોય તે દિવસે પ્રતિવાદી જાતે, અથવા મુખ્યત્વારની મારફત હાજર થવાની તેને પરવાનગી હોય ત્યારે, મુખ્યત્વારની મારફતે હાજર રહે તો, તેના ઉપર શમન બળ્યો ન હોય તો એ સદહુર પ્રકારનો હુકમ કરવા નહીં,

ટીકા—૭૦. જે આ કલમ મુજબ ફરીયાદ કાઢાડી નાંખવામાં આવી હોય તો કલમ ૬૬ મુજબ જે રસ્તા તેને ખુલા છે ક્યાંતો તેને નવો ધંધો કરવો અથવા કોરટ ફી વખતસર નહીં આપવાનું યોગ કારણ હતું એવી કોરટને ખાતરી કરી આપી નીસ દીવસની અંદર બીજા સમનો કઠાવવાની અરજ કરવી. મધુસુધન ગોસલ વી. બેગવીથ ૧ વાઈમાન. ૧૫૫ એલ. એસ. બેકક્ષન જરૂરીસ જુઓ,

જુના એટલે ૧૮૫૬ના આઠમા આક્ટ પ્રમાણે આવી રીતના હુકમ ઉપર અપીલ કરવામાં આવતી હતી તે એમ સમજીને કે એવા હુકમ નામાના જેવા છે હાલના આક્ટ પ્રમાણે તો જે હુકમો ઉપર અપીલ થઈ શકે તે કલમ ૫૯૮માં બતાવવામાં આવ્યા છે.

જે કોઈ પક્ષકાર હાજર ન થાય તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

૭૧. પ્રતિવાદીને હાજર થઈને જવાખ દેવાનો જે દિવસ ઠરાવ્યો હોય તે દિવસે, અથવા ત્યારપછીના બીજા જે દિવસ ઉપર ફરિયાદની સુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે, બેમાંથી કોઈપણ પક્ષકાર હાજર ન થાય અને દફતરમાં કારણ લખીને તે ઉપર પોતાની સહી કરીને જડજ બીજી રીતે ન કરમાવે, તો ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

ટીકા—૭૧. આ કલમ પેટેલી સુણાવણીને લાયક પડે એટલે સમ-

નમાં હાજર થવાનો દીવસ ઠરાવ્યો હોય તે અગર પહેલી મુલાવણી મુલતવી રાખી બીજો દીવસ ઠરાવવામાં આવ્યો હોય તેમ લાગે છે પણ તેમાં મુલાવણી થયા પછી જે દીવસ ઠરાવ્યો હોય તે આવી જતો નથી એટલે મુદ્દા ઠરાવવાનો સમન હોય અને તે ઠરાવ્યા પછી કોરટ કલમ ૧૫૪ પ્રમાણે કામ મુલતવી રાખે તો જે દીવસ સુધી તે કામ મુલતવી રાખ્યું હોય તે દીવસ આવે નહીં. હાજર ન થવાનાં કારણથી અરજી કાઢી નાખવાનો હુકમ થયો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી.

પક્ષકારણે પેર હાજર રહેવાનું કાંઈ કારણ છે એમ માલમ પડે તો તેની તજવીજ કરવી જોઈએ. પ્રતિવાદી હાજર થતો નથી તે ગાંડો છે. એમ કોરટને જાહેર કરવામાં આવે તો તે બાબત કોરટે તપાસ કરવી જોઈએ. અને તપાસ કર્યા પહેલાં અરજી કાઢી નાખવી નહીં. ૨ વી. રી. પરચુરણ ૭.

૯૯. કલમ ૯૭ અથવા ૯૮ પ્રમાણે ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે ત્યારે (મુદતના કાયદાનો બાધ ન આવે તો) વાદી નવી ફરિયાદ આપી શકે; અથવા ફરિયાદ કાઢી નાખ્યાના હુકમની તારીખથી ૩૦ દિવસની મુદતમાં જો વાદી કોરટની બાત્રી કરે કે, — સમન પોંચ્યાડવાને વાગતે આપેલા વખતમાં જરૂરની કોરટ ફી ન જરવાનો કે, ગેરહાજર રહ્યો હોય તો, હાજર ન થવાનો પુરતો સમજ્ય હતો—તો તે કાઢી નાખ્યાનો હુકમ રદ કર્યો છે એમ કોરટે ફરમાવવું, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવા.

આવે પ્રસંગે વાદી નવી ફરિયાદ આપે.

અથવા કોરટ ફરિયાદ પાછી કાઢી ઉપર લે.

૯૯. અ. કોઈ સમન, (પછી તે સન ૧૮૮૨ ના જીન મહિનાની પહેલી તરીખ અગાઉ હોય કે ત્યારપછી હોય,) પ્રતિવાદી ઉપર અથવા ઘણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક પ્રતિવાદી ઉપર કાઢ્યો હોય તે તે બંબ્યા શિવાય પાછો આવે, અને—સમન પાછા આવ્યાથી એક વરસ સુધી વાદી નવો સમન કાઢવા સારું અરજ ન કરે, તથા જે પ્રતિવાદીને સમન બંબ્યો ન હોય તે પ્રતિવાદીનું રહેવાનું ઠેકાણું જાણી કાઢવાની પોતાથી બની તેટલી કોશિસ કરી, અથવા સદરજ પ્રતિવાદી પ્રોસેસ (સમન) ની બજાવણી સુકાવે છે, એવી કોરટની બાત્રી ન કરે—તો સદરજ પ્રકારના પ્રતિવાદી ઉપરનો દાવો કાઢાડી નાખવાને કોરટ મુખત્યાર છે,

એવે પ્રસંગે (મુદતના કાયદાને અનુસરીને) નવો દાવો કરવાને વાદી મુખત્યાર છે.

ટીકા—૯૯. જો પાકું કારણ બતાવવામાં આવે તો કાઢી નાંખેલો, દાવો કોરટ પાછો કાઢી ઉપર લેઈ શકે છે. (૯ વી. રી. ૨૮૪) ફરી સમન કાઢવાની કોરટ ના પાડે અગર ફરી સમન કાઢવાનો કોરટ હુકમ ફરમાવે તો તેના હુકમો ઉપર અપીલ નથી.

અપીલ કોરટે દાવો ફરિ તજવીજ સારું પાછો મોકલ્યો હોય અને પક્ષ

બંબ્યા વગર સમન પાછો આ બાધ પછી એક વરસ સુધી વાદી નવો સમન કાઢવા વિશિની અરજી કરવાને ચુકે તો ફરિયાદ કાઢાડી નાખવી.

કારોન્ની ગેરહાજરીનાં કારણથી અવલ.કોરટે તે દાવો કાઢી નાંખ્યો હોય તો વાદી નવા દાવો લાવી શકે છે. ૫ બ. લો. રી. આપેન્ડીક્ષ. ૧૪.

ફક્ત વાદીજ હાજર થાય તો કામ ચલાવવાની રીત.

જ્યારે બરોબર રીતે સમન પોંચ્યો હોય ત્યારે.

જ્યારે સમન બરોબર રીતે ન પોંચ્યો હોય ત્યારે.

સમન પોંચ્યો હોય પણ યોગ્ય મુદતની અંદર ન પોંચ્યો હોય ત્યારે.

૧૦૦. વાદી હાજર થાય અને પ્રતિવાદી હાજર ન થાય તો નાચે પ્રમાણે કામ ચલાવવું:—

(અ) સમન બરોબર રીતે પોંચ્યો છે એમ શાખિત થાય તો એક તરફી કામ ચલાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે:

(બ) સમન બરોબર રીતે પોંચ્યો છે એમ શાખિત ન થાય તો પ્રતિવાદી ઉપર બીજો સમન કાઢીને તે પોંચાડવાનું કોરટે ફરમાવવું.

(ક) પ્રતિવાદીને સમન પોંચ્યો પણ સમનમાં દરાવેલ દિવસે હાજર થઈને જવાબ આપવાને જરૂરી જોઈએ તેટલી મુદતની અંદર તે પોંચ્યો નથી, એમ શાખિત થાય તો, કોઈ આગળનો દિવસ દરાવિને તે દિવસ ઉપર ફરિયાદની મુજાવણી કોરટે મુલતવી રાખવી, અને તે દિવસની નોટીસ પ્રતિવાદીને આપવી એમ ફરમાવવું.

વાદીની કસુરને લીધે પ્રતિવાદીને પુરતા વખતમાં સમન ન પોંચ્યો હોય તો, સદરહુ મુલતવી રાખવાથી થએલું ખરચ વાદીએ આપવું એમ કોરટે હુકમ કરેલો.

ટીકા—૧૦૦. બંને પક્ષકારે પુરાવો રજૂ કર્યો હતો પણ બીજી મુદતે પ્રતિવાદી હાજર થયો નહીં તે ઉપરથી કોરટે એક તરફી ચુકાદો કર્યો તેમ કરવામાં કોરટે ચુક કરી હતી એમ દરાવ્યું હતું જુની ૧૪૭ એટલે નવા કાયદાની ૧૫૭મી કલમ પ્રમાણે અમલ કરવો જોઈતો હતો. (૨ વી. રી. ૧)

એક તરફી મુજાવણી થતી હોય તો પણ વાદીને પોતાના દાવાની સાબીતી કરી આપવાની ફરજ છે. અને તેમાં વળી પ્રતિવાદી હાજર ન હોવાથી નહીં દાખલ થઈ શકે તેવો પુરાવો કામમાં દાખલ ન થવા દેવાની કોરટે ફીકર રાખવી. બીજો સમન કાઢવામાં આવે ત્યારે પેહેલાં પેહેલો સમન કોરટમાં પાછો આવવો જોઈએ.

આ અને એની પછીની કલમો હુકમનામાની બળવણીની અરજી-એને પણ લાગુ પડે છે. આ કલમોમાં બતાવ્યું છે તે શીવાય બીજી કોઈ રીતે બળવણીની અરજીઓ ફાઇલ ઉપરથી કોરટ ફર કરી શકે નહીં. સમન વીગેતી બરોબર બળવણી થઈ છે કે નહીં એ વાતની કોરટે ખાતરી ફરવી હોય તો સમન બળવવા જનાર અધિકારી અને જેના ઉપર સમન બળવવાના છે તેને ઓળખતો હોય એવો જસઅસ તે અધિકારી સાથે ગયો હોય તે બેની કોરટે જુખાવી લેવી. ફક્ત બારણા ઉપર સમન ઓળખો

એટલે પુરેપુરી બળવણી થઈ એમ માનવું ન જોઈએ. પણ તે પ્રમાણે કરતાં પહેલાં તે સમસની જાત ઉપર સમન બળવવાને વાસ્તવીક પ્રયત્ન કરવામાં આવેલા જોઈએ. તેમજ વલી જે ઘેર સમન ચોઢવામાં આવ્યો હોય તે ઘરમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય જોઈએ. આ બે બાબતની કોરટની ખાતરી થવી જોઈએ, જે પ્રતિવાદી ઘરમાં રહેતો ન હોય તો ૮૨મી કલમ પ્રમાણે સમન પાછો આપવો જોઈએ. એક તરફી સુણાવણી થતાં અવલ સમન પોહાચ્યાની પુરેપુરી સામેતી થવી જોઈએ. નોક્ષકૃત. દીવાની કાયદો પાનું ૬૬.

૧૦૧. કોરટે ફરિયાદની એકતરફી સુનાવણી અમુક દિવસ ઉપર મુજતવી રાખી હોય અને તે સુનાવણીની વખતે અથવા તે પહેલાં પ્રતિવાદી હાજર થઈને પોતાને પ્રથમ ગેરહાજર રહેવાનું મજબુત કારણ બતાવે તો, ખરચ અથવા બીજી રીતની કોરટ ફરમાવે તે શરતો કરીને, તેને હાજર થવાને ઠરાવેલે દિવસે તે હાજર થયો હોત ત્યારે તેનો જવાબ જે રીતે સાંભળ્યો હોત, તે રીતે ફરિયાદનો જવાબ તેની પાસેથી સાંભળી શકાય.

૧૦૨. પ્રતિવાદી હાજર થાય અને વાદી હાજર ન થાય તો કોરટે ફરિયાદ કાઢી નાખવી. પરંતુ પ્રતિવાદી દાવો અથવા તેનો કંઈ ભાગ કબુલ કરે તો, તે કબુલતઉપરથી પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ કોરટે હુકમનામું કરવું; અને દાવાનો માત્ર એક ભાગ કબુલ કર્યો હોય ત્યારે બાકીના ભાગ પુરતી ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

૧૦૩. જ્યારે કલમ ૧૦૨ પ્રમાણે તમામ ફરિયાદ અથવા તેનો કંઈ ભાગ કાઢી નાખવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે દાવાના તેજ કારણસંબંધી વાદીની નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં. પરંતુ કાઢી નાખ્યાનો હુકમ ૨૬ કરાવવા-સાથે અરજ કરવાને વાદી સુખત્યાર છે; અને ફરિયાદ સુનાવણીને વાસ્તે નિકળી ત્યારે કોઈ પુરતા કારણને લીધે વાદીથી હાજર થવાનું બંધું નહીં, એમ શખિત થાય તો કોરટે, ખરચ અથવા બીજી રીતની પોતાને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને, કાઢી નાખ્યાનો હુકમ ૨૬ કરવો, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવો.

આ કલમ પ્રમાણે કરવાનો હુકમ, વાદીએ પોતાની અરજ વિશેની લખી નોટીસ પ્રતિવાદીને પોંચાડી ન હોય તો, કરવો નહીં.

૧૦૪. બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનારા પ્રતિવાદીઉપર ફરિયાદ હોય, અને સમન લેવાનો અખત્યાર આપેલો તેનો મુખત્યાર ન હોય ત્યારે, ફરિયાદીની સુનાવણીને વાસ્તે જે દિવસ ઠરાવ્યો હોય તે દિવસે, અથવા જે દિવસઉપર તે સુનાવણી મુજતવી રાખવામાં આવી હોય તે દિવસે, પ્રતિવાદી હાજર ન થાય તો, પોતાની ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાની રીત.

મુજતવી રાખેલી સુનાવણી ને દિવસે પ્રતિવાદી હાજર થાય અને પ્રથમ હાજર ન થવાનું મજબુત કારણ બતાવે ત્યારે શી રીતે કરવું.

જ્યારે કંકત પ્રતિવાદી હાજર થાય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

વાદી ગેરહાજર રીથી તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું થાય તો પછી નવી ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનાર પ્રતિવાદી હાજર ન થાય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

પરવાનગી સાથે વાદી કોરટને અરજ કરી શકે. અને કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી તથા તે રીતે વાદીને પોતાની ફરિયાદ ચલાવવાની છુટ છે એમ ફરમાવવાને કોરટ સુખત્યાર છે.

ધણા વાદીઓ પૈકી એક અથવા વધારે ગેરહાજર રહે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

૧૦૫. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય અને તે પૈકી એક અથવા વધારે હાજર થાય અને બાકીના ન થાય તો, હાજર થએલા વાદી અથવા વાદીઓના અરજ ઉપરથી, જાણે બધા વાદીઓ હાજર થયા હોય તે રીતે, ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાને તથા પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરવાને કોરટ સુખત્યાર છે.

ધણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક અથવા વધારે ગેરહાજર હોય ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

૧૦૬. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તે પૈકી એક અથવા વધારે હાજર થાય અને બાકીના ન થાય તો, મુકદ્દમાનું કામ આગળ ચલાવવું, અને હાજર ન થયા હોય તે પ્રતિવાદીઓની બાબતમાં, ફેસલો કરતી વખતે, પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કોરટે કરવા.

જાતે હાજર થવાને જો પક્ષકારને હુકમ ક્રોડ હોય તે પુરવું કારણ બતાવ્યા વગર ગેરહાજર રહે તો તેનું પરિણામ.

૧૦૭. કોઈ વાદી અથવા પ્રતિવાદીને કલમ ૧૬ અથવા ૪૩૨ ના ક્રાવ અન્વયે જાતે હાજર થવાનો હુકમ કર્યો હોય તે જાતે હાજર ન થાય, અથવા તે પ્રમાણે હાજર ન થવાનું કોરટની ખાતરી લાયક પુરવું કારણ ન બતાવે, તો હાજર ન થનારા વાદી તથા પ્રતિવાદી પ્રત્યેકને લાગુ પડે એવા જો નિયમ પાછળ ગએલી કલમોમાં લખેલાં છે તે બધા તે વાદીને અથવા પ્રતિવાદીને અનુક્રમે લાગુ પડશે.

એક તરફી હુકમનામાં રદ કરવા વિશે.

પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એક તરફી થએલું હુકમનામું રદ કરવાનું.

૧૦૮. કોઈ કામમાં પ્રતિવાદીની વિરુદ્ધ એક તરફી હુકમનામું થયું હોય તો, તે રદ કરવાનો હુકમ કરાવવા સાથે તે હુકમનામું કરનારી કોરટને પ્રતિવાદી અરજ કરવાને સુખત્યાર છે;

અને, સમન યોગ્ય રીતે બળ્યો નહોતો, અથવા ફરિયાદ સુનાવણીને વાસ્તે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા સબબને લીધે પોતાથી હાજર થઈ શકાયું નહીં, એમ પ્રતિવાદી કોરટની ખાતરી કરે તો, અરજ વિશે, કોરટમાં રકમ ભરવા વિશે અથવા બીજી રીતની કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને, હુકમનામું રદ કરવાનો કોરટે હુકમ કરે, અને ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવાનો દિવસ નીમવો.

ટીકા—૧૦૮. એક તરફી ફેસલો રદ કરાવવાની અરજ ૩૦ દીર્ઘસમાં કરવી જોઈએ, (૧૮૭૭ના ૧૫ આક્ટના ૨ પરિશિષ્ટની નંબર ૧૬૪) ન્યારે એક પ્રતિવાદી હાજર થાય છે, અને બીજા હાજર થતા નથી. અને અને અને પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ફેસલો ફરવામાં આવે અને જો ઘેર હાજર હતો તે હુકમનામું રદ કરાવે તો હાજર પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ થએલા હુકમનામાની

હરકત આવતી નથી, તે પ્રતિવાદી સાર કોરટ ફરીથી તબવીબ અલાવી શકતી નથી. (૮ વી. રી. ૨૬૦) પણ બ્યારે બે બેગા હાજર હોય અને એમાંનો એક જણ હુકમનામું રદ કરાવવાની અરજી આપે અને બીજી અરજી આપતો નથી પણ બીજી મુલાવણી વખતે અરજી લખી દાખલ થાય; પછીથી આખો દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય તો બીજા પ્રતિવાદી એ હુકમનો લાભ સેઈ શકે છે. (૧૧ વી. રી. ૧૮ અને ૨૦ વી. રી. ૨૮૬ જુઓ.)

ફેક્ટીઅલ અથવા જુવાન ન આપ્યો હોય પણ જાતે અથવા વકીલ મારફતે હાજર થયા હોય તો તે હાજર થયા બરાબર જ છે. આવી રીતે હાજર થયા પછી થએલો ફેસલો એક તરફી ગણાય નહીં. (૭ વી. રી. ૨૬૫ મ. લો. રી. ૧ મું. ૨૧૭)

પણ જે કામમાં વકીલ નીમવામાં આવ્યો હોય પણ તેને કામની સમજૂતી આપવામાં ન આવી હોય તો તે ફેસલો એક તરફી ગણાય. (૪ મું. હા. રી. ૨૦૬ ૭ વી. રી. ૮૧).

તેમજ જે વકીલ હાજર થાય પણ વખતસર હાજર ન થાય તો તે ફેસલો પણ એક તરફી ગણાય. (૧૮ વી. રી. ૪૦૦)

દાવો પાછો ફાઇલ ઉપર લેવાની અરજી કરી હોય તો વાદી યોગ્ય કારણસર કોરટમાં હાજર થઈ શક્યો ન હતો એવી કોરટને ખાતરી કરી આપવામાં વાસ્તવીક બુલ થઈ હતી એવું બતાવી આપે તો તે બસ છે. ૩ મું. હા. રી. ૬૦

“બોગ કારણથી હાજર થતાં અઠકાવ થયો હતો” તે શબ્દોમાં વાદીના વકીલની પણ પ્રમાણીકપણે વાસ્તવીક બુલ થઈ હોય તો તેનો પણ સમાસ થાય છે. (૨ મું. હા. રી. ૨૮૧)

આ કલમ પ્રમાણે કરેલો કરાવ આખરનો છે. (૫૮૮ મી કલમ જુઓ.) પ્રતિવાદી અપીલ કરી શકે નહીં, પણ વાદી કરી શકે.

વાદી નીચલી કોરટમાં હાજર થાય અને તેના લાભમાં હુકમ થાય પછીથી તે અપીલ કોરટમાં હાજર ન રહેતો તેથી રપેશલ અપીલ કરવામાં તેને બાધ આવતો નથી. ૬ મું. હા. રી. ૧૬૧

XXX તેમજ અપેલન્ટનો વકીલ મરણ પામ્યો હોય અને તે બાતની અપેલન્ટને ખબર નહોતી તો અપેલન્ટને હાજર થવાની તક મળે તેટલો વખત ગણવો જોઈએ નહીં. ૫ મું. હા. રી. અપીલ કે હર અને ૨૨ વી. રી. ૨૧૩ પણ જુઓ.

૧૦૬. સદરહુ પ્રકારની કોઈ અરજ ઉપરથી તે બાબતની લેખી નોટીસ વિરૂદ્ધ પક્ષકારને પોંચાડ્યા વગર, સદરહુ રીતે કોઈ હુકમનામું રદ કરવું નહીં.

વિરૂદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ કર્યા વગર હુકમનામું રદ કરવું નહીં.

બાબ ૮ મો.

લેખી કેફિયતો તથા સામા દાવા વિશે.

લેખી કેફિયતો.

૧૧૦. ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં કોઈ વખતે, પક્ષકારો પોતપોતાના મુકદ્દમાની લેખી કેફિયતો આપવાને મુખ્યત્વાર છે, અને કોર્ટે તે કેફિયતો લેખને દફતરમાં દાખલ કરવી.

ટીકા—૧૧૦. જ્યારે દાવાની અરજીમાં અરેખરી હકીકત ન આવી હોય તો લેખી કેફિયતમાં પ્રતિવાદીએ જે જીવાય આપ્યો છે તેમાં નહીં આવેલા અચ્ચા ઝાહિર કરતાં પ્રતિવાદીને બાધ નહીં આવે. ૨૧ વી. રી. ૪૦૭

સામા દાવાની વિગત લેખી કેફિયતમાં લખવી.

૧૧૧. પૈસા લેવાની ફરિયાદમાં, વાદી પાસેથી પ્રતિવાદી કાયદા પ્રમાણે લેઈ શકે તેવી નફી કરેલી પૈસાની કોઈ રકમનો, વાદીની માગણી સામે પ્રતિવાદી સામો દાવો કરવા માગતો હોય, અને વાદીએ કરેલી ફરિયાદમાં અને પક્ષકારોનું જે સ્વરૂપ હોય તેજ વાદી ઉપરના પ્રતિવાદીના આ દાવામાં અને પક્ષકારોનું સ્વરૂપ હોય તો, ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે, સામા દાવામાં માગવાના લેહણાની વિગત સુધાંતની લેખી કેફિયત આપવાને પ્રતિવાદી મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ કોર્ટ પરવાનગી ન આપે તો પહેલી સુનાવણી પછી તેવી કેફિયત આપવાને પ્રતિવાદી મુખ્યત્વાર નથી.

ચોકશી.

પછી તે બાબતમાં ચોકશી કરવાથી જે કોર્ટને એમ જણાય કે, આ કલમના પહેલા બાગમાં જે ફરમાવેલું છે તે પ્રમાણે તે મુકદ્દમામાં છે, અને સામા દાવામાં માગેલી રકમ કોર્ટની હકુમતની પૈસા સંબંધી મર્યાદાની બહાર જતી નથી, —તો કોર્ટે એક કરજ બીજા કરજમાં મળેરે અપાવવું.

સામા દાવાથી થવાનું કાર્ય.

સામી ફરિયાદમાં ફરિયાદ અરજી હોય તે રીતે તે સામા દાવાથી કાર્ય થશે, એટલે તેથી એકજ ફરિયાદમાં મૂળ દાવાનો અને સામા દાવાની આખર ફેસલો કોર્ટથી આપી શકાશે; પરંતુ હકુમતનાથી કોઈ પ્લીડરને જે અરમ મળવા જેવું થતું હોય તે બાબત તે પ્લીડરના હકુનામું કરેલી રકમ ઉપરના હક (લીમન) ને તેથી હરકત થશે નહીં.

ટીકા—૧૧૧. અધોવધ આએ બાડાનો દાવો કર્યો હોય તેમાં માલને નુંકશાન થયું હોય તેનો સામો દાવો પ્રતિવાદી કરી શકે નહીં. ૧૦ વી. રી. ૨૬૫ પણ જ્યારે કરારમાં નુંકશાનનો ડરાવ હોય તો કરાર ઉપરથી જે દાવો થયો હોય તેમાં કરાર ટુટવાથી થયેલા નુંકશાનનો સામો દાવો ચાલી શકે. ૨૦ વી. રી. ૪૧૦ ૪ મ. હા. રી. ૧૨૦

અ: નું એક બાપ અને એ દીકરાના ભેગી પેઢી ચાલતી હતી. તેના પાસે લેણા હતાં, બાપના મુવા પછી એ બાઈ જીદા પડ્યા અને તે

દરેકની સાથે જુદી લેવડ દેવડ અમને કરી પછી એક બાઈએ અના ઉપર દાવો કર્યો તેમાં આગલી ભિગી દુકાન પાસે એનું લેણું હતું તેનો સામો દાવો અ કરી શકે નહીં. ૧ ઇંગ્લીયન જ્યુરીસ્ટ ૧૫૪

અતની રૂઠાએ વકીલના ઉપર દાવો થયો હતો તેમાં તેની ફી બદલના લેણાનો સામો દાવો વકીલને કરવા દેવામાં આવ્યો નહોતો. સન ૧૮૬૦ ના સદર દીવા. અ. રી. ૧૬

દૃષ્ટાંતો.

(અ) અ ૨,૦૦૦ રૂપિયાનું મૃતલેખાર્પિતદાન બ ને કરે છે અને કને બાકીનું મૃતલેખાર્પિતદાન લેનાર તથા મૃત્યુ પત્ર ચલાવનાર નામે છે. બ ગુજરી જાય છે અને બની માલમિલકતનો વહિવટ કરવાનું ડ સરટિફિકેટ લે છે. જતમીનદાર તરીકે ડને વારસે ૧,૦૦૦ રૂપિયા ક આપે છે. પછી મૃતલેખાર્પિતદાનને વારસે ક ઉપર ડ ફરિયાદ કરે છે. તારે મૃતલેખાર્પિતદાનની ફરિયાદમાં ૧,૦૦૦ રૂપિયાના લેણાનો સામો દાવો ક કરી શકે નહીં; કારણ કે ૧,૦૦૦ રૂપિયા આપવાની બાબતમાં કનું તથા ડનું સ્વરૂપ છે તેજ સ્વરૂપને મનું મૃતલેખાર્પિત દાનની બાબતમાં નથી.

(બ) અ મૃત્યુપત્ર કર્યો વગર અને બનો કરજદાર રહીને ગુજરી જાય છે. અની માલમિલકતનો વહિવટ કરવાનું સરટિફિકેટ ક લે છે, અને તે માલમિલકતનો કુંઠ બાગ કની પાસેથી બ ખરીદ કરે છે. બના ઉપર ક ખરીદીના પૈસાની ફરિયાદ કરે, તેમાં બ પોતાના લેણાનો સામો દાવો ન કરી શકે; કારણ કે, કનાં જુદાં જુદાં બે સ્વરૂપ છે; એક તો બને પૈસાણુ આપનાર તરીકે, જે સ્વરૂપથી તે બના ઉપર દાવો કરે છે, અને બીજો અ ના વારસ વકીલ તરીકે.

(ક) અ બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી બનો ઉપર ફરિયાદ કરે છે. બ એમ કહે છે કે મારા માલનો વિમો ઉતારવાને અએ ગેરવાજબી રીતે ગફલત કરી છે અમે તે નુકશાનીના બદલાનો જવાબદાર છે. તે નુકશાનીના બદલાને વારસે હું સામો દાવો કરું છું. અમાં રકમ નક્કી કરેલી નથી તેથી તેનો સામો દાવો ચાલી શકે નહીં.

(ડ) અ બિલ આફ એક્સચેન્જ ઉપરથી બના ઉપર

૩. ૫૦૦ની ફરિયાદ કરેછે. બંની પાસે અના ઉપર મેળવેલો રૂ. ૧,૦૦૦ નો ફેસલોછે. બંને દાવા નિશ્ચિત પૈસાની માગણીનાં છે મટિ તે સામ સામા અપાવી શકાય.

(ધ) હક અથવા સત્તા વગરે બ અ પ્રવેશ કર્યા બદલ તેના ઉપર નુકસાનીના બદલાની ફરિયાદ અ કરેછે. અએ લખી આપેલી રૂ. ૧,૦૦૦ ની પ્રામીસરી નોટ (વાયદા-આદી) બંની પાસેછે. તે રકમ સદરહુ ફરિયાદમાં અ ને જે રકમ મળે તેમાં બ મજરે માગેછે. બ એરકમ મજરે લઈ શકે. કારણ કે અ ને નુકસાનીનો બદલો મળે એટલે બંનેની પૈસા સંબંધી માગણી નક્કી થાયછે.

(ક) અ ને બ રૂ. ૧૦૦૦ ની ફરિયાદ કના ઉપર કરે છે; ત્યારે કક્ત અંની પાસે માગતો હોય તે લેહણાનો, કે સામો દાવો ન કરી શકે.

(ગ) અ રૂ. ૧૦૦૦ ની ફરિયાદ બ ને કે ઉપર કરે છે. તેમાં અ પાસે બ એકલો માગતો હોય તે લેહણાનો બ થી સામો દાવો ન થાય.

(હ) બ ને કે ની પંચાળાની પેટીમાં અ ને રૂ. ૧,૦૦૦ દેવું છે. કને પાછળ મુકીને બ ગુજરી જાયછે. જુદા રવ-રૂપથી કે પાસે અ ના રૂ. ૧,૫૦૦ લેહણાં છે તેને વાસ્તે કે ઉપર અ ફરિયાદ કરેછે. આમાં કથી રૂ. ૧,૦૦૦ ના લેહણાનો સામો દાવો થઈ શકે.

પહેલી સુનાવણી પછી લેખી કે ફરિયાદ લેવી નહીં.

વિશેષ ઠરાવ.

૧૧૨. ગઈ છેલ્લી કલમમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી પછી કોઈ લેખી કે ફરિયાદ લેવી નહીં.

પરંતુ કોઈપણ વખતે કોઈપણ પક્ષકાર પાસેથી લેખી કે ફરિયાદ માગવાને અથવા એક છતાં બીજી લેખી કે ફરિયાદ માગવાને, અને તે હાજર કરવાનો વખત ઠરાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

વળા એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે, સદરહુ પ્રમાણે કોરટે માગવાથી આપેલી લેખી કે ફરિયાદોના જવાબને વાસ્તે, લેખી કે ફરિયાદ અથવા એક છતાં બીજી લેખી કે ફરિયાદ કોરટની પરવાનગીથી કોઈપણ વખતે લઈ શકાય.

• ટીકા—૧૧૨. અરજી કર્યા પછી વાદીએ લેખી હકીકત આપી હોય અને તે કક્ત દાવાની અરજીમાં લખેલી વાતને સ્પષ્ટ કરવાને સાફ હોય તો તે દાખલ કરવાને કોઈ હરકત નથી. (૨૨ વી. રી. ૩૭૭)

૧૧૩. જે પક્ષકાર પાસેથી સદરહુ પ્રમાણે લેખી કેદિયત માગી હોય તે પક્ષકાર કોરટ દ્વારાવેલી મુદતમાં તે કેદિયત આપવાને કસુર કરે, તો તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું કરવાને અથવા ફરિયાદની બાબતમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કોરટ લેખી કેદિયત માગે અ-
ને પક્ષકાર તે ન
આપે ત્યારે શું
કરવું.

૧૧૪. લેખી કેદિયત મુકદમાના સ્વરૂપ પ્રમાણે બની શકે તેટલી ટુંકામાં હોવી જોઈએ. અને તે વિવાદ રૂપે લખવી નહી, પણ જે પક્ષકાર લેખી કેદિયત આપે અથવા જેની તરફથી તે આપવામાં આવે તે પક્ષકારને મુકદમામાં જે બીના અગત્યની લાગે, અને જે બીના તે કબુલ કરતો હોય અથવા તે શાખિત કરી શકશે એમ માનતો હોય, તેજ માત્ર બની શકે તેટલા સાદા વર્ણનમાં લખવી.

લેખી કેદિયતો
કેમ તૈયાર કરવી.

સદરહુ પ્રત્યેક કેદિયતના અનુક્રમે નંબર પાડીને પારેગ્રાફ કરવા, અને પ્રત્યેક પારેગ્રાફમાં ઘણું કરીને બને તેટલી જુદી બાબત લખવી.

૧૧૫. ફરિયાદઅરજ ઉપર સહી કરવાના તથા તેના સાચાપણાનો એકરાર કરવાના આ આક્ટમાં પેદલાં જે નિયમ કહ્યા છે, તે પ્રમાણે લેખી કેદિયત ઉપર સહી કરવી તથા તેના સાચાપણાનો એકરાર કરવો. અને તે પ્રમાણે સહી તથા એકરાર કર્યા વગરની કોઈ લેખી કેદિયત લેવામાં આવશે નહીં.

લેખી કેદિયતો
ઉપર સહી કરવી
તથા તેના સા-
ચાપણાનો એક-
રાર કરવો.

૧૧૬. કોરટના માગવા ઉપરથી આપેલી અથવા પક્ષકારે પોતાની મજે આપેલી લેખી કેદિયત વિવાદરૂપે છે, અથવા તેમાં અમરતું લંબાણ છે, અથવા ફરિયાદને લાગુ ન પડે એવી બાબત તેમાં લખેલી છે, એમ કોરટને જણાય તો, અરવ્ય અને બીજી રીતની કોરટને યોગ્ય જણાય તે શરતો કરીને, —જે પક્ષકારે તે આપી હોય તે પક્ષકારને કોરટ દ્વારા તે મુદતમાં તે દુરસ્ત કરવા સાથે પાછી આપવાને, કે તે કેદિયત ત્યાંને ત્યાં તેજ વખતે દુરસ્ત કરવાને, અથવા તેના ઉપર હુકમ લખીને તે નામંજુર કરવાને—કોરટ મુખત્યાર છે.

વિવાદરૂપે લે
ખાણવાળી અથ
વા નકામી લેખી
કેદિયતો વિશે કો
ર્ટનો અખત્યાર.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ દુરસ્તી કરવામાં આવે ત્યારે, જહાજે તે ઉપર પોતાની સહી કરવી.

દુરસ્તી ઉપર
સહી.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ કેદિયત નામંજુર કરવામાં આવે ત્યારે, કોરટે મુદત્ત માગ્યાવિના અથવા રજા આપ્યાવિના, તે આપનાર પક્ષકારથી બીજી લેખી કેદિયત અપાશે નહીં.

નામંજુર કર
વાનું પરિણામ.

બાબ ૯ મો.

કોર્ટ પક્ષકારોની જગ્યાની લેવા વિશે.

ફરિયાદ અરજીનો તથા લેખી દેખિયતનો મજબૂર કબ્જલ છે કે નાકબુલ તે નફી કરી લેવું.

૧૧૭. ફરિયાદની પહેલી સુણાવણી વખતે, પ્રતિવાદીથી અથવા તેના પ્લીડરથી કોર્ટ નફી કરવું કે, ફરિયાદ અરજીમાં જણાવેલી હકીકતની બાબતો તેને કબ્જલ છે કે નાકબુલ છે. તેમજ કોઈ પક્ષકારે (જો કોઈ) લેખી દેખિયતમાં હકીકતની બાબતો જણાવેલી હોય, - અને જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ તે બાબતો હોય તે પક્ષકારે સ્પષ્ટરીતે અથવા અર્થ ઉપરથી અવશ્ય સમજાય એ રીતે તે કબ્જલ અથવા નાકબુલ કરી ન હોય, - તો તે બાબતો વિરુદ્ધ પક્ષકારને કબ્જલ છે કે નાકબુલ છે, એ વાત તે વિરુદ્ધ પક્ષકારથી અથવા તેના પ્લીડરથી કોર્ટ નફી કરી લેવી. આ પ્રમાણેની કબ્જલતો અથવા નાકબુલતો કોર્ટ દફતરમાં લખવી.

પક્ષકારની અથવા તેની કે તેના પ્લીડરની સાથે આવેલા માણસની મુખ જગ્યાની.

૧૧૮. જે પક્ષકાર જતો હાજર થયો હોય અથવા જે કોર્ટમાં હાજર હોય તેની, અથવા ફરિયાદની બાબતના કોઈ જરૂરના સવાલના જવાબ દેઈ શકે તેવો, કોઈ શખસ તે પક્ષકારની સાથે કે તેના પ્લીડરની સાથે આવ્યા હોય તેની, ફરિયાદની પહેલી સુણાવણી વખતે અથવા ત્યાર પછીની કોઈ સુણાવણી વખતે, મોઢાના સવાલ કરીને જગ્યાની લેવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. અને કોર્ટને યોગ્ય લાગે તો, તે જગ્યાની લેતાં કોઈપણ પક્ષકાર સુમવે તે સવાલ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

જગ્યાનીનો મતલબ લખવો.

૧૧૯. તે જગ્યાનીનો મતલબ જડજે લખી લેવો અને તે દફતરનો એક ભાગ ગણવો.

પ્લીડર જવાબ દેવાની નાક છે, અથવા દેઈ શકે નહીં ત્યારે શું કરવું.

૧૨૦. જે પક્ષકાર પ્લીડરની મારફતે હાજર થયો હોય તેનો પ્લીડર ફરિયાદસંબંધી કોઈ જરૂરના સવાલનો જવાબ આપવાની નાક છે, અથવા તેનાથી જવાબ ન આપી શકાય, અને કોર્ટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે, - જે પક્ષકાર તરફથી તે પ્લીડર છે તે પક્ષકારે તે સવાલનો જવાબ આપવો જોઈએ, અને તે પક્ષકારને જતો પૂછવાથી તે જવાબ આપી શકશે એવું સંભવે છે, - તો ફરિયાદની સુણાવણી મંપાગળતા એક દિવસ બપોર મુલતવી રાખીને તે દિવસે તે પક્ષકારે જતો હાજર થવું એમ ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

આ પ્રમાણે ડરાવેલ દિવસે તે પક્ષકાર, કાંઈદેસર કારણવિના જતો હાજર ન થાય તો, તેના વિરુદ્ધ હુકમનાશું કરવાને અથવા ફરિયાદની બાબતમાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

બબ ૧૦ મો.

દરતાવેજોની શોધ લાવવા વિશે તથા તે કબુલ કરવા, જોવા,
હાજર કરવા, અટકાવી રાખવા, ને પાછા આપવા વિશે.

૧૨૧. વિરુદ્ધ પક્ષકારને અથવા, વિરુદ્ધ પક્ષકાર એક કર્તા વધારે હોય તારે, તે પૈકી એક કે વધારેને પુછવાસાથે કોઈપણ પક્ષકાર કોરટની રજા લેહને કોઈપણ વખતે લખેલા સવાલ કોરટ મારફતે આપવાને મુ-
ખત્યાર છે. અને ઘણા પક્ષકારોને પુછવાસાથે સવાલ આપવા હોય તો તે પક્ષકારો પૈકી દરેકે કયા કયા સવાલનો જવાબ દેવાનો છે એ તે નીચે ટી-
પમાં જણાવવું.

સવાલનામું
આપવાનો અ-
ખત્યાર.

પરંતુ કોરટની પરવાનગીશિવાય એકજ શખસને એક કર્તા વધારે સવાલનામાં કોઈ પક્ષકારે આપવાં નહીં; અને પ્રતિવાદીએ પ્રથમ લખી કેફીયત આપી ન હોય તથા તે કેફીયત લેહને દફતરમાં દાખલ કરવામાં આવી ન હોય તો પ્રતિવાદીથી વાદીને પુછવા સાથે સવાલનામું અપાશે નહીં.

૧૨૨. કલમ ૧૨૧ પ્રમાણે આપેલા સવાલ જે પક્ષકારને તે પુ-
છવાતા હોય તે પક્ષકારનો જે કોઈ પ્લીડર હોય તો, તે પ્લીડરને પોંચા-
ડવા; અથવા સમન બજાવવાને વારતે આ આકટમાં પહેલાં જે નિયમ ઠરાવેલાછે તે પ્રમાણે તે પોંચાડવા; અને આ બીજી રીતે પોંચાડવામાં આવે તારે કલમ ૭૯, ૮૦, ૮૧, તથા ૮૨ ના ઠરાવો લાગુ પડી શકે તે ટક્કા લાગુ પાડવા.

સવાલનામું
પોંચાડવાનું.

૧૨૩. ફરિયાદના ખરચની વ્યવસ્થા કરવામાં, કોઈ પણ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી, કોરટે તજવીજ કરવી અથવા કરાવવીએ સદરહુ રીતે સવાલો આપવા ઘટારત હતા કે નહીં અને જે કોરટને એમ લાગે કે, -
તે સવાલ બિનાકારણ અથવા હેરાત હેરાત કરવા સાથે અથવા અમરતુ લંબાણ કરીને આપ્યાછે-તો સદરહુ સવાલોને લીધે તથા તેમજા જવાબો-
ને લીધે જે ખરચ થાય તે, જેનો દોષ હોય તે પક્ષકારે સોસવું પડશે.

સવાલનામું
આપવું ઘટારત
હતું કે નહીં તેની
તજવીજ.

૧૨૪. સંસ્થાપિત મંડળી (ખાડી કારપોરેટ) અથવા કનઈટ સ્ટોક કંપની-પછી તે સંસ્થાપિત હોય કે નહીં-અથવા જેને પોતાને નામ કે કોઈ અમલદારને કે બીજા શખસને નામ વાદી કે પ્રતિવાદી થવાનો કાયદા પ્રમાણે અખત્યાર હોય તેવી બીજી કોઈ માણસોની મંડળી, એ ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર હોય, તો તે કારપોરેશનના કંપનીના અથવા મંડળીના કોઈ મેમ્બરને અથવા અમલદારને સવાલનામું આપવાની પરવાનગીનો હુકમ મળવવા સાથે કોઈ પણ વિરુદ્ધ પક્ષકાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે, અને તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કારપોરેશન
અથવા કંપનીના
અમલદારને સ-
વાલનામું પોંચા-
ડવાનું.

લાગુ નથી એ
વગેરે કારણથી
સવાલના જવાબ
આપવાની ના ક
હેવાનો અર્થ-
તાર.

સવાલના જ-
વાબમાં સોગન-
નામું ચુગરવાની
મુદત.

કોઈ પક્ષકારે
પુરતી રીતે જ-
વાબ ન આપે
તારે શી રીતે
કરવું.

દસ્તાવેજના
ખરાપણા વિશે
કબુલ ન માગવા
નો અર્થ.

૧૨૫. સવાલના જવાબ તમારે જાતે આપવા અથવા સદરહુ પ્ર-
માણે કોઈ મૈયરે કે અમલદારે આપવા એમ કોઈ પક્ષકારને કહેવામાં
આવ્યું હોય તો, — કોઈ સવાલ નકામો છે, અથવા તે શુદ્ધ બુદ્ધિથી ફરિ-
યાદના કામ સાફ કર્યો નથી, અથવા ફરિયાદની જે પાવરીએ તે સવાલ
કર્યો છે તે પાવરીએ પુછેલી બાબત જોઈએ તેટલી જરૂરની નથી, — એ
સમજથી અથવા ખીજા કોઈ તેવાજ સમજથી તે સવાલનો જવાબ દેવા-
ની ના પાડવાને તે પક્ષકાર મુખ્યત્વારે છે.

૧૨૬. સવાલના જવાબ સોગનનામા (આફિડેવિટ) થી આપવા,
અને તે સોગનનામું સવાલ પોંચે તારથી દસ દિવસમાં અથવા જડજ રજા
આપે તેટલી વધારે મુદતમાં કોરટમાં દાખલ કરવું.

૧૨૭. જેને સવાલ પુછેલા હોય તે સમસ કોઈ સવાલનો જવાબ
દેવા જોડી દે, અથવા જવાબ દેવાની ના પાડે, અથવા અધુરો જવાબ
દે તો, તું જવાબ દે અથવા પુરો જવાબ દે એમ — જે પ્રસંગ હોય તે પ્ર-
સંગ હોય તે પ્રમાણે — હુકમ કરાવવા સાફ કોરટને અરજ કરવાને સવાલ
કરનારો પક્ષકાર મુખ્યત્વારે છે. અને સોગનનામાથી અથવા મોઢાની જવા-
બથી, જડજ જે ફરમાવે તે રીતે, તારે જવાબ આપવો અથવા પુરો
જવાબ આપવો એમ હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વારે છે. પરંતુ જડજની
નજરમાં એમ આવે કે કલમ ૧૨૫ પ્રમાણે કોઈ સવાલનો જવાબ આ-
પવાની જરૂર નથી તો તે સવાલનો જવાબ જડજે માગવો નહીં.

૧૨૮. ફરિયાદના કામમાં કોઈ અગત્યનો દસ્તાવેજ હોય તો (તે
દસ્તાવેજ પુરાવામાં લેવાને જે વાજબી હરકતો હોય તે બધી કાયમ રા-
ખીને) તે દસ્તાવેજનું ખરાપણું કબુલ કરો એ પ્રમાણે, મુતાવણી પહેલાં
દસ દિવસથી ઓછી નહીં એવી યોગ્ય મુદતમાં, સામા પક્ષકારને કોરટ મા-
રફત નોટીસ આપીને એમાંથી ગમે તે પક્ષકાર પુછવાને મુખ્યત્વારે છે.

તે દસ્તાવેજના ખરાપણાની કબુલત પછી લખેલી હોવી જોઈએ;
અને તેના ઉપર તે સામા પક્ષકારે અથવા તેના પ્લીડરે સહી કરીને તે
કોરટમાં દાખલ કરવી.

ઉપર પ્રમાણે નોટીસ આપી ન હોય તારે, જડજ ખીજી રીતે ન
ફરમાવે તો, તે દસ્તાવેજ શખિત કરવાનું ખરચ આપવામાં નહીં આવે.

ઉપર પ્રમાણે નોટીસ પોંચ્યા પછી ચાર દિવસમાં તે દસ્તાવેજનું
ખરાપણું કબુલ કરવામાં ન આવે, અને ખરાપણું કબુલ કરવું જોઈતું
હતું એ વાત જડજને વાજબી જણાય, તો ફરિયાદનો નિકાલ ગમે તેવા

થાય તોપણ, તે દસ્તાવેજ સાબિત કરવાનું ખરચ ના કબજા કરનાર પક્ષકાર ઉપર નાખવું.

૧૨૯. કોઈ ફરિયાદ ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈ પણ વખતે, તે ફરિયાદની કોઈ તકરારી બાબત સંબંધી જે દસ્તાવેજી ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હાલ અથવા પહેલેથી હોય, તે અથવા સોગનનામાથી જાણાવવાનો તે પક્ષકારને હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. તેમજ તેવા હુકમ કરાવવા સાર પહેલી સુનાવણી પહેલાં કોઈ પણ વખતે ફરિયાદનો કોઈ પણ પક્ષકાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલા પ્રત્યેક સોગનનામામાં જે દસ્તાવેજી લખ્યા હોય તે પૈકી જે કોઈ દસ્તાવેજ હાજર કરવાને સોગનનામું કરનારને હરકત હોય તો કયો દસ્તાવેજ હાજર કરવાને હરકત છે, અને તે હરકતનાં કારણ શાં છે, એ તે સોગનનામામાં બતાવવું.

૧૩૦. કોઈ ફરિયાદ ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈપણ વખતે, તે ફરિયાદમાં અગર કામમાં જે તકરારી બાબત હોય તે સંબંધી જે દસ્તાવેજી ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હોય, તે પૈકી જે દસ્તાવેજી તે પક્ષકારે હાજર કરવા વાજબી છે એમ કોરટને જાણાય, તે દસ્તાવેજી હાજર કરવાસાર તે પક્ષકારને હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અને તે દસ્તાવેજી હાજર કરવામાં આવે એટલે પોતાને વાજબી જાણાય તે રીતે તેમનો ઉપયોગ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૩૧. કોઈ પક્ષકારને કોઈ બીજી પક્ષકાર ફરિયાદની સુનાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં કોઈપણ વખતે કોરટની મારફતે નોટીસ આપી શકે છે; એવી રીતની કે, નોટીસ આપનાર પક્ષકારને અથવા તેના પ્લીડરને જાણાસાર તથા તે પક્ષકારને કે પ્લીડરને નકલ કરી જવાસાર કોઈ અમુક દસ્તાવેજ, તમારે હાજર કરવો.

સદહુર નોટીસ જે પક્ષકાર માન્ય ન કરે તેને તે ફરિયાદમાં પોતાની તરફથી તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં આપવાની પછીથી છુટ મળશે નહીં. પણ જે તે કોરટની આગ્રી કરે, તે દસ્તાવેજ માત્ર તેના પોતાનાજ હક્ક વિશે છે, અથવા તે નોટીસ માન્ય ન કરવાનું બીજું કંઈ પુરતુ કારણ હવું તો છુટ મળશે.

૧૩૨. જે પક્ષકારને તેવી નોટીસ આપી હોય તે પક્ષકારે નોટીસ પોંચે ત્યારથી દસ દિવસમાં તે નોટીસ આપનાર પક્ષકારને કોરટની મારફતે સામી નોટીસ આપવી. તેમાં એમ લખવું કે, તે દસ્તાવેજી અથવા તે પૈકી જે દસ્તાવેજી હાજર કરવાને તેને હરકત ન હોય તેવા દસ્તાવેજી તેના

દસ્તાવેજનો શોધ લગાડવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

એ હુકમના જવાબનું સોગન નામું.

દાવો ચાલતાં દસ્તાવેજી હાજર કરવા વિશે હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

ફરિયાદ અરજી વગેરેમાં હવા લો આપેલા દસ્તાવેજી જોવા સાર હાજર કરવા બાબત નોટીસ.

તે નોટીસ અમાન્ય કરવાનું પરિણામ.

જેને તે નોટીસ મળે તે પક્ષકારે ક્યારે અને ક્યાં તે દસ્તાવેજ

જોવાને મળજી
એ બાબત સામી
નોટીસ આપવી.

જોવા દેવાનો
હુકમ કરવાની
અરજ.

તે અરજ સો
ગનનામને આ-
ધારે કરવી.

શોધ કાઢવા-
નો હક જે તકરારી
બાબત અથવા
મુદા ઉપર
આધાર રાખે
હોય તે તકરારી
બાબત અથવા
મુદાનો પ્રથમ નિ-
ર્ણય કરવા વિશે
કરમાવવાનો અ-
પત્યાર.

જવાબ ન દે
અથવા જોવા ન
દે તેનું પરિણામ.

ખીડરની આફીસમાં અથવા બીજી કોઈ સુગમ પડે તેવે ઠેકાણે આ નો-
ટીસ પોંચ્યાપછી જણ દિવસમાં અમુક વખતે જોવા મળશે. અને કોઈ દ-
સ્તાવેજ હાજર કરવાને તેને હરકત હોય તો, કયો દસ્તાવેજ હાજર કરે-
વાને હરકત છે તથા તે હરકતનાં કારણ શાં છે, એપણ તે નોટીસમાં
જણાવવું.

૧૩૩. કલમ ૧૩૧ પ્રમાણે જે પક્ષકારને નોટીસ પોંચાડી હોય તે
પક્ષકાર કલમ ૧૩૨ પ્રમાણે સામી નોટીસ ન આપે, અથવા દસ્તાવેજ
જોવા દેવામાં હરકત લે, અથવા તે જોવાસાથે ગેરસોઈનું ઠેકાણું નામે, તો
જે પક્ષકારને તે દસ્તાવેજ જોવાની મરજી હોય તે પક્ષકાર તે દસ્તાવેજ
જોવા દેવાનો હુકમ કરાવવાસાથે કોર્ટને અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

૧૩૪. તેવી અરજ સોગનનામાને આધારે કરવીજોઈએ, અને તે
સોગનનામામાં (અ) કયા દસ્તાવેજો જોવાને જોઈએ છીએ તે, (બ) અ-
રજ કરનાર પક્ષકારને તે જોવાનો હક છે તે તથા (ક) જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ
અરજ કરવામાં આવે તે પક્ષકારના કબજામાં અથવા અપત્યારમાં તે
દસ્તાવેજો છે, એ વાત જણાવવી જોઈએ. પરંતુ ફરિયાદ અરજીમાં લે-
ખી કેદિયતમાં, અથવા જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ અરજ કરવામાં આવે
તેના સોગનનામામાં જે દસ્તાવેજોનો હવાલો આપ્યો હોય તેમની બાબતમાં,
અથવા દસ્તાવેજો વિશે તે પક્ષકારે કરેલા સોગનનામામાં જે દસ્તાવેજો બ-
હાર પડ્યા હોય તેમની બાબતમાં, સોગનનામુ કરવાની જરૂર નથી.

૧૩૫. જે પક્ષકાર પાસેથી કોઈ જાતના દસ્તાવેજોનો શોધ કાઢવાનું
અથવા તે જોવાનું હોય, તે પક્ષકાર તે તમામ અથવા તેના કંઈ ભાગનો
શોધ કાઢવાની કે તે જોવા દેવાની હરકત લે, અને કોર્ટની એવી ખાત્રી
થાય કે, તે શોધ કાઢવાનો અથવા જોવાનો હક ફરિયાદમાંની કોઈ તકરારી
બાબત અથવા મુદા ઉપર આધાર રાખે છે; અથવા એવી ખાત્રી થાય
કે બીજા કોઈ કારણને લીધે શોધ કાઢવાના કે જોવાના હક વિશે કોઈ
કયો પહેલાં તે તકરારી બાબત કે મુદાનો નિર્ણય કરવો જોઈએ છીએ; તો
પ્રથમ તે તકરારી બાબત અથવા મુદાનો નિર્ણય કરવો અને શોધ કાઢવા
અથવા જોવા વિશેની વાતનો નિકાલ બાકી રાખવો એવો હુકમ કરવાને
કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

૧૩૬. આ બાબત પ્રમાણે લેખી સવાલોના જવાબ દેવાસાથે, શોધ
લગાડવાસાથે હાજર કરવાસાથે અથવા જોવા દેવાસાથે કોઈ પક્ષકારને ક-
રેલો હુકમ તેને યોગ્યરીતે પોંચાડ્યા છતાં તે માન્ય ન કરે ત્યારે, જે તે
પક્ષકાર વાદી હોય તો, તે કામ ચલાવતો નથી એમ ગણીને તેની ફરિયાદ

કાઠી નાખવાને તે પાત્ર થશે; અને જો તે પ્રતિવાદી હોય તો, તેણે કંઈ જવાબ આપ્યો હોય તે ખાતલ કરવાને, તથા હાજર થઈને જવાબ ન આપ્યો હોય ત્યારે તે જે સ્થિતિમાં હોત તે સ્થિતિમાં રહેવાને પાત્ર થશે;

અને જે પક્ષકારે સવાલ કર્યો હોય અથવા જે શોધ કાઢવા હાજર કરવા કે જોવા માગતો હોય, તે પક્ષકાર તે પ્રમાણે હુકમ થવાસારે કોરટને અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે, અને કોરટ તે પ્રમાણે હુકમ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

સવાલોના જવાબ આપવાસારે, શોધ લગાડવાસારે, હાજર કરવાસારે અથવા જોવાદેવાસારે આ બાબ પ્રમાણે કોર્ટનો કોઈ હુકમ કોઈ પક્ષકારને હાથોહાથ પોંચાડ્યો હોય અને તે પક્ષકાર તે માન્ય ન કરે, તો તે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદાની કલમ ૧૮૮ માં કહેલા ગુનાનો ગુનેગાર પણ ગણાશે.

૧૩૭. કોરટ પોતાની મજે, અથવા ફરિયાદનાં કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી પોતાની મરજીમાં આવે તો, પોતાના દફતરમાંથી અગર બીજી કોઈ કોરટમાંથી બીજી કોઈ ફરિયાદના અથવા કામના કાગળ મંગાવીને જોવાને મુખ્યત્વાર છે.

કોરટ પોતાના દફતરમાંથી અથવા બીજી કોરટોમાંથી કાગળ મંગાવે.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી પ્રત્યેક અરજને (કોરટ બીજી રીતે ન ફરમાવે તો) અરજદારે અથવા તેના પ્લીડરે સોગતનામું કરીને પુષ્ટી આપવી. તે સોગતનામામાં—જે ફરિયાદમાં અરજ કરી હોય તે ફરિયાદમાં તે કાગળો શી રીતે જરૂરના છે, તથા તે કાગળોની કે તે પૈકી અરજદારને જોઈએ તેટલા લેના બાગની યોગ્ય રીતે સહી સુધાંતની નકલો ઘણી દીલ અથવા ખર્ચ કર્યા વગર મળે તેમ નથી, અથવા ધનસારે થવા સારે અસલ હાજર કરવાની જરૂર છે,—એ લખવું.

હિંદુસ્તાનના સન ૧૮૭૨ ના પુરાવાના આક્ટ પ્રમાણે જે દસ્તાવેજ ફરિયાદમાં અમાલ થતા હોય, તે દસ્તાવેજ કોરટ પુરાવામાં વાપરી શકે એમ આ કલમની કોઈ પણ વાતથી સમજવું નહીં.

૧૩૮. પક્ષકારોના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હોય એવા દરેક પ્રકારના જે દસ્તાવેજ પુરાવા ઉપર આધાર રાખવાનો તેમનો હક્ક હોય, અને જે પુરાવો કોરટમાં પ્રથમ દાખલ થઈ ગયો ન હોય તે તમામ દસ્તાવેજો, તથા પહેલી સુનાવણી પહેલાં કોઈ પણ વખતે જે દસ્તાવેજો હાજર કરવાને કોરટે હુકમ કર્યો હોય તે સર્વ દસ્તાવેજો, પક્ષકારોએ અથવા તેમના પ્લીડરોએ ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે પોતાની સાથે આણવું, અને કોરટ માગે તે વખતે હાજર કરવા સાર તે તૈયાર રાખવા.

દસ્તાવેજ પુરાવો પહેલી સુનાવણી વખતે તૈયાર રાખવો.

ટીકા—૧૩૮. પક્ષકારોએ પોતાના દસ્તાવેજ હાજર રાખવા પણ પહેલી સુણાવણી વખતે તે કામમાં દાખલ કરવાની જરૂર નથી ૧૦ વી. રી. ૧૭૯ પહેલી સુણાવણી એટલે જે પહેલી સુણાવણીની દીવણે પુરાવો લેવામાં આવે તે; તેથી તે વખતે પણ પક્ષકારોએ પુરાવાને તૈયાર રાખવો. ૨૧ વી. રી. ૪૨

દસ્તાવેજો હાજર ન રાખવાનું ફળ.

૧૩૯. કોઈ પણ પક્ષકારના કબજામાં અથવા અખત્યારમાં હોય તેવો દસ્તાવેજ પુરાવો કલમ ૧૩૮ ના હરાવ પ્રમાણે હાજર કરવો જોઈતો હતો એવું જતાં તે હાજર કર્યો ન હોય તો, તે ન હાજર કરવાનું કોરટની ખાતીલાયક કારણ બતાવ્યા વગર, તે કામની પછીની કોઈ સુનાવણી વખતે તે દસ્તાવેજો પુરાવામાં લેવાશે નહીં, અને આવો કોઈ પુરાવો જડજલ તો તેણે તેમ કરવાનાં પોતાનાં કારણ લખી રાખવાં.

ટીકા—૧૩૯. આ કલમનો હેતુ એ છે કે જેમ અને તેમ વહેલામાં વહેલા એટલે પહેલી સુણાવણી વખતે પક્ષકારોએ દસ્તાવેજો રજૂ કરવા જોઈએ કે તેથી મુદ્દા નફી થયા પછી અગર કામની થોડીક સુણાવણી થયા પછી જે હકીકત નીકળે તેને મળતા આવતા ખોટા દસ્તાવેજો બની શકે નહીં, તેથી મુદ્દા હરાવવામાં આવ્યા પછી પક્ષકારો હક કરી દસ્તાવેજ પુરાવો દાખલ કરાવી શકે નહીં; પણ જો તેવો પુરાવો પાછળથી રજૂ કરવો હોય તો પહેલાં તે કેમ દાખલ કરવામાં આવ્યો નહોતો તેનાં કારણો બતાવવાં જોઈએ. (૯ વી. રી. ૨૯૪)

કોરટે દસ્તાવેજો લેવા.

૧૪૦. પહેલી સુનાવણી વખતે પક્ષકારોએ પોતપોતે હાજર કરેલા દસ્તાવેજો કોરટે લેવા. પરંતુ પ્રત્યેક પક્ષકારે હાજર કરેલા દસ્તાવેજોની સાથે તેમની બરાબર યાદ, જે કોરટ વખતે વખતે ફરમાવે તેવા નમુનામાં તૈયાર કરીને આપી હોય તો તે લેવા.

લાગુ ન પડે તેવા અથવા અશાલ્ય દસ્તાવેજો નામંજૂર કરવા.

ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે કોરટની નજરમાં એમ આવે કે કોઈ દસ્તાવેજ લાગુ પડતો નથી, અથવા બીજીરીતે પુરાવામાં લેવાય એવો નથી, તો તે દસ્તાવેજ નામંજૂર કરવાને કોરટ સુખત્યાર છે, પણ તે નામંજૂર કરવાનાં કારણ લખીને તેમ કરવું.

શાખિત થયા વિના કોઈ દસ્તાવેજ દફતરમાં દાખલ કરવો નહીં.

૧૪૧. જે તે વખતે જે પુરાવાનો કાયદો અમલમાં હોય તે કાયદા પ્રમાણે જે દસ્તાવેજ શાખિત થયો ન હોય, અથવા કબુલ કર્યો ન હોય, તે દસ્તાવેજ દફતરમાં દાખલ કરવો નહીં. આ રીતે શાખિત થયેલા અથવા કબુલ કરેલા પ્રત્યેક દસ્તાવેજ ઉપર ચેરો કરવો તેમાં, ફરિયાદનો નંબર, તથા સરનામું, તે હાજર કરનાર શખસનું નામ, તથા હાજર કર્યાની તારીખ લખવી. પછી જડજલે તેના ઉપર પોતાને હાથે એવો ચેરો કરવો કે જે શખસના વિરુદ્ધ તે વાપર્યો છે તે શખસના વિરુદ્ધ તે શાખિત થયો છે અથવા તે શખસે કબુલ કરેલો છે (જે હોય તે). પછી દફતરના એક જાગ તરીકે તે દસ્તાવેજ દાખલ કરવો.

શાખિત થયેલા દસ્તાવેજો ઉપર નિશાની કરીને તે દાખલ કરવા.

પરંતુ જો તે દસ્તાવેજ ફકાનના ચોપડામાં અથવા બીજા ચોપડામાં લખેલો મજબૂર હોય તો, જે પક્ષકારની તરફથી તે ચોપડો હાજર કરવામાં આવ્યો હોય તે પક્ષકાર તે લખેલા મજબૂરની નકલ આપવાને મુખત્યાર છે. તે નકલ ઉપર સદરહુ પ્રમાણે શેરો કરીને તે દફતરના એક ભાગ તરીકે દાખલ કરવી, અને ચોપડામાં લખેલા મજબૂર ઉપર કોરટે નિશાની કરીને પછી તે ચોપડો હાજર કરનાર શખ્સને પાછો આપવો.

પહેલી સુનાવણી વખતે હાજર કરેલા જે દસ્તાવેજો ઉપર કલા-પ્રમાણે શખ્સિત થયા ન હોય અથવા કબુલ કર્યા ન હોય તે બધા દસ્તાવેજો જે જે પક્ષકારે હાજર કર્યા હોય તેને તેને પાછા આપી દેવા.

૧૪૨. આ પ્રમાણે શખ્સિત થયેલા અથવા કબુલ કરેલા કોઈ દસ્તાવેજ ઉપર એમાંથી કોઈપણ પક્ષકારે પુરાવાતરીકે આધાર રાખ્યો હોય, પણ કોરટની નજરમાં એમ આવે કે તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં લેવાલાયક નથી, તો તે ઉપર “નામંજુર” એ શબ્દ બસતી લખીને બીજી શેરો કરવો અને તે શેરાઉપર જડજે સહી કરવી.

પછી તે દસ્તાવેજ હાજર કરનાર પક્ષકારને પાછો આપવો.

૧૪૩. કલમ ૧૨, ૧૪૧, અને ૧૪૨ માં ગમે તે ઠરાવ હોય તો એ, જો કોરટને પુરતું કારણ જણાય તો, કોરટની રૂબરૂ કોઈ પણ ફરિયાદમાં હાજર કરેલો કોઈ દસ્તાવેજ અથવા ચોપડો કોરટને યોગ્ય લાગે તેટલી મુદતમુદ્દી અને તેવી શરતોથી અટકાવીને કોરટના કોઈ અમલદારના હવાલામાં રાખવો એમ ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૧૪૪. જે ફરિયાદો ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી તે ફરિયાદોમાં ફરિયાદનો નિકાલ થયા પછી, અને જે ફરિયાદો ઉપર અપીલ થઈ શકે તેમાં હુકમનામા ઉપર અપીલ કરવાની મુદત વીતી ગયા પછી, અથવા અપીલ થઈ હોય તો અપીલનો નિકાલ થયા પછી, ફરિયાદના દફતરમાં દાખલ કરેલો કોઈ દસ્તાવેજ, ફરિયાદના પક્ષકારે અથવા બીજા કોઈએ જેણે હાજર કર્યા હોય તેની તે દસ્તાવેજ પાછો લેવાની મરજી હોય, અને કલમ ૧૪૩ પ્રમાણે તે દસ્તાવેજ અટકાવી રાખ્યો ન હોય તો, તે દસ્તાવેજ પાછો લેવાને તેનો હક છે.

પરંતુ દસ્તાવેજ પાછો લેવાની અરજ કરનાર શખ્સ તે દસ્તાવેજની સહી મુદતની નકલ અસલ દસ્તાવેજને ઠેકાણે મુકવા સાથે યોગ્ય અમલદારને આવે તો અપીલની મુદતવિત્યા પહેલાં અથવા અપીલનો નિકાલ થયા પહેલાં કોઈપણ વખતે તે દસ્તાવેજ પાછો આપી શકાય.

ફકાનના ચોપડામાં લખેલો મજબૂર.

નામંજુર કરેલા દસ્તાવેજો ઉપર નિશાની કરવી.

અને તે પાછો આપવો.

કોઈ દસ્તાવેજ અટકાવી રાખવાનો કોરટ હુકમ કરે.

પુરાવામાં દાખલ કરેલો દસ્તાવેજ ક્યારે પાછો અપાય.

ઠરાવેલી મુદત પહેલાં દસ્તાવેજ ક્યારે પાછો આપી શકાય.

અમુક દસ્તા
વેજ પાછા આ-
પવા નહીં.

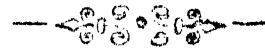
પાછા આપે-
લા દસ્તાવેજની
પોંચ આપવી.

દસ્તાવેજો વિ-
શેના ઠરાવ સા-
કાર પદારથોને
લાગુ કરવા.

વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે, હુકમનામું થવાથી જે દસ્તાવેજ રદ અથવા
નકામો થયો હોય તે પાછો આપવો નહીં.

જે દસ્તાવેજ પુરાવામાં દાખલ કર્યે હોય તે પાછો આપતી વખતે,
તે કામને સાફ રાખેલી પાવતી જુકમાં પાછો લેનાર શખ્સે પોંચ આપવી.

૧૪૫. દસ્તાવેજો સંબંધી આ કાયદામાં જે ઠરાવો છે તે, પુરાવા
તરીકે હાજર કરી શકાય એવા બીજા બધા સાકાર પદારથોને બંને તેટલા
લાગુ કરવા.

ખાખ ૧૧ મો.

મુદા ઠરાવવાવિશે.

મુદા કાઢવાનું.

૧૪૬. હકીકતનો અથવા કાયદાનો કોઈ જરૂરનો વિચારમાં લેવાનો
મજબૂર એક પક્ષકાર ખરોછે એમ કહે અને બીજો તે ના કબુલ કરે ત્યારે
મુદા નીકળે.

ફરિયાદ કરવાનો હક બતાવવાને વાસ્તે કાયદાના અથવા હકીકતના
જે વિચારમાં લેવાના મજબૂરો વાદીએ સ્પષ્ટરીતે કહેવા બોધાયે, તે જરૂરના
વિચારમાં લેવાના મજબૂરો સમજવા.

કોઈ જરૂરનો વિચારમાં લેવાનો મજબૂર એક પક્ષકાર ખરોછે એમ
કહે અને બીજો તે નાકબુલ કરે ત્યારે તેવા પ્રત્યેક જરૂરના વિચારમાં લે-
વાના મજબૂરને વાસ્તે જુદો મુદો ઠરાવવો.

મુદા બે બંતના હોય છે: (અ) હકીકતના મુદા (ખ) કાયદાના મુદા.

ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે ફરિયાદઆરજી, તથા લેખી કેફી-
અત હોય તો તે, વાંચીને તથા જરૂર જણાય તે પ્રમાણે પક્ષકારોની જ-
બાની લેખને, કોરટે તક્કી કરવું કે હકીકતના અથવા કાયદાના જ્યાં જરૂરના
વિચારમાં લેવાના મજબૂર વિશે પક્ષકારોમાં તકાવત છે, અને પછી જે
મુદાઉપર મુકદ્દમાના ખરા નિવેડાનો આધાર ફેરવેને જણાતો હોય તે મુદા
કાદીને દફતરમાં નોંધવો.

એકજ ફરિયાદમાં કાયદા તથા હકીકત બંનેના મુદા નીકળતા હોય
અને કોરટની નજરમાં એમ આવે કે માત્ર કાયદાના મુદા ઉપથીજ મુક-
દ્દમાનો નિકાલ થાય તેમ છે, તો કોરટે પ્રથમ કાયદાના મુદાની ચોક્કસી
કરતી, અને તેમ કરવાને વાસ્તે જે યોગ્ય જણાય તો, કાયદાના મુદાનો
નિર્ણય થઈ રહે ત્યાંસુધી હકીકતના મુદા ઠરાવવાનું મુલતવી રાખવાને
કોરટે મુખત્યાર છે.

ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે પ્રતિવાદી કંઈ જવાબ ન આપે તો, કોરટે મુદ્દા કાઢીને નોંધવા જોઈએ એમ આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

ટીકા—૧૪૬. જો પ્રતિવાદી ખચાવ કરતો ન હોય તો અગર ઇચ્છુ કાઢવાની જરૂર ન હોય તો મુદ્દા કાઢવા નહીં; નહીંતો મુદ્દા જરૂર કાઢવા જોઈએ. ૧૧ મું. ઈ. આ. ૨૫

અસલ કોરટે મુદ્દા કાઢ્યા નહીં અને વાદીના વિરુદ્ધ ઠરાવ કર્યો વાદીએ અપીલ કરી પણ મુદ્દા નહોતા કાઢ્યા તે વીજે અપીલમાં તે કોઈ ખાલ્યો નહીં પણ જો તારીએ પ્રતિવાદીએ કેફીઅત દાખલ કરી તેજ તારીએ ફેસલો આપવામાં આવ્યાથી પ્રતિવાદીના કહેવા વિરુદ્ધ તેનાથી પુરાવા દાખલ થઈ શક્યો નહીં તેવી તકરાર ઉઠાવી હાઇકોર્ટે જજમેન્ટમાં જણાવ્યું કે ઇચ્છુ કાઢ્યા હોત તો કામ વધારે નિયમીતપણે ચલાવ્યું કહેવાત પણ આ કામમાં ફક્ત એકજ મુદ્દો હતો તેથી તે નહીં ઠરાવવાથી વાદી આડે માર્ગે ગયો છે એમ બની શકે નહીં પ્રીવીફોસીલમાં અપીલ જતાં પણ હાઇકોર્ટનો ઠરાવ બાદાલ રહ્યો. ૧૩ મું. ઈ. આ. ૫૭૩ પાછળની કલમ ૫૭૮ જુઓ.

પક્ષકારોના વકીલોએ મુદ્દા કબુલ રાખ્યા એવું કબુલતનું લખાણ થયા પછી અગત્યનો મુદ્દો રહી ગયા છે એવી તકરાર ઉઠાવી શકાય નહીં. માર્થ. પાનું ૫૧૯

દાવાની અરજી અને પ્રતિવાદીની હકીકત ઉપરથી મુદ્દા ઠરાવવામાં આવે એટલુંજ નહીં પણ આ કલમ પ્રમાણે પક્ષકારોની મુખ્ય જીબાની લીધા ઉપરથી પણ મુદ્દા ઠરાવી શકાય.

૧૪૭. નીચેનાં બધાં અથવા તેમાંના કોઈ એક સાધન ઉપરથી મુદ્દા કાઢવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે:—

શા ઉપરથી મુદ્દા કાઢ્યા તે.

(અ) પક્ષકારોએ અથવા તેમની વતી હાજર હોય તે શખ્સોએ સોગત ઉપર કહેલી હકીકત, અથવા તે પક્ષકારોના કે શખ્સોના પ્લીડરોએ કહેલી હકીકત;

(બ) ફરિયાદ અરજીમાં કહેલી હકીકત, અથવા ફરિયાદમાં જો કંઈ લેખી કેફિયતો આપવામાં આવી હોય તો તેમાં કહેલી હકીકત, અથવા ફરિયાદમાં સર્વાલ આપેલાં હોય તેના જવાબમાં કહેલી હકીકત;

(ક) બેમાંથી કોઈ પક્ષકારે હાજર કરેલા દસ્તાવેજોના મજકુર.

૧૪૮. કોરટની રૂબરૂ હાજર ન હોય એવા કોઈ શખ્સની જમાની લીધાશિવાય, અથવા ફરિયાદમાં હાજર કર્યો ન હોય એવા કોઈ દસ્તાવેજ જોયાવગર મુદ્દા બરોબર રીતે કાઢી શકાશે નહીં, એમ કોરટની નજરમાં આવે તો, કોઈ આગળનો દિવસ ઠરાવીને તે ઉપર મુદ્દા કાઢવાનું બંધ રાખ-

મુદ્દા કાઢ્યા પહેલાં કોરટ સાક્ષી અથવા દસ્તાવેજ તપાસે.

વાને તથા (હિંદુસ્તાનના પુરાવાના આર્કિટમાં કહેલા નિયમોને બાધ ન આવે તે રીતે) સમન અથવા બીજી પ્રોસેસ કાઢીને કોઈ થપ્પસને હાજર રહેવાની જરૂર પડવાને, અથવા જેના હાથમાં કોઈ દસ્તાવેજ હોય તેને તે હાજર કરવાની જરૂર પડવાને, કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૪૮. દાવાની અરજીમાં જે હકીકત હોય તે ઊપરથીજ દાવાની તજવીજ કોરટ કરવાને બંધાઈ નથી. પક્ષકારોની વચે શ્રી બાંધો છે તે કોરટે નકી કરવો જોઈએ, અને તેમ કરવામાં જરૂર પડે તો મુદદા આ કલમ પ્રમાણે મુધારવા પણ ખરા. ૬ બ. લો. રી. ૨૭૩

મુદાવધારવા નો, ફરત કરવાનો, અને કમી કરવાનો અખત્યાર.

૧૪૯. હુકમનામું કરતા પહેલાં કોઈપણ વખતે, કોરટને યોગ્ય જણાય તે શરતો કરીને, મુદા ફરત કરવાને અથવા જરૂરી મુદા કાઢવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અને પક્ષકાર વચેની તકરારનો નિર્ણય કરવાને મુદામાં ફરતી કરવાની અથવા જરૂરી મુદા કાઢવાની જરૂર હોય તો સદરહુ રીતે ફરતી કરવી અથવા જરૂરી મુદા કાઢવા.

કોઈ મુદા ખોટી રીતે કાઢ્યા છે અથવા દાખલ કર્યા છે એમ હુકમનામું કરતા પહેલાં કોઈપણ વખતે કોરટને જણાય તો તે મુદા રદ કરવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

હકીકતની અથવા કાયદાની બાબતો પક્ષકારો એકમત થઈને મુદાના આકારમાં લખી આપે.

૧૫૦. ફરિયાદના પક્ષકારો, પોતાની વચે હકીકતની અથવા કાયદાની અમૂક બાબતનો ઠરાવ કરવાનો છે. એમ એકમત થાય તો તેઓ તે એક મુદાના આકારમાં જણાવે, અને એવું લખેલું કરારનામું કરે કે:—

(અ) તે મુદાનો કોરટે હાકે ના નો ઠરાવ કરેથી કરારનામામાં બતાવેલી અથવા કોરટ ઠરાવે તે અથવા કોરટ ફરમાવે તેરીતે ઠરાવેલી રકમ એક પક્ષકારે બીજા પક્ષકારને આપવી, અથવા તેમાંના એકને કરારનામામાં બતાવેલી કંઈ જવાબદારી અથવા હુકમ છે એમ ઠરાવવું.

(બ) તેવો ઠરાવ કરેથી કરારનામુંમાં બતાવેલી તથા ફરિયાદમાંની તકરારી મિલકત પક્ષકારો પૈકી એક પક્ષકારે બીજા પક્ષકારને અથવા તે બીજા પક્ષકાર ફરમાવે તે રીતે આપવી, અથવા

(ક) તેવો ઠરાવ કરેથી, કરારનામામાં બતાવેલું તથા તકરારી બાબતને લગતું કોઈ વિશેષ કામ એક અથવા વધારે પક્ષકારે કરવું કે કરવાથી દુર રહેવું.

૧૫૧. પોતાને યોગ્ય જણાય તેવી તપાસ કર્યાપછી કોરટની ખાત્રી થાય કે,—

કરારનામું શુ
દૃષ્ટિથી કરેલું
છે એમ કોરટની
ખાત્રી થાયતો કોર્ટ
ફેસલો આપે.

(અ) પક્ષકારોએ યોગ્ય રીતે કરારનામું કરેલું છે,

(બ) સદરહુ એકમત થએલી બાબતનો ઠરાવ થવામાં તે-
મનો ખરેખરો સંબંધ છે, અને

(ક) તે ચોકશી કરીને ઠરાવ થવા લાયક છે,—

તો તે મુદ્દો દફતરમાં દાખલ કરીને તેની ચોકશી કરવાને, તથા જાણે
તે મુદ્દો પોતેજ કાબ્યો હોય તેરીતે તેના ઉપર પોતાનો ઠરાવ કે અભિ-
પ્રાય લખવાને કોરટ મુખત્યાર છે;

અને તે મુદ્દાના ઠરાવ અથવા ચુકાદાઉપરથી કરારનામાની શરતો
પ્રમાણે ફેસલો કહી સંબંધાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે;

અને આ રીતે આપેલા ફેસલા ઉપરથી હુકમનામું કરવું, અને તે
ફેસલો જાણે બે તરફી તકરારી ફરિયાદમાં થયો હોય ત્યારે તે હુકમનામું
જે રીતે બન્ને તેરીતે તે બજાવાય.

બાબ ૧૨ માં.

પહેલી સુનાવણી વખતે ફરિયાદનો નિષ્કાશ.

૧૫૨. ફરિયાદની પહેલી સુનાવણી વખતે એમ જણાય કે, કાય-
દાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતમાં પક્ષકારોને તકરાર નથી, તો એ-
કદમ ફેસલો કહી સંબંધાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કાયદાની અ
થવા હકીકતની
કોઈ બાબતમાં
પક્ષકારોને તકરાર
ન હોય તો.

૧૫૩. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તેમાંના કોઈને
વાદી સાથે કાયદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબતમાં તકરાર ન હોય,
તો તે પ્રતિવાદીની તરફેણમાં અથવા વિરુદ્ધમાં એકદમ ફેસલો કહી સંબં-
ધાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અને પછી ફરિયાદ માત્ર બાકીના પ્રતિવાદી
વિરુદ્ધ ચાલશે.

ધણા પ્રતિવા
દીઓ પૈકી કોઈ
ને વાદી સાથે ત
કરાર ન હોયતો.

૧૫૪. જ્યારે કાયદાની અથવા હકીકતની કોઈ બાબત વિશે પક્ષ-
કારો વચ્ચે તકરાર હોય, અને આ આકટમાં પાછળ ઠરાવ કરાય છે તે
રીતે કોરટ મુદ્દા કાબ્યો હોય ત્યારે જો કોરટની ખાત્રી થાય કે,—ફરિયાદનો
ફેસલો કરવાને બસ થાય તેટલા મુદ્દા ઉપર જે પુરાવો અથવા દલીલો પ-
ક્ષકારો એકદમ આપે તે કરતાં વધારે જોઈતી નથી, તથા તેજ વખતે

કાયદાની અ
થવા હકીકતની
બાબતોમાં પક્ષ-
કારોને તકરાર
હોય તો.

ફરિયાદ આગળ ચલાવવાથી ગેર ધનસાંક થાય તેમ નથી, તો તે મુદ્દાનો ઠરાવ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

કોરટ મુદ્દા ઉપર ઠરાવ કરે અને ફેસલો કહી સંભળાવે.

અને તે મુદ્દા ઉપરનો ઠરાવ નિકાલ કરવાને વાસતે બસ હોય તો તે પ્રમાણે ફેસલો કહી સંભળાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે; પછી ગમે તો માત્ર મુદ્દા ઠરાવવાને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય કે ફરિયાદના આખર નિકાલને વાસતે કાઢ્યો હોય તેની ચિંતા નહીં.

પરંતુ માત્ર મુદ્દા ઠરાવવાને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય ત્યારે, પક્ષકારો અથવા તેમના ખીડરો હાજર હોય અને તેમાંનું કોઈ હરકત ન જો તો સદરહ પ્રમાણે ફેસલો આપવો.

જો તે ઠરાવ નિકાલ કરવાને બસ ન હોય તો કોરટે ફરિયાદની આગળની સુનાવણી મુલતવી રાખવી, અને મુકદ્દમામાં જોઈએ તેવો વધારે પુરાવો અથવા તેવી વધારે દલીલો હાજર કરવાને એક દિવસ મુકરર કરવો.

બેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરાવો હાજર ન કરે તો કોર્ટ ફેસલો કહી સંભળાવે.

૧૫૫. ફરિયાદના આખર નિકાલને વાસતે સમન કાઢ્યો હોય, અને બેમાંથી એક પક્ષકાર, પોતે જ પુરાવા ઉપર આધાર રાખતો હોય તે પુરાવો, પુરતા કારણ શિવાય, હાજર કરવાને ચુકે તો, એકદમ ફેસલો કહી સંભળાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

અથવા ફરિયાદ મુલતવી રાખે.

અથવા કોરટને યોગ્ય લાગે તો, કલમ ૧૪૯ પ્રમાણે મુદ્દા કાઢીને ફરિયાદમાં આપવો, પક્ષકારોને અથવા તેમાંના કોઈને મુદ્દત આપવાને તથા ફરિયાદની સુનાવણી વખતે વખતે મુલતવી રાખવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

બાબ ૧૩ મો.

મુલતવી રાખવા વિશે.

કોર્ટ મુદ્દત આપે અને સુનાવણી મુલતવી રાખે.

૧૫૬. ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે, પૂરતું કારણ દેખાવામાં આવેતો, પક્ષકારોને અથવા તેમાંના કોઈને મુદ્દત આપવાને તથા ફરિયાદની સુનાવણી વખતે વખતે મુલતવી રાખવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

મુલતવી રાખવાનું ખરચ.

આમ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટે ફરિયાદની આગળ સુનાવણી કરવાનો દિવસ ઠરાવવો; અને મુલતવી રાખવાને લીધે જે ખરચ થાય તેની બાબતમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે:

પરંતુ એક વખત પુરાવો સાંભળવાનું કામ શરૂ થયું એટલે, કોરટમાં હાજર હોય તે બધા સાક્ષીઓની જુખાની લેવાઈ રહે ત્યાંસુધી, ફરિયાદની સુનાવણી પ્રત્યેક દિવસે ચાલુ રાખવી, પણ સુનાવણી મુલતવી રાખવાની

જરૂર છે એમ કોરટને જણાય તો, તેમ કરવાનાં કારણ જડજ પોતાને હાથે દફતરમાં લખીને, તે સુનાવણી મુલતવી રાખી શકે.

૧૫૭. જે દિવસ ઉપર ફરિયાદની સુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે પક્ષકારો અથવા તેમાંના કોઈ હાજર થવાને ચુકે તો, જમા બાબમાં તેવે પ્રસંગે જે રીતો ફરમાવેલીછે તેમાંની એક રીતે ફરિયાદનો નિ-કાલ કરવાને, અથવા પોતાને યોગ્ય જણાય તેવા બીજી કોઈ હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૧૫૭. જે દહાડો પેહલી સુનાવણીનો નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો તે દહાડે પક્ષકારો હાજર હતા પછી પ્રતિવાદીની અરજી ઉપરથી તેઓ કેટલાક દસ્તાવેજો મેળવી શકે અને તેમની લેખી હકીકતો રજૂ કરી શકે તેટલા માટે મુકદ્દમો મુલતવી રાખવામાં આવ્યો તે મુલતવી રાખ્યા પછી જે દહાડો કરાવ્યો હતો તે દિવસે પ્રતિવાદીઓએ જે કરવાનું હતું તે કર્યું પણ નહીં અને હાજર પણ થયા નહીં તે ઉપરથી દાવો ચુકવવામાં આવ્યો અને તેમના વિરુદ્ધ ફેસલો થયો. આ દાવો એક તરફી ચુક્યો એમ ઠરાવવામાં આવ્યું નહીં. ૪ મ. હા. રી. ૨૧૪

સુનાવણીનો દીવસ મુકરર કરવામાં આવ્યો નથી તેવા કામને આ કલમ લાયુ નથી. ૧૮ બી. રી. ૩૨૫

૧૫૮. ફરિયાદના જે પક્ષકારને સુદત આપી હોય તે, જેને વાસ્તે સુદત આપી હોય તે કરવાને—એટલે પોતાનો પુરાવો હાજર કરવાને અથવા પોતાના સાક્ષીઓને હાજર રાખવાને અથવા ફરિયાદ આગળ અલાવવાને જરૂરનું હોય એવું બીજુ કોઈ કૃત્ય કરવાને કમુર કરે, તો તે કમુર છતાં એ લાગજોજ ફરિયાદનો ચુકાદો કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૧૫૮. આ કલમ ઉપર ૪ મ. હા. રી. ૫૬૩ જુઓ.

ગેરહાજરીના સમખથી દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો પછી અપીલ કોરટે નીકાલ સાર તે દાવો પાછો મોકલ્યો આવા કામમાં નવો પુરાવો લેવાની જડજને સત્તા નથી એમ હુકું અને જે નવો પુરાવો તે કોરટ લે તો તે પુરાવો ઉપર અપીલ કોરટ ધ્યાન આપી શકે નહીં. ૩ બી. લો. રી. ૯૧ આપેન્ડીક્ષ.

ઠરાવેલે દિવસે પક્ષકારો હાજર ન થાય તો શી રીતે કરવું.

જેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરાવો આણવા વગેરેને માટે કસુર કરે તો એ કોર્ટ ફરિયાદ અલાવે.

બાબ ૧૪ મો.

સાક્ષીઓને સમન કરવા તથા તેમણે હાજર રહેવા વિશે.

૧૫૯. પ્રતિવાદી ઉપરનો સમન ગમે તો ફક્ત મુદા ઠરાવવાનો હોય કે ગમે તો ફરિયાદના આખર નિકાલનો હોય, પણ તે સમન પ્રતિવાદીને પોંચાડવા સાર આપ્યા પછી, મુદા ઠરાવવાનો કે નિકાલનો—જેનો હોય તેનો જે દિવસ ઠરાવ્યા હોય તે પહેલાં, કોરટને અથવા આ બાબતને વાસ્તે

શહેદી પુરવા સાર અથવા દસ્તાવેજો હાજર કરવા સાર હાજર રહેવાનો સમન.

કોરટ નીમિ તે અમલદારને અરજ કરીને, શહીદી આપવાને અથવા હસ્તાવેજ હાજર કરવાને જે સજાસોની હાજરીની જરૂર હોય, તેમના ઉપર સમન કઢાવવાને પક્ષકારો મુખ્યત્વાર છે.

સમન કઢાવા-
નો અરજ કરવા
માં આવે એટલે
સાક્ષીઓનું અરજ
ય કોર્ટમાં બરબું.

૧૬૦. સમન કરેલા સજાસને જે કોરટમાં બોલાવવા હોય તે કોરટ સુધી તેને આવવાના તથા ત્યાંથી પાછા જવાના તથા એક દિવસ હાજર રહેવાના વાટ અરજ તથા બીજા અરજને સાફ જોટલી રકમ કોરટની નજરમાં બસ જણાય તેટલી રકમ, સમનને વારતે અરજ કરનાર પક્ષકારે સમન નિકળ્યા પહેલાં અને કોરટ ઠરાવે તે મુદતની અંદર કોર્ટમાં બરવી.

અરજનો દર.

જે કોરટના તાબાની તે કોરટ હોય તો, સદરહુ પ્રમાણે અરજનો દર ઠરાવવામાં જોગ્ય અધિકારીએ કરેલા (જે કંઈ નિયમ હોય તો તે) નિયમ ઉપર ધ્યાન રાખવું.

અરજ સાક્ષી
ને આપવા માં-
ડવું.

૧૬૧. સદરહુ પ્રમાણે કોરટમાં બરેલી રકમ જે સમન હાથોહાથ પોંચાડી શકાય તો, જેના ઉપર સમન કઢેલો છે તે સજાસને સમન બજાવવી વખતે આપવા માંડવી.

બરેલી રકમ
પુરતી ન હોય
ત્યારે શીરીતે કરવું.

૧૬૨. કોરટની અથવા આ બાબતમાં કોરટ નીમિ તે અમલદારનો નજરમાં એવું આવે કે, કોરટમાં બરેલી રકમ સદરહુ અરજ પૂર્ણ પાડવાને બસ નથી, તો તે કારણસર જરૂર જણાય તેટલી વધારે રકમ સમન ક-
રેલા સજાસને આપવી એવું ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે; અને, તે આજ્ઞામાં કસુર થાય તો, સમન કઢાવનાર પક્ષકારની જંગમ મિલકત જપ્ત કરી વેચીને તે રકમ વસુલ કરવાનું, અથવા સમન કરેલા સજાસને શહીદી લીધાવગર રજા આપવાનું, અથવા સદરહુ પ્રમાણે વસુલ કરવું તથા સાક્ષીને સદરહુ પ્રમાણે રજા આપવી એ બંનેવાનાં, ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

એક કરતાં વધારે
દિવસ સાક્ષીને
ખોટી ક્યો હોય ત્યારે તેનું
અરજ.

સમન કરેલા સજાસને એક દિવસ કરતાં વધારે મુદત રાખવાની જરૂર પડે તો, જે પક્ષકારની અરજ ઉપરથી સમન કઢ્યો હોય તેને તે વધારે મુદત સુધી રહેવાનું અરજ પૂર્ણ પડે તેટલી રકમ બરવાનું, વખતે વખતે ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે; અને તે રકમ ભરવામાં કસુર થાય તો જે પક્ષકારની અરજથી તેને સમન કઢ્યો હોય તેની જંગમ મિલકત જપ્ત કરી વેચીને તે રકમ વસુલ કરવાનું, અથવા સમન કરેલા સજાસની શહીદી લીધાવગર તેને રજા આપવાનું, અથવા સદરહુ પ્રમાણે વસુલ કરવું તથા સાક્ષીને રજા આપવી એ બંનેવાનાં, ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

હાજર રહેવા
વખત, ઠેકા-
અને કામ એ
તનમાં લખવું.

૧૬૩. શહીદી પુરવા સાફ અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાફ હાજર રહેવાના પ્રત્યેક સમનમાં તેણે ક્યારે અને કયે ઠેકાણે હાજર રહેવું એ લખવું. વળી, શહીદી પુરવા સાફ તેણે હાજર રહેવાનું છે કે દસ્તાવેજ

રજ્ય કરવા સાર છે, કે તે બંને કામને વારતે તેણે હાજર રહેવાનું છે એ પણ લખ્યું. તથા સમન કરેલા સાક્ષીને કોઈ અમુક દસ્તાવેજ હાજર કરવા બોલાવેલા હોય તો તે દસ્તાવેજનું સમન્નય એમ બરાબર વર્ણન સમનમાં લખ્યું.

૧૬૪. કોઈપણ શખસને, શહીદી પુરવાનો સમન ન કરતાં દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન થઈ શકે: અને જે શખસને માત્ર દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન કર્યો હોય, તે જતે આવીને દસ્તાવેજ હાજર ન કરતાં બીજા પાસે હાજર કરાવે, તો તેણે સમન માન્ય કર્યો એમ સમજવું.

૧૬૫. કોર્ટમાં હાજર હોય એવા કોઈ શખસને શહીદી પુરવાનું કહેવાને, અથવા તેજ વખતે અને તેજ ઉકાળે તેના બરેબરા કબજામાં કે અખત્યારમાં હોય તેવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું કહેવાને, કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૧૬૬. કોઈ શખસને શહીદી પુરવા સાર અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાર સમન કરેલા હોય તે પ્રત્યેક સમન, પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડવાને આ આકટમાં પાછળ જે રીત કહી છે તે રીતે બંને ત્યાંસુધી પોંચાડવો. અને પોંચ્યાની શાખીતી વિશે ફક્ત બાબત જે નિયમો કહ્યા છે તે આ કલમ પ્રમાણે પોંચાડેલા બધા સમનને વારતે લાગુ પડશે.

૧૬૭. સમન કરેલા શખસને હાજર રહેવાને સમનમાં જે વખત લખ્યો હોય, તેનાથી હમેશાં એટલી મુદત પહેલાં આ સમન પોંચાડવો, કે તેથી તેને તૈયારી કરવાનો તથા જે જગ્યાએ હાજર રહેવાનું હોય તે જગ્યાએ જવાનો પુરતો વખત મળે.

૧૬૮. શહીદી પુરવાનો અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાને હાજર રહેવા સાર કોઈ શખસને સમન કર્યો હોય, તે બજતો નથી એમ સમન પોંચાડનાર અમલદાર કોર્ટને લખી મોકલે તો, સમન ન પોંચ્યાની બાબતમાં સમન પોંચાડનાર અમલદારની સોગત ઉપર કોર્ટે જાણની લેવી;

અને, તેની શહીદી લેવી અથવા દસ્તાવેજ હાજર થવો જરૂરનો છે એ વિશે, તથા જે શખસને હાજર રહેવાને સમન કહેલો હોય તે શખસ સમન ન પોંચે એ હેતુથી નાસતો ફરે છે, કે ચુકવા ચુકવી કરે છે એ વિશે, કોર્ટની ખાત્રી કરવામાં આવે તો—અમૂક દિવસે અને અમૂક જગ્યાએ શહીદી પુરવા અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવા તમારે હાજર રહેવું, એમ જાહેરનામામાં લખીને જાહેરનામું કાઢવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે, અને તે જાહેરનામાની નકલ તે શખસ હમેશ રહેતો હોય તે ઘરને બહારને બા-રણે મોકલી.

દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન.

કોર્ટમાં હાજર હોય એવા શખસને શહીદી પુરવાનું કહેવાનો અખત્યાર.

સમન શી રીતે પોંચાડવો.

સમન પોંચાડવાનો વખત.

નાસતા ફરના સાક્ષીની મિલકત જપ્ત કરવાનું.

તે બહિરનામામાં ફેલેલી વખતે અને જગ્યાએ તે હાજર ન રહે તો, જે પક્ષકારની દરખાસ્ત ઉપરથી સમન કાઢ્યો હોય તે પક્ષકારે અરજ કરવાથી કોરટની નજરમાં આવે તો, જેને હાજર રાખવાની જરૂર હોય તેની, કોરટની નજરમાં યોગ્ય આવે તેટલી મિલકત જમ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. પણ જમીનું ખર્ચ તથા કલમ ૧૭૦ પ્રમાણે દંડ કરવામાં આવે તેની રકમ એ કરતાં વધારે મિલકત જમ કરવી નહીં.

પરંતુ કોઈ રિમાન્ડ કાજ કોરટે સ્થાવર મિલકતની જમીને હુકમ કરવાનેહી:

ટીકા—૧૬૮. મિલકત જમ કરવા બાબતની કોરટને જે સત્તા આપી છે તે બહુ વીચારપૂર્વક વાપરવાની છે. ૮ વી. રી. ૫૦૫ અને જમીનીની અરજી કોરટને કરવામાં આવે કે કોરટે તેનો તપાસ કરેલા પણ એકદમ તે રદ કરી અરજદાર વિરુદ્ધ ઠરાવ કરેલા નહીં. ૩ વી. હા. ૬૭.

સાક્ષી હાજર થાય તો જમીન પસંદી શકાય.

૧૬૯. મિલકત જમ થયાપછી તે શખસ હાજર થઈને કોરટની ખાતરી કરી આપે કે સમન ન બંધે એ હેતુથી હું નાસી ગયો નહોતો, અથવા ચુકવા ચુકવી કરતો નહોતો, અને બહિરનામામાં લખેલે વખતે તથા કેકાણે હાજર થઈ શકું એટલી પેનાસર મને બહિરનામાની ખબર પડી નહોતી, તો તે મિલકત ઉપરથી જમીન ખસેડવાને કોરટે હુકમ કરેલા, તથા જમીનના ખર્ચબાબત યોગ્ય જણાય તેવા હુકમ કરેલા.

સાક્ષી હાજર ન થાય તો શી રીતે કરવું.

૧૭૦. જે તે શખસ હાજર ન થાય, અથવા હાજર થયા છતાં, સમન ન પાંચે એ હેતુથી હું નાસી ગયો નહોતો કે ચુકવા ચુકવી કરતો નહોતો, અને બહિરનામામાં લખેલે વખતે તથા કેકાણે હાજર રહેવાસાર બહિરનામાની મને પેનાસર ખબર પડી નહોતી—એવી કોરટની ખાતરી ન કરે, તો તેની સંસારી હાલત તથા સુકદમાની બધી હકીકત ઉપર ધ્યાન રાખીને ૫૦૦ રૂપિયા કરતાં વધારે નહીં એવા કોરટને યોગ્ય લાગે એટલો તેનો દંડ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. તથા સદરહુ રીતે દંડ થયો હોય તો તે રકમ અને જમીને લીધે થએલો બધો ખર્ચ વસુલ કરવાસાર જમ કરેલી મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ વેચવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

પરંતુ જેની હાજરીની જરૂર હોય તે શખસ સદરહુ દંડ તથા ખર્ચની રકમ કોરટમાં બેરે તો તે મિલકત ઉપરથી જમીન ખસેડવાનો કોરટે હુકમ કરેલા.

ફરિયાદના પક્ષકાર શિવાયના શખસોને સાક્ષી-આ બરીકે કોરટ પોતાની મેળે સમન કાઢે.

૧૭૧. હાજર થવા તથા હાજર રહેવાવિશે આ કાયદામાં જે નિયમ કહ્યા છે તેને તથા હિંદુસ્તાનના સન ૧૮૭૨ના પુરાવાના આક્ટમાં જે ઠરાવ છે તેને બાધ ન આવે તે રીતે, ફરિયાદના પક્ષકાર શિવાય બીજા કોઈ શખસની જખાની લેવાની કોઈપણ વખતે કોરટને જરૂર જણાય, અને ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારે તેનું નામ સાક્ષીમાં આપ્યું ન હોય તો, પો-

તાની મળે, તે શખસને સાક્ષી તરીકે શાહેદી પુરવાસાર અથવા તેના ક-
બજામાંનો દસ્તાવેજ હાજર કરવાસાર એક દિવસ ઠરાવી તે દિવસનો સમ-
ન કઢાવીને સાક્ષી તરીકે તેની જગ્યાની લેવાને અથવા તે દસ્તાવેજ હાજર
કરવાનું તેને કહવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૧૭૨. ઉપરની છેલ્લી કલમમાં બતાવેલા નિયમ તથા ઠરાવ ઉપર
નજર રાખીને, ફરિયાદમાં હાજર થઇને શાહેદી પુરવાનો જેને સમન થયો
હોય, તેણે તે કામને વારતે સમનમાં લખેલો ડોકાણે અને વખતે હાજર
રહેવું. અને દસ્તાવેજ હાજર કરવાને જેના ઉપર સમન થયો હોય તેણે
સદરહુ વખતે તથા ડોકાણે તે હાજર કરવાસાર હાજર રહેવું અથવા બીજા
પાસે હાજર કરાવવો.

૧૭૩. સદરહુ રીતે સમન થએલા તથા હાજર રહેલા કોઇપણ શ-
ખસે-(અ) તેની જગ્યાની લેવાઈ રહે અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરે અને
કોરટ ઉડીજાય તે વગર અને ત્યાંસુધી, અથવા, (બ) જતા રહેવાને કોરટની
રજા મળે તેવગર અને ત્યાંસુધી, -જતા રહેવું નહીં.

૧૭૪. શાહેદી પુરવાનો અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન જે
શખસને પોંચાડ્યો હોય તે શખસ સમન અમાન્ય કરે, અથવા સદરહુ
રીતે સમન થએલો અને હાજર રહેલો કોઈ શખસ કલમ ૧૭૩ થી ઉલટી
રીતે જતો રહે, તો તેને પકડીને કોરટની રજા આણવાનો હુકમ કરવાને
કોરટ મુખ્યત્વાર છે;

પરંતુ સદરહુ પ્રમાણે કસુર કરવાનો કસુર કરનાર શખસને કાયદાસર
સખખ હતો એમ માનવાનું કોરટને કારણ હોય તો સદરહુ પ્રમાણે હુકમ
કરવો નહીં.

સદરહુ પ્રમાણે કોરટની રજા આણેલો શખસ, સમન અમાન્ય કર-
વાનો કાયદાસર સખખ હતો એવી કોરટની ખાત્રી ન કરે તો પાંચથે રૂપી-
યાસુધી તેને દંડની શિક્ષા કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ખુલાશો:—કલમ ૧૬૦ માં કહેલું ખરચ કરવાને પુરેતી રકમ ન
બરવામાં આવે અથવા તે રકમ હોય એમ ન કહેવામાં આવે તો તે અ-
કલમના અર્થ પ્રમાણે કાજાસર સખખ ગણવો.

સદરહુ પ્રમાણે પકડીને કોરટની રજા આણેલો કોઈ શખસ પક્ષકારોની
અથવા તે પૈકી કોઈની ગેરહાજરીને બીધે, સમન પ્રમાણે શાહેદી ન પૂરી
શકે, અથવા દસ્તાવેજ હાજર ન કરી શકે તો, કોરટને યોગ્ય લાગે તે જ-
ગાએ ને તે વખતે હાજર થવાસાર યોગ્ય જમીન અથવા બીજી હામી
આપવાનું ફરમાવવાને તથા તે જમીન કે હામી આપેથી તેને છુટો કર-
વાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

શાહેદી પુર-
વા સાર અથવા
દસ્તાવેજ હાજર
કરવા સાર જે
શખસને સમન
થયો હોય તેમની
ફરજ.

તેમણે ક્યારે
જવું.

સમન અમા-
ન્ય કરવાનાં પરિ-
ણામ.

પૈકડાએલો સા-
ક્ષી શાહેદી ન પુ-
રી શકે અથવા
દસ્તાવેજ હાજર
ન કરી શકે તારે
શું કરવું.

સાક્ષી નામનો
ફરે ત્યારે ચુંકરવું.

જાતે હાજર
રહેવાને બંધાયે
લા શખસો.

૧૭૫. આવી રીતે સમન અમલ્ય કરનારો કોઈ શખસ, તેને કોઈ પકડીને કોરટની રખર ન આણે એટલામાટે, નાસી જાય કે ચુકવા ચુકવી ફરેતો ૧૬૮, ૧૬૯ ને ૧૭૦ એ કલમો પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂરનો ફરફાર કરીને લાયુ પાડવી.

૧૭૬. (અ) કોરટની સાધારણ અવલ હકુમતની રેયાનીક હદમાં, અથવા

(ખ) તે હદની બહાર પણ કોરટના મકાનથી ૫૦ મૈલ કરતાં ઓછા અંતર ઉપર કોઈ ડોકાણે, અથવા (તેને રહેવાનું ડોકાણું અને કોરટ બેસેછે તે ડોકાણું એ બે વચ્ચે જે અંતર હોય તેના પાંચ શષ્ટાંશ અંતરમાં આગ જાડી ચાલતી હોય તો) કોરટના મકાનથી ૨૦૦ મૈલ કરતાં ઓછે અંતરે —

જે સખસ રહેતો ન હોય, તે કોરટમાં શહિદી પુરવા કે જખાની આપવા સાર જાતે હાજર રહેવાને બંધાયેલો નથી.

કોરટે કોઈ પક્ષકારને શહિદી પુરવાનું કહ્યા છતાં તે ના પાડે તેનું પરિણામ.

૧૭૭. કોરટમાં હાજર હોય એવા ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારને, શહિદી પુરવાનું અથવા ત્યાં ને ત્યાં તેજ વખતે તેના ખરેખરા કબજામાં કે અખતારમાં હોય એવા કોઈ દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું કોરટ ફરમાવે; અને કાયદાસર સખમ વિના, તે તેમ કરવાને ના પાડે ત્યારે, કોરટની નજરમાં આવે તો તેના વિરુદ્ધ હુકમનામું કરવાને કે, ફરિયાદની ખાખતમાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ કરવાને કોરટ સુખત્યારછે.

સાક્ષીઓ ખાખતના નિયમ સમન કરેલા પક્ષકારને લાયુ છે.

૧૭૮. ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારને શહિદી પુરવા કે દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાર કહેવામાં આવે ત્યારે, આ કાયદામાં સાક્ષીઓ વિશે જે નિયમ કહ્યાછે તે, તેને જોટલા લાયુ પડી શકે તેટલા પાડવા.

ખાખ ૧૫ મી.

ફરિયાદની સુનાવણી તથા સાક્ષીઓની જખાની વિશે.

શરૂઆત કરવાનો હક જે પક્ષકારને હોય તેણે પોતાનો મુકદ્દમો કહીને પુરાવા હાજર કરવા.

૧૭૯. ફરિયાદની સુનાવણીને વાશતે જે દિવસ ઠરાવો હોય તે દિવસે, અથવા સુનાવણી જે દિવસ ઉપર મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે, શરૂઆત કરવાનો જે પક્ષકારને હક હોય તે પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહી ખત્તાવવો; અને જે મુદ્દા શખિત કરવાને તે બંધાયેલો હોય તેની પુષ્ટીમાં તેણે પોતાનો પુરાવા હાજર કરવો.

ખુલાસો—શરવાત કરવાનો હક વાદીનો છે. પરંતુ વાદીએ કોલેલી હકીકતો કબુલ કરીને પ્રતિવાદી એવી તકરાર લે કે,—કાયદાની કંઈ બાબતને લીધે અથવા પોતે જાણાવેલી વધારે હકીકતોને લીધે, વાદી માગે છે તેમાંના કંઈ દાદ તેને મળવાનો હક નથી,—તો શરવાત કરવાનો હક પ્રતિવાદીનો થાય છે.

ટીકા—૧૭૯. પ્રતિવાદી, વાદીએ દરશાવેલી વાતો કબુલ કરે તો તેને શરૂ કરવાનો હક મળે છે એટલેજ બધી બાબતો સાબીત કરવી જોઈએ, તે બધી પ્રતિવાદીએ કબુલ કરવી જોઈએ. ટુંકામાં જેના ઉપર સાબીતીનો બોજો છે તે સમ્પત્તિને શરૂ કરવાનો હક છે તેથી જો બાબતો અગત્યની નથી તે કબુલ કરવામાં ન આવે તો તેથી કંઈ બાધ આવતો નથી આવી કબુલત કોર્ટમાં અગર કેફીઅતમાં કરી શકાય. (પુરાવાનો કાયદાનો ભાગ ૩ જુઓ).

૧૮૦. પછી સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહી બતાવવો અને પોતાનો કંઈ પુરાવો હોય તો તે આણવો.

પછી શરૂઆત કરનાર પક્ષકારને પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક છે.

ધણા મુદ્દા હોય અને તેમાંના કેટલાક શાબ્દિત કરવાનો બોજો સામા પક્ષકાર ઉપર હોય ત્યારે શરૂઆત કરનાર પક્ષકાર, પોતાની નજરમાં આવે તો, તે મુદ્દા ઉપર પોતાનો પુરાવો આણે, કે નહીં તો સામા પક્ષકાર જો પુરાવો આણે તેના જવાબ તરીકે તે રાખી મુકે. જો તે પુરાવો રાખી મુકે તો, સામા પક્ષકારે પોતાનો બધો પુરાવો આણ્યાપછી તે મુદ્દા ઉપર શરૂઆત કરનાર પક્ષકાર પુરાવો આણવાને મુખ્યત્વાર છે; અને પછી શરૂઆત કરનાર પક્ષકારે આવી રીતે જો પુરાવો આણ્યો હોય તે ઉપર સામા પક્ષકાર વિશેષ ઉત્તર આપે; પરંતુ શરૂઆત કરનાર પક્ષકારનો પછીથી સામાન્ય રીતે આખા મુકદ્દમા ઉપર પ્રત્યુત્તર આપવાનો હક થશે.

૧૮૧. જો સાક્ષીઓ હાજર હોય તેમની શોધેલી ખુફી કોર્ટમાં જડાવવી રૂબરૂ જડાવ પોતે ફરમાવે એ રીતે અને તેના નિષેધાની નીચે મોઢાના સવાલ પુછીને લેવી.

ટીકા—૧૮૧. પુરાવો કેવી રીતે લેવા તે બાબતમાં પુરાવાના કાયદાનું દસમું પ્રકરણ જુઓ.

૧૮૨. અપીલ થઈ શકે એવા મુકદ્દમાઓમાં પ્રત્યેક સાક્ષીની શોધેલી કોર્ટની બાબતમાં જડાવે અથવા જડાવવી રૂબરૂ તેના પોતાના ફરમાવ્યા મુજબ અને તેની નિષેધાની નીચે લખી લેવી. તે ઘણુંકરીને સ-

શરૂઆત કરવાના હક વિશે નિયમો.

સામા પક્ષકારે પોતાનો મુકદ્દમો કહીને પુરાવો આણવો.

શરૂઆત કરનાર પક્ષકારનો પ્રત્યુત્તર.

ખુફી કોર્ટમાં સાક્ષીઓનો જડાવ લેવી.

અપીલ થઈ શકે એવા કામમાં શોધેલી શી રીતે લેવી.

વાત જવાબના રૂપમાં નહીં પણ એક હકીકતના રૂપમાં લખી લેવી. અને તે પૂરી થઈ રહે એટલે જડજની તથા સાક્ષીની રજૂ તથા પક્ષકારો કે તેમના પ્લીડરોના દેખતાં વાંચી સંભળાવવી, અને જરૂર પડે તો જડજે તે સુધારવી, તથા તેના ઉપર સહી કરવી.

જવાબીનું બા
પાંતર ક્યારે કરી
જવાબુ.

૧૮૩. જે બાબમાં સાક્ષીએ શહેદી પૂરી હોય તેનાથી જુદી બા-
બામાં કતમ ૧૮૨ પ્રમાણે તે લખી લીધી હોય, અને જે બાબમાં તે લ-
ખી લીધી હોય તે બાબ સાક્ષી સમજતો ન હોય તો, લખી લીધેલી શા-
હેદી, જે બાબમાં તે આપી હોય તે બાબમાં તેને સમજાવવી.

જડજે શહેદી
ન લખી લીધી
હોય તો ટિપણ
કરવું.

૧૮૪. જે મુકદમાઓમાં જડજ પોતે શહેદી લખી ન લે તે મુ-
કદમાઓમાં પ્રત્યેક સાક્ષીની શહેદી લેવાતી જાય તેમ તે સાક્ષીની જવા-
બનીની મતલબનું એક ટિપણ જડજે કરવું બિહાણે, અને તે ટિપણ જડ-
જે પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર સહી કરવી તથા તેને દફતરનો એક
ભાગ ગણવો.

અંગ્રેજીમાં શા
હેદી ક્યારે લેઈ
શકાય.

૧૮૫. કોરટની બાબ અંગ્રેજી ન હોય તોએ, જે જાતે હાજર થ-
એલા ફરિયાદના બધા પક્ષકાર તથા પ્લીડરની મારફતે હાજર થએલા
પક્ષકારોના પ્લીડરો, અંગ્રેજી બાબમાં પૂરેલી શહેદી અંગ્રેજીમાં લખી
લેવાને હરકત ન લે તો, જડજ પોતાને હાથે તે અંગ્રેજીમાં લખી લેવાને
મુખત્યાર છે.

કોઈ વિશેષ સ
વાલ જવાબ લ-
ખી લેતીય.

૧૮૬. કોઈ મુકદમે સવાલ જવાબ, અથવા કોઈ સવાલ ઉપરની
કોઈ હરકત લખી લેવાનું અથવા લખાવી લેવાનું કોઈ વિશેષ કારણ જ-
ણાય તો, પોતાની જ મજે, અથવા કોઈ પક્ષકારની કે તેના પ્લીડરની
અરજ ઉપરથી તે લખી લેવાને અથવા લખાવી લેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

હરકત લીધા
છતાં કોરટે પુછ-
વા દીધેલા સવાલ

૧૮૭. સાક્ષીને કોઈ સવાલ પુછવાની કોઈ પક્ષકાર અથવા તેનો
પ્લીડર હરકત લે, અને કોરટ તે સવાલ પુછવા દે તો, તે સવાલ, જવા-
બ, હરકત, હરકત કરનાર શખસનું નામ તથા તે ઉપરનો કોરટનો ફરાવ
એ બધું જડજે લખી લેવું.

સાક્ષીની વરત
છુક વિશેનો શેરો.

૧૮૮. કોઈ સાક્ષીની જવાબની આપતી વખતની વર્તણૂક વિશે જ-
રૂ જણાય તેવા શેરો દફતરમાં લખવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

અપીલ ન થ
ઈ શકે એવા કા
મમાં શહેદીનું ટી
પણ કરવું.

૧૮૯. જે મુકદમાઓ ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં તે મુકદમાઓ-
માં સાક્ષીએ શહેદી લખાણથી લખી લેવાની જરૂર નથી. પણ પ્રત્યેક
સાક્ષીની શહેદી લેવાતી જાય તેમ તે સાક્ષીની જવાબનીની મતલબનું ટિ-
પણ જડજે કરવું, અને તે ટિપણ જડજે પોતાને હાથે લખીને તે ઉપર
સહી કરવી તથા તેને દફતરનો એક ભાગ ગણવું.

૧૯૦. આ બાબતપ્રમાણે સદરહુ મુજબ કરવાનું ટિપણ જડજથી ન થઈ શકે તેમ હોય તો, તે ન થઈ શકવાનું કારણ તેણે દફતરમાં લખાવવું, અને જડજ મોદેથી આવે તેમ બીજે લખે એવી રીતે બીજાપાસે તે ટિપણ ખુલ્લી કોરટમાં લખાવવું.

આપ્રમાણે કરેલા પ્રત્યેક ટિપણને દફતરનો બાગ ગણવો.

ટીકા—૧૯૦. આ કલમ પ્રમાણે બે પુરાવો બરાબર રીતે લેવામાં ના આવ્યો હોય તો કામ પાછું મોકલવામાં આવે. સ. દી. આ. નોર્થવેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સીસ. ૧૮૦.

૧૯૧. આ બાબતપ્રમાણે શહિદી લખી લેનાર અથવા કંઈ ટિપણ કરાવી લેનાર જડજ, ફરિયાદનો નિકાલ થયા પહેલાં, મૈયત થાય કે કોરટમાંથી તે જાય તો, તેના પછી ચનાર નવા જડજે, પોતાને યોગ્ય જણાય તો, જાણે પોતેજ શહિદી લખી લીધી હોય અથવા ટિપણ લખાવ્યું હોય તે રીતે તે શહિદી અથવા ટિપણ ગણીને ચલાવવું.

૧૯૨. કોઈ સાક્ષી કોરટની હકુમતની બહાર જવાનો હોય, અથવા તેની શહિદી લાગલીજ લેવાનું બીજું પુરવું કારણ કોરટની ખાત્રી લાયક બતાવવામાં આવે તો, ગમે તે પક્ષકારનો કે સાક્ષીનો અરજદરખી, ફરિયાદ થયાપછી કોઈપણ વખતે પાછળ ઠરાવેલી રીતે તે સાક્ષીની શહિદી લેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

સદરહુ શહિદી પક્ષકારોના દેખતાં લાગલીજ ન લેવાય તો જખાની લેવાસાર દિવસ ઠરાવીને તે દિવસની કોરટને યોગ્ય લાગે તેવી નોટીસ પક્ષકારોને આપવી.

આ રીતે લીધેલી શહિદી સાક્ષીને વાંચી સંભળાવવી, અને તે શહિદી બરાબર છે એમ તે કબુલ કરે તો તેઉપર તેણે સહી કરવી, અને પછી તે ફરિયાદની કોઈપણ સુનાવણી વખતે વાંચી શકાય.

૧૯૩. જેની જખાની લેવાઈ હોય અને જે કલમ ૧૭૩ પ્રમાણે જતો રહ્યો ન હોય તેવા કોઈ સાક્ષીને ફરિયાદ ચાલતાં કોઈપણ વખતે શહિદી પુરવા પાછો બોલાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે. તથા (હિંદુસ્તાનના સ. ન ૧૮૭૨ ના પુરાવાના આકટને બાધ ન આવે તે રીતે) કોરટને યોગ્ય લાગે તેવા સવાલ તેને કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૧૯૩. આ કલમ પ્રમાણે અમલ કરવાની ન્યાયાધીશને મુખત્યારી છે.

જડજથી એ ટિપણ ન થઈ શકે તો તે ન થવાનું કારણ તેણે લખવું.

ફરિયાદનો નિકાલ થયા પહેલાં જડજ જાય તો તેણે લખી લીધેલી શહિદી ઉપ યોગમાં લેવાય.

સાક્ષીની જખાની લાગલીજ લેવાનો અખત્યાર.

સાક્ષીને પાછો બોલાવીને સવાલ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

બાબ ૧૬ મો.

સોગનનામાં (આફિડેવિટ) વિશે.

સોગનનામાં
થી કોઈ પાત શા
ખિત કરવાનો હુ
કમ થઈ શકે.

૧૬૪. કોઈપણ વખતે પુરતું કારણ હોય તો, કોરટને યોગ્ય જણાય
તે શરતો કરીને, કોઈ વિશ્વ હકીકત અથવા હકીકતો સોગનનામાંથી (આ-
ફિડેવિટથી) શાખિત કરવી અથવા કોઈ સાક્ષીનું સોગનનામાં સુનાવણી વ-
ખતે વાંચવું, એવા હુકમ કરવાને કોઈપણ અવલ કોરટ તથા કોઈપણ
અધીશ કોરટ મુખત્તાર છે.

પરંતુ કોરટને એમ જણાય કે, એમાંથી એક પક્ષકાર શુદ્ધધીથી કોઈ
સાક્ષીને ઉલટ તપાસણી કરવાસાથે બાલાવવા માગે છે, અને તે સાક્ષી
હાજર કરાય તેમ છે, તો તે સાક્ષીને સોગનનામાંથી શહીદી આપવાનો
અખત્તાર મળે તેવા હુકમ ન કરવા.

ઉલટ તપાસ
ણી સાથે સોગન
નામાં કરનારે હા-
જર રહેવું એમ
હુકમ કરવાનો
અખત્તાર.

૧૬૫. કોઈપણ અરજી ઉપર સોગનનામાં કરીને શહીદી આપી શ-
કાય; પરંતુ સોગનનામાં કરનારની ઉલટ-તપાસણી કરવાસાથે તેને હાજર
રાખવાની એમાંથી કોઈ પક્ષકાર અરજ કરે, તો તે પ્રમાણે હાજર રહેવાનો
હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્તાર છે.

કોરટમાં જતે હાજર રહેવાની આ કાયદા પ્રમાણે સોગનનામાં કરના-
રને માફી ન મળી હોય, અથવા કોરટ બીજી રીતે ન ફરમાવે તો, તેણે
સદરહુ પ્રમાણે કોરટમાં હાજર રહેવું.

સોગનનામાં
માં લખવાનીખા
ખતો.

૧૬૬. સોગનનામાં કરનાર પોતાની જાતીકી માહિતીથી શાખિત ક-
રીશકે તેટલીજ હકીકતો સોગનનામાંમાં લખવી. પરંતુ ફરિયાદ ચાલતાની
દરમ્યાનની અરજીમાં, પોતે માનતો હોય તે મજબૂરનાં જો યોગ્ય કારણ
ખતાવવામાં આવે તો તેવા મજબૂર દાખલ થઈ શકે.

જો સોગનનામાંમાં અમસ્તી સાંભળેલી બાબતો લખી હોય અથવા
દલીલ બેલી બાબત લખી હોય, અથવા દસ્તાવેજની નકલો કે તેમાંના
ઉતારા લખ્યા હોય તેવા પ્રત્યેક સોગનનામાંનું અરજ (કોરટ બીજી રીતે
ન ફરમાવે તો) તે હાજર કરનાર પક્ષકારે આપવું.

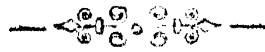
સોગનનામાં કુ
રનારને સોગન કો
ણે આપવા.

૧૬૭. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈપણ સોગનનામાં કરવાનું હોયતો તેમાં-

(અ) કોઈ કોરટ અથવા માજીસ્ટ્રેટ, અથવા

(બ) તે કામને વાસ્તે હે કોરટ નામે એવા કોઈ અમલદાર,
અથવા

(ક) સ્થાનિક સરકારે સામાન્યરીતે કે વિશેષરીતે તે કામને વાસ્તે અમલદાર નીમવાનો અધિકાર જે બીજી કોર્ટને અપ્યો હોય તે કોર્ટે નીમલો કોઈ અમલદાર, સોગનનામું કરનારને સોગન આપી શકે.

બાબ ૧૭ મો.

ફેસલા અને હુકમનામાં વિશે.

૧૬૮. યોગ્યરીતે પુરાવો લીધાપછી તથા પક્ષકારો અથવા તેમના પોતપોતાના પ્લીડરો કે કબુલ કરેલા મુખ્યત્વારો કહે તે સાંભળ્યા પછી, કોર્ટે તેજ વખતે અથવા કોઈ આગળને દિવસે, ખુલ્લી કોર્ટમાં ફેસલો કહી સંભળાવવો. જે આગળને દિવસે ફેસલો કહી સંભળાવવો હોય તો તે દિવસની યોગ્ય જગ્યાએ પક્ષકારોને અથવા તેમના પ્લીડરોને આપવી.

ફેસલો ક્યારે કે
હી સંભળાવવો.

ટીકા—૧૬૮. ૪ મુ. હા. રી. ૬૮મે આપેલો ફેસલો જુઓ. આ બાબત ખરોખર અમલ ન થયો હોય તો પણ ફેસલા બદલાવાની અગર તેમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર નથી પણ જે આવી નિયમ વિરુદ્ધ વરતણુકથી કોર્ટની હકુમતનો અગર કજીઆના ગુણુદોષ સંબંધી હરકત આવતી હોય તો જે ફેસલો ફેરવવો અગર રદ કરવો પાછળ કલમ ૫૭૮ જુઓ.

૧૬૯. પોતાની પહેલાં થઈ ગયેલા જડલે ફેસલો લખ્યો હોય પણ તે કહી સંભળાવ્યો ન હોય તો, તે ફેસલો કહી સંભળાવવાને જડજ મુખ્યત્વાર છે.

માજ જડલે
લખી રાખેલો ફે
સલો કહી સંભ
ળાવવાનો અખ
ત્વાર.

૨૦૦. કોર્ટની ભાષામાં અથવા અંગ્રેજીમાં અથવા જડજની રત્ન ભાષામાં ફેસલો લખવો.

૨૦૧. કોર્ટની ભાષાશિવાય બીજી કોઈ ભાષામાં ફેસલો લખ્યો હોય ત્યારે, જે કોઈપણ પક્ષકાર કોર્ટની ભાષામાં તેનો તરજુમો માગે તો, કોર્ટની ભાષામાં તેનો તરજુમો કરવો. અને તે તરજુમાઉપર જડલે અથવા તે કામને વાસ્તે જડજ નોમ તે અમલદારે સહી કરવી.

ફેસલાનો તર
જુમો.

૨૦૨. ફેસલો કહી સંભળાવતી વખતે ખુલ્લી કોર્ટમાં જડલે તે ઉપર તારીખ નાખીને સહી કરવી, અને શાખિદક ચુકો ફુરગત કરવાશિવાય અથવા મુકદ્દમાના કોઈ અગત્યના ભાગને હરકત ન આવે એવી કોઈ અણુધારી અપૂર્ણતા પૂરી પાડવાશિવાય અથવા ફરી તપાસશિવાય જે ફેસલામાં કંઈ ફેરફાર કરવો નહીં કે કંઈ વધારવું નહીં.

ફેસલા ઉપર
તારીખ નાખીને
સહી કરવી.

૨૦૩. સ્માલકાજ કોર્ટનો ફેસલામાં, નિર્ણય કરવાની બાબતે તક્ષા તે ઉપરનો ડરાવ, એ કરતાં વધારે લખવાની જરૂર નથી.

સ્માલકાજ કો
ર્ટનો ફેસલા.

ખીજી કોરટો
ના ફેસલા.

ખીજી બધી કોરટોના ફેસલામાં મુકદમાની સંક્ષેપમાં હકીકત, નિર્ણય કરવાની બાબતો, તે ઉપરના ઠરાવ, અને તે ઠરાવનાં કારણ, એટલું આ-વવું જોઈએ.

ટીકા—૨૦૩. કલમ ૧૬૬ પ્રમાણે પછીથી થનાર જડજ પોતાના પહે-લાંના ન્યાયાધીશ કરેલો ફેસલો વાંચી સંભળાવે પણ તેના ફેસલામાં જે ખામી હોય તે, કામ પાછું આવવા ઉપરથી સુધારી શકે નહીં.

નીચલી કોરટનો ફેસલો આ કલમ પ્રમાણે જેટલો જોઈએ તેટલો સ્પષ્ટ અને સમજી શકાય તેવો નહીં હોય તો પણ જો તેમાં અપીલ કોરટને અ-વશ્ય હોય તેટલી ખીના આવી જતી હોય તો પછી તે કામ પાછું મોકલવાની જરૂર નથી. ૬ વી. રી. ૬૭

કોર્ટ પ્રત્યેક મુ-દા ઉપર પોતાનો ઠરાવ લખવો.

અપવાદ.

હુકમનામાની તારીખ.

૨૦૪. મુદા કાઢવામાં આવ્યા હોય તેવી ફરિયાદોમાં પ્રત્યેક જુદા મુદાઉપર કોરટે પોતાનો ઠરાવ અથવા નિવેડો તથા તેનાં કારણો લખવાં. પરંતુ ફરિયાદના નિવેડાને વાસ્તે એક અથવા વધારે મુદાઉપરનો ઠરાવ બસ હોય તો બધા મુદાઓઉપર ઠરાવ તથા કારણ લખવાની જરૂર નથી.

૨૦૫. જે તારીખે ફેસલો કહી સંભળાવ્યો હોય તે તારીખ હુકમના-માઉપર નાખવી. તથા ફેસલા પ્રમાણે હુકમનામું લખેલું છે એવી પોતાની ખાતરી કરીને જડજે તે હુકમનામા ઉપર સહી કરવી.

ટીકા—૨૦૫. હુકમનામા ઉપર શીકો કરવાની જરૂર નથી હુકમનામું કેવી પ્રકારનું થવું જોઈએ તે નક્કી કરવાનું કામ ન્યાયાધીશનું છે અને ફેસલાના ઠરાવ પ્રમાણે હુકમનામું તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે કે નહીં તે જોવાનું કામ પક્ષકારોના વકીલોનું છે ન્યાયાધીશ પણ આ બાબત ખાતરી કરવી જોઈએ, ૧૦ વી. રી. ૬૬

હુકમનામામાં લખવાનો મજ-કુર.

૨૦૬. હુકમનામું ફેસલાનીસાથે મળતું આવવું જોઈએ. રજીસ્ટરમાં લખ્યા પ્રમાણે ફરિયાદનો નંબર, પક્ષકારોનાં નામ તથા વર્ણન, અને દા-વાની વિગત તેમાં આવવી જોઈએ; તથા જે દાદ અપાવી હોય તે અથવા ફરિયાદનો જે બીજો સુકાદો થયો હોય તે તેમાં સ્પષ્ટરીતે લખવો.

“ ફરિયાદમાં થએલા ખરચની રકમ, તથા તે ખરચ કયા પક્ષકારે શા પ્રમાણમાં” આપવું, એપણ હુકમનામામાં લખવું.

હુકમનામું ફુરસ્ત કરવાનો અ-ખતાર.

ફેસલાથી ઉલટું હુકમનામું છે એમ માલમ પડે, અથવા હિસાબ મળવાની કે હસ્ત દોષની કંઈ સુક હુકમનામામાં માલમ પડે, તો કોરટે, પોતાની મજે અથવા કોઈ પક્ષકારની અરજીપરથી, ફેસલાનીસાથે મળતું આવે એવી રીતે હુકમનામું ફુરસ્ત કરવું, અથવા સુક હોય તે સુધારવી. પરંતુ જે ફુરસ્તી કરવાનો વિચાર હોય તેની યોગ્ય નોટીસ પક્ષકારોને અ-થવા તેમના પત્નીડરોને આપીને તૈમ કરવું.

ટીકા—૨૦૬. નીચલી કોરટનું હુકમનામું ઉપલી કોરટ બાહાલ રાખે એટલે તે હુકમનામું અપીલ કોરટનું ગણાય અને પછી તેમાં અપીલ કોરટજ ફરકાર કરી શકે. ૨ મુ. હા. રી. ૧૦૬.

હુકમનામામાં હસ્તનોંધથી લખાણમાં થયેલી ચુક અપીલમાં સુધારવામાં આવી હતી. ૬. લો. રી. ૧ મુબાઈ ૧.

હુકમનામું બળવતારી કોરટ પણ તેમાં ફરકાર કરી શકે નહીં એટલે કે જો હુકમનામામાં ખરચ ઉપર બાજ અપાવ્યું ન હોય તો પછી તે કોરટ બાજ અપાવી શકે નહીં જે કોરટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોરટને અરજ કરવી જોઈએ.

૨૦૭. ફરિયાદનો વિષય સ્થાવરમિલકત હોય, અને તે મિલકત ચતુઃસીમાથી અથવા જમાબંદીના કે મોજણીના દફતરમાંના નંબરથી ઓળખાવી હોય, તો તે ચતુઃસીમા અથવા નંબર હુકમનામામાં લખવા.

૨૦૮. જંગમમિલકતબાબત ફરિયાદ હોય, અને તે મિલકત આપવાનું હુકમનામું થાય ત્યારે, તે મિલકત ન આપી શકાય તો તેને બદલે આપવાની પૈસાની રકમ પણ તેમાં લખવી.

૨૦૯. વાદીના લેહેણ રૂપીયાની ફરિયાદ હોય ત્યારે, જે મુદ્દલ રકમ અપાવવાનો ઠરાવ કર્યો હોય તેનું ફરિયાદ માંડ્યા, પહેલાનું કંઈપણ મુદતનું બાજ અપાવ્યા ઉપરાંત, ફરિયાદની તારિખથી હુકમનામાની તારીખ સુધીનું કોરટને વાજબી લાગે તે દરથી તે મુદ્દલનું બાજ આપવાનો હુકમનામામાં હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે; વળી તેની સાથે આપ્રમાણે કુલ રકમ ઠરાવવામાં આવે તેનું હુકમનામાની તારિખથી વસુલની તારીખ સુધીનું, અથવા તેનાથી પહેલાંની કોરટને યોગ્ય લાગે તે તારીખ સુધીનું, કોરટ વાજબી ધારે તે દરથી બાજ આપવાનો હુકમનામામાં હુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૨૦૯. બાજનો દર કેટલો અપાવવો તે બાબતનો કોરટને અખતાર છે તે સ્વચ્છંદ પણ વાપરવાનો નથી પણ કાયદાને અનુસરીને વાપરવાનો છે અને તે ઉપર અપીલ કોરટની સત્તા છે. ૬ વી. રી. ૧૮૭.

બાજ આપવાનો હુકમ થયો હોય અને તેનો દર હુકમનામામાં લખાવવામાં ન આવ્યો હોય તો તે પાછળથી હુમરી શકાય. ૭ બે. હા. રી. ૩૩ આપેન્ડીક્ષ. આને માટે હુકમનામા વાળાએ હુકમનામું સુધારવાની કોરટને અરજ કરવી અને સામા પક્ષકારોને નોટીસ આપ્યા પછી કોરટ તે પ્રમાણે ફરકાર કરી શકે.

જો એક ખત ઉપર વસુલ આપ્યું હોય અને તે વસુલનો આંકડો જે બાજ ચઢ્યું હોય તેનાં કરતાં ઓછો હોય તો તે વસુલ બાજ પેટે ગણાય અને લેહેણદાર ખતનું લેહેણ તથા હુકમનામાની તારીખ સુધીનું બાકી રહેલું બાજ માગી શકે. (૮ બે. હા. રી. ૧૧૦).

મુદ્દલ જેટલું બાજ અપાવવું એવો જે હિંદુશાસ્ત્રનો નિયમ છે તે નિયમ કોરટે કરેલું હુકમનામું ગરોબર ભરપાયા થાય ત્યાં સુધી જે બાજ ચઢે તેને

સ્થાવર મિલકત લેવાનું હુકમનામું.

જંગમ મિલકત આપવાનું હુકમનામું.

પૈસાની ફરિયાદમાં મુદ્દલ રકમ ઠરાવી હોય તે ઉપર કંઈ બાજ આપવાનું હુકમનામામાં ફરમાવી શકાય.

લાગુ પડતો નથી. ઇ. લો. રી. ૧ મું. ૭૩.

હમાથી પૈસા
આપવાનું.

હુકમનામામાં
ફરમાવી શકાય.

હુકમનામું થ
યા પછી હમાથી
રૂપીયા આપવા
નો હુકમ.

૨૧૦. રૂપીયા આપવાનાં બધાં હુકમનામામાં, પુરતું કારણ હોય
તો, બાબત સાથે અથવા વગરબાબતે હમાથી રૂપીયા આપવાનો હુકમ કરવા-
ને કોરટ મુખત્યાર છે.

અને એવું બધું હુકમનામું થયાપછી હુકમનામાના દેણદારની અર-
જ ઉપરથી તથા હુકમનામાવાળાની સંમતીથી—બાબત આપવાવિશે, પ્રતિ-
વાદીની મિલકત જપ્ત કરવાવિશે, અથવા તેની પાસેથી જમીન લેવાવિશે,
અથવા બીજી કોઈ બાબત, કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને,—હુકમનામું
થએલી રકમ હમાથી આપવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

આ કલમમાં તથા કલમ ૨૦૬ માં ફરમાવ્યું છે તે શિવાય પક્ષકા-
રોના કહેવાથી કોઈપણ હુકમનામામાં ફેરફાર કરવો નહીં.

ટીકા—૨૧૦. ફેસલામાં ફેરફાર કરવાની બાબતમાં ૨૦૨ કલમ જુઓ.

આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવો કોરટની ખુશી ઉપર છે તે હુકમનામાની
અને ખરચની રકમ હપતે બરવાનો હુકમ કર્યો હોય તેમાં નો હપતો પડશે
તો આખી રકમ આપવી પડશે. એવાં પણ સાધારણ રીતે હુકમ થઈ
શકે છે.

એક ખતની રકમ ધીમે ધીમે આપવાનું હુકમનામું બાહ્ય રાખવામાં
આવ્યું હતું વેપારની ઉથલ પાથલથી નહીં. પણ બેઠ થવાથી પૈસા આપી
શકે તેવી પ્રતિવાદીની સ્થિતિ રહી નહોતી. આ બાબતની કારણ હતું.

હવે એ પુરું કરવું એવું હુકમનામામાં લખ્યું. અકસ્માત રહી ગયું હોય
તો તે બુલ કોરટ સુધારી શકે છે. પણ તેમ નહોતું હોય તો કોરટ એવા ફેરફાર
હુકમનામા વાળાની કબુલત શીવાય કરી શકતી નથી. ૪ મું. હા. રી. ૭૭.

જમીનવિશેની
ફરિયાદોમાં બા
બ સાથે દરમ્યાન-
ની ઉપજ આ
પવાનું હુકમના-
મું કરવાને કોરટ
મુખત્યાર છે.

૨૧૧. બાંહેધ બીજી ઉપજ મળે તેવી સ્થાવરમિલકત પાછી કબ-
જમાં લેવાવિશે ફરિયાદ હોય ત્યારે, ફરિયાદ થયાની તારિખથી તે જેના
લાભમાં હુકમનામું થયું હોય તે પક્ષકારને કબજે મળે ત્યાંહાં સુધીની, અ-
થવા હુકમનામાની તારિખથી ત્રણ વરસ સુધીની (એમાંથી પહેલો જે બ-
નાવ અને ત્યાંહાં સુધીની) તે મિલકતની દરમ્યાનની ઉપજ અથવા બાંહેધ અ-
ને તેની સાથે તેના ઉપર, કોરટને યોગ્ય જણાય તે દરથી, બાબત આપવાનો
હુકમનામામાં ઠરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ખુલાસો:—મિલકતની “દરમ્યાનની ઉપજ” એટલે તે મિલકતનો ગે-
રવાજબી કબજે ડ્રોખનાર માણસને તેથી ખરેખરી ઉપજ મળી હોય તે,
અથવા સાધારણ ઉદ્યોગથી તે જે ઉપજ મેળવી શકત તે, તથા તે ઉ-
પજનું બાબ.

ટીકા—૨૧૧. આ કલમમાંથી “જમીન અથવા બીજી મિલકત” એ
શબ્દો કાઢી નાખવા જેમને બદલે “સ્થાવર મિલકતનો કબજે પાછો મેળ-

વવાનો” એ શબ્દો મુકવામાં આવ્યા છે.

“મીનપ્રોફીટસ” એ શબ્દોની વ્યાખ્યામાં “આવા નફા ઉપર બાજ સુધા” એટલા શબ્દો ઊંચરવામાં આવ્યા છે.

આ કલમના સંબંધમાં ૨૪૪ મી કલમ જુઓ. હુકમનામું બજાવતી વખતે મીનપ્રોફીટસ નકી કરવા બાબતની તે કલમ છે” જેના લાભમાં હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તેનો મીનપ્રોફીટસ લેવાનો હક હોય તો તે બાબત હુકમનામામાં દર્શાવવી જોઈએ કે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ “મીનપ્રોફીટસ” નકી કરી શકે નહીં તો જો હાવાની તારીખથી તે હુકમનામું થતા સુધીની દરમિયાન ઉપજ નકી કરવામાં ન આવી હોય અગર તેની તપાસ કરવાનું બાકી બજાવતી વખતે રાખ્યું ન હોય તો, તેવા દરમિયાન નફાને માટે જુદો ઘણો લાવવો જોઈએ. (૧૫ બ. લો. રી. ૩૮૩, ૭ વી. રી. ૩૬૪).

ન્યારે કોઈ પક્ષકારને દરમિયાન નફો લેવાનો હક છે. એમ ઠરાવવામાં આવ્યું હોય ત્યારે ગેરકાયદે કબજો જોણે લીધો હોય ને જો પોતે જોરું ઉત્પન્ન કર્યું છે તેટલું ખરો હકદાર તે જમીનમાંથી પેદા નહીં કરી શકતો એવું બનાવવાનો હક નથી; પણ પોતે મુડી ખરસો તે જમીનમાં વીશેષ નફો પ્રાપ્તિ કર્યો હોય તો તે વાત વીચારમાં લેવી જોઈએ. (૯ વી. રી. ૪૭૩).

૨૧૨. સ્થાવર મિલકતનો કબજો પાછો મૂળવા બાબત તથા ફરિયાદ થતા પહેલાંની કોઈ મુદતની તે સ્થાવર મિલકતની ચડેલી દરમિયાનની ઉપજ બાબત ફરિયાદ હોય, અને તે ઉપજની રકમને વાસ્તે તકરાર હોય તો કોર્ટ ગમે તો, હુકમનામામાંજ તે રકમનો નિર્ણય કરે, કે નહીં તો તે મિલકતનું હુકમનામું કરે, અને દરમિયાનની ઉપજની રકમ બાબત ચોકશી કરવાનું ફરમાવીને તેનો બીજા હુકમથી નિકાલ કરે.

ટીકા—૨૧૨. આ કલમમાં ફક્ત આગલી કલમમાં દરમિયાન નફાની વ્યાખ્યા આપી છે તેનેજ લાગુ પડે છે.

હુકમનામું નુકશાની બાબતનું હોય તો તે નુકશાની કોર્ટેજ નકી કરવી. બજાવણી વખતે તેનો નિર્ણય થવા સાર તે બાબત રાખી મુકવી નહીં. (૧૭ વી. રી. ૨૬૯).

૨૧૩. કોઈ મિલકતનો હિસાબ લેવાની તથા કોર્ટના હુકમનામું પ્રમાણે તે મિલકતનો યોગ્ય વહિવટ કરવાની ફરિયાદ હોય ત્યારે, હુકમનામું કરતાં પહેલાં કોર્ટે તે હિસાબ લેવાનો તથા ચોકશી કરવાનો હુકમ કરવો, તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા બીજા હુકમો કરવા.

આ કાયદો અમલમાં આવે ત્યાર પછી મૈયત થયેલા કોઈ સમ્પત્તી મિલકતનો વહિવટ કોર્ટ મારફત થતો હોય તેમાં, તે સમ્પત્તિનું કંઈ અને જવાબદારી પુરેપુરી અદા કરવાને માટે તે મિલકત અપૂર્તી જણાયતો, —જમીનગીવાળા અને વગર જમીનગીવાળા બેહેણદારોના પોતા પોતાના હકો વિશે, તથા જે દેવું અને જવાબદારી સાબિત થઈ શકે તેવા

ફરિયાદ પહેલાંની દરમિયાનની ઉપજની રકમનો કોર્ટ નિર્ણય કરે અથવા તે વિશેની ચોકશી બાકી રાખે.

વહિવટની ફરિયાદો.

દેવા અને જવાબદારી વિશે, અને વર્ધાસન તથા બાવી અને અવલંબી જવાબદારીઓની અનુક્રમે કીમત કરવા વિશે, નાદાર ઢેરલા સંખ્યોની ઇસ્ટેટને વાસ્તે જે તે વખતે નિયમ ચાલુ હોય, તે નિયમ પ્રમાણે કામ કરવું.

અને આવા કોઈ પણ કામમાં, તે મિલકતમાંથી પૈસા મળવાનો જે સંખ્યોને હક હોય હોય તે તમામ સંખ્યો, તે મિલકતના વહિવટના હુકમનામા ઉપર આધાર રાખીને, આ કાયદાની રૂઢિએ પોતપોતાના જે હક હોય તે માગી શકે.

સને ૧૮૭૨ ના હિંદુસ્તાનના કરાર આક્ટની કલમ ૨૬૫ પ્રમાણે કરેલી અરજી આ કલમના અર્થ પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદોએ એમ સમજવું.

અગ્રકયાધિકારનો હક અમલમાં લાવવાની ફરિયાદ,

૨૧૪. મિલકતના કોઈ અમુક વચ્ચાણમાં અગ્રકયાધિકારનો હક અમલમાં લાવવાની ફરિયાદ હોય, અને કોરટ વાદીની તરફેણમાં ઠરાવ કરે ત્યારે, જે ખરીદીની રકમ કોરટમાં બરી ન હોય તો, હુકમનામામાં એક દિવસ જણાવીને લખવું કે તે દિવસ પહેલાં અથવા તે દિવસે તે રકમ બરવી. વળી હુકમનામામાં એવા ઠરાવ કરવો કે—હુકમનામામાં વાદીના ઉપર ખરચ નાખ્યું હોય તે ખરચ સુધાંત તે ખરીદીની રકમ આપે ત્યારે વાદીએ મિલકતનો કબજો લેવો, પરંતુ તે રકમ તથા ખરચ સાદર હુ પ્રમાણે ન બરે તો ફરિયાદ ખરચ સુધાં કાઢી નાંખેલી ગણવી.

પંચાણું તોડવાની ફરિયાદ.

૨૧૫. પંચાણું તોડવાની ફરિયાદ હોય ત્યારે, હુકમનામું કરતાં પહેલાં, એક દિવસ ઠરાવીને તે દિવસે પંચાણું તુટ્યું એમ ગણવાનો અને પોતાને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે હિસાબ લેવાનો તથા બીજાં કૃત્ય કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

મુખ્ય તથા તેના મુખત્યારની વચ્ચેના હિસાબ બાબતની ફરિયાદ.

૨૧૫. અ. મુખ્ય તથા તેના મુખત્યારની વચ્ચે પૈસા સંબંધી જોણ દેણનો હિસાબ લેવાની ફરિયાદમાં, તથા જે ફરિયાદો વિશે આ કાયદામાં પાછળ ઠરાવ કરવામાં આવ્યો ન હોય એવી તમામ ફરિયાદોમાં, કોઈ પક્ષકારને મળવાની કે કોઈ પક્ષકાર પાસેથી મળવાની રકમ નકી કરવા સાથે હિસાબ લેવાની જરૂર હોય ત્યારે, કોરટે હુકમનામું કરતાં પહેલાં પોતાને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે હિસાબ લેવાનો હુકમ ફરમાવવો.

ટીકા—૨૧૫. આ કલમમાં ૨૧૫ અ. આ કલમ નવી ઉમેરવામાં આવી છે. ૨૧૫ કલમ પંચાણું તોડવા બાબતના દાવામાં કોરટે કેમ અમલ કરવો તે વીશે છે. આ કલમના વધારાથી કોરટેએ બીજા બાબતોમાં કેમ અમલ કરવો તે જણાય છે.

સામો દાવો આપ્યો હોય ત્યારે હુકમનામું.

૨૧૬. વાદીના દાવાની સામે પ્રતિવાદીએ પોતાની લહેણી રકમનો સામો દાવો કર્યો હોય, અને તે સામો દાવો મંજૂર રાખ્યો હોય તો, વાદીના કેટલા રૂપિયા લહેણા છે તથા પ્રતિવાદીના (જે કંઈ હોય તો) કેટલા રૂપિયા

લેહેણાછે એ હુકમનામામાં લખવું, અને બેમાંથી જે પક્ષકારનું જેટલું લેહેણું જણાય તેણે તે વસુલ કરવાનું હુકમનામું કરવું.

હુકમનામામાં કોઈ રકમ કોર્ટે પ્રતિવાદીને અપાવી હોય તો, અપીલ અથવા બીજી બાબતોને વાસ્તે જાણે પ્રતિવાદીએ વાદીની ઉપર જુદી ફરિયાદ કરીને તે રકમનો દાવો કર્યો હોય તે પ્રમાણે તે હુકમનામાની અસર થશે અને તેજ નિયમો તેને લાગુ પડશે.

ટીકા—૨૧૬. પ્રતિવાદી જે “સેટઓફ” નો હક્ક હોય તો જે સામા દાવાનું હુકમનામું પ્રતિવાદીના લાભમાં થઈ શકે. ૨૫ વી. રી. ૨૭૫

૨૧૭. પક્ષકારો કોર્ટને અરજ કરે તો તેમને અરચેથી ફેસલાની તથા હુકમનામાની સહી સાથેની નકલો આપવી.

પ્રતિવાદીને અપાવેલી રકમ ની બાબતમાં હુકમનામાનું ફળ.

ફેસલાની તથા હુકમનામાની સહી સુધાંતની નકલો આપવી.

બાબ ૧૮ મો.

અરચવિશે.

૨૧૮. આ કાયદાપ્રમાણે કોઈ અરજનો મિકાલ કરતી વખતે તે અરજનું અરચ કોર્ટ બેમાંથી ગમે તે પક્ષકારને અપાવે, અથવા કામની કોઈ આગળની સુનાવણી સુધી તે અરચનો વિચાર કરવાનું રહેવા દે.

૨૧૯. પ્રત્યેક પક્ષકારનું અરચ,—તેણે પોતે કે ફરિયાદના કોઈ બીજા પક્ષકારે—કોણે સોસવું, અને તે બધું કે કેટલો ભાગ કે શાપ્રમાણમાં સોસવું એ ફેસલામાં ફરમાવવું.

ટીકા—૨૧૯. મજબૂત વેચાવવાના દાવાનું અરચ દરેક પક્ષકારને માથે નાંખવું જોઈએ કેમકે આવા દાવાનું અરચ અમુક પક્ષકારના કાયદા વિરુદ્ધ કૃત્યથી કરવું પહેલું હોતું નથી.

(૩ બે. લો. રી. ૧૩૦) પણ આ ફેસલાના સંબંધમાં ૧૪ વી. રી. ૬૪ માં ફેસલો છે તે જુઓ. તેમાં એમ ઠરાવ્યું છે કે વાદીને વહેંચણીનું પૂરેપૂરું હુકમનામું મળે તેટલાજ સાફ બીજા ભાગીદારોને પ્રતિવાદીમાં દાખલ કર્યા હોય તો અરચ વાદીએ જમાવવું જોઈએ.

જે પક્ષકારોને દાવામાં કોઈ હિત નથી પણ જેમને નીરર્થક દાવામાં સામેલ કર્યા છે તે પક્ષકારોને અરચ મળવું જોઈએ.

આ બાબત કોર્ટની મુખત્યારી ઉપર છે અને તે ઉપર અપીલ નથી. (૨ બી. રી. ૩૩) આ છેલ્લી બાબતના સંબંધમાં ૧ મ. લા. રી. ૭૪ મે ફેસલો છે તે જુઓ. તેમજ કલકત્તા હાઇકોર્ટની ફુલબેંચે એમ ઠરાવ્યું છે કે અરચની બાબત ઉપર અપીલ થઈ શકે. (૬ વી. રી. ૧૮૭).

બીજાને હેરાન કરવા અથવા નુકશાન કરવા સાથેજ દાવો આણવામાં આવ્યો હોય તો અરચ અપાવવું જોઈએ નહીં. (હાઇડ. સી. પે. ૧૨૨).

અરજોનું અરચ.

અરચ કોણે આપવું એ ફેસલામાં ફરમાવવું.

વાદીને દાવાનું કારણ નથી એમ ગણી તેનો દાવો કાઢી નાંખવામાં આવ્યો હોય તોપણ તેનું અરજ્ય પ્રતિવાદીને શીર નાંખવું એ ગેરવ્યાજબી છે. ૩ મ. હા. રી. ૧૧૩.

એક સખસને તેના સામું દાવાનું કારણ બતાવ્યા વગર પ્રતિવાદી કરવામાં આવ્યો હોય તો તે સખસનું અરજ્ય સહ પ્રતિવાદીઓ પાસેથી અપાવવું જોઈએ નહીં; પણ વાદી પાસેથી અપાવવું જોઈએ. (૧૦ વી. રી. ૧૬૪).

જ્યારે કોરટના હુકમથી બધી બાબતોનો ચુકાદો કરવાનું કામ લવાદીને સોંપવામાં આવ્યું હોય તો તે સોંપવાનો હુકમ તથા લવાદનામાના અરજ્ય બાબત ઠરાવ કરવાનો તે લવાદીને સત્તા છે. ૧ બ. હા. રી. ૧૪૪

અરજ્ય વિશે
કોઈનો અખત્યાર.

૨૨૦. પ્રત્યેક અરજનું અને ફરિયાદનું અરજ્ય પોતાને યોગ્ય જણાય તે રીતે અપાવવાનો તથા વેચી આપવાનો પૂર્ણ અખત્યાર કોરટને છે, અને મુકદ્દમાનો ઇનસાફ કરવાની હકુમત કોરટને ન હોય એટલા ઉપરથી આ અખત્યારનો અમલ કરવાને હરકત નથી.

પરંતુ કોઈ અરજનું અથવા ફરિયાદનું અરજ્ય તેના નિકાલને અનુસરતી રીતે ન આપવાનું કોરટ કરમાવે તો કોરટે પોતાનાં કારણ લખવાં.

આ કાયદાપ્રમાણે અરજ્યબાબત કરેલો દરએક હુકમ, હુકમનામાનો ભાગ ન હોય ત્યારે, જાણે તે પૈસાબાબતનું જ હુકમનામું હોય એ રીતે તે બંદનથી શકાય.

ટીકા—૨૨૦. અરજ્યની બાબત બહુ સાધારણ છે. એ બાબતમાં કોરટને પુરકજ સ્વતંત્ર અખત્યાર છે. તેથી તે અખત્યાર વાપરવામાં કામની બધી બીના તેમજ પક્ષકારોની વરતણક ઉપર ધ્યાન રાખવું જોઈએ, એ નિયમ હમેશાં ખરો નથી. ૬ વી. રી. ૬૧ને પાને શીવદયાળ તેવારી. વી. જુદનાથ તેવારીનો કેસ જુઓ.

અરજ્યની બાબત કોરટની હુકમ નવો છે તેમ છતાં પણ અરજ્ય અમુક પક્ષકાર ઉપર ના નાંખવામાં શા માટે આવ્યું છે તેનું કારણ આપવાને કોરટ બંધાએલી છે. ૧૧ વી. રી. ૪૮

અરજ્યની બાબતમાં અપીલ થાયકે નહીં તે વીશિનો ચોખ્ખો ઠરાવ નથી. પણ ૨૧૯ મી કલમ પ્રમાણે અરજ્યનો હુકમ ફેશલાના કલમ પ્રમાણે તે હુકમનામાની પણ ભાગ ગણી શકાય અને કલમ ૫૪૦ માં કહેલું છે. હુકમનામાના કોઈ ભાગ ઉપર અપીલ થઈ શકે અને ૫૮૪મી કલમમાં સ્પેશલ અપીલ બાબત પણ ઠરાવ છે. તોપણ જ્યારે ઘણાજ દેખીતો ગેર વ્યાજબી ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હોય અથવા તે ઠરાવ રીવાજ વીરુદ્ધ હોય તોજ અપીલ કોરટે ૫૩૫ પડવું. ૮ મુ. હા. રી. ૧૦૦

એકજ કુટુંબના અને એકજ જગ્યાએ રહેનારા માણસને સઘળાં જો સામાન્ય દાવાનું કારણ લખી બધાયના છીપર એક દાવો કર્યો હોય અને તેમાં તે બધા પ્રતિવાદીઓના લાભમાં ઠરાવ કરવામાં આવે તો તે બધાને એકજ જુજ અરજ્ય મળવું જોઈએ. ૧૨ મુ. હા. આ. ૧૫૭.

પણ જો આવા દાવામાં દરેકનો અચાવ રૂપે જુદો જુદો હોય તો જુદા અરસ અપાવવું જોઈએ. ૧૧ વી. રી. ૧૬.

૨૨૧. એક પક્ષકારને બીજા પક્ષકારે અરસ આપવાનું હોય, અને તે બીજા પક્ષકારની પહેલા પક્ષકારપાસે કંઈ રકમ લેહેણી છે એવી કબુલત હોય અથવા એમ ફરિયાદમાં માલમ પડ્યું હોય, તો તે લેહેણામાં અરસનો સામો દાવો મળે અપાવવાનું ફરમાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

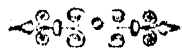
જો રકમ કબુલ હોય અથવા લેહેણી માલમ પડે તેમાં અરસ મળે અપાવી શકાય.

૨૨૨. અરસ ઉપર દર વરસે દર શેકડે છ ટકાસુધીના દરનું બાજ અપાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અને તે અરસ બાજસાથે અથવા વગરબાજે ફરિયાદના વિષયમાંથી વસુલ કરવું અથવા તેનો જોગે ફરિયાદના વિષય ઉપર રાખવો એવો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

અરસ ઉપર બાજ.

વિષયમાંથી અરસ વસુલ.

ટીકા—૨૨૨. હુકમનામાં ફરમાવ્યું ના હોય તો અરસ ઉપર બાજ મળે નહીં. ૬. લો. રી. ૩ કલકત્તા. ૧૧૧

બાબ ૧૯ મો.

હુકમનામાંની બજાવણીવિશે.

અ. — કંઈ કોર્ટથી હુકમનામાં બજા શકે તેવિશે.

૨૨૩. કોઈપણ હુકમનામું, જે કોરટે તે કર્યું હોય તે કોર્ટથી, અથવા આ આક્ટમાં હવે પછી જે દરાવો કરેલા છે તે પ્રમાણે જે કોર્ટને તે બજાવવાસાર મોકલ્યું હોય તે કોર્ટથી, બજા શકે.

જો કોર્ટથી હુકમનામું બજા કરે તે કોર્ટ.

હુકમનામું કરનારી કોર્ટ, હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી, નીચે લખેલ પ્રસંગે તે હુકમનામું બીજી કોર્ટને બજાવવાસાર મોકલવાને મુખત્યાર છે:—

(અ) જેના ઉપર હુકમનામું થયું હોય તે શખસ તે બીજી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં અરેઅર અને અપમુશીથી રહેતો હોય કે ધંધો ચલાવતો હોય કે કમાઈને વાસ્તે જતે કામ કરતો હોય. તો, અથવા

(બ) હુકમનામું કરનારી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે હુકમનામું પુરૂં થાય એટલી તે શખસની મિલકત ન હોય, અને તે બીજી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેની મિલકત હોય તો, અથવા

(ક) હુકમનામું કરનારી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહારની સ્થાવરમિલકત મેચવાને હુકમનામાં ફરમાવ્યું હોય તો, અથવા

(૬) હુકમનામું કરનારી કોર્ટને બીજા કોઈ કારણથી એમ લાગે કે તે બીજી કોર્ટે હુકમનામું બજાવવું જોઈએ તો; પરંતુ આમાં જે બીજા કારણથી તેમ લાગ્યું હોય તે કારણ કોર્ટે પોતે દફતરમાં લખવું જોઈએ.

હુકમનામું કરનારી કોર્ટ પોતાને મનથી તે હુકમનામું બજાવવાસાર પોતાના તાબાની કોઈ કોર્ટને મોકલવાને મુખ્યત્વે છે.

આ કલમપ્રમાણે બજાવણીસાર જે કોર્ટને હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે કોર્ટે, તે બજાવણીની વાત, અથવા તે બજાવવાનું ન બને તો જે હકીકતોને લીધે તે બજાવવાનું નબળું હોય તે હકીકતો, હુકમનામું કરનારી કોર્ટને લખી જણાવવી.

રમાલકાજકોર્ટ સાંભળી શકે એવા મુકદ્દમામાં હુકમનામું થયું હોય, અને કલકતા, મદ્રાસ, મુંબાઈ અથવા રંગુનમાં તે બજે એવી હુકમનામું કરનારી કોર્ટની મરજી હોય, તો કલમ ૨૨૪ની રકમ (અ)(બ)(ક) મા અનુક્રમે કહેલી નકલો અને સરટિફિકેટ, કલકતા, મદ્રાસ, મુંબાઈ અથવા રંગુન (જે હોય તે) ની રમાલકાજકોર્ટને મોકલવાને તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટ મુખ્યત્વે છે. અને તે પ્રમાણે મોકલવામાં આવે એટલે તે રમાલકાજકોર્ટે જાણે તે હુકમનામું પોતેજ કર્યું હોય અને જેરીતે બજાવે તે રીતે તે બજાવવું.

હુકમનામું કરનારી કોર્ટ અને જે કોર્ટમાં તે બજાવવા મોકલવું હોય તે કોર્ટ એ બંને એકજ ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તો, પહેલી કોર્ટે બીજી કોર્ટને હુકમનામું પરબાર્યું મોકલવું. પરંતુ જે કોર્ટને હુકમનામું બજાવવા મોકલવું છે તે જુદા ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હોય તો, જે ડિસ્ટ્રિક્ટમાં હુકમનામું બજાવવું હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટની ડિસ્ટ્રિક્ટકોર્ટને હુકમનામું કરનારી કોર્ટે હુકમનામું મોકલવું.

ટીકા—૨૨૩. જેવું હુકમનામું કરવામાં આવ્યું હોય તેવુંજ બજાવવું જોઈએ તેમાં બજાવનારી કોર્ટ તેમાં ફેરફાર કરી શકે નહીં. ઇ. સો. રી. ૩ કલકત્તા ૧૧૧

૨૨૪. કલમ ૨૨૩ પ્રમાણે બજાવવાસાર હુકમનામું મોકલનારી કોર્ટે નીચે લખેલા કાગળો મોકલવા:—

પોતાનું હુકમનામું બીજી કોર્ટે બજાવવું એમ કોર્ટ ફરમાવે તો તે કામ બજાવવાની રીત.

(અ) હુકમનામાની નકલ,

(બ) હુકમનામું કરનારી કોર્ટની હકુમતમાં બજાવણી કરીને હુકમનામું પૂરું થયું નથી, અથવા ચોક્કસ હુકમનામું બ-

બધું હોય તો હુકમનામું કેટલું પૂરું થયું છે, અને તેનો કેટલો ભાગ બજાવ્યા વગરનો છે. એ વિશિષ્ટ સરટિક્ષિ-કેટ; તથા

(ક) હુકમનામું બજાવવાસાર કરેલા કોઈ હુકમની નકલ, અને તેવો કોઈ હુકમ ન કર્યો હોય તો તેવી મતલબનું સરટિક્ષિકેટ.

ટીકા—૨૨૪. જે કોરટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોરટમાંથી યોગ રીતે હુકમનામું આપ્યા શીવાય જે બીજી કોરટ તેની બજાવણી કરેતો બજાવણીમાં થએલું વેચાણ ૨૬ છે. ૮ વી. રી. ૩૧૦ અને ૯ વી. રી. ૩૮૮

એક વખત હુકમનામું મોકલવામાં આવ્યું હોય અને અપીલ થવાના કારણથી તે બજાવવામાં દીલ થઈ હોય તો બીજા સરટીફિકેટની જરૂર નથી. ૨૩ વી. રી. ૨૨૫

૨૨૫. જે કોરટને સદરહુપ્રમાણે હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે કોરટે, હુકમનામાની કે બજાવવાના હુકમની, અથવા તેની નકલોની, કે તે કરનારી કોરટની હકુમતની બીજી કંઈ શાખિતી વગર, તે નકલો અને સરટિક્ષિકેટ દાખલ કરવાં. પરંતુ કંઈ વિશેષ કારણો જડજની સહી સાથે દફતરમાં લખીને તે કારણોને લીધે જેને હુકમનામું મોકલ્યું છે તે કોરટ તેવી શાખિતી માગે તો તે નકલો ને સરટિક્ષિકેટ વગર શાખિતીએ દાખલ ન કરવાં.

૨૨૬. તે જકલો ઉપર પ્રમાણે દાખલ થાય એટલે, હુકમનામું કે હુકમ જે કોરટને મોકલ્યો હોય તે ડિસ્પિક્ટ કોરટ હોય તો, તે હુકમનામું અથવા હુકમ તે ડિસ્પિક્ટકોરટ બજાવે, અથવા તે ડિસ્પિક્ટકોરટ પોતાના તાબાની જે કોરટને બજાવવાનું કરમાવે તે કોરટ બજાવે.

ટીકા—૨૨૭. જે કોરટ ઉપર હુકમનામું બજાવવા સાર મોકલવામાં આવ્યું હોય તે કોરટ તે હુકમનામું બીજા ડીસ્પિક્ટમાં બજાવવા સાર મોકલી શકે નહીં. પણ હુકમનામાવાળાએ અસલ કોરટને અરજ કરી બીજા ડીસ્પિક્ટમાં તે બજાવવાનું નવું સરટીફિકેટ મળવવું જાઈએ. ૨૧ વી. રી. ૩૩૭

૨૨૭. જે કોરટને બજાવવાસાર હુકમનામું મોકલ્યું હોય તે કોરટ હોય તો, જાણે તે કોરટે પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતાં તે હુકમનામું કર્યું હોય, તે રીતે તે કોરટે તે હુકમનામું બજાવવું.

૨૨૮. આ બાબપ્રમાણે જે કોરટને હુકમનામું બજાવવાસાર મોકલ્યું હોય, તે કોરટનો તે હુકમનામું બજાવવામાં, જાણે તે મોકલેલું, હુકમનામું પોતે જ કર્યું હોય તો તે બજાવવામાં પોતાને જે અખત્યાર હોય, તે જ અખત્યાર ગણાશે. હુકમનામું બજાવવામાં હરકત કરનારા અથવા હુકમ ન માનનારા અખત્યારને તે કોરટ, જાણે તે હુકમનામું પોતે જ કર્યું હો-

હુકમનામા વગરની નકલ જે કોરટને મળે તે કોરટે શાખિતી વગર તે દાખલ કરવી.

જે કોરટને હુકમનામું અથવા હુકમ મોકલ્યો હોય તે કોરટે તે બજાવવાનું.

બીજી કોરટે મોકલેલું હુકમનામું કોરટે બજાવવાનું.

બજાવવા સાર બીજી કોરટોનાં આવેલાં હુકમનામાં બજાવવામાં કોરટનો અખત્યાર.

તે હુકમનામાં
અજવવામાં કરે-
લા હુકમો ઉપર
અપીલ.

૫ તે રીતે, શિક્ષા કરશે. અને તે હુકમનામાં અજવવામાં તે કોરટના હુકમોને,
જાણે તે હુકમનામાં પોતે જ કયું હોય તેવી રીતે, અપીલ સંબંધી નિયમો
લાગુ પડશે.

ટીકા—૨૨૮. જે કોરટ તરફ હુકમનામાં અજવવા સાર મોકલવામાં
આવ્યું હોય તે કોરટ હુકમનામાં વાળામાં મુદતના કાયદા પ્રમાણે તે અજવ-
વાનો હક્ક ખોલે છે કે નહીં. તે જોઈ શકે પણ કલમ ૨૪ મુજબ જે
કાગળો તે કોરટ પાસે આવ્યા હોય એ ઉપરથી તેવી હરકત જણાઈ આ-
વવી જોઈએ તે કાગળો શીવાય બીજી બાબત અજવનારી કોરટ જોઈ
શકે નહીં.

હિંદુસ્તાનની
સરકારે દેથી, સં-
સ્થાનોમાં સ્થાપિ-
લી કોરટોનાં હુક-
મનામાં.

૨૨૯. પરરાજ્યનાં અથવા સંસ્થાનના મુલકમાંની ગવર્નર જનરલ
ઇન કાંસિલના હુકમથી સ્થપાએલી કોઈ કોરટનું હુકમનામાં, તે કરનારી
કોરટની હુકમતમાં બજી શકે નહીં તો, આ બાબમાં ઠરાવ્યું છે તે રીતે પ્રિ-
ટિશ ઇંડિયાની કોઈ કોરટની હુકમતમાં અજવવી શકાય.

બી.—અજવણીની દરખાસ્તવિશે.

અજવણીસા
દરખાસ્ત.

૨૩૦. હુકમનામાંના માલીકની તે હુકમનામાં અમલમાં લાવવાની
ઇચ્છા હોય તો, હુકમનામાં કરનારી કોરટને અથવા, તે કામને વાસ્તે જે
કોઈ અમલદાર નીમ્યો હોય તો તે અમલદારને તેણે દરખાસ્ત કરવી; અ-
થવા પાછળ ગએલા ઠરાવો પ્રમાણે બીજી કોરટને હુકમનામાં મોકલ્યું હોય
તો, તે કોરટને કે તેના યોગ્ય અમલદારને દરખાસ્ત કરવી.

કોરટની નજરમાં આવે તો હુકમનામાંના દેણદારની જાત અને મિ-
લકત બંને ઉપર એકજ વખતે અજવણીનો હુકમ કરવાની ના પાડવાને
કોરટ મુખત્યાર છે.

પૈસા આપવાનું અથવા બીજી મિલકત સ્વાધીન કરવાનું હુકમનામાં
અજવવાને આ કલમ પ્રમાણે દરખાસ્ત કરી હોય ને તે મંજૂર થઈ હોય
તો, તેજ હુકમનામાં અજવવાની તારખાની કોઈ દરખાસ્ત નીચેની કોઈ
તારિખથી એટલે:—

(અ) જેનો અમલ કરવા માગ્યો હોય તે હુકમનામાંની તારી-
ખથી, અથવા તે હુકમનામાં બહાલ રાખનારા અપી-
લના (જે કોઈ હોય તો) હુકમનામાંની તારીખથી, અથવા

(બ) હુકમનામાં અથવા તાર પછીના કોઈ હુકમમાં એમ
કરે માગ્યું હોય કે ફલાણી તારીખે પૈસાનું કેઈ બરંજું
કરવું અથવા કેઈ મિલકત સ્વાધીન કરવી, તો દરખા-
સ્ત કરનાર જે પૈસાને અથવા મિલકતને વાસ્તે હુકમ-
નામાં અમલમાં લાવવા માગતો હોય, તે પૈસાનું બરંજું

કરવાને અથવા તે મિલકત સ્વાધીન કરવાને ગુમ્યાની તારીખથી—

બાર વરસ થઈ ગયા કેડે મંજૂર કરવી નહી.

દરખાસ્તની તારીખ પહેલાંનાં બાગલાંજ બાર વરસમાં કોઈ પણ વખતે હુકમનામાના દેણદારે દગાથી અથવા બળજોરીથી હુકમનામાનો બળવણી થવા દીધી ન હોય, તો સદરહુ બાર વરસ વીતી ગયા પછી હુકમનામાની બળવણીની દરખાસ્ત મંજૂર કરવાને આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી કોરટને અટકાવ થશે નહી.

આ કલમમાં ગમે તેમ કહ્યું હોય તે છતાં એ, આ કાયદો પાસ થયા પછી ત્રણ વરસની અંદર કોઈ પણ હુકમનામું અમલમાં લાવવાનું કામ ચલાવી શકાશે. પરંતુ આ કાયદો પાસ થતી વખતે જે કાયદો ચાલું હોય તે કાયદામાં એવું કામ ચલાવવાને જે મુદત ઠરાવી હોય તે સદરહુ ત્રણ વરસ પુરાં થતાં પહેલાંજ વીતી ન જાય તો તેમ થઈ શકે.

૨૩૧. એક કરતાં વધારે શખ્સોની તરફેણમાં એકઠું હુકમનામું થયું હોય, તો તે બધાના હિતને વાસ્તે, અથવા તેમાંનો કોઈ મરી ગયો હોય તો, બાકીના જીવતા તથા મૈયતના હકસંબંધવાળા વારસવડીલના હિતને વાસ્તે, તેમાંના કોઈ એક શખ્સ અથવા વધારે શખ્સો અથવા તેના કે તેઓના વારસ વડીલો આખું હુકમનામું બળવવાની દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે.

એકઠા હુકમનામાવાળાની દરખાસ્ત.

આ પ્રમાણે કરેલી દરખાસ્ત ઉપરથી હુકમનામું બળવવા દેવાનું પૂરતું કારણ કોરટને જણાય તો, જે શખ્સો દરખાસ્ત કરવામાં સામીલ થયા ન હોય તેમના હક જળવવા સાર જરૂર જણાય તેવા હુકમ કોર્ટ કરેલા.

ટીકા—૨૩૧. એક કરતાં વધારે હુકમનામાવાળા હોય તો તેવાને એક અથવા વધારેની અરજ ઉપરથી કોરટ હુકમનામું બળવે પણ અરજદારના બાગ જેટલુંજ હુકમનામું બળવવાની કોરટ પરવાનગી આપી શકે નહી.

૨૩૨. પોતાનો હક ખીજાને આપી દેવાના લખત (અસાઇન્મેન્ટ) થી અથવા કાયદાના અમલથી, કોઈ હુકમનામાની. માલકી હુકમનામાવાળા પાસેથી ખીજા કોઈ શખ્સને મળે તો, જેને તે મળે તે શખ્સ હુકમનામું કરનારી કોરટને તે બળવવાની દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે; અને તે કોરટને યોગ્ય લાગે તો, જાણે તે હુકમનામાવાળાએ દરખાસ્ત કરી હોય તે રીતે અને તેજ શરતોથી તે હુકમનામું બજી શકે.

હુકમનામાની માલકી જેને મળે તેણે કરવાની દરખાસ્ત.

પરંતુ એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે:—

(અ) પોતાનો હક ખીજાને આપી દેવાના લખત (અસાઇન્મેન્ટ)

નર્મોટ) થી હુકમનામું બીજાને આપ્યું હોય, ત્યારે તે આપનારને તથા હુકમનામાના દેણદારને તે દરખાસ્ત વિશેની લખેલી નોટીસ આપવી, અને આ બજાવણી ને વાસ્તે તેમની હરકતો (જો કંઈ હોય તો) કોર્ટ સાંભળે ત્યાંમુધી તે હુકમનામું બજાવવું નહીં.

(ખ) ઘણાએક સખસો ઉપરનું પૈસા બાબતનું હુકમનામું હોય અને તે તેઓમાંના એકને આપ્યું હોય તો તે બાકીનાઓ ઉપર બજાવવું નહીં.

ટીકા—૨૩૨. ખાનગી રીતે ૨૭૪૨૨ કરાવ્યા વગર હુકમનામા ઉપર શેરો કર્યા હોય તો તે હુકમનામું બીજાને આપ્યા પુરાવ ગણાય નહીં. ૧૦ વી. રી. ૧૪૪

હુકમનામું વેચ્યાની વાત હુકમનામાવાળો કબુલ કરતો હોય તો પછી હુકમનામાનો દેણદાર તે ખરીદદારનો હુકમનામું બજાવવાનો હક છે કે નહીં તે વાંચે વાંચે લેઈ શકે નહીં અસલ હુકમનામા વાળાને પૈસા આપ્યા છે તેટલોજ ફક્ત વાંચે તે ઉઠાવી શકે. ૭ વી. રી. ૩૧૩

હુકમનામાવાળો પોતાનું હુકમનામું બીજાને વેચે અને તે વેચાણ કમતી અવેજ વગરનું છે એમ કોર્ટ દ્વારા તેથી હુકમનામું ૨૬ જુલુ નથી વેચાતી લેનારના હક જાય પણ તે વેચનારના હક જતા નથી. ૪ વી. રી. ૫૧.

જેને હુકમનામું ચઢાવી આપ્યું હોય તો અસલ હુકમનામાવાળાના જીવીજ રેથીતીમાં નથી અને તેના જેટલા તેને હક બધું નથી કોર્ટને યોગ્ય લાગે તો તેને મળેલું હુકમનામું તે પોતે બજાવી શકે. ૧૫ વી. રી. ૨૮૩.

મુજ હુકમનામાવાળા ઉપર અમલમાં લવાય તે વા જો હક હોય તે હુકમનામું ચઢાવી લેનાર ઉપર રહેશે.

૨૩૩. મુજ હુકમનામાવાળા ઉપર હુકમનામાનો દેણદાર જે કાંઈ હક (ધકવીટીઝ) હોય તો તે) અમલમાં લાવત તે હક સુધાંત, હુકમનામું લેનારને, તે હુકમનામું મળ્યું છે એમ ગણાશે.

ટીકા—૨૩૩. હુકમનામું થતી વખતે હયાત હોય અને તે થયા પછી જે સંખસ મરી ગયો હોય તેની બાબતમાં આ કલમ લાગુ પડે છે. આ ઉપર દાવો બાંધી તેનું હુકમનામું મેળવ્યું. દાવો રાખલ થતા આવલ આ મરી ગયો હતો એમ માલુમ પડ્યું. આ પ્રમાણે હોવાથી અ. ના કાયદેસર વારસો ઉપર હુકમનામું બજાવવાનો વાદીનો હક આ કલમ પ્રમાણે થતો નથી એમ દરાવવામાં આબુ. ૧૦ વી. રી. ૪૫૫

બજાવણી પહેલાં હુકમનામાનો દેણદાર મરી જાય તો તેના વારસવડીલ ઉપર દરખાસ્ત થાય.

૨૩૪. હુકમનામું પુરેપુરું બજાવે તે પહેલાં હુકમનામાનો દેણદાર મુજ રી જાય તો, એવતના કાયદેસર વારસ વડીલ ઉપર તે બજાવવા સાથે હુકમનામાનો માલક હુકમનામું કરનારી કોર્ટને દરખાસ્ત કરવાને મુખત્યાર છે.

તે વારસ વકીલના હાથમાં આવેલી મૈયતની જોટલી મિલકતની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી નહીં હોય, તેટલી મિલકત પુરતોજ તે જવાબદાર થશે; આ જવાબદારી નફી કરવા સાથે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ, પોતાને મનથી અથવા હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હિસાબ તે વારસ વકીલ પાસે હાજર કરાવવાને મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૨૩૪. જો વારસ એવી કોર્ટની ખાત્રી ન કરી શકે તેના હાથમાં આવેલી મિલકતની જોણે યોગ્ય વ્યવસ્થા કરી છે તો હુકમનામાની બજાવણીમાં તેને કેદ પકડી શકાય. ૧૪ વી. રી. ૫૧૭

૨૩૫. હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત લખેલી કરવી, અને અરજદારે અથવા જે સંબંધિત કામની હકીકતની માહિતગારી છે એમ કોર્ટની ખાત્રી લાયક સાબિત થયું હોય તેવા કોઈ બીજા સંબંધિત દરખાસ્તના સાચાપણાનો એકરાર કરવો, તથા તેમાં નીચેની વીગતો એક પત્રકના રૂપમાં લખવી:—

હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્તનો મજબુર.

- (અ) ફરિયાદનો નંબર;
- (બ) પક્ષકારોનાં નામ;
- (ક) હુકમનામાની તારીખ;
- (ડ) હુકમનામા ઉપર કંઈ અપીલ થઈ છે કે નહીં તે;
- (ઈ) હુકમનામા પછી તકરારી બાબત વિશે પક્ષકારો વચ્ચે માં હોમાં છે કંઈ ગોઠવણ થઈ છે કે નહીં, અને થઈ હોય તો શી થઈ છે તે;
- (ફ) હુકમનામું બજાવવાને વાસ્તે પહેલાં કંઈ દરખાસ્તો કરી છે કે નહીં, કરી હોય તો શી શી અને તેમનું પરિણામ શું થયું તે;
- (ગ) હુકમનામાની રકમ એ લેણાની અથવા નુકસાનીના બદલાની મજવાની રકમ, બાજ અપાવ્યું હોય તો તે મુદ્દાંત, યાંય તે, અથવા હુકમનામામાં બીજું જે દાદ અપાવી હોય તે;
- (હ) કંઈ અરમ અપાવ્યું હોય તો તેની રકમ;
- (ઝ) જેના ઉપર હુકમનામું અમલમાં લાવ્યું હોય તે સંબંધિત નામ; અને
- (જ) કોર્ટની મદત કંઈ રીતે જોઈએ તો, એટલે કંઈ વિશેષ મિલકતજ સ્વાધીન કરવાનું હુકમનામું હોય તો, તે મિલકત સ્વાધીન કરાવવી; દરખાસ્તમાં લખેલાં સંબંધિત પકડીને કેદ કરવો; કે તેની મિલકત જાત કરવી;

અથવા માગવાની દાદના સ્વરૂપ પ્રમાણે બીજી રીતે જે જોઈએ તે.

ટીકા—૨૩૫. “દાવાની અરજીઓ ઉપર હકરાર કરવાની જે રીત છે તે પ્રમાણે તેના ઉપર હકરાર કરેલો.” એ શબ્દોને બદલે અરજદારે અગર કામની હકીકતથી વાકેબગાર છે, એવી જેના વિશે કોરટની ખાતરી કરી આપી હોય તે સખસે હકરાર કરેલો એ શબ્દો મુકવામાં આવ્યા છે.

દરખાસ્તમાં યોગ્ય રીતે જોઈએ તેટલું જ એકસ વરણન આપવું. (૭૨ વી. રી. ૮) અને તેની સાથે હુકમનામાની નકલ આપવાની જરૂર નથી. ૧૨ વી. રી. ૨૮ અને એક કરતાં વધારે દેણદાર હુકમનામાની ખુશીમાં આવે તેના વિરુદ્ધથી તે બજાવી શકાય. ૨ વી. રી. ૫૪ તોપણ ૨૩૨મી કલમ જુઓ.

કોરટને હુકમત નથી એવું હુકમનામું બજાવવાની કોરટ કોમીસ કરે તો જે વાદીએ, કોરટને બજાવણીની અરજી કરી તેના ઉપર નુકસાનાનો દાવો ચાલી શકે. ૮ વી. રી. ૮૮

જો ખોટા સખસ ઉપર બજાવણી કરવામાં આવી હોય અને કેદમાં ન જવું પડે અગર તેની મીલકત ન વેચાય તેટલા માટે હુકમનામાના પૈસા તે સખસ કોરટમાં ભરે તો તે પૈસા દાવો ખાંધી તે પાછા લેઈ શકે. (૮ વી. રી. ૮૮)

જંગમ મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત સાથે તેની યાદ આપવી.

૨૩૬. જ્યારે જ્યારે હુકમનામાના દેણદારની કુંઠ જંગમ મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત કરી હોય, પરંતુ તે મિલકત તેના કબજામાં ન હોય ત્યારે ત્યારે હુકમનામાવાળાએ જમ કરવાની મિલકતની જોઈએ તેટલા ખરોખર વર્ણનવાળી યાદ દરખાસ્ત સાથે આપવી.

સ્થાવર મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત હોય તો જમતી વિગત લખવાની તે.

૨૩૭. જ્યારે જ્યારે હુકમનામાના દેણદારની કુંઠ સ્થાવર મિલકત જમ કરવાની દરખાસ્ત કરી હોય, ત્યારે ત્યારે તે મિલકત ઓળખવાને બસ થાય એવું તેનું વર્ણન તે દરખાસ્ત નીચે આપવું, તથા હુકમનામાના દેણદારનો તે મિલકતમાં હિસ્સો અથવા હફસંબંધ હોય તેની તપસીલ, દરખાસ્ત કરનાર ખરેખરી રીતે માનતો હોય અને તપાસ કરતાં તેનાથી નહીં થઈ શકી હોય તે પ્રમાણે આપવી.

ફરિયાદ અરજીના સાચાપણના એકરારને વાસ્તે પાછળ જે રીત કહી છે તે રીતે સદરહુ પ્રત્યેક વર્ણન ઉપર અને તપસીલ ઉપર તેના સાચાપણના એકરાર કરવા.

કલેક્ટરના ૨ જીરમાંનો ઉતારો દરખાસ્ત સાથે જ્યારે આપવો.

૨૩૮. જમ કરવાની મિલકત કલેક્ટરની આફિસમાં નોંધાએલી જમીન હોય તો, તે જમીનના કે તેના મહેસુલના માલિક તરીકે, અથવા વેચી શકાય એવા તેમાં હફસંબંધ રાખનાર તરીકે, અથવા તે જમીનનું મહેસુલ આપવાને જવાબદાર તરીકે કયા શખસોનાં નામ નોંધ્યાં છે તે, તથા નોંધેલા માલિકના હિસ્સા શું છે એ બતાવનારો, તે આફિસના ૨-જીરમાંથી ખરો કહિને સહી કરેલો, ઉતારો જમીની દરખાસ્ત સાથે આપવો.

બળવણી બંધ રાખવાવિશે.

૨૩૬. આ બાબતે આધારે જે કોરટને હુકમનામું બળવવાસાર મોકલ્યું હોય તે કોરટને પુરતું કારણ દેખાડવામાં આવે તો યોગ્ય મુદતસુધી તે હુકમનામું બળવવું બંધ રાખવું, એટલામાટે કે, જે કોરટે તે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોરટ પાસે, અથવા તે હુકમનામાબાબત કે તેની બળવણી બાબત જે કોરટને અપીલ હકુમત હોય તે કોરટ પાસે, બળવણી બંધ રાખવાનો હુકમ કરાવવાસાર, અથવા તે અવલ કે અપીલ કોરટે બળવણીનો હુકમ કાઢ્યો હોત ત્યારે કે તે કોરટને બળવણીની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હોત ત્યારે તે અવલ કે અપીલ કોરટ હુકમનામાબાબત કે બળવણી બાબત બીજાને જે હુકમ કરી શકત તે કરાવવાસાર હુકમનામાનો દેણદાર તે અવલ કે અપીલ કોરટને અરજ કરી શકે.

કોરટ બળવણી ક્યારે બંધ રાખે.

અને બળવવાના કામમાં જે હુકમનામાના દેણદારને પકડ્યો હોય અથવા તેની મિલકત ધરી હોય તો, સદરહુ હુકમને વાસ્તે કરેલી અરજનો નિકાલ થતાં સુધી જે કોરટે બળવવાનો હુકમ કાઢ્યો હોય તે કોરટ પ્રતિવાદીને છોડવાનો અથવા મિલકત પાછી આપવાનો હુકમ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા — ૨૩૬. જ્યારે હાઈકોરટનું હુકમનામું બળવવા સાર ૨૨૪ મી કલમ પ્રમાણે કોઈ જ્યાયાધીય તરફ મોકલવામાં આવે અને હુકમનામાનો દેણદાર એવી તકરાર ઉઠાવે એટલાની બળવણી માગવામાં આવી છે. તેના કરતાં હુકમનામા પ્રમાણે ઓછું લેહેણ રહે છે તો આ બાબતની તજવીજ કરવાને જરૂરને અપીલમાર નથી પણ તે કારણ બતાવવા ઉપરથી બળવણી બંધ રાખી શકે. ૯ વી. રી. ૩૬૧

હુકમનામું બળવનારી કોરટે હુકમનામાના ભર પાયા થયા છે કે નહીં તે વીચિની તજવીજમાં પેસવાની જરૂર નથી પણ બળવણી બંધ રાખી જે કોરટે હુકમનામું કરી આપ્યું હોય તે કોરટ પાસે એ બાબતની તજવીજ કરાવવાનું ફરમાવવું. ૯ વી. રી. ૩૬૦

એક તરફી હુકમનામું મેળવવામાં આવ્યું હતું તે કારણ ઉપરથી તે હુકમનામું ફેરવવા વીચિની હુકમનામું કરી આપનારી કોરટ જે પ્રતિવાદી અરજ કરી શકે તેટલા સારે બળવણી બંધ રાખી શકાય. ૯ વી. રી. ૨૦૨

૨૪૦. કલમ ૨૩૬ પ્રમાણે બળવણી બંધ રાખવાનો, અથવા મિલકત પાછી આપવાનો, અથવા હુકમનામાના દેણદારને છોડી દેવાનો હુકમ કરતાં પહેલાં હુકમનામાના દેણદાર પાસે પોતાને એવું લાગે તેવા જમીન માગવાને, અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી તેની સાથે શરતો કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

• હુકમનામાના દેણદાર પાસે જમીન માગવાનો તથા તેની સાથે શરતો કરવાનો અખત્વાર.

૨૪૧. કલમ ૨૩૬ પ્રમાણે હુકમનામાના દેણદારની મિલકત પાછી

છોડી મુક્યો હો.

ય તો હુકમનામા
ના દેણદારાય તે
પકડાય.

આપી હોય, અથવા તેને છોડી દીધી હોય, તેથી બળવણીને વાસ્તે મો-
કલેલું હુકમનામું બળવવામાં તે મિલકત ફરી ધરવાને અથવા તે શખ્-
સને ફરી પકડવાને હરકત નથી.

ટીકા—૨૪૧. હુકમનામાવાળાની કબ્બલત સાથે હુકમનામાના દેણદારની
અરજ ઉપરથી અમુક મુદત સુધી બળવણીના કામમાં વેચાણ અથવા
બીજી કૃત્ય બંધ રાખવામાં આવ્યું હોય તો ઠરાવેલી મુદત પહેલાં તે કામ
ફાઇલ ઉપરથી કાઢી નાખવાં જોઈએ નહીં. ૯ વી. રી. ૨૦૫

હુકમનામાના દેણદારે થોડુંક વસુલ આવ્યું હતું તેથી જ અઠવાડીયામાં
સુધી બળવણીનું કામ આગળ ચાલતું બંધ રાખવું એવી હુકમનામાવા-
ળાએ અરજ કરી પણ તેમાં એમ માગણી હતી કે જપ્તી કાયમ છે એમ
જણાવુ જોઈએ. ફાઇલ ઉપરથી બળવણીની દરખાસ્ત કાઢી નાંખી એ
કામમાં હુકમનામાના દેણદારે બળવણીની બીજી દરખાસ્ત આપતાં એક
વરસની મુદત જવા દીધી તોપણ તે જપ્તી કાયમ હતી એમ ઠરાવ્યું. ૧૨
વી. રી. ૨૬૦

૨૪૨. હુકમનામું કરનારી કોર્ટનો અથવા ઉપર લખેલી અપીલ
કોર્ટનો તે હુકમનામું બળવવાની બાબતમાં જે હુકમ થાય તે, જે કોર્ટને
હુકમનામું બળવવા મોકલ્યું હોય તે કોર્ટે માન્ય કરવો.

હુકમનામું ક-
રનારી કોર્ટે અ
થવા અપીલ કો
ર્ટે કરેલો હુકમ
જે કોર્ટને દરખા
સ્ત કરી હોય તે
કોર્ટે માન્ય કરવો.

હુકમનામાવા
ળાની તથા હુક
મનામાના દેણ-
દારની દરમ્યાન
ફરિયાદ ચાલુ હો
ય ત્યાં સુધી બ-
ળવણી બંધ રા
ખવાનું.

૨૪૩. કોઈ કોર્ટમાં હુકમનામું થયું હોય અને તેજ કોર્ટમાં તે હુ-
કમનામાના માલીકઉપર, જેની વિરુદ્ધ તે હુકમનામું થયું હોય તેની ફરિ-
યાદ ચાલતી હોય, તો (પોતાને યોગ્ય લાગે તો) ચાલુ ફરિયાદનો નિકાલ
આપે ત્યાં સુધી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતોથી અથવા બીનશરતે તે હુ-
કમનામું બળવવું બંધ રાખવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૬.—હુકમનામું બળવનારી કોર્ટે નિકાલ કરવાની તકરારો.

હુકમનામું બ
ળવનારી કોર્ટે
નિકાલ કરવાની
તકરાર.

૨૪૪. નીચેની તકરારોનો નિર્ણય હુકમનામું બળવનારી કોર્ટે હુ-
કમ લખીને કરવો. તેને વાસ્તે જુદી ફરિયાદ નહીં ચાલે: તે તકરારો
એ કે:—

(અ) દરમ્યાનની ઉપજને વાસ્તે ચોકશી કરવાનું હુકમના-
મામાં ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તે દરમ્યાનની ઉપજની ર-
કમસંબંધી તકરારો,

(બ) ફરિયાદ થયાની તારીખથી હુકમનામું બળે ત્યાં સુધીનું
અથવા હુકમનામાની તારીખથી ત્રણ વરસ પુરાં થાય
ત્યાં સુધીનું ફરિયાદના વિષયની બાબતમાં જે દરમ્યાનનું

ઉત્પન્ન અથવા બ્યાજ હુકમનામાં આપવાનું ઠરાવ્યું હોય તે દરમ્યાનના ઉત્પન્નની અથવા બ્યાજની રકમ-સંબંધી તકરારો.

(ક) જે ફરિયાદ ઉપરથી હુકમનામું થયું હોય તે ફરિયાદના પક્ષકારો વચ્ચે અથવા તેમના વારસવડીલો વચ્ચે, અને તે હુકમનામું બજાવવાવિશે અથવા તેમાંથી છુટા થવાવિશે, અથવા તેની બરપાઈ વિશે જે કાંઈ બીજું તકરારો ઉત્પન્ન થાય તે.

ફરિયાદ કર્યાની તારીખથી તે ફરિયાદ ઉપરથી થયેલું હુકમનામું બજાવે તે તારીખસુધી થાય તે દરમ્યાનની ઉપજને વાસ્તે તે હુકમનામાં ઠરાવ ન કર્યો હોય તો તે ઉપજને વાસ્તે જુદી ફરિયાદ કરવાને આ કલમના કોઈ ઠરાવથી હરકત છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૨૪૪. “કયાં હુકમનામાના discharge અથવા બરવામાં બાબત” એટલા શબ્દો ઉમેરવામાં આવ્યા છે.

દરમ્યાન નફા બાબત હુકમનામાં કેલેવામાં ન આવ્યું હોય તો હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે બાબતની તજવીજ કરી શકે નહીં. તેનું કારણ કે જે તે કોર્ટ તેમ કરે તો હુકમનામું બદલ્યું કહેવાય અને આ પ્રમાણે હુકમનામું બદલવા તે કોર્ટને અપ્પીઆર નથી. પણ અમુક દીવસથી દરમ્યાન નફા અગર બ્યાજ અપાવે તો કેટલું અપાવવું એ ફક્ત ગણતરીની વાત છે. અને તે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે નક્કી કરી શકે. જે કોર્ટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોર્ટે દરમ્યાન ઉપજ અપાવવાનો ઠરાવ કર્યો નોંધાયે અને કેટલી મુદતને વાસ્તે તે અપાવે તે મુદત પણ નક્કી કરવી નોંધાયે (૧૧ વી. રી. ૨૦૦).

હુકમનામાં અપાવેલી છે તે કરતાં વધારે જમીન હુકમનામા વાળા બજાવણીમાં કબજે કરે અને તકરાર ઉઠવા ઉપરથી તે જમીન તે પાછી આપે તો વસીલતનો સ્વાલ હુકમનામું બજાવતાં પક્ષકારો વચ્ચે ઉઠ્યો છે તેથી હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટ તે બાબત નીશ્ચય કરી શકે, જુદો દાંવા લાવવાની જરૂર નથી. (૨૦ વી. રી. ૪૨૫).

હુકમનામાં એમ કુરખાવ્યું હોય કે દરમ્યાન ઉપજનો આંકડો બજાવણી વખતે નક્કી કરવે તો તે ઉપજનો આંકડો હુકમનામા વાળાએ જે બતાવ્યો હોય તે તેને બંધન કારક નથી. ૬ વી. રી. ૨૧૭

જે પ્રતિવાદી દરમ્યાન નફાની કમીશનર રૂબરૂ તજવીજ ચાલતાં ગેર-હાજર રહે, પોતાના હીસાબ અને કાગળ બતાવે નહીં, અને પોતે જે ખર્ચ કર્યું હોય તે નક્કી કરવાનાં સાધન નીચલી કોર્ટ આગળ રજૂ ન કરે તો, પછી તે બાબતમાં અપીલ કોર્ટની મદત માગવાનો તેને હક્ક નથી. ૮ વી. રી. ૨૦૩

જે હુકમનામું અપીલમાં ફરવવામાં આવ્યું હોય તેની બજાવણીમાં પૈસા

લીધા હોય તે પૈસા પાછા લેવાને નવો દાવો બાંધવાની જરૂર નથી જે કોર્ટે હુકમનામું કર્યું તે કોર્ટે આ બાબતની તજવીજ કરવી જોઈએ. ૨ વી. રી. ૨૭૫ ૪ વી. રી. ૧૬

હુકમનામાના હેણદારે પોતાના હેણદારની કેટલીક મીલકત બજાવણીમાં વેચાવી. અને ઉપરોક્ત કીમત હુકમનામામાં અપાવેલા આંકડા જેટલી નહોતી પછીથી અપીલમાં લેહેણનો આંક બજાવણીમાં જે ઉપજ્યુ હતું. તેના કરતાં ઘણો ઓછો કરાવવામાં આવ્યો અને તે પૈસા પાછા લેવા હુકમનામાના હેણદારે દાવો બાંધ્યો. તેમાં એમ કરાવવામાં આવ્યું કે જુદો દાવો ચાલશે નહીં. પણ જે કોર્ટને બજાવણીનું કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું તે કોર્ટને આ બાબતનો નિશ્ચય કરી પૈસા પાછા અપાવવાનો હુકમ કરવાનો અખીઆર છે. ૧૯ વી. રી. ૪૧૩

એક હુકમનામાની બજાવણીમાં માલ જપ્ત કરવામાં આવ્યો હોય અને પછી તે હુકમનામું પાછળથી રદ કરવામાં આવે તો માલને નુકશાન થયું હોય તે બાબતનો જુદો દાવો લાવવો જોઈએ, તે બાબતનો આ કલમ પ્રમાણે નીકાલ થઈ શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૪૫

હુકમનામા ઉપર ભરપાયા કર્યા વગર કોર્ટની બાહાર જે પૈસા અપવામાં આવ્યા હોય તે બાબતનો દાવો ચાલી શકે નહીં. ૩ વી. રી. રેફરન્સ ૩. ૩ મદ્રાસ. હા. રી. ૧૮૮

પણ જો એ પ્રમાણે સરટીફિકેટ આપવાનો રપજ અથવા ગરબીત કરાર હોય તો તે કરાર તોજ્યા બાબતનો દાવો ચાલશે. ૨૫૮ મી કલમ જુઓ. અને ૨૫૮ મી કલમ પ્રમાણે કોર્ટને અરજી કરી શકાય અને તે અરજી ઉપર જે હુકમ કરવામાં આવે તે ઉપર અપીલ પણ થઈ શકે.

આવી જાતના સવાલની ચોક્કસી દાવાના પક્ષકાર અગર તેમના વારસો વચ્ચે થઈ શકે. પણ તે ઉપરાંતના બીજા કામોના પક્ષકારો વચ્ચે થઈ શકતો નથી. આ કલમ પ્રમાણે અસલ પક્ષકારોના વારસોની વચ્ચેની તકરારનો પણ નીવાડો કરી શકાય. અને વારસો જેટલી મીલકત તેમના કબજામાં આવી હોય, તેટલીનજ માટે જુવાબદાર છે. (૨૩૪ મી કલમ જુઓ.)

જે હુકમનામાનો હેણદાર એમ કહેવો હોય કે હુકમનામું કપટથી અને ખોટા સમયસે ઉભા કરી મેળવેલું છે તો તેની તજવીજ આ કલમ પ્રમાણે થાય નહીં. હુકમનામું રદ કરાવવાને અગર નીચલી કોર્ટને પોતાના હુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજી આપવી જોઈએ. ૮ વી. રી. ૫૮૬

આ કલમ પ્રમાણે કરેલા કેવી જાતના હુકમો ઉપર અપીલ થઈ શકે તે બાબતમાં ૫૮૮ મી કલમ જુઓ.

૬.—હુકમનામાં બજાવવાના પ્રકાર વિશે.

૨૪૫. હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત મળ્યા પછી કોર્ટે નક્કી કરવું કે તે કામને લાગુ પડી શકે તેવા ૨૩૫ મી ૨૩૬ મી ૨૩૭ મી અને ૨૩૮ મી કલમના કરાવપ્રમાણે જે કરવું જોઈએ તે કર્યું કે નહીં; અને

હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત લીધા પછી શું કરવું તે.

તે પ્રમાણે કંઈ ન હોય તો, દરખાસ્ત ના મંજૂર કરવાને અથવા તેજ વખતે ત્યાંહાંજ અથવા કોરટ નીચે તે વખતની અંદર દુરસ્ત કરવા દેવાને કોરટ મુખત્યાર છે. આ પ્રમાણે દરખાસ્ત દુરસ્ત ન કરે તો તે રદ કરવી. આ કલમ પ્રમાણે કરેલી પ્રત્યેક દુરસ્તી ઉપર જડજો પોતાની સહી કરવી.

દરખાસ્ત મંજૂર થાય, ત્યારે કોરટ તે દરખાસ્ત આઆનો શેરો અને જે તારીખે દરખાસ્ત કરી હોય તે તારીખ ફરિયાદના રજીસ્ટરમાં દાખલ કરવી. અને દરખાસ્તના સ્વરૂપ પ્રમાણે હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ કરવો. પરંતુ પૈસાનું હુકમનામું હોય ત્યારે, જે રકમનું હુકમનામું કંઈ હોય તે રકમની સાથે જમ કરવાની મિલકતની કિંમત અને તેટલી મળતી આવવી જોઈએ.

ટીકા—૨૪૫. ૨૩૫-૨૩૬-૨૩૭-૨૩૮ કલમોમાં જે જે ફરમાવ્યું છે તે પ્રમાણે અરજીમાં હકીકત આવવી જોઈએ.

હુકમનામું અગર તેની નકલ દાખલ કરવાની જરૂર નથી ફક્ત ફેરમલ ચુક હોય તેજ કારણસર દરખાસ્ત રદ કરવી નહી પણ તે સુધરાવવી. ૬ વી. રી. પરચુરણ ૧૫

ટપાલ અગર તાર મારફતે આવેલી અરજીઓ નિયમ વિરૂદ્ધ છે. તેવી અરજીઓ લઈ શકાય નહી. હુકમનામાના હપતા કરાવવાની અરજી હુકમનામાની તારીખથી છ મહીનામાં કરવી જોઈએ. (સન ૧૮૭૭ના ૧૫ મા આક્ટના પરિશિષ્ટ ૨ ના ભાગ ૩ નો નંબર ૧૭૫) હુકમનામું થયા પછી પક્ષકારો વચ્ચે નવો કરાર થાય અને તેથી લેણદારને નવા દાવાનો હક મળતો હોય તો નવો દાવા લાવી શકાય પણ કાયદા પ્રમાણે જે દીવશથી મુદત ગણવી જોઈએ તે દીવશથી ગણતાં આવેા દાવા મુદતની અંદર હોવા જોઈએ. હુકમનામું સરતી હોય અને તે સરત હુકમનામા વાળાએ અમલમાં લાવવાની હોય તો તે સરત પાળે નહી ત્યાં સુધી તેને હુકમનામાનો લાભ મળે નહી. આ નિયમ હુકમનામાના લેણદારને પણ બંધનકારક છે અને કેટલીક સરતો તેના લાભમાં હોય અને કેટલીક તેના વિરૂદ્ધ હોય તો પાછલી સરતો પુરી કર્યા શીવાય તે ફક્ત આગલી સરતોનો લાભ લેઈ શકે નહી જેમકે સફીલના હક બાબત હુકમનામું હોય અને તેમાં અમુક મુદતમાં હુકમનામાવાળાએ રૂપૈયા બરવા એમ ફરમાવ્યું હોય ને તે મુદતમાં તે રૂપૈયા ન બરેતો હુકમનામું બજાવવાની કોરટ ના પાડે. ૬ વી. રી. ૧ અ. ૧૩૩

હુકમનામું ફેરવવામાં ન આવ્યું હોય ત્યાં સુધી તેની બજાવણી થવી જોઈએ. (૬ વી. રી. ૨૭૬)

હુકમનામાના એક ભાગની બજાવણી મેળવી શકાય નહી આખું હુકમનામું બજાવવું જોઈએ. ૨૩ વી. રી. ૩૪૨

પણ વસીલાતનો આંકડો નક્કી કરવામાં ન આવ્યો હોય તેની તજવીજ આલતાં જે વસીલાતનો આંકડો નક્કી થયા છે તે બાબતની બજાવણી નીકળી શકે. ૨૪ વી. રી. ૪૪૪

દરખાસ્ત મંજૂર કર્યા પછી શું કરવું તે.

જ્યારે હુકમનામાનો એક દણુદાર વારસાના હકથી તેજ મીલકતના સંબંધમાં હુકમનામું ધારણ કરનાર થાય ત્યારે શું પરિણામ થાય તે બાબતમાં રૂ. ૨૫ વી. રી. ૩૪૩ ને પાને પોગોઝ વીરુદ્ધ ફકરદીન મહમદના કામમાં ફેસલો છે તે જુઓ.

સામસામી હુકમનામાં.

૨૪૬. તેના તેજ પક્ષકારો વચ્ચે પૈસા આપવા બાબતનાં સામ સામ યચ્છેલાં હુકમનામાં કોરટમાં રજુ થયાં હોય તો, જે પક્ષકારની પાસે વધારે રકમનું હુકમનામું હોય તેજ પક્ષકારે, અને ઓછી રકમ બાદ કરતાં બાકી રહે તેટલીજ રકમને સાફ, તે હુકમનામું બજાવવાને હુકમ કરાવવા; અને ઓછી રકમના જેટલી ભરપાઈ વધારે રકમના હુકમનામામાં કરવી, તેમજ ઓછી રકમનું હુકમનામું પણ ભરપાઈ કરવું.

જો બંને રકમો બરાબર હોય તો બંને હુકમનામાં ભરપાઈ કરવાં.

ખુલાસો ૧ લો. — આ કલમમાં જે હુકમનામાં કહ્યાં છે તે હુકમનામાં એકજ વખતે અને એકજ કોરટે બજાવવા નિર્ણય હોય તેવાં સમજવાં.

* ખુલાસો ૨ જો—સામસામી હુકમનામાં પૈકી એક હુકમનામાની માલકી મેમાંથી એક પક્ષકારને કોઈએ લખી આપી હોય ત્યારે, આ કલમ લાગુ પડશે. અને માલકી લેનારે હુકમનામાની રકમ આપવાના કરજની બાબતમાં, તેમજ મૂળ માલકી સોંપનારે હુકમનામાની રકમ આપવાના કરજની બાબતમાં પણ આ કલમ લાગુ પડે છે.

ખુલાસો ૩ જો.—નીચે પ્રમાણે ન હોય તો, એટલે—

જો ફરિયાદોમાં હુકમનામાં થયાં હોય તે પૈકી એકનો હુકમનામાવાળો બીજામાં હુકમનામાનો દણુદાર ન હોય, અને પ્રત્યેક પક્ષકારનું બંને ફરિયાદોમાં એકજ સ્વરૂપ ન હોય તો, અને

હુકમનામાને આધારે લેહેણી રકમો નફી ન હોય તો:—

આ કલમ લાગુ પડે નહીં.

દહાંતો.

(અ) જ્યારે જા પાસે જ ઉપરનું રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમનામું છે. આગળ ઉપરના કોઈ દિવસે અમીકમાલ અસ્વાધીન ન કરે તો રૂ. ૧૦૦૦ આપવા એવું જ ઉપરનું હુકમનામું જ પાસે છે. આ કલમ પ્રમાણે જ થી પોતાનું હુકમનામું સામસામી હુકમનામા તારીકે ગણી શકાય નહીં.

(બ) જ્યારે જ એ સહવાદીઓ ક ઉપર રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમનામું મેળવે છે. અને જ ઉપર રૂ. ૧૦૦૦નું હુકમનામું ક મેળવે છે. આ કલમ પ્રમાણે ક થી પોતાનું હુકમનામું સામસામી હુકમનામા તરીકે ગણી શકાય નહીં.

(ક) બ ઉપર રૂ. ૧૦૦૦ નું હુકમનામું આ મેળવે છે. કે જે કે બ નો એક ટૂંટી છે તે, બ ની વતી આ ઉપર રૂ. ૧૦૦૦ નું હુકમનામું મેળવે છે. આ કલમ પ્રમાણે બ થી કે નું હુકમનામું સામસામી હુકમનામા તરીકે ન ગણી શકાય.

૨૪૭. એકજ હુકમનામામાં બંને પક્ષકારોને એક બીજા પાસેથી જુદી જુદી રકમો લેવાને હક્કદાર ઠરાવ્યા હોય, તો જે પક્ષકારને ઓછી રકમ લેવાનો હક્ક હોય તેણે સામા પક્ષકાર ઉપર બળવણીનો હુકમ કરાવવો નહીં; પરંતુ ઓછી રકમ જેટલી ભરપાઈ હુકમનામા ઉપર કરવી. તે રકમો બરાબર હોય તો કોઈ પણ પક્ષકારે બળવણીનો હુકમ કરાવવો નહીં. પણ પ્રત્યેક રકમની ભરપાઈ હુકમનામા ઉપર કરવી.

૨૪૮. (અ.) હુકમનામાની તારીખ અને તે બળવવાને કરેલી દરખાસ્તની તારીખ એ બેની વચ્ચે એક વરસ કરતાં વધારે મુદત થઈ શકે હોય તો, અથવા.

(બ.) જે ફરિયાદમાં હુકમનામું થયું હોય તે ફરિયાદના કોઈ પક્ષકારના કાયદેસર વારસ બંધીનો ઉપર તે હુકમનામું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્ત કરી હોય તો,—

જે પક્ષકાર ઉપર બળવણીની દરખાસ્ત કરી હોય, તે પક્ષકારને કોરટે નોટીસ કાઢવી. તેમાં મુદત ઠરાવીને એમ લખવું કે, તમારા ઉપર હુકમનામું થામોટે ન બળવવું તેનું કારણ તે ઠરાવેલી મુદતમાં તમારે બતાવવું.

પરંતુ જે હુકમનામું બળવવાને દરખાસ્ત કરી હોય, તે હુકમનામા ઉપર થયેલી અપીલમાં કોઈ હુકમનામું થયું હોય તે તારીખથી, અથવા જે પક્ષકાર ઉપર હુકમનામું બળવવાની દરખાસ્ત કરી હોય તે પક્ષકાર વિરુદ્ધ છેલ્લો હુકમ કોઈ પેદલાની બળવણીની દરખાસ્ત ઉપર કર્યો હોય તે તારીખથી, એક વરસમાં દરખાસ્ત કરી હોય તો, હુકમનામાની તારીખ અને તે બળવવાની દરખાસ્તની તારીખ વચ્ચે એક વરસ કરતાં વધારે મુદતવિતી શકે છે તે સમજથી, અથવા

વારસવકીલ ઉપરની દરખાસ્તમાં, તેજ શખસના ઉપર બળવણીની કોઈ પેદલાની દરખાસ્ત ઉપરથી તેના ઉપર હુકમનામું બળવવાનો કોરટે હુકમ કાઢ્યો હોય તો, હુકમનામાના દેણદારનાં કાયદેસર વારસવકીલ ઉપરની દરખાસ્ત છે એ સમજથી,

તેથી નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

ખુલાસો:—આ કલમમાં “કોરટે” એ શબ્દથી જે કોરટે હુકમનામું

એકજ હુકમ
નામામાં અપા-
વેલા સામસામી
દાવા.

હુકમનામું થા
મોટે ન બળવવું
તેનું કારણ બતા
વવાની નોટીસ.

વિશેષ ઠરાવ.

કયું તે કોરટ સમજવી, પરંતુ બળવવાને સાફ બીજી કોરટને હુકમનામું મોકલ્યું હોય ત્યારે તેનો અર્થ તે બીજી કોરટ એમ સમજવો.

નોટીસ કાઢ્યા પછી થું કરવું તે.

૨૪૮. ગઈ છેલ્લી કલમ પ્રમાણે જેને નોટીસ કાઢી હોય તે શખસ હાજર ન થાય, અથવા હુકમનામું શામોટે ન બળવવું તેનું કોરટની ખાતરી-લાયક કારણ ન બતાવે, તો કોરટે તે હુકમનામું બળવવાનો હુકમ કરવો.

જો તે શખસ હુકમનામું અમલમાં લાવવાને કંઈ હરકત બતાવે, તો કોરટે તે હરકત ધ્યાનમાં લેવી અને પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ કરવો.

વારંટ ક્યારેકા ઢવું.

૨૫૦. પાછળના દરવો પ્રમાણે પ્રથમની તજવીજને કરવાની હોય (તો) તે કર્યાપછી, કંઈ વિરુદ્ધ કારણ ન જણાય તો, હુકમનામું બળવવાને કોરટે પોતાનું વારંટ કાઢવું.

તારીખ, સહી, શિકો અને સ્વાધીન કરવું.

૨૫૧. તે વારંટ ઉપર, જે તારીખે તે કાઢ્યું હોય તે તારીખ નાખવી, તથા જહજે કે તે કામને વારંટે કોરટ નામે તે અમલદારે સહી કરવી, તથા કોરટના શિકાથી શિકો કરવો; અને તે બળવવાને યોગ્ય અમલદારને સ્વાધીન કરવું.

તે વારંટમાં એક દિવસ મુકરર કરીને લખવું કે, તે દિવસે અથવા તે પહેલાં તે વારંટ બળવવું. અને કયે દિવસે તથા કયે રીતે તે વારંટ બળવ્યું એ વિશે, અથવા તે ન બળ્યું હોય તો તે શા કારણથી ન બળ્યું એવિશે તે યોગ્ય અમલદારે વારંટ ઉપર શેરો કરવો, અને તે શેરા-સહીત, જે કોરટમાંથી તે વારંટ નિકળ્યું હોય તે કોરટને, તે પાછું મોકલવું.

મૈયતના વારસવડીલો ઉપર મૈયતની મિલકત માંથી આપવા એવું પૈસા આપવાનું હુકમનામું.

૨૫૨. કોઈ મૈયતના કાયદેસર વારસવડીલ તરીકે કોઈ પક્ષકાર ઉપર પૈસા આપવાનું હુકમનામું થયું હોય, અને તે હુકમનામું મૈયતની મિલકતમાંથી પૈસા આપવા એવું હોય, તો મૈયતની કંઈ મિલકત જપ્ત કરી તથા વેચીને તે બળવી શકાય.

તેવી મિલકત હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં રહી ન હોય અને મૈયતની જે મિલકત પોતાના (હુકમનામાના દેણદારના) કબજામાં આવેલી શખિત થાય, તે મિલકત પોતે બરાબરરીતે કામ લગાડી છે એમ તે કોરટની ખાતરી ન કરે તો, જાણે તેની જાત ઉપરજ હુકમનામું થયું હોય તે રીતે, જુટલી મિલકત તેણે બરાબરરીતે કામ લગાડી ન હોય તેટલા પુરવું, તે હુકમનામું હુકમનામાના દેણદાર ઉપર બળવી શકાય.

જમીન ઉપરનું હુકમનામું.

૨૫૩. અવલ ફરિયાદમાં હુકમનામું થતાં પહેલાં, તે હુકમનામું અથવા તેનો કંઈ ભાગ પૂરો કરી આપવાને કોઈ શખસ જમીનતરીકે

જવાબદાર થયો હોય, તો પ્રતિવાદી ઉપર જે રીતે હુકમનામું બજવાય તેરીતે, જેટલે દરજે તે જવાબદાર થયો હોય તેટલે દરજે, તે શખસના ઉપર તે હુકમનામું બજવી શકાય.

પરંતુ પ્રત્યેક કામમાં કોરટને ખસ લાગે એવી લખેલી નોટીસ જમીનદારને આપીને ઉપર પ્રમાણે કરવું.

૨૫૪. જે હુકમનામામાં અથવા હુકમમાં, નુકસાનીના બદલાતરીકે અથવા ખરેખર તરીકે, અથવા તે હુકમનામામાં કે હુકમમાં અપાવેલી બીજી કોઈ દાદને મેળવેલી દરાવેલી રકમતરીકે, અથવા બીજી કોઈ રીતે,—કોઈ પક્ષકારને પૈસા આપવાનું ફરમાવ્યું હોય તે પ્રત્યેક હુકમનામું અથવા હુકમ, હુકમનામાના દેણદારને કેદ કરીને, અથવા આ આક્ટમાં હવે પછી ફરાવ કર્યા છે તેરીતે તેની મિલકત જપ્ત કરી તથા વેચીને, અથવા તે બંનેવાંનાં કરીને અમલમાં લાવી શકાય.

પૈસા બાબત
નું હુકમનામું.

ટીકા—૨૫૪. જે બજવણીની દરખાસ્ત બરાબર નમુના પ્રમાણે કરવામાં આવી હોય તો તે માગવા પ્રમાણે બજવણી કાઢવી જોઈએ (૮ વી. રી. ૨૭૭) પણ તરત બજવણીની મોટી અરજ કરવામાં આવી હોય અગર જાત અને મિલકત બેના ઉપર એકજ વખતે બજવણી માગી હોય તો ૨૩૦ કલમ પ્રમાણે કોરટ તે આપવાની ના કહે.

બજવણીની રીટ હુકમનામાના દેણદારને પકડવા માટે કાહડવામાં આવી હોય અને તે નાચી જાય તો તે રીટ પાછી આવ્યા વગર પણ તેની જંગમમિલકત જપ્ત કરવાની રીટ કાહડવામાં આવી હતી. (૧ ઇન્ડીઅન બ્યુરીન. સ. ૨૪૪.)

કૌચ ચીફ જસ્ટીસે અને માકફરસનજસ્ટીસે ચુકાવેલા દાવામાં લેહ-ણદારે પેટેલી મિલકત જપ્તની દરખાસ્ત કરી હોય અને તેથી તેનું લેહણ પતે નહીં તો બીજી દરખાસ્ત કરી હુકમનામાના દેણદારને પકડી કેદ કરવાનું લેહણદાર હક તરીકે માગી શકે કે નહીં. એ વાતનો વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. ફીઅરજસ્ટીસે આગળ જે ૬ વી. રી. ને ૫૨૭ મે પાને ચુકાવેલા કેસમાં દરશાવેલા અભીપ્રાય પ્રમાણે આ બાબતનો ચુકાદો કર્યો હતો અને તે ઉપર અપીલ થઈ હતી. અને ફીઅર જસ્ટીસનો મત પીકાકે જ. અને માકફરસન જસ્ટીસે કર્યો હતો. (૮ બે. લો. રી. ૨૫૮) તો પણ કૌચ. ચી. જ. નોમત એમ છે કે પેટેલી દરખાસ્તથી પણ હુકમનામાના દેણદારને પકડાવવાનો લેણદારનો હક છે અને તે બાબતમાં કોરટને મુખત્યારી નથી.

ગીરો લખાવી લેનાર ગીરો ખતથી જે હક છે તે ફરાવી આપવાનો દાવો ન કરતાં અગર ફેરકલોઝરનો દાવો અથવા ગીરો મુકેલી મિલકતનું વેચાણનો દાવો ન કરતાં ફક્ત ધરાણીઆ દેવાનુંજ હુકમનામું મેળવે અને પછી તે ગીરો મુકેલી મિલકતઉપર બજાવે. ને આમ કરવાથી તે પોતાની જમીનીને નબળી કરેછે (૪ વી. રી. ૩૪૮)

તે વાત ખરી પણ તેનું પ્રોસીડીંગ ઘણું જોખમ ભરેલું છે કેમકે જે વેચવામાં આવેછે તે ફક્ત હુકમનામાના દેણદારનો હકસંબંધજ વેચાયછે.

(૧૭ વી. રી. ૪૫૯) અને તેથી કરી ગીરો હક જતા જેટલી કીમત રહે તેથી વધારેની માગણી કોઈ કરશે નહીં આ વેચાણથી ખરીદદારને વધારે મળતુ હોયતો ગીરો લેનારને બારે નુકશાન થાય અને પછી ફક્ત તેનો દેણુદારની જાત ઉપરજ હક રહે અને બાકીનું હુકમનામું બરપાયા કરવાને તેની પાસે પૈસા ન હોય. ગીરો મીલકત વેચાવી પોતાનું પૈસાનું હુકમનામું બજાવેતો આવું પરીણામ થાય પૈસાના લેણુદારની જાતનીમાં મીલકત સાતમાં હોય અને તે લેણું પાછું મળવવાના દાવામાં આ પ્રમાણે સાતમાં મુકેલી મીલકતથી લેણુ વસુલ કરવાનુંજ ન માગતાં ફક્ત પૈસાનું હુકમનામું વાદી મળવે છે. અને સાતમાં કોઈ મીલકત છે તે વીશે તથા તે લેણું સાતવાળી મીલકતથી વસુલ કરવા પાવ છે તે વીશે હુકમનામામાં કોઈ લખાણ નથી અને આપ્રમાણે સાતમાં આપેલી મીલકત ત્રીજી માણસ જેદાવામાં પક્ષકારનથી તે સુધ પુહીથી અને કીમતી અવેજ આપીલે છે અને તેનો કબજો મળવે છે તો પછી આવા સુદ્યુક્ષીથી ખરીદદાર વિરુદ્ધ તે મીલકત ઉપર હુકમનામાવાળો તે હુકમનામું બજાવવી શકે નહીં તે ફક્ત સાધારણ હુકમનામાવાળા જેવો છે અને તેના દેણુદારની હકદારી હોય તેજ તે લેઈ શકે. જેના કબજામાં મીલકત ગઈ છે તેના ઉપર જુદો દાવાલાવી તે પોતાનો હકબજાવવી શકે પણ પછીથી ખરીદદારના દાવમાં જે મીલકત આવી હોય તે મીલકત ઉપર પૈસાનું હુકમનામું બજાવવાને હકદાર નથી. ૫. વી. રી. ૧૧૫. ૬. વી. રી. ૧૩૨.

હુકમનામાવાળા પાસેથી હુકમનામું વેચાણ લેનાર ફક્ત હુકમનામાવાળો જેટલોજ હક મળવે છે (૧૪ બે. લો. રી. ૪૨૨ ની ક.)

જે શખસને અસલદાવામાં પ્રતિવાદીમાં ગણ્યો હોય પણ હુકમનામું કોણાઉપર બજાવવું તે શખસોમાં તેનું નામ ન હોયતો તેનો ઉપર બજાવાય નહીં ૭ વી. રી. ૬૨

જે ખતમાં મ્યાવર મીલકત સાતમાં મુકી હતી તે ખત ઉપરથી (દાવો થયો) અને દાવાની રકમ તથા ખરચ બાજમુધાં કરાવેલી સુદતમાં હપતો આપવાનું પ્રતીવાદીએ કબુલ કર્યું અને તે પ્રમાણે ના ભરાયતો વાદીને એ મીલકત વેચાવવાની છૂટ આપી તે દાવાનો મુકાદો કૌં, આ કરાર પ્રમાણે કોરટે બાજ સાથે લેણા પૈસા તથા ખરચ આપવાનો પ્રતિવાદીને હુકમ કરી હુકમનામું કરી આપ્યું. એમાં એમ દરવાજામાં આન્યું કે આ હુકમનામું ફક્ત પૈસાનું હુકમનામું છે અને તેથી વાદીને એ મીલકત ઉપર હક મળતો નથી, (ઈ. લો. રી. ૩. અલ્લ ૨૧૮. કા. બે.)

દરમ્યાનની ઉપજની અથવા બીજી બાબતની પૈસાની રકમ પાછળથી નક્કી કરવાનું હોય તેવું હુકમનામું.

૨૫૫. દરમ્યાનની ઉપજનું અથવા બીજી કોઈ બાબતનું હુકમનામું હોય, અમે તે ઉપજના અથવા બાબતના પૈસાની રકમનો આંકડો પછીથી નિર્ણય કરવાનો હોય, તો હુકમનામા પ્રમાણે પૈસાની કેટલી રકમ તેણે આપવી એ નક્કી થયા પહેલાં, પૈસામાબતનાં સાધારણ હુકમનામાની પેઠે હુકમનામાના દેણુદારની મીલકત જાત કરી શકાય.

ટીકા—૨૫૫. જે સખસે કબજાનું અને દરમ્યાન ઉપજનું હુકમનામું

જેળવું હોય તે સંખસને તે એ ખેળાખતની ખજાવણીની અંદર જે દરખાસ્ત કરવાની જરૂર નથી કેમકે દરમીઆત ઉપજનો આંકડો નક્કી કરવામાં આવ્યો નથી. (૮ વી. રી. ૯૯).

૨૫૬. કુકત પૈસાખાખતનું જ હુકમનામું થયું હોય, અને હુકમનામું થયેલી રકમનો આંકડો એકહજાર રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે, હુકમનામું કરતી વખતે હુકમનામાવાળાની મોઢાની અરજથી, હુકમનામાનો દેણદાર કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં હોય તો તેની જાત ઉપર, અથવા તેજ હદમાંની તેની જગમ મિલકત ઉપર, વારંટ કાઢીને લાગલું જ હુકમનામું ખજાવવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૨૫૬. આ કલમ કુકત દરશક છે અને કોરટ પોતાને યોગ્ય લાગે તો ખજાવણી કાઢવાની ના પાડે. ૮ મ. હા. રી. ૨૮૩

૨૫૭. હુકમનામા ઉપરથી જે પૈસા બરવાના તે સર્વ નીચે પ્રમાણે બરવા એટલે:—

(અ) જે કોરટનું કામ હુકમનામું ખજાવવાનું હોય તે કોરટમાં; અથવા

(ખ) કોરટની બહાર હુકમનામાવાળાને; અથવા

(ક) જે કોરટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોરટ કરમાવે તેવી ખીણ કોઈ રીતે.

૨૫૭. અ. હુકમનામાના કરજની બરપાઈ કરવાની મુદત આપવાખાખતનો દરએક કરાર ૨૬ ખાતલ થશે; માત્ર તે મોખદલો આપીને તથા હુકમનામું કરનારી કોરટની મંજૂરી લેખને કયો હોય અને તે મોખદલો તે પ્રસંગને અનુસરેને યોગ્ય છે એવું કોરટને લાગે તો ૨૬ ખાતલ થશે નહીં.

જે જે કરારમાં હુકમનામા ઉપરથી લેણી થયેલી અથવા લેણી થનારી રકમના કર્તાં વધારે રકમ, સ્પષ્ટ અથવા પર્યાયથી આપવાની હરાવી હોય, એવો હુકમનામાના કરજની બરપાઈખાખતનો દરએક કરાર, ઉપર કહેલી મંજૂરી જિવાય કયો હશે તો તે ૨૬ ખાતલ થશે.

આ કલમના હરાવ તોડીને આપેલી કાંઈપણ રકમ હુકમનામાના કરજની બરપાઈ કરવામાં વાપરવામાં આવશે; અને કોઈ બાકી રહેશે તો, તે હુકમનામાના દેણદારને મળવાનો હક છે.

ટીકા—૨૫૭. ગમે તે જાતનાં હુકમનામાં હોય તોપણ દરેક હુકમનામાનો ફેસલો કોરટની માહિતીથી થવો જોઈએ. ૧૮ વી. રી. ૫૩૦ પૈસા સંબંધી જેના ઉપર હુકમનામું થયું હોય તે સંખસ હુકમનામાની રકમ લેણદારને આપવા સાફ ગમે તે વખતે કોરટમાં આણી શકે અને તેમજ જે સંખસના

એકહજાર રૂપીયા સુધીનું હુકમનામું તાત્કાળ ખજાવવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

હુકમનામા ઉપરથી પૈસા બરવાના પ્રકાર.

હુકમનામાના દેણદારને મુદત આપવા ખાખતનો કરાર.

હુકમનામાના કરજની બરપાઈ કરવા ખાખતના કરાર.

ઉપર નંગમ અથવા રથાવર મીલકત સોંપવાનું હુકમનામું થયું હોય તેને પણ કોરટની માહિતીથી દરેક કામના રૂપ પ્રમાણે હુકમનામું પૂરું પાડી આપવાનો હુકમ છે. ૧૮ વી. રી. ૫૩૦

કોરટના વારંટથી હુકમનામાના દેણદારને પકડ્યો હોય અને તે પકડનાર અધિકારીને પૈસા આપે તો તે ભરાણું કોરટની મારફતનું છે એમ ગણાય. (૬ વી. રી. ૪૬૨).

હુકમનામાના પૈસા હપ્તે ભરવાનો કરાર પક્ષકારો કરે અને તે કરાર કોરટ રજીસ્ટર કરે. પછીથી તે કરાર વીરૂદ્ધ કોરટે હુકમનામું બજાવવા દેવું પણ જોઈએ નહીં. ૧૦ બે. લો. રી. આપેન્ડીક્ષ ૨૮ તેના ઉપર કોરટ મનાઈ હુકમ પણ કદિ. (૨૨ વી. રી. ૧૯૪).

પણ હુકમનામા વાળાએ વકીલ ઉપર કાગળ લખ્યો હોય કે તમારે કોરટમાં સરટીફિકેટ આપવું તો તે કડમો કોરટ મારફત થયો ગણાય નહીં કેમકે વકીલ કોરટનો અધિકારી ગણાય નહીં. ૭ વી. રી. ૫૧૦ તેમજ કોરટમાં સરટીફિકેટ આપ્યા વગર વાદીએ પ્રતિવાદીને મોઢે કહ્યું હોય કે હુકમનામાનો અમુક ભાગ હું નહીં બજાવું તો તેથી બજાવણી કાઢવાને બાધ નથી. (૧ બે. લો. રી. ૩૩૬).

હુકમનામાવા
જાને પૈસા આ-
પવા.

૨૫૮. હુકમનામા ઉપરથી ભરવાના કાંઈપણ પૈસા કોરટની બા-
હાર આપ્યા હોય, અથવા હુકમનામાવાળાનું મનમાન એવી બીજી રીતે
હુકમનામાનો બધો અથવા થોડો ધણો તોડ થયો હોય તો, અથવા ૨૫૭
અ. કલમમાં કહેલા પ્રકારના કગારમુજબ કાંઈ રકમ ભરી હોય તો,
જે કોરટનું કામ હુકમનામું બજાવવાનું હોય તે કોરટને તે ભરવાની અથવા
તોડ કરવાની વાત હુકમનામાવાળાએ જાહેર કરવી જોઈએ.

હુકમનામાનો દેણદાર પણ એવું ભરાણું અથવા તોડ કરવાની અ-
બર કોરટને આપીને એવી અરજ કરી શકે કે, તે ભરાણું અથવા તોડ
જાહેર કર્યો એવું કાં દાખલ ન કરવું તેનું કારણ કોરટ નીમિ તે દિવસે
બતાવવા સાર હુકમનામાવાળાને નોટી કદિ. અને એવી નોટીસ યોગ્યરીતે
પોંચાડ્યા પછી હુકમનામાવાળો નીમિલે દિવસે હાજર થવાને, અથવા
હાજર થઈને ભરાણું અથવા તોડ જાહેર કર્યો. એવું કાં દાખલ ન ક-
રવું તેનું કારણ બતાવવાને, સુકે તો કોરટે સફરહુ ભરાણું અથવા તોડ
દાખલ કરવો જોઈએ.

એવું કાંઈપણ ભરાણું અથવા તોડ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જાહેર કરેલો
નહીં હોય તો તે કોઈપણ કોરટે કબુલ રાખવો નહીં.

ટીકા—૨૫૮. કાયદામાં હરાવેલી મુદતની અંદર હુકમનામાની જે અ-
વસ્થા થઈ હોય તે બાબતનું સરટીફિકેટ બિમાંથી એક પક્ષકારે ન આપ્યું
હોય તો તેવી અવસ્થાથી બજાવણીને બાધ નહીં આવે. ૬. લો. રી. ૩
મદ્રાસ ૧૧૩

હુકમનામાના દેણદારે હુકમનામાને પેટે વસુલ આપ્યું હોય અને તેનું સરટીફીકેટ કોરટમાં અપાવ્યું ન હોય તો કોરટની બાહાર પૈસા આપ્યા હોય તો તે પાછા લેવાનો દાવો સને ૧૮૭૭ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૨૪૪ કથી અને સને ૧૮૭૬ ના ૧૨ મા આક્ટથી ૨૫૮ મી કલમમાં સુધારો થયો છે તે સુધરેલી કલમના છેલા પારિશ્રાદથી બાધ છે. ઈ. લો. રી. ૬ મું. ૧૪૬

૨૫૮ મી કલમ દરેક જાતના હુકમનામાને લાગુ પડે છે એકલા નાણાના હુકમનામાને લાગુ પડે છે એમ નથી. ઈ. લો. રી. ૬ કલકત્તા ૭૮૬

૨૫૯. કંઈ ખાસ જંગમ મિલકત વિશે, અથવા ખાસ જંગમ મિલકતના હિસ્સા વિશે, અથવા વહુ તામે લેવા વિશે, હુકમનામું હોય ત્યારે, તે હુકમનામું આ પ્રમાણે અમલમાં લાવી શકાય:—એટલે, અને તો તે જંગમ મિલકત કે તેનો હિસ્સો ધરીને જે પક્ષકારને તે આપવાનું હરાવ્યું હોય તે પક્ષકારને સ્વાધીન કરેવા, અથવા તે પક્ષકાર પોતાની વતી સ્વાધીન લેવાને જે શખ્સને નીમિ તે શખ્સને સ્વાધીન કરેવા; અથવા હુકમનામાના દેણદારને કેદ કરેવા; અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરવી; અથવા જરૂર હોય તો કેદ તથા જપ્ત એ બંને વાંનાં કરવાં.

ખાસ જંગમ મિલકતનાં અથવા વહુ તામે લેવાનાં હુકમનામાં.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ જપ્તી છ મહિનાસુધી અમલમાં રહેલી હોય ને જે હુકમનામાનો દેણદાર હુકમનામા પ્રમાણે ન વરત્યો હોય, અને હુકમનામાવાળાએ જપ્ત કરેલી મિલકત વેચવી એવી દરખાસ્ત કરી હોય તો, સદરહુ પ્રકારની મિલકત વેચવાનો અધિકાર છે; અને ૨૦૮મી કલમ પ્રમાણે કાંઈ રકમ હરાવી હોય તેવી બાબતમાં, વેચવાથી જે ઉપજે તેમાંથી હુકમનામાવાળાને તે હરાવેલી રકમ આપાવવાને તથા બીજી બાબતમાં કોરટને યોગ્ય લાગે તેટલી બદલાતી રકમ અપાવવાને કોરટ મુજબ છે, અને જે કાંઈ બાકી વધે તો તે બાકી હુકમનામાનો દેણદાર અરજ કરે ત્યારે તેને આપવી.

હુકમનામાનો દેણદાર હુકમનામું માન્ય રાખીને સદરહુ હુકમનામાની બજાવણીનો જે ખર્ચ આપવાને તે બંધાયેલો છે તે સંધ્યે ખર્ચ આપે તો, અથવા જપ્તની તારીખથી છ માસની આખરે સદરહુ મિલકત વેચવા બાબત દરખાસ્ત ન થઈ હોય તો અથવા દરખાસ્ત થઈ હોય પણ તે નામંજૂર કરી હોય તો જપ્તનો અમલ બંધ થશે.

૨૬૦. કરાર વિશેષરીતે પુરો કરવા બાબત, અથવા લગ્નના હક્ક પુરા કરવા સારુ, અથવા કોઈ બીજું વિશેષકૃત્ય કરવા બાબત અથવા ન કરવા બાબત જે પક્ષકાર ઉપર હુકમનામું થયું હોય, તે પક્ષકારને તે હુકમનામા પ્રમાણે અથવા તાકીદ પ્રમાણે વર્તવાને તક મળ્યા છતાં, જા-

કરાર વિશેષરીતે પુરો કરવાનું અથવા લગ્નના હક્ક પુરા કરવાનું હુકમનામું.

હુની જોઈને તે પ્રમાણે તે ન વરતો હોય તો, તેને કેદ કરીને અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરીને અથવા તે બંને વાનાં કરીને તે હુકમનામું અમલમાં લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ જમી એક વરસમુધી અમલમાં રહેલી હોય ને બે હુકમનામાનો દેણદાર હુકમનામાં પ્રમાણે ન વરતો હોય અને હુકમનામાવાળાએ જમી કરેલી મિલકત વેચવી એવી દરખાસ્ત કરી હોય તો સદરહુ પ્રકારની મિલકત વેચવાનો અધિકાર છે; અને વેચવાથી જે ઉપજે તેમાંથી કોરટને યોગ્ય ભાગે તેટલી બદલાતી રકમ હુકમનામાવાળાને આપવાની, અને બે કાંઈ બાકી વધે તો તે બાકી હુકમનામાનો દેણદાર અરજ કરે તો તેને આપવાને, કોરટ મુજબ છે.

“ હુકમનામાનો દેણદાર હુકમનામું માન્ય રાખીને સદરહુ હુકમનામાની બંધવણીનો જે અરજ આપવાને તે બંધાયેલો છે તે સંઘળી અરજ આપે તો, અથવા જમીની તારિખથી એક વરસની આખરે સદરહુ મિલકત વેચવા બાબતની દરખાસ્ત ન થઈ હોય અને તે મંજૂર ન કરી હોય તો, સદરહુ જમીનો અમલ બંધ થશે.

ટીકા—૨૬૦. હુકમનામાવાળાની દીવાલ ઉપર જેટલો ભાગ ચણ્યો હતો તેટલોજ હુકમનામાના દેણદારે કાઢી નાખ્યો એવું હુકમનામામાં ફરમાવ્યું હતું તે હુકમનામું બંધવવાની દરખાસ્ત આપી તેનાજ ખાનામાં કોરટની મદદ કેવી રીતે જોઈએ, તે બાબતમાં એમ લખ્યું હતું કે જો તે ઉપર જેટલું ચણતર કર્યું છે તે તોડાવી કચળે અપાવે. હુકમનામાવાળાની દીવાલ ઉપર જેટલી હુકમનામાના દેણદારે દીવાલ ચણી હતી તે તોડાવી ને આપવાનો કોરટે હુકમ નાજર ઉપર કાઢ્યો તે બાબતમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે હુકમનામાવાળાની અરજ એવી રીતની લેવાય નહીં. કલમ ૨૬૦ માં ફરમાવ્યા પ્રમાણે તેણે કોરટની મદદ માગવી જોઈતી હતી એટલે હુકમનામાના દેણદારને કેદ કરો અગર તેની મીલકત જપ્ત કરો અગર એ બંને કરો એવી રીતે કોરટની મદદ માગવી જોઈતી હતી. કોરટે એ દરખાસ્ત મંજૂર કરવામાં ચુક કરી હતી. કોરટની મદદ કેવી રીતની માગવી અને તેનો શો ધલાજ છે. તે હુકમનામાવાળાને કોરટે બતાવ્યું જોઈતું હતું અને આ પ્રમાણે સુધારીને દરખાસ્ત આપવામાં આવી તો પછી યોગ્ય રસ્તો એ છે કે હુકમનામાના દેણદાર ઉપર નોટીસ કાઢવી અને તેમાં ફરમાવ્યું કે હુકમનામામાં કહેલો હુકમ નોટીસમાં કહેલી મુદતમાં અમલ લાવવો અને પછી જો તેનીમેલી મુદતમાં હુકમ માન્ય ન કરે તો હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી હુકમનામાના દેણદારને કેદ કરવાનો અગર આ કલમ (૨૬૦) માંના ઠરાવને અનુસરીને તેની મીલકત જપ્ત કરવાનો કોરટ હુકમ કરે વળી એમ પણ હુકમનામાવાળાએ જે દાદ ન માગી હોય તે તેને મળે એવી રીતે દરખાસ્ત ઉપર થએલો હુકમ સ્પેશીઅલ અપીલમાં હાથકોરટે બદલવા નહીં. ઇ. લો. રી. ૮ કલમ ૧૭૪.

૨૧૧. કોઈ વેચાણ ખત (કવેચ્સ) કરી આપવા ખાખત, અથવા વેચાય એવા દસ્તાવેજ પાછળ શેરો કરી આપવા ખાખત હુકમનામું હોય, અને હુકમનામામાં ફરમાવ્યાપ્રમાણે કરવાને હુકમનામાનો દેણદાર ગફલત કરે અથવા ના પાડે તો, હુકમનામાવાળો હુકમનામાની સરતો પ્રમાણે ખતનો અથવા શેરાનો મુસદ્દો તૈયાર કરીને તે કોરટને આપવાને મુખ્યત્વાર છે.

તે ઉપરથી, પાછળ સમત પોંચાડવાને જે રીત કહી છે તે રીતે, તે મુસદ્દો તથા એક લખેલી નોટીસ કોરટે હુકમનામાના દેણદારને પોંચાડાવવી. તે નોટીસમાં એમ લખવું કે તમારે તે મુસદ્દા વિશે કંઈ હરકતો લેવી હોય તો કોરટ તે કામને વાસ્તે ઠરાવે તે મુદતની (મુદત લખવી) દરમ્યાન લેવી.

કાયદા પ્રમાણે સ્ટાંપ જોઈતો હોય તો યોગ્ય સ્ટાંપ કાગળ ઉપર તે મુસદ્દાની એક બીજી પ્રત પણ સહી થવા સાથે હુકમનામાવાળો કોરટને આપવાને મુખ્યત્વાર છે.

સદરહુ પ્રમાણે પોંદોઆની વાત સાબિત થયા પછી, કોરટે અથવા તે કામને વાસ્તે કોરટ નામ તે અમલદારે સદરહુ રીતે આપેલી બીજી પ્રતમાં સહી કરવી, અથવા જરૂર હોય તો, હુકમનામાની સરતો સાથે મળતી આવે એવી રીતે, તેમાં ફરફાર કરીને તે ફરફારવાળી બીજી પ્રતમાં સહી કરી શકાય.

પરંતુ સદરહુ પ્રમાણે પોંચાડેલા મુસદ્દામાં કોઈ પક્ષકાર હરકત લે તો તેની હરકતો સદરહુ પ્રમાણે ઠરાવેલી મુદતની દરમ્યાન લખીને જણાવવી, અને કોરટની રૂબરૂ તે વિશેની દલીલો કહેવી, અને તે ઉપરથી કોરટે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવા, અને બીજી પ્રત ઉપર અથવા તેમાં ફરફાર કરીને તે ઉપર સહી કરવી.

૨૧૨. ગઈ છેલી કલમ પ્રમાણે વેચાણ ખતમાં અથવા વેચાય એવા દસ્તાવેજ ઉપરના શેરામાં કોરટે સહી કરી આપવી તે નાચેના નમુનાની અથવા હે કોરટ વખતે વખતે ઠરાવે તેવા બીજા નમુનાની કરી શકાય, એટલે: “ અ. બ. ઉપર છ. ફ. એ કરેલી ફરિયાદમાં અ. બ. ની વતી . . . ની (અથવા જે હોય તે પ્રમાણે) કોરટના જ ડબ્લ ક. ડ. અને જે પક્ષકારને ખત કરી આપવા અથવા દસ્તાવેજ ઉપરનો શેરો કરી આપવા હુકમ કરેલો હતો, તેજ પક્ષકારે ખત અથવા શેરો કરી આપ્યો હોય તે પ્રમાણે તે ખત અથવા શેરો ગણાશે.

૨૧૩. કંઈ સ્થાવર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું હુકમનામું હોય તો, જે પક્ષકારને તે મિલકત આપવાનો ઠરાવ થયો હોય તે પક્ષકારને તે મિલકત સ્વાધીન કરવી, અથવા તે પક્ષકાર પોતાની વતી કબજો લેવાને જે સમસને નામ તે સમસને તે સ્વાધીન કરવી. અને જરૂર પડે તો,

ખત કરી આપવાનું અથવા વેચાય એવા લેખ પાછળ શેરો કરી આપવાનું હુકમનામું.

કોરટ ખત ઉપર સહી કરે તેનો નમુનો અને તેનું પરિણામ.

સ્થાવર મિલકતનું હુકમનામું.

જે સખસ મિલકત ખાલી કરવાને હુકમનામા પ્રમાણે બંધાએલો છતાં તેમ કરવાને ના પાડે તેને કાઢીને કબજે આપવો.

સ્થાવર મિલકત બાકુતના કબજામાં હોય ત્યાં રેતે શી રીતે સ્વાધીન કરવી તે.

૨૬૪. બાકુતના કબજામાંની અથવા જેને મિલકતનો કબજો રાખવાનો હક હોય અને તે કબજો રાખવાનો હક છોડી દેવાને હુકમનામા ઉપરથી બંધાએલો ન હોય તેવા બીજા સખસના કબજામાંની કોઈ સ્થાવર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું હુકમનામું હોય ત્યારે, તે સ્વાધીન કરવાનો કાર ટે હુકમ કરવો, તે એવી રીતે કે:—તે મિલકત ઉપર કોઈ પ્રસિદ્ધ ઠેકાણે વારંટની એક નકલ ચોઢવી, અને કોઈ સોંઘવાર ઠેકાણે, ઘાંડી પીટીને અથવા દરતુર પ્રમાણે બીજી રીતે, તે મિલકત સંબંધી હુકમનામાનો મતલબ કબજેદારને પ્રસિદ્ધ કરવો.

પરંતુ કબજેદાર મળી શકે તો, સદરહુ મતલબવાળી લખેલી નોટીસ તેનાઉપર બજાવવી, અને તેવે પ્રસંગે કુંઈ પ્રસિદ્ધ કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—૨૬૪. જ્યારે હુકમનામા પ્રમાણે લેવાનો જમીનનો ભાગ પ્રતિવાદીના કબજામાં હોય અને કેટલોક ભાગ એકુતના કબજામાં હોય તો પાછલા ભાગની બજાવણી આ કલમ પ્રમાણે થવી જોઈએ. (૭ પી. રી. ૩૭૬)

ઈસ્ટેટની વેહેલુઅ કરવાનું અથવા હિસ્સા જુદા પાડવાનું.

૨૬૫. સરકારને મેહિસુલ બરનારી કુંઈ અવિભક્ત ઇસ્ટેટની વેહેલુઅબાબત અથવા તે ઇસ્ટેટના કોઈ હિસ્સાનો જુદો કબજો લેવાબાબત હુકમનામું હોય ત્યારે, કલક્ટરે તે ઇસ્ટેટની વેહેલુઅ કરવી અથવા તે હિસ્સો જુદો પાડવો; અને તે કામ સદરહુ પ્રકારના ઇસ્ટેટની વેહેલુઅ કરવાબાબત અથવા હિસ્સાનો જુદો કબજો લેવાબાબત જે વખતે જે કાયદો અમલમાં હોય (જો હોય તો) તે કાયદા પ્રમાણે કરવું.

ટીકા—૨૬૫. જે જમીનનાં હદની સાત નફી થએલી છે અને સરકારને મેહિસુલ બરનારી જગીરનો જે ભાગ છે તેવી જમીનના સહ હીસ્સેદારોમાંનો એક ભાગ વેહેલુઅવાનો દાવો લાવે છે; પણ તેમાં સરકારને મેહિસુલ બરવાની પોતાની એકઠી જવાબદારી છે તે રદ કરવા માગતો નથી તો આવો દાવો દીવાની કોર્ટમાં ચાલી શકે. અને વાદીનો ભાગ પડાવવાનો હક છે કે નહીં. તે નફી કરવાને અને તે પ્રમાણે હુકમનામું કરી આપવાને કોર્ટને હકુમત છે. ઈ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૧૫૩

૨.—મિલકત જપ્ત કરવાવિશે.

હુકમનામું બજાવવામાં જપ્ત કરીને વેચવાને પાત્ર થઈ શકે તે મિલકત.

૨૬૬. હુકમનામું બજાવવામાં નીચેની મિલકત જપ્ત કરીને વેચવાને પાત્ર છે, (તે એકે):—જમીન, ધર અથવા બીજી હસારતો, માલ, પૈસા, એકનોટ, એક, બીલ આફ્ટ એકસ્વેન, હુંડીઓ, વાયદાચીઠીઓ (પ્રામિસરી નોટ); સરકારી કાગળીયાં (ગવર્મેન્ટ સિક્યુરીટીઝ), ખત અથવા પે-

સાસંબંધી બીજા બેખ. લેહણું, કોઈ રેલવે, બેંક, કે બીજી જાહેર કંપની કે કારપોરેશનના બંડોળ અથવા એકઠી પુંજી માર્હિના શર, તથા, હવે પછી કહેલી છે તે શિવાયની,—હુકમનામાના દેણુદારની અથવા હુકમનામાનો દેણુદાર બ્યવસ્થા કરવાની જે સત્તા પોતાના કાયદાને માટે વાપરી શકે તે સત્તા જે મિલકત ઉપર કે જેની ઉપજ ઉપર તેને હોય તેવી,—વેચાય એવી બીજી બધી સ્થાવર જંગમ મિલકત, પછી તે ગમેતો હુકમનામાના દેણુદારના નામ ઉપર હોય કે તેની વતી અથવા તેના દૃશ્ટી દાખલ બીજા શખસની પાસે હોય.

પરંતુ, નીચેનાં વાંનાં સદરહુ જમી કે વેચાણને પાત્ર થશે નહીં (તેએકે):—

(અ) હુકમનામાનો દેણુદાર, તેની સ્ત્રી તથા છોકરાં, એએનાં જરૂરીઆત પેહેરવાનાં વસ્ત્ર:

(બ) કારીગરોનાં ઓજાર, અને હુકમનામાનો દેણુદાર એકુત હોય ત્યારે તેનાં એતીવાડીનાં હથીઆર, તથા એકુત તરીકે તેને પોતાની ઉપજીવિકા મળવવા માટે જે ઢોર કોરટની નજરમાં જરૂર જણાય તે ઢોર:

(ક) એકુતની માલકીનાં અને તેના તાંબામાં હોય તેવાં તેનાં ઘરનો અને બીજી હમારતોનો સામાન:

(ડ) હિસાબના ઓપડા:

(ઈ) તુંકસાનીને વાસ્તે કુરિયાદ કરવાનો માત્ર હક્ક:

(ફ) બતીકી નોકરીનો કુંઈ હક્ક:

(ગ) સરકારના લશ્કરી તથા મુલકી પેન્શનરને કરી આપેલી નેમણુક, તથા બક્ષિસ (ગ્રાન્ટ્યુઈટી) તથા રાજકીય પેન્શન:

(હ) જ્યારે કોઈ સરકારી અમલદારનો અથવા રેલવેના નોકરનો પગાર દરમાસે વીચ રૂપિયાથી વધારે ન હોય ત્યારે તે પગાર; અને જ્યારે તેવા કોઈ અમલદારનો અથવા નોકરનો પગાર તે રકમથી વધારે હોય ત્યારે તે પગારનો નીચે ભાગ.

(આઈ) જે લોકોને નેટીવ આરટીકલ્સ આફવાર લાગુ પડે તેઓનો પગાર તથા અલાવન્સ:

(જે) મજૂરોનો તથા ઘરના નોકરોનો મૂસારો:

(કે) જીવતો રહેવાચી ઉત્તરાધિકાર મળવાની ઉમેદ હોય તે, અથવા બીજો કેવળ અવલંબી કે શક્ય હોય તેવા હક્ક અથવા સંબંધ;

(લ) બવિશ્યની ખોરાકી પોશાકીનો હક:

ખુલાસો.—(ગ), (હ), (આઈ), (જે), એ રકમોમાં કહેલાં વાંનાં, તે ખરોખર આપવાને પાત થાય તે પહેલાં અથવા પછી પણ જમીથી કે વેચાણમાંથી ખાતલ કર્યા છે.

પણ વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે, આ કલમની કોઈ પણ વાતથી—

(અ) ભાડાને વારતે થએલું હુકમનામું બજાવવામાં ઘર અથવા ખીજી ધમારતોનો સામાન જમીથી કે વેચાણથી ખાતલ છે એમ સમજવું નહીં, અથવા

(બ) સન ૧૮૧૧ ના લશ્કરના આક્રમણે કે જે તે વખતે અમલમાં હોય એવા તેને મળતા કોઈ કાયદાને બાધ આવે છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૨૯૬. રથાવર મીલકત શીવાય ખીજી ખાખતોમાં આ કલમ મુકસીલ મમાલકાજ કોરટને લાગુ પડે છે.

જે મીલકત જમ કરવાની છે તે વેચી શકાય તેવી હોવી જોઈએ અને તે હુકમનામાના દેણદારની માલકીની હોવી જોઈએ. બના પ્રતિનીધી તરફે અના ઉપરના દાવામાં અની ખાતગી મીલકત જમ કરી શકાય નહીં. આ ખાખતમાં કલમ ૨૩૪ જુઓ. તેમ જો મીલકત ઉપર કાંઈ પણ જોખમનો બોળો હોય તો તે બોળો કાયદેસર ખરો હોય તો તે મીલકત હુકમનામાના દેણદારની કેહેવાય નહીં. પણ જેની તરફથી તે ઉપર બોળો હોય તેની ગણાય અને હુકમનામાના દેણદારનું દેવું પતવવા સાર તેની મીલકત ગણાય નહીં. અને જો તે જમ કરી વેચવામાં આવે તો બોળ સહીત તે વેચાય અને જેની તરફથી બોળો હોય તેના હક વિશે વાંધો હોય તો જુદો દાવો લાવવો જોઈએ. (૫ બ. લો. રી. ૧૧૫).

હુકમનામું જમ કરી શકાય તે ખાખતમાં કલમ ૨૭૩ જુઓ.

અવિભક્ત કુટુંબના સહ. માલિકનો બાપીકી મીલકતમાંનો ભાગ જમ કરી તેના વીરુદ્ધ જે હુકમનામું થયું હોય તે વસુલ કરવા સાર વેચી શકાય પણ ખરીદદારને ફક્ત ભાગ વેચાવવાના દાવાના હક મળે છે. (૬. લો. રી. ૩ કલમ ૧૦૮).

મૈયત શર્મસનું લેહેણું વસુલ કરવાનું સરટીફિકેટ હુકમનામાની બજાવણીમાં જમ કરી વેચી શકાય નહીં. (૧ વી. રી. ૨૮).

ખોરાકી પોશાકીનો બવિશ્યમાન હક વેચી શકાય નહીં. પણ ચટ્ટેલી ખોરાકી હોય તે જમ કરાય. (૬ વી. રી. મી. ૬૪)

જમ કરેલી મીલકત ઉપર બોળો હોય તો તે બોળો કાયમ રાખી જમી કરવામાં આવે છે (૨૦ વી. રી. ૨૦૪) અને મીલકત ઉપર બજાવણીની પ્રોસેસ કઢાવવા કોસીસ હુકમનામાનો લેહેણાદાર કરે છે. એવું જાણવામાં આવ્યાં છતાં પણ માલિકને મીલકત વેચતાં કાયદા પ્રમાણે હમેશાં પ્રતિબંધ નથી. (૨૨ વી. રી. ૪૭૩).

એકુતના કબજાનાં અથવા માલકીના ધરના સાહીત્ય હોય તોપણ જે માલકત આસ રીતે ગીરો મુકેલી હોય તે હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચવાને કલમ ૨૬૬ની રકમ કથી બાધ આવતો નથી. ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૧૫૮૨૫

એ રકમ ઇ. બાબત વલી ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૪૨૬ જુ. ૧૦. તેમાં બાબતે સાર જણતી થઈ શકે. એમ ઠરાવવામાં આવેલું છે. સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટ અમલમાં આવ્યો ત્યાર પહેલાં ત્રણ દીવસ અગાઉ એટલે તા. ૨૮ સપ્ટેમ્બરને રોજ પ્રતિવાદીને પોલીટીકલ પેનસન મળતુ હતુ તે જમ કરી પૈસા સંબંધી હુકમનામુ બજાવવા સાર અરજી આપવામાં આવી. હુકમનામુ કેમ ન બજાવવું તેનું કારણ બતાવવા સાર પ્રતિવાદી ઉપર નોટીસ કાઢવામાં આવી અને તેમાં ઠરાવેલ દીવસે પ્રતિવાદી હાજર થયો અને તે દીવસે ૧૮૭૭નો દસમો કાયદો અમલમાં આવી ચુક્યો હતો હાજર થઈ એમ તકરાર કરી કે ૨૬૬ કલમની જ રકમ પ્રમાણે પ્રેસન જમ થઈ શકે તેમ નથી. એ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે સને ૧૮૭૭નો કાયદો અમલમાં આવ્યો ત્યારે સર થયેલુ અને તે વખતે ચાલતુ જે પ્રોસીડીંગ હોય તેને સને ૧૮૬૮ના ૧ આક્ટની કલમ ૬ પ્રમાણે અસલનો કાયદો લાગુ પડે તે કલમમાં દર્શાવેલા અર્થ ગ્રહણના નિયમને સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૧૪૪ અને ૩થી બાધ આવતો નથી અને સુધ અંતઃકરણથી હુકમનામુ અમુક રીતે બજાવવાની અરજી અને તે ઉપર ગરટનો હુકમ તે બજાવણીનું પ્રોસીડીંગ ગણી શકાય. ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૧૬૩

સ્પીનીંગ અને વીવીંગ કમ્પનીનું ૩ કાંતવાને કેટલાક સમ્પસો કરાર કરે છે, અને એમ ઠરાવ કરે છે કે આટલુ ૩ કાંતીએ તો અમુક રકમ અમને મળે, આ સમ્પસો ૨૬૬મી કલમ પ્રમાણે મંજૂર ગણાય અને તેમને મેહેતાણું મળે તે મુસારો ગણાય માટે તે જમ થઈ શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૫ મુ. ૧૩૨.

દસ્તાવેજ થાય ત્યારે પૈસા આપવાનો કરાર હોય તો, જ્યાંસુધી તે દસ્તાવેજ થયો નથી ત્યાંસુધી રચાવર માલકત વેચનારનો ખરીદીના પૈસા ઉપર જે હક્ક છે તે લેહેણુ કેહેવાય નહીં. પણ ફક્ત શક્ય હક્ક અથવા હીત ગણી શકાય. અને તેથી કલમ ૨૬૬ પ્રમાણે હુકમનામાની બજાવણીમાં જમ કરી વેચી શકાય નહીં. જે સમ્પસ આવો હક્ક અથવા હીત હુકમનામાની બજાવણી કરતાં થયેલાં વેચાણુ વખતે ખરીદ કરે છે તેને આવી ખરીદીથી કાંઈ મળતુ નથી. ઇ. લો. રી. ૩ અળા. ૩૧૨.

ગાયકવાડ સરકાર અથવા તે રાજ્યની રાજ્યત અગર કાઠીઆવાડના સ્વસ્થાનની રાજ્યત પાસે ખીટીસ પ્રજના કોઈકનું લેહેણુ હોય તો તે લેહેણુ ૨૬૬ મી કલમ પ્રમાણે હુકમનામાની બજાવણીમાં જમ થઈ શકે નહીં. લેહેણાં ઉપર ખીટીસ ઇન્ડીઆની કોરટોની હકુમત નથી તો લેહેણાં ૨૬૬ કલમ પ્રમાણે જમી ન થઈ શકે. જમીની દરખાસ્ત કરવામાં આવી તે વખતે ગારનીસી ખીટીસ ઇન્ડીઆની હદની બાહાર છે. તેજ કારણથી દેવું જમ ન થઈ શકે અવુ ગણાય નહીં. ઇ. લો. રી. ૫ મુ. ૨૪૬

૨૬૭. પોતાને મનથી અથવા હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી પોતાને જરૂર લાગે તે શખસને સમન કરીને, હુકમનામુ પૂરું કરવામાં જે મિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે મિલકત સંબંધી તેની જબાબી લેવાને, તથા

જેમિલકત ધરવાને પાત્ર હોય તે વિશે કોઈને સ

મન કાઢી તેની જગ્યાની લેવાનો અખત્યાર.

લેહેણાની શેરની અને હુકમ નામાના દેણદારના કબજામાં ન હોય તેવી બીજી મિલકતની જમી.

સમન કરેલાં શખસના કબજામાં કે અખત્યારમાં તે મિલકતસંબંધી કંઈ દસ્તાવેજ હોય તે હાજર કરવાનું કેહેવાને, કોરટ અખત્યાર છે. અને પોતાને મનથી સમન કાઢ્યા પેહેલાં કોરટે જાહેર કરવું કે કયા શખસની વતી તે પ્રમાણે સમન કાઢેલો છે.

૨૬૮. જમ કરવાની મિલકતમાં—(અ) વેચી શકાય એવા લેખ ઉપર નહોય તેવું લેહેણું હોય, (ખ) કોઈ જાહેર કંપની અથવા કારપોરેશનના બેંકોના શેર હોય, (ક) કોઈ કોરટમાં અથવા કોરટની સંભાળ તળે રાખેલી મિલકત શિવાયની, જે જંગમ મિલકત હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં ન હોય તેવી બીજી જંગમ મિલકત હોય— તારે લખેલા હુકમથી મનાઈ કરીને જમી કરવી, અને તે મનાઈ હુકમમાં નીચે પ્રમાણે લખવું. એટલે—

(અ) લેહેણું હોય તારે, કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી દેણદારે દેવું આપવું નહીં તથા લેહેણુદારે તે લેવું નહીં.

(ખ) શેર હોય તારે, જે શખસના નામ ઉપર તે શેર ચાલતો હોય તે શખસે શેર બીજાના નામ ઉપર ચઢાવી આપવો નહીં, અથવા તે ઉપર નફાનો ફાળો (Dividend) લેવો નહીં.

(ક) સદરહુ બાતલ કર્યા શિવાયની બીજી જંગમ મિલકત હોય તારે, તે જેના કબજામાં હોય તે શખસે તે મિલકત હુકમનામાના દેણદારને આપવી નહીં.

તે મનાઈના હુકમની એક નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ ઠેકાણે ચોઢવી, અને તેની એક બીજી નકલ, લેહેણાની બાબતમાં દેણદારને મોકલવી; શેરની બાબતમાં કંપની અથવા કારપોરેશનના યોગ્ય અમલદારને મોકલવી; અને (સદરહુ પ્રમાણે બાતલ કરી છે તે શિવાયની) બીજી જંગમ મિલકતની બાબતમાં, જે શખસના કબજામાં તે હોય તે શખસને મોકલવી.

આ ફલમની (અ) રકમ પ્રમાણે જેને મનાઈ થઈ હોય તે દેણદાર પોતાનું દેવું કોરટમાં જરી શકે; અને તે પ્રમાણે બધું એટલે, તે લેવાને હાકદાર શખસને આપવાથી તેનો જેવી રીતે છુટકો થાત, તેવો છુટકો થશે.

સરકારી અમલદારના અથવા રેલવે કંપનીના નોકરના પગારની બાબતમાં, જખેલો હુકમ કરીને જમી કરવી. અને તે હુકમમાં, જે અમલદારનું કામ સદરહુ પગાર આપવાનું હોય તે અમલદારને, કોરટ ફરમાવે તેટલો ભાગ કોરટ બીજો હુકમ કરે ત્યાંહાં સુધી દર મહિને રાખી મુકવાનો હુકમ કરવો.

તે મનાઈના હુકમની એક નકલ કોરટના મકાનમાં કોઈ પ્રસિદ્ધ ઠેકાણે ચોઢવી, અને સદરહુ પ્રમાણે જરૂર હોય તેવા અમલદારને આપવી.

સદરહુ પ્રમાણે રાખી મુકેલી રકમ વખતે વખતે કોરટમાં બરવાનો અખત્યાર સદરહુ પ્રકારના દરએક અમલદારને છે અને તે પ્રમાણે બરી એટલે હુકમનામાના દેણદારને આપવાથી સરકારનો અથવા રેલવે કંપનીનો (જેમ હોય તેમ) જે રીતે છુટકો થાત, તેવા છુટકો થશે.

ટીકા—૨૯૮. જ્યારે જમ કરવાની મીલકતમાં લેણું હોય ત્યારે જમીની લેખી નોટીસની જરૂર છે જ્યાં સુધી દેણદારને આવી નોટીસ મળી નથી ત્યાં સુધી જે લેણદારનો દેવું વસુલ કરવાનો હક કોરટે ઠરાવી આપ્યો છે તેનેજ વસુલ આપવાને દેવાદાર બંધાએલો છે અને પોતાના લેણદારનો દેવું વસુલ કરવાનો હક છે કે નહીં તે જોવાનું દેણદારનું કામ નથી. ૭ વી. રી. ૧૦

૮ મુંબાઈ હાય કોરટ રીપોર્ટને પાને ૧૯૬૩ એવું ઠરાવવામાં આવેલું છે કે આગળના આસાઈમેન્ટની અખર નહોવાથી અવેજ આપી દેવું પોતે લીધું હોય તેવા આસૈનીના જેવીજ સ્થિતિમાં હુકમનામાના દેણદાર નું લેહેણું જમ કરાવનાર લેહેણદાર રહેતો નથી. પણ આગળ જે આસૈનમેન્ટ થયું હોય તે બાબતમાં પોતાના દેણદાર કરતાં સારી સ્થિતિમાં તે આવી શકે નહીં જમી થતાં પહેલાં આસાઈનમેન્ટ કરવામાં આવ્યું. હોય અને તે હુકમનામાના દેણદારને બંધન કારક હોયતો સાધારણ નીચમ પ્રમાણે તે આસૈનમેન્ટ હુકમનામું જમ કરનાર લેહેણદાર વિરુદ્ધ પણ બંધન કારક છે.

આસાઈનરના વિરુદ્ધ છે એકવીટીઅલ (નૈયાયિક) આસાઈનમેન્ટ પુરણ રીતે અમલ કરવાને માટે જેના હાથમાં ફનડ છે તેને નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

આ કલમ પ્રાણે જમીની તારીખથી છ મહીના પુરા થયા પહેલાં ખતાં વેચી શકાય નહીં ઇ. લો. રી. ૨ મુંબાઈ ૫૫૮.

સને ૧૮૭૭ના આક્ટ ૧૦ની કલમ ૨૯૮ મુજબ મનાઈ હુકમ કદાઢાવો એક હુકમનામાવાળાએ પોતાના દેણદારનું લેણું જપત કરાવ્યું તે બાબતનો હુકમ પોહોચતાં કલમ ૨૭૮ પ્રમાણે જપતી ઉઠાવવાને માટે કલમ ૨૭૭ કરી, આ કામમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે ૨૭૮મી કલમ પ્રમાણે કરેલી અરજી ચાલે નહીં કેમકે તે કલમ આ કામને લાગુ નથી પણ હુકમનામાની બજાવણીમાં જમ થએલું લેહેણું ઝાઢિરનામું કાઢતાં પહેલાં જે મીલકત વેચાવાની છે તેની કીમત શી છે અને તે કેવા પ્રકારની છે તે નક્કી કરવાને માટે કોરટના મત પ્રમાણે જે જે બાબતો થનાર અરીદદારે જાણુવી અવશ્ય છે તે બાબતની તજવીજ કરવાની કલમ ૨૮૭ પ્રમાણે કોરટની ફરજ છે વેચાણ કરવાની મિલકત લેણું હોય અને કેહેવાના દેવાદાર તરફથી કોરટને એવી નોટીસ મળે કે દેવું છે નહીં તો દેવું છે કે નહીં તે બાબતની કોરટે વેચાણ કરતાં અગાઉ તજવીજ કરવી જોઈએ ઇ. લો. રી. ૪ મુંબાઈ ૩૨૩.

૨૯૬. કલમ ૨૯૬ ના પહેલા વિશેષ ઠરાવમાં કહેલી છે તે શિવાયની બીજી કોઈ જંગમ મિલકત હુકમનામાના દેણદારના તાબામાં હોય

હુકમનામાના દેણદારના કબજે

જામાંનો જંગમ
મિલકતની જમી.

ત્યારે, ખરોખર કબજે લેઈને તેની જમી કરવી, અને જમી કરનાર અમલદારે તે મિલકત પોતાનીજ સંભાળમાં અથવા પોતાના હાથ નીચેના કોઈ શખસની સંભાળમાં રાખવી, અને તેની યોગ્ય સંભાળને માટે તે જવાબદાર થશે.

નિશ્ચય કરાવ.

પરંતુ કબજે લીધેલી મિલકત જલદીથી અને સ્વભાવિક રીતે આપોઆપ બગડી જાય એવી હોય, અથવા તેને સંભળાવાનું ખરચ તેની કિંમત કરતાં વધારે થાય તેમ હોય ત્યારે, તે એકદમ વેચી નાખવાને તે યોગ્ય અમલદાર મુખ્યત્વાર છે.

જમ કરેલા
છવંધનના ગુજ
રાનને વારસે નિ
યમ કરવાનો અ
પત્તાર.

જાનવર તથા બીજી જંગમ મિલકત જમીમાં રહે ત્યાંસુધી તેના ગુજરાન તથા સંભાળને વાસ્તે વખતે વખતે નિયમ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે, અને આ કલમ પ્રમાણે મિલકત જમ કરનાર અમલદારે, આ કલમના પહેલા ભાગમાં ઠરાવેલું છે તે છતાં, તે નિયમો પ્રમાણે વર્તવું.

ટીકા—૨૧૬. વાદીના ઉપર હુકનામું પ્રતીવાદીએ મળવું તેની બજાવણીમાં વાદીનો માલ જમી કરવામાં આવેલો અને તે આ જપતી અમલમાં હતી તેવામાં પ્રતીવાદીની ગફલતથી બગડેલો તેના નુકશાન બદલ નો દાવો જુદો લાવતો જોઈએ જે હુકમનામાંથી તે માલ જપતી થયેલો તે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટથી એ બાબતનો નીર્ણય કરી શકાય નહીં નોર્થ વો. પ્રો: ૧૮૭૧ પાને ૧૮૭.

મુંબાઈ હાઈ કોર્ટના ૧૧મા વાલ્યુમને પાને ૪૬ એ એમ ઠરાવ્યું છે કે ખોટી રીતે માલ જપતી કરાવવા સાથે અગર જપતીમાં માલ હતો તે વખતે તેનો બીગાડ થવા સાથે હુકમનામાવાળાએ જુવાબદાર છે કે નહીં તે બાબતનો એક સરખો સાધારણ નીયમ નથી દરેક કામની બીના ઉપર તેના જુવાબદારીનો આધાર છે એટલે કે આવી ખોટી રીતે જપતીમાં માલ જપ્તી તે અગર તેને નુકશાન થયું તે તેની પોતાની વર્તણૂકનું પરિણામ છે કે નહીં જો હુકમનામાવાળાએ પોતે જાતે અગર મુખ્યત્વાર મારફતે કોર્ટને અરજ કરી હોય અને તે અરજીમાં જપતી કરવાની મીલકત દર્શાવી હોય અને તેજ ખાસ મીલકતની જપતી કરવાને કોર્ટના વારંટમાં ફરમાવ્યું હોય અને તે વારંટનો અમલ કોર્ટનો અધિકારી હોય અને તે મીલકત હુકમનામાના દેણદારની ન હોય તો હુકમનામાવાળો જુવાબદાર છે, અને કોર્ટનો અધિકારી વારંટની રૂએ પોતાનો બચાવ કરી શકે છે અને જ્યાં સુધી તે વારંટ ઉપરાંત ગયો નથી ત્યાં સુધી તે જુવાબદાર નથી પણ જો હુકમનામાવાળાની અગર તેના મુખ્યત્વારની મુચના થીવાય હુકમનામાના દેણદારની એવી મીલકત જપતીમાં આણે તો હુકમનામાવાળો જુવાબદાર નથી.

વેચાય એવા
લેખની જમી.

૨૭૦. મિલકતમાં, કોર્ટમાં અનામત મુકેલો ન હોય અથવા સરકારી અમલદારના હવાલામાં ન હોય, એવા વેચાય એવા લેખ હોય ત્યારે, ખરોખર કબજે લેઈને તે જમ કરવો, અને તે લેખ કોર્ટમાં આણવો તથા

કોરટનો બીજો હુકમ થાય તે પ્રમાણે તજવીજ કરવા સારૂ તે રાખવો.

૨૭૧. આ કાયદાપ્રમાણે જે પ્રોસેસમાં જંગમ મિલકત ધરવાનું ફરમાવ્યું હોય અથવા સત્તા આપી હોય તેવા કોઈ પ્રોસેસ બજાવનાર શખ્સે સુર્યાસ્તપછી અને સુર્યાદય પહેલાં કોઈ પણ રહેવાના ઘરમાં પેસવું નહીં અથવા રહેવાના ઘરનો કોઈ બાહારનો દરવાજો ફાડવો નહીં. પણ સદરહુ પ્રકારનો કોઈ શખ્સ કોઈ રહેવાના ઘરમાં યોગ્યરીતે દાખલ થયો હોય, તો પછી જે ઓરડામાં તેવી મિલકત છે એમ માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઓરડાનાં બારણાનું બંધન કાઢીને તે ઉઘાડવાને તે મુખ્યત્વાર છે.

ધરમાંની મિલકત ધરવાનું.

પરંતુ દેશ રિવાજપ્રમાણે લોકોમાં બહાર ન દેખાતી હોય એવી સ્ત્રી તે ખોલીમાં ખરોખર રીતે હોય, તો પ્રોસેસ બજાવનાર શખ્સે તેને ખબર આપવી કે, તમને ત્યાંથી જવાની છુટ છે. અને તે સ્ત્રીને જવાને યોગ્ય વખત આપ્યાપછી તથા જતા રહેવાને બધો યોગ્ય સુગમતા આપ્યાપછી તે મિલકત ધરવાને વારંતે તે ખોલીમાં જવાને તે મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તેણે તે મિલકત છાનીમાનો ખસે નહીં એટલામાટે, આ ઠરાવોથી વિરુદ્ધ ન આવે એવી, બધી સાવચેતી રાખવી.

જનાનામાંની મિલકત ધરવાનું.

ટીકા—૨૭૧. જે બહારનું બારણું બંધ કરી તેને તાળુ બાર્યું હોય તો જખતીના વારંતે આધારે નાજર અથવા શેરીફમાલ અથવા તેની જાત ઉપર દીવાની પ્રોસેસની બજાવણી કરતાં પ્રતિવાદીનું ઘર તોડી પેશી શકે નહીં. આ હક ફક્ત માણસના ઘરનેજ અગર તે ઘરને લગતા ઉપગ્રહ અગર હાકીસનેજ લાગુ પડેછે, પણ રહેવાના ઘરનો બાગ નહીં એવા એક ફરના મકાનને લાગુ પડતો નથી. ૮ મુ. હા. રી. ૮ પા. ૧૨૭

જખતીનું વારંતે અમલમાં લાવતાં નાજર અથવા શેરીફને ફકાતનું બારણું તોડવાનો હક છે. ઇ. લો. રી. ૩ મુબઈ ૮૬ જેને અખત્યાર મળ્યો હોય તેવા અધીકારીને તે પડદાનસીન સ્ત્રીને પકડવા સારૂ જે ઘરમાં તે રહેતી હોય તે ઘરના જનાનામાં પેસવાને કોરટના ખાસ હુકમની જરૂર નથી. તે અધીકારી એકવાર ઘરમાં પેઠો એટલે પછી કલમ ૩૩૬ પ્રમાણે તે ઘરનો દરેક ઓરડો ઉઘાડવાની તેને સત્તા છે. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૧૬

૨૭૨. કોઈ કોરટમાં અથવા સરકારી અમલદારની સંબાળમાં અનામત રાખેલી મિલકત હોય, ત્યારે તે કોરટ અથવા અમલદારને નોટીસ આપીને જમી કરવી. તે નોટીસમાં નોટીસ કરનાર કોરટે એમ લખવું, કે અમારો બીજો હુકમ થાય તે પ્રમાણે તે મિલકતની અથવા તે ઉપર કંઈ બાજ કે ડીવીડેન્ડ આપવાનું થાય તેની તજવીજ કરવાને તે આપની પાસે રાખશો.

કોર્ટમાં અથવા સરકારી અમલદાર પાસે અનામત રાખેલી મિલકતની જમી.

પરંતુ તે મિલકત કોઈ કોરટમાં અનામત હોય અથવા કોરટની સં-

વિશિષ્ટ ઠરાવ.

ભાગમાં રાખેલી હોય, અને લખી આપ્યાના સમયથી, જમ કંઈના સમયથી, અથવા બીજા કોઈ સમયથી, પ્રતિવાદી શિવાય બીજા કોઈ સમયસે તે મિલકતમાં પોતાનો હક સંબંધ છે એમ કહે, અને તે સમયસે તથા હુકમનામાવાળો એ બીજી વચે તે મિલકતની માલકીના હક વિશે, અથવા પહેલાં હક કોનો છે એ વિશે તકરાર હો તો, તેનો નિવેડો જે કોર્ટમાં અથવા કોર્ટની સંભાળમાં મિલકત હોય તે કોર્ટે કરવો.

ટીકા.—૨૭૨. કોર્ટે એટલે ડેપુટી કલેક્ટર, પણ પ્રથમ તજવીજ કરવાને યોગ્ય છે. ૧૦ વી. રી. ૪૩

હાયકોર્ટના રીસીવરના હાથમાં જે મીલકત હોય તે મુકસીલ કોર્ટના હુકમનામાની બબલણીમાં વેચી શકાય નહીં. આવી મીલકત ઉપર બબલણી કરવા સારું હુકમનામાના દેણદારે હાયકોર્ટને અરજ કરવી જોઈએ ઈન્ડિયાની ઈ. લા. રી. ૧ કલકત્તા ૪૦૩ પણ હાયકોર્ટના રીસીવર અને બીજી કોર્ટ અથવા અધીકારીના કબજામાં હુકમનામાના દેણદારની મીલકત હોયતો તે એમાં કોઈ ફેર ગણાય કે નહીં તે બાબતનો પ્રશ્ન છે.

પોતાના હુકમનામાના દેણદારે ત્રીજા સમયસે ઉપર મેળવેલા હુકમનામાના પૈસા જે સ્માલકાજ કોર્ટમાં તેને ખાતે જમે હતા તે મુનસેફ કોર્ટના પોતાના લાભમાં થએલા હુકમનામાની બબલણીમાં જમ કરાવ્યા અને પછી તે પૈસા પોતાનું હુકમનામું પતવવા સારું અપાવવાનો મુનસેફનો હુકમ મેળવ્યો તે હુકમ સ્માલકાજ કોર્ટના જડજને લખી જણાવ્યો હતો પછીથી પ્રતિવાદી કે જેનું હુકમનામું તેજ હુકમનામાના દેણદાર ઉપર થયું હતું તેણે તે વેચાણના પૈસા જપ્ત કરાવ્યા પછી સ્માલકાજ કોર્ટના જડજે કલમ ૨૭૨ પ્રમાણે વાદીને બીજા અરજદાર કરતાં પ્રથમ હક છે કે નહીં તે વિશે તજવીજ કરી અને તેનો નિર્ણય વાદી વીરુદ્ધ કર્યો તે બંને દેણદારોની વચે પ્રમાણમાં પૈસા વેચી આપ્યા. આવી રીતની હકીકત છતાં વાદીએ પ્રતિવાદીને જે પૈસા આપવામાં આવ્યા હતા તેનો ભાગ પાછો લેવાને દાવો કર્યો તેમાં એમ હું કે આ કામને ૨૯૫મી કલમ લાગુ નથી, કેમકે પોતાનું હુકમનામું બબલવાની અરજ વાદીએ સ્માલકાજ કોર્ટને કરી નહોતી અને બબલણીને વાગતે તે હુકમનામું તે કોર્ટ ત્રી મોકલવામાં પણ આવ્યું નહોતું અને ૨૭૨ કલમમાં જે પેટ્ટા કલમ છે તેના અર્થ એ છે કે હક અથવા પ્રથમ હક બાબતનો નિર્ણય જે કોર્ટમાં અથવા કોર્ટના કબજામાં મીલકત છે તેજ કોર્ટ કરી શકે, પણ જે કોર્ટે જપ્તીનો હુકમ કર્યો હોય તે કરી શકે નહીં. વળી એમ પણ કહેવું છે કે પૈસા આપવાનો મુનસેફ હુકમ કર્યો, ત્યાર પહેલાં જે બાબતની તજવીજ સ્માલકાજ કોર્ટે કરી હતી તે તજવીજ કરવાને તેને અખતાર હતો પણ પ્રતિવાદીએ જપ્તી કરી ત્યાર પહેલાં જે હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો તેથી આ પ્રમાણે પૈસા જપ્ત થઈ શકે તેમાં હુકમનામાના દેણદારનું કોઈ હિત રહ્યું નહોતું કેમકે તે હુકમથી પૈસાની માલકી વાદીને મળી અને સ્માલકાજ કોર્ટનો તેની વ્યવસ્થા કરવાનો અધિકાર ગયો તેથી વેહેસણીનો જે હુકમ કરવામાં આ-

બો હોતો તે ખોટો હોતો અને તે વાદી માગ્યા પ્રમાણે હુકમનામું બજવવાને હકદાર હતી. ઇ. સો. રી. ૭ કલકતા. ૫૫૩

૨૭૩. જમ કરવાની મિલકતમાં પૈસાનું હુકમનામું હોય, અને જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટેજ તે જમ કરવાનું હુકમનામું કર્યું હોય, તો કોર્ટે હુકમ કરીને જમી કરવી. તે હુકમમાં એમ લખવું કે, તે જમ કરવાના હુકમનામાથી જે ઉપજે તે બજવવાનું હુકમનામું પૂરું કરવામાં કામ લગાડવું.

પૈસા બાબત
ના હુકમનામાની
જમી.

બીજી કોર્ટ કોર્ટે કરેલું પૈસા બાબતનું હુકમનામું જમ કરવાનું હોય તો, જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય તે હુકમનામું કરનાર કોર્ટના જડજની સહીથી તે કોર્ટને લખેલી નોટીસ આપીને જતી કરવી. તે નોટીસમાં નોટીસ મોકલનાર કોર્ટે એમ લખવું કે, અમે તે નોટીસ રદ કરીએ ત્યાંસુધી આપે કરેલા હુકમનામાની બજવણી આપ બંધ રાખશો. આવી નોટીસ મળે તે કોર્ટે,—

(અ) જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટ નોટીસ રદ ન કરે તો અને તે રદ કરતાંસુધી, અથવા

(બ) જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય તેનો માલક, નોટીસ મળે તે કોર્ટે કરેલું હુકમનામું બજવવાની દરખાસ્ત, નોટીસ મળે તે કોર્ટને ન કરે તે અને તે કરતાં સુધી,

નોટીસ પ્રમાણે બજવણી બંધ રાખવી.

સદરહુ પ્રમાણે દરખાસ્ત મળે ત્યારે કોર્ટે હુકમનામું બજવવાનું કામ ચલાવવું, અને તેથી જે ઉપજે તે, જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય, તે હુકમનામું પૂરું કરવામાં કામ લગાડવું.

બીજાં બધાં હુકમનામાં જમ કરવાની બાબતમાં, જે હુકમનામું જમ કરવાનો યત્ન હોય તેના માલકને, જે હુકમનામું બજવવાનો યત્ન હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટના જડજની સહીથી લખેલી નોટીસ આપીને જમી કરવી. તે નોટીસમાં તે માલકને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે કોઈપણ રીતે તે બીજાને આપવું નહીં અથવા તેના ઉપર કંઈ બાબતે નાંખવો નહીં; અને તે હુકમનામું કોઈ બીજી કોર્ટે કર્યું હોય તો, તે કોર્ટને પણ તેવી લખેલી નોટીસ મોકલવી; ને તેમાં નોટીસ મોકલનાર કોર્ટે એમ જણાવવું કે, તે નોટીસ અમારી તરફથી રદ કરવામાં આવે ત્યાંસુધી જતી કરવાનો યત્ન હોય તે હુકમનામું તમારે બજવવું નહીં. જે કોર્ટને આવી નોટીસ મળે તે પ્રત્યેક કોર્ટે તે નોટીસ સદરહુ પ્રમાણે રદ થાય ત્યાંસુધી તેને અમલમાં લાવવી.

બીજાં હુકમ
નામાંની જમી.

હુકમનામાવા
જાએ માહિતી
આપવી.

આ કલમ પ્રમાણે જપ્ત થયેલા કોઈ હુકમનામાનો માલક, તે હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટને વાજબી રીતે જોઈએ તે માહિતી અને મદત આપવાને બંધાયેલો છે.

ટીકા—૨૭૩. એક કોર્ટે એવા બે પૈસાના હુકમનામાની બજાવણી એક કોર્ટથી થતી હતી એમાં એમ હુકુ કે ૨૭૩મી કલમના પહેલા બાગનીનું વિધાન લાગુ પડે છે. ઇ. સો. રી. ૨ અલા. ૨૬૦

સ્થાવર મિલ
કતની જમી.

૨૭૪. મિલકત સ્થાવર હોય તો મનાઈ હુકમ કરીને તે જપ્ત કરવી. તે મનાઈ હુકમમાં એવી મનાઈ કરવી કે હુકમનામાના દેણદારે કોઈ રીતે તે મિલકત બીજાને આપવી નહીં અથવા તેના ઉપર કંઈ બાબતે નાજબી નહીં, અને કોઈ પણ શબ્દોએ ખરીદીથી, બક્ષીસથી અથવા બીજી રીતે તેના પાસેથી તે મિલકત લેવી નહીં.

તે મિલકત ઉપર અથવા તેના પાસે કોઈ ઠેકાણે, તે હુકમ દાંડી પીટીને અથવા દરુર પ્રમાણે બીજી રીતે પ્રસિદ્ધ કરવો, અને હુકમની એક નકલ તે મિલકતના તથા કોર્ટના મકાનના કોઈ પ્રસિદ્ધ ભાગ ઉપર ચોટવી.

મિલકતમાં સરકારને મહેસુલ ભરવું પડે એવી જમીન હોય તો, જે ડિસ્પોઝિશનમાં જમીન હોય તે ડિસ્પોઝિશનના કલેક્ટરની કચેરીમાં પણ તે હુકમની એક નકલ ચોટવી.

ટીકા—૨૭૪. હવે પોતાને ગીગે આપેલા ગામનો અડધો ભાગ વેચી પોતાનું દેવું વસુલ કરવાનું હુકમનામું વાદીના બાપના વિરુદ્ધ પ્રતિવાદીએ એળવ્યું અને તે હુકમનામાની બજાવણીમાં ગીગે મુકેલી મીલકત જપ્ત કરાવી અને તે જપ્તી સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આક્ટની ૨૭૪ મી કલમ પ્રમાણે મનાઈ હુકમ કાઢી કરવામાં આવી જપ્તી દૂર કરવા સાર વાદીઓએ અરજી આપી પણ તેમની અરજી રદ કરવામાં આવી પછીથી તેઓએ મીલકતના ઉપર પોતાનો હક્ક છે એવું ઠરાવી આપવા દાવો બાંધ્યો ડીસ્પોઝિશન જડે તે દાવો સને ૧૮૭૭ના ૧લા આક્ટની કલમ ૪૨ નો બાધ આવે છે એમ ગણી ૨૬ ફર્થ કેમકે વાદીઓ હક ઠરાવવા ઉપરાંત વીશિષ દાદ માગી શકત અને તેઓએ માગી નથી તે સહિબના મતમાં એમ હતું કે જપ્તીથી વાદીઓના કબજાને હરકત થઈ છે. તેથી તે કબજા પુનઃપ્રાપ્ત કરવાને વાદીઓએ દાવામાં માગણી કરવી જોઈતી હતી અથવા જપ્તી અસેડવાની તો માગણી અવશ્ય કરવી જોઈતી હતીજ. તે કામમાં હાયકોર્ટમાં અપીલ થવા ઉપરથી એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે પરિણામી હુકમ માગ્યા શીવાય કક્ત હક ઠરાવવાનું હુકમનામું માગ્યું છે તે કોર્ટથી દાવાની અરજીને બાધ આવતો નથી. ડના ઉપર મનાઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો તેથી ડનો કબજા પુરતો નથી તોપણ વાદીઓનો તુટો નહીં. અને જ્યાં સુધી તેઓ એમ કબુલ કરતા હતા કે ડનો જપ્તી થયેલી મીલકતમાં હક સંબંધ છે. ત્યાંસુધી મનાઈ હુકમ રદ કરાવી જપ્તી ખસાડવાનું તે બાજબી

રીતે માગી શકતા નથી. વાદીઓ પોતાના દાવામાં પરીણામી દાદ બ્યાજ. બીરીતે માગી શકત નહીં. અને વાદીઓના હુકમની માહિતી વગર મેં ખરીદી કરી છે અવી ડ વિરુદ્ધ થએલા હુકમનામાથી વેચાણ થાય, તે વખતે ખરીદ કરનાર તકરાર ન ઉઠાવી શકે તેટલા માટે ફક્ત બ્યારે તેઓએ દાવા બાંધ્યો ત્યારે તો પોતાનો હુકમ ઠરાવી આપવાની માગણી કરવાને તેઓ હુકમદાર છે અને ખરેખર તેમ કરવાનું તેઓને બંધન પણ છે. ઇ. લો. રી. ૪ મુંબઈ. ૫૨૯

૨૯૦ મી કલમ પ્રમાણે કોર્ટમાં નોટીસ ચોટાવવામાં આવે તે પહેલાં દીવાની કાયદાની ૨૭૪ની કલમ પ્રમાણે વેચવાની મીલકતનો નજીક કોઈ પણ જગ્યાએ તે વેચાવવાની પ્રસિદ્ધ ખબર આપવી અને તે વેચાવાના હુકમની નકલ મીલકતના કોઈ પણ ઝાદિર ભાગ ઉપર ચોટવી એ એ અવશ્ય કરવાં જોઈએ હત્યાદી. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૪

૨૭૫. ખરેખર સુધાંત હુકમનામામાં અપાવેલી રકમ તથા કંઈ મિલકત જપ્ત કરવાને લાંબે થયેલું ખરેખર અરાજત કોર્ટમાં ભરવામાં આવે, અથવા કોર્ટની મારફતે બીજી રીતે હુકમનામાની ભરપાઈ થાય, અથવા હુકમનામું રહિત કરવામાં કે રદ કરવામાં આવે તો, મિલકતમાં જોનો સંબંધ હોય તેવા કોઈ શખસની અરજ ઉપરથી, જમી ઉઠાડવાનો હુકમ કરવો.

હુકમનામું ભરપાઈ થયા પછી જમી ઉઠાડવાનો હુકમ.

૨૭૬. ખરોખર ધરીને, અથવા ઉપર કહ્યાપ્રમાણે યોગ્યરીતે જાણ અને પ્રસિદ્ધ કરેલા લેખી હુકમથી, જમી કરી હોય ત્યારે જમી ચાલુ હોય તે દરમ્યાન-જપ્ત કરેલી મિલકત વેચાણથી, બક્ષીસથી, ધરાણીયાથી, કે બીજી રીતે કોઈ ખાનગી આપી દેશે તે, અને હુકમનામાના દેણદારને કોઈ લેણે અથવા ડીવીડેન્ડ, અથવા શર શ્વાધીન કરશે તે જમી ઉપરથી અમલમાં લાવી ચકાવ એવા બધા દાવાની સાંતિ નિરર્થક ગણાશે.

જમી પછી મિલકત ખાનગીરી તે આપી દેવાનો વ્યવહાર નિરર્થક થવાનો.

ટીકા—૨૭૬ હુકમનામાની બજાવણીને હરકત થતી અટકાવવાને જરૂર હોય એટલે સુધી વેચાણ રદ બાતલ છે એવા આ કલમનો હેતુ છે અને જે લેણદારે બજાવણી કરી હોય તેના હકને અસર કરતા વેચાણ બગેરેને લાગુ પડે છે જેણે બજાવણી કાઢવી હોય તેના રક્ષણને માટે આ કલમ છે, અને હવે પછી કોઈક કાળે જે કોઈ શખસે બજાવણી કઢાવે તેના રક્ષણને માટે નથી. મુ. ઇ. અપીલ. ૧૨ પા. ૫૪૩ આજ બાબતમાં ૧૧. મુ. હા. રી. પાને ૧૫૯ મે બાલાજી રામચંદ્ર વિરુદ્ધ ગજનન બાબાજીનો ફેસલો જુઓ. પછીથી થયેલું વેચાણ બગેરે રદ બાતલ ઠરી શકે તેટલાં સાર જમીનની અગર જમીનમાં નાહક સંબંધની જમી જુલું પણ થઈ છે તેમ ગણવા સાર જમીન જે જે કીયા ઠરાવી છે તે બધી અમલમાં લાવવી જોઈએ એટલે કલમ ૨૭૪ પ્રમાણે જમીને લખી હુકમ જમી થએલી મીલકત ઉપર અથવા મીલકત ત્રાસે કોઈ જગ્યાએ તાણાને બાંધી સંભળાવવો જોઈએ (૨) કોર્ટમાં કોઈ પણ પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ તે લખી હુ-

કમ સોઢવો જોઈએ. (૩) જે જીલ્લામાં જે જમીન આવેલી હોય તે જીલ્લાના કલેક્ટરની કચેરીમાં તે લખી હુકમ સોઢવો જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૨૬૪

અ એ બ ના વિરુદ્ધ એક તરફી હુકમનામું મેળવ્યું. બ ની મીલકત બજાવણીમાં જમી થઈ. જમી થઈ હતી તેમાં બ એ ક ને મીલકત વેચી, પછી બ એ અ નું મેળવેલુ હુકમનામું રદ કરાવવા અરજી આપી અને ૧૦૮ મી કલમ પ્રમાણે તે હુકમનામું રદ કરવાનો અને નવી તજવીજ થવાનો ઠરાવ થયો તે કામમાં એવો ઠરાવ થયો કે કેની ખરીદી ૨૭૬ કલમ પ્રમાણે રદ ખાતલ ગણાય નહીં. ૧૦-વી. રી. ૯૯

જમી કાયમ હતી તે વેચાણ બક્ષીસ જમી ઉઠવાથી બંધનકારક થતું નથી. ૪ વી. રી. ૨૫.

પોતેજ. ૨) વહીવટદારની નીમાણુંક થવાથી જે મીલકત જમીમાં હોય તે ઉપરથી જમી ખસતી નથી. ૧૩ વી. રી. ૪૨૩

જમી થતાં પહેલાં જે ગીરો હક હોય તે હક છોડાવવાને જમી કરનાર લેણુદારને લેણુદાર છે તેજ કારણથી કોઈ કોઈ હક પ્રાપ્ત થતો નથી. ઈ. લો. રી. ૬ કલકતા ૧૯૪

જમ થએલું નાણું અથવા ચ લણી નોટ જે પ ક્ષકારને મળવાનો હક હોય તેને આ પવાનું કોરટ કરે માવે.

જમ થયેલી મિલક. ઉપર કોઈ દાવો કરે અથવા જમીમાં હરકત કરે તેની તજવીજ.

૨૭૭. જમ કરેલી મિલકતમાં નાણું અથવા ચલણી નોટો હોય તો, જમી ચાલુ હોય તે દરમ્યાન કોઈપણ વખતે કોરટ એવું ફરમાવે કે, તે નાણું અથવા નોટો, અથવા હુકમનામાની ભરપાઈ થવાને બસ હોય તેટલો તેનો ભાગ, હુકમનામા પ્રમાણે તે લેવાને જે હકદાર હોય તે પક્ષકારને આપવો.

૨૭૮. હુકમનામું બજાવવામાં જમ કરેલી કોઈ મિલકત એ જમીને પાત્ર નથી એમ કહોને તે મિલકત ઉપર કોઈ દાવો રાખે, અથવા તેની જમીમાં કોઈ હરકત લે, તો દાવેદાર અથવા હરકત કરનારની જખાની લેવાની બાબતમાં તથા બીજી બધી બાબતમાં જાણે તે દાવેદાર અથવા હરકત કરનાર ફરિયાદનો પક્ષકાર હોય એવા અખત્યારથી તે દાવાની અથવા હરકતની કોરટે તજવીજ કરવી.

પરંતુ કોરટના વિચારમાં એમ આવે કે તે દાવો અથવા હરકત કરવામાં જાણી જોઈને કે વિનાકારણ ઢીલ કરી છે તો પછી તેવી તજવીજ કરવી નહીં.

વેચાણ મુજત વી રાખવાનું.

જે મિલકતને વારતે દાવો અથવા હરકત કરી હોય તે વેચવાને જાહેરનામું પ્રગટ થકું હોય તો વેચાણનો હુકમ કરનાર કોરટ, તે દાવો અથવા હરકતની તજવીજ થઈ રહે ત્યાં સુધી, તે વેચાણ મુજતવી રાખવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૨૭૮, ગીરો મુકનારના ઉપર હુકમનામું થયેલું તેની બજાવણીમાં મનઈ હુકમથી ગીરો મુકેલી મીલકત જે ગીરો રાખનારના કમળમાં હતી

તે જમ થઈ આવા કામમાં ગીરો રાખનારને વચ્ચે પડી જમી ઉઠાવવાની
અરજ કરવાનો હક છે. ૧૦ મું. હા. રી. ૧૦૦

આ કલમ પ્રમાણે જે કામ ચાલતું હોય તેમાં હકદારે કામની શરૂઆત
કરવી જોઈએ અને તેમાં તેના પોતાનાજ હક અને કબજા સંબંધી પુ-
રાવા લેવા જોઈએ બીજા કરેલા હક તથા કબજા બાબત પુરાવા લેવાય
નહી. ૧૧ વી. રી. ૮

પુરાવાનો જોણે હક કરનારને થાય છે અને જમી થઈ તે વખતે કોનો
કબજો હતો એ આ કામમાં અગત્યનો સવાલ છે. ૧૧ વી. રી. ૨૦૨

જે પુરાવા લેવાની જડની ફરજ છે તે લેવાની માગ્યા પછી જડને જે
હુકમ આપ્યો હોય તે અખતાર વિરુદ્ધ. ૨૪ વી. રી. ૪૨૨

પોતાના દેણદારની જે મીલકત નથી તેવી મીલકત જે લેહેણદાર જમી
કરાવે છે તે ટ્રેસપાસ કરે છે અને આપું કૃત્ય જેણે દ્વેષબુદ્ધિ વગર અને બુ-
લથી ક્યું હોય તોપણ તે કૃત્યને સાફ નુકશાની ભરી આપવાની જવાબ-
દારી તેને માથે છે. ૭ મું. હા. રી. ૧૭૭

પણ જમી થયેલા બળદો ઉપર અડધ માલકી હુકમનામાના લેહેણદાર-
ની હતી તે કામમાં ટ્રેસપાસ થયો એમ ઠરાવવામાં આવ્યું નહી. ૭ વી.
રી. ૩૫૫

દીવાની કામ ચલાઉ કાયદાની કલમ ૨૮૯ અને ૨૭૪ પ્રમાણે જમી
થયેલી મીલકત ઉપરની કોઈ પણ જાહેર જગ્યાએ વેચાણનું જાહેરનામું
ઓઢવાની જરૂર છે અને તે પ્રમાણે ન કરવામાં આવે તો ૩૧૧ મી કલમ
પ્રમાણે તે કામ બારે ગેરશીરસ્તે ચાલ્યું છે એમ ગણાશે જે એમ શા-
બીત થાય કે વેચાણમાં વેચેલી મીલકતની ઉપજેલી કીમત અયોગ્ય છે
અને લીલામની જાહેરખબર આપવામાં અને તે ચલાવવામાં બારે ગેર-
શીરસ્તે કામ ચાલ્યું છે જે વિરુદ્ધ પુરાવા ન આપે ત્યાં સુધી વેચાણમાં
વેચેલી મીલકતની યોગ્ય કીમત ઉપજી તેનું કારણ ગેરશીરસ્તે કામ ચા-
લ્યું છે એમ કોર્ટ અનુમાન કરશે. ૬. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૪૬૬

હુકમનામાની બળવણીમાં જે મીલકત જમી કરવામાં આવી તે જમી
વિરુદ્ધ હુકમનામાના દેણદારે એવા વાંધો ઉઠાવ્યો કે જમી થયેલી મીલકત
મારા કબજામાં મારી પોતાની મીલકત તરીકે નથી પણ ધર્મદાનમાં
આપેલી તે તરીકે છે આ
વાંધો એવા પ્રકારનો છે કે તેની કલમ ૨૭—અને તે પછીની કલમો
પ્રમાણે નીરાકરણ થઈ શકે હુકમનામું બળવનારી કોર્ટે હુકમનામું ધારણ
કરનાર વિરુદ્ધ જમી ઉઠાડવાનો ઠરાવ કર્યો એ કામમાં એમ ઠરાવવામાં
આવ્યું કે હુકમનામાના દેણદારે વાંધો લીધો હતો તેમ છતાં પણ અજ્ઞા
હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી અને હુકમનામું ધારણ કરનારનો
યોગ્ય રસ્તો એટલોજ છે કે ૨૮૩ મી કલમ પ્રમાણે તેણે ઠાવો ખાંધવો.
૬. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૭૫૨

પોતાના હુકમનામાના દેણદારનું લેહેણું કલમ ૨૬૮ પ્રમાણે મનાઈ-
હુકમ મેળવીને લેહેણું હુકમનામું ધારણ કરનારે જમી કરાવ્યું જેના ઉપર
મનાઈહુકમ ગયો હતો તે સુઅસ કલમ ૨૭૮ પ્રમાણે જમી ઉઠાવવાને

અરજ કરી તે કામમાં એમ ઠરાવ્યું કે કલમ ૨૭૮ આવા કામને લાગુ પડતી નથી પણ હુકમનામાની બજાવણીમાં જોઈણું વેચવાનું જાહેરનામું કાઢતાં પહેલાં ખરીદદારે જે બાબતો મીલકતનો પ્રકાર અને કીમત સમજાવવા સાથે કોરટના મત પ્રમાણે જાણવાની જરૂર છે તે નક્કી કરવાની કોરટની ફરજ છે ઇત્યાદી. ઇ. લો. રી. ૪ મુંબઈ ૩૨૩

દાવેદારે પુરા-
વા આપવો.

૨૭૯. જમીનિ દિવસે જન્મ કરેલી મિલકતમાં પોતાનો કંઈ સંબંધ હતો, અથવા તે પોતાના કબજામાં હતી, એવું બતાવવાને દાવેદાર કે હરકતદારે પુરાવા આપવે જોઈએ.

મિલકત ઉપ-
રથી જમીં દુર કરવાનું.

૨૮૦. સદરહુ તજવીજ કરવાથી કોરટની ખાતરી થાય કે: દાવામાં અથવા હરકતમાં જણાવેલા કારણને લાંબે, જમીં કરી તે વખતે તે મિલકત હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં, અથવા તેની વતી ટૂટ્ટી દાખલ કોઈ શખ્સના કબજામાં, અથવા તેને બાંધું આપનાર કુળ કે બીજા શખ્સના કબજામાં નહોતી; અથવા, જમીં કરી તે વખતે હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં હતી ખરી પરંતુ તે કબજા તેને પોતાને સાથે અથવા પોતાની મિલકત તરીકે નહોતો, પણ કોઈ બીજા શખ્સને વાસ્તે અથવા તેના ટૂટ્ટી દાખલ હતો; અથવા યોગ્ય પોતાને વાસ્તે અને યોગ્ય કોઈ બીજા શખ્સને વાસ્તે હતો: તો કોરટે બધી અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તેટલી મિલકત ઉપરથી જમીં દુર કરવાનો હુકમ કરવો.

ટીકા—૨૮૦. જે અમુક દાવેદારે જમીં ઉઠાવવાનો હુકમ મેળવ્યો હોય તે શખ્સના સંબંધમાં તે હુકમ કરાયો છે એમ ગણાશે પણ હુકમનામાના દેણદારની જે મીલકત નથી એવા સામાન્ય ઠરાવ ગણાશે નહીં. કે તેના લાભ બધી દુનીઆ સેઈ શકે. ૭ વી. રી. ૨૭

૨૭૯મી કલમ પ્રમાણે જે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે રદ કરાવવાને દાવો લાવવાની મુદત ગણવામાં જે તારીખ તે હુકમ ઉપર સહી થઈ તે તારીખથી ગણવામાં આવશે પણ માટેથી જે દહાડે હુકમ આપવામાં આવ્યો તે તારીખથી ગણવામાં નહીં આવે. ૧૦ મુ. હા. રી. ૧૯

જમીંયેલી મિ-
લકત ઉપરથી જ-
મીં ખસેડવાનો
દાવો નામંજુર
કરવાનું.

૨૮૧. જમીં કરતી વખતે તે મિલકત હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં બીજા કોઈ શખ્સની વતી નહીં પણ તેની પોતાની મિલકત તરીકે હતી, અથવા તેની વતી ટૂટ્ટી દાખલ કોઈ બીજા શખ્સના કબજામાં હતી, અથવા તેને બાંધું આપનારા કોઈ કુળ કે બીજા શખ્સના તાબામાં હતી એવી કોરટની ખાતરી થાય તો કોરટે દાવો નામંજુર કરવો.

બાજાવાળાના
હક સુધાંત જમીં
આણું રાખવાનું.

૨૮૨. જેનો કબજા ન હોય એવા કોઈ શખ્સના ઘરાણીયા હક્ક અથવા લીયન તે મિલકત ઉપર છે એવી કોરટની ખાતરી થાય, અને જમીં આણું રાખવી યોગ્ય લાગે તો, તે ઘરાણીયા હક્ક અથવા લીયન કાયમ રાખીને જમીં આણું રાખવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૨૮૨. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા કાયદાની કલમ ૨૮૩ પ્રમાણે રમાલકાજ કોર્ટના હુકમનામાની બજાવણીમાં જંગમ મીલકત જમી કરવામાં આવી હોય તે ઉપર હક ઠરાવવાને અને તેનો કબજો પુનઃપ્રાપ્ત કરવા સાથે હરેજા દાવેદારે જે દાવો આપ્યો હોય તે ચલાવવાને સને ૧૮૬૫ ના ૧૧મા આક્ટની ૧૨ કલમ પ્રમાણે રમાલકાજને અધીકાર છે, અને તે દાવો તે કોર્ટમાં આપેલો જોઈએ. ખ. લો. રી. ૩ મુંબાઈ. ૧૧૬

જે પક્ષકારોના વિરુદ્ધ બજાવણીના કામમાં હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે પોતાનો જે હક હોય તે સ્થાપીત કરવાનો દાવો લાવવાને કલમ ૨૮૩ પ્રમાણે તે પક્ષકારને હક છે પણ તે દાવો કેવા પ્રકારનો અને તે કઈ કોર્ટમાં લાવવો જોઈએ. તે બાબત એ કલમમાં કંઈ લખાણ નથી આવ્યો દાવો પક્ષકારે દીવાની કોર્ટમાં ચલાવવો અગર રમાલકાજ કોર્ટમાં લાવવો તેનો આધાર દાવાના રૂપ ઉપર અને જે હક ઠરાવવાના છે તેના રૂપ ઉપર આધાર રાખે છે માલ ગેરકામદે પકડવામાં આવ્યો હોય તો તે માલ અગર તેની કીમત લેવાનો માલીકિ કરેલો દાવો ખરીદદારના વિરુદ્ધ રમાલકાજ કોર્ટમાં ચાલી શકે પણ તે દાવાનો આંક રમાલકાજ કોર્ટની હકમતની અંદર હોવો જોઈએ. પણ જે વાદી હુકમનામાના ધારણ કરનાર અને હુકમનામાના ફેણુદારને પક્ષકાર કરી મીલકત ઉપર પોતાનો હક ઠરાવવા માગે તો આવો દાવો રમાલકાજ કોર્ટમાં ચાલી શકે નહીં. જે સંખસના વિરુદ્ધ કલમ ૨૮૦ પ્રમાણે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે સંખસનો હક ઠરાવવાનો દાવો રમાલકાજ કોર્ટમાં ચાલશે નહીં. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા. ૧૦૮.

૨૮૩. જે પક્ષકાર વિરુદ્ધ કલમ ૨૮૦, ૨૮૧, અથવા ૨૮૨ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તે પક્ષકાર, તેટલી મિલકતમાં પોતે દાવો રાખતો હોય તે હક ઠરાવવાની ક્રિયા કરવાને મુખત્યાર છે. પરંતુ આવી ક્રિયાદ (જો થાય તો તે) નો નિકાલ થાય તેને અનુસરીને સદરહુ હુકમ નીચે તર ગણાયે.

૨૮૪. જમ કરેલી કોઈ મિલકત, અથવા હુકમનામાની ભરપાઈ સાથે જરૂર જણાય તેટલો તે મિલકતનો ભાગ વેચવો, અને વેચાણથી જે ઉપજે તે અથવા તેનો પુરતો ભાગ, હુકમનામા પ્રમાણે લેવાને જે પક્ષકારે હકદાર હોય તે પક્ષકારને આપવો, એવો હુકમ કરવાને કોઈ પણ કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૨૮૫. કોઈ કોર્ટની સંભાળમાં નહોય એવી મિલકત એક કરતાં વધારે કોર્ટોના હુકમનામાં બજાવવામાં જમ થઈ હોય ત્યારે, તે કોર્ટમાં સૌથી હિંચા દરજ્જાની કોર્ટ હોય તે કોર્ટે તે મિલકત લેવી, અથવા તેના પેસા કરવા, અને તે ઉપરનાં કોઈ દાવાનો તથા તેની જમીમાં લીજલ્લી હસ્તનો નિર્ણય કરવો; અથવા તે કોર્ટોના દરજ્જામાં કંઈ તફાવત નહોય ત્યારે, જે કોર્ટના હુકમનામાથી તે મિલકત ઉપર પ્રથમ જમી થઈ હોય તે કોર્ટે તેમ કરવું.

જમ મિલકત ઉપર હક ઠરાવવાની ક્રિયાદો ચાલે.

જમ થયેલી મિલકત વેચવાનો અને જે ઉપજે તે હકદારને અપવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

• બહુલી કોર્ટોનાં હુકમનામાં બજાવવામાં જમ થયેલી મિલકત.

ગી.—મિલકતના વેચાણવિશે અને તે સ્વાધીન કરવા વિશે.

(૨૫). સામાન્ય નિયમ.

વેચાણનું કા
મ કોણે અને શી
રીતે કરવું.

૨૮૬. હુકમનામાં બજાવવામાં વેચાણ કરવું પડે, તે કોરટના કોઈ
અમલદારે અથવા કોરટ નીચે તેવા બીજા કોઈ શખ્સે કરવું; અને, કલમ
૨૮૬ માં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, તે વેચાણ આ આકટમાં હવે પછી ક-
હેલું છે તે રીતે જાહેર લીલામથી કરવું.

ટીકા—૨૮૬. સર્વાઈન્ડેન્ટ જડજની ગેરહાજરીમાં જડજ પોતે ઉપરી
અધિકારી છે તે કારણથી ફરમાવેલાં કામ કરવાને અધિકારવાન ગણાશે
નહી. ૧૨ વી. રી. ૨૭૮

જાહેર લીલા
મથી કરવાના વે
ચાણનું જાહેર-
નામું.

૨૮૭. હુકમનામું બજાવવામાં કોઈ મિલકત જાહેર લીલામથી વે-
ચવાનો હુકમ કર્યો, એટલે કરવા ધારેલા વેચાણનું જાહેરનામું તે કોરટની
બાધામાં કોરટે કાઢવું. તે જાહેરનામામાં વેચવાનો વખત તથા ડેકાણું જા-
ણાવવું, તથા નીચેનો મજબૂર બની શકે તેટલી રકમથી તે અને એકસાધ-
થી તેમાં જણાવવો.—

(અ) વેચવાની મિલકત;

(ખ) વેચવાની મિલકતમાં, સરકારને મહેસુલ ભરનારી ઇરટે-
ટમાંનો અથવા તેના કંઈ ભાગમાંનો હફ સંબંધ હોય
તો તે ઇરટેટ અથવા તેના ભાગઉપર ઠરાવેલો જમા-
બંદી આકાર;

(ક) મિલકતઉપર કંઈ બાળે હોય તો તે;

(ડ) જે રકમ લેવાને વારંતે વેચવાનો હુકમ કર્યો હોય તે;
અને

(ઈ) મિલકતની કિંમત તથા રવરૂપનો વિચાર આવવાને અ-
રીદદારે જે બાબતો જાણવાની જરૂર છે એમ કોરટને
જણાવ તેવી દરેક બાબત.

સદરહુ પ્રમાણે જણાવવાની બાબતો નક્કી કરવાસાર, જરૂર લાગે તેવા
કોઈ શખ્સને સમન કાઢવાને, તથા તેવી કોઈ બાબતો વિશે તેની જાણ-
ના લેવાને તથા તે બાબતો વિશે તેના કબજામાં કે અખતારમાં હોય તેવા
દસ્તાવેજો હાજર કરવાનું તેને કહેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

હકોટ કરવા-
ના નિયમ.

આ કાયદો અમલમાં આવ્યાપછી બને તેટલા જલદી, આ કલમ-
પ્રમાણે કોરટોએ કામ ચલાવવામાં શી રીતે વહિવટ કરવા તે વિશે, હે કોરટે
નિયમ કરવા, આપ્રમાણે કરેલા કોઈ નિયમોમાં વખતે વખતે ફેરફાર કર-
વાને હે કોરટ મુખત્યાર છે. આવા બધા નિયમ સ્થાનિક સરકારી ગેઝી-
ટમાં પ્રસિદ્ધ થશે, અને તારથી તે કાયદા જેટલા બળવાન ગણાશે. આ

પારેગ્રાફના અર્થપ્રમાણે રંચુનના રીકાર્ડર એ, પોતાની કોરટ તથા રંચુનની સ્માલકાજ કોરટની બાબતમાં, હે કોરટ ગણાશે,

હુકમનામું બજાવવાનું કામ કલેક્ટરને ત્યાં મોકલ્યું હોય તે કામને આ કલમની કંઈ વાત લાગુ પડશે નહીં.

ટીકા—૨૮૭. હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચાણ થયું કે વેચાયલી મીલકતની માલકી ખરીદદારને મળે છે અને જો કે તે મીલકતનો કબજો ન મળ્યો હોય તોપણ આવી મીલકત બીજા સંબંધને આપવામાં હિંદુશાસ્ત્ર અગર ઇંગ્લેન્ડ કાયદા પ્રમાણે ખરીદદાર બાધ આવતો નથી. ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૫૦૦

પોતાના હુકમનામાની રૂઢિએ વાસ્તવીક રીતે શુ વેચાય છે તે નકી કરવા સાર કોરટને પુષ્કળ સત્તા છે તોપણ જેવી રીતે ખાતગી કરારથી ખરીદ કરતો હોય અને મીલકતની કીમત અને જાત વગેરે વિશે તે તજવીજ કરે તેજ પ્રમાણે હરાજીમાં જો ખરીદદાર પણ આવી તજવીજ કરવાને બંધાએલો છે. ૧૨ વી. રી. ૪૧

જ્યારે હુકમનામાના દેણદારનું ભાગે પડતું હોય તો અવિભક્ત ભાગમાં તેનો હક્ક દાવો અને સંબંધ વેચવો જોઈએ. ૫ મુ. હા. રી. ૬૩ અને ૫ મુ. હા. રી. ૧૭

જ્યારે પોતાના ધણીની મીલકતમાં વિધવાનો જે હક્ક દાવો હોય તે વેચવાનું ઝાહિરનામું થયું હોય અને જે હુકમનામું ભરપાયા કરવાને સાર વેચાણ કરવામાં આવે છે તે હુકમનામું ધણી ઉપર થયું હતું એમ સ્પષ્ટ વેચાણની ઝાહિરખબરમાં લખ્યું હોય તો મૈયત હુકમનામાના દેણદારની પુરણ મીલકત ખરીદદારને વેચાણથી મળે છે. ૨૪ વી. રી. ૩

હુકમનામાના દેણદારની મીલકતમાં લેહેણદારના હક્ક હોય તે બાબત ૨૪ વી. રી. ૨૬૩ જુઓ.

૨૮૮. કલમ ૨૮૭ પ્રમાણેના કોઈ જાહેરનામામાં કંઈ ખોટું જણાવ્યું હોય, અથવા કંઈ મુકી દીધું હોય, અથવા કંઈ ભૂલ કરી હોય, તેને વાસ્તે કોઈ જડજ કે બીજો સરકારી અમલદાર જવાબદાર થશે નહીં, પરંતુ બદધ્યાનતથી તેમ કર્યું હશે તો જવાબદાર થશે.

૨૮૯. જે ટેકાણે મિલકત જમ કરી હોય તે ટેકાણે, કલમ ૨૭૪ માં કહ્યું છે તે રીતે, જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવું અને પછી તેનો એક નકલ કોરટના મકાનમાં તથા, સરકારને મહેસુલ ભરનારી જમીનની બાબતમાં, કલેક્ટરની કચેરીમાં પણ મોકલી.

સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં અને કોઈ સ્થાનિક વર્તમાનપત્રમાં તે જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાને કોરટ ફરમાવે તો તેમ પણ કરવું. અને તે રીતે પ્રસિદ્ધ કરવાનું ખરચ તે વેચાણનું ખરચ ગણવું.

ટીકા—૨૮૯. આ કલમને લગતા ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા પાનું ૬૬ અને ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા પા. ૩૪ એ ફસલો જુઓ.

જડજ વગેરે ને અબય.

જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાનો પ્રકાર.

વેચાણની મુદત.

૨૯૦. કલમ ૨૬૯ ના વિશેષ ઠરાવમાં કહેલી મિલકતના પ્રસંગશિ-
વાય બાકીની પ્રસંગે આ બાબ પ્રમાણિતું કોઈપણ વેચાણ.—હુકમનામા-
નો દેણદાર લેખી સંમતી ન આપે તો,—સ્થાવર મિલકત હાય ત્યારે આ-
છામાં ઓછા ત્રીશ દિવસ વીત્યા વગર ન કરવું, અને જંગમ મિલકત
હાય ત્યારે ઓછામાં ઓછા પંદર દિવસ વીત્યાવિના ન કરવું. અને એ મુ-
દત વેચાણનો હુકમ કરનાર જડજની કોરટના મકાનમાં બહારનામુ ઓ-
છાની તારીખથી ગણવી.

ટીકા—૨૯૦. દીવાની કોરટના હુકમનામાથી અમુક સ્થાવર મિલકત
તા. ૧૫ માર્ચ સને ૧૮૭૯ ના રોજ વેચાણે એવું ઝાહિરનામું કાઢવામાં
આવ્યું હતું તે ઝાહિરનામાની તારીખ ૧૫ ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૭૯ હતી તેથી
વેચાણનો દીવસ અને ઝાહિરનામાની તારીખ વચ્ચે ૩૦ દીવસ પૂરા ન થતાં
૨૯ દીવસ રહ્યા વેચાણ થઈ ગયા પછી હુકમનામાના દેણદારે તે વેચાણ
ગેરકાયદે છે એમ કહી તે રદ કરવાની અરજી આપી કેમકે એમાં ૨૯૦મી
કલમ લખ્યા મુજબ અમલ કરવામાં આવ્યો નહતો આ ઉપરથી તે વેચા-
ણ રદ કરવાનો ઉચ્ચટ્ટી કમીશનરે હુકમ કર્યો. અપીલ થવા ઉપરથી ઉચ્ચટ્ટી
કમીશનરેનો હુકમ બ્યુડીસીઅલ કમીશનરે ફેરવ્યો અને એમ ઠરાવ્યું કે
૩૦ દહાડાને બદલે ૨૯ દીવસનું ઝાહિરનામું થયું તેથી ગેરસીરસ્તે કામ
ચાલ્યું છે એમ ગણાય અને જો ગેરસીરસ્તે કામ ચાલવાથી મને નુકશાન
થયું છે એવું હુકમનામાનો દેણદાર બતાવી નશકે તો વેચાણ મંજૂર કરેલું
બાદ એ બ્યુડીસીઅલ કમીશનરેના ઠરાવ ઉપર હાયકોરટની ડેવીજન બંને
અપીલ થઈ અને ડેવીજન બંને આ સવાલ નિર્ણય થવા સાફ ફુલબેચ
તરફ મોકલાયો તે સવાલનો ઉતર ન આપતાં ફુલબેચે એમ ઠરાવ્યું કે
બ્યુડીસીઅલ કમીશનરેનો ફેસલો છતાં પણ આવું વેચાણ રદ કરવાની
હાયકોરટે સત્તા છે. ઇ. લો. રી. ૫ કલકત્તા ૮૭૮

હુકમનામાના દેણદારની કબુલતથી વખત સંબંધનો ઠરાવ છે તેને ન
અનુસરવામાં આવે તો ચાલે. આવી કબુલત શીવાય પેહેલી તારીખે વેચાણ
કર્વું હોય તો તે ગેરસીરસ્તે થયેલું ગણાય અમુક મુદત સુધી મુલતવી રા-
ખવાની કબુલત આપી હોય તો નવી નોટીસની જરૂર નથી. (૩ વી. રી.
પરચુરણ ૧૧ અને ૬ વી. રી. પરચુરણ ૮૪) પણ આ નિયમીત મુદત
સુધી મુલતવી રાખવાની કબુલત આપી હોય તો નવી નોટીસની જરૂર
છે. ૨૩ વી. રી. ૨૫૬ અને ૨૫ વી. રી. ૩૨૮

વેચાણ મુલ-
તવી રાખવાનો
અખત્યાર.

૨૬૧. કોરટની નજરમાં આવેતો તે આ બાબ પ્રમાણે (કલેક્ટરે ક-
રવાનાં વેચાણ સિવાયનું) કોઈ વેચાણ કોઈ નિર્દિષ્ટ કરેલા દિવસ તથા ક-
લાકસુધી મુલતવી રાખે, અને સદરહુ પ્રકારના વેચાણનું કામ ચલાવનાર
અમલદારની નજરમાં આવેતો, વેચાણ મુલતવી રાખવાનાં પોતાનાં કા-
રણ લખીને તે વેચાણ મુલતવી રાખે. પરંતુ કોરટના મકાનમાં અથવા
મકાનની હદમાં વેચાણ કરવામાં આવે તો, કોરટની રજાવગર સદરહુ પ્ર-

માણે મુલતવી રાખ્યું નહીં. આ કલમપ્રમાણે જ્યારે સાત દિવસ કર્તાં વધારે મુદતમુધી વેચાણ મુલતવી રાખ્યું હોય ત્યારે, ૨૮૬ મી કલમપ્રમાણે નવું જાહેરનામું કાઢવું જોઈએ. પણ હુકમનામાનો દેણદાર તે પ્રમાણે ન કરવાને કબ્જા હોય તો તેમ કરવું નહીં. લીલામમાં ભાગ (લોટ) ત્રણ વાર થયા પહેલાં લેણું તથા (વેચાણના ખર્ચસુધા) ખર્ચ તે અમલદારને આપવા માંડે, અથવા જે કોર્ટે વેચાણનો હુકમ કર્યો હોય તે કોર્ટમાં તે લેણાની અને ખર્ચની રકમ ભરી છે એમ તે અમલદારની ખાત્રી થાય એવી શાખિતી આપવામાં આવે, તો સદરહુ પ્રમાણેનું પ્રત્યેકવેચાણ બંધ રાખવું.

૨૮૨. આ બાબપ્રમાણેના કોઈપણ વેચાણને લગતું કંઈ કામ જે અમલદારને કરવાનું હોય, તે અમલદારે તે વેચાણ વખતે વેચાણેલી કંઈ મિલકતનો કંઈપણ હક્કસંબંધ, ઉઘાડી રીતે અથવા પરબોયો માગવો નહીં, કે મેળવવો નહીં, કે મેળવવાનો યત્ન કરવો નહીં.

૨૮૩. ખરીદદાર રૂપિયા ન ભરે તે કારણને લીધે આ કાયદાપ્રમાણે ફરી વેચાણ કરવું પડે તેથી (જો કંઈ) ઓછી કિંમત ઉપજે તો, કેટલી ઓછી ઉપજ તે, તંથા તે ફરી વેચાણને લીધે થએલું ખર્ચ, વેચાણનું કામ ચલાવનાર અમલદારે કોર્ટને લખી જણાવવું,

અને હુકમનામાવાળાની અથવા હુકમનામાના દેણદારની અરજ ઉપરથી, આ બાબમાં પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવાને જે નિયમો કહ્યા છે તેપ્રમાણે, રૂપિયા ન ભરનારપાસેથી તે રકમ વસુલ કરી શકાય.

ટીકા—૨૮૩. જે ખરીદદારની કસુર હોય તેને કીમતનો તફાવત ભરી આપ આપવાનો હોય તો તે તફાવત ઉપર બાજબી ચડતું નથી. હ. લા. રી. ૫૦૦ ફરી વેચાણ થવાથી જે બોટનીય તે પુરી કરવાને પહેલાં વેચાણમાં જો કસુર કરનાર ખરીદની જુવાબદારી બાબતના કલમ ૨૮૩નો ઠરાવ છે તે ઠરાવ સ્વાસ્થ્યે અને જંગમ મિલકતના વેચાણને તેમજ કલમ ૨૮૭ ૩૦૬ અને ૩૦૮ પ્રમાણે ફરી વેચાણ કરવામાં આવે તેને લાગુ પડે છે. હ. લા. રી. ૭ કલકત્તા ૩૩૭.

૨૮૪. જે હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત વેચાતી હોય તે હુકમનામાના માલિકે, કોર્ટની સ્પષ્ટ પરવાનગી લીધાવગર, તે મિલકતની માગણી કરવી નહીં, કે તે ખરીદવી નહીં.

લેણું અને ખર્ચ આપવા માંડે અથવા આ પું એમ શાખિત કરે તો વેચાણ બંધ રાખવું.

બજાવણીના વેચાણમાં જેમનો સંબંધ હોય તે અમલદારે લીલામમાં મિલકતની માગણી કરવી નહીં અથવા તે ખરીદવી નહીં.

કસુર કરનારો ખરીદદાર ફરી લીલામ કરવાથી બોટ આ વે તેનો જવાબદાર થશે.

હુકમનામાવાળાએ પરવાનગી વગર મિલકતની માગણી કરવી નહીં અથવા ખરીદવી નહીં.

હુકમનામાવા
જો ખરીદે તો હુ
કમનામાની રક-
મ ખરીદીની રક-
મના બરણા તરી
કે ગણાય.

સદરહુ પરવાનગીથી હુકમનામાવાજો ખરીદ કરે ત્યારે, હુકમનામા ઉપરનું લેણું અને વેચાણની રકમ એક બીજામાં મળે લેવાનું જો તે કહે તો તેમ કરવું. અને હુકમનામું બજાવનારી કોરટે આખા હુકમનામાની અથવા તેના બાગની તે પ્રમાણે બરપાઈ કરવી.

હુકમનામાવાજો સદરહુ પ્રકારની પરવાનગી વગર પોતે અથવા બીજા શખસની મારફત ખરીદ કરે ત્યારે, કોરટેને યોગ્ય લાગે તો, હુકમનામાના દેણદારની અથવા વેચાણમાં સંબંધ હોય તેવા કોઈ બીજા શખસની અરજી ઉપરથી, હુકમ કરીને સદરહુ વેચાણ રદ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે; અને એવી અરજી અને હુકમનો ખર્ચ, તથા ફરીથી વેચાણ કરવાથી કીંમતમાં જે કાંઈ ઓછું ઉપજે તે રકમ અને તે વેચાણ સંબંધી સઘળો ખર્ચ હુકમનામાવાજાએ આપવો પડશે.

ટીકા—૨૯૪. સને ૧૮૭૯ ના ૧૨મા આક્ટથી સુધારો થતાં પહેલાં સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કમમ ૨૯૪ જેવી હતી તેના અર્થ પ્રમાણે હુકમનામાના ધારણ કરનારથી વિભક્ત ન થયો હોય એવા તેના દીકરાએ ખરીદી કરી હોય તો તે હુકમનામાની ધારણ કરનારે ખરીદી કરી એમ ગણાય અને બાપની અને દીકરાની મજાઆરી મીલકતના પૈસાથી તે ખરીદ કરવામાં આવી હોય તો તે ખરીદી તદ્દન રદ બાતલ છે જો વિરૂધ્ધ પુરાવ ન હોય તો પૈસા મજાઆરી મીલકતના છે, કાયદેસર અનુમાન કરવામાં આવે ઇ. લો. રી. ૫ મું. ૧૩૦

જે હુકમનામાની બજાવણીમાં મીલકત વેચાઈ હોય તે હુકમનામાનો ધારણ કરનાર મીલકત ખરીદ કરી શકે ત્યાર પહેલાં ૨૯૪ મી કલમ પ્રમાણે કોરટના રૂપરૂ પરવાનગી લેવાને બંધાએલો છે અને આ તકરાર ઉઠાવવામાં આવે કે ન આવે તોપણ રૂપરૂ પરવાનગી મેળવી ન હોય તો તેણે કરેલું વેચાણ રદ બાતલ છે. પાસે ઉભેલા લોકોના મન ઉપર ખોટી અસર કરવાને અને મીલકતની માગણી કરતાં તેમને અટકાવવાને થનાર ખરીદદારે જે મીલકત વિરૂધ્ધ જે કાંઈ કહ્યું હોય તો તે બારે ગેર સાસ્તે કામ ચાલ્યું છે એમ કહેવાય અને તેથી ૩૫૧ કલમ પ્રમાણે તે વેચાણ રદ બાતલ છે. ઇ. લો. રી. ૫ કલકત્તા ૩૦૮.

બજાવણીના
વેચાણમાં જે ઉ-
પજે તે હુકમના
માવાજાઓમાંક
જે પડતું વેહેલી
આપવું.

૨૯૫. હુકમનામું બજાવવામાં વેચાણથી અથવા બીજી રીતે જે આવેજ વસુલ થાય, અને જે કોરટની પાસે તે આવેજ હોય તે કોરટેને તે વસુલ થતાં પહેલાં એક કરતાં વધારે શખસોએ તેજ હુકમનામાના દેણદારની ઉપર પૈસાઆબતનાં હુકમનામાં બજાવવાને દરખાસ્તો કરી હોય, અને તે હુકમનામાં પુરાં થયાં ન હોય તો વસુલ કરવાનું ખર્ચ બાદ કરીને બાકીનો આવેજ ફાળે પડતો તે બધા શખસોને વેહેલી આપવો.

પરંતુ એવું ઠરાવ્યું છે કે—

(અ) ધરાણીયો હક અથવા બાળે કાયમ રાખીને કુંઠ મિલકત વેચાઈ હોય ત્યારે, તે વેચાણથી કુંઠ વધારો રહે તેમાંથી હિસ્સો લેવાને તે ગીરોદાર અથવા બાળવાળો ગીરોદાર તરીકે અથવા બાળવાળા તરીકે હકદાર થશેનહિ.

ધરાણીયો હક કાયમ રાખી ને મિલકત વેચાઈ હોય તો તે વિશેષ ઠરાવ.

(ખ) હુકમનામું બજાવવામાં વેચવાને પાત્ર ને મિલકત હોય, તેના ઉપર ધરાણીયો હક હોય અથવા બાળે હોય તો, ગીરો રાખનારની અથવા બાળવાળાની સંમતીથી, ધરાણીયો હક અથવા બાળે રાખ્યા શિવાય તે મિલકત વેચવાનો, અને વેચેલી મિલકત ઉપર ગીરો રાખનારનો અથવા બાળવાળાનો ને હક હોય તેજ હક તેને વેચાણમાંથી ઉપજેલી રકમઉપર આપવાનો, હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વારે છે.

(ક) સ્થાવર મિલકત ઉપરનો બાળે પતાવી નાંખવામાં તેનું વેચાણ ને હુકમનામાં કરમાવ્યું હોય તે હુકમનામાંની બજાવણીમાં સદરહુ મિલકત વેચી હોય તો વેચાણની ઉપજ હેઠળ લખેલી બાબતમાં વાપરવી:—

વિશેષ ઠરાવ.

પહેલી.—વેચાણનો ખર્ચ આપવામાં;

બીજી.—બાળબાબત ને મુદલ તથા બાળ દેવું હોય તે આપવામાં;

ત્રીજી.—ત્યાર પછીના કાંઈ બાળ હોય તો તે બાબત ને મુદલ તથા બાળ દેવું હોય તે આપવામાં; અને

ચોથી.—હુકમનામાંના દેણદારની વિરુદ્ધ પૈસાબાબતનાં હુકમનામાંના માલિકો, કે જેઓએ સદરહુ મિલકતનું વેચાણ થવાની અગાઉ પોતાનાં હુકમનામાં બજાવવાસાર સદરહુ વેચાણ કરમાવનાર હુકમનામું કરનારી કોર્ટને દરખાસ્ત કરી હોય અને જેમનાં હુકમનામાંની ભરપાઈ થઈ ન હોય, તેઓને ફાળા પડતી વેહેંચી દેવમાં.

તે બધો અવેજ અથવા તેનો કુંઠ ભાગ લેવાને જે શખસ હકદાર ન હોય તેને તે આપવામાં આવે તો, કોઈ પણ હકદાર શખસ, અવેજ પાછો ભરવાની તે શખસને જરૂર પડવાસાર ફરિયાદ કરી શકે.

આ કલમમાં કહેલી કોઈ વાતથી સરકારના હકને બાધ આવતી નથી.

ટીકા—૨૯૫. જમી કરતાં પહેલાં ને ગીરો હક ઉત્પન્ન થયો હોય

તે જિલ્લાવાને જમી કરનાર લેણુદારને લેણુદાર તરીકેજ હક નથી ઇ. લો. રી. ૩ કલમ ૧૬૪.

હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચાણથી અથવા બીજી રીતે જે પૈસા કોરટમાં ભરવામાં આવ્યા હોય તે કોરટમાં ભરવા બ્યારથીજ આસેટસ ગણાય અને તે મુદત પહેલાં જેઓએ બજાવણીની દરખાસ્ત કરી છે તેવા હુકમનામાના ધારણ કરનારાઓમાં પ્રમાણમાં વેચો આપી શકાય ઇ. લો. રી. ૬ મુબાઈ ૧૬.

સને ૧૮૫૬ના ૮મા કાયદાની કલમ ૨૭૦ અને ૨૭૧ ને સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૨૬૫ ને મળતી આવે છે તેનો હેતુ કરારથી પક્ષકારોના જે હક ઉત્પન્ન થાય તે બદલવાનો અથવા તેમના ઉપર સંકેત મુકવાનો નથી પણ તે એક હક ધરાવતાં જે હુકમનામાવાળાઓની વચમાં જે તકરાર હોય તેનો અને હુકમનામાની બજાવણીમાં વેચાએલી મીલકતનું ઉત્પન્ન બીજી કેઈ રીતે તેઓની વચે વેચો આપવું તે બાબત નો કાંઈ નીયમ નથી તેવા નિવાડો કરવા માટે છે ઇ. લો. રી. ૪ કલક. કપા. ૨૯

બ્યારે સને ૧૮૫૬નો આઠમો આક્ટ અમલમાં હતો તે વખતે હુકમનામાના લેણુદારે પોતાના હુકમનામાની બજાવણીમાં હુકમનામાના લેણુદારની કેટલીક મીલકત જપ્ત કરાવી આ મીલકતનું વેચાણ ૯ જાનેવારી સને ૧૮૭૯ એપ્રિલ સને ૧૮૭૭ નો ૧૦મો આક્ટ અમલમાં આવ્યો. ત્યાર પછી થયું વેચાણ થયાની જે દહાડા અગાઉ જે ઉત્પન્ન આવે તેમાંથી પ્રમાણમાં ભાગ કહાડીને જે મીલકતથી પોતાનું હુકમનામું વસુલ કરાવી આપવાની દરખાસ્ત કરી એમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે પહેલાં જમી કરનાર લેણુદારે સને ૧૮૫૬ના ૮મા આ કાયદા મુજબ જમી કરાવી હતી તેથી તે કાયદાની ૨૭૦ મી કલમ પ્રમાણે પોતાનું હુકમનામું પુરેપુરું વસુલ કરાવવાનો તેનો હક છે. અને ૨૬૫ મી કલમથી કાયદામાં ફેરફાર થવાને લીધે એ હક જતો નથી. ઇ. લો. રી. ૩ મુબાઈ. ૨૧૭.

૨૬૬ અને ૨૬૫ એ એ કલમો સામે વાંચવી જોઈએ અને ધર અગર મકાન બાબતના ભાડાનું લેણુદારે હુકમનામું મેળવ્યું હોય તેની રકમ એવા ધર અગર મકાનનું વેચાણ થઈ જે ઉત્પન્ન આવ્યું હોય તેમાં શકારણ હુકમનામાના લેણુદાર આમ પડાવવાને ૨૬૫ મી કલમ પ્રમાણે હકદાર નથી. ઇ. લો. રી. ૪ મુબાઈ. ૪૨૯.

અમદાવાદની સ્માલકાજકોરટના હુકમનામાની બજાવણીમાં કેટલીક જંગમ મિલકત જપ્ત થઈ જમી થયા પછી પણ વેચાણ થતાં પહેલાં અમદાવાદના સબારડીનેટ જડજસાહિબની કોરટમાં બીજા લેણુદારોએ તે જ સમયસ ઉપર બીજા હુકમનામા મેળવ્યા અને "હુકમનામાની બજાવણીમાં તેજ મીલકત જમી કરાવવાની દરખાસ્ત આપી" તે ઉપરથી સ્માલકાજકોરટના જડજ ઉપર મનાઈ હુકમ મોકલી સદરહુ મીલકત સબારડીનેટ જડજે જમી કરી વેચાણ થયા પછી સબારડીનેટ કોરટથી જેમણે હુકમનામા મેળવ્યા હતાં તેમણે સ્માલકાજકોરટે વેચાણ કરી ઉત્પન્ન કર્યું હતું તેમાં ૨૬૫ મી કલમ પ્રમાણે ભાગ માગ્યો તેમાં એમ ઠરાવ્યું કે સ્મા-

લકાજકોરટનું હુકમનામું બરપાયા થાય ત્યાં સુધી તેઓ ભાગ પડાવવાને હકદાર નથી. ઇ. લો. રી. ૪ મુંબાઈ ૪૭૨

સુરતના સમારડીનેટજડજની કોરટના હુકમનામાની બબ્બણીમાં આંકલેશ્વરની સમારડીનેટજડજની કોરટના કારકુનનો પગાર જમ્મી કરવાનો સુરતની કોરટ હુકમ મોકલ્યો અને તેમાં એમ ફરમાવ્યું કે સુરતકોરટનું હુકમનામું બરપાયા થાય ત્યાં સુધી દરેક મહીને તે કારકુનનો નીમ પગાર અટકાવી સુરતકોરટમાં મોકલાવવો આ પ્રમાણે સુરતકોરટનું હુકમનામું બબ્બ હવું તેવામાં તે કારકુનના બીજા લેણદારે આંકલેશ્વરની કોરટમાં હુકમનામું મેળવ્યું હતું તેણે રદ્દ પ મી કલમ પ્રમાણે સુરતના હુકમનામાવાગાને અને પોતાને તે નીમ પગાર વેચ્યા આપવાની દરખાસ્ત કરી તેમાં ફરાવ્યું કે અરજી આપી શકે તેવી નહોતી કેમકે સુરતકોરટનું હુકમનામું તે કોરટ પોતેજ બનાવતી હતી અને આંકલેશ્વરની કોરટ બનાવતી નહોતી આંકલેશ્વરની કોરટ તરફ જે હુકમ માગ્યો તે હુકમ બીજી કોરટનું હુકમનામું બબ્બવાસાર મોકલવામાં આવ્યો નહોતો પણ આતાના ઉપરી તરીકે જે અધીકારીનું કામ પગાર વેચવાનું છે તેમ ગણીને હુકમ મોકલાવામાં આવ્યો હતો. ઇ. લો. રી. ૫ મુંબાઈ. ૧૯૮

(ખ).—જંગમ મિલકત વિશે નિયમો.

૨૬૬. વેચવાની મિલકતમાં વેચાય એવો દસ્તાવેજ અથવા કોઈ જાહેર કંપનીનો કે કારપોરેશનનો શરૂ હોય તો, જાહેર લીલામથી વેચાણ કરવાનું ફરમાવ્યાને બદલે, તેવો દસ્તાવેજ અથવા શરૂ તે દિવસના બજાર ભાવ પ્રમાણે દલાલની મારફતે વેચવાનો અખતાર આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૨૬૭. બીજી જંગમ મિલકત વેચાય ત્યારે પ્રત્યેક ભાગ (લોટ) ની કીમત વેચાણ વખતે અથવા ત્યાર પછી વેચાણ કરનાર અમલદાર ફરમાવે કે તરત આપવી. અને તે આપવામાં કસુર થાય તો તે મિલકત લાગલીજ ફરીને લીલામમાં મુકીને વેચવી.

વેચાણની રકમ ભરે એટલે, વેચાણ કરનાર અમલદારે તેની પોંચ આપવી, અને તે વેચાણ પાકું થશે.

ટીકા—૨૬૭. કસુર કરનાર ખરીદદાર કીમત ઓછી ઉપજો તેને મઠિ જીવાબદાર છે તે બાબતમાં ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૩૭ જુઓ.

૨૬૮. જંગમ મિલકતનું વેચાણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં અથવા તેના વેચાણનું કામ ચલાવવામાં કંઈ ગેરશિરસ્તે કામ થયું હોય તેટલા ઉપરથી તે વેચાણ ખોટું થશે નહિ. પરંતુ તે ગેરશિરસ્તપણાને લીધે કોઈ શખસનું કોઈ બીજા શખસને હાથે નુકસાન થાય તો, તેના ઉપર નુકશાનીનો બદલો લેવાની ફરિયાદ માંડવાને તે નુકશાન થએલો શખસ મુખત્યાર છે; અથવા (તે બીજો શખસ વેચાણ લેનારજ હોય તો) તે ખાસ મિલકત

વેચાય એવા લેખ તથા જાહેર કંપનીના શરૂ વિશે નિયમ.

વેચેલી બીજી જંગમ મિલકતની કીમતનું બરાણું.

ગેરશિરસ્તપણાને લીધે જંગમ મિલકતનું વેચાણ ખોટું થશે નહીં, પણ કોઈને નુકશાન થાય તો તે ફરિયાદ કરી શકે.

અપાવો અને તે ન આપે તો નુકશાનીનો બદલો અપાવો એવી ફરિયાદ કરવાને, તે નુકશાન થએલો શખ્સ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૨૯૮. અમે નીચેની કોર્ટમાં હુકમનામું મેળવ્યું તે હુકમનામું અપીલ કોર્ટે ફેરવ્યું એદર કોર્ટમાં અપીલ થતાં તે કામ કરી તબવીબ સાહેબ ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં પાછું આવ્યું ડીસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટે નીચલી કોર્ટનું હુકમનામું બહાલ રાખ્યું પછી વળી અપીલ થઈ અને તેજ પ્રોસીડીંગ પાછું આવ્યું હુકમનામાના દેણદારની મિલકત વેચવી અમે હુકમનામું બજાવ્યું પણ દરખાસ્તમાં હુકમનામાની તારીખ ખોટી નાંખી આમ થવાથી હુકમનામાના દેણદારની વીરુદ્ધ કોઈ થયું છે એવું તે પોતે બતાવી શક્યો નહીં. પણ બજાવણીમાં ખરીદ કરનારના ઉપર ગેરસીરસ્તે કામ ચાલ્યું છે માટે તે રદ કરવું જોઈએ એવો દાવો આપ્યો. તેમાં એમ દબુંદે આપો દાવો ચાલી શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૧ અલાબાદ ૨૧૨

અરોબર ધ.
રેલી જંગમ મિ
લકત સ્વાધીન કર
વાનું.

હુકમનામાના
દેણદારની જંગમ
મિલકતઉપર ખી
જનો કબજે રા
ખવાનો હક (લી
યન) હોય ત્યારે તે
શી રીતે સ્વાધીન
કરવી.

લેહણું તથા
જાહેર કંપનીના
શર સ્વાધીન કર
વાનું.

૨૯૯. વેચેલી મિલકતમાં વેચાય એવા દસ્તાવેજ અથવા ખીજી જંગમ મિલકત હોય, અને તે અરોબર ધરવામાં આવી હોય, તો તે મિલકત ખરીદદારને સ્વાધીન કરવી.

૩૦૦. વેચેલી મિલકતમાં કોઈ એવી જંગમ મિલકત હોય કે તે ઉપર હુકમનામાના દેણદારનો માલકી હક હોય પણ તે કબજે રાખવાનો હક ખીજી કોઈનો હોવાથી તે ખીજાને કબજે હોય, તો તે મિલકત ખરીદદારને સ્વાધીન કરવી, તે એવી રીતે કે, - કબજાવાળા શખ્સને નોટીસ આપવી, ને તેમાં એવી મનાઈ કરવી કે ખરીદદારશિવાય ખીજી કોઈ શખ્સને તમારે મિલકતનો કબજો આપવો નહિ.

૩૦૧. વેચેલી મિલકતમાં, જેને માટે વેચાય એવા લેખ ન હોય એવું લેહણું, અથવા કોઈ જાહેર કંપનીનો શર હોય, ત્યારે તે મિલકત સ્વાધીન કરવી તે કોર્ટના લેખી હુકમથી કરવી. તેમાં લેહણુદારને એવી મનાઈ કરવી કે તમારે તે કરજ અથવા તેનું બાજ લેવું નહિ; તથા દેણુદારને એવી મનાઈ કરવી કે ખરીદદારશિવાય કોઈપણ શખ્સને તમારે દેવું આપવું નહિ; અથવા, જેના નામ ઉપર શર ચાલતો હોય તે શખ્સને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે ખરીદદારશિવાય કોઈપણ શખ્સને નામે કોઈ રીતે શર ચલાવી આપવો નહિ, અથવા તેના કંઈ ડિવિડન્ડ કે બાજના રૂપિયા લેવા નહિ; અને કંપનીના મ્યેનેજર, સેક્રેટરી, અથવા ખીજા યોગ્ય કામદારને એવી મનાઈ કરવી કે, તમારે ખરીદદારશિવાય કોઈ પણ શખ્સને નામે તેવી કોઈ રીતે શર ચલાવેવો નહિ અથવા ખરીદદાર શિવાય કોઈપણ શખ્સને ઉપર કહેલા કંઈ રૂપિયા આપવા નહિ.

વેચાય એવા

૩૦૨. વેચાય એવા લેખ અથવા કોઈ જાહેર કંપનીનો શર ખી-

જાને નામે ચઢાવી આપવામાં, જે પક્ષકારના નામ ઉપર તે લેખ અથવા શર આલતો હોય તેનો શરો અથવા વેચાણખત કરી આપવું જોઈતું હોય તો, તે લેખ અથવા શરના સરટિક્ષીટ ઉપર શરો કરવાને અથવા જર હોય તેવા બીજા દસ્તાવેજ ઉપર સહી કરવાને જડજી મુખત્યાર છે.

નીચેના નમુનાનો અથવા તેવી મતલબનો શરો અથવા સહી કરવી: “અ. બ. ઉપર છ. ફ. એ કરેલી ફરિયાદમાં અ. બ. ની વતી ક. ડ. (અથવા જે હોય તે) કોરટના જડજી.”

તે લેખ અથવા શર બીજાને નામે ચઢતાસુધી, તેનું ચઢેલું બાજકે ડિવિડન્ડ લેવાસાથ તથા તે બદલની પાવતી ઉપર સહી કરવા સાથે કોઈ શખસને, હુકમ કરીને, નીમવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અને સદરહુ પ્રમાણે કોઈ શરો કરવામાં આવે, અથવા દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવે, અથવા પોંચઉપર સહી કરવામાં આવે તે કામ સર્વપ્રકારે જાણે પક્ષકારે પોતેજ કર્યું હોય તેમ ગણાશે.

૩૦૩. જેને વારંતે પાછળ ઠરાવ કરવામાં આવ્યો ન હોય એવી કોઈ જંગમ મિલકત હોય ત્યારે, ખર્ચદારને અથવા તે કહે તેને તે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થયો છે એવો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અને તે પ્રમાણે તે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થશે.

(ફ).—સ્થાવર મિલકતવિશે નિયમો.

૩૦૪. હુકમનામું બજાવવામાં સ્થાવર મિલકતના વેચાણનો હુકમ કરવાને રમાલકાજ કોરટ શિવાયની, બીજી કોઈપણ કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૦૫. સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ થયો હોય ત્યારે, જે હુકમનામાનો દેણદાર કોરટની એવી ખાત્રી કરી આપે કે, તે મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ અથવા તેની બીજી કોઈ સ્થાવર મિલકત ગીરો મુકવાથી કે બાડે આપવાથી કે ખાનગી રોહ વેચવાથી હુકમનામાની રકમ જેટલા રૂપિયા ઉભા થશે એમ માનવાનું કારણ છે તો, —હુકમનામાનો દેણદાર તે રકમ મળવી શકે એટલાસાથ તેની અરજ ઉપરથી, કોરટને ચોખ્ખા જણાય તેટલી મુદત સુધી, વેચવાનો હુકમ કરેલી મિલકતનું વેચાણ મુલતવી રાખવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

આવે પ્રસંગે કોરટે હુકમનામાના દેણદારને એક સરટિક્ષીટ આપવું. તેમાં મુદત નક્કીને તેને એવો અખત્યાર આપવો કે તેમાં લખેલી મુદતની અંદર અને રજૂ મી કલમમાં ગમે તે ઠરાવ હોય તે છતાં પણ કરવા ધારેલું ઘરાણીયું, બાડાચોડી કે વેચાણ કરવું; પરંતુ તે ગીરો, બાડાચોડી, અને વેચાણને લીધે જે રૂપિયા આપવાના તે બધા હુકમનામાના દેણદારને ન આપતાં કોરટમાં બરવા.

લેખ અને શર ચઢાવી આપવાનું.

બીજી મિલકત હોય ત્યારે તેનો હક પ્રાપ્ત થવાનો હુકમ.

કોઈ કોરટો જ મીનના વેચાણનો હુકમ કરી શકે.

હુકમનામાની રકમ પ્રતિવાદી ઉભી કરે એટલા માટે જમીનનું વેચાણ મુલતવી રાખવાનું.

હુકમનામાના દેણદારને સરટિક્ષીટ આપવું.

વળી એવું કરાવું છે કે આ કલમ પ્રમાણે કરેલું કામ પણ ગરીબ, બા-
ડામીઠી અથવા વેચાણ કોરટ કાયમ કરે ત્યાંહાં સુધી તે પાકું થયે નહીં.

સ્થાવર મિલ
કતના ખરીદદારે
અનામત મુક-
વાનું.

૩૦૬. આ આમ પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતના પ્રત્યેક વેચાણ વખતે
જે શખસ ખરીદદાર કરે તેણે તેમ હયા પછી તરતજ પોતાની ખરીદીની
રકમમાંથી શેકડે પચાસ ટકા વેચાણ સજાવનાર અમલદારને અનામત
ભરવા. અને તે રીતે રૂપિયા ન ભરે તો તે મિલકત લાગલીજ ફરી લીલામ
કરીને વેચવી.

ટીકા—૩૦૬. જે ખરીદદાર કાયદા પ્રમાણે જોખતી રકમ મુકે નહીં.
અને તેથી મીલકત ફરી વેચવી પડે અને નુકશાન થાય તો તેને માટે તે
જુવામદાર છે અને જેટલો તકાવત પડતો હોય તે ખામતનો દાવો તેના
ઉપર ચાલે શકે. ૩ વી. રી. ૩

હુકમનામાંની બજાવણીમાં જે અવિભક્ત સ્થાવર મીલકતનો ભાગ
વેચવામાં આવ્યો હોય તેને સહ-હિસ્સેદારને ફક્ત પોતાનો પ્રથમ ખરીદીનો
હક્ક છે એમ કહેવાથી અને ૩૦૬ અને ૩૦૭ કલમોના હુકમ પ્રમાણે અ-
મલ કરવાથીજ જે પરભાર્યા માણસને તે ભાગ વેચવામાં આવ્યો હોય
તેના વિરુદ્ધ પ્રથમ ખરીદીનો હક્ક પ્રાપ્ત થતો નથી તે કલમ પ્રમાણે હક્ક પ્રાપ્ત
થાય તે પહેલાં તેણે વેચાણ વખતે માગણી કરવી જોઈએ અને તે માગણી
પરભાર્યા માણસ જેટલીજ ભારે હોવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૨ અલાખાદ ૫૦

પૂરેપૂરી રકમ
ભરવાની મુદત.

૩૦૭. મિલકતના વેચાણ પછી વેચાણનો દિવસ બાદ કરીને પંદ-
રમે દિવસે કોરટ બંધ થાય તે અગાઉ ખરીદદારે ખરીદીના પૂરેપૂરી રકમ
ભરવી, અથવા પંદરમો દિવસ રવીવાર કે બુધને રજાનો દિવસ હોય ત્યારે
પંદરમા દિવસ પછી પહેલ વહેલી જે દિવસે રજા ખુલે તે દિવસે ભરવી.

તે રકમ ન ભરે
ત્યારે શી રીતે
કરવું.

૩૦૮. ગઈ છેલી કલમમાં કહેલી મુદતની દરમ્યાન ભરાયું નહીં થાય
તો, તે અનામતમાંથી વેચાણનું ખર્ચ બાદ કરીને બાકી દેડ દાખલ સર-
કારમાં વસુલ થયે, અને મિલકત ફરી વેચવામાં આવશે. અને કસુર
કરેલા ખરીદદારનો તે મિલકત ઉપર કે તે ફરી વેચવાથી ઉપજેલા રૂપિ-
યાના કંઈ ભાગ ઉપર કંઈ દાવો રહેશે નહીં.

સ્થાવર મિલ
કતના ફરી વેચા-
ણનું જાહેરનામું.

૩૦૯. ખરીદીની રકમ ભરવાને જે મુદત ઠરાવી છે તે દરમ્યાન તે
રકમ ન ભરવાથી સ્થાવર મિલકતનું જે ફરી વેચાણ કરવું પડે તે નવું
જાહેરનામું કાઢીને કરવું. તે જાહેરનામું પહેલાં વેચાણને વારતે ઠરાવી છે
તેટલી મુદતનું અને તે રીતે કાઢવું.

બજાવણીમાં
અવિભક્ત મિલ
કતનો હિસ્સો વે-
ચાય તેમાં સહ-
ભાગીદારનો મા

૩૧૦. હુકમનામાંની બજાવણીમાં વેચાયેલી મિલકત, અવિભક્ત
સ્થાવર મિલકતનો હિસ્સો હોય, અને વેચાણ ચાલતાં કોઈ માગણીમાં જે
અથવા વધારે શખસો અનુક્રમે એકજ રકમ બાંધે, ને તેમાં એક સહ-
હિસ્સેદાર હોય, તે, માગણી તે સહ-હિસ્સેદારની માગણી ગણાયે.

ગણી કરવાનો હ
ક પહેલો છે.

ટીકા—૩૧૦. વેચાયલી મીલકત અવિભક્ત સ્થાવર મીલકતનો ભાગ નથી પણ આવા ભાગમાં ગીરો રાખનારના હક્ક દાવા હોય તો સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૦ લાગુ પડતી નથી. ઇ. લો. રી. ૩ અલાખાદ ૨૫ મીલકત વેચતાં પહેલાં પ્રથમ ખરીદીનો હક્ક સહ: હીગ્સેદારે ક્યો હોય અને વધારેમાં વધારે માંગણી કરવામાં આવી હોય તેટલી રકમને આપવા માંડે તેથી ૩૧૦ મી કલમ પ્રમાણે અમલ થયો એમ ગણાશે નહીં. સાધારણ રીતે માંગણી કરવામાં આવેછે તે પ્રમાણે સહ: હીગ્સેદારે પણ આખી માંગણી કરવી જોઈએ ઇ. લો. રી. ૩. ૮૨૭

ઇ. લો. રી. ૨. ૮૫૦ ને પાને આવેલો ફેસલો જુઓ.

૩૧૧. વેચાણ કરવાની વાત પ્રસિદ્ધ કરવામાં અથવા વેચાણ ચલાવવામાં બારે ગેરશિરસ્તે કામ ચાલ્યું છે એ સમજાવી હુકમનામાવાળો અથવા આ બાબતપ્રમાણે જોની સ્થાવર મિલકત વેચાઈ હોય તે શખ્સ, તે વેચાણ રદ કરવાની કોરટને અરજ કરી શકે.

ગેરશિરસ્તેપ-
ણને લીધે જમી
નનું લીલામ રદ
કરવાની અરજ.

પણ, તે ગેરશિરસ્તે કામ ચાલ્યાથી મને ખરેખરે નુકસાન થયું છે એમ અરજદારે કોરટની ખાત્રી થાય તે રીતે. શાખિત કરેલાવગર ગેરશિરસ્તાના સમજાવી વેચાણ રદ કરવું નહીં.

ટીકા—૩૧૧. આવી અરજીની મુદત સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ મા આક્ટના પરિસીટની ત્રીજી બાગની રકમ ૧૬૬ મી રકમપ્રમાણે ગણાશે આવી હુકમનામાનો ધારણ કરનાર અગરજોની સ્થાવર મીલકત વેચાઈ હોય તે કરી શકે ૬ વી: રી. ૩૮૮ આવી અરજી આવે કે સુણાવણીનો દીવશ કરાવી દરેક પક્ષકારને નોટીસો આપવી.

ગેરસીરસ્તે કામ વેચાણના ઝડિરનામા કરવામાં અગર તે વેચાણ ચલાવવામાં આવ્યું જોઈએ પછીથી વેચાણના પૈસા બરવામાં ઢીલ થઈ હોય તે ગેરસીરસ્તે કામ ચાલ્યું ગણાય નહીં અને તેનો લાભ લઈ વેચાણ રદ કરાવવા અરજ આપી શકાય નહીં ૬: વી: રી. પ્રચુરણ ૮૨.

હુકમનામાના ધારણ કરનાર મૃત્યુ પામ્યા પછી અને તેની જગ્યાએ બીજા શખ્સે પોતાનું નામ દાર્ખલ કરવાની અરજી આપ્યા અવલ નોટીશ કાઢવામાં આવ્યા હોય તો તે ગેરસીરસ્તે કામ ચાલ્યું ગણાય નહીં ૨૨ વી. રી. ૪૮૧ તેમજ પ્રોસીડીંગમા કોઈ બારે ગેરસીરસ્તે કામ ચાલ્યું ન હોય તો પછી કીમત ઉપજી તે અયોગ્ય છે એજ કારણથી વેચાણ રદ થઈ શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૧ અલાખાદ. ૩૮૪ આ કલમ કપટ કરવામાં આવ્યું હોય તેવા કામને લાગુ મથી હેવી બાબતમાં તો જુદો દાવોજ લાવવા જોઈએ.

હુકમનામાની બજાવણી જે પ્રોસીડીંગ ચાલ્યું હોય તેને સને ૧૮૭૭ના ૧૫ મા આક્ટની ૧૩ મી કલમ લાગુ પડતી નથી. ઇ. લો. રી. ૩ અલાખાદ ૧૮૫.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૨ પ્રમાણે બ્યારે હુકમનામાના દેણદારે વેચાણ રદ કરવાની અરજ કરી અને તેમાં હરાજીમાંથી ખરીદ કરનારને પક્ષકાર કરવામાં આવ્યો અને વેચાણ પછીથી રદ થયું વેચાણ રદ કરવાના હુકમ વિરુદ્ધ હરાજીમાંના ખરીદદાર અપીલ કરી શકે. ઇ. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૩૫૨

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૨મી પ્રમાણે વેચાણ રદ કરવાને સાથે હરાજીમાંનો ખરીદદાર અરજ ન કરે તો પણ બ્યારે તે કલમ પ્રમાણે અરજ કરવામાં આવે તો તે પક્ષકાર થઈ શકે અને પછી જો તેની વિરુદ્ધ હુકમ કરવામાં આવે તો એવા હુકમ વિરુદ્ધ અપીલ કરી શકે. ઇ. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૩૬૬.

અમીનિ સ્થાવર મીલકતનું વેચાણ રદ્દને દીવસે કયું હોય તો તે ગેર-કાયદે નથી અને વેચાણ પ્રસીદ્ધ કરવામાં અને તે અલાવવામાં ગેરસીરસ્તે કામ ચાલુ છે એમ પણ ગણાય નહીં. ઇ. લો. રી. ૩ અલાબાદ ૩૩૩

હુકમનામું થયા પછી પણ હુકમનામાની બજાવણી સાથે દરખાસ્ત થતાં પેટેલાં હુકમનામાનો દેણદાર મરણ પામ્યો હોય તો તે મીલકતની જમીન અને વેચાણ અમલ અલાવતાં પેટેલાં કોર્ટે જેના ઉપર બજાવણી કાઢવામાં આવી હોય તેનું હુકમનામું શા માટે ન બજાવવું તેવું કારણ બતાવવા સાથે નોટીસ આપવી અને આવી નોટીસજ આપવામાં આવી હોય પછી ચાલેલું સઘળું કામ રદ થશે. ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા ૩૦૩ તેમજ વેચાણનું ઝાહિરનામું પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ મોઢવું જોઈએ અને તેમ ન કરવામાં આવ્યું હોય તો ગેરસીરસ્તે કામ ચાલુ એમ ગણાશે. એ બાબતમાં ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા પાનું ૪૬૬ કાલીધર ચૌધરી વી. રામકુંવર ગુપ્તનો ફેસલો જુઓ.

હુકમનામાના ધારણ કરનારે વેચાણ મીલકત લેવી હોય તો કોર્ટની પરવાનગી લેવી જોઈએ તે બાબતમાં ઇ. લો. રી. ૫ કલકત્તા ૩૦૮મે પાને રોહીની વલ્લભ વી. બ્રોગેનાથ સરકારનો ફેસલો જુઓ).

હુકમનામાના દેણદારની મીલકતના વેચાણમાં હુકમનામાના ધારણ કરનારને માગણી કરવાની છૂટ આપવામાં આવે તો જો મીલકત ખરીદ કરતામાં અર્થાત્ પ્રમાણિકપાત્ રાખવું જોઈએ અને જો તે જતે અગર તેના આડતીઆઓ બીજા લોકોને મીલકતની માગણી કરતાં ખોટી સમજ પાડી અટકાવે તો વેચાણ રદ કરવાને સાથે તે ખુરતુ કારણ છે આખરે પ્રતિવાદીની મીલકતો વહીવટ કરનાર અને હુકમનામાને ધારણ કરનાર એ એ અવિભક્ત કુટુંબના હતા અને હુકમનામાની બજાવણીમાં તે પ્રતિવાદીની મીલકત વેચાવાની હતી તેમાં એમ હરાવવામાં આવ્યું કે હુકમનામાના ધારણ કરનારને મીલકત ખરીદ કરવાની પરવાનગી આપવી જોઈતી નહોતી કેમકે જે ખરીદ તે કરશે તેનો લાભ સગીર પ્રતિવાદીની મીલકતનો વહીવટ કરનાર જે કુટુંબનો હતો તે કુટુંબને મળશે અને પ્રીતી સીપાલની મીલકત તેના એજન્ટ ખરીદ કરી તેવું થશે. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૪૬.

હુકમનામાના દેણદારે હુકમનામાની બજાવણીમાં કરેલું વેચાણ રદ કરવાને અરજી સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૧૧ મુજબ આપી હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટે તે હરકતો ના મંજૂર કરી વેચાણ મંજૂર કર્યું તે ઉપરથી હુકમનામાના દેણદારે ફરી તપાસની અરજી આપી આ અરજી મંજૂર કરવાના કારણ ન લખતાં ગેરશીરસ્તે સંપારડિનિટ જડાવે આગલા હુકમથી વેચાણ મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું તે રદ કર્યા વગર વેચાણ રદ કરવાનો હુકમ કર્યો તે ઉપરથી લીલામમાં વેચાણ રાખનારે ડીમીકટ જડાવે અપીલ કરી આ અપીલ ફેસલાની ફરી તજવીજ ઉપર જે હુકમ થયો હતો તે ઉપર જે એમ ગણી ડીમીકટ જડાવે અપીલ દાખલ કરી અને સંપારડિનિટ જડાવેનો હુકમ રદ કર્યો એમાં એમ ઠરાવવામાં આવ્યું કે આવી અપીલ સાંભળવાની ડીમીકટ જડાવેને સત્તા નહોતી કેમકે ફરી તપાસમાં જે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે ઉપર આ અપીલ નહોતી પણ તે વેચાણ રદ કરવાના હુકમ ઉપર હતી અને આવી જાતના હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી હુકમનામાની ફરી તપાસની અરજી મંજૂર કરતાં આવલ તે અરજી મંજૂર કરવાનો હુકમ અને તેનો હક વીતે દફતરે નોંધવાં જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૩ અલાખાદ ૩૧૬.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા કાયદાની કલમ ૩૧૧ મુજબ વેચાણ રદ કરાવવાની અરજી થવા ઉપરથી એમ જાણવામાં આવ્યું કે વેચાણની ઝાહરખતર કાઢવામાં ભારે ગેર શીરસ્તે કામ ચાલ્યું છે પણ તેવી રીતે કામ ચાલવાથી ખરેખર નુકશાન થયું છે એમ ખતાવી આપવા સાફ સાક્ષીઓ ખાલાવવામાં આવ્યા નહીં તો પોતાના સાક્ષીઓને નોટીસો કાઢવાને માટે અરજદારે અરજ કરી હતી ત્યાર પછી સતરે દીવશે તે કામ સાફ જોઈતી ફી તેણે રજૂ કરી આવી નોટીસો કાઢતાં આફીસમાં ૭ દીવસની ટીલ થઈ અને સુણાવણીનો જે દીવસ ઠરાવેલો હતો તેથી ફક્ત ત્રણ દીવસ અગાઉ નોટીસો નોકળી અરજદારે એમ જાણાવ્યું કે આવી ટીલ થયાથી પોતાના સાક્ષીઓ હાજર કરવાની તેને પુરતી તક મળી નહોતી એમ કહ્યું કે વેચાણના ઝાહરનામાં કાઢવામાં ગેર શીરસ્તે કામ ચાલ્યું હોય તે ઉપરથી ખરેખર નુકશાન થયું છે એમ કોર્ટ અનુમાન કરી શકતી નથી પણ જ્યારે ગેર શીરસ્તે કામ ચાલ્યું હોય તે અને ખરેખર નુકશાન થયું હોય તે બે વાત સાબીત થાય ત્યારે ગેર શીરસ્તેથી કામ ચાલવાથી નુકશાન થયું છે એમ કોર્ટ બાજબી રીતે અનુમાન કરી શકે.

અને વળી એમ કહ્યું કે અરજદારે પોતેજ ટીલ કરી તો પછી કચેરીમાં ટીલ થઈ તે પોતાના સાક્ષીઓ રજૂ કરી શક્યો નથી એમ તેનાથી ખાલી શકાય નહીં ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૭૩૦.

હુકમનામાની બજાવણીમાં જમીનનો ઉપભોગ હક વેચાયો તેમ જ તેનું મહેસુલ કેટલું આવવું પડતું હતું તે લીલામના ઝાહરનામાં કેહેવામાં ન આવ્યું હોય તો તે કારણથી સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની ૩૧૧ મી કલમ ગેરશીરસ્તે કામ ચાલ્યું એમ કહેવાય નહીં પણ જે મહેસુલનો આંકડો હોય તેના કરતાં વધારે દર્શાવ્યો હોય તો તે કારણથી ગેર શીરસ્તે

કામ વ્યાજ્યું એમ કહેવાય કેમકે તેથી ખરીદદારો ઝોછી કીમતે માગણી કરે હવાઈ. હ. લો. રી. ૭ કલકત્તા. ૭૨૩.

હરકત નામં-
જુર કર્યાનું અને
મંજુર કર્યાનું પરિ
ણામ.

૩૧૨. ગઈ છેલી કલમમાં કલ્યાપ્રમાણે અરજ કરવામાં ન આવે અથવા તેવી અરજ થયાં છતાં હરકત ના મંજુર કરવામાં આવે તો ફરિયાદના પક્ષકાર તથા ખરીદદાર પુરતું વેચાણ કાયમ કરવાનો હુકમ કોરટે કરવા. જો તેવી અરજ કરવામાં આવે અને હરકત મંજુર થાય તો વેચાણ રદ કરવાનો હુકમ કોરટે કરવા.

આ કલમપ્રમાણે જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ હુકમ થયા હોય તે પક્ષકારથી, સદરહુ ગેરશિરસ્તપણાના સખખથી, તે હુકમ રદ કરાવવાની ફરિયાદ થશે નહીં.

ટીકા—૩૧૨. વેચાણ મંજુર કરવાનો અગર તે રદ કરવાનો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તો તે ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ૫૮૮ માં કલમ જુઓ.

હુકમનામાના
દેણદારનો વેચવા
નો હકસંબંધ
નથી એ કારણ-
થી લીલામ રદ
કરવાની અરજ.

૩૧૩. જે શખસની કહીને મિલકત વેચવા કાઢી હતી તેનો તેમાં વેચાય એવો કંઈ હકસંબંધ નહોતો, એ સખખથી વેચાણ રદ કરવાસાર, તેવા કોઈ વેચાણ વખતનો ખરીદદાર કોરટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે, અને કોરટ પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. પરંતુ વેચાણ રદ કરવાના હુકમ વિરુદ્ધ હુકમનામાના દેણદારને તથા હુકમના માવાળાને પોતાની વાત જણાવવાની તક મળ્યાવગર તેવા હુકમ કરવા નહીં.

ટીકા—૩૧૩. હુકમનામાના દેણદારને પ્રોસીડીંગની ખબર ન હોય તો આ કલમ પ્રમાણે હુકમ થઈ શકે નહીં. ૧૧ વી. રી. પાનું ૨૯૬.

વેચાણ કાય
મ કરવાનું.

૩૧૪. હુકમનામાની બજાવણીમાં સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ કોરટ કાયમ કરે ત્યાંમુધી તે પાકું થશે નહીં.

જો વેચાણ રદ
થાય તો ખરીદદારને કીમત
પાછી આપવી.

૩૧૫. કલમ ૩૧૨ અથવા ૩૧૩ પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ રદ થાય તારે,

અથવા વેચવા કાઢેલી મિલકતમાં હુકમનામાના દેણદારનો વેચાય એવો હક સંબંધ નહોતો અને તેથી કરીને ખરીદદાર પાસેથી તે મિલકત લઈ લેવામાં આવી એમ માલમ પડે તારે,

“જે કોઈ શખસને ખરીદીની રકમ આપી હોય તેની પાસેથી (બાજુ સુધાં અથવા વગર બાજુ જેમ કોરટ ફરમાવે તેમ) પોતાની ખરીદીની રકમ પાછી લેવાને ખરીદદાર હક્કદાર થશે.

તે ખરીદીની રકમ તથા કોરટ (જો કંઈ) બાજુ અપાવે તે રકમ

વસુલ કરવાની તે, પૈસાખાખતનું હુકમનામું બજાવવાને આ કાયદામાં જે નિયમ ઠરાવ્યા છે તે પ્રમાણે, તે શખસના ઉપર બજાવણી કરીને વસુલ થઈ શકે.

ટીકા—૩૧૫. સને ૧૮૫૬ ના આઠમા આકટ પ્રમાણે હુકમનામાની બજાવણીમાં સ્થાવર મીલકત વેચવામાં આવી અને હુકમનામાના દેણદારનો તે મીલકતમાં કાંઈ વેચી શકાય એવો હકસંબંધ નહોતો કારણથી લીજામમાંથી ખરીદ રાખનાર પાસેથી તે મીલકત લઈ લેવામાં આવી તેથી ખરીદદારે સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આકટની કલમ ૩૧૫ મુજબ હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટને પૈસા પાછા મળવા સાથે અરજ કરી તેમાં એમ ઠર્યું કે આવી અરજી કોર્ટ સાંભળી શકેછે. ઈ. સો. રી. ૨ અલાખાદ ૨૯૬

ત્યાર પછીની બીજા કામમાં એવું ઠરાવ્યું કે ૩૧૫ મી કલમ આકટ અમલમાં આવતાં પહેલી બાખતને લાગુ પાડી શકાય નહીં. ઈ. સો. રી. ૨. અલાખાદ ૭૮૦.

૩૧૬. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ ચાકું થયાપછી, વેચેલી મિલકત તથા વેચાણ વખતે જે શખસ ખરીદદાર હોયો હોય તેનું નામ લખીને કોર્ટે સરટીફિકેટ આપવું. તે સરટીફિકેટમાં વેચાણ કાયમ કરવાની તારીખ નાખવી; અને ફરિયાદના પંક્તકારના તથા તેઓની મારફત કે તેઓના આધારથી દાવો રાખનારા શખસોના સંબંધ પુરતો વેચેલી મિલકત ઉપર, ખરીદદારને તે સરટીફિકેટની તારીખથી હક પ્રાપ્ત થશે તેની અગાઉ થનાર નથી; પરંતુ જે હુકમનામા ઉપરથી વેચાણ થયું તે હુકમનામું સદરહુ તારિખે કાયમ હોવું જોઈયે.

સ્થાવર મિલકતના ખરીદદારને સરટીફિકેટ.

ટીકા—૩૧૬. આ કલમમાં કહેલાં કૃત્ય થયાં એટલે સોંપણી પુરી થઈ એમ ગણાયે ત્યાર પછીથી હકદાર સામે યાચતો તેથી કલમ ૩૩૫ મુજબ કોર્ટને વચે પડવાનો હક મળતો નથી.

હુકમનામાના ધારણ કરનારે પોતાના દેણદારની મીલકતમાં જે કાંઈ હક સંબંધ હોય તે વેચાવવાનો કોર્ટનો હુકમ મેળવ્યો. જમીને. પાને. તે ખરીદ કરી વેચાણનું સરટીફિકેટ લીધું તે સરટીફિકેટ હુકમમાં લખાણ સદરહુ હુકમ કરતાં વિશેષ હતું હુકમ ઉપરાંત સરટીફિકેટમાં જે લખાણ હોય તેનો તે લાભ લઈ શકતો નથી તોપણ જો તે સરટીફિકેટને અન્યથે કબજે મેળવે અને સરટીફિકેટ અને વેચાણના હુકમમાં તફાવત છે તેની પ્રમાણીકપણે જે ખરીદદારને ખબર ન હોય તેવા ખરીદદારને વચે તો તેને ખરીદદારનો હક સંપૂર્ણ ગણાયે. ૨૨. વી. રી. ૪૦૦.

એક હુકમનામાની બજાવણીમાં ગીરો મુકેલી મીલકત વેચવાનું હુકમ નામું જમી કરી વેચાવવામાં આવ્યું એમાં એમ ઠરાવ્યું કે સ્થાવર મીલકતનો હક સંબંધ આથી જે વેચવામાં આવ્યો તે કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે હક હતો અને તેથી ખરીદદારને વેચાણનું સરટીફિકેટ આપવું જોઈતું હતું ૬. મું હા. રી. ૬૪.

વેચાણના સરટીફિકેટથી મીલકતનો હક સંબંધ દર્શાવનારા લેખ છે, અને આવા હક સંબંધની કીમત રૂ. ૧૦૦ અગર તે ઉપરાંતની હોય તો તે રજીસ્ટર કરાવવાજ નોંધાયે.

ફક્ત લખાણમાં ફક્ત અશુદ્ધ ના હોય અથવા વર્ણનમાં ભૂલ હોય તે થી વેચાણનું સરટીફિકેટ રદ બનું નથી. પક્ષકારોનો શો ધરાદો હતો તે નોંધા નોંધાયે. જ. વી. રી. ૨૪૫.

સને ૧૮૫૬ ના આઠમા આક્ટની કલમ ૨૫૬ અને સને ૧૮૬૯ ના ૨૦ મા આક્ટની કલમ ૧૭ અને ૪૨ પ્રમાણે વેચાણનું સરટીફિકેટજ રજીસ્ટર થવું નોંધાયે તેનું ટીપણ ફક્ત રજીસ્ટર થવું નોંધાયે નહીં ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૪૧.

અરજદારે તા. ૧૭ ફેબ્રુઆરી ૧૮૭૬ને રોજ જોરટના લીલામમાં કેટ-લીક જર્મીન વેચાણ લીધી તેજ સાલ તા. ૨૦ માર્ચ વેચાણ મેન્ચુરે કર્યું તા. ૧૦ મી માર્ચ સને ૧૮૮૦ મુધો ખરીદદારે સરટીફિકેટ એળવવા અ-રજ કરી નહીં એમાં એમ હવું કે કલમ ૧૭૮ પ્રમાણે અરજને મુદતનો ખાધ લાગે છે અને જ્યારે વેચાણ મેન્ચુરે થયું એટલે તા. ૨૦ મી મા-રચ સને ૧૮૭૬ને રોજ તેનો સરટીફિકેટ જવાનો હક ઉત્પન્ન થયો. ઇ. લો. રી. ૫. મુંબાઈ ૨૦૨.

ખેતામી ખરીદદારે વિરૂદ્ધ ફરિયાદનો અટકાવ.

૩૧૭. કોઈ ખીજા શખસની વતી ખરીદી કરી હતી, અથવા તે ખીજા શખસ જેની મારફત દાવો રાખતો હોય તેવા કોઈ શખસની વતી ખરીદી કરી હતી એ સમખથી, સરટીફિકેટમાં જેનું નામ હોય તેવા ખરીદદારઉપર કોઈ ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

સરટીફિકેટમાં લખેલા ખરીદદારનું નામ દગાથી અથવા ખરા ખરીદદારની સંમતી વગર સરટીફિકેટમાં ઘાલ્યું છે એવું સાપિત કરાવવાની ફરિયાદ કરવાને આ કલમની કોઈ વાતથી પ્રતિબંધ થશે નહીં.

ટીકા—૩૧૭. જે સ્થાવર મીલકતના ખરીદદારના નામનું સરટીફિકેટ આપવામાં આવ્યું છે તે હુકમનામાના દેણદારનો ફક્ત ટ્રસ્ટી છે અને તેનું પોતાનું હુકમનામું ન બને અગર બનવવામાં ઠીલ થાય તેટલા માટે આ ખરીદ ખરીદદારના નામની કરવામાં આવી છે એવું ઠરાવી અપાવવાને સાફ દાવો કર્યો હોય તેને આ કલમથી ખાધ આવતો નથી ઇ. લો. રી. ૧ અલાબા. ૨૩૫.

૧૪ વી. રી. ૧૭૬. મસ્મન શ્યામ કેશી. વી. મસ્મતરાજ કીશોરનો ફેસલો જુઓ ખીજામી વેચાણ હિંદુસ્તાનમાં એટલે સાધારણ છે કે તેમના વિરૂદ્ધ ખાસ રીતે કોઈ પણ અનુમાન ઉત્પન્ન થઈ શકે નહીં. ૧૪ મું. ઇ. અપીલ પાને. ૪૬૬મે મસ્મન બેહેતર ફુંવર વિરૂદ્ધ લાલા બહુરલાલ. મો ફેસલો જુઓ. હુકમનામાની રીઝમે વેચાયલી મીલકત પ્રમાણીક પણે ખરીદ કરી હોય તેવા ખરીદદાર વેચાણના પૈસા બઈ તે સાલક હુકમનામાના દેણદારને પાછી આપે એવું કોઈ બંધન નથી. ૧૦ મું. હા. રી. ૩૪૪.

૩૧૮. વેચાણેલી મિલકત, હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં અથવા તેની વતી બીજા કોઈ શખ્સના કબજામાં અથવા તે મિલકતની જામીન થયા પછી હુકમનામાના દેણદારે ઉત્પન્ન કરેલા હકથી દાવો રાખનાર કોઈ શખ્સના કબજામાં હોય, અને તે વીશિનું સરટિકીફિકેટ કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે મળ્યું હોય ત્યારે, ખરીદદારની અરજ ઉપરથી, કોરટે તેનો કબજો અપાવવાનો હુકમ કરવો, તે એવી રીતે કે, ખરીદદારને અથવા ખરીદદાર પોતાની વતી કબજો લેવાને જે કોઈ શખ્સને નીમ તેને તે મિલકતનો કબજો આપવો, અને જરૂર પડે તો જે કોઈ શખ્સ તે મિલકત ખાલી કરવાની ના કહે તેને કાઢી મુકવો.

ટીકા—૩૧૮. જે માણસનો દબ્બ રીતે વાસ્તવીક હકથી કબજો છે તેને ખર્ચ કોરટના વેચાણના હકથી કબજો અપાવવાનો હીદુસ્તાનની કોરટનો રીવાજ નથી. આ રીવાજને ત્યાય પુક્ત છે અને વાસ્તવીક છે. જે દેણદાર દાવો બાંધી પોતાના કબજે રાખવાનો હક બતાવી આપે તો તે હકના નવા માલીકને તેના કરતાં વીશિય હક મળતો નથી તેથી કરીને ખરીદદારને રીત મુજબ દાવો લાવી પોતાનો હક સાબીત કરવો પડે છે. ૧૦ મુ. ઇ. આ. ૪૭૬.

આ કલમ પ્રમાણે કબજો લાવવાનો હક સરટિકીફિકેટની તારીખથી ઉત્પન્ન છે અને વેચાણ મંજૂર થયું તે તારીખથી થતો નથી એ બાબત ઇ. લા. રી. ૩ મુબાર્ક ૪૩૩.

૩૧૯. વેચેલી મિલકત બાકુતના અથવા જેને તેનો કબજો રાખવાનો હક હોય તેવા બીજા શખ્સના કબજામાં હોય, અને તે વીશિનું સરટિકીફિકેટ કલમ ૩૧૬ પ્રમાણે મળ્યું હોય, ત્યારે કોરટે તે અપાવવાનો હુકમ કરવો તે એવી રીતે કે, તે મિલકત ઉપર કોઈ પ્રસિદ્ધ કેકાણે વેચાણના સરટિકીફિકેટના નકલ ચોલાડવી, અને કોઈ સોમવાર કેકાણે દાંડી ખીટીને અથવા દસ્તુર પ્રમાણે બોજી રીતે કબજેદારને જાહેર કરવું કે હુકમનામાના દેણદારના હક સંબંધ ખરીદદારને વેચેલો છે.

૩૨૦. ગવર્નર જનરલ ઇન કોન્સિલની મંજૂરીથી સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરખબર આપીને નીચે પ્રમાણે ઠરાવ કરવાને તથા તેવો કોઈ ઠરાવ રદ કરવાને કે તેમાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે: એટલે:— કોઈપણ સ્થાનિક હદમાં, કોરટે કોઈ સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ કર્યો હોય તેવાં કામોમાં, હુકમનામાની બજાવણીનું કામ, અથવા કોઈ વિશેષ જાતનાં તેવાં હુકમનામાની બજાવણીનું કામ, અથવા કોઈ વિશેષ જાતની સ્થાવર મિલકત કે સ્થાવર મિલકતમાંનો હકસંબંધ વેચવાનું જે હુકમનામામાં ફરમાવ્યું હોય તે હુકમનામાની બજાવણીનું કામ,—કલેક્ટરને હાથે કરવું.

હુકમકામાના દેણદારના તાબાની સ્થાવર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું.

બાકુતના તાબામાં હોય તેવી સ્થાવર મિલકત સ્વાધીન કરવાનું.

• અમુક હુકમનામાં કલેક્ટર તરફ બજાવવાનો કલવાના નિયમ કરવાનો અખત્યાર.

હુકમનામાંથી
કલવાના, બજાવ
વાના, અને પા
છાંમોકલવાના નિ
મય કરવાનો અ
ખત્યાર.

આ કાયદામાં પાછળ ગમે તેમ કહ્યું હોય તો પણ કોરટમાંથી કલે
ક્ટરને ત્યાં હુકમનામું મોકલવાખાખત, તથા તે બજાવવામાં કલેક્ટરની અ
ને તેના તાબાનાં માણસોની કામ ચલાવવાની રીત નિયમસર કરવાખાખત,
તથા કલેક્ટરની પાસેથી કોરટને હુકમનામું પાછું મોકલવા ખાખત, વખતે
વખતે નિયમો કરવાને પણ સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

ટીકા—૩૨૦. વડોદરાપર જીત જમીનના ઉપર સાનહક બજાવવામાં
એવી જમીનનું અગર તેમાંના હક સંબંધનું વેચાણ કરવાનું હુકમનામું
થયું હોય તો તે સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૨૦ મુજબ સ્થાનિક
સરકારે જે ધારા કર્યા છે તેના અર્થ પ્રમાણે પૈસાનું હુકમનામું મણવું
જોઈએ. ઇ. લો. રા. ૪ અલાબાદ ૧૧.

સદરહુ પ્રમા
ણે મોકલેલાં હુક
મનામાં બજાવ
વા વિશે કલેક્ટર
નો અખત્યાર.

૩૨૧. સદરહુ પ્રમાણે હુકમનામાની બજાવણીનું કામ કલેક્ટરને
હવાલે કરવામાં આવ્યું હોય ત્યારે,

(અ.) કલમ ૩૦૫ પ્રમાણે કોરટ જે રીતે કામ ચલાવત તેરી
તે કામ ચલાવવાને, અથવા

(બ.) વેચવાનો હુકમ થયેલી તમામ મિલકત કે તેનો કાંઈ
ભાગ પ્રીમિયમ લેઈ હંમેશને વાસ્તે કે કાંઈ મુદતને વા
સ્તે બાડે આપીને અથવા ધરાણે મુકીને, હુકમનામાની
રકમ ઉભી કરવાને, અથવા

(ક.) વેચવાનો હુકમ થયેલી મિલકત અથવા જરૂર હોય તે
ટલો તેનો ભાગ વેચવાને,

કલેક્ટર મુખત્યાર છે.

હુકમનામાની
બજાવણી સદર
હુ પ્રમાણે કલેક્ટ
રને સોંપવામાં આ
વે ત્યારે તેણે કેમ
કામ ચલાવવુંતે.

૩૨૨. સ્થાવર મિલકતને જે કરાર વિશેષરીતે લાગુ હોય તે કરા
રને લીધે જે હુકમનામામાં તે મિલકત વેચવાનું ફરમાવ્યું હોય તેવું હુકમ
નામું નહીં પણ પૈસાખાખતનું હુકમનામું હોય, અને તે પૂરું કરવામાં કોરટ
સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ કર્યો હોય, એવું હુકમનામું બજાવવાનું
કામ સદરહુ પ્રમાણે મોકલ્યું હોય ત્યારે, કલેક્ટરને જરૂર જણાય તેવી
ચોક્કસી કર્યા પછી, હુકમનામાના દેણદારની કામમાં આવે તેવી તમામ
સ્થાવર મિલકત વેચાવગર, તેની સમ્પત્તી જવાબદારી પતી જશે એમ
માનવાનું તેને (કલેક્ટરને) કારણ હોય તો આ આક્ટમાં આગળ ઠરાવ્યા
પ્રમાણે કામ ચલાવવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે.

હુકમનામાવા
ખાખાને અને મિ
લકત ઉપર જેમ

૩૨૨. અ. ૩૨૨ મી કલમમાં કહેલે પ્રસંગે કલેક્ટરે નોટીસ પ્રસિદ્ધ
કરવી, અને તેમાં એવું જણાવ્યું કે,

નો દાવો હોય તે
એને નોટીસ આપવી.

(અ) હુકમનામાના દેણદાર ઉપરનાં પૈસાખાખતનાં જે હુકમનામામાં તેની સ્થાવર મિલકત વેચીને બજાવી શકાય એવાં હોય, અને તે પ્રમાણે બજાવવાને જે હુકમનામાવાળાની મરજી હોય તેવા પ્રત્યેક હુકમનામાવાળાએ, તથા પૈસા ખાખતનાં જે હુકમનામાની બજાવણીમાં તે મિલકત વેચવાનું કામ ચાલુ હોય તેવા પ્રત્યેક હુકમનામાવાળાએ હુકમનામાની નકલ તથા તે હુકમનામા ઉપરથી વસુલ કરવા જોગ રકમ કેટલી છે તે બતાવનારૂં તે કરનારી અથવા બજાવનારી કોર્ટનું સર્ટિફિકેટ પોતાની (કલેક્ટરની) રૂબરૂ હાજર કરવું.

(બ) સદરહુ મિલકત ઉપર કંઈ દાવો હોય એવા પ્રત્યેક શખ્સે તે દાવાની હકીકત કલેક્ટરને આપવી, તથા તેના પુરાવામાં કંઈ દસ્તાવેજ હોય તો તે હાજર કરવા.

સદરહુ નોટીસ ડિસ્મિક્ટની ભાષામાં કરવી. અને તે પ્રમાણે ચાલવાસારૂં તે પ્રસિદ્ધ થવાની તારિખથી સાઠદિવસની મુદત તે નોટીસમાં આપવી. ૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે જે કોર્ટે અસલ હુકમ કર્યો હોય તે કોર્ટના મકાનમાં, તથા કલેક્ટરને યોગ્ય લાગે તેવી બીજી જગાએએને કોઈ હોય તો) એટલે સદરહુ નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવી. એવા કોઈ હુકમનામાવાળાનું અથવા દાવો કરનારનું ઢેકાણું જાણીતું હોય તો સદરહુ નોટીસની નકલ તેને ટપાલ રસ્તે અથવા બીજી રીતે મોકલવી.

૩૨૨ બ. સદરહુ મુદત પૂરી થયા પછી, હુકમનામાના દેણદારની અને હુકમનામાવાળા અથવા દાવો કરનારા (હોય તો) ની કાંઈ જાહેર કરવાની ઇચ્છા હોય તે સાંભળી લેવાસારૂં, અને સદરહુ હુકમનામા તથા દાવાનું તથા હુકમનામાના દેણદારની સ્થાવર મિલકતનું સ્વરૂપ અને મર્યાદા ખાખત પોતાની માહિતી કરી લેવાસારૂં જરૂર હોય તેવી ચોકશી ચલાવવાને, કલેક્ટરે એક દિવસ નિમવા. અને તે સુનાવણી તથા ચોકશી વખતે વખતે મુજબની રાખવાને તે મુખત્યાર, છે.

• કલેક્ટરને જાહેર કરેલા કોઈ હુકમનામા અથવા દાવાસંબંધી હુકમનામાના દેણદારની જવાબદારીના ખરાપણા અથવા મર્યાદા ખાખત તકરાર ન હોય તો, અથવા સદરહુ હુકમનામાની કે દાવાની પરસ્પર અસલાખાખત, અથવા સદરહુ હુકમનામું કે દાવો પૂરો કરવામાં એવી કોઈ

પૈસા સંબંધી હુકમનામાની રકમ ઠરાવવી અને તે પતાવવા સારૂં કામમાં આવી એવી સ્થાવર મિલકતનો નિર્ણય કરવો.

મિલકતની જવાબદારી બાબત તકરાર ન હોયતો, કલેક્ટરે એક યાદી તૈયાર કરવી. તે યાદીમાં-સદરહુ પ્રકારનું હુકમનામું પૂરું કરવા બાબત વસુલ કરવાની રકમ, કયા અનુક્રમમાં તે હુકમનામાં તથા દાવા પૂરા કરવાના છે તે અને તે કારણસાર કામમાં આવે તેથી સ્થાવર મિલકત, -લખવી જોઈએ.

સદરહુ બાબતની કાંઈ તકરાર ઉત્પન્ન થાય તો, તે વિશેની યાદી તથા તે સંબંધી પોતાનો અભિપ્રાય લખીને, કલેક્ટરે તે તકરાર કલમ ૩૦૪ ને આધારે અસલ હુકમ કરનારી કોર્ટને મોકલવી. અને લખી મોકલ્યું હોય તેનો જવાબ આવતાં સુધી, તે તકરારના વિષયસંબંધી કામ મુલતવી રાખવું. તકરારનો વિષય પોતાની હકુમત માહેનો હોયતો કોર્ટે તેનો નિકાલ કરવો, અથવા તકરારનો નિકાલ કરવાસાર તે કામ અખત્યારવાળી કોર્ટમાં મોકલવું, અને આખરનો હરાવ થાય તે કલેક્ટરને જણાવવો. પછી કલેક્ટરે તે હરાવ મુજબ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે યાદી તૈયાર કરવી.

ડિવિઝનલ કોર્ટ
ક્યારે નોટીસ કા
ઢીને મોકલશે કરે.

૩૨૨ ક. કલમ ૩૨૨ અ. અને ૩૨૨ બ. માં ફરમાવેલી નોટીસ પોતે કહાડવાને બદલે તથા તેમાં ફરમાવેલી ચોકશી પોતે કરવાને બદલે પોતાને ખબર હોય અથવા પોતાની આકીસના કાગળ પત્રોમાંથી દેખાઈ આવે તેટલી હુકમનામાના દેણદારની તથા તેની સ્થાવર મિલકતની સ્થિતિ લખીને એક યાદી તૈયાર કરી તે યાદી ડિવિઝનલ કોર્ટને મોકલવાનો કલેક્ટરને અધિકાર છે; અને પછી તે કોર્ટે કલમ ૩૨૨ અ. તથા ૩૨૨ બ. માં ફરમાવેલી નોટીસ કરવી, ચોકશી ચલાવવી, અને યાદી તૈયાર કરવી, અને તે યાદી કલેક્ટરને મોકલવી.

કલમ ૩૨૨
બ. તથા ૩૨૨
ક. મુજબ ઉત્પ
ન્ન થનારી તકરારમાં કોર્ટ કરેલા હરાવનું પરિણામ.

પૈસા બાબતનાં હુકમનામાનો ફરજી કરવાની તજવીજ.

૩૨૨ ડ. કલમ ૩૨૨ બ. તથા ૩૨૨ ક. મુજબ ઉત્પન્ન થનારી કાંઈ તકરારનો કોર્ટે કહેલો કાંઈ હરાવ, તે માહેના પક્ષકારોની વચમાં હુકમનામા પ્રમાણે અમલમાં આવશે અને હુકમનામા પ્રમાણેજ તેની ઉપર અપીલ કરી શકાશે.

૩૨૩. કલમ ૩૨૨ બ. અથવા ૩૨૨ ક. માં હરાવ્યા પ્રમાણે, વસુલ કરવાની રકમ અને કામમાં આવવા જોઈ મિલકતનો નિર્ણય કર્યા પછી નીચે પ્રમાણે કલેક્ટરને અખત્યાર છે. (એટલે) -

(૧.) કામમાં આવવા જોગ હોય તેવી તમામ મિલકત વેચાશિવાય સદરહુ રકમ વસુલ થાય એમ નથી એવું જણાય તો તે મિલકત વેચવાને કામે લાગવું; અથવા હુકમનામામાં કાંઈ બાજ અપાવ્યું હોય તો હુકમનામા પ્રમાણે બાજ સુધાં, અને હુકમનામામાં બાજ અપાવ્યું ન હોય તો તે બાબતમાં પોતાને વાજબી જણાય તે દર પ્રમાણે બાજ (જો હોય

તો) સુધાં, સદરહુ રકમ સદરહુ પ્રમાણે વેચાણ કર્યા વગર વસુલ કરી શકાશે એવું જણાય તો.

(૨.) (૩૦૪ થી કલમ પ્રમાણે ગમતે હુકમ થયો હોય તોયપણ) સદરહુ રકમ અને બાજ હેઠળ લખેલી રીતે ઉભું કરવાનો અખતાર છે.—

(અ.) સદરહુ તમામ મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ પ્રીમીયમ લઈ હમેશને વાસ્તે અથવા કંઈ મુદતને વાસ્તે ભાડે આપીને; અથવા

(ખ.) તે મિલકત તમામ અથવા તેનો કાંઈ ભાગ ધરાણે મુકીને; અથવા

(ક.) તે મિલકતમાંથી થોડી વેચીને; અથવા

(ડ.) વેચાણના હુકમની તારિખથી વીસ વરસ કરતાં વધારે ન હોય એટલી મુદત સુધી તે મિલકત તમામ અથવા તેનો કંઈ ભાગ ધનરે ખંડી આપીને કે પોતે તેનો વહિવટ કરીને અથવા ખીજ પાસે તે કરાવીને; અથવા

(ઘ.) સદરહુ પ્રકારોપૈકી એક પ્રકારે થોડી અને ખીજ એક અથવા વધારે પ્રકારે થોડી તજવીજ કરીને.

(૩.) તે તમામ મિલકતનો અથવા તેના કાંઈ ભાગનો આકલમ પ્રમાણે વહિવટ કરવાસાર તે મિલકતના માલિકના બધા અધિકાર વાપરવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે.

(૪.) કામમાં આવવા જોગ મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ વધારે કીમતે વેચાય એવું કરવાસાર અથવા ભાડે વહિવટમાં આપવાના કામને વધારે યોગ્ય કરવાસાર, અથવા તે ઉપરનો બાજ પતાવવામાટે જે વેચાણ કરવાનું તે વેચાણમાંથી તેને બચાવવા સાર, કોઈપણ બાજવાળાનો દાવો જે આપવાનો થયો હોય તેનો ફડમો કરવાને અથવા રકમ દેણી થઈ હોય કે નહોતી તોયપણ કોઈ બાજવાળાના દાવાની તોડનેડ કરવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે. અને એવા ફડમો અથવા તોડનેડ કરવામાટે નાણાની ત્રેવડ કરવાસાર પોતાને બસ લાગે તેટલો તે મિલકતનો ભાગ ધરેણે મુકવાને, ભાડે આપવાને, અથવા વેચી નાખવાને તે મુખત્યાર છે. આ પારેગ્રાફ પ્રમાણે જે બાજની તજવીજ કલેક્ટરે જોજશે એવા બાજ ઉપરની લેણી રકમવિશે કાંઈ તકરાર ઉત્પન્ન થાય તો, પોતાના નામથી અથવા હુકમનામાના દેણદારના નામથી હિસાબ લેવાની ફરિયાદ યોગ્ય કોર્ટમાં કરવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે; અથવા સદરહુ તકરારનો નિકાલ થવાસાર તે દરમિયાન પક્ષકારે નીમેલા એક એક લવાદ, એવા બે લવાદોને, અથવા એવા લવાદો નીમે તે સરખમને સોંપવાનું કબુલ કરવાને કલેક્ટર મુખત્યાર છે.

આ કલમના (૨), (૩) અને (૪) પારિશ્રાદ પ્રમાણે કામ ચાલવતી વખતે મુખ્ય નિર્બંધ રાખનારો મુલકી અમલદાર આ આક્ટને અનુસરીને આ બાબત વખતે વખતે જે કાનુન કરે તે કાનુનપ્રમાણે કલેક્ટરે ચાલવું જાઈએ.

બાડાનો બચ
હાર અથવા વહિ
વટ પુરો થયા પ
છી બાકી રકમ
કાંઈ (લેણી)રહી
હોયતોતેનુંવસુલ.

૩૨૪. ૩૨૩ મી કલમપ્રમાણે બાડાનો બચહાર અથવા વિહવટ પુરો થયાપછી વસુલ કરવાની રકમ ઉત્પન્ન થઈ ન હોય તો કલેક્ટરે તે વાત હુકમનામાના દેણદારને અથવા જેનો હક્કસંબધ હોય તેવા તેના વારસ વકીલને લખી જણાવવી, અને તેમાં એવું પણ જણાવવું કે, આ નોટીસની તારિખથી છ અઠવાડિયાંની અંદર સદરહુ રકમ પુરી થવાને જરૂર હોય તેટલી બાકીની રકમ કલેક્ટરેને નહીં ભરી તો સદરહુ તમામ મિલકત અથવા તે રકમ પુરી થાય તેટલો તે મિલકતનો ભાગ વેચવાનું કામ કલેક્ટરે ચલાવશે; અને સદરહુ છ અઠવાડિયાં પુરાં થઈ ગયા છતાં સદરહુ બાકીની રકમ આપી ન હોય તો તે મિલકત અથવા તેનો ભાગ કલેક્ટરે સદરહુ પ્રમાણે વેચવો.

કલેક્ટરે દિવા-
ની કોર્ટને હિસા
બ આપવો.

૩૨૪. આ આ બાબતના ઠરાવપ્રમાણે પોતાને આપેલો અખતાર ચલાવતાં તથા તેમાં કહેલાં કર્તવ્ય બજાવતાં કલેક્ટરેના હાથમાં આવેલા સઘળા પૈસાનો તથા તેને થયેલા સઘળા ખર્ચનો હિસાબ તેણે, ૩૦૪ થી કલમપ્રમાણે અસલ હુકમ કરનારી કોર્ટને વખતે વખતે આપવો, અને બાકી રહેલી રકમ કોર્ટ હુકમ કરે તેપ્રમાણે બ્યવસ્થા કરવાસાથ તેણે પોતાની પાસે રાખવી.

આ ખર્ચમાં, સદરહુ મિલકત અથવા તેના કંઈ ભાગબાબત વખતે વખતે સરકારને જે કરજ અને જવાબદારી દેણી હશે તે, સદરહુ મિલકત અથવા તેના ભાગ બાબત પરિષ્ટ ધારણ કરનારને જે ગણોત (જો હોય તો) વખતે વખતે દેણું હશે તે, અને (કલેક્ટરે તે પ્રમાણે ફરમાવે તો) તેણે શાહિદોને બોલાવ્યા હશે તેઓનો ખર્ચ, આ સઘળું આવે છે એમ સંમજવું.

બાકીરહેલી ર
કમની બ્યવસ્થા.

સદરહુ બાકી રહેલી રકમ હેઠળ લખ્યાંપ્રમાણે કોર્ટે કામ લગાડવી:—

પહેલું, સદરહુ મિલકતની ઉપજમાંથી હુકમનામાના દેણદારના કુટુંબનાં જે માણસોને (જો હોય તો) પોતાના ગુજરાસાથ કાંઈ મળવાનો હક્કહોય તેઓમાંહેના દરએકની બાબતમાં કોર્ટને યોગ્ય લાગે તે રકમ આપીને તેઓના ગુજરાતની તજવીજ નકરવામાં; અને

બીજું, કલેક્ટરે ૩૨૧ મી કલમપ્રમાણે કામ ચલાવ્યું હોય તો, જે અવલ હુકમનામાની બજાવણીમાં સ્થાવર મિલકત વેચવાનો હુકમ કર્યો

હો, તે હુકમનામું પુરું કરવામાં અથવા રદ્દ મી કલમપ્રમાણે કોરટ હુકમ કરે તે બીજાં કામમાં; અથવા

ત્રણું, ૩૨૨ મી કલમપ્રમાણે કલેક્ટરે કામ ચલાવ્યું હોય તો સદરહુ મિલકત ઉપરના ખોળનું બાજ કમી કરવામાં અને (હુકમનામાના દેણદારના ગુજરાનું બીજું પુરતું સાધન નહોય ત્યારે) કોરટને યોગ્ય લાગે તે રકમ આપીને તેના ગુજરાનમાં; અને મૂળ હુકમનામાવાળાના, તથા સદરહુ નોટીસપ્રમાણે જે ચાલ્યા હોય અને જે રકમ વસુલ કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે રકમમાં જેઓના દાવા ગણ્યા હોય એવા બીજા કોઈ હુકમનામાવાળાના દાવા ક્ષણપ્રમાણે આપવામાં;

અને સદરહુ હુકમ જે હુકમનામાવાળાઓએ મેળવ્યો હોય તેઓનું પત્યાશિવાય બીજા કોઈ પૈસાખાખતમાં હુકમનામાવાળાને સદરહુ મિલકતમાંથી અથવા સિલક રકમમાંથી કાંઈ પણ મળવાનો હક્ક નથી;

અને કાંઈ બાકી રહી હોય તો તે હુકમનામાના દેણદારને, અથવા સદરહુ પ્રમાણેનો બીજો શખ્સ હોય તો તેને, કોરટ ફરમાવે તેપ્રમાણે આપવી.

૩૨૫. આ બાબના ઠરાવપ્રમાણે કલેક્ટર કોઈ મિલકત વેચે ત્યારે, તેણે સદરહુ મિલકતના પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા એક અથવા વધારે લાટ (બાગ) કરીને તે જાહેર લિલામ કરીને વેચવી, તથા તેને,—

- (અ) દરએક લાટ ઓછામાં ઓછી કેટલી કિંમતે વેચવો તેની વાજબી કિંમત ઠરાવવાનો અખત્યાર છે;
- (બ) મિલકતની વાજબી કિંમત મેળવવાસારૂં જ્યારે વેચાણ મુલતવી રાખવાની તેને જરૂર જણાય ત્યારે ને મુલતવી રાખવાનાં પોતાનાં કારણ દફતરમાં લખી મુકીને તે વેચાણ યોગ્ય મુદતસુધી મુલતવી રાખવાનો અખત્યાર છે;
- (ક) વેચવા કાઢી મિલકત માહિમતિ ખરીદ કરી પોતાને યોગ્ય લાગે તેપ્રમાણે તે જાહેર લિલામથી અથવા ખાનગી કરારથી કરીને વેચવાનો અખત્યાર છે.

૩૨૫ અ હુકમનામાના દેણદારની સ્થાવર મિલકતના અથવા તેના કાંઈ પણ બાગના સંબંધમાં કલમ ૩૨૨ થી ૩૨૫ (અને કલમો સુધાંત) ઉપરથી કલેક્ટરને મળેલો અધિકાર તે ચલાવે ત્યાંહાંસુધી અથવા તેમાં કહેલાં કામ તે બજાવે ત્યાંહાંસુધી, કલેક્ટરની લખેલી પરવાનગી શિવાય સદરહુ મિલકત અથવા તેનો કાંઈ ભાગ ધરાણે મુકવાને અથવા તેની ઉપર ખોળે નાખવાને અથવા તે પદે આપવાને અથવા બીજાને આપ-

વેચાણ કેવી રીતે કરવાં.

હુકમનામાના દેણદારે અથવા તેના વારસ વકીલે બીજાને આપવાની અને હુકમનામાવાળાઓએ ઇલાજ ચલાવે

વવાની મનાઈ.

વાને હુકમનામાના દેણદારને અથવા તેના હફ સંબંધવાળા વારસ વકીલને અધિકાર નથી, તેમજ સદરહુ મિલકત ઉપર અથવા તેના કાંઈ ભાગ ઉપર પૈસા આપતનાં હુકમનામાની બબતવાણીમાં કોઈ દિવાની કોરટે પ્રેસેસ કાઢવું નહિ.

તેજ મુદતમાં, જે હુકમનામું પુરું કરવાની તબવીજ ૩૨૩મી કલમ પ્રમાણે કલેક્ટરે કરી હોય એવા કોઈ હુકમનામાની બાબતમાં હુકમનામાના દેણદાર ઉપર અથવા તેની મિલકત ઉપર કોઈ પણ દિવાની કોરટે કાંઈ પણ બબતવાણીનું પ્રેસેસ કાઢવું નહિ.

આ કલમના ઠરાવ લાગુ હોય એવાં જે હુકમનામાને (દાયદાની) જે મુદત લાગુ હશે તે મુદત ગણતી વખતે સદરહુ ઠરાવને લીધે જે ઇલાજ થોડી મુદત સુધી હુકમનામાવાળાથી કરી શકાશે નહિ તે ઇલાજના સંબંધમાં ઉપરની મુદત બાદ કરવી.

મિલકત ધ-
ણા ડિસ્પોઝીમાં
હોય ત્યારે તે બા
બતના ઠરાવ.

૩૨૫ બ. જે મિલકતનું વેચાણ કરવા વિશે હુકમ થયો હોય તે મિલકત એક કરતાં વધારે ડિસ્પોઝીમાં હોય ત્યારે, કલમ ૩૨૨થી ૩૨૫ (બંને કલમો સુધાંત) માં કલેક્ટરને આપેલો અધિકાર તથા સોંપેલા કામ, સ્થાનિક સરકાર સામાન્ય નિયમ કરીને અથવા વિશેષ હુકમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તે પ્રમાણે સદરહુ ડિસ્પોઝીટના કલેક્ટરો પૈકી એક કલેક્ટરે ચલાવવાં અને બબતવાં.

પક્ષકાર તથા
શાહિદોએ હાજર
થવાની તથા ફ-
રતાવેજ હાજર
કરવાની ફરજ પા
ડવાનો કલેક્ટરનો
અધિકાર.

૩૨૫ ક. પક્ષકાર તથા શાહિદોને હાજર થવાની તથા દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની ફરજ પાડવાનો જે અધિકાર દિવાની કોરટને છે તે કલમ ૩૨૨થી ૩૨૫ (બંને કલમો સુધાંત) માં આપેલો અધિકાર ચલાવતી વખતે કલેક્ટરને છે.

જમીનનું જ
હર બીલામ બંધ
રાખવાનો અખ
ત્યાર કોરટ ક્લિ-
ક્ટરને ક્યારે આપે.

૩૨૬. જે સ્થાનિક હદમાં કલમ ૩૨૦ પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ કરેલો ઠરાવ અમલમાં ન હોય તેવી સ્થાનિક હદમાં જન્મ કરેલી મિલકત જમીન અથવા જમીનમાંનો કંઈ હિસ્સો હોય, અને કલેક્ટર કોરટને એવું જણાવે કે-તે જમીન અથવા હિસ્સાનું જાહેર વેચાણ હરકત બરેલું છે, તથા તે જમીન કે હિસ્સો કોઈ થોડી વખત કોઈને આપવાથી, અથવા વહિવટમાં સોંપાથી યોગ્ય મુદતમાં હુકમનામું પુરું થાય તેમ છે, તો તે જમીન અથવા હિસ્સો વેચવાનું કામ ચલાવ્યાને બદલે, કલેક્ટરે બલામણુ કરી હોય તે રીતે હુકમનામું પુરું થાય તેવા બંદોબસ્ત કરવાનો કલેક્ટરને અખત્યાર આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે. આવે પ્રસંગે કલમ ૩૨૦ ના બીજા પારે-ગ્રાફથી કલમ ૩૨૫ ક (બંને સુધાંત) સુધીના ઠરાવો લાગુ પડી શકે તેટલા લાગુ પડશે.

ટીકા—૩૨૧. જમીન અગર તેના ભાગને જગતો ખાસ કરાર હોય અને તે કરારની રૂઝમે વેચવાનું હુકમનામું ફરમાવ્યું હોય તો સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૨૧મી લાગુ પડતી નથી અને તેથી આ કલમ પ્રમાણે આવી બાબતમાં વેચાણ અટકાવવાનો અખત્યાર કોર્ટ કલેક્ટરને આપી શકતી નથી. હ. લો. રી. ૨ અલાબાદ ૮૫૧.

૩૨૭. કોઈ સ્થાનિક હદમાં જમીનના કોઈ જાતના હક્ક સંબંધ એવા અનિશ્ચિત અથવા અનિર્ણિત હોય કે તેમની કિંમત ઠરાવવી અશક્ય થાય, એવું સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવે ત્યારે, ગવર્નર જનરલ ઇનકૉન્સિલની મંજૂરીથી તેવી સ્થાનિક હદમાં પૈસાબાબતનાં હુકમનામાં બજાવવામાં તેવા હક્ક સંબંધ વેચવાની બાબતમાં શરતો નાખીને વખતે વખતે ખાસ નિયમ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

અને, આ કાયદો કોઈ સ્થાનિક હદમાં અમલમાં આવે ત્યારે, ત્યાં હુકમનામાં બજાવવામાં જમીનના વેચાણબાબત કંઈ ખાસ નિયમો અમલમાં હોય તો તે નિયમોને અમલમાં ચાલુ રાખવાને, અથવા ગવર્નર જનરલ ઇનકૉન્સિલની મંજૂરીથી, વખતે વખતે તેમાં ફેરફાર કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

સદરહુ પ્રમાણે કરેલા અથવા ચાલુ રાખેલા બધા નિયમો તથા સદરહુ પ્રમાણે તેમાં કરેલા બધા ફેરફારો સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિધ્ધ કરવા, અને ત્યારથી તે કાયદો જોડેલા બજાવવાન ગણાશે.

હ.—બજાવણીમાં હરકત થાય તે વિશે.

૩૨૮. મિલકતનો કબજો આપવાબાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં, વારંટ બજાવવાનું કામ જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેને કોઈ શખ્સ અટકાવ અથવા હરકત કરે તો, તે હરકત અથવા અટકાવ કરે ત્યારથી એક મહિનાની અંદર કોઈપણ વખતે હુકમનામાવાળો કોર્ટને ફરિયાદ કરે.

તે ફરિયાદની તજવીજ કરવાસાથે કોર્ટે એક દિવસ ઠરાવેલા અને જે શખ્સની સામે ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય તેને તેનો જમામ દેખસાથે સમન કરેલા.

૩૨૯. તે હરકત અથવા અટકાવ હુકમનામાના દેણદારે અથવા તેની ઉમેરણીથી કોઈ શખ્સે કર્યો હતો એવી કોર્ટની ખાતરી થાય તો, કોર્ટે ફરિયાદ બાબતની તપાસ કરવી અને પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરેલા.

ટીકા—૩૨૯. એક દાવામાં એક શખ્સે એવી તકરાર કરી કે હુકમનામાના દેણદારનો બધો હક્ક સંબંધ તેને મળેલો છે અને તેથી કોર્ટલાક

પૈસા સંબંધી હુકમનામાં બજાવવામાં જમીનના વેચાણના સ્થાનિક નિયમ.

હુકમનામું બજાવવામાં અટકાવ થાય ત્યારે કેમ કરવું.

હુકમનામાનો દેણદાર અથવા તેની ઉમેરણીથી બીજો કોઈ અટકાવ કરે તો કેમ કરવું.

વરસ સુધી તેણે બળવણી કાઢતાં પ્રતિબંધ કર્યો તેમાં એમ હું કે જે સખસે આ પ્રમાણે આગળ પડી ઘવામાં વચ્ચે પડ્યો હતો તેને પ્રતિવાદી ગણવો જોઈએ, અને તેના ઉપર બળવણી કાઢવી જોઈએ હુકમનામાના દેણદાર સાથે એવી વર્તણૂક જેને ઘવામાં હક સંબંધ ન હોય તેવા સખસ ઘવામાં પોતાનો હક ઉત્પન્ન કરે અને તે હકથી હુકમનામાની બળવણીની સામે આવી તે અટકાવે તો તેમ કરવાથી હુકમનામાના દેણદાર તરીકે તેનું નામ ઘવામાં ઘખલ થવું જોઈએ તે જ. વી. રી. ૩૬૮

આવી અરજીને ઘવા તરીકે નોંધી અને તે ઉપર નંબર ચડાવીને તબવીજ કરવામાં ન આવી હોય તો અપીલમાં તે પ્રમાણે કરવાનો જઞ્જને હુકમ થવો જોઈએ. મું. હા. રી. ૩૫.

કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરે એવી જે સત્તા ૩૨૬ મી કલમથી આપવામાં આવી છે તેનો અર્થ જે કામમાં તે અખતિયાર વાપરવાનો છે તેની બધી હકીકત ધ્યાનમાં રાખી કરવો જોઈએ. ઘવાનો પ્રતિવાદી હુકમનામા પ્રતિબંધ વાદીના હક વિશે વાંધો લેઈ શકતો નથી તેથી વાદીને બળવણીનો લાભ ન મળે એટલા માટે મીલકતમાં જેનું હિત નથી એવા ત્રીજા શખસને ગેરબાજબી રીતે ઉશ્કેરે છે એ વાત સાબીત થાય તો ૩૨૬ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કરવો જોઈએ. હુકમનામાનો લેણદાર અને ત્રીજા શખસ જે હુકમનામાની બળવણીમાં હરકત કરે છે તે બેની વચ્ચે પ્રતિવાદીની ઉશ્કેરણીથી બળવણીમાં હરકત કરવામાં આવી છે. તે વાતથી તદ્દન નીરાળી અને તેની સાર્થ સંબંધ નહીં રાખતાં એવા અમલના ગુણ દોષ જોઈ નીર્ણય કરવાના સવાલનો ચુકાદો આ કલમ પ્રમાણે કરવા તે કોર્ટને સત્તા નથી. ઇ. લો. રી. ૩. મદ્રાસ. ૮૧.

અટકાવ જા-
રી રહે ત્યારે કેમ
કરવું.

૩૩૦. હુકમનામાના દેણદારે અથવા તેની ઉશ્કેરણીથી કોઈ શખસે કંઈ વાજબી કારણવગર તે હરકત અથવા અટકાવ કર્યો હતો, અને ફરિયાદ કરનારને તે મિલકતનો કબજો મળવામાં હજીએ તે દેણદાર અથવા તે શખસ હરકત અથવા અટકાવ કરે છે, એવી કોર્ટની આવી થાય તો, હુકમનામાવાળાની અરજ ઉપરથી, તે દેણદારને અથવા તે બીજા શખસને ત્રીશ દિવસ સુધી કેદમાં રાખવાને તથા મિલકતનો કબજો હુકમનામાવાળાને આપવો એવું ફરમાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. આથી તે હુકમનામાનો દેણદાર અથવા તે બીજા શખસ, તેવી હરકત અથવા અટકાવને માટે હિંદુસ્તાનના ફોજદારી કાયદા પ્રમાણે અથવા બીજા કોઈ કાયદા પ્રમાણે જે શિક્ષાને પાત્ર થતો હોય તે શિક્ષા તેને કરવાને કંઈ હરકત નથી.

હુકમનામાના
દેણદાર શિવાય

૩૩૧. મારી પોતાની વતી અથવા હુકમનામાના દેણદાર શિવાયના બીજા કોઈની વતી તે મિલકત મારા કબજામાં છે, એમ શુદ્ધવિધી ઘાવો

રાખીને હુકમનામાના દેણદારશિવાય બીજા કોઈ શખસે હરકત અથવા અટકાવ કર્યો હોય તો, હુકમનામાવાળાને વાદી ગણીને તથા દાવો રાખનારને પ્રતિવાદી ગણીને તેઓની વચ્ચે ફરિયાદ હોય તેમ તે દાવાઉપર નબર પાડીને તે નોંધવો;

બીજી કોઈ શુદ્ધ બુદ્ધિથી હક રાખનાર અટકાવ કરેતારે કેમકરવું.

અને બાબ પ ના ઠરાવપ્રમાણે હુકમનામાવાળાએ દાવો રાખનાર ઉપર તે મિલકતની બાજે ફરિયાદ માંડી હોય તે રીતે તથા તેવા અખત્યારથી કોરટે તે દાવાની તજવીજ કરવી, અને હુકમનામું બજાવવાના અથવા બજાવણી મુલતવી રાખવાનો પોતાને યોગ્યલાગે તેવા હુકમ કરવો. પરંતુ આથી હિંદુસ્તાનના ફૈજદારી કાયદા પ્રમાણે અથવા તે હરકત કે અટકાવને વાસ્તે શિક્ષા કરવાના બીજા કોઈ કાયદા પ્રમાણે દાવો રાખનાર ઉપર કંઈ કામ ચલાવાય તેમ હોય તો તેવું કામ ચલાવવાને હરકત નથી.

આવો પ્રત્યેક હુકમ હુકમનામાપ્રમાણે ગણાશે. અને અપીલ અથવા બીજા કામસાફ હુકમનામાને જે શરતો લાગુ છે તેજ શરતો તેને લાગુ થશે.

૩૩૨. હુકમનામું બજાવવામાં હુકમનામાના દેણદાર શિવાય બીજા કોઈ શખસના કબજામાંથી કંઈ મિલકત લેઈ લેવામાં આવી હોય, અને તે શખસ એવી તકરાર લે કે, -મારી વતી અથવા હુકમનામાના દેણદાર શિવાય બીજા શખસની વતી તે મિલકત શુદ્ધબુદ્ધિથી મારા કબજામાં હતી, અને તે મિલકત હુકમનામામાં આવેલી નથી, અથવા, જે હુકમનામામાં તે આવી હોય તો, હુકમનામું થયું તે ફરિયાદમાં હું પક્ષકાર નહોતો, મારે મારી પાસેથી તે મિલકતનો કબજો લેવાનો હુકમનામાવાળાને હુકમનામાપ્રમાણે હક નથી, -તો કોરટને અરજ કરવાને તે મુખત્યાર છે.

જે શખસની પાસેથી કબજો કાઢી લીધો હોય તે શખસ હુકમનામાવાળાને કબજો મળવાના હકમાં વધી લેતારે કેમ કરવું.

અરજ કરવાનું સંબવતું કારણ છે એમ અરજદારને તપાસ્યાપછી કોરટને જણાય તો, કોરટે તકરારના વિષયની તજવીજ ચલાવવી; અને આ કલમના પેહલા પારેગ્રાફમાં કહેલું કારણ ખરું છે એવું કોરટને જણાય તો અરજદારને મિલકતનો કબજો મળવાવિશે કોરટે હુકમ કરવો, અને સદરહુ પ્રમાણે કોરટને ન જણાય તો કોરટે અરજ કાઢાડી નાખવી.

આ કલમપ્રમાણે અરજીની સુનાવણી કરવામાં, તકરારનાં ઉપર ખતાવેલાં કારણો શિવાય બીજા બાબતઉપર કોરટે કાંઈ લક્ષ આપવું નહીં.

આ કલમપ્રમાણે જે પક્ષકાર વિરુદ્ધ હુકમ થાય તે પક્ષકાર મિલકતનો વૃત્તિ કબજો લેવાના જે હકનો તે દાવો રાખતો હોય તે હક ઠરાવવાની ફરિયાદ માંડવાને મુખત્યાર છે; પણ જે કોઈ તેવી ફરિયાદ કરી હોય તો તે ફરિયાદમાં જે નિકાલ થાય તેને અનુસરીને તે હુકમ આખરનો ગણાશે.

ટીકા — ૩૩૨. આ કલમ પ્રમાણે જે દાવા કરવામાં આવ્યા હોય તે દરેક આખત રેગ્યુલર દાવા ગણવા જોઈએ. (૨૨ વી. રી. ૧૨૩) પણ યોગ ફરીયાદ અરજી અને યોગ મટાંપ વગર રેગ્યુલર દાવા તરીકે તેમની તબવીબ થઈ શકે નહીં. (૨૨ વી. રી. ૧૦૩).

આ કલમ પ્રમાણેના દાવામાં અરજદારે પોતાની વાત સાબિત કરવી જોઈએ અને તે કામ શરૂ કરવાનો હક તેનો છે.

જે મીલકતના ભાગ ઉપરથી અરજદારનો કબજો ખસેડવામાં આવ્યો છે તેના કરતાં વધારે મીલકત ઉપર અરજદાર પોતાના હક સાબિત કરી શકે તોપણ આ કલમનો લાભ લેવાને આખી મીલકત કબજે લઈ શકતો નથી પણ આ કલમ પ્રમાણે કામ ચલાવવાથી બાકીનો ભાગ કબજે લેવા સાડ પાંદો દાવા ચાલવાના હકને બાધ આવતો નથી. મીતાક્સરા પ્રમાણે અવિભક્ત કુટુંબના કોઈ સખસ ઉપર હુકમનામું થયું હોય અને તેની બજવણીમાં કુટુંબની મીલકતમાં તેવા સખસોનો હક હીઝેસા વચવામાં આવ્યો હોય તો ખરીદદારને જમીનનો અમુક ભાગ કબજે મેળવવાનો હક પ્રાપ્ત થતો નથી. (૨૨ વી. રી. ૨૧૪).

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૩૩૨ મુજબ જે સખસ હક ધરાવતો હોય તેણે પોતાનો હક સાબિત કરવાની જરૂર નથી. ફક્ત પોતાનો કબજો સાબિત કરવો જોઈએ. ઇ. સી. રી. ૨ અલાખાદ ૯૪.

જે હરકત લેનાર જેમ નથી કહેતો કે અમુક મીલકતનો કબજો હું મારો હકથી અગર પ્રતિવાદી શીવામ બીજા કોઈથી પ્રાપ્ત કરેલા હકથી ધરાઉછું પણ પ્રતિવાદીની પાસેથી પ્રમાણીકપણે હક મેં મેળવ્યો છે તો તેની અરજી સાંભળી શકાય નહીં.

મારો પોતાનો કબજો છે એમ વાદી કહે છે અને પોતાનો હક કાયમ કરવા સાડ તેણે અરજી કરી તેનાં એમ કહ્યું કે વાદીનો કબજો લેઈ લેવામાં આવ્યો ન હોતો માટે તેને દાવા કરવાનું કારણ નથી અને તેથી તેની અરજી કરવાનો હક નથી અને આ કલમના દ્વારા પ્રમાણે તેની અરજીની સુણાવણી કરી ચુકાદો કરવાને કારણે અધીકાર પણ નથી. ૧૨ વી. રી. ૨૩૧.

જે હુકમનામામાં પોતે પક્ષકાર નથી તેવા હુકમનામાના બલથી કોઈ સખસનો જમીનનો કબજો છોડાવવામાં આવ્યો હોય અને કારણે અરજદારે તો તેની અરજીની તબવીબ થવી જોઈએ અને જો તેનો હક સાબિત કરી આપે તો તેનો લાભમાં હુકમનામું પણ થવું જોઈએ. (૧૧ વી. રી. ૧૪૬).

ફરીયાદ માં-
ડયા પછી હુકમ
નામાના દેણદારે
મિલકત બીજા-
ને નામે ચઢાવી
હોય તો.

ખરીદદારસ્થા
પર મિલકતનો ક

૩૩૩. જે ફરીયાદ ઉપરથી હુકમનામું થયું હોય, તે ફરીયાદ માંડયા પછી હુકમનામાના દેણદારે કોઈ સખસને નામે તે મિલકત ચઢાવી આપી હોય, તો તેવા સખસને કલમ ૩૩૧ અથવા ૩૩૨ માં કહેલી કંઈ વાત લાગુ નથી.

૩૩૪. હુકમનામું બજવણીમાં વેચાણેલી કોઈ સ્થાવર મિલકતના ખરીદદારને તે મિલકતનો કબજો લેતાં, હુકમનામાનો દેણદાર અથવા તેના

વતી કોઈ શખસ હરકત કે અટકાવ કરે ત્યારે, હુકમનામાવાળાને જે મિલકત હુકમનામામાં અપાવવાનો હુકમ કર્યો હોય તે મિલકતનો કબજો લેતાં હુકમનામાવાળાને હરકત અથવા અટકાવ થાય તેઆખત આ આખમાં જે નિયમો હરાવ્યા છે—તે લાગુ પડશે.

૩૩૫. સદરહુ મિલકતનો પુર્ત કબજો લેવાના હુકમાખત શુદ્ધબુદ્ધિથી દાવો રાખનારા હુકમનામાના દેણદાર શિવાયનો બીજો કોઈ શખસ તે મિલકતના ખરીદદારને હરકત અથવા અટકાવ કરેતો, અથવા તે મિલકતનો કબજો સોંપતાં કોઈ એવા શખસનો કબજો લેઈ લીધો હોય તો, ખરીદદારની અથવા જે શખસનો કબજો લેઈ લીધો હોય તેની ફરિયાદ ઉપરથી, પ્રસંગપ્રમાણે, હરકત અથવા અટકાવ કર્યાની અથવા કબજો લેઈ લીધાની વાતની ચોકચી ફરેટ કરવી તથા તેઆખત પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરવો.

જે પક્ષકાની વિરુદ્ધ તેવો હુકમ કરવામાં આવે તે પક્ષકાર, મિલકતનો પુર્ત કબજો લેવાના જે હુકમો તે દાવો રાખતો હોય તે હુકમ હરાવવાની ફરિયાદ માંડવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ જે કોઈ તેવી ફરિયાદ કરી હોય તો તેમાં જે નિકાલ થાય તેને અનુસરીને તે હુકમ આખરનો ગણાશે.

ટીકા—૩૩૫. કોઈ પણ ખરીદદારને મીલકત કબજો લેવામાં હરકત કરે અથવા સામો થાય તો તે તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર તેને ફરીઆદ કરવી જોઈએ જે ફરેટ હુકમ કરમાવે તો જે શખસના વિરુદ્ધ હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે શખસે હુકમની તારીખથી એક વરસ સુધીમાં દાવો કરવો જોઈએ પણ જ્યારે હુકમનામાની બબવણીમાં વેચાણ કરી કોઈ શખસનો કબજો ફર કરવામાં આવ્યો હોય તો અને કંઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો ન હોય તો સાધારણ રીતે જે મુદત ગણાતી હોય તેટલી મુદતની અંદર તે દાવો લાવી શકે છે. (૭ વી. રી. ૨૫૬).

આઈ.—પકડવા વિશે તથા કેદ કરવા વિશે.

૩૩૬. હુકમનામું બબવવામાં હુકમનામાના દેણદારને કોઈપણદિવસે અને કોઈપણ વેળાએ પકડી શકાય. પકડ્યા પછી બને તેટલો જલદી કોર્ટની રૂબરૂ તેને આણવો. અને કેદ કરવાનો હુકમ કરનારી કોર્ટ જે ડિસ્પ્રિક્ટમાં હોય તે ડિસ્પ્રિક્ટની તુરંગમાં તેને કેદ કરી શકાય; અથવા તે જલમાં જોઈએ તેવી સગવડ ન મળે તો, તે ડિસ્પ્રિક્ટની કોર્ટો જે શખસને કેદ કરવાનો હુકમ કરેતેમને કેદમાં રાખવાં સાહ ન્યાયિક સરકાર જે કોઈ બીજી જગા નીચે ત્યાં કેદ કરી શકાય.

પરંતુ એવું હરાવવામાં આવ્યું છે કે,

(અ) આ કલમ પ્રમાણે પકડવા સાહ સુર્યાસ્તપછી અને સુર્યાસ્ત

બંને લેતાં હરકત અથવા અટકાવ થાય તે વિશે.

હુકમનામાના દેણદાર શિવાય બીજા દાવેદારની હરકત.

હુકમનામાના દેણદારને કેદમાં રાખવાનું કેદમાં.

પેટેલાં કોઈ રહેવાના ઘરમાં પેસવું નહિ, અને રહેવાના ઘરનો બાહારનો દરવાજો ફાડીને અંદર જવું નહિ. પણ પકડવાનો અખતાર મળેલો અમલદાર કોઈ રહેવાના ઘરમાં યોગ્ય રીતે દાખલ થયો હોય તો પછી જો ઔરડામાં હુકમનામાનો દેણદાર મળશે એવું માનવાનું તેને કારણ હોય તે ઔરડાનાં બારણાનું બંધન કાઢીને તે હુઘાડવાને તે મુખત્યાર છે. પણ તે ઔરડામાં હુકમનામાની દેણદાર નહિ હોય તેવી કોઈ સ્ત્રી ખરેખર રહેલી હોય અને દેશ રિવાજ પ્રમાણે લોકોમાં બાહાર નદેખાતી હોય તો તે અમલદારે તેને ખખર આપવી કે તમને ત્યાંથી જવાની છુટ છે. અને તે સ્ત્રીને જવાને યોગ્ય વખત આપ્યા પછી તથા જતા રહેવાને યોગ્ય સુગમતા આપ્યા પછી, પકડવાસાથે તે ઔરડામાં જવાને તે મુખત્યાર છે.

વિશેષ ઠરાવ.

(બ) જો હુકમનામું બળવવામાં હુકમનામાના દેણદારને પકડ્યો હોય તે હુકમનામું પૈસા બાબતનું હોય, અને હુકમનામાનો દેણદાર પોતાને પકડનાર અમલદારને પકડવાનું ખરચ તથા હુકમનામાની રકમ આપે, તો તે અમલદારે તેને એકદમ છોડી મુકવો.

સરકારી ગેઝીટમાં જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરીને નીચે પ્રમાણે ફરમાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. એટલે:—

પૈસા બાબતનું હુકમનામું બળવવામાં આ કલમ પ્રમાણે હુકમનામાના દેણદારને પકડીને કોરટની રખર આણ્યો હોય, ત્યારે કોરટે તેને ખખર આપવી કે, ૨૦ મા બાબત પ્રમાણે નાદાર ઠરવાસાથે અરજ કરવાને તેને અખત્યાર છે; અને જો તારી અરજના મજબૂર બાબત કપટબુદ્ધિનું કંઈ કૃત્ય તે નહીં કર્યું હોય, અને કોરટે નીમલા વસુલદાર (રિસીવર) ના કબજામાં તું તારી બધી મિલકત આપીશ, તો તારો છુટકો થશે.

આવું જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ થયા પછી, હુકમનામાનો દેણદાર તે પ્રમાણે અરજ કરવાનો પોતાનો ધરાદો જણાવે, અને બાલાવશે ત્યારે હું હાજર થઈશ, તથા કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે નાદાર ઠરવાને એક મહીનાની અંદર અરજ કરીશ એવો પુરતો જામીનગીરી આપે તો, કોરટે તેને પકડ્યામાંથી છુટો કરવો.

પરંતુ એ રીતે અરજ કરવામાં તે કસુર કરેતો જામીનગીરીની રકમ વસુલ કરવાનું ફરમાવવાને અથવા હુકમનામું બળવવામાં તેને જલ્દમાં મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

જામીનની બાબતમાં કલમ ૨૫૩માં ઠરાવ કર્યો છે તે રીતે સદરહુ જામીનગીરીની રકમ વસુલ થઈ શકે.

ટીકા—૩૩૬. સને ૧૮૭૭ના ૧૦ માં આક્ટની પાંચમી રકમ આ-
લકોજ કોર્ટમાં આણેલા દેવાદારને પણ લાગુ પડે છે અને હુકમતવા-
ળી કોર્ટને અરજ કરવાથી એવા અપસોને પણ ૨૦ માં પ્રકરણનો લાભ
મળી શકે ઇ. લો. રી. ૧. મદ્રાસ ૯.

પડદાનસીન સ્ત્રીને પકડવા સાથે જે ઘરમાં તે રહેતી હોય તે ઘરના
જનામાં વેચવાનો ખાસ હુકમ વારંટ બજાવનાર અધિકારીને આપવાની
જરૂર નથી કલમ ૩૩૬ પ્રમાણે જો તે અધિકારી ઘરમાં પેઠો એટલે જ-
નાનાસુધાં ઘરનો દરેક ઓરડો ઉઘાડવાની તેને સત્તા છે. ઇ. લો. રી. ૭
કલકત્તા. ૧૯.

૩૩૭. હુકમનામાના દેણદારને પકડવાના પ્રત્યેક વારંટમાં તે વારંટ
બજાવવાને જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેને એવું ફરમાવવું કે, જે રકમ
આપવાનો હુકમનામાના દેણદારને હુકમ થયો છે તે રકમ, તથા તેનું
આજ ને અરથ (હોયતો) આપવાને તે જવાબદાર હોય તે રકમ જલદી
બરવામાં ન આવે તો, બધી અનુકુળ પડતી ઉતાવળથી તેને કોર્ટની
રૂબરૂ આણવો.

૩૩૮. હુકમનામાના દેણદારની પદવી, જાત, તથા તેના દેશ રી-
વાજ પ્રમાણે ઓરાકીને સાથે આપવાની માસિક રકમના ચઢતા ઉતરતા
દર વખતે વખતે ઠરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે.

૩૩૯. હુકમનામાના દેણદારને પકડે ત્યારથી તેને કોર્ટની રૂબરૂ
આણી શકાય ત્યાંસુધીની તેની ઓરાકી સાથે ઉપર પ્રમાણે ઠરેલા દર
લક્ષમાં રાખીને, જડજને જે રકમ ખસ લાગે તે રકમ હુકમનામાવાળો
કોર્ટમાં બેરે નહિ તો અને બેરે નહિ ત્યાંસુધી હુકમનામાની બજાવણીમાં
કોઈ હુકમનામાના દેણદારને પકડવો નહિ.

હુકમનામું બજાવવામાં હુકમનામાના દેણદારને તુરંગમાં મોકલવામાં
આવે ત્યારે, સદરહુ દર પ્રમાણે જેટલી માસિક રકમ મળવાને તે યોગ્ય
હોય તેટલી માસિક રકમ તેની ઓરાકીસાથે કોર્ટે ઠરાવવી; અથવા તેવા
દર ઠરાવવામાં ન આવ્યા હોય તો, જે વર્ગમાં તે હોય તે વર્ગને વાસ્તે
કોર્ટને ખસ લાગે તેટલી રકમ ઠરાવવી.

જે પક્ષકારની દરખાસ્ત ઉપરથી હુકમનામું બજાવવામાં આવ્યું
હોય તેણે, દરેક મહિનાની પહેલી તારીખ પહેલાં કોર્ટે ઠરાવેલી માસિક
રકમ માસિક બરણું કરીને અગાઉથી આપવી.

પહેલું બરણું, ચાલુ માસના જેટલા દિવસ બાકી રહ્યા હોય તેટલા
દિવસને માટે, હુકમનામાના દેણદારને તુરંગમાં મોકલ્યા પહેલાં કોર્ટના
યોગ્ય અમલદારને કરવું. અને ત્યાર પછીનાં કોઈ બરણાં (જો હોય તો)
જે અમલદારને સ્વાધીન તુરંગ હોય તેને કરવાં.

પકડવાનાં વા
રંટમાં હુકમના-
માના દેણદારને
હાજર કરવાનું ફ
રમાવવું.

ઓરાકીનો દર.

હુકમનામાના
દેણદારની ઓરા
કીના પૈસા.

ટીકા—૩૩૯. ખોરાકીના પૈસા અગાઉથી આપવા નોંધાએ અને તે પ્રમાણે ન આપવામાં આવેતો હુકમનામાના દેણદાર છુટકારાને માટે અરજ કરે અને તે પ્રમાણે તેનો તરત છુટો કરવો નોંધાએ.

એક શખસને ૪થી અગાઉને રોજ પકડ્યો અને તે દહાડે સાંજે કે-
દમાં મોકલ્યો કેદમાં મોકલતાં પહેલાં હુકમનામાવાળાએ ૨૭ દીવસની
ખોરાકી બસ નથી કેમકે ૨૭ દીવસ ઉપરાંત કેટલાક કલાક બાકી હતા
પ અગાઉને રોજ તેને છોડવાની અરજ કરવામાં આવી. છઠી અગાઉ
લેણદારે એક દીવસના પૈસા ભર્યા એમાં ડરાબું કે આ ખોરાકી મુદતની
અંદર ભરવામાં આવી નથી તેથી કેદીને છુટો મુકવો નોંધાએ કાયદાનું
અર્થ ગ્રહણ શબ્દે શબ્દ પ્રમાણે ને બરોબર કરવું નોંધાએ અને બીજી
બાબતની કોરટ તબવીબ કરશે નહીં. પ. બં. સો. રી. આપેન્ડીઝ. ૭૯.

દશી સ્ત્રીઓ દેશના રીવાજ પ્રમાણે ગ્રાહર રીતે બાહાર ફરતી નથી તો
પણ તેમને દીવાની કોરટની પ્રોસેસની બબલણીમાં કેદ કરતાં કંઈ બા-
ધ નથી તોપણ તેમને કેદ પકડ્યાનો હુકમ કરતાં પહેલાં કોરટે જોવું નો-
ંધાએ કે હુકમનામું વસુલ કરવા સારૂ બીજું કંઈ સાધન છે કે નહીં અને
પછી પોતાની મરજી પ્રમાણે ને સત્તા વાપરવાનો તેમને અધિકાર છે
તે વાપરવો.

ખોરાકીની રકમ
મ ફરિયાદના અ-
રજમાં મણવી.

૩૪૦. તુરંગમાં હોય તેવા હુકમનામાના દેણદારની ખોરાકી સારૂ
હુકમનામાવાળાએ ને રકમો આપી હોય તે ફરિયાદનું અરજ ગણાશે.

પરંતુ તે આપેલી કોઈ રકમને વારતે હુકમનામાના દેણદારને તુરંગમાં
રખાશે નહિ અથવા પકડાશે નહિ.

હુકમનામાના
દેણદારને છોડી
મુકવાનું.

૩૪૧. નીચેને પ્રસંગે હુકમનામાના દેણદારને તુરંગમાંથી છોડી
મુકવો:—

- (અ) તુરંગમાં મોકલવા વિશેના વારંટમાં કહેલી રકમ ને
અમલદારને સ્વાધીન તુરંગ હોય તેને ભરે ત્યારે; અથવા
- (બ) બીજી રીતે હુકમનામું પૂરેપૂરું અદા થાય ત્યારે; અથવા
- (ક) ને શખસની દરખાસ્તથી તેને કેદ કર્યો હોય તે શખ-
સની અરજ ઉપરથી, અથવા
- (ડ) આ કાયદામાં પાછળ ફરિયાદીના પ્રમાણે તે શખસ
ખોરાકીની રકમ ન ભરે ત્યારે, અથવા
- (ઈ) હુકમનામાના દેણદારને, આગળ ડરાબું છે તે પ્રમાણે,
નાદાર ડરાવવામાં આવે તો, અથવા
- (ફ) કક્તમ ૩૪૨ માં મર્યાદા કરી છે તે પ્રમાણે તેની કેદની
મુદત પૂરી થાય ત્યારે.

પરંતુ આ કલમમાં કહેલા બીજા, ત્રીજા ને પાંચમાં પ્રસંગોમાં
કોરટના હુકમ વગર હુકમનામાના દેણદારને છોડી મુકવો નહિ.

આ કલમ પ્રમાણે જોડી મુકલો હુકમનામાનો દેણદાર તે જોડી મુકવા ઉપરથી રજામુકત (કરજમાંથી છુટો) થશે નહીં. પરંતુ જે હુકમનામું બજાવવામાં તેને કેદ કર્યો હોય તે હુકમનામા ઉપરથી તેને ફરી પકડી શકાશે નહીં.

ટીકા—૩૪૨. આડમીની સ્ટેન [વહીવટ] ના દાવામાં જે પૈસા પોતાની પાસે છે એવું આ. એ કબુલ કર્યું હતું તે પૈસાની હુકમનામા પ્રમાણે અવસ્થા કરવા સારૂ પોતાના વકીલને આપવાની અને હુકમ થયો હતો આપે પૈસા આપવાની ના કહ્યો અને કોર્ટના હુકમને તામિન થવાથી અને કેદ કરવામાં આવી છ મહીના કેદમાં રહ્યા પછી ૩૪૧ મી કલમ પ્રમાણે પોતાને જોડી મુકવા બાબત કોર્ટને અરજ કરી, એની અરજ મંજૂર કરવામાં આવી નહીં અપીલમાં એમ કર્યું કે હુકમનામાની બજાવણીમાં અને કેદ કરવામાં આવી નહોતી તેથી ૩૪૧ અને ૩૪૨ કલમો લાગુ પડતી નથી. ઇ. લો. રી. ૪ કલકત્તા. ૧૯૫

૩૪૨. હુકમનામું બજાવવામાં છ માસ કરતાં વધારે મુદત સુધી કોઈ અપસને કેદ કરવામાં આવશે નહીં.

અથવા પચાસ રૂપિયા કરતાં વધી નહિ એવી રકમ આપવાનું હુકમનામું હોય તો છ અડવાડીયાં કરતાં વધારે મુદતસુધી કોઈને કેદ કરવામાં આવશે નહિ.

ટીકા—૩૪૨. રતનશી કલ્યાણજી અને બીજાઓની અરજ ઉપરથી થયેલો ફેસલો. ઇ. લો. રી. ૨. મુંબઈ. ૧૪૮ એ પાને છે તે જુઓ.

૩૪૩. વારંટ બજાવવાને જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેણે તે ઉપર શેરો કરવો. તેમાં કઈ તારિખે અને કઈ રીતે તે બજાવ્યું તે લખવું; તથા વારંટ પાછું લાવવાનો મોડામાં મોડો દિવસ તેમાં લખ્યો હોય તે વીતી ગયો હોય તો ફીલ થવાનું કારણ લખવું; અથવા વારંટ ન બજાવ્યું હોય તો તે કેમ બજાવવામાં ન આવ્યું તેનું કારણ લખવું; અને તે શૂરા સહિત કોર્ટમાં વારંટ પાછું મોકલવું.

મારાથી વારંટ બજાવી શકાય તેમ નથી એવી મતલબનો શેરો તે અમલદારે કર્યો હોય તો, જે અશક્તતા જણાવવામાં આવી હોય તે બાબત કોર્ટે તેની સોગંદ ઉપર જખાની લેવી, અને યોગ્ય લાગે તો તે અશક્તતા વિશે સાક્ષીઓને સમન કાઢી જખાની લેવાને કોર્ટે પરિણામ દફતરમાં લખવું.

કેદમાં રાખવાની મુદત છ માસ કરતાં વધારે નહીં થાય.

કેદમાં રાખવાની મુદત છ અડવાડીયાં કરતાં વધારે જ્યારે ન થાય.

વારંટ ઉપર શેરો.

બાબ ૨૦ મો.

હુકમનામાના દેણુદાર નાદાર હોય તે વિશે.

નાદાર દેવાદાર
ર ઠરાવવાની અ
રજ કરવાનો અ
ખત્યાર.

૩૪૮. પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં કોઈ હુકમનામાના દેણુદારને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તો, અથવા તેની મિલકત વિરુદ્ધ એવાં હુકમનામાની બજાવણીમાં જમીનો હુકમ આપ્યો હોય તો, તે પોતાને નાદાર દેવાદાર ઠરાવવાસાથે લેખી અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

કોઈ પણ પૈસા બાબતનાં હુકમનામાવાળો, હુકમનામાના દેણુદારને નાદાર દેવાદાર ઠરાવવાસાથે લેખી અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

એવા પ્રકારની દર એક અરજ, જે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ હુકમનામાનો દેણુદાર રહેતો હશે અથવા કેદમાં હશે તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટને કરવી જોઈએ.

ટીકા—૩૪૮. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ માં આક્ટની કલમ ૩૪૪ મુજબ જે શખસ અરજ કરતો હોય તેણે પોતાની હકીકત ડાપ મી કલમમાં આવી જાય છે એમ કોર્ટની ખાતરી આપવી જોઈએ અને તે શાખીત કરવાનો બોલે અરજદારના ઉપર છે નાદાર ઠરાવવાની અરજ રદ કરવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલ નથી કલમ ૫૮૮ ની ૧૭ મી રકમમાં અપીલ કરવાની છુટ આપેલી છે તે હુકમનામાના દેણુદારને આપેલી છે સને ૧૮૭૭ના આક્ટ ૧૦ની કલમ ૫ ને બીજા પરિશિષ્ટના સંબંધમાં વાંચતાં આખું વીચમું પ્રકરણ સ્માલકાજ કોર્ટને લાગુ પડે છે તેથી અમદાવાદની સ્માલકાજ કોર્ટને સદરહુ પ્રકરણ પ્રમાણે નાદાર ઠરાવવાનો અખત્યાર આપવાનો સરકારનો તા. ૩ અપ્રેલ સન ૧૮૭૮નો ઠરાવ અખત્યાર ઉપરાંતનો રદ છે.

અરજનો મ
જકુર.

૩૪૫. હુકમનામાના દેણુદારે અરજ કરી હોય ત્યારે તેમાં નીચેની બાબતો લખવી.

(અ) તે શખસને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તે અથવા તેની મિલકતની જમી બાબત હુકમ કર્યો હોય તે વાત, કઈ કોર્ટના હુકમથી તેને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો તે અથવા કઈ કોર્ટે જમીનો હુકમ કર્યો તે કોર્ટ, અને જો તેને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય તો તે ક્યેઠેકાણે બંધીમાં છે તે;

(બ) તેની મિલકત કેટલી, તે કઈ જાતની છે તે, તથા તેની વિગત, તથા પૈસા શિવાયની કોઈ મિલકત હોય તો તેની કીમત;

(ક) કયે એક અથવા વધારે ઠેકાણે તે મિલકત મળી આવવાની તે;

- (૬) કોર્ટની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે તેની અવસ્થા કરવા સાર તે મિલકત આપવાની તેની મરજી છે તે;
- (૭) તેની ઉપર બધા પૈસા સંબંધી દાવા હોય તેની રકમ તથા વિગત; અને
- (૮) તે જાણતો હોય અથવા તેનાથી નક્કી કરાય તે પ્રમાણે તેના લેહલુદારોનાં નામ તથા ઠેકાણાં.

પૈસા બાગતના હુકમનામાવાળાએ અરજી કરી હોય તેમાં હુકમનામાની તારીખ, જે કોર્ટે હુકમનામું કર્યું હોય તે કોર્ટ, તે ઉપરથી લેણી રહેલી રકમ, તથા જે ઠેકાણે હુકમનામાનો દેણુદાર રહે છે અથવા બંધીમાં છે તે ઠેકાણું આ મજકૂર લખવો જોઈયે.

ટીકા—૩૪૫. અરજદારે આ કલમના ઠરાવ પ્રમાણે યરોબર વર્તવું જોઈએ. નહીતા તેને મુક્ત કરવામાં નહીં આવે જેમકે પોતાની તમામ મીલકત ક્રીયે ઠેકાણેથી મળશે તે યરોબર ખતાવે નહીં તો તેને મુક્ત કરવામાં નહીં આવે. ૧૪ વી. રી. ૫૫.

૩૪૬. પાછળ ક્રિયાદ અરજી ઉપર સહી કરવાના તથા તેના સા-આપણાના એકરાર કરવાના નિયમો ઠરાવ્યા છે તે પ્રમાણે અરજદારે તે અરજ ઉપર સહી કરવી તથા તેના સાઆપણાના એકરાર કરવા.

અરજ ઉપર સહી કરવી તથા સાઆપણાના એકરાર કરવા.

૩૪૭. તે અરજની સુનાવણીને વારંવાર કોર્ટે એક દિવસ ઠરાવવો, તથા કઈ જગ્યાએ અને કઈ વખતે તેની સુનાવણી થશે એ વિશેની લખેલી નોટીસ તથા તે અરજની નકલ કોર્ટમાં સોદાવવી તથા અરજદારને ખરચે હેઠળ લખેલાએને પોંચાડવી.

અરજની નકલ તથા નોટીસ પોંચાડવી.

હુકમનામાનો દેણુદાર અરજદાર હોય ત્યારે, જે હુકમનામું બજાવવામાં તેને પકડ્યો અથવા ફેદ કર્યો હોય અથવા જમીનો હુકમ થયો હોય તે હુકમનામાવાળાને અથવા તેના ખીડરને, અને તે અરજમાં બીજા લેહલુદાર (જે કોઈ) લખ્યા હોય તો તેમને:—

અરજદાર હુકમનામાવાળો હોય ત્યારે, હુકમનામાની દેણુદારને અથવા તેના ખીડરને.

કોર્ટને જો બાજબી જણાય તો, પોતાને યોગ્ય લાગે તે સરકારી ઓફીસમાં અને જાહેર વર્તમાનપત્રોમાં અરજદારને ખરચે તે અરજ છપાવવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

અરજદાર હુકમનામાનો દેણુદાર હોય, અને આ કલમ પ્રમાણે બજાવવાના કંઈ પૈસા આપવાને તે અશક્ત છે એમ કોર્ટની ખાતરી થાય તો તે પૈસા આપવાનું તેને માફ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

બીજા લેહણ
દારોને પોંચાડવા
નો અપ્તમાર.

૩૪૮. અરજદારનો હું લેણદાર છું એમ કોઈ શખસ કહેતો હોય, અને તે અરજદારને મને જાહેર કરવાની રજા આપો એવી અરજ કરતો હોય, તો તે શખસને પણ, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, તેવી નકલ તથા નોટીસ પોંચાડવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

પેરામાં હોય
તે અરજદારને
જો કોરટના અ-
પ્તમાર.

૩૪૯. હુકમનામાના લેણદારને પકડેલો હોય તો, કલમ ૩૫૦ પ્રમાણે મુનાવણી થાય ત્યાંસુધી એકદમ તેને તુરંગમાં મોકલવાનો હુકમ કરવાને અથવા જે અમલદારને વારંટ બજાવવા આપ્યું હોય તેના પેરામાં તેને રાખવાને અથવા ફરમાવશો ત્યારે હાજર થઈશ એવી રીતના પુરતા જામીન તે આપે તો તે લેહણ તેને જોડવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

મુનાવણી વ-
ખત કામ ચલાવ
વાની રીત.

૩૫૦. ઉપર પ્રમાણે ડરાવેલા દિવસે અથવા ત્યાર પછી જે દિવસ ઉપર કોરટે મુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે, જે શખસોને તે નોટીસ પોંચાડી હોય તેમના અથવા તેમના પ્લીડરોની સમક્ષ, હુકમનામાના લેણદારની તે વખતની હાલત વિશે તથા તે વખત પછીનાં વસુલ આપવાનાં તેના સાંધનવિશે, કોરટે હુકમનામાના લેણદારની જાણની લેવી; અને સદરહુ હુકમનામાવાળો, અરજમાં લખેલા બીજા લેહણદારો, તથા લેહણદારછીએ એમ પોતેજ કહેનારા બીજા(ને હોય તો) શખસો હુકમનામાના લેણદારનો છુટકો થવાની સામે જે કહે તે સાંભળવું. અને પછી પોતાને યોગ્ય લાગેતો હુકમનામાનો લેણદાર નાદાર દેવાદાર ડરાવાને યોગ્ય નથી એવું બતાવવાનો પુરાવો કરવા સાર તે હુકમનામાવાળાને તથા બાકીના લેહણદારોને કે શખસોને મુદત આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

નાદાર ડરાવ
વાનું તથા વસુલ
દાર નીમવાનું.

૩૫૧. જે કોરટની ખાત્રી થાય કે:—

- (અ) અરજમાં લખેલી હકીકતો વરતુતઃ ખરી છે;
- (બ) જે હુકમનામાની બજાવણીમાં પોતાને પકડ્યો અથવા કેદ કર્યો હોય, અથવા જામીનો હુકમ કર્યો હોય તે હુકમનામું જે ફરિયાદ ઉપરથી થયું હોય તે ફરિયાદ માંડી તારથી અથવા ત્યાર પછી કોઈ વખતે હુકમનામાના લેણદારે, પોતાના લેહણદારોને દગો દેવાના ધરાદારી, પોતાની કંઈ મિલકત છુપાવી નથી, અથવા બીજાને નામ અઢાવી નથી અથવા લંબાવી નથી;
- (ક) પોતાનું કરજ પૂરેપૂરું અદા કરવાને પોતે શક્તીવાન નથી એમ જાણીને, તેણે બેદરકાર થઈને કરજ કાઢ્યું નથી; અથવા પોતાના લેહણદારોમાંથી કોઈને

અધિષ્ટિત રીતે પસંદ કરીને કંઈ રૂપીયા અથવા મિલકત
આપી દીધી નથી;

(૬) અરજીના મળકર આપત તેણે કપટ જુદિનું બીજું
કંઈ કૃત્ય કર્યું નથી;

તો, તે નાદાર છે એમ કોર્ટ ઠરાવે; તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તો,
તેની મિલકતનો વસુલદાર નીમવાનો હુકમ કરવાને પણ કોર્ટ મુખતિ-
યાર છે; અથવા તે વસુલદાર ન નીમે તો, તે નાદારનો છુટકો કરવાને
કોર્ટ મુખતિયાર છે.

જો સદરહુ પ્રમાણે કોર્ટની આત્રી ન થાય તો કોર્ટે અરજ ના
મંજૂર કરવાનો હુકમ કરેલો.

ટીકા—૩૫૧. સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે
નાદાર ઠરાવવાની અરજી રદ કરવાનો હુકમ હોય તો પણ તે ઉપર અપીલ
થઈ શકે છે. ઇ. સો. રી. ૨ મદ્રાસ. ૨૧૯.

તેમજ ઇ. સો. રી. ૧ કલકત્તા. ૧૯૮ મેનું બીજા વિરુદ્ધ ચસનીનો કે-
સલો જુઓ. ઇ. સો. રી. ૪ કલકત્તા. ૮૮૮ જુઓ.

૩૫૨. અરજમાં કહેલા લેહણદારોએ તથા નાદારના લેહણદાર
છાંએ એમ પોતેજ કહેનારા બીજા (હોય તો) શખસોએ પછી નાદાર
ઉપરના પોતપોતાના પૈસા સંબંધી દાવાની વિગતોનો તથા રકમનો પુરાવો
હાજર કરેલો; અને કોણે પોતાને નાદારના લેહણદાર શાખિત કરેલા છે
તથા તેમનું પોતપોતાનું લેહણું શું છે તેનો કોર્ટે હુકમ કરીને નીર્ણય
કરેલો. અને તે શખસોનું તથા લેહણાનું એક પત્રક તૈયાર કરવું; અને
કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે યએલો ઠરાવ તે દરેક લેહણદારનું પોતાના લેહણાનું
હુકમનામું હોય તેમ ગણાશે.

આવા પ્રત્યેક પત્રકની નકલ કોર્ટના મકાનમાં ચોઢવી.

કરજ પતાવવાને જે પેઠી નાદાર થઈ હોય તે પેઠીના બાગીદારને,
અથવા નાદારી પહેલાં તે મરી ગયો હોય તો તેના કાયદેસર વારસ વકી
લોને, પેઠીના લેહણદારોની સથિ લેહણું શાખિત કરવાનો હુકમ છે એમ
આ કલમની કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

૩૫૩. તે પત્રકમાં જેનું નામ લખ્યું ન હોય તેવો નાદારનો કોઈ
લેહણદાર, કોર્ટને એવી અરજ કરે કે, નાદાર ઉપરના મારા પૈસા સં-
બંધી દાવાની વિગત તથા રકમનો પુરાવો આણવાની મને રૂબ રૂબ આપો,
અને હું નાદારનો લેહણદાર છું એમ શાખિત કરું તો, તે શાખિત યએલા
લેહણાને વાસ્તે લેહણદાર તરીકે મારું નામ પત્રકમાં દાખલ કરવું એવો,
હુકમ કરો.

લેહણદારોએ
પોતાનાં લેહણાં
શાખિત કરેલાં.

પત્રક તૈયાર
કરવું.

પત્રકમાં લ-
ખ્યા ન હોય એ
વા લેહણદારોએ
કરવાની અરજી.

પત્રકમાં કહેલો કોઈ લેહણુદાર કોરટને એવી અરજ કરે કે, મારા પોતાના લેહણુદારની રકમ, સ્વરૂપ અથવા વિગતો પત્રકમાં ફેરફાર કરવાનો હુકમ કરો, અથવા બીજા લેહણુદારનું નામ કાઢી નાંખો, અથવા બીજા લેહણુદારના લેહણુદારની રકમ, સ્વરૂપ કે વિગતો પુરતો તે પત્રકમાં ફેરફાર કરો.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ અરજ થાય ત્યારે, નાદાર અને બીજા લેહણુદારો ઉપર જે નોટીસો બજાવવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે અરજદારને ખરેખે બજાવ્યા પછી, તથા તેમની હરકતો જે કંઈ હોય તો સાંભળ્યા પછી, કોરટ તે અરજ માન્ય કરવાને અથવા નામંજૂર કરવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૩૫૩. આ કલમ પ્રમાણે થયેલા હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. લેહણુદારને કરવાની અરજીની મુદત સને ૧૮૭૭ના ૧૫મા આક્ટની રકમ ૧૭૪ પ્રમાણે નેવું દીવસની છે.

વસુલદાર ની-
મવાના હુકમનું
રૂબ.

૩૫૪. કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે કરેલો પ્રત્યેક હુકમ સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ કરવો; અને તે હુકમથી (કલમ ૨૬૬ ના પહેલા વિશેષ દરાવમાં બતાવેલાં વાંતાં શિવાયની) નાદારની બધી મિલકતનો હક્ક, વસુલદારને પ્રાપ્ત થશે. પછી અરજીમાં ગમતો તે મિલકત બતાવી હોય કે નહીં તેની ચીંતા નહીં.

વસુલદારે જા
મીનઆપવા અ
ને માલમતા વ-
સુલ કરવી.

૩૫૫. આ પ્રમાણે નીમાએલા વસુલદારે કોરટ ફરમાવે તેવા જામીન આપવા, અને ઉપર બાતલ કરી છે તે શિવાયની તે બધી મિલકત પોતાના કબજામાં લેવી;

નાદાર લેહણુદારને
છોડી મુકવો.

અને, નાદારે મને કબજે આપ્યો છે અથવા કબજે આપવાસારૂ તેનું ચાલે એટલું તેણે કર્યું છે એમ વસુલદાર કોરટને સર્ટિફિકેટ લખી મોકલે ત્યારે, પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી (જે કરવી હોય તો) શરતો કરીને, નાદારને છોડી મુકવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

વસુલદારનું
કામ.

૩૫૬. કોરટ ફરમાવે તે મુજબ વસુલદારે નીચે લખેલાં કામ કરવાં એટલે—

(અ) મિલકતના પૈસા કરવા;

(બ) કરજ, દડ, અને ગુનેગારી બદલ નાદાર પાસે સરકારનું (જે કંઈ) લેહણું હોય તો તે તેમાંથી આપવું;

(ક) તે હુકમનામાવાજાનું અરજ આપવું.

(ડ) જે કરજોની નિર્ભયતાને વાસ્તે નાદાર લેહણુદારની મિલકત ગીરો હોય તેવાં બધાં કરજ અનુક્રમે તેમની અગ્રતાપ્રમાણે વાળવાં;

(ઈ) બાકી રહે તે, પત્રકમાં નામ હોય તે લેહણુદારોમાં તે

અધાને એક સરખા ગણીને તેમનાં પોતપોતાનાં લેણાંની રકમપ્રમાણે કાળે પડતું વેહેંચી આપવું:

અને તે વેહેંચી આપેલી બાકીઉપર શેકડે પાંચ ટકા કરતાં વધારે નહીં એવું કોરટ ઠરાવે તે કમીશન પોતાના કામના મહેનતાણાતરીકે રાખવાને તે વસુલદારે મુખત્તાર છે. (આ રાખેલી કમીશનની રકમ એ વેહેંચી આપવાની રકમ તરીકે ગણવી) અને પછી જો કંઈ વધે તો તે નાદારને અથવા તેના કાયદેસર વારસવાડીલને આપવું.

મહેનતાણાનો તેનો હક.

વધારો આપી દેવો.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, જે સ્થાનિક પ્રદેશમાં, ૩૨૦ મી કલમપ્રમાણે ઠરાવ બહાર કરેલો હોય તે તે ઠરાવ અમલમાં હોય તેવા સ્થાનિક પ્રદેશમાં, ખેતીવાડીના કામસાર ધારણ કરી હોય અથવા ગણોતે આપી હોય, અથવા સરકારને મહેસુલ ભરતી હોય એવી સ્થાવર મિલકતનાં વેચાણ વસુલદારે કરવાં નહીં; પણ તેણે નાદારની બીજી મિલકત વેચ્યા પછી, કોરટ-(અ) પત્રકમાં લખેલા લેણદારોનાં લેણાંની કુલ કરવાને મળી ચુકેલી રકમ બાદ કરતાં બાકી રકમ જે ભેદતી હોય તે રકમ, (બ) નાદારની વેચવાની રહેલી સ્થાવર મિલકત, તથા (ક) તેનીઉપર કાંઈ બિજા હોય તો તે, નફી કરવા; અને ઉપર લખેલી તપસીલની યાદી કલેક્ટરને મોકલવી; ત્યારપછી કલમ ૩૨૨ થી ૩૨૫ (અને સુધાંત) ઉપરથી કલેક્ટરને મળેલા અધિકાર પૈકી તેને યોગ્ય લાગે તે અધિકાર ચલાવીને તથા તે કલમના ઠરાવ લાગુ હશે તેટલેસુધી તેઓને અનુસરીને, તેણે એપ્રમાણે ભેદતો હોય તે રકમ ઉભી કરવા માંડવું; અને આપ્રમાણે અધિકાર ચલાવ્યાથી તેના હાથમાં જે રકમો આવે તે સમગ્રી રકમો, કોરટનો હુકમ આવે તે પ્રમાણે બ્યવસ્થા થવાસાર કલેક્ટરે પોતાની પાસે રાખવી.

૩૫૭. કલમ ૩૫૧ અથવા ૩૫૫ પ્રમાણે જે નાદારને છોડી મુક્યો હશે તેને પત્રકમાં દાખલ કરેલા કોઈ કરજને વાસ્તે પકડવામાં અથવા કેદ કરવામાં આવશે નહીં. પરંતુ, (કલમ ૩૫૮ ના ઠરાવને અનુસરીને) પત્રકમાં લખેલા લેણદારોનાં લેણાંની એક તૃતિયાંશ સુધીની ભરપાઈ થાય ત્યાંહાંસુધી, અથવા ૩૫૧ મી અથવા ૩૫૫ મી કલમ પ્રમાણે છુટકો કરવા બાબત થયેલા હુકમની તારિખથી બારવરસ થઈ જાય ત્યાંહાંસુધી, પેહેલાં અથવા પછીથી મેળવેલી (કલમ ૨૬૬ ના પહેલા વિશેષ ઠરાવમાં બતાવેલા વાંનાં શિવાયની નથા વસુલદારને જે મિલકતનો હક્ક પ્રાપ્ત થયો હોય તે શિવાયની) તેની મિલકત કોરટના હુકમથી જપ્ત કરીને વેચવાને પાત્ર થશે.

છોડીમુકવાનું ફળ.

૩૫૮. પત્રકમાં દાખલ કરેલા કરજની કુલ રકમ બસે રૂપિયા અથવા તે કરતાં ઓછી હોય તો, તે કરજની બાબતની બતરી જવાબ-

નાદાર જવાબદારીમાંથી મુ

કત થયો એવો ઠ
રાવ કરવો.

ધારીમાંથી સદરહુ પ્રમાણે છોડી મુકેલા નાદારને મુક્ત કરવાનો ઠરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે, પણ પત્રકમાં લખેલા કરજના એક તૃતિયાંશ સુધીની બરપાઈ થઈ હોય, અથવા છુટકો કરવા બાબતના હુકમની તારિખથી બારબરસ થઈ ગયાં હોય એવી કોઈ પણ બાબતમાં સદરહુ નાદાર સદરહુ પ્રમાણે મુક્ત થયો એવું કોરટે ઠરાવવું જોઈએ.

અરજદાર ૬
ગાબરેલીહોય ત્યા
રે કામ ચલાવવા
ની રીત.

૩૫૬. કલમ ૩૫૦ પ્રમાણે ગાબરેલી મુનાવણી વખતે એવું શાખિત થાય કે, અરજદારે—

(અ) પોતાની અરજમાં પોતાના દેવાવિશે, અથવા પોતાના કબજામાંની, કે પોતાને મળવાને હમેદ હોય તેવી, કે પોતાની વતી તરસ્તી દાખલ બીજાની પાસે હોય તેવી પોતાની મિલકત વિશે, કંઈ છુપાવવાનો કે જાણી-જોઈને કંઈ ખોટી બીના લખવાનો ગુનો કર્યોછે; અથવા

(બ) કંઈ મિલકત દગાબાજીથી છુપાવીછે, કે બીજાને નામે ચલાવી આપી છે, કે લેખાવો છે; અથવા

(ક) અરજના મજકુર બાબત બીજુ કંઈ કપટ બુદ્ધિનું કૃત્ય કર્યું છે,

તો, તેના, કોઈ લેહણદારની અરજ ઉપરથી, લખેલો હુકમ કરીને તેને કોરટે કેદની શિક્ષા કરવી. તે શિક્ષા કેદમાં મોકલવાની તારિખથી એક વરસ સુધીની કરી શકાય.

અથવા, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, કાયદા પ્રમાણે તેના ઉપર કામ ચલાવવાને તેને માજીસ્ટ્રેટને ત્યાં મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

બીજી કોર્ટને
ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના
અખત્યાર આ-
પવાનું.

૩૬૦. સરકારી ગેઝીટમાં જાહેર ખખર આપીને કલમ ૩૪૪ થી ૩૫૬ સુધીમાં (અને સુધાંત) ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટને આપેલા અખત્યાર ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટ શિવાયની બીજી કોઈ કોરટને આપવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે; અને સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર મળેલી પોતાના ડિસ્ટ્રિક્ટમાં જ કોઈ કોરટ હોય તેને, કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે આવેલા મુકદમા મોકલવાને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ જડજ મુખત્યાર છે.

બીજી કોર્ટમાં
મુકદમા મોકલ-
વાનું.

સદરહુ પ્રમાણે અધિકાર મળેલી કોઈ પણ કોરટ, તેજ કોરટનું હુકમનામું બજાવવામાં પકડેલા માણસે કલમ ૩૪૪ પ્રમાણે કરેલી કોઈ અરજ, લેવાને મુખત્યાર છે.

હુકમનામાના લેણદારની મિલકત અઢી હજાર રૂપીઆ કરતાં વધારે

હોય, અથવા તેના ઉપરના પૈસાસંબંધી દાવા પાંચ હજાર રૂપિયા કરતાં વધારે હોય, અથવા સદરહુ મિલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ અલ્લદેશ-માંના બ્રિટિશ સરકારના મુલક બાહાર હોય ત્યારે આખાખના કોઈ પણ ડરાવ, રંગુન, મુલમેન, અકયાખ અને બસઈ શહેરમાંની હકુમતવાળી કોઈ પણ કોર્ટને લાગુ નથી.

ભાગ ૨ જો.

પ્રસંગોપાત ઉત્પન્ન થનારાં કામો વિશે.

બાબ ૨૧ મો.

પક્ષકારોનાં મરણુ, લગ્ન, અને તેમની નાદારીવિશે.

૩૬૧. વાદીના અથવા પ્રતિવાદીના મરણુપછી જો ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય તો, તે મરણુથી ફરિયાદ બંધ પડશે નહીં.

પક્ષકારના મરણુ પછી જો ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય તો, ફરિયાદ બંધ નહીં પડે.

દૃષ્ટાંતો.

- (અ) કે હયાત હોય ત્યાંસુધી અને વર્ષાસન આપવું એવો બંને કન્ટી સાથે અ કરાર કરે છે. તે આપવાની જરૂર પડવાસાર અના ઉપર બંને કે ફરિયાદ કરે છે. હકુમતામા પહેલાં બંને ગુજરી જાય છે. આમાં કે ને ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચે છે માટે ફરિયાદ બંધ પડતી નથી.
- (બ) સદરહુ દ્રષ્ટાંતમાં, બધા પક્ષકારો હકુમતામા પહેલાં ગુજરી જાય છે. બંને કે એ બેમાં છેલ્લો મૈયત થયો હોય તેના વારસવકીલને ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચે છે, એટલે તે અ ના વારસવકીલ ઉપર તે ફરિયાદ ચલાવી શકે.
- (ક) આખરે લીધા (લાઇબલ) બદલ બંને ઉપર અ ફરિયાદ કરે છે. અ ગુજરી જાય છે. આમાં ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો નથી માટે ફરિયાદ બંધ પડે છે.
- (ડ) મિતાક્ષરાના નિયમ લાગુ પડે તેવા અભિભક્ત હિંદુ કુટુંબનો એક અ માણસ કુટુંબની મિલકતની વેચાણ કરવાની ફરિયાદ કરે છે. નાની વયના છોકરા બંને પોતાનો વારસ મુકીને અ ગુજરી જાય છે. આમાં ફરિ-

યાદ કરવાનો હક્ક જ ને પોંચે છે અને ફરિયાદ બંધ પડતી નથી.

ટીકા—૩૬૧. કોઈ પણ પક્ષકારનું મૃત્યુ થયું છે એ વાત શાખીત કરવી નિઃશ્ચયે પુરાવાના કાયદાના ૧૦૭ અને ૧૦૮ કલમ જુઓ હિંદુશાસ્ત્ર પ્રમાણે પરગામ ગણેલાની બાર વરસ સુધી કોઈ પણ અગર ન આવે તો તેના મોતનું અનુમાન કરવામાં આવે છે. (૧૪ મુ. ૬. આ. ૪૧૨) અમલ દાવો લાવવામાં પણ આ અનુમાન લાગુ પાડી શકાય છે એમ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું. (હ. લો. રી. ૧ અલાખાદ પૃ. ૩.

ધણાવાદીઓ
અથવા પ્રતિવા
દીઓ પૈકી એક
મરણ પામે અ
ને ફરિયાદ કર-
વાનો હક પોંચતો
હોય ત્યારે શી રી
તે કરવું.

૩૬૨. એક કરતાં વધારે વાદીઓ અથવા પ્રતિવાદીઓ હોય, અને તેઓમાંનો કોઈ મરી જાય, અને એકલા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓને વારસેજ અથવા એકલા બાકી રહેલા પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદીઓની ઉપરજ ફરિયાદ કરવાનો હક્ક પોંચતો હોય તો, દફતરમાં તેવા મતલબનું લખાણ કોરટે કરાવવું, અને બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની અરજ ઉપરથી, અથવા બાકી રહેલા પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદીઓની ઉપર, તે ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે.

ટીકા—૩૬૨. દાવાનું કારણ એ શબ્દોનો આ કલમમાં અર્થ દાવો લાવવાનો હક્ક એવો છે ને કે અસુક જમીનના સહમાલીક અ અને જ એ બે જણાએ ફરિયાસની નુકશાનીનો દાવો બાંધ્યો હોય અને જ મરી જાય તો અ ને દાવાનું કારણ ચાલ્યું રહ્યું છે.

ધણાવાદીઓ
પૈકી એક મરણ
પામે અને બા-
કીનાને તથા મૈય
તના વારસવડી-
લને ફરિયાદ કર-
વાનો હક પોંચતો
હોય તો શી રીતે
કરવું.

૩૬૩. એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય અને તેમાંનો કોઈ મરી જાય, અને એકલા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓને વારસેજ ફરિયાદ કરવાનો હક્ક પોંચતો ન હોય. પણ તેને અથવા તેમને તથા મરનાર વાદીના કાયદેસર વારસવડીલને મળીને ફરિયાદ કરવાનો હક્ક પોંચતો હોય તો તે કાયદેસર વારસવડીલની અરજ ઉપરથી, તે મરનાર વાદીની જગા-એ દફતરમાં તેનું નામ દાખલ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અને બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની તથા તે કાયદેસર વારસવડીલની અરજ ઉપરથી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે.

ટીકા—૩૬૩. આ અરજ વાદીના મોતની તારીખથી ૬૦ દીવસના અંદર કરવી નિઃશ્ચયે.

સને ૧૮૬૦ના ૨૭ના આક્ટ પ્રમાણે લેહેણ વસુલ કરવાનું સરટીફિકેટ મળ્યું હોય તે સમસ મરનારનો કાયદેસર વારસ વડીલ (રીપ્રેઝન્ટેટીવ) થતો નથી એ સરટીફિકેટથી તેને ફક્ત લેહેણ વસુલ કરવાનોજ હક્ક મળે છે. મરનારની સ્થાવર અગર જંગમ મીલકતને બીજાના કબજામાં હોય તે પાછી મળવવાનો દાવો બાંધવાને તેથી અધીકાર પ્રાપ્ત થતો નથી. (૮ વી. રી. ૧) અને બીન ફરજને મરનાર હોંડુની વીધવા સ્થાવર મીલકત સંબંધી

દાવા લાવવા કેવી સત્તા છે તે બાબતમાં કાનમાના ઓઅર વી. થીવર્ગના નાશનીનો કેસ. ૯ મું. હ. અપીલ ૫૩૬મે જુઓ.

તેમજ શ્રીપત વી. વીકિંગ (૪ મું. હા રી. ૧૭૮)ના કામમાં એમ હરાવવામાં આવ્યું કે સને ૧૮૨૭ના ૮મો રેગ્યુલેશન પ્રમાણે જે સરટીફીકટ આપવામાં આવે છે તેને તે મળ્યું છે તે સખસ મરનારનો વારસ છે તે બાબતનો પ્રથમ દર્શનીક પુરાવો પણ ગણાય નહીં.

હુકમનામું થયા પછી જે વાદી મરીન્ય તો તેના વારસાએ પક્ષકારમાં સામેલ થવાની અરજી ૧૦ દીવસની અંદરજ આપવીજ નેમ્સ એમ નથી પણ અપીલ કરવાને વાદીને જેટલી મુદત મળે તેટલીજ તેમને મળશે.

દીવની કામદાની કલમ ૩૬૩-૩૬૫ અને મુદત કાયદાની રકમ ૧૭૧ હુકમનામું થયા પછી મરી ગયેલા વાદીની બાબતમાં લાગુ પડતી નથી. હ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૨૩૬.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૬૩ અને ૩૬૫ પ્રમાણે મૈયત વાદીના વારસ વકીલ (રેપ્રેઝેન્ટેટીવ તરીકે હુક દર્શાવી સામેલ થવાની મુદત મુદતના કાયદાની રકમ ૧૭૧મા દીવસ ૧૦ની આપેલી છે તે હુકમનામાના ફેણુદારે જે બાબતની બાબતનું કામ સાફ કર્યું હોય તેમાં સામેલ થઈને ચાલુ રાખવાની બાબતમાં તેના વારસ વકીલને લાગુ પડતી નથી. (હ. લો. રી. ૩ મું. ૨૨૧).

૩૬૪. મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસવકીલપણાનો દાવો રાખનાર કોઈ શખસ કોરટને કાયદામાં જે મુદત હરાવી હોય તે મુદતમાં અરજ ન કરે તો, બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની અરજ ઉપરથી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે;

અને મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસવકીલને (જો કોઈ હોય તો) પક્ષકાર કરવામાં આવશે, તથા બાકી રહેલા વાદી અથવા વાદીઓની સાથે સામેલ થઈને તેણે અરજ કરી હોત ત્યારે ફરિયાદનું કામ જે રીતે ચાલ્યું હોત તે રીતે તે ફરિયાદમાં થએલા હુકમનામામાં તેનું પોંચશે તથા તે હુકમનામું તેને લાગુ પડશે.

૩૬૫. એકનો એક વાદી હોય તે અથવા બીજા મુઆ પછી બાકી રહેલો એકનો એક વાદી હોય તે ગુજરી જાય ત્યારે, ફરિયાદ કરવાનો હુક પોંચતો હોય તો મૈયતના કાયદેસર વારસ વકીલની અરજ ઉપરથી, તે વાદીની જગાએ દફતરમાં તેનું નામ દાખલ કરવાને કોરટ મુખતિયાર છે. અને તે ઉપરથી ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે.

૩૬૬. મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલપણાનો દાવો રાખનાર કોઈ શખસ કોરટને તેવી અરજ, કાયદામાં જે મુદત હરાવી હોય તે મુદતમાં, નહીં કરે તો, ફરિયાદ બંધ પડવી એવો હુકમ કરવાને કોરટ મુખતિયાર છે. તથા તે ફરિયાદનો જવાબ કરવામાં પ્રતિવાદીને જે અરજ

મૈયત વાદીના વારસવકીલે અરજ કરી ન હોય ત્યારે શી રીતે કરવું.

એકનો એક વાદી અથવા બાકી રહેલો એકનો એક વાદી ગુજર જાય ત્યારે શી રીતે કરવું.

મૈયત વાદીના વારસવકીલે અરજ ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડે.

થયું હોય તે, પ્રતિવાદી અરજ કરે તો, મૈયત વાદીના માલમીલકતમાંથી તેણે વસુલ કરી લેવાનો હુકમ કોર્ટે કરેવા.

અથવા, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, કોર્ટની નજરમાં યોગ્ય જણાય તો, ખરચ અથવા બીજી રીતની કરવી ઘટે તેવી શરતોથી, મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલને ખોલાવવાનો, અથવા તકરારી બાબતો નો આખર નિકાલ કરવા સાથે ફરિયાદનું કામ ચલાવવાનો, અથવા તે બંનેનો, વાજબી લાગે તેવા બીજા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

ખુલાસો:—કોઈ શખ્સ પાસે વારસાનું સરટીફિકેટ અથવા લેહેણ વસુલ કરવાનું સરટીફિકેટ હોય તો, તેટલાજ ઉપરથી તે શખ્સ મૈયતનો કાયદેસર વકીલ થતો નથી. પરંતુ તેણે કોઈ સરટીફિકેટ જેની પાસે હોય, તે શખ્સને તે ઉપરથી મૈયતની કંઈ મિલકત મળે, ત્યારે તે મિલકતની બાબતમાં કાયદેસર વારસવકીલ તરીકે તે જવાબદાર ગણાય.

ટીકા—૩૬૬. જે દહાડે અપીલ કરવાની મુદત પૂરી થતી હતી તે દહાડે જ વાદી મરી ગયો અને વાદીના મુવા પછી જે દહાડે વાદીના હોકરાએ અપીલ દાખલ કરવાની રજા મળવા સાથે ડીસ્મીકટ જડજ અરજ કરી પણ તે અરજ મંજૂર કરવામાં આવી નહીં હાયકોર્ટને અપીલ કરતાં એમ તે કોર્ટે જણાવ્યું કે બાજબી મુદતમાં અરજી કરવામાં આવી હતી પણ આ બાબત કેવળ ડીસ્મીકટ જડજની હકુમતની છે અને તે ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી. (૧૮ વી.રી. ૨૯૩ વાદી કે અપીલન્ટ હતો તેના મુવા પછી તેની જગ્યાએ પોતાનું નામ દાખલ કરાવવાની અરજી તેના વારસ વકીલે કરી પણ તે મુદત બાહાર છે એમ ગણી આપેલ કોર્ટે રદ કરી અને દાવો કાઢી નાખ્યો તેમાં એમ હુકું કે નોચલી આપેલ કોર્ટના હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. ઈ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૮૪૪.

મૈયત વાદીના વારસવકીલ વિશે તકરાર ઉઠેતો શી રીતે કરવું.

૩૬૭. મૈયત વાદીનો કાયદેસર વારસ વકીલ કોણ એ વિશે કંઈ તકરાર ઉઠે તો, તે વાતનો બીજી ફરિયાદમાં નિર્ણય થાય ત્યાં સુધી ફરિયાદ બંધ રાખવાને, અથવા આલુ ફરિયાદનું કામ ચલાવવા સાથે કોને કાયદેસર વારસ વકીલ તરીકે ગણવો એ વાતનો તે ફરિયાદની સુનાવણી બખતે અથવા તે પહેલાં નિકાલ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૩૬૮. એક કરતાં વધારે પ્રતિવાદીઓ હોય અને તેમાંનો કોઈ હુકમનામા પહેલાં ગુજરી જાય, અને એકલા બાકી રહેલા પ્રતિવાદી અથવા પ્રતિવાદીઓ ઉપરજ ફરિયાદ કરવાનો હુક પોંસતો ન હોય તો,

જણા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક મૈયત થાય, અથવા એકનો એક પ્રતિવાદી કે બાકી રહેલો એકનો એક પ્રતિવાદી મૈયત થાય તો શી રીતે કરવું.

તથા એકનો એક પ્રતિવાદી અથવા બીજા મરતાં બાકી રહેલો એકનો એક પ્રતિવાદી ગુજરી જાય તોએ ફરિયાદ કરવાનો હક પોંચતો હોય તો,

વાદી જે કોઈ શખ્સને મૈયત પ્રતિવાદીનો કાયદેસર વારસવડીલ કહેતો હોય, અને જોને મધ્યતન ઠેકાણે પ્રતિવાદી કરવાની તેની મરજી હોય, તેનું નામ, વર્ણન, તથા રહેવાનું ઠેકાણું લખીને કોર્ટને અરજ કરવાને તે મુખ્યતિયાર છે.

તે અરજ ઉપરથી મૈયત પ્રતિવાદીને ઠેકાણે તે વારસવડીલનું નામ કોર્ટે દફતરમાં દાખલ કરવું.

અને સમનમાં એક દિવસ લખીને તે દિવસે ફરિયાદનો જવાબ કરવા સાથે હાજર થવાને તે વારસવડીલ ઉપર સમન કાઢવો.

અને ત્યાર પછી, તે વારસવડીલને જાણે અસલથીજ પ્રતિવાદી કર્યો હોય અને ફરિયાદમાં પ્રથમ ચાલી ગયેલા કામમાં જાણે તે પક્ષકાર હોય તે રીતે, તે મુકદ્દમાનું કામ આગળ ચાલશે.

પરંતુ, એ રીતે પ્રતિવાદી કરેલો શખ્સ, મૈયત પ્રતિવાદીનો હું કાયદેસર વારસવડીલ નથી એવી હરકત લેવાને, અથવા તેવા વારસવડીલ તરફે પોતાને ઘટવો હોય તેવો જવાબ કરવાને મુખ્યતિયાર છે.

સદરહુ પ્રકારની અરજ કરવાને કાયદામાં જે મુદત ઠરાવી હોય તે મુદતમાં વાદી તેવી અરજ ન કરે અને તે મુદતમાં અરજ ન કરવાનું પુરતું કારણ હવું એવી કોર્ટની ખાત્રી ન કરે તો ફરિયાદ બંધ પડશે.

ટીકા—૩૬૮. પ્રતિવાદીની ખામતમાં ૩૬૮ મી કલમમાં જે ઠરાવ છે તેજ રેસ્પોન્ડન્ટને લાગુ પડે છે અને અપીલ ચાલતાં જે રેસ્પોન્ડન્ટ મરી જાય તો અપેલન્ટે કોશીસ કરી એક અગર વધારે માણસોને રેસ્પોન્ડન્ટની જગ્યાએ દાખલ કરાવવા છતાંદી. ઇ. લો. રી. ૪ મુંબાઈ ૧૫૪.

૩૬૯. સ્ત્રી વાદી અથવા પ્રતિવાદી હોય તેનું લગ્ન થવાથી ફરિયાદ બંધ પડશે નહીં, પરંતુ લગ્ન થયા છતાંએ ફરિયાદનું કામ ચાલીને ફેસલો થાય; અને સ્ત્રી પ્રતિવાદી ઉપર હુકમનામું હોય તો તે ઉપરથી, તે એકલીના ઉપર તે બજી શકે.

સ્ત્રી પક્ષકારના લગ્નથી ફરિયાદ બંધ પડશે નહીં.

પોતાની સ્ત્રીએ કરેલા કરજનો કાયદા પ્રમાણે ધણી જવાબદાર થાય એવી તરેહનું કામ હોય તો, કોર્ટની રજાથી ધણીના ઉપર પણ હુકમનામું બજી શકે, અને સ્ત્રીની તરફનો ફેસલો થાય તો, તે હુકમનામાના વિષયમાં ધણીને કાયદા પ્રમાણે હક પોંચતો હોય તો કોર્ટની રજાથી ધણીની દરખાસ્ત ઉપરથી પણ હુકમનામું બંજાવવાનો હુકમ થઈ શકે.

ટીકા—૩૬૯. આ બાબતમાં ઇનડીઅન શક્ષે સન આક્ટ તથા લગન ધર્મેલી ઝીઝોની મીલકત બાબતનો (સને ૧૮૭૪નો ૩) આક્ટ જુઓ આ એ આક્ટ હોંફુજ અને જૈનધર્મ પાળનારાને લાગુ પડતા નથી.

વાદીના દેવા બાને લીધે અ-
થવા દેવું વાળવા
ની તેની નાદારી
ને લીધે ક્રિયાદ
ને ક્યારે હરકત
થાય.

૩૬૦. વાદીના લેણદારના લાભને માટે જો ફરિયાદ, કલમ ૩૫૧ પ્રમાણે નીમલો તેનો અસાધની અથવા વસુલદાર ચલાવી શકે તેવી ફરિયાદમાં વાદી દેવાનું કહે, અથવા દેવું વાળવામાં નાદાર હોય તો, તેથી તે ફરિયાદને હરકત થશે નહીં; પરંતુ તે ફરિયાદ ચલાવવાને તથા કોર્ટ હુકમ કરે તે મુદતમાં તેના ખર્ચનો જામીન આપવાને તે અસાધની અથવા વસુલદાર ના પાડે તો હરકત થશે.

અસાધની ક્રિયાદ ચલાવવા માં અથવા જામીન આપવામાં કસુર કરે ત્યારે શું કરવું.

સદરહુ પ્રમાણે હુકમમાં કહી હોય તેટલી મુદતમાં તે અસાધની અથવા વસુલદાર ફરિયાદ ચલાવવાને તથા જામીન આપવાને કસુર કરે અથવા ના પાડે તો, વાદીએ દેવાનું કાઢવું છે અથવા તે નાદાર થયો છે એ સમજાવી ફરિયાદ કાઢી નાંખવાની અરજ કરવાને પ્રતિવાદી મુખ્ય તિયાર છે; અને કોર્ટ ફરિયાદ કાઢી નાંખવાને, તથા તેનો જવાબ કરવામાં પ્રતિવાદીને થએલું ખર્ચ તેને અપાવવાને મુખ્યતિયાર છે. તે ખર્ચ વાદીની માલમિલકત ઉપર લેણા તરીકે શાખિત કરવું.

બંધ પડવાથી અથવા કાઢી નાંખવાથી થવાનું ફળ.

૩૭૧. આ બાબત પ્રમાણે ફરિયાદ બંધ પડે અથવા કાઢી નાંખવામાં આવે તો તેના તેજ દાવાના કારણ ઉપરથી નવી ફરિયાદ ચાલશે નહિ.

બંધ પડ્યાનો અથવા કાઢી નાંખ્યાનો હુકમ રદ કરવાની અરજ.

પરંતુ દેવાળીયા અથવા નાદાર અથવા મૈયત વાદીના કાયદેસર વારસ વકીલપણાનો દાવો રાખનાર સમસ બંધ થયાનો અથવા કાઢી નાંખ્યાનો હુકમ રદ કરાવવા સાફ અરજ કરવાને મુખ્યતિયાર છે. અને કોઈ પુરતા કારણનો લીધે તેનાથી ફરિયાદ ચલાવાઈ નહોતી એમ શાખિત થાય તો, ખર્ચ અને બીજી રીતની પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને બંધ પડ્યાનો અથવા કાઢી નાંખ્યાનો હુકમ કોર્ટ રદ કરવો.

ટીકા—૩૭૧. સને ૧૮૫૯ના ૮ મા આક્ટના કલમ ૧૦૨ પ્રમાણે વાદીના વારસ વકીલ દાવો આગળ ચલાવ્યો નહીં એ કારણથી તે દાવો સને ૧૮૬૮માં બંધ પડ્યો છે એમ દરાવવામાં આવ્યું તેજ કારણ ઉપરથી સને ૧૮૮૦માં બીજો દાવો બાંધ્યો જેને દીવાની કાયદાની કલમ ૩૭૧ના બાધ આવશે નહીં. ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૩૧.

એકજ વાદી મરી ગયો હતો અને વાદીના મૃત્યુની તારીખથી દીવસ ૬૦ની અંદર જો દાવો ચાલુ રાખવાને અરજ કરવામાં ન આવે તો તે દાવો બંધ પડે છે અરજ કરવાનો હક્ક થયો ત્યારથી ત્રણ વરસની મુદતમાં કાયદેસર વારસ વકીલનો અરજ ઉપરથી દાવો ફરીથી ચાલુ કરી શકાય.

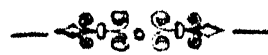
પણ તેણે એમ બતાવી આપ્યું જોઈએ કે દાવો આગળ ચલાવતાં પુરતાં કારણોથી તેને અટકાવ થયો હતો. ઇ. લો. રી. ૫ કલકત્તા. ૧૩૯.

૩૭૨. ફરિયાદ ચાલતાં તેમાંનો કુંઠ હકસંબંધ બીજાને લખી આપવામાં આવ્યો હોય, ઉત્પન્ન કરવામાં આવ્યો હોય કે મળ્યો હોય તેવે પ્રસંગે, તે હકસંબંધ જે શખ્સની પાસે આવ્યો હોય તે શખ્સથી અથવા તે શખ્સના ઉપર, કોરટની રજાથી, ફરિયાદ ચાલી શકે. અને તે શખ્સનું નામ જેની પાસેથી તે હકસંબંધ ગયો હોય તેની સાથે સામેલ કરીને અથવા તેને બદલે દાખલ કરીને, જેવી જરૂર હોય તે પ્રમાણે કરીને, ફરિયાદ ચલાવવી. કોરટે રજા આપવી તે બધા પક્ષકારોની સંમતીથી આપવી અથવા તેમને લેખી નોટીસ પોંચાડીને તથા તેમની કુંઠ હરકતો હોય તો તે સાંબળીને આપવી.

ફરિયાદ ચાલતાં હકસંબંધ બીજાને લખી આપવામાં આવેલો થી રીતે કરવું.

ટીકા—૩૭૨. સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૩૭૨માં દાવો ચાલતાં શબ્દોએ તેનો અર્થ જે દાવામાં છેવટનો હુકમ ન થયો હોય એવો છે. ઇ. લો. રી. ૫ કલકત્તા ૭૨૬.

કોઈ દાવામાં હુકમનામું થયા પછી દાવો આગળ ન ચલાવ્યો તે કારણથી સને ૧૮૭૫ માં દાવો ફાઈલ ઉપરથી દૂર કર્યો તેને પાછો ફાઈલ ઉપર લેવરાવવાને કાંઈ પણ ઉપાય કરવામાં આવ્યા નહીં સને ૧૮૭૬ નાદી અને પ્રતિવાદી એ બે મરણ પામ્યા અને તેજ વરસમાં વાદીના વારસાએ પ્રતિવાદીની મીલકતના વહીવટ કરનાર વિશ્વ અસલ દાવામાં થયેલું હુકમનામું અમેલ લાવવા સાથે દાવો બાંધ્યો સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૧૩ પ્રમાણે અસલ કોરટે દાવો કાઢી નાંખ્યો અપેલેટ કોરટનો એમ મત હતો કે હજી દાવો ચાલુ છે અને તે ફરીથી લાવી શકાય મટે એમ હુકમ કર્યો કે ૩૦૨મી કલમ પ્રમાણે અરજના રૂપમાં ફરીયાદ અરજ સુધારી આપવા સાથે વાદીને પાછી આપવી વાદીએ અસલ દાવો પાછો ફેલ ઉપર લઈ ચલાવવો જોઈએ એવી અરજ આપી ત્યારે એમ કહ્યું કે આ અરજને ૧૭૮મી કલમ પ્રમાણે મુદતનો બાધ લાગતો નથી. અને આ કલમ લાગે તો એ પણ બાંધવા દેવાની પરવાનગી મળી મુદત ગણવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા ૬૦.

બાંધ ૨૨ મો.

ફરિયાદો કાઢી લેવા તથા માંડીવાળવા વિશે.

૩૭૩. ફરિયાદ કર્યા પછી કોઈપણ વખતે વાદીનો અરજ ઉપરથી કોરટની ખાત્રી થાય કે, (અ) રીતીસર કરવામાં કુંઠ ખામી હોવાને લીધે ફરિયાદ નિષ્ફળ થવી જોઈએ, અથવા (બ) વાદીને ફરિયાદ કાઢી લેવાની અથવા પોતાના દાવાનો કુંઠ બાગ છોડી દેવાની રજા આપીને તે ફરિયાદના વિષયની અથવા તે પ્રમાણે છોડી દીધેલા બાગસંબંધી નવી ફરિયા-

નવી ફરિયાદ આણવાની પરવાનગી સાથે વાદીને ફરિયાદ કાઢી લેવા દેવાનો અખત્યાર.

૬ આણવાની છુટ આપવાનાં પુરતાં કારણ છે, -તો ખરચ અથવા બી-
જી રીતના પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી ઘરતો કરીને તેવી રજા આપવાને કો-
રટ મુખત્યાર છે.

તેવી રજાશિવાય વાદી ફરિયાદ કાઢી લે અથવા પોતાના દાવાનો કંઈ
ભાગ છોડી દે તો કોરટ ઠરાવે તે ખરચનો તે જવાબદાર થશે, અને તેજ
ખાખતની અથવા તેજ ભાગસંબંધી નવી ફરિયાદ આણવાનો તેને પ્રતિ-
બંધ થશે.

ઘણા વાદીઓ પૈકી એકને બાકીનાઓની સંમતીશિવાય ફરિયાદ કાઢી
લેવાની રજા આપવાનો આ કલમની કોઈ વાતથી કોરટને અખત્યાર મળે
છે એમ સમજવું નહીં.

ટીકા—૩૭૩. વાદીએ સને ૧૮૫૬ના ૮મા આક્ટની કલમ ૯૭ મુજબ
નવો દાવો લાવવાની પરવાનગી સહીત દાવો પાછો ખેંચી લેવાની રજા
માગી તેમાં મુનસફ અરજ મંજૂર કરી પણ સરત ચુકથી નવો દાવો
લાવવાની પરવાનગી વીણી અરજ ઉપર શેરો લખવાનું રહી ગયું અને
પછી મુનસફે આવી પરવાનગીનો હુકમ કર્યો તેમાં એમ હવું કે આવો હુ-
કમ કરવાને કાંઈ બાધ નથી આવો હુકમ પેહેલા કરેલા હુકમની ફરી
તજવીજમાં કરેલો ગણાય ઇત્યાદી. ૨૦ વી. રી. ૪૦૧

રજા વગર અરજ પાછી ખેંચી લીધી હોય તો એમ સને ૧૮૫૬ ના ૮
આક્ટની ૯૭મી કલમ પ્રમાણે તેજ ખાખતનો બીજો દાવો લાવવાને બાધ
આવતો હતો તેમ આ કલમ પ્રમાણે પણ બાધ આવે. વાદીએ ખતાવી
આપવું જોઈએ કે પેહેલાં દાવો ખેંચી લેવાને કોરટની પરવાનગી મેળવી
હતી. ૨૦ વી. રી. ૪૧૫.

પેહેલી ફરિયા
દથી મુદતના કા
યદાને અસર થ
તી નથી.

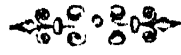
ફરિયાદો માં-
ડીવાળવાનું.

૩૭૪. ગઈ છેલી કલમ પ્રમાણે રજા મળ્યાથી, કોઈ નવી ફરિયાદ
કરવામાં આવે તેમાં જાણે પ્રથમની ફરિયાદ આણીજ નહોતી તે રીતે
મુદતનો કાયદો વાદીને લાગુ પડશે.

૩૭૫. કોઈ પણ કાયદેસર કરારનામું અથવા ખાનગી સમજુત
કરીને કોઈ ફરિયાદનો તમામ અથવા થોડો ઘણો તોડ જોડ થાય, અથવા
પ્રતિવાદી ફરિયાદના તમામ કે થોડા ઘણા વિષયસંબંધી વાદીનું મન મનાવે,
તો તે કરારનામું, સમજુત અથવા મન મનાવવું દફતરમાં દાખલ કરવું,
અને ફરિયાદને લાગુ પડે તેટલું તેમાં જોડાય તે પ્રમાણે કોર્ટ હુકમનામું
કરવું. અને તે કરારનામામાં સમજુતમાં અથવા મન મનાવવામાં ફ-
ફરિયાદનો જોડેલો વિષય આવી ગયો હશે તેટલા પુરતું તે હુકમનામું આ-
ખરનું થશે.

ટીકા—૩૭૫. દાવો ચાલતો હોય અને તેનો ધરમેજે ચુકાદો થઈ
ફેસલો કરવામાં આવ્યો હોય અને તે ખાનગી ચુકાદાના લખાણ પ્રમાણે

હુકમનામુ તૈયાર કરવામાં આવ્યું હોય તો પક્ષકારોનો હક નકી થઈ ઠરી ચુક્યા એમ ગણાયે અને અસલ દાવાનાં કારણ ઉપરથી દાવો લાવતાં પહેલાં તે હુકમનામુ રદ કરવું જોઈએ. આવો ચુકાદો કોરટની બાહાર કરવામાં આવ્યો હોય પણ જો એમ બતાવવામાં આવે કે બંને પક્ષકારોએ ખુશીથી તે ઠરાવ કબુલ કર્યો તોપણી આગળ હક તે કે કાણે ખાનગી ચુકાદામાં ઠરેલો હક જ ગણાવવામાં આવશે તોર્યવેટરન પ્રોવીનઅથ ફલ-ખેન્સ. ૧૮૬૭.

ખાબ ૨૩ મો.

કોર્ટમાં ભરણું કરવા વિશે.

૩૭૬. લેહેણું અથવા નુકશાન લેવાની કોઈ ફરિયાદમાં ફરિયાદ આલતાં કોઈ પણ વખતે, જે રકમથી દાવો પૂરેપૂરો પતી રહેશે એમ પ્રતિવાદીને લાગતું હોય, તે રકમ કોર્ટમાં અનામત મુકવાને પ્રતિવાદી મુખ્યાર છે.

દાવો પતવા સાથે પ્રતિવાદીએ રકમ અનામત મુકવાનું.

ટીકા — ૩૭૬. લેહેણું અથવા નુકશાનીના દાવામાં કોર્ટમાં રૂપીઆ ભરવાની છુટછે પણ પ્રતિવાદીએ કબજે રાખેલી મીલકત પાછી મેળવવાનો અગર તેની કીમત લેવાનો દાવો હોય તો હાવો દાવો લેહેણાનો અને નુકશાનીનો કેહેવાય તુહી કેમકે ખાસ મીલકત પાછી આપવાનું પણ કોર્ટ હુકમનામુ કરે અને તેથી કોર્ટમાં રૂપીઆ ભરવામાં આવ્યા હોય તો ખાસ તે મીલકત કબજે લેવાનો જે વાદીનો પોતાની મરજી મુજબ હક છે તે જાય પણ જો વાદી મીલકત અગર તેની કીમત અને નુકશાન માગતો હોય તો નુકશાન ખામતના પૈસા તે કોર્ટમાં ભરી શકે છે. તે આ રૂપીઆ ભર્યા. એટલે દાવાનું કારણ અને દેવું અથવા નુકશાનીનો આંકડો ભર્યો હોય તેટલો કબુલ કર્યો એમ ગણાય.

સાધારણ રીતે પૈસા કોર્ટમાં ન ભર્યા હોય પણ દાવામાં કોઈ ભાગના પૈસા ભર્યા હોય તો તેથી આખો દાવો કબુલ કર્યો ગણાય નહીં.

૩૭૭. અનામત મુક્યાની લેખી નોટીસ કોર્ટની મારફત પ્રતિવાદીએ વાદીને આપવી, અને મુકેલી રકમ (કોર્ટ ખીજી રીતે ન કરમાવે તો) વાદીને તેની અરજ ઉપરથી આપવી.

અનામત મુક્યાની નોટીસ.

૩૭૮. પ્રતિવાદીએ અનામત મુકેલી કોઈ રકમથી દાવો પૂરેપૂરો પતવો હોય કે કંઈ આંકું પડતું હોય તોપણ, તે મુક્યાની નોટીસ મળે તે તારીખથી તે મુકેલી રકમ ઉપર વાદીને કંઈ બાજ અપાવવામાં નહીં આવે.

નોટીસ મળ્યા પછી અનામત મુકેલી રકમ ઉપર વાદીને બાજ અપાવવું નહીં.

૩૭૯. પોતાના દાવાનો માત્ર કંઈ ભાગ પ્રત્યા દાખલ તે રકમ વાદી સ્વીકારે તો બાકીને વાસ્તે પોતાની ફરિયાદ અલાવવાને તે મુખ્યાર

અનામત મુકેલી રકમ વાદી

પોતાના દાવાનો
કંઈ બગ પડ્યાવ
રીકે સ્વીકારે ત્યા
રે શી રીતે કરવું

બધારેવાદી દા
વા પૂરેપૂરો પડ્યા
તરીકે તે રકમ
સ્વીકારે ત્યારે શી
રીતે કરવું.

છે. અને પ્રતિવાદીએ મુકેલી રકમથી વાદીનો દાવા પૂરેપૂરો પડ્યો છે, એમ
કોર્ટ ઠરાવ કરે તો, અનામત મુક્યાપછી થએલું ફરિયાદનું ખરચ તથા
તે પહેલાંનું વાદીના દાવાની વધારાની રકમથી થએલું નેટલું ખરચ હોય
તે વાદીએ આપવું.

પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પડ્યા દાખલ તે રકમ વાદી સ્વીકારે તો તે
મતલબનું તેણે કોર્ટને લખીને આપવું; અને તે લખેલું દાખલ કરીને તે
પ્રમાણે કોર્ટે ફેસલો આપવો; અને દરેક પક્ષકારનું ખરચ કોણે આપવું
એ ફરમાવવામાં, તે કજીઆમાં કયો પક્ષકાર વધારે ડપકો આપવા નેવો
છે એ વાત કોર્ટે વિચારમાં લેવી.

દૃષ્ટાંતો.

(અ) અ ને બ ના રૂ. ૧૦૦ દેવા છે રૂપીયાની ઉધરાણી ન
કરતાં તથા ઉધરાણી કરવાથી ને ઢીલ થશે તેથી પો-
તાને કંઈ ગેરફાયદો થશે એમ માનવાનું કારણ ન છતાં
તે રકમને વાગતે અ ના ઉપર બ ફરિયાદ કરે છે. ફ-
રિયાદ દાખલ થયા પછી અ તે રૂપીયા કોર્ટમાં ભરે
છે. બ તે રકમ પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પડ્યા તરીકે સ્વી-
કારે છે, તોએ કોર્ટે તેને કંઈ ખરચ અપાવવું ન જો-
ઈએ. કેમ કે તેની તરફનો વાદ વિનાકારણ હતો એમ
અનુમાન થાય છે.

(બ) દૃષ્ટાંત (અ) માં કહેલી હકીકતો છતાં અ ના ઉપર બ
ફરિયાદ કરે છે. ફરિયાદ દાખલ થયા પછી અ દાવા-
માં વાંધો લે છે. ત્યાર પછી અ કોર્ટમાં તે રકમ ભરે
છે. બ તે રકમ પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પડ્યા તરીકે
સ્વીકારે છે. આમાં કોર્ટે બ નું ખરચ અપાવવું જો-
ઈએ. કેમ કે વાદ અલાયવો જરૂર હતો એમ અની
વર્તણૂક બતાવે છે.

(ક) અ ને બ ના રૂ. ૧૦૦ દેવા છે, અને તે રકમ ફરિયાદ
થયાશિવાય આપવાને તે ખુશી છે. બ રૂ. ૧૫૦ માગે
છે, અને તેટલી રકમની અ ઉપર ફરિયાદ કરે છે.
ફરિયાદ દાખલ થયા પછી અ રૂ. ૧૦૦ કોર્ટમાં ભરે
છે, અને બાકીના રૂ. ૫૦ આપવાની તેની જવાબદા-
રી બદલ માત્ર તે વાંધો લે છે. બ તે સો રૂપીયાની રકમ
પોતાનો દાવા પૂરે પૂરો પડ્યા તરીકે સ્વીકારે છે. કોર્ટે
તેને અનું ખરચ આપવાનો હુકમ કરેલો.

બાબ ૨૪ મો.

અરબને વાસ્તે જામીન મામલા વિશે.

૩૮૦. એકનો એક વાદી અથવા (એક કરતાં વધારે વાદીઓ હોય ત્યારે) બધા વાદીઓ બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનારા છે, અને તે વાદી પાસે અથવા તે વાદીઓ પૈકી કોઈની પાસે ફરિયાદની મિલકત શિવાય પુરતી સ્થાવર મિલકત બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં નથી એમ, કોઈ ફરિયાદ કરતી વખતે અથવા ત્યાર પછી ફરિયાદનું કામ ચાલતાં કોઈ વખતે કોર્ટને જણાય તો, પોતાને મનથી અથવા કોઈ પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, કોઈ પ્રતિવાદીનું થએલું તથા હવે પછી થવાનો સંભવ હોય તે બધું અરજ આપવાના જામીન, હુકમમાં મુદત ડરાવીને તે ડરાવેલી મુદતની અંદર આપો, એમ વાદી અથવા વાદીઓને હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ફરિયાદનું કામ ચાલતાં અરબ અને સારૂ વાદી પાસેથી જામીન ક્યારે મંગાય.

ટીકા—૩૮૦. રહેવાનું ઠેકાણું. () એ શબ્દનો અર્થ જે અમુક કાયદામાં તે શબ્દ વાપરવામાં આવ્યો હોય તે કાયદો ઘડવામાં કાયદા કરતાં રેગો સહિત હતો તે ઉપર આધાર રાખે છે સને ૧૮૭૦ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૩૮૦માં રહેવાનું ઠેકાણું જે લખ્યું છે તેનો અર્થ એવા છે કે ક્યારે દાવો. ચુકે ત્યારે વાદીની જરૂર પડે તે હાજર થઈ શકે તેવા સંભવ છે એવી તરેહનું તેમાં રહેઠાણ હોયુ જોઈએ ઇત્યાદી. ઇ. લો. રી. ૪ મુંબાઈ ૩૨૭.

૩૮૧. આ પ્રમાણે ડરાવેલી મુદતમાં તેવા જામીન આપવામાં ન આવે, અને કલમ ૩૭૩ ના ડરાવ પ્રમાણે વાદી અથવા વાદીઓને ફરિયાદ કાઢી લેવાની રજા આપવામાં ન આવે, તો કોર્ટ તે ફરિયાદ કાઢી નાખવી.

જામીન આપવામાં કસુર થાય તો તેનું ફજ.

૩૮૨. કોઈ શખસ એવે પ્રસંગે બ્રિટિશ ઇન્ડિયા છોડીને જાય કે તે ઉપરથી, અરજ આપવાનું તેને કહેવામાં આવે ત્યારે તે મળવાનો નહીં, એવા વાજબી સંભવ જણાય: તો તે કલમ ૩૮૦ ના અર્થ પ્રમાણે બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેનારો ગણાય.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બહાર રહેવાનું.

બાબ ૨૫ મો.

કમિશનવિશે.

અ. —સાક્ષીઓની જામીન લેવાનું કમિશન.

૩૮૩. કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં રહેનારા જે શખસોને કોર્ટમાં હાજર રહેવાની આ કાયદા પ્રમાણે માફી મળી હોય, અથવા

સાક્ષીઓની જામીન લેવા સારૂ

કોર્ટ ને પ્રસંગે
કમિશન કાઢી શ
કે તે.

મંદવાડ કે નળખાણને લીધે જેઓ કોર્ટમાં હાજર રહી શકે એવા ન હોય, તેમની સલાહનામાથી અથવા બીજી રીતે જખાની લેવા સારૂ કોઈપણ કોર્ટ કોઈપણ ફરિયાદમાં કમિશન કાઢવાને મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૩૮૩. જે સાક્ષી કેદમાં હોય અને ૧૮૧૯ ના ૧૫ મા આક્ટ (કેદીઓની સાક્ષી વીશિનું) લાયુ પડશે જુખાની આપવા સારૂ એકી પેર સાથે કેદીને કોર્ટમાં આણવો અગર તેની જુખાની કમીશનથી લેવી.

અમુક કમીશન મુદતની અંદર બજીને નહી આવે તેટલાજ કારણથી કોર્ટે કમીશન કાઢવાની ના પાડવી જોઈએ આ પ્રશ્નનો વિચાર અરજદારે કરવાની છે. ૮ એ. સો. રી. અપેન્ડીસ ૧૯ આ કેસમાં એમ ડરાબ્યુ કે કોર્ટે કમીશન કાઢવું નાજોઈએ. કાયદા પ્રમાણે કમીશન કાઢવાનું કોર્ટની મુખ્યત્વારી ઉપર છે.

કમિશન કાઢ-
વાનો હુકમ.

૩૮૪. પોતાની મેળે, કે ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર, અથવા જેની શહીદી લેવી હોય તે સાક્ષી સોગનનામાને આધારે અથવા બીજી રીતે અરજ કરે ત્યારે તથા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

કોર્ટની હકુ-
મતમાં સાક્ષી ર
હેતો હોય ત્યારે.

૩૮૫. કમિશન કાઢનારી કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં રહેનારા કોઈ શખસની જખાની લેવાનું કમિશન, તે બજાવવાને કોર્ટને જે કોઈ શખસ યોગ્ય લાગે તેના ઉપર, મોકલીશકાય.

કયા શખસો-
ની જખાની માટે
કમિશનનિકળેતે.

૩૮૬. કોઈપણ કોર્ટ કોઈપણ ફરિયાદીમાં નીચેના શખસોની જખાની લેવાનું કમિશન કાઢી શકે:—

(અ) પોતાની હકુમતની સ્થાનિક હદની બહાર રહેનારા કો-
ઈ શખસની,

(બ) જે તારિખે તેમની જખાની કોર્ટમાં લેવાની હોય તે પ-
હેલાં તે હદ છોડી જવાના હોય તે શખસોની; અને

(ક) સરકારના જે લશ્કરી ને મુલકી અમલદારો જડજના
અભિપ્રાય પ્રમાણે સરકારી કામમાં ખલેલ પોંચ્યાશિ-
વાય હાજર થઈ શકે નહીંતેમની.

જે કોર્ટ અથવા રંગુનની રિકાર્ડર કોર્ટ શિયાખની બીજી જે કોઈ કોર્ટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તે શખસ રહેતો હોય તે કોર્ટઉપર અથવા કમિશન કાઢનારી કોર્ટને જે કોર્ટના જે ખીડરને નીમવાનું યોગ્ય લાગે તે ખીડરઉપર તે કમિશન મોકલવાનો અખત્યાર છે.

આ કલમપ્રમાણે કોઈ કમિશન હાલતી વખતે કોર્ટે ફરમાવવું કે, તે કમિશન પોતાને સ્વંજ પાછું મોકલવાનું છે કે કોઈ તખાની કોર્ટમાં પાછું મોકલવાનું છે.

૩૮૭. બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની બાહાર કોર્ટ કેસો રહેનારા કોર્ટ શખ-સની જખાની લેવાસાર કમિશન કાઢવાની જે કોરટને અરજ કરવામાં આવી હોય તે કોરટની ખાત્રી થાય કે, તે સાક્ષીની શહેદી જરૂરની છે તો તે કમિસન કાઢવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૩૮૮. કોર્ટ શખસની જખાની લેવાનું કમિશન જે કોરટને મળ્યું હોય, તે પ્રત્યેક કોરટે કમિશનને અનુસરીને તે શખસની જખાની લેવી.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ન હોય તેવા સાક્ષીની જખાની લેવાનું કમિશન.

કમિશનને અનુસરીને કોર્ટે સાક્ષીની જખાની લેવી.

ટીકા—૩૮૮. સને ૧૮૭૩ના આક્ટ ૧૦ (સોગન આપવા બાબતનો) ની કલમ આર પ્રમાણે સોગન અથવા પ્રતીક્ષા આપવાનો કોરટને અગર કમીશનર અખત્યાર છે અને કલમ પોચ પ્રમાણે સાક્ષીઓની જખાની પુરાવા કાયદાને અનુસરીને લેવી જોઈએ સાક્ષીઓની મુખજખાની લેવાની છે કે પછી ઉપરથી તેમની તપાસ કરવાની છે તે વાત કમીશનમાં લખવી જોઈએ.

૩૮૯. કમિસન ખરાબર રીતે બજાવ્યાપછી તે કમિસન મુજબ લીધેલા પુરાવા સુધાંત તે, જે કોરટમાંથી નિકળ્યું હોય તે કોરટમાં પાછું મોકલવું. પરંતુ કમિશન કાઢવાના હુકમમાં ખીજી રીતે ફરમાવ્યું હોય ત્યારે તે ફરમાવ્યા મુજબ તે પાછું મોકલવું, અને તે કમિશન, તથા તે ઉપર કરલો રિપોર્ટ, તથા કમિશન પ્રમાણે લીધેલો પુરાવો (નીચેની પહેલી કલમને બાધ ન આવે એવી રીતે) તે ફરિયાદના દફતરનો ભાગ ગણવો.

સાક્ષીઓની જખાની સુધાંત કમિશન પાછું મોકલવું.

૩૯૦. કમિશન ઉપરથી લીધેલો પુરાવો જે પક્ષકારની વિરુદ્ધ તે આણ્યો હોય તેની સંમતી શિવાય ફરિયાદમાં પુરાવા દાખલ વાંચવો નહીં, પરંતુ:—

જખાનીઓ પુરાવામાં ક્યારે વાંચાય.

(અ) શહેદી આપનાર શખસ કોરટની હુકમત બહાર હોય, અથવા મરી ગયો હોય, અથવા મેદવાડકે નબળાઈને લીધે જાતે શહેદી આપવાને હાજર રહી શકતો ન હોય અથવા કોરટમાં જાતે હાજર થવાની મક્કી મળી હોય તો, અથવા.

(ખ) ગઈ છેલ્લી રકમમાં કહેલી બાબતો પૈકી કોઈની શાખિતી ન લેવી એમ કોરટની નજરમાં આવે, અને— જે કારણને લીધે કમિશનથી શહેદી લેવામાં આવી હોય તે કારણ અંધ થયું છે એવી શાખિતી છતાં— કોઈ શખસની શહેદી ફરિયાદમાં પુરાવા દાખલ વાંચવાને કોરટ અખત્યાર આપે તો,

તેવી સંમતીની જરૂર નથી.

કમિશન બજાવવાના તથા પાછા મોકલવાના કાંઈક મોકલવાના કારણો. પરરાજ્યની કોર્ટોએ કોઈક કમિશનને જાણુ પડે.

૩૬૧. કમિશન બજાવવાના તથા પાછા મોકલવાના કાંઈક નિયમો કહેવા તેજ નીચે કહેલી કોર્ટોએ કોઈક કમિશનને જાણુ પડે;

(અ) જે કોર્ટો બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની હદની બહાર હોય, અને જે મલીકા માત્રાત્રમાના અથવા ગવર્નર જનરલ હન કૌન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી હોય તે, અથવા

(બ) બ્રિટિશ ઇન્ડિયા સિવાયના બ્રિટિશ રાજ્યના કોઈ બાગમાંની કોર્ટો, અથવા

(ક) જે તે વખતે મલીકા માત્રાત્રમાની સાથે દારૂનીમાં હોય તેવા કોઈ પરરાજ્યની કોર્ટો.

ખ.—સ્થાનિક તજવીજ કરવા સારું કમિશન.

સ્થાનિક તજવીજ કરવાનું કમિશન.

૩૬૨. કોઈ ફરિયાદમાં અથવા કામમાં તેટાની કોઈ બાબતની સલાહ કરવા સારું અથવા કોઈ મિલકતની બજાર કીમતકે કોઈ દરમ્યાનની ઉપજ કે નુકશાન કે વાર્ષિક ચોખ્ખો નફો નફી કરવા સારું સ્થાનિક તજવીજ કરવી કોર્ટને જરૂરની અથવા યોગ્ય લાગતી હોય, અને તે જગ્યા જાતે સુગમતાથી કરી શકતો ન હોય, તો પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા શખસ ઉપર કમિશન મોકલવાને કોર્ટ મુખ્યતિયાર છે. અને તેમાં એવું ફરમાવવું કે તમારે તે તજવીજ કરીને તેનો કોર્ટને રિપોર્ટ કરવો.

પરંતુ, આવું કમિશન કયા શખસોને આપવું એ વિશે સ્થાનિક સરકારે કંઈ નિયમ કરવા હોય ત્યારે તે નિયમો પરમાણે કોર્ટે ચાલવું પડશે.

ટીકા—૩૬૨. સ્થાનિક તપાસને માટે કમીશન કાઢવું કે નહીં તે કોર્ટની મુખ્યત્વારી ઉપર છે પોતાને કરવાનું કામ કોર્ટ બીજાને સોંપી શકે નહીં. હાક અને કબજા સંબંધી અને જગ્યાની હદ સંબંધીની મુદ્દાની ખરી વા. તોની તજવીજ કમીશનને સોંપી શકાય નહીં. તકરારી જગ્યાની સૃષ્ટિકૃત રચના કેવી છે તેની તજવીજ કરવાનું કામ તથા નકશામાં દરશાવેલી જે જમીન છે તે તકરારી જમીન છે કે નહીં તે ઉપર આવેલી બીજી આબે તપાસ નફી કરવાનું કામ તથા તજવીજ કરતાં ઉપયોગી અને મદદગાર થઈ પડે તેવું કામ કમીશનને સોંપી શકે. (૨૩ વી. રી. ૨૮૬).

૩૬૩. પોતાને જરૂર જણાય તેવી સ્થાનિક તપાસ કર્યા પછી તથા પોતે લીધેલો પુરાવો લખી લીધા પછી કમિશનરે તે પુરાવો તથા તેની સાથે પોતાનો લખેલો રિપોર્ટ પોતાની સહી કરીને કોરટમાં મોકલવો.

કમિશનરનો રિપોર્ટ તથા તેણે લીધેલો પુરાવો (પણ રિપોર્ટશિવાયનો પુરાવો નહીં) એ ફરિયાદમાં પુરાવો ગણાશે, તથા તે દફતરનો ભાગ ગણાશે. પરંતુ કમિશનરને સોંપેલી અથવા તેના રિપોર્ટમાં કહેલી કોઈ બાબત વિશે, અથવા તેની તજવીજ કરવાની રીત વિશે કોરટ અથવા કોરટની રજતથી ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર ખુલી કોરટમાં ખુદ કમિશનરની જગ્યાની લેવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—૩૬૩. પુરાવાના આકટની ૩૩મી કલમ પ્રમાણે તે કલમમાં કહેલું છે તે હકીકત ન હોય તો જુગ્યાનીઓ વીગેરે પુરાવામાં લેવાય નહીં આ કલમ પ્રમાણે તે હકીકત ન હોય તો પણ જુગ્યાનીઓ પુરાવામાં ગણી કમિશનરના રીપોર્ટ ઉપર કોરટે અભિપ્રાય આપવાનો છે.

અમુક સમયે કમિશનરની આગળ આવી હાજર થતો નથી તે કમિશનરના રીપોર્ટ વિરુદ્ધ વાંધો ન લઈ શકે તેમ નથી (૭ વી. રી. ૧૪૦) પણ જ્યારે પક્ષકારને કમિશનરની જુગ્યાની લેવાનો લાગુ હતો તે લાગુ ખોયો હોય તે પછી પાછળથી રીપોર્ટમાં વાંધો લીધો હોય તો તે રદ કર્યો તે બાજબી છે. (૧ વી. રી. ૨૫૪).

કુ.—હિસાબ તપાસવાનાં કમિશન.

૩૬૪. કોઈ ફરિયાદમાં હિસાબ તપાસવાની કે નફી કરવાની જરૂર હોય તો, પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા શખ્સને તે તપાસ અથવા નફી કરવાનું ફરમાવીને તેના ઉપર કમિશન મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૩૬૪. ૩૬૪મી કલમ પ્રમાણે હિસાબ તપાસવાને નીમેલા કમિશનરને આપવાની ફરિયાદી રકમ પક્ષકાર ન બરે અથવા બરવાની ના પાડે તો તે કારણથી દાવો કાઢી નાંખવાની કોરટને સત્તા નથી હિસાબ તપાસવાને સાર નીમાયલા કમિશનરને મિલેનતાણા બદલ આપવાની રકમ નફી હોવી જોઈએ અને તે દર મહીને આપવાની જોઈએ નહીં. ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ ૨૫૬.

હિસાબ તપાસવા સાર ક્યારે કમિશન કાઢવું હોય તે બાબતમાં ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા ૭૫૪મે પાને ફેસલો છે તે જુઓ.

૩૬૫. જરૂર જણાય તેવા કામના કાગળ તથા જરૂર જણાય તેવા તપશીલકાર હુકમો કોરટે કમિશનરને આપવા,

અને તપાસ કરવામાં કમિશનર જે કામ સલાયે તેજ માત્ર તેણે મોકલવું, કે તપાસને વાસ્તે તેને સોંપેલી બાબત ઉપર તેણે પોતાનો અભિપ્રાય પણ લખી મોકલવો, એ વિશે હુકમોમાં સ્પષ્ટરીતે જણાવવું.

કમિશનરે કામ કરવાની રીત.

રિપોર્ટ અને જગ્યાનીઓએ ફરિયાદમાં પુરાવો ગણાશે.

ખુદ કમિશનરની જગ્યાની લેવાની સહાય.

હિસાબ નફી કરવા તથા તપાસનું કમિશન.

કોર્ટે કમિશનરને જરૂરના હુકમો આપવા.

કમિશનરે આ
ગળ આણેલું કા
મ કોર્ટે પુરાવામાં
લેવું અથવા જ
સ્તી તપાસ કર
વાને ફરમાવવું.

કમિશનરે આગળ આણેલું કામ ફરિયાદમાં પુરાવામાં લેવાશે. પરંતુ
તે કામથી કોરટને નારાજ થવાનું કારણ હોય તો જરૂર હોય તેવી જાસ્તી
તપાસ કરવાનું કોર્ટે ફરમાવવું.

૬.—ભાગ પાડવાનાં કમિશન.

સરકારને મે-
હેસુલ ને ભરતી
હોય તેવી સ્થાવ
રમિલકતના ભા
ગ પાડવાનું ક-
મિશન.

૩૬૬. સરકારને મેહેસુલ ભરનારી ન હોય તેવી સ્થાવર મિલકતની
કોઈ ફરિયાદમાં ભાગ પાડવાની કોરટને જરૂર જણાય તો, તે મિલકતની
સાથે કયા કયા શખ્સો સંબંધ રાખે છે અને તેમાં તેમના શા શા હક્ક છે
એ નક્કી કર્યાપછી, તે હક્કપ્રમાણે ભાગ પાડવાસાથે પોતાને યોગ્ય જણાય
તે શખ્સો ઉપર કમિશન મોકલવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

કમિશનરે કા-
મ શી રીતે કર-
વું તે.

કમિશનરોએ મિલકત તપાસીને નક્કી કરવી, અને કમિશન કાઢવાના
હુકમમાં ફરમાવ્યા હોય તેટલા તે મિલકતના હિસ્સા પાડવા. અને તે હિ-
સ્સા પક્ષકારોને વેંચી આપવા, અને જે હિસ્સાની કિંમત જરૂર કરવા-
સાથે એક બીજાને અપવાની રકમ ઠરાવવાનો સદરહુ હુકમમાં અખત્યાર
આપ્યો હોય તો તેમ કરવાને તે મુખ્યત્વાર છે.

પછી કમિશનરોએ રિપોર્ટ તૈયાર કરીને તે ઉપર શહી કરવી, અ-
થવા (તે એક મત ન થઈ શકે તો) જુદા જુદા રિપોર્ટ કરવા. તેમાં દરેક
પક્ષકારનો હિસ્સો ઠરાવવો અને દરેક હિસ્સો (જો સદરહુ હુકમમાં તે રીતે
ફરમાવ્યું હોય તો) માપણી તથા અતુઃસીમાથી ઓળખાવવો. તે રિપોર્ટ
અથવા રિપોર્ટો કમિશનની સાથે જોડીને કોરટને મોકલવા. અને તે રિ-
પોર્ટ અથવા રિપોર્ટો વિશે પક્ષકારો ને કંઈ હરકત લે તે સાંભળ્યા પછી
કોર્ટે તે રદ કરી નવું કમિશન નીમવું, અથવા (કમિશનરો પોતાના રિપોર્ટ-
માં એકમત થતા હોય તો) તે પ્રમાણે હુકમનામું કરવું.

ટીકા—૩૬૬. મીલકતની વહેંચણીના દાવામાં સખારડીનેટ જાતે
વેંચણી કરી આપવા સાથે અમીનને નામ્યો. અમીને રીપોર્ટ કર્યા અને
ગુણદોષ ઉપર પ્રતિવાદીએ તે રીપોર્ટ વીરુદ્ધમાં ધાલી લીધો પણ છેવટ પ્રો-
સીડીંગ પ્રતિવાદીએ કબુલ કર્યાથી તે રીપોર્ટ મંજૂર કરવામાં આવ્યો ડીમ્લી-
ફ્ટ કોરટને અપીલ કરતાં પ્રતિવાદીએ એવી તકરાર ઉઠાવી કે અમીનની
નીમાણુક ગેરકાયદે છે તેમાં એમ કહ્યું કે આટલે દરજે રીપોર્ટ કબુલ કર્યા
પછી હવે પ્રતિવાદી વાંધો ઉઠાવી શકતો નથી પોન્ટીફિક જસ્ટીસનો એમ
મત છે કે વહેંચણીના દાવામાં કોર્ટે ૩૬૬મી કલમ પ્રમાણે પોતાને યોગ્ય
ભાગે તેવા કમીશનર વહેંચણી કરી આપવા સાથે નિમવાને સાથ મુખ્યત્વાર
છે કલમમાં “કમીશનરો” છે પણ વેચાણ કરવા સાથે એકથી વધારે ક-

મીશનરો નિમવાની જરૂર નથી કેમકે જનરલે કલોત્રીમ આક્ટને અન્વયે કમીશનરો બહુ વચનમાં છે તે શબ્દ એક વચનમાં વાંચી શકાય ઇત્યાદી ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૧૮.

ઈ.—સામાન્ય ઠરાવ.

૩૬૭. જે પક્ષકારની અરજ ઉપરથી અથવા જેના લાભને માટે કમિશન કાઢવું હોય તેણે કમિશનના અરચન વાસ્તે કોરટને વાજબી લાગે તે (જે કોઈ હોય તો) રકમ કોરટ નીચે તે વખતની અંદર કોરટમાં બરવી, એવા આ બાબ પ્રમાણે કોઈ કમિશન કાઢ્યા પહેલાં હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

કમિશનનું અરચ્ય કોરટમાં બરવું.

૩૬૮. કમિશનર નીમવાના હુકમમાં બીજી રીતે કરમાવ્યું ન હોય તો આ બાબ પ્રમાણે નીમલો કોઈ કમિશનર નીચે પ્રમાણે કરવાને મુખત્યાર છે, એટલે:—

કમિશનરોના અખત્યાર.

(અ) પક્ષકારોની પોતાની, તથા તેઓ અથવા તેઓમાનો કોઈ જે સાક્ષીને હાજર કરે તેની, તથા પોતાને સોંપેલી બાબતમાં જે કોઈ બીજા શખસને બોલાવીને તેની શહેદી લેવી કમિશનરની નજરમાં યોગ્ય જણાય તે શખસની શહેદી લેવાને:

(બ) તજવીજ કરવાની બાબતને લાગુ પડે તેવા દસ્તાવેજો અને બીજી વસ્તુઓ મગાવીને તપાસવાને:

(ક) હુકમમાં કહેલી કોઈ જમીન અથવા ઇમારતમાં કોઈ પણ વાજબી વખતે દાખલ થવાને.

૩૬૯. સાક્ષીઓને સમન કાઢવા બાબત, તેમના હાજર રહેવા બાબત, તેમની જગ્યાની બાબત તથા તેમના બધા બાબત, અને તેમને શિક્ષા કરવા બાબત આ કાયદામાં જે ઠરાવો છે તે, આ બાબ પ્રમાણે શહેદી આપવાનું અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરવાનું જે સખસોને કહ્યું હોય તેમને લાગુ પડશે. પછી જે કમિશનની બજાવણીમાં તેમને એ રીતે કહ્યું હોય તે કમિશન બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની હદની અંદરની કે તે હદની બહારની કોઈ કોરટે કાઢ્યું હોય તેની ચિંતા નહીં.

કમિશનરની રૂબરૂ સાક્ષીઓએ હાજર રહેવા વિશે, જગ્યાની આપવા વિશે તથા તેમને શિક્ષા કરવા વિશે.

આ કલમના કારણે સારૂ કમિશનર એ દિવાની વ્યાયાધિકારની કોરટ ગણવામાં આવશે.

૪૦૦. આ બાબ પ્રમાણે કમિશન કાઢવામાં આવે ત્યારે કોરટે કરમાવવું કે પક્ષકારોએ પોતે અથવા પોત પોતાના મુખત્યારો કે ખીડરોની મારફતે કમિશનરની રૂબરૂ હાજર થવું.

કમિશનરની રૂબરૂ હાજર થવાને કોરટે પક્ષકારોને ફરમાવવું. એકતરફી કામ ચલાવવાનું.

પક્ષકારો તે પ્રમાણે હાજર ન થાય તો કમિશનર એકતરફી કામ ચલાવે.

ભાગ ૩ જો.

આસ પ્રસંગની ફરિયાદો વિશે.

બાબ ૨૬ મો.

નાદારોની ફરિયાદો.

નાદારોમાં ફરિયાદો આપી શકાય.

૪૦૧. નીચેના નિયમોને અનુસરીને નાદારોમાં કોઈ ફરિયાદ આપી શકાય.

ખુલાસો:—આવી ફરિયાદ કરવામાં ફરિયાદ અરજીને વારંતે કાયદામાં ઠરાવેલી ફી ભરવા જોઈએ કોઈ સમ્પત્તિ પાસે પુરતાં સાધન ન હોય અથવા, જ્યાં તેવી ફી ન ઠરાવી હોય ત્યાં, ફરિયાદના વિષય તથા તેનાં જરૂરીયાત પેહરવાનાં વસ્તુશિવાય તેની માલકીની સો રૂપીયાની મિલકત ન હોય, ત્યારે તે સમ્પત્તિ ફરિયાદ કરવાને નાદાર કહેવાય.

ટીકા—૪૦૧. ઇષ્ટમિત્ર જે નાદાર હોય તો તેપણ નાદારી રીતે દાવો દાખલ કરી શકે. પણ જે ઇષ્ટમિત્ર નાદાર ન હોય તો નાદારોમાં તેનાથી દાવો લાવી શકાય નહીં. (૧૨ એ. લો. રી. ૩૭૩) નાદારોમાં દાવાનો ખચાવ કરવા બાબતના આ કાયદામાં કોઈ ઠરાવ નથી. વાદીને આ હક છે. તેનું કારણ દાવાનો રજાંપ દાવા દાખલ કરતી વખતે ન ભરવો પડે તેજી પ્રતિવાદીને એવા રજાંપ ભરવાની જરૂર નથી.

રીત મુજબ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો; પ્રતિવાદીએ પોતાની હકીકત આપી અને એક પ્રતિવાદીની માંદગીના સમ્પત્તિ સુણાવણી મુલતવી રહી. પછીથી વાદીએ નાદાર તરીકે દાવો આગળ ચલાવવાની પરવાનગી માગી. તેમાં એમ વાંચે લેવામાં આવ્યો એ પ્રમાણે કરી શકાય નહીં. તેમાં આ દાવો નવો દાવો નાદાર તરીકે લાવવાની પરવાનગી સહીત પાછો એવો લેવો જોઈએ. પોન્ટીફેક્સ જર્સીસનો એવો મત થયો કે દાવો આગળ ચલાવવા દેવો કેમકે નાદારોમાં દાવા લાવવાની પરવાનગી આપવાની ફેરફાર મુખ્યત્વે છે તેમાં તેવો દાવો આગળ ચલાવવાની પરવાનગી આપવાની સત્તાનો સમાવેશ થાય છે. ૬. લો. રી. ૨ કલકત્તા ૧૩૦.

નાદારોમાં દાવો દાખલ કરવાની પરવાનગીની અરજી આપી હોય તો તે તારીખથી તે દાવો દાખલ કર્યો એમ ગણાશે. પણ જે તારીખે તે અરજી મંજૂર કરી તે ઉપર નંબર ચઢાવી તે અરજી રજીસ્ટર કરી તે તારીખથી નહીં. મુદત ગણવામાં પેહેલી કહેલી તારીખ ગણવી જોઈએ. ૪ મુ. હા. રી. ૩૬.

સગીર નાદાર તરીકે તેનો ઇષ્ટમિત્ર દાવો દાખલ કર્યો. ઇષ્ટમિત્ર પણ નાદાર જ હતો. તેમાં એમ કહ્યું કે દાવો નિષ્ફળ જાય તે કારણથી ઇષ્ટમિત્ર ઉપર અરજ ચઢાવવું જોઈએ નહીં. (૨૫ વી. રી. ૩૧૬).

પોતે નાદાર છે એટલુંજ નહીં પણ હજીમિત પણ નાદાર છે અને હજીમિત તરીકે કામ કરવા બંને કોઈ પૈસાવાળો સખસ મળતો નથી એવા પુરાવા આપે નહીં ત્યાંથી કોઈ સગીરને નાદારીમાં દાવો દાખલ કરવાની પરવાનગી ન આપવી એવા જે ઇંગ્લેન્ડ કાયદાનો નીયમ છે તે નીયમ દીવાની કાયદામાં છે નહીં અને તેના વિધાનોમાંથી અનુમાને કરી કાઢી શકાતો પણ નથી. ઈ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૩.

૪૦૨. નાત બહાર કાઢ્યા બાબત, આખર લીધા (લેખલ) બાબત આજ અદાલત બાબત, ગાજ દીધા બાબત, અથવા હુમલો કર્યા બાબત નુકશાનનો બદલો મળવા સાર નાદારીમાં કોઈ ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

૪૦૩. નાદાર તરીકે ફરિયાદ કરવાની પરવાનગીની અરજ લખેલી કરવી. અને ફરિયાદ અરજીઓમાં કલમ ૫૦ પ્રમાણે જે વિગતો લખવાની કહીછે તે તેમાં લખવી. અરજદારની સ્થાવર અથવા નંગમ જે કંઈ મિલકત હોય તેનું, તેની આશરે કીમત સુધાંતનું એક પત્રક તેની સાથે જોડવું, અને ફરિયાદ અરજી ઉપર સહી કરવા વિશે તથા તેના સાચાપણાના એકરાર કરવા વિશે પાછળ જે રીત કહીછે તે રીતે તે ઉપર સહી તથા સાચાપણાના એકરાર કરવા.

૪૦૪. કલમ ૩૬ માં ગને તેમ કહેલું હોય તે છતાં એ, અરજદારે પોતે જાતે કોરટને અરજ આપવી. પરંતુ કલમ ૬૪૦ અથવા ૬૪૧ પ્રમાણે કોરટમાં હાજર થવાની તેને માફી મળી હોય તો, તે અરજ બાબત બધા અગત્યના સવાલોના જવાબ દેઈ શકે તેવા યોગ્યરીતે અખત્યાર મળેલા મુખત્યાર તે અરજ આપી શકે. અને જે ધણીનો તે મુખત્યાર હોય તે ધણી જાતે હાજર થયો હોત ત્યારે તે ધણીની જે રીતે જાણની લેઈ શકાય તે રીતે તે મુખત્યારની જાણની લેવાય.

ટીકા—૪૦૧. કોરટમાં હાજર થવાની નાદારને માફી હોય તોપણ તેણે અરજી જાતે પોતે આપવી જોઈએ તે અવશ્ય છે. ૪ મુ. હા. રી. ૬૧.

જ્યારે નાદારને કલમ ૬૪૦ અને ૬૪૧ મુજબ કોરટમાં હાજર થવાની માફી હોય અને યોગ્ય અધિકાર મળેલા એજન્ટ અરજી આપી હોય તો તે એજન્ટ પણ નાદારજી જોઈએ એવી કાંઈ જરૂર નથી. ૩ વી. રી. ૨૦

પણ આવા એજન્ટ વકીલ હોઈ શકે. ૧૫ વી. રી. ૧૬૮. અને આવા વકીલ ખાસ મુખત્યારનામું આપવું જોઈએ સાધારણ વકીલાતનામું ચાલે નહીં. ૨૧ વી. રી. ૩૦૮.

૪૦૫. કલમ ૪૦૩ અને ૪૦૪ માં કહેલા પ્રમાણે અરજ તૈયાર કરી ન હોય અથવા આપી ન હોય તો કોરટે તે ના મંજૂર કરવી.

૪૦૬. અરજ રીતસર લખીને બરાબર રીતે આપી હોય ત્યારે પોતાને યોગ્યલાગે તો, દાવાના ગુણદોષ વિશે તથા અરજદારની મીલકત

કઈ ફરિયાદો વિશે અપવાદ છે તે.

અરજ લખી કરી.

અરજમાં લખવાનો મંજૂર.

અરજ આપવાનું.

અરજ નામ-જુર કરવાનું.

અરજદારની જાણની.

બીજી અરજદારની અથવા અરજદારને મુખ્યત્વાર મારફતે હાજર થવાને રજા આપી હોય ત્યારે, —તેના મુખ્યત્વારની જગ્યાની લેવાને જડજ મુખ્યત્વાર છે.

જો મુખ્યત્વારે અરજ આપી હોય તો, કમિશનથી અરજદારની જગ્યાની લેવાનું કોર્ટ કરેલાવે.

અરજ નામ જુર કરવાનું.

મુખ્યત્વારે અરજ આપી હોય ત્યારે, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, આ કાયદાના ઠરાવ પ્રમાણે ગેરહાજર હોય તેવા સાક્ષીની જગ્યાની જે રીતે લેવાય છે તે રીતે, કમિશન મારફત અરજદારની જગ્યાની લેવી, એમ હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૦૭. કોર્ટને એવું માલમ પડે કે:—

(અ) અરજદાર નાદાર નથી, અથવા

(ખ) અરજ આપ્યા પહેલાંના લાગલાજ એ માસની અંદર અરજદારે દગાગાજીથી અથવા આ બાબનો કાયદો મેળવવાના વિચારથી કંઈ મિલકત આપી કે વેચી દીધી છે, અથવા

(ક) અરજદારે લખેલી બાબતો ઉપરથી તેનો તે કોર્ટમાં ફરિયાદ કરવાનો હક્ક જણાતો નથી, અથવા

(૬) કરેલા ધોરેલી ફરિયાદના વિષયના સંબંધમાં તેણે કોઈ એવા કરાર કર્યા છે કે તેથી તે વિષયમાં બીજા કોઈ શખસનું કંઈ લાગતું વળગતું થાય છે,

તો કોર્ટે તે અરજ નામંજુર કરવી.

ટીકા—૪૦૭. આ કલમ પ્રમાણે અરજદાર અગર તેના એજન્ટની જુગ્યાની લેવાની છે. અરજદારના સાક્ષીઓની લેવાની નથી. ૨૫ વી. રી. ૭૪

આ કલમ પ્રમાણે અરજ ના મંજુર કરવામાં આવી હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી. ૨૪ વી. રી. ૧૨.

અરજદારની નાદારીનો પુરાવો લેવા સાથે ઠરાવેલા દિવસની નોટીસ.

૪૦૮. કલમ ૪૦૭ માં કહેલા કોઈ સમ્બંધથી અરજ નામંજુર કરવાનું કંઈ કારણ કોર્ટને જણાય નહિ તો, પોતાની નાદારી શખિત કરવામાં અરજદાર જે પુરાવો આપે તે લેવાને તથા તેની ગેરશખિતીમાં જે પુરાવો આપવામાં આવે તે સાંભળવાને કોર્ટે એક દિવસ ઠરાવવો. (તે દિવસ બાબતની ઓછામાં ઓછા દસ દિવસ પહેલાં સામા પક્ષકારને તથા સરકારી પ્લીડરને નોટીસ આપવી).

સુનાવણી વખતે કામ ચલાવવાની રીત.

૪૦૯. તે પ્રમાણે ઠરાવેલ દિવસે અથવા ત્યાર પછી અનુક્રુણ પડે તેમ જલદી લેમાંથી ગમે તે પક્ષકારે હાજર કરેલા (જો કોઈ હોય તો) સાક્ષી કોર્ટે તપાસવા. અને અરજદારની અથવા તેના મુખ્યત્વારની હાજર—તપાસણી કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને તેમની શહીદીના મતલબનું એક ટીપણ કોર્ટે જરૂર.

આ ઠેકાણે ઠરાવ્યા પ્રમાણે કોર્ટે લીધેલો (કોઈ હોય તો) પુરાવો તથા અરજ વાંચવાથીજ કલમ ૪૦૭ માં કહેલી કોઈ હરકતો અરજદારને લાગેછે કે નહિ એ વિશે પક્ષકારો જે દલીલો કહે તે કોર્ટે સાંભળવી.

પછી અરજદારની નાદાર તરીકે ફરિયાદ કરવાની અરજ કોર્ટે મંજૂર રાખવી કે મંજૂર કરવાને ના પાડવી.

ટીકા—૪૦૬. જડને પોતેજ જુગ્યાનીઓ લેવી નોંધાવે. ૧ મું. ૧૦૨ ૪૦૭ મી કલમમાં જે જે બાબત કહેલી છે તે બધીના સંબંધમાં તજવીજ થવી નોંધાવે. ફક્ત નાદારીની બાબતનાજ સવાલ હોવા નોંધાવે એમ નહી. ૧૪ વી. રી. ૨૮૧

નાદારીની અરજ ના મંજૂર કર્યા પછી તેની ફરી તજવીજમાં કોર્ટે ક્યા સુધીમાં લેઈ શકેછે તે વાત શકે બરેલી છે. ૧૧ વી. રી. ૨૨ પણ ૭ વી. રી. ૪૮૧ પાને જુઓ.

સન ૧૮૭૭ના ૧૦ મા આક્ટની કલમ ૪૦૬ પ્રમાણે નાદારીમાં દાવો ચલાવવાની પરવાનગી ન આપવાનો હુકમ થયો હોય તો કલમ ૧૩૮ પ્રમાણે તેની ફરી તજવીજ થઈ શકેછે. કલમ ૪૧૩ માં જે લખેલુંછે તેથી જે શખસના વિરુદ્ધ દાવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હોય તેને ફરી તજવીજ કરવાની અરજ આપવાનો હક છે તેના હકને બાંધ આવતો નથી. ફરી તજવીજમાં અરજદારે હુકમની નકલ અને હરકતનું ટીપણ દાખલ કરવું નોંધાવે. ઈ. લો. રી. ૪ મુંબઈ ૪૧૪

૪૧૦. અરજ મંજૂર કરવામાં આવે તો તેના ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી, અને ફરિયાદમાં તે ફરિયાદ અરજી તરીકે ગણવી. અને પ મા બાબત પ્રમાણે માંડેલી ફરિયાદ તરીકે બધી રીતે તે ફરિયાદનું કામ આગળ ચાલશે. પરંતુ કોઈ અરજીબાબત, કે વકીલની નેમણ્યુક બાબત કે ફરિયાદને લગતા બીજા કામ બાબત (પ્રોસેસ બબ્બવાને જે ફી આપવી પડે તે શિવાય) કંઈ કોર્ટ ફી વાદીને આપવી પડશે નહિ.

ટીકા—૪૧૦. નાદાર તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજી નો મંજૂર કરવામાં આવે તો તે દાવાની અરજી ગણાશે અને જે દાહાડે તે અરજી આપી તે દાહાડો દીવાની અરજી દાખલ કર્યાની તારીખ ગણાશે (સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૧૫ કલમ ૪.)

પણ જ્યારે નાદાર તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજી ઉપર નંબર નાંખી તેને રજીસ્ટર કરા; તે રજીસ્ટર કરવાનું કારણ અરજ નાદાર માલુમ પડ્યો એ નહી હવું. પણ તેણે નાદાર તરીકે દાવો કરવાનો હક હોડી દીધો અને યોગ્ય સ્ટાંપ કાર્ટમાં ભર્યો તે કારણ હવું. આમ હોય તો જે તારીખે સ્ટાંપ ભર્યો તે તારીખ ફરિયાદ અરજી રજુ કર્યાની અને દાવો દાખલ કર્યાની તારીખ ગણાશે. નાદારી અરજી દાખલ કરી તે તારીખ નહી ગણાય. ઈ. લો. રી. ૧ અલાબા ૨૩૦

જો અરજ મંજૂર કરવામાં આવે તો શી રીતે કરવું.

પ્રોસેસ ફી અગર સાક્ષીઓને ઓરાફીના પૈસા ન આપવાની અગર જે તે ખીટીસ ઇંડીયાની બહાર રહેતો હોય તો જનમીન ન આપવાની અગર પુરાવામાં જે દસ્તાવેજો તે દાખલ કરે તેના ઉપર ફી ન આપવાની તેને છુટ નથી.

નાદાર જીતે
ત્યારે ખરચ.

કોર્ટ ફી વસુ
લ કરવાનું.

૪૧૧. ફરિયાદમાં વાદી જીતે તો, નાદાર તરફે ફરિયાદ કરવા ન દીધી હોત ત્યારે તેને કોર્ટની કોર્ટ ફી ભરવી પડત તેનો કોર્ટે હિસાબ ગણુવો. અને તે રકમ દાવાના વિષય ઉપરનો પહેલો ખાતો ગણુશે. અને હુકમનામામાં જે પક્ષકારને તેરકમ આપવાનું કરમાવ્યું હશે તેની પાસેથી પણ, ફરિયાદનો ખરચ આ આકટપ્રમાણે જે રીતે વસુલ કરવામાં આવે તે રીતે, સરકાર વસુલ કરશે.

ટીકા—૪૧૧. અરજી સંબંધી મુદતના કાયદાના જે ફરાવ છે તે સરકારને પણ લાગુ પડે છે. અને તેથી હુકમનામામાં કોર્ટ ફી આપવાનો જેને હુકમ થયો હોય તેની પાસેથી તે રકમ વસુલ કરવાને ૪૧૧ મી કલમ પ્રમાણે સરકારે કરેલી અરજીને સન ૧૮૭૭ ના મુદતના આકટની કલમ ૧૭૮ લાગુ પડે છે. ઈ. લો. રી. ૪ મદ્રાસ ૧૫૫.

નાદાર હારે ત્યા
રે કેમ કરવું.

૪૧૨. વાદી ફરિયાદમાં હારે અથવા તે નાદાર નથી એમ હારે અથવા ૯૭ મી કે ૯૮ મી કલમ પ્રમાણે ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે તો, નાદાર તરફે ફરિયાદ કરવાની રજા ન મળી હોત ત્યારે જે કોર્ટ ફી વાદીને ભરવી પડત તે ભરવાને સાર, વાદીને અથવા કલમ ૩૨ પ્રમાણે ફરિયાદમાં સહવાદી કર્યો હોય તેને કોર્ટે હુકમ કરવો;

અને, ફરિયાદ નજીવી હતી અથવા હેરાન હેરાન કરવાસાહે કરેલી હતી એમ કોર્ટને માલમ પડે તો, વાદીને સો રૂપીયાસુધીના દંડની, અથવા એક મહિનાની મુદતસુધીની કેદની, અથવા તે બંનેની શિક્ષા કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

અરજદારને
નાદારીમાં ફરિયા
દ કરવાની રજા
આપવાની ના પા
ડી હોય તો પછી
ખીજી તેવી અ-
રજ માલશે નહીં.

૪૧૩. અરજદારને નાદારતરફે ફરિયાદ કરવાની રજા ન આપવાનો હુકમ ૪૦૬ મી કલમ પ્રમાણે કર્યો હોય તો, ત્યારપછી ફરિયાદ કરવાના તેના તેજ હક્ક ઉપરથી તેવી જાતની ફરી અરજી તેનાથી થશે નહીં. પરંતુ, નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની રજા મળવાસાહે તેણે જે અરજ કરી હોય તેની સામે થવામાં સરકારને ખરચ થયું હોય (તો) તે, એ અરજદાર પ્રથમ આપે તો તેને તેજ હક્કથી હમેશની રીતે ફરિયાદ કરવાને છુટ મળશે.

ટીકા—૪૧૩. આદરજી એદલજી વી. માણેકજી એદલજીનો કેસ ઈ. લો. રી. ૪ મુંબઈ ૪૧૪ માં છે. તે જુઓ.

૪૧૪. પ્રતિવાદીની અથવા સરકારી પ્લીડરની અરજ ઉપરથી, તે ખામતની એક અઠવાડીયાની લખેલી નોટીસ વાદીને આપીને, નીચે લખેલે પ્રસંગે, વાદી નાદાર નથી એવા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે: તે પ્રસંગ એ કે—

વાદી નાદાર નથી એવું ક્યારે હરાવવું.

- (અ) ફરિયાદ ચાલતાં તેની વર્તણૂક અધિકૃત અથવા સંતાપકારક છે એવા તેના ઉપર દોષ આવે તો;
- (બ) નાદાર તરીકે તેણે ફરિયાદ ચાલુ ન રાખવી જાણ્યે એવાં સાધન તેની પાસે છે એમ જણાય તો, અથવા
- (ક) ફરિયાદના વિષયના સંબંધમાં તેણે કોઈ એવા કરાર કર્યો છે કે તેથી તે વિષયમાં બીજા કોઈ શખસનું કંઈ લાગતું વળગતું થયું છે તો.

૪૧૫. નાદારીમાં ફરિયાદ કરવાની રજીને વારૂંતે કરેલી અરજનું અને નાદારીની તપાસનું ખરચ તે ફરિયાદનું ખરચ ગણાયે.

ખરચ.

ખાખ ૨૭ મો.

સરકાર અથવા સરકારી અમલદારો કરે તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો વિશે.

૪૧૬. સરકારની તરફે કરવાની ફરિયાદો હિંદુસ્તાનના સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલના નામથી કરવી, અને સરકાર ઉપરની ફરિયાદો હિંદુસ્તાનના સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલ ઉપર કરવી.

સ્ટેટ સેક્રેટરી ઇન કોન્સિલે અથવા તેમના ઉપર કરવાની ફરિયાદો.

ટીકા—૪૧૬. સન ૧૮૭૭ ના આક્ટ ૧ની કલમ ૬ પ્રમાણે હકની સાખીતી શીવાય સ્થાવર મીલકતનો કબજો સરકારે કર્યો હોય તો સરકાર ઉપર દાવો ચાલે નહીં.

કોઈ નોકરને ગેરબાજબી રીતે કાઢી મુકવામાં આવ્યો હોય તો નુકશાનનો દાવો સરકાર વિરૂધ્ધ ચાલી શકે છે. ૭ બે. લો. રી. ૬૮૮

પબ્લીક ફેરી માણુએ લીધી હોય તે કારણથી નુકશાન થયું હોય તેને સાથે સરકાર સામે દાવો ચાલી શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૧૯૧

પબ્લીક વર્કસખાતાના અધિકારીએ પોતાની સત્તા ઉપરાંત જે કાંઈ કરાર કરેલા હોય તે સરકારને બંધનકારક નથી. ૧૭ વી. રી. ૪૬૭

સરકારની બજાદની આડીમાં લઈ જતાં ગફલતથી માલને નુકશાન થયું હતું તે કામમાં શેક્ટરી ઓફ સ્ટેટને જવાબદાર ગણવામાં આવ્યા હતા. ૩ અલાબાદ. ૧૯૫

સરકારની વ
તી કામ કરવાનો
અખત્યાર મળે
લા શખસો.

ગ્રેટ સેક્રેટરી
હન કોન્સિલે કર
વાની ફરિયાદમાં
ફરિયાદઅરજી.

પ્રોસેસ લેવા
સાથ સરકારનો
મુખત્યાર.

ગ્રેટ સેક્રેટરી
હન કોન્સિલે હા
જરે થઈને જ-
વાળા આપવાનું.

૪૧૩. કોઈ ન્યાયના કામખાખત સરકારની વતી કામ કરવાને જો-
મને નોકરીને લીધે અથવા બીજી રીતે અખત્યાર મળ્યો હોય તેવા શ-
ખસો, કબૂલ કરેલા મુખત્યારો ગણાશે; અને સરકારની વતી આ કાય-
દાપ્રમાણે હાજર થવાનું, કામ કરવાનું અને અરજી કરવાની તે તેઓ
કરશે.

૪૧૪. હિંદુસ્તાનના ગ્રેટ સેક્રેટરી હન કોન્સિલે કરવાની ફરિયાદ-
માં, વાદીનું નામ, વર્ણન અને રહેવાનું ઠેકાણું ફરિયાદઅરજીમાં ધાલ-
વાને બદલે 'હિંદુસ્તાનના ગ્રેટ સેક્રેટરી હન કોન્સિલ' એ શબ્દ લખ્યા
એટલે બસ થશે.

૪૧૫. કોઈ કોર્ટનો સરકારી પ્લીડર તે કોર્ટમાંથી સદરહુ ગ્રેટ સે-
ક્રેટરી હન કોન્સિલ ઉપર નિકળેલી પ્રોસેસ લેવાસાથ, સરકારનો મુખત્યાર
ગણાશે.

૪૧૬. સદરહુ ગ્રેટ સેક્રેટરી હન કોન્સિલને ફરિયાદઅરજીનો જ-
વાબ દેવાસાથ કોર્ટે દિવસ હરાવવો તેમાં, યોગ્ય અમલદારોની મારફતે
સરકારને જરૂરનું લખાણ કરવાસાથ તથા તે ગ્રેટ સેક્રેટરી હન કોન્સિલ-
ની અથવા સરકારની વતી હાજર થઈને જવાબ દેવાસાથ સરકારી પ્લી-
ડર ઉપર લખાઈ આવવાને જોઈએ તેટલી વાજબી મુદત આપવી, અને
કોર્ટની નજરમાં આવે તો તે મુદત વધારવાને તે મુખત્યાર છે.

ટીકા—૪૧૭. કલેક્ટરે અમુક શખસનું નામ કબજેદાર તરીકે દાખલ
કર્યું હોય તેથી કલેક્ટરના આણ કોઈ પણ દાવાનું કારણ ઉત્પન્ન થયું
નથી તથાપી કલેક્ટરનાં કત્યથી કાયદેસરે નુકશાન થવાનું ઉઘાડું બાજ-
બી કારણ હોય તો—એટલે કે બાણે વલનના રજીસ્ટરમાં એકનું નામ
દાખલ કરી બીજા શખસનું તદ્દન દુર કર્યું હોય અથવા કલેક્ટરનાં કત્ય-
થી કોઈ પણ માણસના હકને નુકશાન થવાનો સંભવ હોય તો દાવામાં
કલેક્ટરને પક્ષકારમાં સામીલ કરવા તે અયોગ્ય નથી.

એક દાવો કલેક્ટર અને બીજા શખસ ઉપર કરવામાં આવ્યો. કલે-
ક્ટરે સાહિબ અપીલ કરતો નથી. દાવો દાખલ કરવો કે નહીં તે પ્રશ્ન બે
જજમેંટમાંના દરેક પક્ષકારને સામાન્ય છે તેથી સામાન્યજો એમ તકરાર
ઉઠાવી શકે દાવામાં કલેક્ટરના વિરુદ્ધ કોઈ પણ દાવાનું કારણ જણાવું
નથી અને તેથી ડીસ્મીસ કોર્ટને હકુમત નથી. ૧૦ મું. હા. રી. ૧૯૪

કલેક્ટરે એક બાગદારનું નામ રજીસ્ટરમાં રૂથાવર મીલકતના માલિક
અગર કબજેદાર તરીકે દાખલ કર્યું હોય તેથી કલેક્ટર વિરુદ્ધ દાવાનું
કારણ ઉત્પન્ન થતું નથી. કેમકે કલેક્ટરની જુકો રેવન્યુના કામ સાથે રાખ-
વામાં આવે છે. પણ હક સાબીત કરવા સાથે રાખવામાં આવતી નથી.
પણ જો કલેક્ટર વાદીને બાગદારનો અગર નફામાંનો પોતાનો બાગ દેવા

નહી એવી અગર બીજા કોઈ પક્ષકારનો ભાગ તેને આપવો નહી એવી મનાઈ કરે તો કલેક્ટર વિરૂદ્ધ દાવા ચાલી શકે. ૧૦ મું. હા. રી. ૧૯૨.

૪૨૧. ફરિયાદસંબંધી જરૂરીઆત સલાહના જવાબ દેઈ શકે એવા શખસ કોઈ કામમાં સદરહુ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલ તરફથી સરકારી પ્લીડરની સાથે આવ્યો ન હોય તો, તે શખસને હાજર રહેવાનું ફરમાવવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૨૨. સરકારી અમલદાર પ્રતિવાદી હોય, અને જે આફિસમાં તે નોકર હોય તે આફિસના મુખ્ય અમલદારને તે સમનની એક નકલ પ્રતિવાદીને પોંચાડવાસાથે મોકલવાથી ઘણી અનુકૂળતાથી સમન પોંચશે એમ કોરટને જણાય તો, તે રીતે પોંચાડવાસાથે સમનની એક નકલ તે અમલદારને મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૨૩. સમન મળ્યાપછી સરકારી અમલદારની નજરમાં એમ આવે કે, ફરિયાદઅરજીનો જવાબ આપતા અગાઉ મારે સરકારમાં લખાણ કરવું જોઈએ, તો તે પ્રમાણે સરકારને લખવાને તથા યોગ્ય અમલદારોની મારફતે હુકમ થઈ આવવાને જેટલી મુદત જરૂર હોય તેટલી સમનમાં દરાવેલી મુદત વધારી આપવાસાથે કોરટને અરજ કરવાને તે મુખત્યાર છે.

અને એવી અરજ કરવામાં આવે ત્યારે કોરટની નજરમાં જરૂર જણાય તેટલી મુદત વધારી આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

૪૨૪. સદરહુ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલ ઉપર અથવા કોઈ સરકારી અમલદાર ઉપર તેણે પોતાના હોદાની રૂઢિએ કંઈ કૃત્ય કર્યું હોય તે સંબંધી લખેલી નોટીસ આપ્યાપછી લાગલા બે માસ વીતે ત્યાંસુધી ફરિયાદ માંડી શકાશે નહીં. તે નોટીસમાં દાવાનું કારણ તથા વાદી યવા ધારતો હોય તેનું નામ અને રહેવાનું ઠેકાણું જણાવવું. અને તે નોટીસ આપવાની તે, જે સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલ ઉપરની હોય તો સ્થાનિક સરકારના સેક્રેટરીને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં મુકી આપવી, કે તે ડિસ્ટ્રિક્ટના કલેક્ટરને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં મુકી આવવી; અને જે તે સરકારી અમલદાર ઉપરની હોય તો જે અમલદારને સ્વાધીન કરવી અથવા તેની આફિસમાં મુકી આવવી; અને તેવી નોટીસ સદરહુ પ્રમાણે સ્વાધીન કરી છે અથવા મુકેલી છે એમ જરૂર ફરિયાદઅરજીમાં લખવો જોઈએ.

સરકાર ઉપરની ફરિયાદ સંબંધી સલાહના જવાબ દેઈ શકે એવા શખસોને હાજર રાખવાનું.

સરકારી અમલદારને પ્રોસેસ પોંચાડવાનું.

અમલદાર સરકારમાં લખાણ કરી શકે એટલા માટે મુદત વધારવાનું.

સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૉન્સિલ ઉપર અથવા સરકારી અમલદાર ઉપર ફરિયાદ કરતાં પહેલાં કરવાની નોટીસ.

ટીકા—૪૨૪. અયોગ્ય પુરાવાની મીલકતના સંબંધમાં કોઈ ઓફિસના ઓફિસ તરીકે સને ૧૮૭૩ના ૧૯મા આક્ટની કલમ ૨૦૪ પ્રમાણે કામ કરતો

હોય ત્યારે તે સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૨ અને ૪૨૪ મુજબ સરકારી અધિકારી ગણાય. અને તેથી ૪૨૪મી કલમ પ્રમાણે તેને નોટીસ આપવી જોઈએ. ઇ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૨૦.

આવા દાવા-
માં પકડવાનું.

જવાબ કર-
વાનું સરકાર મા-
થે જો તો અરજ
કરવાની તે.

આવી અર-
જ ન થાય ત્યારે
શી રીતે કરવું.

ફક્ત પહેલાં
પ્રતિવાદીને પક-
ડી શકાય નહીં.

સરકારી અ-
મલદારોને જાતે
હાજર થવાની
માફી.

સરકાર અથ-
વા સરકારી અ-
મલદાર ઉપર હુ-
કમનામું હોય તો
૨ કેમ કરવું.

૪૨૫. ડિસ્ટ્રિક્ટ જજની લખેલી સંમતીશિવાય આવી ફરિયાદ-
માં પકડવાનું વારંટ કાઢવું નહીં.

૪૨૬. સરકારી અમલદાર ઉપરની ફરિયાદનો જવાબ કરવાનું
કામ સરકાર માથે લે તો, સરકારી ખીડરે, ફરિયાદ અરજીનો હાજર થઈને
જવાબ દેવાસાથ પોતાને અખત્યાર મળ્યાપછી, કોર્ટને અરજ કરવી,
અને તે અરજ થાય એટલે કોર્ટે તેના અખત્યાર વિશેની ટીપ રજીસ્ટર-
માં નોંધાવવી.

૪૨૭. પ્રતિવાદીને ફરિયાદ અરજીનો હાજર થઈને જવાબ આપ-
વાસાથ નોટીસમાં જે દિવસ ઠરાવ્યો હોય, તે દિવસે અથવા તે પહેલાં સ-
રકારી ખીડર તેવી અરજ ન કરે તો, ખાનગી પક્ષકારો વચ્ચે ફરિયાદ હોય
તે રીતે કામ ચલાવવું. પરંતુ હુકમનામું બજાવવામાં પ્રતિવાદીને પકડવા-
માં આવે અથવા તેની મિલકત જપ્ત થાય તે શિવાય, ખીજી રીતે તેને
પકડવો નહીં અથવા તેની મિલકત જપ્ત કરવી નહીં.

૪૨૮. સરકારી અમલદાર ઉપરની સદરહુ પ્રકારના કૃત્યસંબંધી
ફરિયાદમાં, પ્રતિવાદી કોર્ટની એવી ખાતરી કરે કે, સરકારી કામને હરકત
થયા વગર હું મારી નોકરી ઉપરથી ગેરહાજર રહી શકતો નથી તો, જાતે
હાજર થવાનું કોર્ટે તેને માફ કરવું.

૪૨૯. સદરહુ સ્ટેટ સેક્રેટરી ઈન કૌન્સિલ ઉપર અથવા સરકારી
અમલદાર ઉપર સદરહુ પ્રકારના કૃત્યસંબંધી હુકમનામું થાય તો, કોઈ મુ-
દતમાં તે હુકમનામું પુરું કરવું એ વાત તે હુકમનામામાં દર્શાવવી; અને
તે દર્શાવેલી મુદતમાં હુકમનામું પુરું કરવામાં ન આવે તો, સ્થાનિક સ-
રકારનો હુકમ મળવાસાથ તે બાબતનો કોર્ટે રિપોર્ટ કરવો.

આવું કોઈ હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ કરવો નહીં, પરંતુ તે રિ-
પોર્ટની તારીખથી ત્રણ માસની મુદતમુધીમાં હુકમનામું પુરું ન થાય તો
પછી તે બજાવવાનો હુકમ કરવો.

બાબ ૨૮ મો.

પરરાજ્યના લોકો કરે તે ફરિયાદો, તથા પરદેશી અને દેશી રાજ્ય કર્તા-

ઓ કરે તે અથવા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો.

પરરાજ્યના

૪૩૦. અંગ્રેજ સરકાર સાથે દુશ્મનીમાં હોય એવાં કોઈ પરરાજ્ય-

માંનાં માણસો ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલની રજાથી બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં રહેતાં હોય તો તે, તથા અંગ્રેજ સરકાર સાથે મિત્રાચારીમાં હોય એવાં કોઈ પરરાજ્યનાં માણસો, જાણે તે મલીકા માઆઝમાની રૈયત હોય તે પ્રમાણે, બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની કોરટોમાં ફરિયાદ કરવાને મુખત્યાર છે.

લોકો ક્યારે ફરિયાદ કરે.

અંગ્રેજ સરકાર સાથે દુશ્મનીમાં હોય એવા પરરાજ્યનો કોઈ માણસ સદરહુ રજા વગર બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં રહેતો હોય, અથવા પરરાજ્યના મુલકમાં રહેતો હોય, તો તેનાથી તેવી કોઈ કોરટમાં ફરિયાદ થઈ નહીં.

ખુલાસો:—ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લેન્ડના સંયુક્ત રાજ્ય સાથે જે પરરાજ્ય લઠાઈ ચલાવતું હોય તેના મુલકમાં રહેનારો, અને તે મુલકમાં વેપાર ધંધો ચલાવવાસાથે મલીકા માઆઝમાના એક સેક્ટર સેક્ટરીની સહીનો અથવા હિંદુસ્તાનની સરકારના એક સેક્ટરની સહીનો પરવાનો લીધાવગર તે દેશમાં વેપાર ધંધો ચલાવનારો દરેક શખસ, આ કલમના બીજા પારેગ્રાફના કામસાથે દુશ્મનીવાળા પરરાજ્યના મુલકમાં રહેનાર પરદેશી ગણાયે.

૪૩૧. પરદેશી સંસ્થાન નીચે પ્રમાણે હોય ત્યારે, બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની કોરટોમાં ફરિયાદ કરવાને મુખત્યાર છે:—

પરદેશી રાજ્ય ક્યારે ફરિયાદ કરી શકે.

(અ) મલીકા માઆઝમાએ અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલે તે રાજ્ય કબ્જા કર્યું હોય તો; અને

(બ) તે પરદેશી સંસ્થાનના ઉપરીના અથવા તે સંસ્થાનની રૈયતના ખાનગી હક્કો અમલમાં લાવવાના હેતુથી ફરિયાદ કરી હોય તો.

મલીકા માઆઝમાએ અથવા ગવર્નર જનરલ ઇન કૌન્સિલે પરદેશી સંસ્થાન કબ્જા કર્યું નથી એ વાત ન્યાયાધિકારની રૂઢીએ કોરટ ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ.

૪૩૨. કોઈ સત્તાધિકારી રાજાના અથવા રાજ્ય ચલાવનાર સરદારના કહેવાથી, તેની વતી કોઈ ફરિયાદ ચલાવવાસાથે અથવા તેનો જવાબ કરવાસાથે સરકારના હુકમથી મુદામ નીમિલા શખસો કબ્જા કરેલા મુખત્યારો ગણાયે, અને આ કાયદાપ્રમાણે હાજર થવાનું, કામ કરવાનું અને અરજી કરવાનું કામ તે રાજાની અથવા સરદારની વતી તેઓ કરે; પછી તે રાજા અથવા સરદાર બ્રિટિશ સરકાર સાથે ગમે તો તાબેદારીની અથવા બીજી રીતની દોસ્તીમાં હોય, અને તે ગમે તો બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં અથવા તેની બાહાર રહેતા હોય.

રાજા અથવા રજવાડા તરફથી ફરિયાદ ચલાવવા અથવા તેનો જવાબ કરવાને સરકારે મુદામ નીમિલા શખસો.

૪૩૩. સદરહુ પ્રકારના કોઈ રાજા અથવા સરદાર ઉપર અને પરદેશી સંસ્થાનના કોઈ એલમી અથવા વડીલ ઉપર ડિસ્ત્રિક્ટ કોરટના તા-

રાજાવગેરે ઉપરની ફરિયાદો.

જાની ન હોય એવી કોઈ યોગ્ય હકુમતની કોરટમાં, સરકારના એક સંકેટ-
રોની સહીથી સરકારની સંમતીના દાખલો આપીને (પણ તે સંમતીશિવાય
નહી) ફરિયાદ કરી શકાય;

નાય પ્રમાણે હકીકત હોય તોજ તે સંમતી આપવી એટલે:—

- (અ) તે રાજ, સરદાર, એલચો અથવા વકીલ ઉપર કોઈ
કોરટમાં ફરિયાદ કરવા પ્રસ્થાપનાર શખસ ઉપર તેવી
કોરટમાં તે રાજ, સરદાર, એલચો અથવા વકીલે ફરિ-
યાદ માંડી હોય તો, અથવા
- (બ) તે કોરટની હકુમતની રથાનિક હદમાં તે રાજ, સરદાર,
એલચો અથવા વકીલ પોતે અથવા બીજાની મારફતે
વેપાર કરતો હોય તો, અથવા
- (ક) તે રથાનિક હદની અંદરની અને તે રાજ, સરદાર,
એલચો, અથવા વકીલના કબજામાંની રથાવર મિલ-
કત વિશે ફરિયાદ હોય તો.

રાજ વગેરેને
પકડવાની માફી.

તેમની મિલ-
કત ક્યારે જપ્ત
થાય.

તે રાજ, સરદાર, એલચો અથવા વકીલને આ કાયદાપ્રમાણે પક-
ડવામાં આવશે નહીં; અને સદરહુ કલ્લાપ્રમાણે દાખલો સુધાંતની સરકાર-
ની સંમતી શિવાય તેવા કોઈ રાજની, રજવાડાની, એલચોની અથવા વ-
કીલની મિલકત ઉપર કોઈ હુકમનામું બજાવવામાં આવશે નહીં.

ટીકા—૪૩૩. કોઈ પણ રાજાએ પોતાના રાજકીય અધિકારની રૂઠ્ઠીએ
જે કૃત્ય કર્યું હોય તે બાબત મ્યુનિસીપલ કોરટમાં દાવા ચાલી શકે નહીં. કોઈ
પણ સ્વતંત્ર રાજ્યના વારસાના હકની તકરાર દીવાની કોરટમાં ચાલી શકે
નહીં. પણ બ્યારે રાજાએ હકુમત કબ્જલ કરી હોય તો બ્રીટીશ મુલકમાં જે
મિલકત હોય તેને સાફ તેના ઉપર દાવા થઈ શકે. ૨૫ વી. રી. ૪૦૪.

દેશી સંસ્થાનો
ની કોર્ટોનાં હુકમ
નામાં બ્રિટિશ ઇં
ડિયામાં બજાવ-
વાનું.

૪૩૪. હિંદુસ્તાનના ગેઝીટમાં બહિરખગર આપીને વખતેવખતે:—

- (અ) મલીકા માઆઝમાસાથે દોસ્તીમાં હોય તેવા કોઈ દેશી
રાજ રજવાડાના મુલકમાંની, અને ગવર્નર જનરલ ઇન
કોન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી, ન હોય તેવી કોઈ દિવાની
અથવા મુલકી કોરટોનાં હુકમનામાં, બાજે તે બ્રિટિશ ઇંડિ-
યામાંની કોરટોએ કર્યાં હોય તે રીતે, બ્રિટિશ ઇંડિયામાં
બજાવી શકાય એવું ઠરાવવાને,
- (બ) તેવા કોઈ ઠરાવ રદ કરવાને,

ગવર્નર જનરલ હન કોસિલ મુખ્યત્વાર છે.

તે કરાવ અમલમાં હોય ત્યાંમુધી તે પ્રમાણે સદરહુ હુકમનામાં અ-
ભવી શકાય.

— ❧ ❧ ❧ —

બાબ ૨૯ મો.

કારપોરેશન તથા કંપનીઓ તરફની અને તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

૪૩૫. પોતાના અમલદારના અથવા ટ્રસ્ટીના નામથી ફરિયાદમાં
વાદી પ્રતિવાદી થવાનો અખત્યાર મળ્યો હોય, એવી કંપનીએ અથવા કાર-
પોરેશને કરેલી ફરિયાદોમાં, તે કંપનીની અથવા કારપોરેશનની તરફથી
તેના કોઈ ડિરેક્ટરે અથવા સેક્રેટરીએ અથવા બીજાને જે અમલદાર મુકદ-
માની હકીકત બાબત જાણની આપવાને શક્તિવાન હોય તેણે ફરિયાદ
અરજી ઉપર સહી તથા સાચાપણાના એકરાર કરવા.

ફરિયાદ અર
જી ઉપર સહી
અને સાચાપ-
ણાના એકરાર.

ટીકા—૪૩૫. હનકારપોરેટડ કમ્પનીએ દાવો પોતાના કારપોરેટ નામથી
કરવા જોઈએ અને તેના ઉપર પણ દાવો તેજ નામથી થવો જોઈએ.
૧૦ વી. રી. ૩૯૬.

દાવાની અરજી ઉપર સાધારણ સીલથી સીક્રો મારવા જોઈએ પણ
તેના ઉપર હકરાર જે સખસ અરજીમાં લખેલી વાત ખરીછે એવું કહી
શકે તેણેજ કરવો જોઈએ.

એક નામથી દાવો કરવાને અગર એક નામથી તેના ઉપર દાવો થઈ
શકે એવો કોઈ પેઢીને અખત્યાર ન હોય તો દરેક બાગીદારનું નામ દાખલ
કરવું જોઈએ. અને આવી કમ્પની ઉપર દાવો કરતાં જો વાદીને બધા
બાગીદારોનાં નામની ખબર ન હોય તો જે નામથી તે ઓળખાતા હોય તે
નામ લખી બધા બાગીદારોનાં નામ વધારે એકસાઈથી આપી શકતો
નથી એમ વાદીએ ઝાહિર કરવું જોઈએ. ૮ વી. રી. ૪૫.

૪૩૬. પોતાના અમલદારના અથવા ટ્રસ્ટીના નામથી ફરિયાદમાં
વાદી પ્રતિવાદી થવાનો અખત્યાર મળ્યો હોય તેવી કંપની અથવા કારપો-
રેશન ઉપર ફરિયાદ હોય ત્યારે નીચે પ્રમાણે સમન પોંચાડી શકાય:—

કારપોરેશન
અથવા કંપનીને
સમન પોંચાડ-
વાનું.

(અ) તે કારપોરેશનની અથવા કંપનીની રજીસ્ટર કરાવેલી
(જો કોઈ હોય તો) આફીસમાં સમન મુકી આવવો,
અથવા

(બ) તે કારપોરેશનની કે કંપનીની આફીસના (અથવા એ
ક કરતાં વધારે આફીસો હોય તો બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં-
ની મુખ્ય આફીસના) પતાથી તે અમલદારને કે ટ્ર-
સ્ટીને પત્ર લખીને તે પત્રમાં ટપાલ મારફતે તે સમન
મોકલવો, અથવા

(ક) તે કારપોરેશનના કે કંપનીના કોઈ ડિરેક્ટર, સેક્રેટરી, અથવા બીજા મુખ્ય અમલદારને આપવો.

ફરિયાદસંબંધી જરૂરના સવાલોનો જવાબ દેઈ શકે એવા તે કારપોરેશનના અથવા કંપનીના કોઈ ડિરેક્ટરને, સેક્રેટરીને કે બીજા મુખ્ય અમલદારને જાતે હાજર થવાનું ફરમાવવાને કારણે મુખ્યત્વાર છે.

બાબ ૩૦ મો.

ટ્રસ્ટી મૃત્યુપત્ર અલાવનાર અને મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર કરે તે તથા તેમના ઉપર થાય તે ફરિયાદો.

ટ્રસ્ટી વગેરેને જે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થાય તે મિલકત વિશેના ફરિયાદોમાં હિત સંબંધ હોય તેવા શખ્સોના વારસ વકીલ થવાનું.

૪૩૭. ટ્રસ્ટીને મૃત્યુપત્ર અલાવનારને અથવા મૈયતની મિલકતના વહિવટ કરનારને જે મિલકતનો હક પ્રાપ્ત થયો હોય તે મિલકતસંબંધી બધી ફરિયાદોમાં, તે મિલકતમાં હિતસંબંધવાળા શખ્સોની તથા ત્રાહિતની વચ્ચે ઠંડો હોય ત્યારે, તે હિતસંબંધવાળા શખ્સોની વતી તે ટ્રસ્ટી, મૃત્યુપત્ર અલાવનાર અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનાર વારસવકીલ તરીકે હાજર થયેલા ગણાશે, અને સાધારણરીતે તેમને ફરિયાદના પક્ષકાર કરવાની જરૂર નથી પરંતુ કોર્ટને યોગ્ય લાગે તો તેમને અથવા તેમાંના કોઈને તેવા પક્ષકાર થવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૪૩૭. ઇંડીઅન સક્શન આક્ટની રૂઢિએ જે વહિવટ કરનારા અગર એક્ઝીક્યુટરો હોય તેમના અધિકારને આક્ટની ૧૭૯મી કલમ પ્રમાણે મરનારની તમામ મીલકત ઉપર છે અને તેઓ તે મરનાર સખ્સના ક્રાયસ્ટર વારસ વકીલ (પ્રીજિન્ટેટીવ) ગણાય છે; પણ એક્ઝીક્યુટર વીલ સાબીત કરવું જોઈએ. અગર અમુક હુકમની કોર્ટમાંથી વીલ સહીત વહિવટપત્ર મેળવવું જોઈએ. આ પ્રમાણે થયા પછીજ તે એક્ઝીક્યુટર અગર વહિવટ કરનાર મીલકત ઉપર પોતાનો હક સાબીત કરી શકે. (કલમ ૧૮૭) તેમજ જે પોતાની મીલકતની વ્યવસ્થા કર્યા શીવાય મરણ પામ્યો હોય તેની મીલકત ઉપર વહિવટ પત્ર મેળવ્યા શીવાય, કોઈ પણ હક સ્થાપીત કરી શકાતો નથી.

એક્ઝીસીયુટિવ ટ્રસ્ટી કુલ ટ્રસ્ટી છે અને તેની ટ્રસ્ટી નહીં કે નીમ-હાંકથી કે તેની બધી મીલકત ઉપર અધિકાર તેનો થાય છે. (સને ૧૮૬૪ નો ૧૭મો આક્ટ જુઓ). ૨૫૪ ટ્રસ્ટી થવા તેના વારસવકીલ ઉપર દાવો લાવવાની અમુક મુદત મુદતના કાયદામાં ઠરાવેલી નથી. સને ૧૮૭૭ ના ૧૫ મા આક્ટની ૧૦ કલમ જુઓ.

મૃત્યુપત્ર અલાવનાર તથા મૈયતની મિલકતના

૪૩૮. મૃત્યુપત્ર અલાવનાર અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનારા ઘણા હોય ત્યારે, તેમાંના એક અથવા વધારે ઉપરની ફરિયાદમાં તે બધાને પક્ષકાર કરવા.

વહિવટ કરનારને
સામીલ કરવાનું.

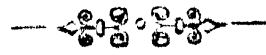
પરંતુ જે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારાઓએ મૃતલેખ કરનારનું મૃત્યુપત્ર શાખિત કર્યું ન હોય તેમને, તથા કોરટની હકુમતની રથાનિક હદની બહાર જે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારા અને મૈયતની મિલકતના વહિવટ કરનારા હોય તેમને પક્ષકાર કરવાની જરૂર નથી.

ટીકા—૪૩૮. સને ૧૮૨૫ના ૧૦મા આક્ટની ૨૬૧મી કલમ જુઓ. આ કલમ એકત્રીક્યુટર અને આડમીનીસ્ટ્રેટર (વહિવટ કરનાર)ના રક્ષણ માટે છે.

૪૩૯. મૃત્યુપત્ર ચલાવનારી અથવા મૈયતની મિલકતનો વહિવટ કરનારી પરણેલી સ્ત્રી ફરિયાદ કરે તેમાં અથવા તેના ઉપર ફરિયાદ થાય તેમાં, કોરટ બીજીરીતે ન કરમાયે તો, તેના ધણીએ પક્ષકાર થવું નહીં.

મૃત્યુપત્ર ચ-
લાવનારી પરણે-
લી સ્ત્રીનો ધણી
સામીલ કરવો
નહી.

ટીકા—૪૩૯. આ કલમની સાથે સને ૧૮૨૫ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૧૮૩, ૧૮૬ અને ૨૭૫ જુઓ.

બાબ ૩૧ મો.

સગીર તથા દીવાના ઓએની તરફની અને તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

૪૪૦. સગીરે કરવાની પ્રત્યેક ફરિયાદ તેના નામથી પાકી ઉમરના સખસે કરવી, તે પાકી ઉમરના માણસને તે ફરિયાદમાં સગીરનો ઇશ્તિમિત્ર કહેવો, અને જાણે તે વાદી હોય તે રીતે ફરિયાદનું કંઈ પણ ખરચ બરવાને તેના ઉપર હકુમ થઈ શકશે.

સગીરની ફરિ-
યાદ ઇશ્તિમિત્રે ક-
રવી.
ખરચ.

ટીકા—૪૪૦. અમુક સખસ પુખ્તી ઉમરનો ક્યારે થાય છે તે બાબત ધણી અનિશ્ચીત હતી. ઇન્ડીઅન સક્સેશન આક્ટ પ્રમાણે પાકી ઉમર ૧૮ વરસની ગણેલી છે પણ હિંદુસ્તાનના દેશીઓ પુખ્ત ઉમરના ક્યારે ગણાય તે વાત થક બરેલી હતી. ખ્રીટીસ હિંદુસ્તાનમાં વાસ કરી રહેલા સખસોની પુખ્ત ઉમર ૧૬ વરસે ગણવી જોઈએ. આમાં કેટલાંક અપવાદ છે. પણ જે સગીરની જાત અગર મીલકતને માટે ન્યાયની કોરટે જો કોઈને વાલી નીમ્યો હોય તે અને જે સગીર કોરટ ઓફવાર્ડસની હકુમત નીચે છે તે ૨૧ વરસે પુખ્ત ઉમરના થયા ગણાય છે. ઘણા આલતાં સગીરનો વાલી નીમવામાં આવ્યો હોય તો તેની પુખ્ત ઉમર ૨૧ વરસે થઈ ગણાય. ઇ. લો. રી. ૧ કલકત્તા ૩૮૮.

વીજકોર જીભાઈ વીરદ વજીઓ ફેસલો મુંબઈ હાઇકોરટ રીપોર્ટ ૯ પાને ૩૧૦મે છે તે જુઓ.

પરદેશી વાલી કોરટ મંજુર રાખી શકે નહી. ૭ મુ. હા. રી. પા. ૭

હજિમિત્રે અ
થવા તે ફરિયાદ
પુરતા નીમિલા
વાલીએ અરજી
કરવી.

હજિમિત્ર શિ-
વાય ફરિયાદ અ
રજી દાખલ કરી
હોય તો તે કાંઈ
લાંચી ફર કરવી.

અરજ.

ફરિયાદ પુર-
તો વાલી કોરટ
નીમવો.

૪૪૧. સગીરની વતી (કલમ ૪૪૬ પ્રમાણેની અરજ શિવાયની)
પ્રત્યેક અરજ કોરટને કરવી તે તેના હજિમિત્રે કરવી, અથવા તે ફરિયાદ
પુરતા નીમિલા તેના વાલીએ કરવી.

૪૪૨. હજિમિત્ર વગર સગીરે અથવા તેની વતી કોઈએ ફરિયાદ
અરજી દાખલ કરી હોય તો, જે પ્લીડરે અથવા બીજા શખ્સે ફરિયાદ
અરજી આપી હોય તેની પાસેથી અરજ આપાવીને ફરિયાદ અરજી કાઢી
માંથી કાઢી નાખી એવી અરજ પ્રતિવાદી કરવાને મુખ્યત્વાર છે. તે અ-
રજની નોટીસ તે શખ્સને પ્રતિવાદીએ આપવી. અને તેની કંઈ હરકતો
હોય તો તે સાંભળ્યાપછી, તે કામમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કર-
વાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૪૩. ફરિયાદનો પ્રતિવાદી સગીર હોય તો, તેના સગીરપણાનો
ખાત્રી થયા પછી, તે સગીરને વાસ્તે જવાબ દાખલ કરવાને અને મુકદ્દમો
ચલાવવામાં તેની વતી સામાન્ય રીતે કામ કરવાને કોર્ટે કોઈ લાયક શખ્સને
તે સગીરનો તે ફરિયાદ પુરતો વાલી નીમવો.

ફરિયાદ પુરતો વાલીએ, સન ૧૮૭૫ ના હિંદુસ્તાનના પાકી ઉમર
વિશિષ્ટના આક્ટની કલમ ૩ ૭ ના અર્થ પ્રમાણે, જાતનો અથવા મિલક-
તનો વાલી થતો નથી.

ટીકા—૪૪૩. સને ૧૮૬૪ના ૨૦મા કાયદા પ્રમાણે જે સગીરની મીલ-
કતનો વહીવટ કરવાને કોઈ વહીવટદાર (આડમીનીસ્ટ્રેટર) નીમાયો ન હોય
તો સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટથી સુધારો થયેલી ૪૪૩મી કલમ પ્રમાણે
દાવા પુરતો વાલી સગીરના સામે થયેલા દાવાનો ખચાવ કરવા સાર ની-
મવાને કાંઈ હરકત નથી. સગીરની મીલકત કબજે લેવાના હુકમ ન રાખતો
હોય તેવા હજિમિત્ર અગર દાવા પુરતા વાલીને સને ૧૮૬૪ ના ૨૦ મા
આક્ટની ૨૭ કલમ લાગુ પડતી નથી. સને ૧૮૬૪ ના ૨૦મા આક્ટ
પ્રમાણે અગર સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટ સુધારવામાં આવ્યો તે સુધ-
રેલા દીવાની કાયદા પ્રમાણે પણ કોઈ પણ સખ્સને અગર જાને તેની
મરજી વિરુદ્ધ હજિમિત્ર, દાવા પુરતો વાલી, અગર સગીરની મીલકતનો
વહીવટ કરનાર અથવા તેની જાતનો રક્ષક કોરટ નીમી શકે નહી. આગ-
ળથી કબુલત લીધા શીવાય જે સખ્સને દાવાપુરતો વાલીનીમ્યો હોય તેને,
અરજ આપવાની બાબતમાં, દીવાની કાયદાની કલમ ૪૨૮ લાગુ પડતી
નથી. કોરટનો અધિકારી સગીરનો દાવાપુરતો વાલી નીમાયો હોય તે છતાં
પણ સને ૧૮૮૦ના ૧૫મા આક્ટની ૩ કલમની રકમ બ પ્રમાણે તે સગીર
સામેનો દાવા ચલાવવાની કોરટની હકુમતને બાધ આવતો નથી. ઇ. સી.
રી. ૪ મુજબાદને પાને ૬૩૮મે મોહન હમિર વિરુદ્ધ હકુ રૂપાના કામમાં જે
કરાવ કરેલો છે તે સને ૧૮૭૬ના ૧૨મા આક્ટથી દીવાની કાયદાની કલમ

૪૫૬માં સુધારો થયા પ્રમાણે, દાવાપુરના વાલી કોરટના અધિકારીઓ નામાતા તેમની બાવતમાં સને ૧૮૮૦ ના ૧૫મા આક્ટની કલમ ૩ થી ૨૬ થયેલો છે. ઇ. લો. રી. ૫ મુંબાઈ ૩૦૬.

વીલમાં છોકરાની ઉમર સહજ લગ્ની હોય ને તે છોકરાની ઓકસ વયનો પુરાવો નથી. વીલ કરનારના મૃત્યુ પછી છોકરીના વાલીને સરટીફીકેટ આપવાનું કામ આપ્યું હોય તે ફક્ત તે વખતે તે છોકરી સગીર હતી તેનો પુરાવો છે. વાદીને વેચાણ કરી આપ્યું તે વખતે વેચાણ કરી આપનાર સગીર હતી. એ બાતની સાબીતી નહોતી તેથી તેણે કરેલું વેચાણ મંજૂર રાખવામાં આપ્યું હતું. સગીર હતી તેના પુરાવાનો બાબતે પ્રતિવાદીને શીર છે. ૮ વી. રી. ૩૭૧.

સગાઈ પાસેની છે તે કારણથી કોઈ પણ સખસને વાલી થવાનો હક્ક મળતો નથી. ૪ વી. રી. પરચુરણ ૩.

સગીરને પ્રતિવાદીના વર્ગમાંથી દુર કરવાનો નીચેની અપીલ કોરટે હુકમ કર્યો તેમાં કાયદાની કાંઈ ભુલ નહોતી કેમકે વાલી નીમાયા શીવાય સગીર વિરૂદ્ધ હુકમનામું કરવામાં આપ્યું હોય તે તેને બંધનકારક નથી. ૧૧ વી. રી. ૩૦૦.

જે દાવામાં સગીર પ્રતિવાદીને કાંઈ પણ ખરેખરો ભાગ લેવાની જરૂર નથી તેમાં પોતાના રક્ષ (વાડ) ના હક્કને નુકશાન કરતું કાંઈ પણ કામ વાલી બાબતની રીતે કરી શકતો નથી. સગીરના કાયદાની વાત તે કરી શકે નહીં તો તે બાબત તેણે કોરટના હાથમાં રહેવાદેવી જોઈએ. ૧૯ વી. રી. ૧૪૩

જે સખસનો સગીર સામે હક્ક હોય તેને, વહીવટનું સરટીફીકેટ મળે ત્યાંસુધી સને ૧૮૯૪ના ૨૦મા આક્ટની ૨૭ કલમથી તેણે દાવા લાવતાં હરકત નથી. તે દાવા લાવી શકે છે પણ તરતજ તેણે વહીવટદાર નીમવા સાથે ડીમીક્ટ જડાવને અરજ કરવી જોઈએ. અને ૧ મી કલમ પ્રમાણે ડીમીક્ટ જડાવ વહીવટદાર નીમી શકે છે. ૧૧ મુ. હા. રી. પાનુ. ૨૧.

૪૪૮. કોઈ સગીરની વતી કોઈ ઇષ્ટમિત્ર અથવા ફરિયાદ પુરતો વાલી (જે હોય તે) હાજર થયા વગર કોઈ ફરિયાદમાં અથવા કોરટને કરેલી કોઈ અરજ ઉપરથી કંઈ હુકમ થયો હોય, અને તે હુકમમાં અથવા તે હુકમ ઉપરથી તે સગીરનો કોઈ રીતે સંબંધ હોય અથવા તેને લાગતું વળગતું હોય તો તે હુકમ રદ થઈ શકે; અને જે પક્ષકારની અરજથી તેવો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તેના પ્લીડરને તે સગીરપણાની વાત માલમ હોય અથવા વાજબી રીતે માલમ પડી હોત એમ હોય તો, તે પ્લીડર પાસેથી ખરચ અપાવીને તે હુકમ રદ થઈ શકે.

૪૪૫. ઉમર પોંચેલા અને પાકી શમજનો હોય એવા કોઈ સખસ સગીરના ઇષ્ટમિત્ર તરીકે કામ કરી શકે. પરંતુ તે સગીરના લાભથી તેનો લાભ ઉલટો ન હોવો જોઈએ, અને તે ફરિયાદમાં તે પ્રતિવાદી ન હોવો જોઈએ.

ઇષ્ટમિત્ર અ-
થવા વાલી વગર
મિળવેલો હુકમ
દુર કરાય.

ખરચ.

ઇષ્ટમિત્ર કો
ણ થઈ શકે.

ઈષ્ટમિત્રને દુર કરવાનું.

૪૪૬. સગીરના ઇષ્ટમિત્રનું હિત તે સગીરના હિતથી વિરુદ્ધ હોય ત્યારે, અથવા સગીરથી ઉલટો જેનો લાભ હોય તેવા પ્રતિવાદી સાથે તે ઇષ્ટમિત્રને એટલું લાગતું વળગતું હોય કે તે ઉપરથી સગીરનો લાભ તેનાથી બરોબર સચવાશે એવો સંભવ નહોતો ત્યારે, અથવા તે પોતાનું કામ બળવે નહીં ત્યારે, અથવા ફરિયાદ ચાલતી હોય તેવામાં તે ખિટિય ઇંડિયામાં રહેતો બંધ થાય ત્યારે, અથવા બીજા કોઈ પુરતા કારણને લીધે, તેને દુર કરવાસાથે કોઈ પ્રતિવાદી અથવા સગીરની વતી કોઈ શખ્સ અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. અને (ખતાવેલું કારણ બસ છે એવિયે કોરટની ખાતરી થાય તો) ઇષ્ટમિત્રને તે પ્રમાણે દુર કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૪૪૬. વાલીનાં કૃત્ય પોતાના રક્ષકનાં વીરુદ્ધ જણાય તે છતાં પણ તે પૂર્ણ શુદ્ધજ્ઞથી કરેલાં હોઈ શકે. ૬ વી. રી. પરચુરણ ૧૮.

ઈષ્ટમિત્રે નિઃકળી જવાનું.

૪૪૭. કોરટ બીજીરીતે હુકમ ન કરે તો, પોતાની જગ્યાએ દાખલ કરવાસાથે કોઈ લાયક શખ્સ પ્રથમ મેળખાવગર, અને થઈ ગએલા ખર્ચને વાસ્તે જામીન આપ્યાવગર કોઈ ઇષ્ટમિત્ર પોતાનીજ અરજ ઉપરથી નિકળી શકશે નહીં.

નવો ઇષ્ટમિત્ર નીમવાની અરજ.

નવો ઇષ્ટમિત્ર નીમવાસાથે કરેલી અરજને સોગતનામાથી પુષ્ટી આપવી; અને જે શખ્સનું નામ સુચવ્યું હોય તે લાયક છે તથા સગીરથી ઉલટો તેનો લાભ નથી એવું તે સોગતનામામાં ખતાવવું.

ઈષ્ટમિત્ર ગુજરી જાય અથવા તે દુર થાય ત્યારે કામ બંધરાખવું.

૪૪૮. સગીરનો ઇષ્ટમિત્ર ગુજરી જાય અથવા તેને દુર કરવામાં આવે ત્યારે તેની જગ્યાએ ઇષ્ટમિત્ર નીમવામાં આવે ત્યાંસુધી આગળ કામ ચલાવવું બંધ રાખવું.

નવો ઇષ્ટમિત્ર નીમવાની અરજ.

૪૪૯. તે સગીરનો ખીડર યોગ્ય મુદતમાં નવો ઇષ્ટમિત્ર નીમાવવાની તજવીજ ન કરે તો, સગીર સાથે અથવા તકરારી ખામત સાથે સંબંધ હોય તેવા કોઈ શખ્સ ઇષ્ટમિત્ર નીમવાસાથે કોરટને અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. અને પોતાને યોગ્ય લાગે તે શખ્સને ઇષ્ટમિત્ર નીમવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

સગીર વાદી અથવા અરજદાર ઉમરે પોંચે ત્યારે તેણે શું કરવું.

૪૫૦. સગીર વાદીએ અથવા જે સગીર ફરિયાદનો પક્ષકાર ન હોય તેની વતી કંઈ અરજ ચાલુ હોય તેણે, ઉમરે પોંચે એટલે, ફરિયાદનું 'અથવા' અરજનું કામ પોતે ચલાવશે કે નહીં એ વાત પસંદ કરેલી.

ટીકા—૪૫૦. સગીર પુષ્ક ઉમરનો થાય ત્યારે વાલીએ અજણપણાને લીધે અગર ગફલતથી જે દાવા ન કર્યા હોય તે પોતાના નામથી ચલાવવાને તેને હરકત નથી. ૩ વી. રી. ૪૩.

૪૫૧. તે કામ ચલાવવાનું પોતે પસંદ કરે તો, ઇષ્ટમિત્રને કાઢી નાંખીને પોતાના નામથી કામ ચલાવવાની રજા મળવાનો હુકમ કરાવા-
સાર તેણે અરજ કરવી.

જો તે કામ
ચલાવવાનું પસંદ
કરે તો.

આવે પ્રસંગે ફરિયાદનું અથવા અરજનું મથાળું, ત્યારથી નાંચે પ્ર-
માણે વંચાય એવી રીતે, સુધારવું—

અ. બ. માણ સગીર, તેની વતી તેનો ઇષ્ટમિત્ર ક. ડ. હતો, પરંતુ
હમણાં તે ઉમરમાં આવેલો.

૪૫૨. ફરિયાદનું અથવા અરજનું કામ છોડી દેવાનું તે પસંદ કરે,
અને તે એકલોજ વાદી અથવા એકલોજ અરજ કરનાર હોય તો, પ્રતિ-
વાદીએ અથવા રેસ્પોન્ડેન્ટે કરેલું ખરચ અથવા તેના ઇષ્ટમિત્રે આપેલું
હોય તે ખરચ આપીને તે ફરિયાદ અથવા અરજ કાઢી નાખવાનો હુકમ
કરાવવાસાર તેણે અરજ કરવી.

કામ છોડી દે-
વાનું તે પસંદ ક-
રે તો.

ખરચ.

૪૫૩. કલમ ૪૫૧ અથવા ૪૫૨ પ્રમાણે કરવાની કોઈ અરજ એ-
ક તરફથી થઈ શકે. અને માણ સગીર ઉમરે પોંચ્યો છે એ વાત સોગન-
નામાથી શાખિત કરવી જોઈયે.

કલમ ૪૫૧,
૪૫૨ પ્રમાણે અ-
રજો કરવાનું ત-
થા તે શાખિત ક-
રવાનું.

૪૫૪. સગીર સહ-વાદી ઉમરે પોંચ્યા પછી ફરિયાદ નાકબુલ કરવા-
ની ઇચ્છા રાખે તો, સહ-વાદી તરીકે પોતાનું નામ કાઢી નાખવાને તેણે અ-
રજ કરવી. અને, તે જરૂરનો પક્ષકાર નથી એમ કોરટને જણાય તો, ખ-
રચ અને બીજી બાબતને વારતે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને
ફરિયાદમાંથી તેનું નામ કોરટે કાઢી નાખવું.

સગીર સહ-
વાદી ઉમરે પોં-
ચ્યાપછી ફરિયાદ
ચલાવવાની, ના
કહે ત્યારે.

તે અરજના નોટીસ પ્રતિવાદી ઉપર તેમજ ઇષ્ટમિત્ર ઉપર બજાવ-
વવી. અને માણ સગીર ઉમરે પોંચ્યો છે એ વાત સોગનનામાથી શાખિ-
ત કરવી. આ અરજનું બધા પક્ષકારોનું ખરચ અને ત્યાંમુખીમાં ફરિયા-
દમાં ચાલેલા બધા અથવા કંઈ કામનું ખરચ કોરટ કરમાવે તે શખસો-
એ આપવું.

ખરચ.

માણ સગીર ફરિયાદમાં જરૂરનો પક્ષકાર હોય તો તેને પ્રતિવાદી
કરવાને કોરટ કરમાવે.

૪૫૫. કોઈ સગીર ઉમરે પોંચ્યા પછી, પોતાને નામે ઇષ્ટમિત્રે ક-
રેલી ફરિયાદ ગેરવાજબી અથવા અયોગ્ય હતી, એમ કોરટની ખાત્રી થાય
એ રીતે શાખિત કરે, અને તે એકલોજ વાદી હોય તો, ફરિયાદ કાઢી ના-
ખવાને તે અરજ કરે.

ફરિયાદ ગેર-
વાજબી અથવા
અયોગ્ય હોય તો.

તે અરજની નોટીસ લાગતા વળગતા બધા પક્ષકારો ઉપર બજાવવી.

અરચ.

ફરિયાદ પુર-
તો વાલી નીમવા
ની અરજ.

ફરિયાદ પુરતો
વાલી કોણ થઈ
શેકે.

વાલી પોતાના
કામમાં કસુ
ર કરે તો તેને ફ
ર કરી શકાય.
અરચ.

ફરિયાદ ચાલ
તાં વાલી મૈયત
થાય તો નવો વા
લી નીમવો.

મૈયત હુકમના
માના દણદારના
સગીર વારસવ-
કીલનો ફરિયાદ પુ
રતો વાલી.

હજિમિત્રે અ
થવા ફરિયાદ પુ
રતા વાલીએ હુ
કમનામા પહેલાં
કોર્ટની રજવગર
તથા જમીનઆ

અને તે ગેરવાજબીપણા અથવા અયોગ્યપણા વિશે કોર્ટની ખાત્રી થયા પછી, તે અરજ મંજૂર કરવાને, તથા ફરિયાદમાં કંઈ કામ ચાલ્યું હોય તે-
નું અને તે અરજસંબંધી બધા પક્ષકારોનું અરચ આપવાનો તે હજિમિ-
ત્રને હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૪૫૬. સગીરને નામે અને સગીરનીવતી, અથવા વાલીએ, અરજ કરવાથી ફરિયાદ પુરતો તેનો વાલી નીમવાનો હુકમ મળી શકે. ફરિયાદમાં ની તકરારી બાબતોમાં સગીરથી હલટો લાભ સુચવેલા વાલીનો નથી, ત-
થા તે વાલી તરીકે નીમવાને લાયક છે એ વાત ખરી કરી બતાવનારા સાગનનામાથી તે અરજને પુષ્ટી આપવી.

ફરિયાદ પુરતા વાલી તરીકે કામ કરવાને યોગ્ય તથા ખુશીહોય એ-
વો કોઈ શખસ ન હોય તો, કોર્ટને પોતાના કામદારો પૈકી કોઈને એવા વાલી તરીકે નીમવાનો અધિકાર છે; પણ સગીરથી હલટો તેને લાભ ન હોવા જોઈએ.

૪૫૭. પાકી સમજનો અને ઉમરે પોંચેલો સહ-પ્રતિવાદી, સગીરથી હલટો તેનો લાભ ન હોય તો, ફરિયાદ પુરતો વાલી નીમી શકાય, પરંતુ વાદીને અથવા પરણેલી સ્ત્રીને તે રીતે નીમી શકાય નહીં.

૪૫૮. સગીર પ્રતિવાદીનો ફરિયાદ પુરતો નામેલો વાલી પોતાનું કા-
મ ન કરે, અથવા બીજાનું પુરતું કારણ જણાવવામાં આવે તો, તેને ફર કરવાને તથા તેણે કામ કરવામાં કસુર કર્યાથી કોઈ પક્ષકારને થએલું અ-
રચ આપવાનો તેને હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૪૫૯. ફરિયાદ પુરતો નામેલો વાલી ફરિયાદ ચાલતાં ગુજરી જાય અથવા કોર્ટ તેને ફર કરે તો કોર્ટે તેની જગાએ નવો વાલી નીમવો.

૪૬૦. મૈયત પક્ષકારનો વારસ અથવા વારસવકીલ સગીર હોય અને તેના ઉપર હુકમનામું અમલમાં લાવવાની દરખાસ્ત થાય ત્યારે, કોર્ટે ફરિયાદ પુરતો તે સગીરનો વાલી નીમવો. અને તે દરખાસ્તની નો-
ટીસ હુકમનામાવાળાએ તે વાલી ઉપર બજાવવી.

૪૬૧. ફરિયાદ પુરતા કોઈપણ વાલીએ અથવા હજિમિત્રે, હુકમ-
નામાની અથવા હુકમની પહેલાં કોઈપણ વસ્તુ સગીરની વતી પૈસાની કંઈ રકમ અથવા બીજી વસ્તુ સ્વીકારવી કે લેવી નહીં. પરંતુ તેણે પ્રથમ કોર્ટની રજ મેળવી હોય, અને તે પૈસા કે બીજી વસ્તુ તે સગીરના કા-
યદાને વાસ્તે હું રાખીશ અને તે સગીરને તેનો ખરાબર હિસાબ આપી-
શ એ વાતના કોર્ટની ખાત્રી લાયક જમીન આપ્યા હોય, તો સદરહુ પૈ-

સા અથવા વસ્તુ તે સ્વીકારી શકશે અથવા લેઈ શકશે.

૪૬૨. જે ફરિયાદમાં કોઈ ઇષ્ટમિતરીકે કે વાલીતરીકે કામ કરતો હોય તે ફરિયાદની બાબતમાં તે ઇષ્ટમિત્રે અથવા ફરિયાદ પુરતા વાલી-એ કોરટની રજાશિવાય સગીરની વાતી કંઈ કબુલાયત અથવા તોડનેડ કરવી નહીં.

કોરટની રજાશિવાય કરેલી કોઈ તેવી કબુલાયત અથવા તોડનેડ, સગીર શિવાયના બીજા બધા પક્ષકારો વિરુદ્ધ નિરર્થક થઈ શકે એવી ગણાશે.

૪૬૩. સને ૧૮૫૮ ના આક્ટ નંબર ૩૫ પ્રમાણે અથવા જે તે વખતે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદાપ્રમાણે, જે દિવાનાઓ દિવાના કરેલા હોય તેમની બાબતમાં કલમ ૪૪૦ થી ૪૬૨ (બંને સુધાંત) સુધીમાં કહેલા ઠરાવો, પ્રસંગપ્રમાણે જરૂરનો ફેરફાર કરીને, લાગુ પાડવામાં આવશે.

ટીકા—૪૬૩. સને ૧૮૫૮ ના ૨૫ મા આક્ટની કલમ ૧૨ પ્રમાણે ગાંડાની મીલકતનો વહીવટ લેવા સાર નીમાયેલો કલેક્ટર પોતેજ ગાંડાની તરફથી ઘવા બાંધી શકે નહીં પણ તે કામ સાર તેણે વહીવટદાર નીમવો જાય. ૭ વી. રી. ૫.

૪૬૪. કોરટ આફ વાડસએ અથવા દિવાની કોરટે કોઈ રથાનિક કાયદાપ્રમાણે જે સગીરની અથવા દિવાનાની જાતનો વાલી અથવા મિલકતનો વહીવટકરનાર નીમ્યો હોય તે સગીરને અથવા દીવાનાને કલમ ૪૬૨ થી ૪૬૨ સુધીમાં કહેલી કંઈ વાત લાગુ પડતી નથી.

બાબ ૩૨ મો.

લશ્કરી માણસોએ તથા તે માણસોઉપર કરવાની ફરિયાદો.

૪૬૫. લશ્કરી ઓહદાથી સરકારની ખરોખર નોકરી બજાવતો હોય તેવા કોઈ અમલદાર અથવા સોલજર ફરિયાદનો પક્ષકાર હોય, અને જાતે ફરિયાદ ચલાવવાસાર, અથવા તેનો જવાબ કરવાસાર તેને ગેરહાજર રહેવાની રજા મળી શકતી ન હોય, તો પોતાની વતી ફરિયાદ કરવા અથવા તેનો જવાબ કરવાસાર કોઈપણ શખસને અખત્યાર આપવાને તે અખત્યાર છે.

પ્યા બગર પેસા લેવા નહીં.

ઇષ્ટમિત્રે અથવા ફરિયાદ પુરતા વાલીએ કોર્ટની પરવાનગી બગર તોડનેડ કરવી નહીં.

પરવાનગી વગરની તોડનેડ નિરર્થક થઈ શકે તેવી છે.

૪૪૦ થી ૪૬૨ સુધીની કલમો દિવાના લોકોને લાગુ પડે છે.

કોર્ટની સંભાળમાં હોય તે.

• જે અમલદાર અથવા સોલજરને રજા ન મળે તે પોતાની વતી ફરિયાદ અથવા જવાબ કરવાસાર કોઈપણ શખસને અખત્યાર આપે.

તે અખત્યાર આપવો તે લખીને આપવો, અને તે લેખ ઉપર તે અમલદારે અથવા સોલજરે, (અ) પોતાના કમાંડિંગ આફીસરની સમક્ષ સહી કરવી; અથવા તે પક્ષકાર પોતેજ કમાંડિંગ આફીસર હોય તો તેના હાથ નીચેના પહેલા અમલદારની સમક્ષ સહી કરવી; અથવા (બ) તે અમલદાર કે સોલજર લશ્કરી સ્ટાફની નોકરીમાં કામ કરતો હોય તો, જે આફીસમાં તે નોકર હોય તેના મુખ્યની અથવા બીજા ઉપરી અમલદારની સમક્ષ સહી કરવી. પછી તે કમાંડિંગ આફીસરે અથવા બીજા અમલદારે તે અખત્યારપત્ર ઉપર સહી કરવી, અને તે પછી તે અખત્યારપત્ર કોર્ટમાં દાખલ કરવું.

તે લેખ કોર્ટમાં ઉપર પ્રમાણે દાખલ થયો એટલે, તે અખત્યારનાં બંને બંધોળાંની લખી આપ્યું છે, તથા તે લખી આપનાર અમલદારને કે સોલજરને જાતે ફરિયાદ ચલાવવાને કે તેમાં જવાબ કરવાને ગેરહાજર રહેવાની રજા મળી નહીં, એ વાતનો તે કમાંડિંગ આફીસરની અથવા બીજા અમલદારની સહી એ પૂરતો પૂરાવો ગણવો.

પુત્રાસો:—આ બાબમાં “કમાંડિંગ આફીસર” એટલે, તે અમલદાર અથવા સોલજર જે કોઈ રેજીમેન્ટમાં, કોરમાં, ડીટાચમેન્ટમાં, અથવા ડીપોમાં હોય, તે રેજીમેન્ટ, કોર, ડીટાચમેન્ટ, અથવા ડીપો ઉપર જે તે વખતે બંને બંધોળાં હુકમ ચલાવનાર અમલદાર સમજવો.

આ પ્રમાણે અખત્યાર મળેલો શખસ જાતે કામ ચલાવે અથવા પ્લીડરનીમે.

૪૬૬. પોતાની તરફથી ફરિયાદ ચલાવવાને અથવા જવાબ કરવાને કોઈ અમલદારે અથવા સોલજરે જેને અખત્યાર આપ્યો હોય તે શખસ, અખત્યાર આપનાર અમલદાર અથવા સોલજર હાજર હોય અને કામ કરી શકે તે રીતે, જાતે તે ફરિયાદ ચલાવવાને કે જવાબ કરવાને મુખત્યાર છે; અથવા તે અમલદારની કે સોલજરની વતી ફરિયાદ ચલાવવાસાથે કે જવાબ કરવાસાથે પ્લીડર નીમવાને મુખત્યાર છે.

આ પ્રમાણે અખત્યાર મળેલા શખસ ઉપર અથવા તેના પ્લીડર ઉપર પ્રોસેસ પોંચાડવામાં આવે તે બંને બંધોળાં પોંચાડી શકે.

૪૬૭. કલમ ૪૬૫ પ્રમાણે કોઈ અમલદારે અથવા સોલજરે અખત્યાર આપેલા કોઈ શખસને, અથવા ઉપર કહ્યા પ્રમાણે તે શખસે તે અમલદારને કે સોલજરને બદલે અથવા તેમની વતી કામ કરવાને નીમવા પ્લીડરને પોંચાડેલી પ્રોસેસો, જાતે તે પક્ષકારને હાથોહાથ અથવા તેના પ્લીડરને પોંચાડી હોય એમ સમજવું.

અમલદાર અથવા સોલજરને સમન પોંચાડવાનું.

૪૬૮. જ્યારે પ્રતિવાદી કોઈ અમલદાર અથવા સોલજર હોય ત્યારે, તેને સમન પોંચાડવાસાથે સમનની એક નકલ કોર્ટે તેના કમાંડિંગ આફીસર ઉપર મોકલવી.

જે અમલદારને એ નકલ મોકલી હોય તેણે, જેના નામની તે હોય તેને, બની શકે તો ખુદ પોંચાડાવ્યા પછી તેના ઉપર તે પોંચાવિશ્વનો તે શખસનો લખેલો શેરો લેખને તે પાછો મોકલવી.

કોઈ કારણને લીધે નકલ તે પ્રમાણે ન પોંચાડાય તો, જે કારણને લીધે સમન પોંચાડવાનું બન્યું ન હોય તે કારણ લખી જણાવે, જે કોર્ટે તે મોકલ્યો હોય તે કોર્ટને તે સમન પાછો મોકલવો.

૪૬૬. હુકમનામું બજાવવામાં પકડવાનું વારંટ અથવા બીજી પ્રોસેસ છાવણીના, ગ્યારીસનની, લશ્કરી થાણાની અથવા લશ્કરી બજારની હદમાં બજાવવાનું હોય ત્યારે, તે વારંટ અથવા બીજી પ્રોસેસ બજાવવાનું કામ જે અમલદારને સોંપ્યું હોય તેણે તે વારંટ અથવા બીજી પ્રોસેસ કમાંડીંગ આફીસરને આપવું.

પકડવાનું વારંટ છાવણીના ગેરેમાં થી રીતે બજાવવું.

કમાંડીંગ આફીસરે તે વારંટ અથવા બીજી પ્રોસેસ ઉપર સહી કરીને તે ચલાવવું, અને પકડવાનું વારંટ હોય ત્યારે વારંટમાં જે શખસનું નામ લખ્યું હોય તે પોતાની હકુમતની હદમાં હોય તો તેને પકડાવીને, જે દિવાની અમલદારને તે બજાવવાનું કામ સોંપ્યું હોય તેને સ્વાધીન કરવો.

બાબ ૩૩ મો.

ઈન્ટરપ્લીડર (વિરુદ્ધ હક્કોનો નિર્ણય કરવાની તિરાહિત કરે તે ફરિયાદ).

૪૭૦. માત્ર તિરાહિત (ટોક હોલ્ડર) તરીકે જે શખસના કબજામાં રૂપીઆ અથવા મિલકત હોય, અને તે રૂપીઆ અથવા મિલકત ખરા માલકને આપવાને જે તૈયાર હોય, તેની પાસેથી તે મિલકત અથવા રૂપીઆ લેવાનો જે અથવા વધારે શખસો એક બીજાને વિરોધ આવે એવી રીતે હક્ક કરતા હોય ત્યારે, તે મિલકત અથવા પૈસા કોને આપવા એ બાબત અને પોતાને નુકસાન થાય તે લેવાબાબત બધા હક્કદાર ઉપર ઈન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદ કરવાને તે તિરાહિત મુખ્યત્વાર છે.

ઈન્ટરપ્લીડર ફરિયાદ ક્યારે થઈ શકે.

પરંતુ, જે ફરિયાદમાં બધા પક્ષકારોના હક્કોનો ખરોખર રીતે નિર્ણય થઈ શકે તેવી કોઈ ફરિયાદ ચાલુ હોય તો, તે તિરાહિતે ઈન્ટર પ્લીડરની ફરિયાદ કરવી નહીં.

૪૭૧. ઈન્ટરપ્લીડરની પ્રત્યેક ફરિયાદમાં, જે જે બીના ફરિયાદ અરજીમાં લખવાની જરૂર છે તે શીવાય બીજા પ્રમાણે બીજી વધારે બીનાઓ લખવી:—

આવી ફરિયાદમાં ફરિયાદ અરજી.

(અ) હક રાખેલી વસ્તુમાં વાદીને ફક્ત તિરાહિત (રોકેડો-લડર) શીવાય બીજી રીતનો કંઈ સંબંધ નથી.

(મ) પ્રતિવાદીઓ જે જુદા જુદા હક કરતા હોય તે: અને

(ક) વાદી અને કોઈ પ્રતિવાદી વચ્ચે મિલાફીપણું નથી.

દાવો કરેલી વસ્તુ કોરટમાં મુકવાનું.

૪૭૨. દાવો કરેલી વસ્તુ કોરટમાં ભરાય એવી અથવા કોરટની સંભાળમાં રખાય એવી હોય ત્યારે, વાદીએ તે કોરટમાં ભરવી અથવા કોરટની સંભાળમાં રાખવી; તેમ કર્યા પહેલાં ફરિયાદમાં કંઈ હુકમ નોંધવાનો વાદીને હક થશે નહીં.

પહેલી સુનાવણી વણીવળતે કામ ચલાવવાનારીત.

૪૭૩. પહેલી સુનાવણી વખતે કોરટ નીચે પ્રમાણે કરી શકે: એટલે—

(અ) દાવો કરેલી વસ્તુની બાબતમાં પ્રતિવાદીઓ પ્રત્યે વાદીની બધી જવાબદારીમાંથી તેને દુર કરીને તેનું ખર્ચ અપાવવાનો, તથા ફરિયાદમાંથી તેનું નામ કાઢી નાખવાનો હુકમ કરે:

અથવા ઇનસાફ કે સુગમતાને સાર નીચે પ્રમાણે કરવાની જરૂર છે એમ કોરટને લાગે તો:

(બ) ફરિયાદનો આખર નિકાલ થતાં સુધી બધા પક્ષકારોને રહેવા દે:

અને, દાવો રાખેલી વસ્તુના હકનો નિર્ણય કરી શકાય તેવી રીતની પક્ષકારોની કબુલત અથવા બીજી પુરાવો છે એમ કોરટને જણાય તો:

(ક) દાવો રાખેલી વસ્તુ ઉપરનો હક નિર્ણય કરે; નહીંતો પછી,

(ડ) કોરટની રૂબરૂ પોત પોતાના હક આણવા સાર કેફીયત દાખલ કરીને તથા પુરાવો આપીને એક બીજા ઉપર વાદ ચલાવવાને પ્રતિવાદીઓને ફરમાવે, અને પછી એવા હકનો નિર્ણય કોરટ કરેવા.

મુખત્યાર અ ને બાકુત ઇન્ટર પ્લીડર ફરિયાદ ચારે કરી શકે.

૪૭૪. મુખ્યની અથવા જમીનના માલિકની મારફત દાવો રાખતા ન હોય એવા બીજા શખ્સોની સામે, તે મુખ્યને અથવા જમીનના માલિકને વાદ કરવાની જરૂર પડવા સાર, મુખત્યાર પોતાના મુખ્ય ઉપર અથવા બાકુત પોતાના માલિક ઉપર ફરિયાદ કરી શકે એમ આ બાબતની કોઈ ફાતથી સમજવું નહીં.

દ્રષ્ટાંતો.

(અ) અ એક ઝવેરાતની પેટી પોતાના મુખત્યાર તરીકે જ પાસે અનામત મુકે છે. અ એ મારી પાસેથી એ

વેરાત ગેરવાજબી રીતે લીધું છે એમ કહીને ક તે બાસેથી માગે છે. એ ને ક ના ઉપર બ ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદ માંડી શકે નહીં.

(ખ) એક ઝવેરાતની પેટી પોતાના મુખત્યાર તરીકે બાસે અનામત મુકે છે. પછી ક ને એ લખે છે કે મારી પાસે તમારું સેહેણું છે તેમાં તે ઝવેરાત તારણ કરી આપું છું. ત્યારપછી એ એવું કહે છે કે ક નું કરજ અદા કરેલું છે. અને ક તે વાત ના પાડે છે. તે બંને બ ની પાસેથી ઝવેરાત માગે છે. આમાં એ ને ક ના ઉપર ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદ કરવાને બ મુખત્યાર છે.

૪૭૫. બરોબર રીતે ફરીયાદ કરી હોય તો, દાવા રાખેલી વસ્તુ ઉપર બાંને રાખીને, અથવા બીજી કોઈ અમલમાં આવે એવી રીતે વાદીને તેનું અરજ અપાવવાનો ઠરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

વાદીના અરજ્યનો ખોલો.

૪૭૬. ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદમાંના પ્રતિવાદીઓ પૈકી કોઈ પ્રતિવાદી તે ફરીયાદના વિષયની બાબતમાં તિરાહિત ઉપર બરોબર ફરિયાદ કરે તો, જે કોરટમાં તિરાહિત ઉપરની ફરિયાદ ચાલતી હોય તે કોરટને ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદમાં તિરાહિતની તરફમાં હુકમનામું કરનારી કોરટ તે હુકમનામું થયાની વાત યોગ્ય રીતે જણાવવી. એ લખી જણાવવામાં આવે એટલે તે કોરટ તે તિરાહિત ઉપરનું કામ બંધ રાખવું. અને તે બંધ રહેલી ફરીયાદમાં થએલા તેના અરજ્યનો તે ફરીયાદમાં ઠરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે. પરંતુ તે ફરિયાદમાં અરજ્યનો ઠરાવ ન કર્યો હોય તો, જેટલા બાગનો ઠરાવ ન કર્યો હોય તેટલું અરજ ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદમાં થએલા તેના અરજમાં ઉમેરી શકાય.

તિરાહિત(મટ્ટે કહોડર) ઉપર પ્રતિવાદી ફરિયાદ કરે ત્યારે કામ ચલાવવાની રીત.

અરજ.

માગ ૪ થો.

આલુંગરજ પુરતા ઈલાજ.

બાબ ૩૪ મો.

ફેસલો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જમતી કરવા વિશે.

અ—ફેસલો થતાં પહેલાં પકડવાનું.

૪૭૭. સ્થાવર મિલકતનો કબજો લેવાની ફરીયાદ શિવાયુત બીજી કોઈ ફરિયાદમાં કામ ચાલતાં કોઈ પણ વખતે વાદી સોગતનામાથી અથવા બીજી રીતે કોરટની ખાતરી કરી આપે કે,—

જમીન લેવા સાથે વાદી મ્યારે અરજ કરે.

વાદીનું ન ચાલે અથવા તેને ઠીલ થાય એ હેતુથી, અથવા કોરટની કોઈ પ્રોસેસ ટાળવાના હેતુથી, અથવા પોતાના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે બજાતાં હરકત પડે કે ઠીલ થાય એ હેતુથી:

(અ) પ્રતીવાદી સંતાઈ પેડો છે અથવા તેણે કોરટની હકુમત છોડી છે, અથવા

(બ) પ્રતીવાદી સંતાઈ પેસવાનો છે કે કોરટની હકુમત છોડવાનો છે, અથવા

(ક) પ્રતીવાદીએ પોતાની બધી કે ઘાડી ઘણી મીલકત કોઈને વેચી કે આપી દીધી છે અથવા કોરટની હકુમતમાંથી લંબાવી છે; અથવા

એવી ખાતરી કરી આપે કે,—પ્રતીવાદી એવે પ્રસંગે ખિટિશ ઇંડ્યા છોડવાનો છે કે તે ઉપરથી ફરીયાદમાં પ્રતીવાદીના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે બજાવવામાં વાદીને હરકત કે ઠીલ પડશે અથવા પડે એવા વાજબી સંભવ રહે છે.

તો ફરીયાદમાં તેના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે પમાણે જવાબ દેવા સાર હાજર થવાને પ્રતીવાદીનો જામીન લો, એવી અરજ કરવાને વાદી મુખતીયાર છે.

પ્રતિવાદીએ
જામીન શા માટે
ન આપવા તેનું
કારણ બતાવવા
સાર તેને હાજર
કરવાનો હુકમ.

૪૭૮. અરજદારને તપાસા પછી તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી બીજી તજવીજ કર્યા પછી કોરટની ખાતરી થાય કે;

ઉપર કહ્યા પ્રમાણેના કોઈ ધરિયાથી પ્રતીવાદી—

(અ) સંતાઈ પેડો છે, અથવા કોરટની હકુમત છોડી છે, અથવા

(બ) સંતાઈ જવાનો છે, અથવા કોરટની હકુમત છોડવાનો છે, અથવા

(ક) પોતાની બધી કે થોડી ઘણી મીલકત વેચી કે આપી દીધી છે, કે કોરટની હકુમતમાંથી લંબાવી છે, અથવા

ઉપરની કલમમાં જે પ્રસંગ કહ્યો છે તેવે પ્રસંગે પ્રતીવાદી ખિટિશ ઇંડ્યા છોડવાનો છે,

તો પોતાને હાજર થવાના જામીન પ્રતીવાદીએ શા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવા સાર પ્રતીવાદીને પકડવાનું તથા તેને કોરટની રજર આણવાનું વારંટ કાઢવાને કોરટ મુખતીયાર છે.

૪૭૯. તે કારણ પ્રતિવાદી ન બતાવે તો કોર્ટે તેને એવો હુકમ કરવો કે, તમારા ઉપરનો દાવો અદા થવાને બસ થાય તેટલા પૈસા અથવા બીજી મીલકત તમે કોર્ટમાં અનામત રાખો, અથવા ફરિયાદ ચાલેજો ત્યાં સુધી, અને ફરિયાદમાં તમારા ઉપર જે હુકમનામું થાય તે બજી રહે અથવા પતી રહે ત્યાં સુધી, કોઈ પણ વખતે તમને બાલાવવામાં આવે ત્યારે હાજર થવાના તમે જામીન આપો.

જામીન એવી રીતે લખી આપવું કે, જે પ્રતિવાદી તે રીતે હાજર નહીં થાય તો, ફરિયાદમાં જે રકમ આપવાનો પ્રતિવાદીને હુકમ થયે તે રકમ હું આપીશ.

૪૮૦. પ્રતિવાદીને હાજર કરવાને થએલો જામીન, જે કોર્ટમાં પોતે જામીન થયો હોય તે કોર્ટને કોઈપણ વખતે પોતાની જવાબદારી રદ કરવાની અરજ કરી શકે.

આવી અરજ થાય ત્યારે, કોર્ટ પ્રતિવાદીને હાજર થવાનો સમન કરવો. અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તો, પહેલેથીજ તેને પકડવાનું વારંટ કાઢવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

સમન અથવા વારંટ પ્રમાણે પ્રતિવાદી હાજર થાય એટલે, અથવા પોતે પોતાની ખુશીથી આવીને હાજર થાય ત્યારે, કોર્ટે જામીનને ફરમાવવું કે તમે જામીનીમાંથી છુટા થાય છે. અને નવો જામીન લાવવાને પ્રતિવાદીને કેહેવું.

૪૮૧. કલમ ૪૭૯ અથવા ૪૮૦ પ્રમાણેનો કોઈ હુકમ પ્રતિવાદી માન્ય ન કરે તો, ફરિયાદનો ફેસલો થતાં સુધી અથવા, પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ફેસલો આપવામાં આવે તો, હુકમનામું બન્ને ત્યાંસુધી પ્રતિવાદીને કેદમાં મોકલવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. પરંતુ આ કલમપ્રમાણે કોઈ શખસને ગમે તેમ હોય તો એ છ માસ કરતાં જામીની મુદત કેદ કરવો નહીં, અથવા ફરિયાદના વિષયની રકમ કે કિંમત પચાસ રૂપિયા કરતાં વધારે ન હોય તો છ અઠવાડીયાં કરતાં વધારે મુદત કેદ કરવો નહીં.

પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે, કોઈ શખસને સદરહુ હુકમપ્રમાણે ચાલ્યા પછી આ કલમપ્રમાણે તુરંગમાં અટકાવી રાખવો નહીં.

ટીકા—૪૮૧. પ્રતિવાદીને આવા કામમાં અગર બજાવણીના કામમાં તેને પોતાનો હુકમ માન્ય કરવાની તક મળે અગર તે જાણી જોઈને તે હુકમ માન્ય કરવાની ના પાડે ત્યાંસુધી તેને કેદ કરવો નહીં. ૭ મુ. હા. રી. ૧૨૨.

૪૮૨. હુકમનામાના દેણદારની ખોરાકી આપવાવિશે કલમ ૩૩૬ માં જે ઠરાવ કર્યો છે તે આ બાબતપ્રમાણે પકડેલા બધા પ્રતિવાદીને લાગુ પડશે.

જો પ્રતિવાદી કારણ ન બતાવે તો અનામત મુકવાનો અથવા જામીન આપવાનો કોર્ટ તેને હુકમ કરે.

જામીન પોતાની જવાબદારી કાઢી નાખવાની અરજ કરે ત્યારે જી રીતે કરવું.

પ્રતિવાદી જામીન ન આપે અથવા તેને નવો જામીન ન મળે તો કેદ કરવું.

પકડેલા પ્રતિવાદીની ખોરાકી.

ખ. — ફેસલો થતાં પહેલાં જમી કરવાનું.

હુકમનામું પુ
રૂ કરવાના પ્રતિ
વાદી પાસેથી જ
મીન માગવાની
અને તે જમીન
ન આપે તો મિ
લકત જમ કરવા
ની ફેસલો તથા
પહેલાં અરજ.

૪૮૩. કોઈ પણ ફરિયાદ ચાલતાં કોઈ પણ વખતે સોગતનામું કરી
ને અથવા બીજીરીતે વાદી કોરટની ખાત્રી કરે કે, પોતાના ઉપર જે હુ-
કમનામું થાય તે બજવવામાં હરકત અથવા ઢીલ થાય એ ધરાદાયી
પ્રતિવાદી—

(અ) પોતાની બધી અથવા થોડીધણી મિલકત કોઈને વેચી
કે આપી દેવાનો છે, અથવા જે કોરટમાં ફરિયાદ ચા-
લતી હોય તેની હુકમતમાંથી લંબાવવાનો છે, અથવા

(બ) પોતાની મિલકત કોરટની હુકમતમાં રહેવા દેઈને કોર-
ટની હુકમત છોડી ગયો છે,

તો, એ ફરિયાદમાં તેના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે અદા કરવાનો
જમીન પ્રતિવાદી પાસે માગો, અને જો તે જમીન ન આપે તો કોરટનો
બીજો હુકમ થતાંસુધી કોરટની હુકમતમાંની તેની કંઈ મિલકત જમ ક-
રવાનું ફરમાવે, એવી કોરટને અરજ કરવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે.

અરજનો મ.
જકુર.

કોરટ બીજીરીતે ન ફરમાવેતો, જમ કરવાની મિલકત અને તેની અ-
ટકળેલી કિંમત અરજમાં જણાવવી.

ટીકા—૪૮૩. જે કોરટમાં દાવો ચાલતો હોય તે કોરટની હુકમતમાં
મીલકત હોય તો આ કલમ લાગુ પડે છે. જેથી ચોવીસ પ્રગણાના ફરટ
સખારડીનેટ જડને કલકત્તામાં જે મીલકત હતી તે બાબતમાં હાયકોર્ટ
તરફ ૪૮૩મી કલમ પ્રમાણે હુકમ સને ૧૮૪૦ના ૨૩મા આકટની ૧લી
કલમ પ્રમાણે શેરો થવા મોકલ્યો ત્યારે હાયકોર્ટે શેરો કરવાની ના પાડી.
૮ મે. ઈ. રી. ૩૩૫.

અખાહીમના કામમાં મુંબઈની હાયકોર્ટે તેથી ઉલટો ફરાવ કર્યો હતો
૧ મુ. હા. રી. ૧૭૦.

પોતાના હુકમનામાની બજવણીમાં કોરટ જમ કરી શકે નહીં તેની જમી
અગાઉથી કોરટ કરી શકતી નથી. ૧ મ. હા. રી. ૯૧.

હુકમનામાની બજવણીમાં ઢીલ કરવાના અગર હરકત કરવાના ધરા-
દાયી પ્રતિવાદી પોતાની મીલકત અસેડવાનો છે, અગર તેની બીજી રીતે
બચસ્કા કરવાનો છે એવી કોરટની ખાત્રી થયા પછી કોરટ પ્રતિવાદીની
મીલકત જમ કરવાનો હુકમ આપે તો, પછી દાવાનો ચુકાદો વાદીના વિરુદ્ધ
થાય તોપણ, વાદીને આ પ્રમાણે કોરટને અરજ કરવાનું પુરતું અને સાફ
કારણ હતું એમ અનુમાન કરવું જોઈએ. અને તેથી વિરુદ્ધ સાબીત ન
થાય ત્યાંસુધી નુકશાની મળી શકે નહીં. ૧૮ વી. રી. ૪૪૦.

આ કલમ પ્રમાણે મીલકત જમ કરવામાં આવી હોય અને જમી કરનાર અધિકારીની સાથે મળી જમને તે પછીથી પ્રતિવાદીએ અશ્વેડી દીધી હોય તો, પેહેલાં તેમના ઉપર ફાજદારી કામ ચલાવ્યા વગર તે મીલકતની કીમત મેળવવાનો દાવો ચાલી શકે. ૧૮ વી. રી. ૨૭.

૪૮૪. અરજદારને તપાસ્યા પછી તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી બીજી કંઈ તજવીજ કર્યા પછી જો કોરટની ખાતરી થાય કે : તે ફરિયાદમાં પોતાના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે બજાવવામાં હરકત અથવા ટીલ થાય એ ધરાદાથી પ્રતિવાદી પોતાની મિલકત વેચા કે આપી દેવાનો છે અથવા લંબાવવાનો છે અથવા એવા ધરાદાથી પોતાની મિલકત કોરટની હકુમતમાં રહેવા દેખેને કોરટની હકુમત છોડી ગયો છે તો :—માગવામાં આવે ત્યારે તેમિલકત અથવા તેની કીમત અથવા હુકમનામું પુરું કરવા જેટલો તેનો ભાગ હાજર કરીને, કોરટ હુકમ કરે તે પ્રમાણે વ્યવસ્થા થવાસાથે કોરટમાં આપવા માટે, હુકમમાં લખેલી રકમના જમીન કોરટ ઠરાવે તે મુદતની દરમ્યાન આપવા, કે નહીં તો જમીન શા સાથે ન આપવા તેનું હાજર થઈને કારણ બતાવવું—એમ પ્રતિવાદીને ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

જમી આપવાનું કે કારણ બતાવવાનું કોરટ પ્રતિવાદીને ફરમાવે.

આ અરજમાં લખેલી મિલકત પૈકી તમામ મીલકત અથવા તેનો કંઈ ભાગ ચરતથી જમ કરવાનું હુકમમાં ફરમાવવાને પણ કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૪૮૪. હુકમનામું થતાં પેહેલાં કેદની બાબતમાં જેમ સ્વતંત્ર અખત્યાર કોરટને વાપરવાનો છે તેમજ હુકમનામા પેહેલાં જમી કરવામાં પણ તે અખત્યાર બહુ સંભાળથી વાપરવો જોઈએ. અને પ્રતિવાદી પોતાની મીલકતની કંઈ પણ વ્યવસ્થા કરવાનો છે. એવી ખાતરી થાય ત્યાંમુધી પ્રોસેસ અમલમાં લાવવી નહીં. ૨ મુ. હા. રી. ૧૪૯.

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦મા આક્ટની કલમ ૪૮૪ મુજબ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ જે હુકમનામું વાદીનું થાય તે પુરું કરી આપવાની જમીન આપવાનું ૧૦ મી મારચ સને ૧૮૮૧ને રોજ પ્રતિવાદી ઉપર હુકમ કરવામાં આવ્યો અગર જમીન શા સાથે ન આપવા તેનું કારણ તા. ૨૮મી મારચ સને ૧૮૮૧ને રોજ તેણે બતાવવું. દીવાની કાયદાને છેડે જે નમુના આવેલા છે તે નમુનામાં છે તે પ્રમાણે કલમ ૪૮૪ને અન્વયે કામ ચલાઉ જમી કરવા સાથે આ તાકીદની સાથે હુકમ પણ જોડવામાં આવ્યો હતો. જમી થતી અટકાવવા સાથે પ્રતિવાદીએ તા. ૧૨મી મારચે હુકમનામું પુરું કરી આપવાના જમીન આપ્યા. અને જમીનો અમલ કરવામાં આવ્યો નહીં તા. ૨૮મી મારચ ૧૮૮૧ને રોજ જમીન શા માટે ન આપવા જોઈએ તેનું કારણ પ્રતિવાદીએ બતાવ્યું. પણ જમીન આપવામાં આવ્યા હતા તેથી સમારડીનેટ જડજનો એવો મત હતો કે એ કામ પુરું થઈ ગયું છે અને

હવે જમીન ખત રદ થઈ શકે નહી. આ કામમાં એમ કુંડું કે સર્પાર્ડિનેટ જરૂરની બુલ છે. આવી રીતે આપેલી જમીની કલમ ૪૮૪માં જે રૂપરૂ રીતે જમીન લેવાનું ફરમાવ્યું છે તેવી ગણાય નહી. અને જમીન શા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવામાં આ પ્રમાણે જમીન આપવાથી કંઈ બાધ નથી. ઇ. લો. રી. ૫ મુંબાઈ ૧૪૩.

જે કારણ ન બતાવે અથવા જમીન ન આપે તો જમી કરવી.

૪૮૫. કોરટે ઠરાવેલી મુદતમાં જે પ્રતિવાદી ફરમાવેલા જમીન ન આપે, અથવા પોતે જમીન શાસક ન આપવા તેનું તે કારણ ન બતાવે તો અરજમાં બતાવેલી મિલકત અથવા ફરિયાદમાં જે હુકમનામું થાય તે પૂરું કરવાને બસ જણાય તેટલો તે મિલકતનો બાગ જમ કરવાનું ફરમાવવાને કોરટે મુખત્યાર છે.

જમી ઉઠાડવાનું.

જે પ્રતિવાદી તેવું કારણ બતાવે અથવા ફરમાવેલા જમીન આપે, અને અરજમાં બતાવેલી મિલકત અથવા તેનો કંઈ બાગ જમ થયો હોય, તો તે જમી ઉઠાડવાનો કોરટે હુકમ કરેલો.

ટીકા—૪૮૫. મિલકત જમ કરવામાં આવે ત્યારે તેમાંથી થતું ઉત્પન્ન પણ જમ થાય છે. પણ જમી કરતી વખતે જે હુકમનામા વાળો અસલ માલીકનો કબજો રહેવા દે અને તેને ઉત્પન્નનો ઉપભોગ કરવા દે તો, એ ઉત્પન્ન માલીકના હાથમાં આવ્યું કે તે જમીની રૂઝાએ હુકમનામાના દેવાને માટે ખાસ રીતે જમ કરવાને તે પાત્ર રહેતું નથી. ૧૨ વી. રી. ૩૯૧.

જમી કરવાની રીત.

૪૮૬. જમી કરવી તે પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત જમ કરવાની જે રીત આ કાયદામાં કહેલી છે તે રીતે કરવી.

ટીકા—૪૮૬. જમી થયેલી મિલકતના જે બાગ ઉપર વચ્ચે આવનાર (ઈન્ટરવીનર) હક રાખે છે તે બાગ તેના કબજામાં છે કે નહીં અગર ઈન્ટરવીનરના કહેવામાં જે બાગ હુકમનામાના દેણદારના કબજામાં છે, તેજ બાગ તેના કબજામાં છે કે નહીં એ બાબતની તજવીજ કરવાની ના પાડવી એ અનિયમિત છે. ૧૭ વી. રી. ૭૪.

ફેસલા પહેલાં જમ કરેલી મિલકત ઉપરના દાવાની તજવીજ.

૪૮૭. ફેસલો થતાં પહેલાં જમ થયેલી મિલકત ઉપર કંઈ દાવા કરવામાં આવે તો તેની તજવીજ, પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં જમ થયેલી મિલકત ઉપરના દાવાની તજવીજને વાર્તે આ આકટમાં પાછળ જે રીત ફરમાવી છે તે રીતે કરવી.

જમીન આપે અથવા ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે એટલે જમી ફર કરવી.

૪૮૮. ફેસલો થતાં પહેલાં જમી કરવાનો હુકમ કર્યો હોય તો, ફરમાવેલા જમીન તથા જમીના અરજનો જમીન પ્રતિવાદી આપે ત્યારે, અથવા ફરિયાદ કાઢી નાખવામાં આવે ત્યારે, જે કોરટે હુકમ કર્યો હોય તે કોરટે જમી ફર કરવી.

જમીથી પરાયાનો હકને હરક

૪૮૯. ફેસલો થતાં પહેલાંની જમીથી, ફરિયાદમાં પક્ષકાર ન હોય તે શખ્સોના જમી પહેલાંના જે હક હોય તેને હરકત થશે નહીં. તથા

પ્રતિવાદી ઉપર કોઈનું હુકમનામું હોય તો તે શખસને તે હુકમનામું બજાવવામાં તે જમીમાંની મિલકત વેચવાની દરખાસ્ત કરવાને પણ પ્રતિબંધ થશે નહીં.

તથા શે નહીં આથવા હુકમનામાવાળાને વેચાણની દરખાસ્ત કરવાને પ્રતિબંધ થશે નહીં.

૪૬૦. આ બાબના ઠરાવોને આધારે મિલકત જમીમાં હોય, અને વાદીની તરફમાં હુકમનામું થાય, તો તે હુકમનામું બજાવવામાં તે મિલકત ફરી જમ કરવાની જરૂર નથી.

આ બાબ પ્રમાણે જમ થએલી મિલકત હુકમનામું બજાવવામાં ફરી જમ કરવી નહીં.

કુ.—પકડવાનું અથવા જમી કરવાનું કામ કર્યું તે અયોગ્ય હોય ત્યારે નુકસાનીનો ખર્ચો.

૪૬૧. જે ફરિયાદમાં કોઈને પકડ્યો હોય અથવા જમી કરી હોય તે ફરિયાદમાં કોઈને એવું જણાય કે, તે પકડવાની અથવા જમીની અરજ અપૂર્ણ કારણ ઉપરથી કરવામાં આવી હતી.

અપૂર્ણ કારણથી કોઈને પકડાયો હોય અથવા જમી કરાવી હોય તો તેની નુકસાનીનો ખર્ચો.

અથવા વાદીની ફરિયાદ નિષ્ફળ જાય અને કોર્ટને એવું જણાય કે, ફરિયાદ કરવાનું સંબંધિત કારણ ન હોતું,

તો તે પકડવાથી અથવા જમીથી પ્રતિવાદીને જે ખર્ચ અથવા નુકસાન થયું હોય તેના ખર્ચામાં પોતાને યોગ્ય જણાય તેટલી એક હજાર રૂપિયા સુધીની રકમ કોઈ વાદી પાસેથી પ્રતિવાદીને અપાવવાનો, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી, પોતાના હુકમનામામાં ઠરાવ કરવાને કોર્ટ મુખ્યત્વારે છે.

પરંતુ નુકસાનીના ખર્ચાની ફરિયાદમાં જેટલી રકમનું હુકમનામું કોર્ટ કરી આપે તે કરતાં વધારે રકમ આ કલમ ઉપરથી કોર્ટે અપાવવી નહીં.

વિશેષ ઠરાવ.

આ કલમ પ્રમાણે રકમ અપાવવાનો ઠરાવ થયા પછી જો પકડવા અથવા જમી બાબત નુકસાનીનો ખર્ચો લેવાની કોઈ ફરિયાદ ચાલશે નહીં.

બાબ ૩૫ મો.

કામ ચલાઉ તાકીદ અને દરમ્યાનના હુકમો વિશે.

અ.—કામ ચલાઉ તાકીદ.

૪૬૨. કોઈ પણ ફરિયાદમાં સોગનુ નામાથી અથવા બીજી રીતે એવું સંબંધિત થાય કે—

જે પ્રસંગે કામ ચલાઉ તાકીદ

દ આપી શકાય
તે જ સંગ.

(અ) ફરિયાદનો કોઈ પક્ષકાર ફરિયાદમાંની કોઈપણ તકરારી મિલકતનો નાશ કરશે, અથવા તેને કંઈ નુકસાન કરશે અથવા તે કોઈને આપી દેશે અથવા એકાદા હુકમનામાંની બબ્બવણીમાં તે ગેરવાજબી રીતે વેચાશે એવી દેશત છે, અથવા

(બ) પોતાના લેણુદારોને દગો દેવાને ઈરિદ પ્રતિવાદીએ પોતાની મિલકત લંબાવવાની અથવા તે વેચી કે આપી દેવાની બીક બતાવી છે, અથવા તેમ કરવાની તે તૈયારીમાં છે,

તો હુકમ કરીને કોરટ એવી કામચલાઉ તાકીદ આપે, કે તારે તે કૃત્ય કરવું નહીં; અથવા તે મિલકતનો નાશ થતો હોય તે, તેને નુકસાન થતુ હોય તે, તે બીજાને આપી દેવાતી હોય તે, વેચાતી હોય તે, લંબાવાતી હોય તે, અથવા તેની બચ્ચા થતી હોય તે બંધ રાખવાને તથા અટકાવવાને સાર પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા બીજા હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે, અથવા તે તાકીદ કે બીજા હુકમ નહીં કરવામાં આવે એમ કહેવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૪૯૨. હમિશને માટે મનાઈ હુકમ હુકમનામું કરીને અપાય છે, રપેસીકીકરીલીક આકટ (૧૮૭૭ના ૧)ની પડમી કલમ નુસાર.

મિલકત જે સ્થિતીમાં છે તે સ્થિતીમાં રાખવી જોઈએ એવું જરૂરનું હોય તે કામમાં મિલકતનો બગાડ થવાનો બચ્ચ એ પેહલું સાબીત કરવું પેહલું એ સાબીત કર્યા વગર કામ ચાલતાં મનાઈ હુકમ આપી શકાય નહીં. ૨૩ વી. રી. ૬૦.

નીચેનાં કામોમાં મનાઈ હુકમ આપવામાં આવ્યો હતો:—

(૧) બબ્બવણી કરતાં જેમ કાનવાડાઓ જમ કરવામાં આવ્યા હતા તેનાં કોઈ પણ ભાગ હુકમનામાવાળો ન વેચે.

(૨) જે પૈસા માળુએટે જમ કર્યા હતા અને જે પાછા મેળવવાને સાર આ દાવો હતો તે પૈસા પ્રતિવાદીએ વેપારમાં રોકવાનો ઈરાદો જણાવ્યો હતો તે પ્રમાણે રોકે નહીં. ૧૩ વી. રી. ૬૫.

પ્રતિવાદી કોરટમાં દાવા બાંધી દેવું પસુલ કરવા માંગે છે એ મનાઈ હુકમને માટે પુરતું કારણ નથી. ૧૪ વી. રી. ૪૦૬.

સુબાર્ડિનેટ કોરટમાં જે દાવો ચાલતો હોય તે એસીલઈ પોતાની કાઠલિ ઉપર લીધા શીવાય ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટ આ કલમને અન્વયે હુકમ આપી શકે નહીં. ૨ મુ. હા. રી. ૬૮.

કરાર ફરી તો
ડેવો નહીં અથ-

૪૯૩. કરાર લોડવાથી અથવા બીજી નુકશાની કરવાથી પ્રતિવાદીને અટકાવવાની ફરિયાદ હોય, તેમાં નુકસાનીનો બદલો માગ્યો હોય કે

નહી તો એ, ફરીયાદ કરેલા પછી કોઈ પણ વખતે ફેસલો થતાં પહેલાં કે ફેસલો થયા પછી—પ્રતીવાદીએ તે કરાર તોડવો નહીં અથવા જે નુકશાનની ફરીયાદ કરી હોય તે નુકશાન કરવું નહીં, અથવા તેજ કરારમાંથી ઉત્પન્ન થતું અથવા તેજ મીલકત કે હુકમ સંબંધી તેવી જાતનું કોઈ નુકશાન કરવું નહીં કે કોઈ કરાર તોડવો નહીં,—એવી પ્રતીવાદીને અટકાવવાની કામ ચલાડી તાકીદ કરવા સારું કોરટને અરજ કરવાને વાદી મુખ્યત્વાર છે.

તે તાકીદ કેટલી મુદત સુધી અમલમાં રાખવી તે વીશે, હિસાબ રાખવા વિશે, જમીન આપવા વીશે, અને બીજી બાબત વિશે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને તે તાકીદ હુકમ કરીને આપવાને, અથવા તે નહીં આપવામાં આવે એમ કહેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

આ કલમ પ્રમાણે અથવા કલમ ૪૯૨ પ્રમાણે આપેલી તાકીદ ન માનવામાં આવે તો, છ મહીનાથી વધારે નહીં એવી કોઈ મુદત સુધી પ્રતીવાદીને કેદમાં રાખીને અથવા તેની મીલકત જપ્ત કરીને અથવા બંને વાંતાં કરીને તે અમલમાં લાવી શકાય.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલી કોઈ જમી એક વરસ કરતાં વધારે મુદત અમલમાં રહેશે નહીં; એક વરસની આખરે, પ્રતીવાદીએ તાકીદ નહીં માની હોય તો, જપ્ત કરેલી મીલકત વેચી શકાય. અને જે ઉપજ તેમાંથી પોતાને યોગ્ય લાગે તેટલી બદલાની રકમ વાદીને અપાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે, અને જે કોઈ બાકી રહે તો તે પ્રતીવાદીને આપવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૪૯૪. તાકીદનો હુકમ આપ્યા પહેલાં હમેશાં તાકીદની અરજ વિશેની નોટીસ વિરુદ્ધ પક્ષકારને આપવાનું કોરટે ફરમાવવું. પરંતુ ઠીલ થવાથી તાકીદ આપવાનો હેતુ ધુળ મળશે એમ જણાય તો તેવી નોટીસ આપવાની જરૂર નથી.

૪૯૫. કારપોરેશનને અથવા જાહેર કંપનીને આપેલી તાકીદ તે કારપોરેશનને અથવા કંપનીને પોતાને બંધન કારક છે, એટલું જ નહીં પણ તે કારપોરેશનના કે કંપનીના જે મેમ્બરોનાં અને અમલદારોનાં જાતીકાં કામ અટકાવવાનું તે તાકીદમાં માગ્યું હોય તે બધા મેમ્બરોને તથા અમલદારોને પણ તે બંધન કારક છે.

૪૯૬. તાકીદના હુકમથી જે કોઈ પક્ષકાર નારાજ હોય તેની તે વિશેની અરજ ઉપરથી, તાકીદનો કોઈ પણ હુકમ કાઢી લેવાને, તેમાં ફેરફાર કરવાને અથવા તે રદ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

વા તોડેલો જારી રાખવો નહીં એ વિશે મનાઈની તાકીદ.

તાકીદ આપ્યા પહેલાં વિરુદ્ધ પક્ષકારને નોટીસ આપવાનું કોરટે ફરમાવવું.

કારપોરેશનને આપેલી તાકીદ તેના મેમ્બરને તથા અમલદારોને બંધનકાર છે.

તાકીદનો હુકમ કોર્ટ કાઢી લે, ફેરફાર કરે અથવા રદ કરે.

અપૂરતા કા-
રણ ઉપરથી તા
કીદ કાઢવી હોય
તો પ્રતિવાદીને નુ
કસાનીનો ખદલો.

૪૬૭. પોતે જે તાકીદ આપી છે તે આપવા બાબતની અરજ
અપૂરતા સમજાવી કરી હતી, એમ કોરટને જણાય, અથવા

તાકીદ કાઢ્યા પછી ફરીયાદ કાઢી નાખવામાં આવે, અથવા ગેર-
દાજરીના સમજાવી કે બીજી કોઈ રીતે વાદી વિરૂધ્ધ ફેસલો આપવામાં
આવે અને ફરીયાદ કરવાનું સંબંધિત કારણ નહોતું એમ કોરટને જણાય,
તો તે તાકીદથી જે અરજ અથવા નુકસાન થયું હોય તેના ખદલા-
માં પોતાને વાજબી જણાય તેટલી એક હજાર રૂપીઆ સુધીની કોઈ
રકમ બાદી પાસેથી પ્રતિવાદીને અપાવવાનો, પ્રતિવાદીની અરજ ઉપરથી,
પોતાના હુકમનામાં હરાવ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

વિશેષ હરાવ.

પરંતુ નુકસાનીના ખદલાની ફરીયાદમાં જેટલી રકમનું હુકમનામું
કોરટ કરી આપે, તે કરતાં બધારે રકમ આ કલમ ઉપરથી કોરટે અપા-
વવી નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે રકમ અપાવવાનો હરાવ થયા પછી તે તાકીદ
બાબત નુકસાનીનો ખદલો લેવાની કોઈ ફરીયાદ ચાલશે નહીં.

ખ—દરમ્યાનના હુકમ.

નાશ થાય એ
વી વસ્તુઓ દર-
મ્યાન વેચવાનો
હુકમ કરવાનો અ-
મત્યાર.

૪૬૮. કોઈ ફરીયાદના વિષયની કોઈ પણ જંગમ મીલકત જલદી
અને સ્વાભાવિક રીતે પોતાના મજે બગડી જાય એવી હોય તો, ફરીયાદ-
ના કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી તે વેચવાનો હુકમ કરવાને કોરટ
મુખત્યાર છે. અને તે હુકમમાં જે સમસનું નામ લખ્યું હોય તે સમસે
કોરટને યોગ્ય લાગે તે રીતે અને તેવી શરતોથી તે વેચવી.

ટીકા—૪૬૮. કોઈ પણ મુકદ્દમો કોરટની રજા ચાલતો હોય તેના
સંબંધમાં જેને અરજીઓ યોગ્ય રીતે કરવામાં આવે તે બધી ઉપર કોરટે
ગપજ હુકમ લખવો જોઈએ. જે સમસનું દાવાના પરિણામમાં હીત છે.
તે સમસે યોગ્ય મુદતમાં કલમ ૩૨ પ્રમાણે પક્ષકારમાં સામેલ થવાને
સાથે અરજી આપી હોય તો તે મંજૂર કરવી જોઈએ. ૫ વી. રી. ૧૦૬.

દાવાનો નીકાલ જેથી થતો નથી એવો દરમ્યાન હુકમ કરવામાં આવ્યો
હોય અને તે ઉપર અપીલ થઈ નહોય તો, છેવટ હુકમનામા ઉપર
અપીલમાં તેના સંબંધની બાબતોની તકરાર ઉઠાવતાં અપેલન્ટને બાધ
નથી. નોક્ષ પાનું ૩૬૧.

ફરીયાદનો વિ-
ષય અટકાવી રા-
ખવા વગેરેનો હુ-
કમ કરવાનો અ-

૪૬૯. ફરીયાદના કોઈ પણ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી અને પો-
તાને યોગ્ય લાગે તો શરતોથી નીચે પ્રમાણે કરવાને, એટલે—

અત્યાર તથા પ્ર-
વેશ કરવાની, નમુ-
ના લેવાની અને
પ્રયોગ કરવાની
સત્તા આપવાનો
અખત્યાર.

(અ) તે ફરીયાદના વિષયમાંની કોઈ મીલકત અટકાવી
રાખવાનો, સાચવી રાખવાનો, અથવા નજરે જોવાનો
હુકમ કરવાને,

(બ) તે ફરીયાદના બીજા કોઈ પક્ષકારના કબજામાં કાંઈ
જમીન અથવા હમારત હોય તે જમીન ઉપર અથવા
હમારતમાં સદરહુ તમામ કારણ સાર અથવા તે
પૈકી કોઈ કારણ સાર કોઈ સખસને જવાનો અખ-
ત્યાર આપવાને, અને

(ક) સદરહુ તમામ કારણ સાર અથવા તે પૈકી કોઈ કારણ
સાર પૂર્ણ માહિતી અથવા પુરાવો મળે એટલા માટે
જરૂર અથવા યોગ્ય જણાય તેવા કાંઈ નમુના લેવાનો,
અથવા કાંઈ અવલોકન કરવાનો, અથવા પ્રયોગ કરવા
નો અખત્યાર આપવાને, કોર્ટ મુખત્યાર છે.

પ્રોસેસ બળવવા વિશે આ આક્ટમાં પાછળ કહેલા છે તે ઠરાવો,
પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂર હોય તે ફેરફાર કરીને, આ કલમ પ્રમાણે જવાનો
અખત્યાર આપેલા સખસોને લાગુ પડશે.

૫૦૦. સમન પોઆ પછી કોઈ પણ વખતે પ્રતીવાદીને લેખી
નોટીસ આપીને કલમ ૪૬૮ અથવા કલમ ૪૬૯ પ્રમાણે હુકમ કરાવવા-
ની અરજ કરવાને વાદી મુખત્યાર છે.

તેવા હુકમ મેળવવાને વાસ્તે પ્રતીવાદીએ અરજ કરવાની હોયતો,
અરજદાર હાજર થયા પછી કોઈ પણ વખતે વાદીને લેખી નોટીસ આ-
પીને તે અરજ કરવાને પ્રતીવાદી મુખત્યાર છે.

૫૦૧. સરકારમાં મેહસુલ બરતારી જમીન વીશે અથવા વેચાય
એવા જમીનઉપરના સત્તાપ્રકારવિશે ફરીયાદ હોય, અને જેના કબજામાં
તે જમીન અથવા સત્તાપ્રકાર હોય તે શખસ સરકારનું મેહસુલ અથવા
સત્તાપ્રકારના માલકની એટલી સાંચ, જે હોય તે, અપિવાને ચુકે, અને
તેને લીધે તે જમીન અથવા સત્તાપ્રકાર વેચવાનો હુકમ થાય તો, તે જ-
મીનમાંના અથવા સત્તાપ્રકારમાંના હક્કસંબંધનો દાવો રાખતો હોય એવા
ફરીયાદનો બીજો કોઈ પણ પક્ષકાર વેચાણ પહેલાંનું એટલું મેહસુલ અથ-

આજ્ઞા હુકમ
કરવાની અરજ
નોટીસ આપ્યા
પછી કરી શકાય.

જે જમીનવિ-
શે ફરીયાદ હોય
તે જમીન પક્ષ-
કારના કબજામાં
લાગલીજ ડ્યારે
અપાવાય.

વા સાંધ આપે એટલે (કોરટની નજરમાં આવે તો જમીન લેઈને અથવા વગર જમીન) તે જમીનનો અથવા સત્તાપ્રકારનો કબજેતેને લાગ-લોજ આપી શકાય.

અને આપ્રમાણે બરેલી રકમ કોરટને યોગ્ય લાગે તે દરના બ્યાજ સુધાંત કસુર કરનારે આપવી એમ પોતાના હુકમનામામાં ઠરાવવાને, અથવા ફરિયાદમાં હુકમનામું થાય તેમાં કુંઈ હિસાબ નક્કી કરવાનું ફરમાવવામાં આવે તો, હિસાબમાં આપ્રમાણે બરેલી રકમ કોરટ ફરમાવે તે દરથી બ્યાજસુધાં મળે ધરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

પૈસા વગેરે કો
ઈમાં અનામતમુ
કવાનું.

૫૦૨. પૈસાવિશે અથવા સ્વાધીન કરી શકાય એવી બીજી કોઈ વસ્તુવિશે ફરિયાદ હોય, અને ફરિયાદનો કોઈ ચક્ષકાર કબુલ કરે કે, કોઈ બીજા શખ્સની વતી દૂરટી દાખલ મારી પાસે તે પૈસા અથવા વસ્તુ છે, અથવા તે કોઈ બીજા શખ્સની છે કે તે બીજા શખ્સની લેહેણી છે તો, કોરટ બીજી હુકમ કરે તે પ્રમાણે કરવાસાથ તે કોરટમાં અનામત મુકવાનો અથવા જમીન લેઈને કે વગર જમીન છેવટ કહેલા શખ્સને આપવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

—૦૦૦૦૦૦—

બાબ ૩૬ મો.

વસુલદારની નીમાયુક.

વસુલદાર ની
મવાનો ફેરફારનો અ
ખત્યાર.

૫૦૩. કોઈ સ્થાવર કે જંગમ મિલકત વિશે ફરિયાદ હોય અથવા તે જમીનમાં હોય, અને તેના પૈસા કરવાની, તે સાચવી રાખવાની, અથવા તેની સારી રખવાળી કરવાની, કે વહિવટ કરવાની જરૂર છે એમ કોરટને જણાય ત્યારે, હુકમ કરેનિઃ—

(અ) તે મિલકતનો વસુલદાર નીમવાને કોરટ મુખત્યાર છે.
અને જરૂર હોય તો,

(બી). જે શખ્સના કબજામાં અથવા હવાલામાં તે મિલકત હોય તેની પાસેથી તે કબજે અથવા હવાલો લેઈ લેવાને કોરટ મુખત્યાર છે:

(ક) તે વસુલદારના હવાલામાં અથવા વહિવટમાં સોંપવાને કોરટ મુખત્યાર છે; અને

(ડ) તે મિલકતના બાડા તથા ઉત્પન્ન ઉપર કોરટને યોગ્ય જણાય તેટલી ફી અથવા કમીશન તે વસુલદારને મહેન-તાણા બદલ આપવાને, તથા ફરિયાદ આણવા વિશે,

ફરિયાદનો જવાબ કરવા વિશે, તથા મિલકતના પૈસા કરવા વિશે, વહીવટ વિશે, રક્ષણ કરવા વિશે, સાચવી રાખવા વિશે, અને સુધારવાવિશે, તથા તે મિલકતનું બાંકું અને ઉત્પન્ન વસુલ કરવા વિશે, તથા તે બાંકું અને ઉત્પન્ન કામ લગાડવા તથા ખરેખર વિશે, તથા લખેલા દસ્તાવેજો કરી આપવાવિશે માલકને પોતાને જે અખત્યાર હોય તે અથવા તે પૈકી કોરટને યોગ્ય લાગે તે અખત્યાર તે વસુલદારને આપવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

એ પ્રમાણે નીમિત્તા પ્રત્યેક વસુલદારે:—

વસુલદારની જવાબદારી.

- (ઈ) તે મિલકત બાબત તેને જે મળે તેનો ખરોખર હિસાબ આપવા સાર (કોરટ જામીન લેતો) કોરટને યોગ્ય લાગે તેવા જામીન આપવા,
- (ફ) કોરટ ફરમાવે તે તે મુદતે અને તેવા નમુનામાં પોતાનો હિસાબ હાજર કરવો,
- (ગ) તેની પાસે જે બાકી બેહેણી નિકળે તે કોરટ ફરમાવે તે રીતે તેણે આપવી, અને
- (હ) પોતાની મોટી ગફલતને લીધે અથવા જાણી જોઈને કમુર કરવાથી મિલકતને જે નુકસાન થાય તેનો જવાબ દાર તે થશે.

જામીનમાંની મિલકત જેના કબજામાં અથવા હવાલામાં હોય તેનો કબજો અથવા હવાલો લેઈ લેવાનો ફરિયાદના પક્ષકારોને, અથવા તેમાંના કોઈ એકને કે કેટલાએકને હાલ હક ન હોય તો, તે કબજો અથવા હવાલો લેઈ લેવાને આ કલમની કોઈ વાતથી કોરટને અખત્યાર મળતો નથી.

ટીકા—૫૦૩. વહીવટ કરવાની અરજીનું હુકમનામું કરી તે હુકમનામાં મીલકતનો વહીવટ કરવા સાર અને રીસીવર નીમ્યો, એ મરી ગયો અને પછીથી હુકમ કરી અને રીસીવર નીમ્યો. આ મીલકતની ખરોખર બચસા કરતો નથી એમ કહી તેને ફર કરવાની એક પ્રતિવાદીએ કોરટને અરજ કરી. એ અરજી ના મંજૂર કરવામાં આવી. તેમાં એમ ડરાબુ આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. હ. લો. રી. ૫ મુંબઈ ૪૫.

ડીક્લીક્ટ કોરટના તાબાની કોરટે અમુક સમયસને રીસીવર નીમવાં સાર તેનું નામ આપી અને તેને નીમવાના કારણ આપી ૫૦૫ મી કલમ પ્રમાણે હુકમ કર્યો હોય તો તે હુકમ ઉપર અપીલ નથી કેમકે આ ફકત પ્રથમ હુકમ છે અગર ફકત કોરટે પોતાનો અભિપ્રાય દરશાવ્યો છે એમ

ગણવું નોંધાવે. તે ૫૦૩૭ કલમ પ્રમાણે હુકમ ગણી શકાય નહીં. તેમજ આવી રીતે જેનું નામ બતાવી હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે હુકમ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ બહાલ કરે તે ઉપર પણ અપીલ નથી. ઇત્યાદી ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા. ૭૧૬.

કલેક્ટરને વસુલદારે ક્યારે નીમી શકાય.

૫૦૪. તે મિલકત સરકારને મહેસુલ ભરનારી જમીન હોય અથવા જે જમીનનું મહેસુલ આપી દીધેલું કે છોડી દીધેલું હોય એવી જમીન હોય, અને કોર્ટની નજરમાં એમ આવે કે કલેક્ટરે વહિવટ કરવાથી લાગતા વળગતા લોકોને ફાયદો થશે તો, કલેક્ટરને તે મિલકતનો વસુલદાર નીમવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૦૪. પોતાના હવાલામાં જે મીલકત છે તેના લાભને સારૂ દાવો સરૂ કરવાનો આ કલમ પ્રમાણે વહિવટ કરવા સારૂ નીમાયલા રી-સાવરનો અખત્યાર કોર્ટે જે તેને સત્તા આપી હોય તે ઉપર આધાર રાખે છે. તો પણ મિલકતના હોતને લગતી કોઈ પણ ફરીઆદમાં પ્રતિવાદી કોવા રેરપોન્ટ તરીકે હાજર થઈ પોતાની તકરાર તેની સામાન્ય સત્તાની રૂઢીએ તે ઝાઝરે કરી શકે છે. સદર દીવાની અદાલત (નોર્થવેસ્ટર્ન પ્રોવીન્સીસ, ૧૮૬૨.

મીલકત જપ્ત કરી ઉપજ વસુલ કરનાર નીમવાની સત્તા જે મીલકત બાબતની તકરાર હોય તેના કમળની બાબતનેજ લાગુ પડે છે. અને દાવો પૂરો થયો એટલે તે સત્તા અંત પડે છે. ૧૪ વી. રી. ૬૮૪.

આ બાબત પ્રમાણે કોઈ કોર્ટને અખત્યાર છે તે.

૫૦૫. આ બાબતમાં આપેલો અખત્યાર ફક્ત જે કોર્ટોએ અને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટોએ વાપરવો. પરંતુ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટના તાબાની કોર્ટના જડજની નજરમાં એમ આવે કે પોતાની રૂઢીની કોઈ ફરિયાદમાં વસુલદાર નીમવાની જરૂર છે તો, તે નીમણુંકને વાસ્તે પોતાને લાયક જણાય તે શખ્સનું નામ તેણે બતાવવું. અને તે શખ્સનું નામ તથા તેને નીમવાનાં કારણ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટને મોકલવાં, અને ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટે તે પ્રમાણે નામ આપેલા શખ્સની નિમણુંક કરવાને તે જડજને અખત્યાર આપવો, અથવા પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો બીજો હુકમ કરવો.

ટીકા—૫૦૫. ઇ. સો. રી. ૭ કલકત્તા. ૭૧૬ને પાને બીરજન કુંવર વીરજી રામચરણ લાલમહાતાનો ફેસલો જુઓ.

જાગ ૬ મો.

વિશેષ કામો વિશે.

બાબ ૩૭ મો.

લવાદીપર, સોંપવાનું.

૫૦૬. પક્ષકારોની દરમ્યાન કરિયાદમાંની વાંધાની કોઈ વાત લવાદીપર સોંપવાની કરિયાદના બધા પક્ષકારોની ખુશી હોય તો, ફેશલો કહી સંબળાવતાં પહેલાં કોઈપણ વખતે લવાદીપર સોંપવાનો હુકમ થવા સાર પક્ષકારો પોતે જાતે અથવા એ કામને વારંવાર લખીને મુદ્દામ અખત્યાર આપેલા પોત પોતાના વકીલોની મારફતે, કોર્ટને અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

લવાદીને સોંપવાનો હુકમ કરવાસાર કરિયાદના પક્ષકારો અરજ કરે.

આવી પ્રત્યેક અરજ લખેલી જોઈએ, અને જે ખાસ બાબત લવાદીને સોંપવાની હોય તે તેમાં જણાવવી.

ટીકા—૫૦૬. આ કલમોથી કામ કરવાની છૂટ મળે છે અને જે રીત બતાવવામાં આવી છે તેજ પ્રમાણે પંચાયતથી ફેસલો કરાવવાની કોઈની આ કલમોથી ફરજ નથી, અગર પોતાની ખુશીમાં આવે તે પ્રમાણે કામનો ચુકાદો કરવામાં અટકાવ આવતો નથી. ૨૪ વી. રી. ૧૪.

આવી અરજીઓ લખી હોવી જોઈએ અને જે આવી અરજી વકીલ આવતો હોય તો તેને ખાસ અખત્યાર તે બાબતમાં મળેલો હોવો જોઈએ.

અને પક્ષકારની રપજ લખી કબુલત હોય તોજ પંચથી ફેસલાનું કામ ચલાવવું. અને કોઈ પક્ષકાર પોતાની હરકત છે એમ જણાવ્યા પછી લવાદી ૩૫૩ હાજર થાય તો તેણે પોતાની તકરાર જોડી દીધી છે. એમ ગણાય નહીં. ૧૦ મુ. ઇ. અપીલ ૪૧૩.

પણ કોર્ટમાં ૩૫૩ કામ હોય અને તે ચાલતું હોય તે દરમ્યાન લવાદીને તે કામ ફેસલો કરવા સાર સોંપવાનું કબુલ કરવામાં આવે તો, લખી કબુલતની જરૂર નથી. ૧ મ. હા. રી. ૧૦૬.

પણ આવા કામમાં ખાસ અખત્યાર શીવાય વકીલ પોતાના અસીલને લવાદીને કામ સોંપવા બાબતમાં બાંધી શકતો નથી.

વાદીને વધારેનો દાવો ૪૩મી કલમ પ્રમાણે જોડી દેવાની છૂટ છે તેવીજ છૂટ લવાદીને ફેસલો નોંધાવવાની અરજી લખતે પક્ષકાર આવે તો તેને છે. ૧૦ વી. રી. ૪૬૩.

લવાદીને ફેસલો કરવા સાર સોંપવાને બધા પક્ષકારો ખુશી હોવા જોઈએ અમુક દાવો લવાદીને સોંપવામાં આવશે અને તેવિશે હરકત લેવી હોય તો અમુક મુદ્દતમાં લેવી એવી ખુબર આપ્યા પછી હરકત લેવામાં આવી નથી માટે લવાદીને ફેસલો કરવા સાર કામ સોંપવું તે બસ નથી.

કચ્છલત રૂપજી હોવી જોઈએ. મારથ. ૫૧૭ તેથી ગેરહાજર વાદીની તરફથી ખાસ અખતાર નહોતો લવાદને કામ સોંપાય નહીં. ૧૧ વી. રી. ૮૦.

કલમ ૫૦૧ અને ૫૦૭નો એવો રૂપજી બાવજી કે પક્ષકારોએ લવાદના નામ આપવા જોઈએ. અગર કોરટ ને લવાદો નામ તે કચ્છલ કરવા જોઈએ. કોઈ પક્ષકારની મરજી ઉપરાંત કોરટની મરજી મુજબ લવાદને કોઈ પણ બાબતનો નિવારો સોંપવાને કોરટને કાયદા પ્રમાણે અખતાર નથી. લખનોરની સીવીલ કોરટના બંદોબસ્તે અપેલન્ટે કચ્છલ નહીં કરેલો એવા લવાદને નીમ્યા અને નીમી તે લવાદોએ કરેલો કેસલા પ્રમાણે થયેલુ હુકમનામું ૨૬ ડ્યુ. ૯ મુ. ૬. અપીલ ૪૧૩.

જે પક્ષકારો વચ્ચે કોરટમાં દાવો ચાલતો હોય તે પક્ષકારો તકરારી બાબત તેમજ બીજી બાબતો કેસલો કરવા સાથે પરપ અને પરદમી કલમો પ્રમાણે લવાદને સોંપી શકે છે. એમ કરવાને કાયદાનો કોઈ બાધ નથી. પણ લવાદના કેસલા ઉપરથી કોરટે હુકમનામું કરતાં વાદીના દાવાનેજ વળગી રહેવું જોઈએ. અને તે ઉપર પોતાનો ઠરાવ આપવો જોઈએ. ૧૪ વી. રી. ૪૧૬.

લવાદોની નીમણૂક કચ્છલ કરવામાં આવી નહોતી હોય તે લવાદના કેસલા ઉપરથી જે ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હોય તે કચ્છલ નહીં કરનારા પક્ષકારને બંધનકારક નથી. ૧૪ વી. રી. ૨૧૧.

કોરટના હુકમથી લવાદને કામ સોંપવામાં આવ્યું હોય તે એક પક્ષકારની અરજ ઉપરથી ૨૬ થતું નથી. ૧૭ વી. રી. ૫૬૫.

જે પક્ષકારોનું અરેખરૂં હોત છે તે બધાએ પંચને કામ સોંપવાની કચ્છલત આપવી જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૧૭૧.

કામ પાછું મોકલતાં અપીલ કોરટ પક્ષકારોને લવાદને કામ સોંપવાનું ફરમાવવું અને તેમ તેઓ ન કરે તો તમારે લવાદ નીમવા એવો હુકમ અસલ કોરટને કરી શકે નહીં.

આ કલમ પ્રમાણે લવાદ કરેલો કેસલો ૨૬ કરવા સાથે રેગ્યુલર અપીલ અપીલ ચાલો શકે છે. વી. રી. એ. મી. ૩૩ અને તે અપીલ પુરેપુરા મટામ્મ ઉપર જોઈએ. ૧૨ વી. રી. ૫૦.

અપીલ કોરટે લવાદને કામ કેસલો કરવા સાથે સોંપવાનું ફરમાવવાનો અસલ કોરટે હુકમ કર્યો અને પક્ષકારોએ લવાદને કામ સોંપવાની કચ્છલત આપી તેમાં એમ હોય કે આ પ્રોસીડીંગ બાબત અપીલમાં વાંધા લઈ શકાય નહીં. ૨૨ વી. રી. ૩૬૬. ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા પાનું ૨૫૧ એમા ગોપાલનો કેસલો જુઓ.

લવાદની નીમણૂક.

કોર્ટ આરે લવાદ નીમે.

૫૦૭. પક્ષકારોએ એકમત થઈને લવાદની નિમણૂક કરવી.

તે નિમણૂક બાબત પક્ષકારો એકમત ન થઈ શકે, અથવા જે શખસને તેઓ નામે તે લવાદી કચ્છલ કરવાની ના કહે, અને કોરટ લવાદ નામે એવી પક્ષકારોની ખુશી હોય, તો કોરટે લવાદ નિમવો.

ટીકા—૫૦૭. લવાદો પોતાની સત્તા બીજાને સોંપી શકે નહીં. અને કેટલાક પ્રતિવાદી ગેરહાજર હોય તો, હાજર લવાદો તેની જગ્યાએ બીજા નીમી શકે નહીં. ૭ વી. રી. ૨૧૬.

૧૯ વી. રી. ૪૭ અને ૨૨ વી. રી. ૧૨૬.

લવાદ નીમવામાં બંને પક્ષકાર એક મત ન થાય અને આ કલમ પ્રમાણે કોરટ લવાદ નીમી તો આ નીમણાક તેમની ઇચ્છાથી કરી છે એમ અનુમાન કરવું. ૭ વી. રી. ૧૩.

જે બાબતનો કોરટ નારણ્ય કરી ચુકી છે તે લવાદને કોરટ સોંપી શકે નહીં. અને તેમજ જે અપેલેટ કોરટ કોઈ મુદ્દા ઉપર પુરાવો લેવાને કામ પામું મોકલે તો તે બધી બાબત લવાદને સોંપી શકાય નહીં. ૨૨ વી. રી. ૨૦૭.

કલકત્તા હાયકોર્ટે ૨૧ વી. રી. ૨૧૦મે પાને એમ પ્રલબ્ધ્યનો ઠરાવ કર્યો છે કે અપીલમાં જે તકરારી બાબત પોતાની રૂબરૂ આવી હોય તે લવાદને સોંપી શકે નહીં.

૫૦૮. વાંધાની જે બાબતનો લવાદપાસે નિર્ણય કરાવવો હોય તે બાબત કોરટે હુકમ કરીને લવાદને સોંપવી, અને નિવાડો કરી આપવાને પોતાને વાજબી લાગે તેટલી મુદત કોરટે ઠરાવવી, તે તથા મુદત હુકમમાં લખવી.

એક વખત કોઈ બાબત લવાદીયરે સોંપ્યા પછી, આ આકટમાં હવે પછી જે ઠરાવો કરેલા છે તે શિવાય, તેજ ફરિયાદમાં કોરટે તેમાં કોઈ હાય ધાલવો નહીં.

ટીકા—૫૦૮. જે મુદત ન ઠરાવી હોય તો લવાદને કામ સોંપવાનો હુકમ ૨૬ છે. ૧૦ વી. રી. ૨૦૧. અને ૬ મુ. ઇ. અપીલ ૧૩૪.

બ્યારે બધી બાબતો લવાદને સોંપવામાં આવી હોય ત્યારે સોંપવાના તેમજ ફેસલાના ખર્ચ વીચે ઠરાવ કરવાને લવાદોને સત્તા છે. તેમજ બાજ અપાવવાને પણ કરવાને પણ સત્તા છે. ૧ બે. લો. રી. ૧૪૪.

ફેસલો કરવાને ઠરાવેલી મુદત વીત્યા પહેલાં ફેસલો કરવાનું કામ શરૂ કર્યું નહોતું પણ બધા પક્ષકારો હાજર થયા અને કોઈએ કોઈ હરકત લાધી નહીં તેથી તે ફેસલો કાયદેસરે ગણવામાં આવ્યો હતો. ૫ બે. લો. રી. ૩૫૭.

૫૦૯. બે અથવા વધારે લવાદોને સોંપણુ હોય તો, લવાદોમાં મતભેદ થાય તેને માટે હુકમમાં બંદોબસ્ત કરવો, તે એવી રીતે કે—

લવાદોને સોં-
પણનો હુકમ.

બે અથવા વ-
ધારે લવાદોને સોં-
પણુ હોય ત્યારે
મતભેદ પડેલો શું
કરવું તેનો હુકમ
કરવો.

(અ) સરખેય નીમવો, અથવા

(બ) લવાદો પૈકી વધારે જણુ એકમત થાય તો વધારે મત પ્રમાણે ચુકાદો કરવો એમ ઠરાવવું, અથવા

- (ક) સરપંચ નીમવાનો લવાદોને અખત્યાર આપવો, અથવા
(ડ) પક્ષકારો એકમત થઈને કહે તે પ્રમાણે કે તેઓ એકમત
ન થાય તો કોર્ટ દ્વારા તે પ્રમાણે બીજી રીતિ બંદો
બંદો કરવો.

સરપંચ નીમવામાં આવે ત્યારે, જો તે સરપંચને કામ કરવાનો
પ્રસંગ આવે તો, તેણે નિવાડો ક્યારે કરી આપવા એને માટે કોર્ટને
વાજબી જણાય તેટલી મુદત કોર્ટે દરાવવી.

ટીકા—૫૦૯. લવાદોમાંથી ઘણાના મત પ્રમાણે જે દરાવ થાય તે પ્રમાણે
આલવાને પક્ષકારો કબુલ થયા પણ કોર્ટે તે પ્રમાણે રીતસર હુકમ કર્યો
નહી. લવાદોએ કામની મુજાવણી કરી પક્ષકારો લવાદરબર હાજર થયા
અને હુકમની ખામી હતી તેવિશિ વાંધો ઉઠાવ્યો નહી. પછી તે ફેસલો ઘ-
ણાના મતથી થયો છે એ કારણથી ફેસલો વિરુદ્ધ તકરાર કરાય નહી. ૮
વી. રી. ૧૭૧.

એ લવાદોની વચ્ચે થોડોક મત ભેદ હોય તેથી આખો ફેસલો રદ જતો
નથી. ૨ વી. રી. ૩૨.

ઘણાના મતના દરાવ પ્રમાણે વરતવાને પક્ષકારો બંધાતા ન હોય તો
ફેસલો બધા લવાદોના એક મતથી થયો જોઈએ. ૧૯ વી. રી. ૪૭ ૨૨
વી. રી. ૧૨૬.

જ્યારે એક કામ ફેસલો કરવા સારૂ ત્રણ લવાદોને સોંપવામાં આવ્યું
હતું તો પછી એ લવાદોની સહીનો ફેસલો રદ ખાતલ છે અને તે કામમાં
પુરાવામાં લેવો જોઈએ નહી. ૧૦ વી. રી. ૩૯૮ ૨૨ વી. રી. ૧૨૬.

લવાદને કામ સોંપવાના હુકમમાં લવાદોમાં મત ભેદ પડે તો શું કરવું
તેનો દરાવ નહોતો અને લવાદોમાં મત ભેદ ન પડે તો તે કારણે ફેસલો રદ
જતો નથી. ૧૪ વી. રી. ૩૦.

લવાદ અથ-
વા સરપંચનું મ
તુ અશક્તતા વ
ગેરે.

૫૧૦. લવાદ, અથવા એક કરતાં વધારે લવાદો હોય ત્યારે, તે
લવાદોમાંનો કોઈ અથવા સરપંચ ગુજરી જાય, અથવા ના કહે, અથવા
ગફલત કરે, અથવા કામ કરવાને અશક્ત થાય, અથવા એવે પ્રસંગે
ખિટિશ ઇંડિયા છોડે કે તે ઉપરથી ઘણું કરીને વહેલો પાછો નહીં આવે
એમ જણાય, તો તે મરનાર, અથવા ના કહેનાર અથવા ગફલત કરનાર,
અથવા કામ કરવાને અશક્ત થયો હોય તે, અથવા ખિટિશ ઇંડિયા છોડે
તે શખ્સને બદલે કોર્ટની નજરમાં આવે તો નવો લવાદ અથવા સર-
પંચ નીમવાને અગર લવાદી રદ કરવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ અખત્યાર
છે. અને લવાદી રદ કરવાનો હુકમ કોર્ટ કરે તો કોર્ટે ફરિયાદનું
કામ આગળ ચલાવવું.

ટીકા—૫૧૦. લવાદોનો ફેસલો થયા પછી કામ પાછું આવે ત્યારે
પક્ષકારોને નોટીસ આપ્યા વગર કામ કાઢી નાખવું જોઈએ નહી. ૨૩ વી. રી. ૨૧

લવાદે મોકલેલું રાજનામું મંજૂર થાય ત્યાર પહેલાં તે પાકું ખેંચી લેવાને તેને કુલ મુખત્યારી છે. ૧૫ વી. રી. ૩૭ પ્રીવીફોન્સીલનો એવો ઠરાવ છે કે જો લવાદે પેહેલું રાજનામું મોકલ્યું હોય પણ તે તેણે પાછળથી પાકું ખેંચી લીધું હોય તો પછી તે લવાદ કાયમ રહે છે અને લવાદના ફસલા ઉપર તેણે સહી કરી તે વખતે તેમ કરવાને તેને અધિકાર નહોતો એમ મણવું જોઈએ નહીં. ૨૩ વી. રી. ૪૨૯.

૫૧૧. સોંપણના હુકમમાં સરપંચ નીમવાનો અખત્યાર લવાદને આપ્યો હોય અને તેમ કરવામાં તેઓ કસુર કરે તો, કોઈપણ પક્ષકાર લવાદને એવી સખી નોટીસ આપે કે, તમે સરપંચ નીમો; અને તે નોટીસ પોંચ્યા પછી સાત દિવસમાં અથવા પ્રત્યેક કામમાં કોરટ પરવાનગી આપે તેટલી જરૂરી મુદતમાં સરપંચ નીમવામાં નહીં આવે તો, સદરહુ પ્રમાણે જે પક્ષકારે નોટીસ આપી હોય તે પક્ષકારની અરજ ઉપર કોરટ સરપંચ નીમવાને મુખત્યાર છે.

સરપંચની નીમણૂક ફોર્ટ ક્યારે કરવી.

ટીકા—૫૧૧. જો એ કામ લવાદને સોંપવાનું એવી સરતે કબુલ કર્યું કે પોતે જે સાત જણનાં નામ આપે તેમાંથી એક જણને સરપંચ નીમવો. પંચો પસંદ કરવામાં આવ્યા અને ૨ ને સરપંચ નીમ્યો. ૨ અને કેટલાકે પંચોએ એ લવાદ તરીકે કામ કરવાની ના પાડી. ફરીથી લવાદો નીમાયા પણ સરપંચ નીમવામાં આવ્યો નહીં. લવાદમાં સરખા મત બેદ પડ્યા અને કોરટ પોતાની મરજીથી આઈને સરપંચ નીમ્યો. આઈ જતાવેલા સાત જણમાંનો નહોતો. આઈની નીમણૂક વિરુદ્ધ જ્યે હરકત લીધી.

અખીલમાં એમ ઠરાવ્યું કે લવાદને ફસલો કરવા સારું સોંપતાં પહેલાં એવી સરત હતી કે સરપંચ સાત જણમાંથી એક જણ નીમાવો જાઈએ. આથી કોરટનો સરપંચ નીમવાનો અધિકાર નિયમિત થયો હતો અને સરપંચ સાતમાંનો એક નહોતો માટે લવાદનો ફસલો કાયદેસર નથી. ૭ મ. હા. રી. ૭૨.

જ્યારે બે અથવા વધારે લવાદો નીમવામાં આવે ત્યારે મત બેદ પડે તેટલા સારું સરપંચ નીમવાની આ કલમ પ્રમાણે જરૂર છે. પણ જ્યારે કોરટની મંજૂરીથી એકજ લવાદ નીમાય ત્યારે સરપંચ નીમવાની જરૂર નથી. ૨૫ વી. રી. ૧૧.

૫૧૨. સોંપણના હુકમમાં દાખલ કરેલા લવાદને અથવા સરપંચને જે અખત્યાર મળે છે તેજ, કલમ ૫૦૯. કલમ ૫૧૦, અથવા કલમ ૫૧૧ પ્રમાણે નીમવા પ્રત્યેક લવાદને અથવા સરપંચને છે એમ સમજવું.

કલમ ૫૦૯, ૫૧૦, અથવા ૫૧૧ પ્રમાણે નીમવા લવાદ કે સરપંચના અખત્યાર.

૫૧૩. પોતાની રખત મોકલી યતી હોય તે ફરિયાદોમાં પક્ષકારો તથા સાક્ષીઓને જે પ્રોસેસો ફાટવાનો કોરટને અખત્યાર છે તેજ, જે પ-

સાક્ષીઓને સમ કરવાનું.

ક્ષકારો અથવા સાક્ષીઓની જગ્યાની લેવાની લવાદોની અથવા સરપંચની મરજી હોય તે પક્ષકારો તથા સાક્ષીઓને પણ કોરટે કાઢવી.

કસુર જોરેને
વારતે શિક્ષા.

તે પ્રોસેસપ્રમાણે જે શખસો હાજર ન થાય, અથવા ખીજી કંઈ કસુર કરે, અથવા શહીદી આપવાની ના કહે અથવા સોપેલી બાબતોની તબવીજ ચાલતાં લવાદનું કે સરપંચનું કંઈ અપમાન કરે તે શખસોને, કોરટની રૂબરૂ ઓકશી થતી હોય તેવી ફરિયાદોમાં તેવીજ તકસીરોને માટે જે નુકસાન, દંડ અથવા શિક્ષા થાય તેવુંજ નુકસાન, દંડ, અથવા શિક્ષા લવાદ કે સરપંચ કોરટને લખી મોકલે ત્યારે કોરટના હુકમથી કરવામાં આવશે.

ટીકા—૫૧૩. જ્યારે પક્ષકારોએ લવાદોને ફક્ત એકજ સાક્ષીનો પુરાવો લેવા એવી રીતે સરત કરી, કામ ફેસલો કરવા સારું સોંપ્યું હોય તો, તેમને ખીજી પુરાવો લેવાને મના નથી. ૨ બે. લો. રી. આપેન્ડીક્ષ ૨૫.

નિવાડો કરવા
સારું મુદત વધા
રવી.

૫૧૪. જરૂરનો પુરાવો ન મળવાથી અથવા અખર ન મળવાથી અથવા ખીજી કોઈ કારણને લીધે હુકમમાં લખેલી મુદતમાં લવાદો નિવાડો પુરો ન કરી શકે તો, યોગ્ય જણાવેથી, જરૂરી મુદત આપવાને તથા નિવાડો કરી આપવાસારું વખતે વખતે તે મુદત વધારવાને અથવા લવાદી ૨૬ કરવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને લવાદી ૨૬ કરવાનો હુકમ કરે તો કોરટે ફરિયાદનું કામ આગળ ચલાવવું.

લવાદી ૨૬ કે
રવાનું.

ટીકા—૫૧૪. પક્ષકારોની કબુલત લીધા શીવાય કોરટ પોતાની ખુશીથી ફેસલો આપવાની મુદત વધારી શકે છે. ૨ વી. રી. ૨૬૭.

લવાદનો ફેસલો રજુ કરવાની મુદત વધારવાની અરજી અને તે ઉપરનો હુકમ લખી હોવો જોઈએ અને તે દફતરે રાખવો જોઈએ. લવાદના ફેસલા પિરૂ હરકત લેવાને જે મુદત આપવામાં આવી હતી તે ટુંકી કરી નાંખવાથી એક પક્ષકારના હક્કને હરકત થવા જેવું હોય તો પણ તેવા હુકમ ઉપર અપીલ નથી પણ તે હુકમની ફરી તપાસની અરજી આપવી જોઈએ. ૪. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૫૯.

લવાદોને બદલે
સરપંચ ત્યારે
લવાદીનું કામ કરે.

૫૧૫. સરપંચ ઠરાવો હોય ત્યારે—

(અ) નિવાડો કર્યા વિના ઠરાવેલી મુદત લવાદોએ વીતી જવા લીધી હોય તો, અથવા

(બ) કોરટને કે સરપંચને લવાદોએ એવી લખી નોટીસ આપી હોય કે,

અમે એકમત થઈ શકતા નથી તો,

લવાદોને મુદત સરપંચ લવાદીનું કામ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

૫૧૬. કોઈ કુરિયાદમાં લવાદો નિવાડો કરે ત્યારે તે કરનાર શખ્સોએ તેના ઉપર સહી કરવી, તથા તેમની રૂબરૂ જે જગ્યાનીઓ લીધી હોય અને જે દસ્તાવેજો શાબિત થયા હોય તે સુધાંત તે નિવાડો કોરટમાં દાખલ કરાવવો, અને પક્ષકારોને દાખલ કર્યાની નોટીસ આપવી.

નિવાડા ઉપર સહી કરવી અને તે દાખલ કરવો.

ટીકા—૫૧૬. લવાદના ફેસલામાં પક્ષકારોના જે હક્ક નક્કી કરવામાં આવ્યા હોય તેને કોરટના ફેસલાથી હરકત થતી નથી. ૨ વી. રી. ૨૬૭.

લવાદનો ફેસલો થયા પછી ગુણુ દોરડા ઉપર મુકદ્દમાનો ફેસલો કોરટ આપે તો તે ગરકાબદે વર્તિ એમ ગણાય. ૫ વી. રી. ૧૩૦ વળી ૧૦ વી. રી. ૩૬૮ જુઓ.

લવાદને કામ ફેસલો કરવા સાડે સોંપવામાં આવ્યું તે કાયદેસર નહોતું તે કારણસર તે ફેસલા ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ૧૯ વી. રી. ૪૭.

એકજ જગ્યાએ અને એકજ વખતે એકઠા બેઠેલા બધા લવાદોએ ફેસલા ઉપર સહી ન કરી હોય તો તે લવાદનો ફેસલો કાયદેસર નથી. ૧૧ વી. રી. ૪૩૩ ૧૨ વી. રી. ૩૬૭.

લવાદનો ફેસલો દાવાનું રૂપ બદલી શકે નહીં. ૫ વી. રી. ૧૩.

લવાદે આગળ તજવીજ કરેલી તે કામમાં દાખલ કરી અને આગળના કામમાં જે કબુલતો કરવામાં આવી હતી તે ઉપર આધાર રાખ્યો તેમાં લવાદે કરેલો ફેસલો કાયદા વિરુદ્ધ ગણવામાં આવ્યો અને તે રદ કર્યો. ૨૪ વી. રી. ૮૧.

લવાદનો ફેસલો નોંધવા સાડે તે કોરટના યોગ્ય અધીકારીને લવાદે આપ્યો તે તેનું કૃત્ય મુદતના આકટ પ્રમાણે “અરજી” ગણાય નહીં. ઈ. સો. રી. ૭ કલકત્તા ૩૩૩.

કોરટે બધું લવાદના કામનું રેકૉર્ડ જોવું અને તેમાં ગેરવરતાણુંકનું અનુમાન થતું હોય તો તે કોરટ રદ કરે. ૧૨ વી. રી. ૬૩ ૨૨ વી. રી. ૪૪૭

૫૧૭. કોરટના હુકમથી કોઈ બિખત લવાદોને સોંપવામાં આવી હોય ત્યારે, લવાદો અથવા સરખંચ કોરટની સંમતી લેઈને, કોરટનો અભિપ્રાય લેવાસાડે સમગ્રો નિવાડો અથવા તેનો કંઈ ભાગ ખાસ હકીકત (સ્પેશ્યલ કેસ) તરીકે લખી આપે; અને કોરટે તે ઉપર પોતાનો અભિપ્રાય આપવો. અને તે અભિપ્રાય નિવાડામાં હાજરીને નિવાડાનો ભાગ ગણવો.

લવાદ અથવા સરખંચ આસ હકીકત લખી આપે.

૫૧૮. (અ) નિવાડાનો કંઈ ભાગ લવ દોને ન સોંપેલી બાબત ઉપર છે, અને તે ભાગ બીજા ભાગથી જુદો પાડી શકાય છે તથા સોંપેલી બાબત ઉપર કરેલા ચુકાદાને તે કંઈ. અસર કરતો નથી એમ જણાય ત્યારે, અથવા

કેટલેક પ્રસંગે અરજ ઉપરથી કોર્ટ નિવાડામાં આવેલું હતું અથવા સુધારે કરે.

(બ) તે નિવાડો કંઈ ખદતિમાં અપૂર્ણ હોય અથવા તેમાં એવી કંઈ દેખાઈતી ભુલ હોય કે જે ચુકાદામાં કંઈ ફેરફાર ન કરતાં ફરસત થઈ શકે તો,

હુકમ કરીને તે નિવાડામાં બોધું વતું કરવાને કે તે સુધારવાને કોરટ મુખત્યાર છે.

લવાદીના અરજ વિશેનો હુકમ.

૫૧૬. લવાદીના અરજ બાબત કંઈ તકરાર નિકળે અને તેવિધે નિવાડામાં પુરતો બંદોબસ્ત થયો ન હોય તો તે અરજ બાબત પોતાને યોગ્ય જણાય તેવો હુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

નિવાડો અથવા લવાદીને સોંપેલી બાબત પાછી ખાંચે મોકલાય.

૫૨૦. પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતોથી, તેજ લવાદીને અથવા સરખંચને ફરી વિચાર કરવાસાથ તે નિવાડો અથવા લવાદીપર સોંપેલી કોઈબાબત નાચે લખેલે પ્રસંગે પાછી મોકલવાને કોરટ મુખત્યાર છે:—

(અ) લવાદીને સોંપેલી કોઈબાબત નિવાડામાં વગર નિકાલ કરે રહેવા દીધા હોય અથવા લવાદીને ન સોંપેલી કોઈ બાબતનો તેમાં ચુકાદો કર્યો હોય ત્યારે;

(બ) નિવાડો એટલો મોઘમ હોય કે તે બજા શકે નહીં તો;

(ક) નિવાડો કાયદાસર નથી એવી હરકત નિવાડો જોતાંજ જણાઈ આવતી હોય તો.

ટીકા—૫૨૦. પક્ષકારો વચ્ચે જે બાબતનો વાંધો હોય તે શીવાયની બીજી બાબતોનો નિકાલ કરવા સાથે આ કલમ પ્રમાણે લવાદી તરફ કામ પાછું મોકલવાનો કોરટને અખત્યાર નથી. ૧૪ વી. રી. ૪૧૬

જે લવાદીનો ફેસલો પૂર્ણ નહોતો અને જે બધો ફેસલો પક્ષકારોએ કબુલ રાખ્યો નહોતો તે ફેસલો નોંધવાની કોરટે ના પાડી તે બરાબર કર્યું હતું. ૨૧ વી. રી. ૧૮૨

જે બાબત વીંચે પક્ષકારોમાં તકરાર નહોતી અને જે બાબતનો નિર્ણય કરવાનું લવાદીને સોંપવામાં આવ્યું નહોતું તે બાબત ઉપર લવાદીએ ફેસલો ફેસલો, તે પ્રમાણે કોરટે પોતાનો ફેસલો આપી મંજૂર કર્યો હોય તો પણ, હકુમત નહીં તે કારણથી, ૨૬ બાતલ છે. ૧૫ વી. રી. ૧૭૨.

જે બુલો કોરટ પોતે સુધારી શકે તેવી ન હોય તો ફરસ્ત કરવા સાથે ફેસલો ફરી કરવાને કોરટ લવાદ તરફ પાછો મોકલી શકે છે અને લવાદી તે ફેસલાનો ફરી વિચાર કરવાની ના પાડે તો, તેમનો કચેલો ફેસલો બગાડ અથવા ગેરવર્તણૂકની સાબીતી વીના પણ ૨૬ બાતલ છે. ૭ વી. રી. ૪૦૬

બ્યારે તકરારી બાબત લવાદને સોંપવામાં આવી હોય અને જેમાં મુદાનો એક પ્રશ્ન લવાદને સોંપવામાં ન આવતાં બુલથી રહી ગયો હોય તો આંવી બુલ જેનું હિત હોય તે પક્ષકાર કોરટને ગ્રાહર કરવી અને જો તે તેમ ન કરે તો કોરટ તે બાબત ઉપર ખુશી પડે તે હુકમ અથવા નિર્ણય કરે. ૭ વી. રી. ૨૪૭

ખાનગી રીતે લવાદને ફેસલો કરવા સાથે કામ સોંપવામાં આવ્યું હતું તેમાં લવાદે ફેસલો નોંધાવવાના દાવામાં તે ફેસલાનો ફરીથી વિચાર કરવા સાથે ૫૨૦ કલમ પ્રમાણે લવાદ તરફ મોકલવાનું કોરટ નથી તથા

પર ૧ કલમ પ્રમાણે તે ફેસલો નામજુર કરવાનું કારણ નથી એમ અવલ
કોરેટ ઠરાવ્યું અને તે ફેસલો નોંધવાનો હુકમ કર્યો પણ તે પ્રમાણે હુકમ
નામું કાઢ્યું નહીં. આ કામમાં એમ હુકમ અગર હુકમનામા ત-
રીકે આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી. ઈ.સી. રી. ૨ અલા. ૪૭૧

જુડી ને બાબત નિર્ણય કરવા સાર લવાદને સોંપી હોય તેના અને
પક્ષકારોએ સોંપી હોય તેના જુદા ફેસલા લવાદોએ લખવા નોંધાવે. એ
બે બાબતોના ફેસલા ભિન્નભેદ કરી દેવા નહીં. ૩ વી. રી. પરચુરણ ૨૭

પર ૧. કલમ પર ૦ પ્રમાણે ફરી વિચાર કરવાસાર પાછા નોકલેલા
નિવાડાને ફરી વિચારમાં લેવાની લવાદો અથવા સરપંચ ના પાડશે તો,
તે નિવાડો રદ થશે. પરંતુ નીચેના કોઈ કારણ શિવાય કોઈ નિવાડો રદ
કરવા નહીં, તે એ કે:—

નિવાડો રદ કરવાનાં કારણ.

(અ) લવાદે અથવા સરપંચે રૂશવત લીધી હોય અથવા
બદમાલ ચલાવી હોય તો;

(બ) કોઈપણ પક્ષકારે પોતે જે વાત ખુલ્લી કરવી નોંધાવે
તે દગાથી છુપાવી હોય, અથવા જાણી નોંધને લવા-
દને કે સરપંચને ઊંધું સમજાવ્યું હોય કે ઠગ્યા હોય તો;

(ક) લવાદી રદ કરીને ફરિયાદ પાછી ચલાવવાનો કોરેટ હુ-
કમ કાઢ્યા પછી નિવાડો કર્યો હોય તો;

અને કોરેટ આપેલી મુદતમાં નિવાડો નહીં કર્યો હોય તો તે કાયદે-
સરે ગણાય નહીં.

ટીકા—પર ૧. ફેસલો રદ કરાવવાની અરજી ફેસલો કોરેટમાં રજૂ થયો
તે તારીખથી દસ દિવસની અંદર કરવી નોંધાવે. (મુદતનો કાયદો જુઓ).
કોરેટ આ મુદત વધારી આપી શકતી નથી. ૨ મુ. હા. રી. અસલ હુક-
મત. ૨૮૫

જુના મુદત આકટ પ્રમાણે અયોગ્ય મુદત ઉપરનો દસ્તાવેજ લવાદો
ધ્યાનમાં લઈ શકે. પણ સન ૧૮૬૬ ની ૧૪ મી કલમ પ્રમાણે આવી
દસ્તાવેજ લવાદો ધ્યાનમાં લઈ શકતા નથી.

અને આવી દસ્તાવેજ ધ્યાનમાં લેતો જેમ ચોખ્ખો ખોટો ફેસલો ફરીથી
મુદતમાં આપવાની ના કહે તેમ તે લવાદોની ઘેર વરતાણું ગણાય. ૩,
વી. રી. ૧૬૮ વળી ૧૧ વી. રી. ૧૪૦ ૧૫ વી. રી. ૫. જી. ૬ ૨૩ વી.
રી. ૪૨૬ ૨૪ વી. રી. ૧૮૮

લવાદોની સભામાં અમુક લવાદ હાજર નહોતો પણ તેણે ફક્ત ફેસલો
કરી હોય તો તે લવાદોનો ફેસલો રદ કરાય. ૨૨. વી. રી. ૪૧૮

જો લવાદોનો ફેસલો રદ કરવામાં આવે અને તકરારી બાબતની દાવા-
માં ચોક્કસ થાય તો, લવાદે શરૂ કારણથી ફેસલો આપ્યો તે બાબતમાં
તેની સાક્ષી તરીકે જુબાની લેવાય નહીં પણ તેના ફેસલો જે કબજાનો

કરવામાં આવી હોય તે સાબીત કરવા સાર તેની જુખાની લઈ શકાય છે. ૧૭ વી. રી. ૫૧૬

દાવાના પક્ષકારો વચ્ચે લવાદને ફેસલો કરવા સાર કામ સોંપતાં અગર ખાનગી સમાધાન કરતાં, જે જે હકીકત બની હોય તે તેની અસર કામની બ્યારે કોરટ રૂબરૂ તજવીજ આલે ત્યારે તેના ગુણ દોષ ઉપર થવા દેવી જોઈએ નહીં. ૨૦ વી. રી. ૧૭૨

લવાદના રૂબરૂ કામ પૂરું થયા પછી પણ લવાદનો ફેસલો બહાર પડવા પહેલાં જો જોનું હોત છે તેમાંનો એક સમ્પત્તિ ગાંડો થઈ જાયતો તેથી લવાદનો ફેસલો રદ જતો નથી. ૭ વી. રી. ૫

લવાદનો ફેસલો રદ કરવાનો કોરટનો હુકમ દરમ્યાન હુકમ છે તેથી તે ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી. પણ તે ફેસલો રદ કરી કોરટ દાવો અલાવી તે દાવામાં જે હુકમનામું કર્યું હોય તેના ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ૧૪ વી. રી. ૩૨૭ વળી ૨૨ વી. રી. ૪૨૦ જુઓ. વળી ઈ. લો. રી. ૭ કલકત્તા ૧૯૬ જુઓ.

નિવાડ પ્રમાણે ફેસલો આપવા.

૫૨૨. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નિવાડો અથવા લવાદીપર સોંપેલી બાબતો પૈકી કોઈ બાબત ફરીથી વિચાર કરવાસાર પાછી મોકલવાનું કોરટને ન જણાય, અને નિવાડો રદ કરવાસાર કંઈ અરજ કરવામાં આવી ન હોય, અથવા કોરટે તે અરજ ના કબુલ કરી હોય તો,

તે અરજ કરવાની મુદત વીત્યાપછી નિવાડપ્રમાણે કોરટે ફેસલો આપવો.

અથવા, ખાસ હકીકત (સ્પેશ્યલ કેસ) ના રૂપમાં તે નિવાડો કોરટમાં મોકલ્યો હોય તો, તે ખાસ હકીકતઉપર પોતાનો અભિપ્રાય હોય તે મુજબ ફેસલો આપવો.

ફેસલાપછી હુકમનામું કરવું.

આપ્રમાણે ફેસલો આપવામાં આવે એટલે તે ઉપરથી હુકમનામું કરવું. અને હુકમનામાં બબલવાને આ કાયદામાં જે ઠરાવો કરેલા છે તે રીતે તે હુકમનામું બબલવવું. અને તે હુકમનામાઉપર અપીલ ચાલશે નહીં. પરંતુ જેટલું હુકમનામું નિવાડપ્રમાણે નહીં હોય અથવા નિવાડ કરતાં વધારે હશે તેટલાને વાસ્તે અપીલ ચાલવાને હરકત નથી.

ટીકા—૫૨૨. આગલા દાવામાં વાદીએ જે કહેલું તે લવાદના ફેસલામાં રદ કરવામાં આવ્યું તો તેથી લવાદોના ફેસલા ઉપરથી નવો દાવો લાવતાં વાદીને બાધ નથી. ૬ વી. રી. ૬૮

લવાદનો ફેસલો રદ કરવાનો મુનસફનો હુકમ જ્યાં સુધી કાયમ હોય ત્યાં સુધી તે ફેસલા પક્ષકારોને બંધનકારક છે એમ કહેવાય નહીં. ૨૧ વી. રી. ૨૬૧

અપેલન્ટને બંધનકારક નહીં તેવા ફેસલા ઉપર અપીલ કરતાં દરેક દરમ્યાન હુકમ ઉપર અપીલ કરવાની જરૂર નથી. ૫ વી. રી. પ્રી. કો. ૨૧

ત્રણમાંના એ લવાદોએ જે સુચના કરી હતી તે કોરટે વધારાની ગણી તેને હુકમનામાં ધાખલ ન હોતી કરી તોપણ લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કરેલું હુકમનામાં આ કલમ પ્રમાણે છેવટનું ગણવામાં આવ્યું. ૨૦ વી. રી. ૨૨૬.

લવાદોમાં બગાડ હોય અગર તેમની ગેરવરતણુક હોય તોપણ લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કોરટે ફેસલો આપ્યો હોય તે છેવટનો ગણાય. ૭ વી. રી. ૨૦૫ ૮ વી. રી. ૧૭૨.

લવાદના ફેસલા પ્રમાણે કરેલો હોય તો કોરટનો ફેસલો છેવટનો ગણાય છે. લવાદના ફેસલાથી તે ઉલટો છે તે કારણસર તે ઉપર અપીલ થઈ શકે. ૩ વી. રી. ૧૬૮; ૧૧ વી. રી. ૧૪૦, ૨૩ વી. રી. ૪૨૬. ૨૪ વી. રી. ૧૮૮ ન્યુઓ.

લવાદોને નહીં સોંપેલી તેવી બાબત વીજી કોરટે સેલેજ સુચના કરી હોય અને તે લવાદના ફેસલાના બીજા ભાગથી જુદી પાડી શકાય તેવી હોય તથા તેથી લવાદને સોંપેલી બાબતના ઠરાવને બાધ આવતો ન હોય તો લવાદના ઠરાવ પ્રમાણે ફેસલો આપતો કોરટે પોતાના ફેસલામાં આવી વાત વધારી હોય તો તેથી ફેસલાના છેવટપણાને અડચણ આવતી નથી. ૧૭ વી. રી. ૩૫૨.

કોરટના હુકમથી અમુક બાબત લવાદને સોંપવામાં આવી હોય લવાદે કરેલા ઠરાવ પ્રમાણે કોરટે ફેસલો આપ્યો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી. તે ફેસલો છેવટનો છે. ૧૪ વી. રી. ૩૩; ૧૭ વી. રી. ૩૦; ૨૩ વી. રી. ૪૨૬.

લવાદનો ફેસલો થતા પહેલાં લવાદનામું રદ કરાવી શકાય. ૭ વી. રી. ૨૬૬ આ પ્રમાણે વ્યવસ્થાપણે થઈ શકતું નથી. પણ તેને માટે સાઈ પાકું કારણ હોવું જોઈએ. ૧૫ વી. રી. ૩૩૧. ૨૧ વી. રી. ૩૬૫. ૨૨ વી. રી. ૫૨૨.

૧૧ વી. રી. ૩૩૧. ૨૧ વી. રી. ૩૬૫. ૨૨ વી. રી. ૫૨૨.

૫૨૩. જ્યારે કોઈ શખ્સો એવું લખેલું કરારનામું કરે કે, તેમની વચ્ચેનો કંઈ વાંધો, તે કરારનામાં લખેલા શખ્સને, અથવા કરારનામાં લખેલી બાબતઉપર જે કોરટની હકુમત હોય તે કોરટ ઠરાવે તે શખ્સને, લવાદીસાથે સોંપવો, તો તે કરારના પક્ષકારો અથવા તેમાંનો કોઈ કોરટમાં તે કરારનામું નિર્ધારવાને અરજ કરી શકે.

લવાદ ઉપર સોંપવાનું કરારનામું કોર્ટમાં ધાખલ કરાય.

તે અરજ લખેલી હોવી જોઈએ. તે અરજ કરારનામું કરનારા બધા શખ્સોએ આપી હોય તો, જેમનો હક્ક હોય અથવા જેઓ હક્કનો દાવો રાખતા હોય તે પૈકી એક અથવા અનેકને વાદી કે વાદીઓ ગણીને તથા બીજાઓ કે બીજાને પ્રતિવાદીઓ કે પ્રતિવાદી ગણીને—અને બધાએ અરજ ન આપી હોય, તો અરજદારને વાદી ગણીને તથા બીજાઓને પ્રતિવાદી ગણીને, તેઓની વચ્ચે ફરિયાદ હોય તે પ્રમાણે તે ઉપર નંબર પાડી તે નોંધવી.

અરજ ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.

તે ન દાખલ
કરવાનું કારણ બ
તાવવાની નોટીસ.

આ પ્રમાણે અરજ થયા પછી અરજદારે શિવાયના કરારનામું કરનારા સઘળા પક્ષકારોને તે બાબતની નોટીસ આપવાનું કોરટે ફરમાવ્યું. તે નોટીસમાં એમ લખ્યું કે કરારનામું શા માટે નોંધવું નહીં તેનું કારણ તમારે નોટીસમાં લખેલી મુદતની દરમ્યાન બતાવવું.

પુરતું કારણ બતાવવામાં ન આવે તો કોરટે તે કરારનામું દાખલ કરાવવાને મુખત્યાર છે. અને તે ઉપરથી લવાદી પર સોંપવાનો હુકમ કરેલો. તથા કરારનામામાં લવાદનું નામ ન લખ્યું હોય અને લવાદ નીમવામાં પક્ષકાર એકમત ન થાય તો લવાદ નીમવાને પણ કોરટે મુખત્યાર છે.

ટીકા—પર ૩. પર ૩ અને પર ૫મી કલમો પ્રમાણે દાવાના પક્ષકારો તેમજ જેઓની વચ્ચે દાવા ન ચાલતા હોય તે લોકો કોરટની માધ્યમથી શિવાય બાબતની રીતે લવાદને ફેસલો કરવાનું કામ સોંપવાનો કરાર કરે અને આવી કરાર નોંધવાની કોરટને અરજ કરે અને તકરારી બાબત વિશે કોરટમાં દાવા ચાલે છે તે કોઈ કોરટને તે કરાર નોંધવાનું પુરતું કારણ નથી. ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૧. વળી ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા. ૨૫૧. વળી ઇ. લો. રી. ૬ કલકત્તા ૨૫૧ જુઓ.

લવાદી પર સોં
પવાના હુકમ ઉ
પરથી ચાલતા કા
મને આ બાબત
ના કરાવ લાગુ
પડશે.

પર ૪. કલમ પર ૩ પ્રમાણે કોરટે લવાદી પર સોંપવાનો જે હુકમ કર્યો હોય તે ઉપરથી ચાલતા બધા કામમાં, તથા લવાદના નિવાડને, તથા તે ઉપરથી થએલા હુકમનાનાની બજવણીને, આ બાબતના પાછળ કહેલા કરાવ, સદરહુ પ્રમાણે દાખલ કરેલા કોઈ કરારનામાથી વિરુદ્ધ ન હોય, તેટલા પુરતા લાગુ પડશે.

કોર્ટની મારફત
ત વગર જે બા
બત લવાદી પર
સોંપી હોય તેનો
નિવાડો દાખલ
કરવા વિશે.

પર ૫. કોઈ ઇનસાફની કોરટની મારફત વગર કોઈ બાબત લવાદી પર સોંપવામાં આવી હોય, અને તે ઉપરથી લવાદ નિવાડો કંપો હોય તો, નિવાડો જે બાબતનો હોય તે બાબત વિશે હેક નીચા દરજ્જાની જે કોરટને હકુમત હોય તેને, નિવાડામાં જેનું હિત હોય તે શખસ તે નિવાડો કોરટમાં દાખલ કરવા સાથે અરજ કરવાને મુખત્યાર છે.

અરજ ઉપર
નંબર પાડીને તે
નોંધવી.

તે અરજ લખેલી હોવી જોઈએ, અને અરજદારને વાદી ગણીને તથા બીજા પક્ષકારોને પ્રતિવાદીઓ ગણીને તેમની દરમ્યાન ફરિયાદ હોય તે પ્રમાણે તે અરજ ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવી.

લવાદીના પ
ક્ષકારોને નોટીસ
આપવી.

અરજદાર શિવાય લવાદીના બીજા જે પક્ષકારો હોય તેમને નોટીસ આપવાનું કોરટે ફરમાવ્યું. તે નોટીસમાં એમ લખ્યું કે, નિવાડો શા માટે દાખલ ન કરેલો તેનું કારણ નોટીસમાં કહેલી મુદતમાં તમારે બતાવવું.

ટીકા—પર ૫. આ કલમ પ્રમાણે લવાદો ફેસલો અમલમાં લાવવાની અરજ દાવાનો આંક બાંધ્યા શિવાય કરી શકાય છે. ૧૪ વી. રી. ૨૫૫.

પણ જો છ મહીનાની મુદતમાં ખાતગી રીતે લવાદને સોંપેલો ફેસલો અમલમાં લાવવાની અરજી કરવામાં ન આવે તો આ કલમનો લાભ લેવાય નહીં. ૫ વી. રી. ૧૨૩.

લવાદનો ફેસલો કોર્ટમાં નોંધાવવો જોઈએ. ન નોંધાવાનું શું પરીણામ થાય છે તે બાબતમાં ૨૫ વી. રી. ૧૫૨ જુઓ.

કલમ ૫૨૫ અગર ૫૨૬ પ્રમાણે કોઈ પણ કામ ચાલ્યું ન હોય તો પણ ખાતગી રીતે લવાદે કરેલો ફેસલો બંધનકારક છે. ૭ વી. રી. ૨૬૬ વળી ૯ વી. રી. ૪૪૪ અને ૨૦ વી. રી. ૪૨૦ જુઓ.

બ્યારે પક્ષકારો વચ્ચેનો ખાતગી લવાદનો ફેસલો આ કલમ પ્રમાણે કોર્ટમાં નોંધાય ત્યારે કોર્ટે તે પ્રમાણે ફેસલો આપી હુકમનામું કાઢ્યું જોઈએ. હુકમનામું કાઢ્યા શીવાય બજબણીનો હુકમ કોર્ટ કરી શકતી નથી. ૨૧ વી. રી. ૨૬૫.

જો પ્રતિવાદી કોર્ટની હકુમતમાં રહેતો હોય અને દાવાનો આંક કોર્ટની હકુમત કરતાં વધારે ન હોય તો દેવાનો ખાતગી ફેસલો થયો હોય તે નોંધવાની અરજી સાંભળવાનો આ કલમ પ્રમાણે સમાલકાજ કોર્ટને અખતાર છે. ૧૦ વી. રી. ૮૫ અને ૧૩ વી. રી. ૨૩૩ જુઓ.

આ કલમ પ્રમાણે ફેસલો નહીં નોંધવાનો કોર્ટ હુકમ કરે તો તે હુકમનામું ગણાય નહીં. અને તેથી તે ઉપર અપીલ થતી નથી. ૭ વી. રી. ૪૦૧ ૧૧ વી. રી. ૫૭ ૧૨ વી. રી. ૮૫.

પણ ૧૪ વી. રી. ૨૫૫ ૧૫ વી. રી. ૫. બ. ૬ ૨૧ વી. રી. ૧૮૨ જુઓ. તેમજ ઇ. લો. રી. ૧ કલકત્તા ૩૬૨ જુઓ.

કોર્ટની માધ્યસ્થી વીના તકરારી બાબત નીવાડો કરવા સારૂ લવાદને સોંપવામાં આવી. તેનો લવાદ ફેસલો કર્યો અને કલમ ૫૨૫ પ્રમાણે તે નોંધાવવાની અરજી સામે વાંધો લેવામાં આવ્યો તે કોર્ટે બાજબી ગણી તે ફેસલો નોંધવાની ના પાડી. તેમાં એમ હું કે એ હુકમ ઉપર અપીલ નથી. ઇ. લો. રી. ૭ કલકત્તા. ૪૬૦.

સબારડીનેટ જડજને સમાલકાજ કોર્ટના જડજનો અધિકાર મળ્યો હોય તેથી તે સમાલકાજ કોર્ટનો જડજ થતો નથી અને તેને ૫૨૫ મી કલમ પ્રમાણે ફેસલો પોતાની હકુમતની અંદર હોયતો તે નોંધી શકે છે. ઇ. લો. રી. ૩ મું. ૨૧૬

ખાતગી ફેસલામાં નહીં સોંપવામાં આવી હોય તેથી બાબતનો નીકાલ કરવામાં આવ્યો હોય અને પછી આવો ફેસલો કોર્ટમાં નોંધવાની અરજી કરવામાં આવે અને તે રદ કરવામાં આવી હોયતો તે બરાબર થયું છે એમ હું. ઇ. લો. રી. ૩ અલા. ૫૪૧.

કોર્ટની માધ્યસ્થી શીવાય પક્ષકાર અને બીજા લોકો લવાદને કામ સુકાદો કરવા સારૂ સોંપવાનો કરાર કરી શકે છે. ઇતિદી. ઇ. લો. રી. ૪ મું. ૧ ઇ. લો. રી. ૬ કલ. ૨૫૧ વળી ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૬૮ નો ફેસલો જુઓ.

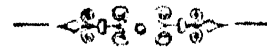
૫૨૬. કલમ ૫૨૦ મી અથવા કલમ ૫૨૧ માં કહેલું અથવા હ-

તે નિવાડો દા

અલકરીને અમલમાં લાવવાનું.

વાલો આપેલું કંઈ કારણ નિવાડા વિરૂદ્ધ બતાવવામાં ન આવે તો, કોર્ટ તે દાખલ કરવાનો હુકમ કરવો. અને ત્યારથી તે નિવાડો આ બાબત હરાવપ્રમાણે કરેલા નિવાડા મુજબ ચલાવવા.

ટીકા—પર ૧. ખાનગી ફેસલા વિરૂદ્ધ પુરતું કારણ બતાવવામાં આવે તો કોર્ટ તે ફેસલો અમલમાં લાવવાની ના પડે. ૨૧ વી. રી. ૩૭૭ બ્યુ. ડીસીયલ પ્રોસીડીંગના અર્થ સાથે ઈ. લો. રી. ૨ મું. ૫૫૩ બ્યુઓ.

બાબ ૩૮ મો.

પક્ષકારોના કરારનામાઉપરથી ચલાવવાના કામવિશે.

કોર્ટના અભિપ્રાય સાથે હકીકત (કેસ) લખી આપવાનો અપત્તાર.

૫૨૭. હકીકતની અથવા કાયદાની કોઈ તકરારનો ચુકાદો થવામાં પોતાનું લાગતું વળગતું છે એમ જે પક્ષકારો દાવો રાખતા હોય તે લખી કરારનામું કરવાને મુખ્યત્વાર છે. તે કરારનામામાં તેમણે તે તકરાર હકીકત (કેસ) તરીકે કોર્ટના અભિપ્રાયસાથે લખવી, તથા તેમાં એવો હારા કરવો કે તે તકરારવિશે કોર્ટનો નિર્ણય થએથી:—

(અ) પક્ષકારોએ હરાવેલા અથવા કોર્ટ હરાવે તેટલા રૂ. પીયા તેઓમાંના એકજણે બીજાને આપવા; અથવા

(બ) કરારનામામાં લખેલી કંઈ સ્થાવર કે જંગમ મિલકત તેઓમાંના એકજણે બીજાને આપવી; અથવા

(ક) કરારનામામાં દર્શાવેલું બીજું કંઈ વિશેષ કામ તેઓમાંથી એક અથવા વધારે જણે કરવું અથવા ન કરવું.

આ કલમપ્રમાણે કોર્ટને લખી આપેલી પ્રત્યેક હકીકતના (કેસ)ન અનુક્રમે નંબર પાડીને પારિગ્રાહ કરવા, અને તેમાં કોઢેલી તકરારનો નિર્ણય કરવાસાથે કોર્ટને જે હકીકતોની તથા દસ્તાવેજોની જરૂર પડે તે કીકતો અને દસ્તાવેજો તેમાં સંક્ષેપમાં જણાવવા.

વિષયની કીમત ક્યારે લખવી.

૫૨૮. કંઈ મિલકત આપવાખાખત અથવા કંઈ વિશેષ કામ કરવા કે ન કરવાખાખત કરારનામું હોય તો, જે મિલકત આપવાની હોય તેની અથવા જે મિલકતસાથે કરારનામામાં દર્શાવેલું કામ નિસબત રખાતું હોય તેની કીમતનો અટકળેલો આંકડો કરારનામામાં લખવો.

કરારનામા ઉપર ફરિયાદ તરીકે નંબર પાડીને તે દાખલ કરવું.

૫૨૯. ઉપર કહેલા નિયમોપ્રમાણે કરારનામું તૈયાર કર્યું હોય તો, કરારનામાના વિષયની જે રકમ અથવા કીમત હોય તેટલીજ રકમ અથવા કીમતવાળા વિષયની ફરિયાદ સાંભળવાની જે કોર્ટને હુકમત હોય કોર્ટમાં તે કરારનામું દાખલ થઈ શકે,

એ પ્રમાણે કરારનામું દાખલ થાય એટલે જે શખસો લાગતા વળગતા પણાનો દાવો રાખતા હોય તે પૈકી એક અથવા વધારેને વાદી અથવા વાદીઓ ગણીને તથા બીજા કે બીજાઓને પ્રતિવાદી કે પ્રતિવાદીઓ ગણીને તેમની દરમ્યાન ફરિયાદ હોય તે પ્રમાણે તે કરારનામા ઉપર નંબર પાડીને તે નોંધવું, અને જે શખસે અથવા શખસોએ તે કોર્ટમાં આપ્યું હોય તે શિવાયના તે કરારનામું કરનારા બીજા સઘળા શખસોને નોટીસ આપવી.

૫૩૦. કરારનામું દાખલ થયા પછી તે કરારનામું કરનારા સઘળા શખસો ઉપર કોર્ટની હકુમત ચાલશે, અને તે કરારનામામાં લખી આપેલી વાત તેમને બંધનકારક થશે.

૫૩૧. પાંચમા બાબતપ્રમાણે કરેલી ફરિયાદ માફક તે મુકદ્દમો સુનાવણીને વારતે રાખવો, અને તે બાબતના ઠરાવો આ ફરિયાદને લાગુ પડે તેટલા લાગુ પાડવા.

પક્ષકારોની જગ્યાની લીધાપછી અથવા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા બીજા પુરાવો લીધા પછી, કોર્ટની ખાતરી થાય કે:—

(અ) તે પક્ષકારોએ બરોબરરીતે કરારનામું કરેલું છે, અને

(બ) તે કરારનામામાં લખેલી તકરારમાં તેઓ શુદ્ધબુદ્ધિથી હકસંબંધ ધરાવનારા છે, અને

(ક) તે નિર્ણય કરવાલાયક છે,

તો સાધારણ ફરિયાદ માફક તે ઉપર કોર્ટે ફેસલો કહી સંભળાવવો. તે પ્રમાણે ફેસલો આપ્યાપછી હુકમનામું કરવું. અને આ કાયદામાં હુકમનામાં બજાવવાને જે નિયમો ઠરાવ્યા છે તે રીતે તે હુકમનામું બજાવવું.

— ❦ —

બાબ ૩૯ મો.

વેચાય એવા લેખ ઉપરથી સંક્ષિપ્ત કામ ચલાવવાની રીતવિશે.

૫૩૨. આ બાબતપ્રમાણે કામ ચલાવવાની વાદીની ખુશી હોય તો, આ કલમ જે કોર્ટને લાગુ પડે તેવી કોઈ કોર્ટમાં, બીલ્સ આફ એક્સચેન્જની, હુંડીઓની, અથવા વાયદાચીઠીઓ (પ્રામીસરી નોટ) ની બધી ફરીયાદો, આ કાયદામાં કહેલા નમુના પ્રમાણે ફરિયાદ અરજી આપીને માંડી શકાય. પરંતુ સમન કાઢ્યા તે આ આકટને જોડેલા મોથા પરિશિષ્ટમાં નંબર ૧૭૨ માં કહેલા નમુનાપ્રમાણે, અથવા જે કોર્ટ વખતે વખતે ઠરાવે તેવા બીજા નમુનાપ્રમાણે કાઢવો.

કરારનામું કરનારા શખસો ઉપર કોર્ટની હકુમત ચાલશે.

મુકદ્દમો સાંભળીને નિકાલ કરવાનું.

બીલ્સ આફ એક્સચેન્જ વગેરે ઉપરથી સંક્ષિપ્ત ફરિયાદો કરવાની તે.

જે મુકદ્દમામાં ફરિયાદ અરજી અને સમન અનુક્રમે ઉપર કહેલા નમુનાપ્રમાણે કરેલા હોય તેમાં, હાજર થઈને જવાબ દેવાસાર આ આક્ટ-માં હવે પછી કહ્યું છે તે રીતે પ્રતિવાદીએ જડજની રજા લીધાવગર, તેણે હાજર થવું નહીં અથવા ફરિયાદનો જવાબ કરવો નહીં.

અને તે પ્રમાણે રજા લેવામાં તે કસુર કરે અથવા રજા પ્રમાણે હાજર થઈને જવાબ કરવામાં કસુર કરે તો, સમનમાં લખેલી રકમથી વધારે ન હોય એવી કોઈ રકમનું, તથા (કંઈ દર લખ્યો હોય તો) લખેલા દર પ્રમાણે હુકમનામાની તારીખ સુધીના વ્યાજનું, તથા હૈ કોર્ટે કરેલા નિમયપ્રમાણે અરચને બદલે જે રકમ ઠરાવવામાં આવે તે સુધાંતનું હુકમનામું મળવવાને વાદી હકદાર થશે. પરંતુ અરચને વારંતે તે ઠરાવેલી રકમ કરતાં વાદી વધારે માગે તો બીજાં કામમાં થાય છે તે રીતે અરચનો આંકડો નક્કી કરીને તે સુધાંતનું હુકમનામું મળવવાને વાદી હકદાર થશે. અને તે હુકમનામું લાગુજૂજ અમલમાં આણી શકાશે.

સમનમાં કહે-
લી રકમ કોર્ટ-
માં બરેવાની તે.

પ્રતિવાદીનો જવાબ પ્રથમ દર્શનીય ચાલે એવો નથી એમ કોર્ટને જણા-વાવગર અથવા તેની શુદ્ધફલિવિશે વાજબી સંશય આવ્યાવગર, સમનમાં લખેલી રકમ કોર્ટમાં બરેવાનું અથવા તેને બારંતે જામીન આપવાનું પ્રતિવાદીને કહેવું નહીં.

ખુલાસો:—જે બીજ, હુંડી, અથવા ચોડી ઉપરથી ફરિયાદ કરી હો-ય તે બીજ, હુંડી, અથવા ચોડી, ફક્તમુદત પાકી એટલે પૈસા મળવાનો પ્રથમ દર્શનીય હક સ્થાપન કરવાને બસ થાય તેવા પ્રસંગેજ આ કલમ લાગુ પડે છે એમ સમજવું નહીં.

ગુણદોષ ઉ-
પર જવાબ કરે-
વાનું પ્રતિવાદી
બતાવે તો તેને
હાજર થવાની
રજા આપવી.

પૃંડ૩. પ્રતિવાદી અરજ કરે એટલે અને સમનમાં કહેલી રકમ પ્રતિવાદી કોર્ટમાં બરે અથવા કોર્ટની ખાત્રીલાયક એવું સોગનનામું કરે કે તે ઉપરથી—કંઈ જવાબ જણાઈ આવે, અથવા તે બીજના હુંડીના કે વાયદાચોડીના માલકને મોબદલો શખિત કરવાની ફરજ પડે એવી કંઈ હ-કીકતો જણાઈ આવે, અથવા અરજની પુછીમાં કોર્ટને બસ લાગે એવી બીજ હકીકતો જણાઈ આવે,—તો જામીનવિશે, મુદ્દા તૈયાર કરીને નોંધ-વાવિશે અથવા બીજ રીતની કોર્ટને યોગ્ય લાગે તે શરતો કરીને, હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ કરવાની કોર્ટે રજા આપવી.

હુકમનામું ર-
દ કરવાનો અ-
ભ્યાર.

પૃંડ૪. હુકમનામું થાયપછી વિશેષ પ્રસંગ હોય તો, હુકમનામું રદ કરવાને અને જરૂર પડે તો બજાવવાનું કામ બંધ રાખવાને અથવા રદ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. અને સમન પ્રમાણે હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ કરવાની રજા આપવાનું કોર્ટને વાજબી લાગે તો, કોર્ટને યોગ્ય

લાગે તે શરતોથી, તે રજા આપવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૫૩૫. આ બાબતપ્રમાણે ચાલતા કોઈ કામમાં, જે બીલ, હુંડી અથવા સોઢી ઉપર ફરિયાદનો આધાર હોય તે લાગલીજ કોરટના કોઈ અમલદારની પાસે રાખવાનો હુકમ કરવાને, તથા તે કામના ખર્ચને વાસ્તે વાદી જામીન આપે ત્યાંસુધી બધું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને, કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૫૩૬. બીલ આફ એક્સચેન્જ અથવા વાયદાસોઢી નકારવાથી તેના માલકનો તે બીલ અથવા સોઢીની રકમ લેવાસાર આ બાબતપ્રમાણે જે હલાજ આપે તેજ, તે નકારવાને લીધે, તે નકાર્યાબદલ અથવા બરણું ન કર્યાબદલ નોંધ કરાવવામાં અથવા બીજી રીતે તેને જે ખર્ચ લાગ્યું હોય તે ખર્ચ લેવાને, ચાલશે.

૫૩૭. ૫૩૨ થી ૫૩૬ સુધીની પાંચ કલમોમાં જે ઠરાવ કરેલા છે તે ચિવાય, બાબ ૫ મા પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની જે રીત છે તેજ આ બાબતપ્રમાણે કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત સમજવી.

૫૩૮. ૫૩૨ થી ૫૩૭ (બંને સુધાંત) સુધીની કલમો ફક્ત નીચે કહેલી કોરટોને લાગુ પડે છે, એટલે:—

- (અ) ફોર્ટ બુલ્કમ, મદ્રાસ, અને મુંબઈની ન્યાયાધિકારી હે કોરટોને;
- (બ) રંગુનના રીકાર્ડરની કોરટોને;
- (ક) કલકત્તા, મદ્રાસ, અને મુંબઈ એ શહેરોમાંની રમા-લકાજ કોરટોને;
- (ડ) કરાંચીના જડજની કોરટોને; તથા
- (ઈ) સરકારી ગેઝાર્ટમાં જાહેરખર્ચ આપીને સ્થાનિક સરકાર સાધારણ અવલ દિવાની હકુમતવાળી જે બીજી કોરટોને તે કલમો લાગુ કરે તે કોરટોને.

આ પ્રમાણે લાગુ કરવામાં આવે ત્યારે તે લાગુ કરેલા ઠરાવોને લગતા અખત્યાર કોણે ચલાવવા ને તેને લગતું કામ કોણે કરવું તે ફરમાવવાને, તથા તે લાગુ કરેલા ઠરાવો અમલમાં લાવવાને જરૂર લાગે તેવા નિયમો કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

સદરહુ જાહેરખર્ચ છપાયાપછી એક માસમાં તે ઠરાવો તે પ્રમાણે લાગુ પડશે, અને સદરહુ પ્રમાણે કરેલા નિયમો કાયદા જેટલા બળવાન ગણાશે.

આવી કોઈ જાહેરખર્ચમાં વખતે વખતે ફેરફાર કરવાને, અથવા તે રદ કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

કોરટના અમલદાર પાસે બીલ વગેરે રાખવાનો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

ન ચિકારેલા બીલ કે સોઢીના નકરમણીના દાખલો મેળવવાનું ખર્ચ લેવાનું.

આ બાબત પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદોમાં કામ ચલાવવાની રીત.

આ બાબત લાગુ કરવાનું.

બાબ ૪૦ મો.

સાર્વજનિક ધર્મોદાયબાબતની ફરિયાદોવિશે.

સાર્વજનિક
ધર્મોદાય બાબત
ની ફરિયાદો ક્યા
રે થઈ શકે.

૫૩૬. સાર્વજનિક, ધર્મોદાય, અથવા ધર્મસંબંધી કામસાથે ૨૫૪ અથવા ગર્ભિતરીતે ઉત્પન્ન થએલો કંઈ જુદાનો (ટરમ્સ) તોડ્યો છે એમ કહેવામાં આવતું હોય ત્યારે, અથવા તેવા કોઈ જુદાનો, (ટરમ્સનો) વહિવટ કરવાસાથે કોરટના હુકમની જરૂર જણાય ત્યારે, પોતાના આહવાના સંબંધથી, આડવોકેટ જનરલ અથવા ટરમ્સમાં જેમનો પ્રત્યક્ષ સંબંધ હોય અને જેમણે આડવોકેટ જનરલની લખેલી સંમતી મેળવી હોય તેવા બે અથવા વધારે શખસો, ટરમ્સનો વિષય બધો અથવા થોડો ઘણો જે ડિસ્ટ્રિક્ટની દિવાની હકુમતની રચાનિક હદમાં હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટમાં અથવા હૈ કોરટમાં-નીચેપ્રમાણે હકુમતાનું મેળવવાસાથે ફરિયાદ કરવાને મુખ્યત્વાર છે:—એટલે—

(અ) ટરમ્સ અન્વયે નવા ટરમ્સની નીમવાનું;

(બ) ટરમ્સ અન્વયે કંઈ મિલકતનો હક્ક ટરમ્સીએને પ્રાપ્ત કરવાનું;

(ક) જે જે બાબતોને માટે ટરમ્સ હોય તે તે બાબતોમાં તે શા પ્રમાણમાં આપવું એ ડરાવવાનું;

(ડ) ટરમ્સની બધી અથવા થોડી ઘણી મિલકત બાંહે આપવાનો, વેચવાનો, ધરાણે મુકવાનો, અથવા બદલવાનો અખતાર આપવાનું.

(ઈ) તેની વ્યવસ્થા કરવાસાથે કંઈ યોજના મુકરર કરવાનું, અથવા કામના સ્વરૂપ પ્રમાણે જોઈએ તેવી જાસ્તી અથવા બીજી કંઈ દાદ અપાવવાનું.

આડવોકેટ જનરલને આ કલમમાં જે અખતાર આપેલો છે તે ઇલાકાના મુખ્ય શહેર બાહારે સ્થાનિક સરકારની અગાઉથી મંજૂરી લઈને કલેક્ટર પણ ચલાવે અથવા સ્થાનિક સરકાર આ કામને વાસ્તે નીચે તેવા કોઈ અમલદાર ચલાવે.

સને ૧૮૪૦ ના આક્ટ નંબર ૧૦ ની કલમ ૨ આજુપરથી રદ કરી છે.

ટીકા—૫૩૬. કોઈ પણ મુર્તીના પૂજકો અગર ભક્તોનો તે મુર્તીની અગર દેરાને લગતી મીલકત અથવા નાણાની બાબતમાં વીંધાસંધાત થયો છે તેવી ફરીયાદ લાવવાનો હક છે. ઈ. ત્યાંદી. ઈ. લો. રી. ૩ મું. ૨૭ તેમજ આ કલમના સંબંધમાં ઈ. લો. રી. ૮ કલકત્તા ૩૨ જુઓ.

માગ ૬ ઠો.

અપીલોવિશે.

૦૦૦૦૦૦૦૦

બાબ ૪૧ મો.

અવલ હુકમનામાં ઉપરની અપીલોવિશે.

૫૪૦. આ કાયદામાં અથવા જે તે વખતે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદામાં બીજીરીતે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું ન હોય તો, અવલ કોરટોના ઠરાવો ઉપર અપીલો સાંભળવાને જે કોરટોને અખત્યાર છે તે કોરટોમાં, અવલ હુકમત ચલાવનારી કોરટોનાં હુકમનામા ઉપર અથવા હુકમનામાંના કંઈ ભાગ ઉપર અપીલ ચાલશે.

મુદ્દામ મનાઈ કરી હોય તે શિવામનાં તમામ અવલ હુકમનામાં ઉપર અપીલ ચાલશે.

ટીકા—૫૪૦. કોરટનો હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ શકે છે; કોરટના ઠરાવ ઉપર અપીલ થઈ શકતી નથી; તેથી જે હુકમનામાં અમુક પક્ષ-કારના લાભમાં હોય તો, કેટલાક મુદ્દા તેના વિરુદ્ધ ઠરાવવામાં આવ્યા છે તે કારણથી તે અપીલ કરી શકતો નથી. વી. રી. ૧૩ ૧.

દાવાનો આંક ૫૦૦૦ થી વધારે હતો અને તે પ્રિન્સીપલ સદર અમીનની કોરટમાં કરવામાં આવ્યો હતો; પણ તે દાવો પેટેલી કલાસના સખારડીનેટ જડને ચુકવ્યો તેમાં એમ હુકું કે સને ૧૮૯૯ના ૧૪ મા આક્ટની કલમ ૨૬ પ્રમાણે અપીલ હાયકોરટમાં જ થવી જોઈએ. મુ. હા. રી. ૯ ૨૮૯.

દાવાનો આંક બાંધ્યો હોય તે પ્રમાણે કોરટોની હુકમત નક્કી થાય છે. તેથી જે કામમાં અસલ દાવાનો આંક ૫૦૦૦ થી વધારે હતો અને તે દાવામાં ફેસલા ઉપર અપીલ ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટને કરી. અપીલમાં જે બાબતની તકરાર હતી તે ૩ ૫૦૦૦ થી ઓછી હતી. તો પણ તે કામમાં એમ હુકું કે ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટમાં અપીલ ચાલી શકે નહીં. જ મ. હા. રી. ૩૫૬.

દાવાનો આંક ૩ ૫૦૦૦ ની અંદર હતો તેથી હાયકોરટ આગળ અપીલ ચાલી શકે નહીં એવી તકરાર અપેલન્ટે પોતાની બધી તકરારો પુરી થઈ ગયા પછી લીધી. તેથી આ તકરાર હાયકોરટે સાંભળવાની ના પાડી. ૧૮ વી. રી. ૩૧૮.

૩ ૧૦૦૦૦ કરતાં વધારેના દાવામાં હાયકોરટમાં અપીલ થાય તેમાં અપેલન્ટે બધો ફેસ કોરટ રખાઈ મુકવો જોઈએ અને તે પ્રમાણે ન કરે તો જે કાગલ દાખલ કરવામાં ન આવ્યો હોય તે અપીલ ચાલતાં તેને વાંચવા દેવામાં આવશે નહીં. વી. રી. ૨૪ ૧૪૩.

સને ૧૮૭૭ ના ૧૦ મા આક્ટની ૫૫૬ પ્રમાણે અપેલન્ટની કસુરથી અપીલ કાઢી નાંખવામાં આવી હોય તો તે “ડીફી” કહેવાય નહીં. અને તે ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૩ અલાબાદ ૩૮૨.

એક તરફી હુકમનામા ઉપર અપીલ ૫૪૦ માં કલમ પ્રમાણે થઈ શકે છે; પણ જે પ્રતિવાદી આવીને પેટેલી મુંજાવણીને દીવસે પોતાની ઠેકીયત

આપે તો પછી એક તરફી દાવો ફેરવાય નહીં. ઇ. સો. રી. ૩ મદ્રાસ. ૨૧૪. નીચલી કોર્ટનું હુકમનામું ૨૬ કરાવી પોતાના લાભમાં જે અપેલન્ટે હુકમનામું મેળવ્યું છે તેને નીચલી અપીલ કોર્ટના કેટલાક ડરાવ તેના વિરુદ્ધ છે તે કારણથી અપીલ કરવાનો હક્ક મળતો નથી. ઇ. સો. રી. ૬ કલકત્તા ૨૦૧.

એક દાવામાં કુકત નકરાર સાંભળવાની જગ્યા ફરી હતી અને તે નકરારો સાંભળવાનો દીવસ મુકરર કરવામાં આવ્યો હતો. તે દીવસે વાદી અગર તેનો વકીલ હાજર થયા નહીં. તે ઉપરથી દાવો કાઢી નાંખ્યો. તેમાં એમ ઠંરું કે નીચલી અપીલ કોર્ટે અપીલની સુણાવણી કરવી જોઈતી હતી. કલમ ૧૦૨ અને ૧૦૩ આ કામને લાગુ નથી. ઇ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૨૬૨.

વહીવટના દાવામાં હુકમનામું થયું તે પ્રમાણે અને મીલકતનો વહીવટ કરવા સારી રીસીવર નીમ્યો. આ ના મત્તુ પછી આ ને રીસીવર નીમવામાં આવ્યો. મીલકતનો વહીવટ બરાબર કરેતો નથી. તે કારણ અને અસેડવો જોઈએ એવી એક પ્રતિવાદીએ અરજ કરી. તે અરજ ના મંજૂર કરવામાં આવી. તેમાં એમ ઠંરું કે આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ઇ. સો. રી. ૫ મુ. ૪૫.

પ્રતિવાદીએ ફેફસાં આપ્યા પછી કેટલાક પ્રથમ મુદ્દા કાઢ્યા અને તેનો સુકાદો કરી એમ ડરાવ્યું કે વાદીના કેટલાક દાવો ૨૬ છે. અને કેટલાક દાવાનો ગુણ દોશ ઉપર તપાસ કરવા. તેમાં એમ ઠંરું કે અપીલ થઈ શકતી નથી. ઇ. સો. રી. ૩ મદ્રાસ ૧૩.

આના સંબંધમાં ઇ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૭૫ અને ઇ. સો. રી. ૩ અલાબાદ ૧૫૨ જુઓ.

અપીલનો ન-
મુનો.

વાદની સાથે
શું સામીલ રા-
ખવું.

વાદનો મજ-
કર.

૫૪૧. અપીલ કરવી તે વાદીના રૂપમાં લખીને કરવી; અને તે અપેલન્ટ આપવી; અને જે હુકમનામા ઉપર અપીલ કરી હોય તે હુકમનામાની નકલ તથા (અપીલ કોર્ટ ચલાવી ન લે તો) જે ફેસલા ઉપર તે હુકમનામું આધાર રાખતું હોય તે ફેસલાની નકલ તેની સાથે જોડવી.

તે વાદમાં, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ કરવાની હોય તે હુકમનામા ઉપર હરફત લેવાનાં કારણો, સંક્ષેપમાં કલમવાર લખવાં. તેમાં કંઈ દલીલ અથવા હકીકત લખવી નહીં, અને તે કારણો ઉપર અનુક્રમે નંબર પાડવા.

ટીકા—૫૪૧. અપીલના કારણોમાં જે લખ્યું હોય તે જ આવૃત્તિ ઉપર વકીલોને ખાલવા દેવા જોઈએ પણ અનિશ્ચીત સાધારણ હકીકત ઉપરથી તેમને અનુમાન કરવાં દેવાં જોઈએ નહીં. ૧૩ વી. રી. ૧૨૩.

એક પ્રતિવાદીને ખાતલ કરી મરનાર સખસનો વારસ વાદી છે એમ ડરાવવામાં આવ્યું હોય અને તે પ્રતિવાદી અપીલ કરતો ન હોય તો વાદીનો દાવો ૨૬ કરવા સારી બીજી પ્રતિવાદીએ તે પ્રતિવાદીનો હક્ક ખતાવી શકે નહીં. ૨૪ વી. રી. ૬૨૫.

કોરટ ફી આપ્યા વગર નાદાર રેસ્પોન્ડન્ટ હરકતની અરજી આપી શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૧ મુ. ૭૫.

સને ૧૮૭૭ના ૧૦મા આક્ટની ૪૦૯મી કલમ પ્રમાણે નાદાર તરીકે દાવો બાંધવાની પરવાનગી ન આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તો તેની ૧૨૩ મી કલમ પ્રમાણે ફરી તપાસ કરી શકાય છે. જે સખસના વિરુદ્ધ આવી હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તેને ૪૧૩મી કલમના ઠરાવથી ફરી તપાસ મેળવવાનો હક જતો નથી. ઇ. લો. રી. ૪ મુબાઈ ૪૧૪.

૫૪૨. લખી આપ્યા શિવાયનું હરકત લેવાનું બજાં કોઈ કારણ કોરટની રજા વગર અપીલ કરનારે કાઢવું નહીં, અથવા બીજા કોઈ હરકત લેવાના કારણની પ્રશ્નોમાં તેનું કંઈ સાંભળવું નહીં, પરંતુ અપીલનો નિકાલ કરવામાં અપીલ કરનારે લખ્યાં હોય તે શિવાયનાં બીજાં કારણનો વિચાર કરવાની કોરટને મનાઈ નથી.

જે કારણ લખ્યાં હોય તે કારણનેજ અપીલ કરનારે વળગી રહેવું. "

પણ એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે, અપીલ કરનારે જે કારણ લખ્યું ન હોય તે કારણ ઉપર મુકદ્દમો લઢવાની રેસ્પોન્ડન્ટને પુરતો તક ન મળી હોય તો, કોરટે તે ન લખેલા કારણ ઉપર પોતાના ફેસલાનો આધાર રાખવો નહીં.

ટીકા—૫૪૨. મુદતનો બાધ આવેછે કે નહીં તે જોવાનું કામ અપીલ કોરટનું છે. મુબઈ હાયકોરટ રીપોર્ટમાં સાલુજી કેસરાજીનો કેસ જુઓ.

જે નીચલી કોરટમાં મુદતના મુદ્દાનો ઠરાવ પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ અને બીજા મુદ્દાઓનો ઠરાવ તેની તરફમાં થયો હોય તો અપેલટ કોરટને મુદતની બાબતમાં તજવીજ કરવાનો ઓખો હક છે. ૭ વી. રી. ૧૭.

એક બાબત ઉપર ઓખો નિર્ણય થઈ ગયો હોય તે બદલી હકીકતને નવું રૂપ આપવા દેવું એ ઘણું હાનીકારક છે, ૨ મુ. ઇ. અપીલ ૪૭૦.

જ્યારે અપીલ કોરટમાં તદ્દન નવો અને જુદોજ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવે ત્યારે તે એવી રીતે ઉઠાવવો જોઈએ કે તે ઉપર પુરાવો આપવાને દરેક પક્ષકારને પુરેપુરો લાગ મળે. ૧૭ વી. રી. ૩૬૧

અપીલકોરટે જે બાબત ઉપર કાંઈપણ સવાલ ઉઠાવવામાં ન આવ્યો હોય અને જે સવાલને અનુસરીને અસલ કોરટમાં ખયાવ કરવામાં ન આવ્યો હોય તે સવાલ મુદ્દામાં કાઢવો જોઈએ. ૨૩ વી. રી. ૧૬૬ ૨૨. વી. રી. ૨૬૬ તેમજ એવા મુદ્દા ઉપર અપીલનો ચુકાદો પણ આપવો જોઈએ નહિ.

અરજની બાબતમાંજ અપેલન્ટ અપીલ કરતો હોય તો તેજ મુદ્દાની અપીલકોરટે તજવીજ કરવી. ૧૮ વી. રી. ૫૦૭

અપીલની ટીપમાં રેસન્યુડીકાટાની તકરાર કરવામાં ન આવી હોય તોપણ કોરટ બીજા અપીલમાં તે તકરાર સાંભળી શકેછે એટલુંજ નહિ. પણ નીચેની એક કોરટમાં ઈંગર અપીલની ટીપમાં તે તકરાર ઉઠાવવામાં ન આવી હોય તો પણ જો બીજા અપીલમાં તે તકરાર ઉઠાવવામાં

આવેતો કામના કાગળો ઉપરથી અગર હકીકતની બાબત ઉપર ઠરાવ લખવા સાર કામ પાછુ મોકલ્યા પછી તે તકરાર સાંભળી તેનો ચુકાદો કરવો જોઈએ. ઈ. લો. રી. ૪ અલા. ૬૯

યાદ નામંજુર કરવાનું અથવા ફરસ્ત કરવાનું.

૫૪૩. પાછળ ખતાવી તે રીતે અપીલની યાદ લખી ન હોય તો તે નામંજુર થઈ શકે, અથવા કોરટ ઠરાવે તે મુદતમાં ફરસ્ત કરવાસાર અપીલ કરનારને તે પાછી અપાય, અથવા ત્યાં ત્યાં તેજ વખતે તે ફરસ્ત થઈ શકે.

આ કલમ પ્રમાણે કોઈ યાદ કોરટ નામંજુર કરે તો તે નામંજુર કરવાના સખખ કોરટે લખવા.

આ કલમ પ્રમાણે અપીલની યાદ ફરસ્ત કરવામાં આવે તો જડને અથવા આ કામસાર જડજ નીમે તે અમલદારે તે ફરસ્તીઉપર પોતાની સહી કરવી.

ટીકા—૫૪૩. જ્યારે અપીલની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હોય અને નોટીસ કાઢવાને સાર મુદત ઠરાવી હોય અને શુણાવણીનો દીવસ નક્કી કરવામાં આવ્યો હોય તો અપીલની અરજી ઉપર પુરતો સ્ટાંપ નથી એમ કોરટને જણાતાં પુરતો સ્ટાંપ પુરો કરી અપીલ દાખલ કરવાની તક આપવી જોઈએ. ૨૧ વી. રી. ૩૫૬

ધણા વાદીએને અથવા પ્રતિવાદીએને બધાને લાગુ પડે એવા કારણ ઉપરથી હુકમનામું કર્યું હોય તો. તે વાદીએ અથવા પ્રતિવાદીએમાંથી એકજણ આ ખું હુકમનામું ફેરવાવી શકે.

૫૪૪. કોઈ ફરિયાદમાં એક કરતાં વધારે, વાદીએ અથવા પ્રતિવાદીએ હોય, અને જે હુકમનામાઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તે હુકમનામું બધા વાદીએને અથવા બધા પ્રતિવાદીએને લાગુ પડે એવા કોઈ કારણ ઉપરથી આપ્યું હોય તો, વાદીએમાંથી અથવા પ્રતિવાદીએમાંથી ગમે તે એકજણ આખા હુકમનામાઉપર અપીલ કરવાને મુખત્યાર છે. અને પછી બધા વાદીએના કે પ્રતિવાદીએના, જેના હોય તેના, લાભમાં તે હુકમનામું ફેરવવાને અથવા તેમાં ઓછું વતું કરવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૪૪. કેટલાક પક્ષકારો અપીલ ન કરી હોય તોપણ દાવાના પક્ષકારો વચ્ચે બ્યાજબી હુકમનામું જે થાય તે કરી આપવાની અપીલ કોરટને સત્તા છે. ઈ. લો. રી. ૩ કલમ ૩૭૮

જે પક્ષકારે અપીલ કરી નથી તેની બાબતમાં નીચલી કોરટનો ઠરાવ ફેરવવીની અપીલકોરટને સત્તા નથી. ૧૮ વી. રી. ૩૯

એક પ્રતિવાદીએ હુકમનામાનાથી એક ભાગ વિરુદ્ધ અપીલ કરી હોય તેથી આખા હુકમનામા વિરુદ્ધ અપીલ કોરટ તકરાર સાંભળી દાવો રદ કરી શકતી નથી ૨૪ વી. રી. ૩૮૯

જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામાં બજાવવા
તથા તેમની બજાવણીનું કામ બંધ રાખવાખાખત.

૫૪૫. હુકમનામાં ઉપર અપીલ કરવામાં આવી હોય તેટલાજ કારણ ઉપરથી તે હુકમનામાં બજાવવાનું કામ બંધ થઈ નહીં; પરંતુ પુરતું કારણ હોય તો બજાવણીનું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે:

જેના ઉપર અપીલ થઈ શકે તેવા હુકમનામાંની, તેના ઉપર અપીલ કરવાની ઠરાવેલી મુદત વીત્યા અગાઉ, બજાવણી બંધ રાખવાની અરજ કરવામાં આવે, તો હુકમનામાં કરનારી કોરટ પુરતા કારણ ઉપરથી બજાવવાનું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે:

પરંતુ, હુકમ કરનારી કોરટની નીચે પ્રમાણે ખાત્રી થયાવગર: એટલે—

(અ) હુકમ નહીં કરવામાં આવે તો બજાવવાનું કામ બંધ રાખવાની અરજ કરનાર પક્ષકારને ખરેખરે નુકસાન થાય તેમ છે;

(બ) અરજ કરવામાં ગેરવાજબી ટીલ કરેલી નથી; અને

(ક) જે હુકમનામાં અથવા હુકમ અરજ કરનારને આખરે બંધનકારક થાય તે હુકમનામાં અથવા હુકમ અરજ રાખે રાખે પુરો કરી આપવાના તે અરજદારે જામીન આપેલા છે;

એથી ખાત્રી થયાવગર આ કલમ પ્રમાણે કોઈ હુકમ કરવા નહીં.

ટીકા—૫૪૫. તેજ પક્ષકારો વચ્ચે અને તેજ કારણ ઉપર યોગ્ય હુકમની કોરટ આગળ જે ફેસલો આપી હોય તે અપીલ થઈ હોય તો પણ બંધનકારક છે. પણ બીજા દાવામાં ફેસલો આપનાર જજને તેને અરજ કરવામાં આવે અને જામીન આપવામાં આવે તો અપીલનો મુકાદો થતાં મુખી હુકમનામાંની બજાવણી બંધ રાખે અને જે પેહલી કોરટનું હુકમનામાં અપીલમાં ફરે તો બીજા દાવામાં થએલા હુકમનામાંની ફરી તપાસનો અરજ કોરટ સાંભળી શકે છે. ૪. મુ. હા. રી. અ. કે. ૮૧

હાલના અરજદારે બજાવણીની દરખાસ્ત કરી હતી અને હુકમનામાંના હેલ્થદારો ડીસ્મિક્ટ કોરટને અપીલ કરી હતી તેથી બેહરકત લેનારાઓ જામીન થયા. તેમાં એમ ડરખું કે અપીલ કોરટનું જે હુકમનામાં થાય તે પુરો કરી આપવાની જામીનની જવાબદારી છે તે ફક્ત તે કોરટના પેહલા હુકમનામાંને જ માટે છે એમ નવીપણ હાયકોરટે કેસ પાછો મોકલ્યો હોય અને તે પછી જે હુકમનામાં થયા તેને માટે મણ છે. ૬. હા. રી. ૨ મુ. ૬૫૪

અપીલ થઈ હોય એટલાજ કારણ ઉપરથી હુકમનામાંની બજાવણી બંધ રાખવી નહીં.

અપીલ થઈ શકે એવું હુકમનામાં અપીલની મુદત વીત્યા પહેલાં બજાવણું બંધ રાખાય.

જેના ઉપર
અપીલ થઈ હો
ય તે હુકમનામું
બજાવવાનો હુક-
મ કરવામાં આ-
વે તો જામીન લે-
વાના તે.

૫૪૨. જે હુકમનામા ઉપર અપીલ ચાલુ હોય તે હુકમનામું
બજાવવાનો હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે, હુકમનામું કરનારી કોર્ટને અપે-
લન્ટ પુરતું કારણ બતાવે તો, હુકમનામું બજાવવામાં જે મિલકત સેવામાં
આવે તે પાછી આપવાના, અથવા તે મિલકતની કીમત આપવાના,
અને અપીલ કોર્ટનું હુકમનામું અથવા હુકમ થાય તે બરોબર રીતે પુ-
રો કરવાના, જામીન આપવાનું હુકમનામું કરનારી કોર્ટે કરમાવવું,

અથવા તેવા કારણ ઉપરથી હુકમનામું કરનારી કોર્ટને તેવા જામી-
ન લેવાનું કરમાવવાને અપીલ કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

અને પૈસા આપવાનું હુકમનામું બજાવવામાં સ્થાવર મિલકત વેચ-
વાનો હુકમ ક્યો હોય, અને તે હુકમનામા ઉપર અપીલ ચાલુ હોય તો,
હુકમનામાના દેણદારે અરજ કરવાથી, જામીન આપવા વિશેની અથવા
બીજી રીતની હુકમનામું કરનારી કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને અ-
પીલનો નિકાલ ચતાંમુખી પેચાણ બંધ રાખવું.

સરકાર અથ-
વા સરકારી અ-
મલદાર પાસેથી
તેવા જામીન મા-
ગવા નહીં.

૫૪૭. કલમ ૫૪૫ અને ૫૪૬ માં કહેલા છે તેવા જામીન હોદ્દા-
સ્તાનના ગ્રેટ સેક્રેટરી હન કૌન્સિલ પાસેથી, અથવા કોઈ સરકારી અમ-
લદારે કંઈ કામ પોતાના ઓહદને લાંબું કર્યું છે એમ કહીને તે કામબદલ
તેના ઉપર ફરિયાદ કરી હોય, ત્યારે (ફરિયાદનો જવાબ કરવાનું સરકારે મા-
ગે લીધું હોય તો) તે અમલદાર પાસેથી માગવા નહીં.

હુકમનામા ઉપર થએલી અપીલોમાં કામ ચલાવવાની રીત.

અપીલની યા-
દ નોંધવાનું.

૫૪૮. અપીલની યાદ મંજૂર કરવામાં આવે એટલે, અપીલ કો-
ર્ટે અથવા તે કોર્ટના યોગ્ય અમલદારે તેના ઉપર અપીલ આપ્યાની તા-
રીખનો શેરો કરવા; અને અપીલ નોંધવાસાર એક ચોપડી રાખીને તે
ચોપડીમાં તે અપીલ નોંધવી.

તે ચોપડીને અપીલનું રજિસ્ટર કહેવું.

અપીલનું ર-
જિસ્ટર.

અપીલ કોર્ટ
અપેલન્ટ પાસે-
થી ખરચના જા-
મીન માગે.

૫૪૯. રેસ્પોન્ડન્ટને હાજર થઈને જવાબ આપવાનું કરમાવતાં પ-
હેલાં, અથવા તારપછી રેસ્પોન્ડન્ટની અરજ ઉપરથી, અપીલ કોર્ટની ન-
જરમાં આવે તો, અપીલના ખરચના અથવા અવલ ફરિયાદના ખરચ-
ના અથવા તે બંનેના ખરચના અપેલન્ટ પાસેથી જામીન માગવાને અ-
પીલ કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

અપેલન્ટ પ્રિ-
ટિસ ઇન્ડિયાની
બહાર રહેતો હો-
ય તો.

પરંતુ કોઈ કીમમાં અપેલન્ટ પ્રિટિશ ઇન્ડિયાનો બહાર રહેતો હોય,
અને જે મિલકત (જે કંઈ હોય તો તે) સ્થાવર અપીલ હોય તે શિવાય
તેની કંઈ પુરતી સ્થાવર મિલકત પ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં ન હોય, તો તે કામ-
માં હંમેશા કોર્ટે ખરચના જામીન માગવા.

કોરટ હુકમ કરે તેટલી મુદતમાં તે જામીન આપવામાં ન આવે તો, કોરટે તે અપીલ નામંજૂર કરવી.

ટીકા—૫૪૬. “હાજર થતને જવાબ દેવાનું રેસ્પોન્ડન્ટને કરમાવતાં પેટેલા” એ શબ્દોનો અર્થ નોટીસમાં જે તારીખ કહી હોય તે તરફ પણ જે હાજર અપીલની શુભાવણી થવાની હોય તે સમજવો. ૧૮વી.રી.૧૦૨

અપેલેટ કોરટ અપેલેટની પાસેથી અરજી આપતના જામીન માગે તો જે મુદતમાં આવા જામીન આપવા જોઈએ તે મુદત કોરટ વધારી શકેછે; પણ મુદત વધારવાની અરજી કોરટને કરવામાં ન આવે અને હરાવેલી મુદતમાં જામીન પણ આપવામાં ન આવે તો ૫૪૬ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ રદ કરવી એ કોરટની ફરજ છે. જ. લો. રી.૧ અલા.૧૮૭

નાદાર તરીકે દાવો કરનારની પાસે અરજીના જામીન માગી શકાય પણ આવી અરજીની પુછીમાં ખાસ કારણ બતાવવાં જોઈએ. જ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૧૬.

અપેલન્ટ પોતાના કોષ્ટા પ્રમાણેજ નાદાર હોય પણ એમ માલમ થઈ કે જે શખ્સો જામીન ન આપી શકે તેવા છે તેમનું તે આપતમાં હીત છે તો આવા કામમાં ખશક જામીન આપવા જોઈએ. ૧૮ વી. રી. ૧૦૨

૫૫૦. અપીલની યાદ નોંધાય એટલે, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને, તે અપીલ વિશેની નોટીસ અપીલકોરટે મોકલવી.

જે કોરટનો દફતર અપીલ કોરટમાં રખાતાં નથી તે કોરટ ઉપર અપીલ હોય તો, જે કોરટને તે નોટીસ મળે તે કોરટે, બનીશકે તેટલી જલદી કરીને તે ફરિયાદમાંના બધા જરૂરીઆત કાગળો અથવા અપીલ કોરટે નામ લેઈને મંગાવેલા કાગળો મોકલી દેવા.

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટમાં કોઈ કાગળોની નકલ કરી રાખવા બેમાંથી કોઈ પક્ષકાર માગતો હોય તો, જે કાગળોની નકલ કરી રાખવા માગતો હોય તે કાગળોનાં નામ મુદત તે કોરટને લખેલી અરજી કરવાને તે મુખત્યાર છે; અને તેવા કાગળોની નકલો તે અરજદારને અરજી કરીને તે પ્રમાણે રાખવી.

૫૫૧. અપેલન્ટ અથવા તેનો પ્લીડર જકે તે સાંભળવાની મુદત હરાઆપછી અને તે મુદતે હાજર થાય તો તે પ્રમાણે તેનું કહેવું સાંભળવા પછી, અપીલ કોરટને યોગ્ય લાગે તો, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને તે અપીલ વિશેની નોટીસ જોકલ્યા વગર, અને રેસ્પોન્ડન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને નોટીસ પોંચાડ્યા વગર, તે કોરટનો ક

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને અપીલ કોટે નોટીસ આપવી.

અપીલ કોટે તે કાગળ મોકલી દેવા.

જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટમાં જામીન અથવા દેખાવેલી નકલો રાખવું.

નીચલી કોર્ટનો હરાવ તે કોર્ટને નોટીસ જોકલ્યા વગર કાયમ રાખવાનો અખત્યાર.

રાવ કાયમ રાખવાને અપીલ કોર્ટ મુખત્યાર છે; પરંતુ તેવે પ્રસંગે તે કાયમ રાખ્યાની વાત તે કોર્ટને જણાવવી જોઈએ.

ટીકા—પપ૧. રેરપોન્ડન્ટનું નામ કાઢી નાંખી તેને બદલે બીજા પક્ષ-કારને પ્રતિવાદી કરવાની અને પછી તે પક્ષકારો વિરુદ્ધ નોંધાવી કોર્ટમાં કામની તબવીબ કરવા સાથે તે કામ પાછું મોકલવાની નીચેની અપીલ કોર્ટને સચા નથી. ૧૬ વી. રી. ૧૮૩

જેને અપેલન્ટનો એક વકીલ અપીલ ચલાવવાને હું તૈયાર નથીએમ કહે તો અપેલન્ટના બીજા વકીલને બાલાઈને કામ ચલાવવાને તમે તૈયાર છો કે કેમ તેમ પુછવાને કોર્ટ અવાવવી નથી પણ કોર્ટ એકદમ અપીલ કાઢી નામે. ૭ વી. રી. ૩૩૬

પપ૧ મી કલમ પ્રમાણે નોંધાવેલો હુકમ કોર્ટે કર્યો હોય તો તે હુકમનામું છે અને તેથી તે પ્રમાણે હુકમનામું તૈયાર કરવાની જે ફરજ છે તે જતી નથી. ૬. લો. રી. ૩ મ. ૧.

અપીલ સાંભળવાનો દિવસ.

પપ૨. નોંધાવી કોર્ટનો ડરાવ કલમ પપ૧ પ્રમાણે અપીલ કોર્ટ કાયમ ન કરે, તો તે અપીલ કોર્ટે અપીલ સાંભળવાનો એક દિવસ મુકર કરેલા.

કોર્ટમાં ચાલુ કામ ફેટલું છે, રેરપોન્ડન્ટને રહેવાનું કેટલાં ફેટલું ફર છે, અને અપીલની નોટીસ પોંચાડવાને ફેટલી મુદત લાગશે તે ઉપર ચિન્ચાર કરીને તે દિવસ એવી રીતે ડરાવવા કે જેથી તે દિવસે હાજર થઈને અપીલનો જવાબ આપવાને રેરપોન્ડન્ટને પુરતો વખત મળે.

અપીલ સાંભળવાના દિવસની નોટીસ પ્રસિદ્ધ કરવાનું તથા તે પોંચાડવાનું.

પપ૩. આ પ્રમાણે ડરાવેલા દિવસની નોટીસ અપીલ કોર્ટના મકાનમાં ચોઢવી, અને તેવી એક નોટીસ અપીલ કોર્ટે, જે કોર્ટના હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને મોકલવી; અને હાજર થઈને જવાબ દેવાસાર પ્રતિવાદીને સમન પોંચાડવાવિશે જે રીત ૧૬૧ બાબમાં કહી છે તે રીતે તે નોટીસ રેરપોન્ડન્ટને અથવા અપીલ કોર્ટમાંના તેના પ્લીડરને પોંચાડવી; અને તે સમનને તથા તે પોંચાડવાસંબંધી કામને લાગુ પડે તેવા બધા નિયમો આ નોટીસ પોંચાડવાસંબંધી કામને લાગુ પડશે.

અપીલ કોર્ટ પોતે નોટીસ પોંચાડે.

જે કોર્ટના હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને નોટીસ મોકલવાને બદલે, ઉપર કહેલા નિયમપ્રમાણે અપીલ કોર્ટ પોતે રેરપોન્ડન્ટને અથવા તેના પ્લીડરને તે નોટીસ પોંચાડવાને મુખત્યાર છે.

ટીકા—પપ૩. રેરપોન્ડન્ટ ઉપર અપેલન્ટ બારમહીના સુધી નોટીસ બજાવી શક્યો નહિ. પછી તથા સમન કાઢી તે બજાવવાની તક અપેલન્ટને આપવાની કોર્ટે નાપાડી. નોટીસ બજાવનાર પક્ષકારને માલુમ પડે કે રેરપોન્ડન્ટ ઘેર નથી તેમ છતાં પણ તે નોટીસ બારણે મોકલે તો આવી બજાવણી રદ છે અને તેની કાંઈ અસર નથી. ૨૦ વી. રી. ૬૨

૫૫૪. રેસ્પોન્ડેન્ટની નોટીસમાં એવું જણાવવું કે જો તેમને સદરહુ-
પ્રમાણે ઠરાવેલે દિવસે અપીલ કોરટમાં હાજર નહીં થાઓ તો અપીલ એક
તરફી સાંભળવામાં આવશે.

સુનાવણી વખતે કામ ચલાવવાની રીત.

૫૫૫. સદરહુ પ્રમાણે ઠરાવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર સુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે અપીલની તરફેણમાં અપે-
લેન્ટ જે કહે તે સાંભળવું. પછી કોરટ એકદમ અપીલ કાઢાડી ન નાખે
તો અપીલની વિરુદ્ધ રેસ્પોન્ડેન્ટ જે કહે તે સાંભળવું જોઈએ, અને એવી
બાબતમાં અપેલેન્ટને જવાબ આપવાનો હક્ક પ્રાપ્ત થશે.

૫૫૬. સદરહુ પ્રમાણે ઠરાવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર સુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે અપેલેન્ટ જાતે અથવા પો-
તાના પ્લીડર મારફતે હાજર ન થાય તો કસુરને લીધે અપીલ કાઢી
નાખવી.

જો અપેલેન્ટ હાજર થાય અને રેસ્પોન્ડેન્ટ હાજર ન થાય તો તેની
ગેરહાજરીમાં અપીલ એક તરફી સાંભળવી.

ટીકા—૫૫૫. જે પક્ષકારના વિરુદ્ધ એકતરફી કેસલો કરવામાં આવ્યો
હોય તો તે કેસલા ઉપર અપીલ કરી શકે નહિ. તેણે ૧૦૮ કલમ પ્રમાણે
અરજ કરવી જોઈએ. ૩. મ. હા. રી. ૧૦૯.

વાદીના વકીલની ગેરહાજરીમાં એકતરફી ગમનો સુકાદો થયો હોય
તો તેણે સ્પેશલ અપીલ ન કરતાં ફરી તપાસની અરજ કરવી જોઈએ.
૧૦ વી. રી. ૩૪૮

અપેલેન્ટની કસુરથી ૫૫૬. મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કાઢી નાંખ-
વામાં આવી હોય તો તે કાઢી નાંખવાના હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકતી
નથી. ૬. લો. રી. ૨ અલા. ૬૧૬. ૬. લો. રી. ૩ અલા. ૩૮૨

અપીલ ફરી દાખલ કરાવવાની અરજ કરવી જોઈએ. અને તે
અરજ ૨૬ કરવામાં આવે તો તે હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે. ૬.
લો. રી. ૪ કલ. ૮૨૫

૫૫૭. સદરહુ પ્રમાણે ઠરાવેલે દિવસે અથવા બીજા જે દિવસ ઉ-
પર સુનાવણી મુલતવી રાખી હોય તે દિવસે એવું માલમ પડે કે, કોરટ
ઠરાવેલી મુદતમાં નોટીસ કાઢવાને જોઈએ તે અરચની રકમ અપેલેન્ટ
બરી નહીં એટલામાટે રેસ્પોન્ડેન્ટ નોટીસ પોંચી નથી, તો અપીલ કાઢી
નાખવાનો હુકમ કરવાને કોરટ મુજબ છે.

પરંતુ સદરહુ પ્રમાણે અપીલની સુનાવણીની વાસ્તે ઠરાવેલે દિવસે
જો રેસ્પોન્ડેન્ટ જાતે અથવા પ્લીડરની મારફતે અથવા યોગ્ય રીતે અખ-

નોટીસનો મ-
જકુર.

શરવાત કરે-
વાનો હક.

અપેલેન્ટની ક
સુરને લીધે અ-
પીલ કાઢી ના-
ખવી.

એકતરફી અ
પીલ સાંભળવી.

અપેલેન્ટ નો-
ટીસનું અરચ બ
રવાને સુધ્ધા તે-
થી નોટીસ ન પોં
ચી હોય તો અ-
પીલ કાઢી નાખ
વામાં આવે.

વિશેષ ઠરાવ.

ત્યારે આપેલા મુખ્યત્વારની મારફતે હાજર થાય તો, રેસ્પોન્ડન્ટને નોટીસ ન પાંચાડી હાય તોએ, ઉપર પ્રમાણે હુકમ કરવા નહિ.

કસુરને લીધે કાઠીનામિલી અપીલ કરી કાઠીલ ઉપર લેવાય.

૫૫૮. કસમ ૫૫૮ અથવા ૫૫૭ પ્રમાણે કોઈ અપીલ કાઠીનામિલી વામાં આવે તો, તે અપીલ કરી કાઠીલ ઉપર લેવા સારૂ અપીલ કોરટને અરજ કરવાને અપેક્ષા મુખ્યત્વાર છે. અને તે એવું શાખીત કરવામાં આવે છે,--અપીલ સુનાવણીને વાસ્તે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા સમયને લીધે મારાથી હાજર રહેવાયું નહિ અથવા સદરહુ પ્રમાણે નોંધએ તે રકમ ભરાઈ નહિ--તો અરજ અથવા ખીજી રીતની જે શરતો તેના ઉપર નાખવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી અપીલ કરી કાઠીલ ઉપર લેવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

સુનાવણી મુલતવી રાખીને જે શખસોનું લાગતું વળગતું જણાય તેમને રેસ્પોન્ડન્ટ કરવાનું ફરમાવવાનો અપવાદ.

જે રેસ્પોન્ડન્ટના ઉપર એક તરફી હુકમનામું થયું હોય તેની અરજ ઉપરથી અપીલ કરી સાંભળી શકાય.

૫૫૯. સુનાવણી વખતે કોરટને એવું જણાય છે, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ છે તે કોરટમાં કોઈ શખસ ફરિયાદનો પક્ષકાર હોતો પણ અપીલમાં તેને પક્ષકાર કર્યો નથી, અને અપીલના નિષેડમાં તેનો સંબંધ છે. તો આગળનો એક દિવસ દરાવીને તે દિવસ ઉપર સુનાવણી મુલતવી રાખવાને અને તે શખસને રેસ્પોન્ડન્ટ કરવાનું ફરમાવવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

૫૬૦. રેસ્પોન્ડન્ટની ગેરહાજરીમાં એકતરફી અપીલ સાંભળીને તેના વિરુદ્ધ ફેસલો આપ્યા હોય તો, તે અપીલ કરી સાંભળવાસારૂ અપીલ કોરટને અરજ કરવાને રેસ્પોન્ડન્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને નોટીસ યોગ્ય રીતે બતાવી ન હતી અથવા અપીલ સુનાવણીને વાસ્તે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા સમયને લીધે પોતાથી હાજર રહેવાયું નહિ, એમ કોરટની આત્રી રેસ્પોન્ડન્ટ કરી આપે તો, અરજ અથવા ખીજી રીતની જે શરતો તેના ઉપર નાખવી કોરટને યોગ્ય લાગે તે શરતોથી, અપીલ કરી સાંભળવાને કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૬૦. એકતરફી અપીલ ચુકી હોય તે કરી સાંભળવાની અરજ કરતાં અપીલની નોટીસ યોગ્ય રીતે તેની ઉપર બજી નહોતી અથવા અપીલની સુનાવણી થઈ તે વખતે પુરતા કારણથી તે હાજર થઈ શક્યો નહોતો એમ કોરટને આત્રીપૂર્વક બતાવી આપવા સારૂ અરજદારે ઉપર રહેવું નોંધએ ઇ. લો. રી. ૧ કસ. ૧૪૮

ઇ. લો. રી. ૨ અલ્ફ. ૫૧૭નો ફેસલો જુઓ.

રેસ્પોન્ડન્ટના જે જુદી અપીલ કરી હોય તે પ્રમાણે તે સુનાવ-

૫૬૧. કોઈ રેસ્પોન્ડન્ટે હુકમનામાના કોઈ ભાગ ઉપર અપીલ કરી ન હોય તોએ, સુનાવણી વખતે, નીસલી કોરટમાં તેના વિરુદ્ધ ફરિયાદ કર્યો હોય તેવા કોઈ પણ કારણ ઉપર હુકમનામાનું તે પ્રતિપાદન કરે એટલુંજ નહિ પણ, અપીલ કરીને હુકમનામામાં જે હરકત તે લે તે

હરકત લેવાને તે મુખત્યાર છે. પરંતુ અપીલની મુનાવણીને વારતે જે દિવસ ડરાબ્બો હશે તે દિવસથી સાતદિવસ કરતાં ઓછા નહિ હોય તેટલા દિવસ આગમ્ય તે હરકત વિશેની નોટીસ દાખલ કરવી જોઈએ.

તે હરકત લેવી તે યાદીના રૂપમાં લેવી, અને કલમ ૫૪૧માં અપીલની યાદીના નમુના તથા મજકુર વિશે જે ડરાવોછે તે તેને લાગુ પડશે.

ટીકા—૫૬૧. જે અપીલ પાછી ખેંચા લેવાની અપેલેન્ટને પરવાનગી આપવામાં આવે તો રેમ્પોન્ડન્ટ પોતાની હરકતો બતાવી સકતો નથી. ૬. વી. રી. ૩૨૮

જે અપેલેન્ટ મરી જાય અને તેના જગ્યાએ તેના વારસ વકીલનું નામ દાખલ કરવાની અરજ કરવામાં ન આવે તો અપીલ બંધ પડે છે અને રેમ્પોન્ડન્ટ પોતાની હરકત બતાવી શકે તેટલા માટે અપીલ આવુ રાખી શકાય નહિ. ૩ મુ. હા. રી. ૮૧

જે દાદ અપેલેન્ટ માગતો નથી તે દાદ આપવામાં અપીલકોરટ પોતાની રાજા ઉપરાંત આવીશ તે ધોરણ સામગ્રીમાં અપીલોને પણ લાગુ પડે છે. ૨૮ વી. રી. ૧૭

૫૬૨. જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટ કંઈ પ્રારંભની બાબત ઉપરથી ફરિયાદનો નિકાલ ક્યો હોય, અને તેથી કરીને જે હકીકતનો પુરાવો પક્ષકારોના હક્કનો નિર્ણય કરવાસાર અપીલ કોરટને અવગમ્યનો લાગતો હોય તે હકીકતનો કંઈ પુરાવો લેવામાં આવ્યો ન હોય, અને તે પ્રારંભની બાબત ઉપરનું હુકમનામું અપીલમાં રદ થાય તો, અપીલ કોરટને યોગ્ય જણાવેથી, હુકમ કરીને, તે કામ અપીલમાં થએલા હુકમની નકલ સાથે, જે કોરટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટને પાછું મોકલવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે. અને અપીલ કોરટ એવું ફરમાવવું કે રજીસ્ટરમાં તે ફરિયાદનો જે મૂળ નંબર પડ્યો હોય તે નંબર ઉપર તેને પાછી દાખલ કરીને તેના ગુણદોષ ઉપર તજવીજ કરવી.

જે અપીલકોરટને યોગ્ય લાગે તો, આ પ્રમાણે પાછા મોકલેલા કોઈ કામમાં, અમુક એક અથવા વધારે મુદ્દાની ચોકશી કરવી એમ ફરમાવવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૫૬૨. અપીલમાં દાવાની ફરી તજવીજ કરવાસાર કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલમાં ફરી મોકલવાનો હુકમ ૫૬૨ પ્રમાણે છે કે નહિ તેનીજ તકરાર કરવી જોઈએ એમ નથી પણ પ્રથમના પોઇન્ટ ઉપર અપેલેન્ટ કોરટનો ડરાવ બરોબર છે કે નહિ તેની પણ તકરાર થઈ શકે. ૬. જો. રી. ૩ સી. ૬૭૫

જી વગ્યતે હુકમનામામાં હરકત લે.

નોટીસનો નમુનો તથા તેને જે ડરાવ લાગુ પડે તે.

અપીલ કોર્ટ મુકદ્દમો પાછો મોકલવાનો.

અપીલકોરટ દાવાની અરજી સુધારવાનો હુકમ કરી શકતી નથી અથવા પરવાનગી આપી શકતી નથી અથવા આપો સુધારો કરવાસાથે ૫૨૨ મી કલમ પ્રમાણે કામ પાછું મોકલી શકતી નથી. ઇ. લો. રી. ૨ અલા. ૬૬૯

વળી ઇ. લો. રી. ૩ અલા. ૮૫૫ અને ઇ. લો. રી. ૫ કલમ ૧૪૪ જુઓ.

બરતી પુરા-
વા લેવાની મના
ઈ ક્યારે થાય.

૫૧૩. સદરહુ પ્રમાણે કંઈ પુરાવા ન લીધો હોય તે લેવાનું ફરમા-
વતી કોઈ કામ પાછું મોકલ્યું હોય ત્યારે, જે કોરટને કામ પાછું મોકલ્યું હોય
તે કોરટે સદરહુ પ્રમાણે લીધેલા પુરાવાની વિરૂદ્ધ જે પુરાવા આપવામાં
આવે તે શિવાય તે કામમાં બીજી કંઈ પુરાવા લેવા નહિ.

પાછું મોકલ-
વાની મર્યાદા.

૫૧૪. કલમ ૫૧૨માં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય બીજી ફેસલો કરવા
સાથે કોઈ કામ અપીલ કોરટે પાછું મોકલવું નહિ.

દફતર ઉપર
નો પુરાવા બસ
હોય તો અપીલ
કોર્ટ આખરે નિ-
કાલ કરે.

૫૧૫. અપીલ કોરટને ફેસલો કહી સંબંધાવવાને વાસ્તે દફતરમાં
પડેલો પુરાવા બસ હોય તો, બર હોય તો, મુદા ફરી ઠરાવીને અપીલ
કોરટે તે કામનો આખરનો નિર્ણય કરવા; પછી જે કોરટના હુકમનામાં
ઉપર અપીલ કરી હોય તે કોરટે, અપીલ કોરટ જે કારણ ઉપરથી ફે-
સલો કરે તે કરતાં મુદા કારણ ઉપરથી બધો ફેસલો આપ્યો હોય તેની
ચિંતા નથી.

ટીકા—૫૧૫. કામ ફરી તબવીબ કરવા આપે તેમાં નવા વકાલત-
નામાંની બર નથી. ૧ વી. રી. ૨૭૧.

કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ છવટનો છે અને તે પછીથી થનાર
અધીકારી બદલી શકતો નથી. ૧૮ વી. રી. ૨૮૫

કામ ફરી પાછું મોકલ્યું તેનું પરિણામ એ છે કે આગળનો ઠરાવ
બીજા ૨૬ થાય છે અને બધું કામ પાછું નવેસર ચાલતું હોય તેમ ગણાય
છે. ૧૨ વી. રી. ૧૧૨

મુદા કાઢીને
ચોકશી સાથે જે
કોર્ટના હુકમના-
માં ઉપર અપી-
લ થઈ હોય તે
કોર્ટ તરફ અપી-
લ કોર્ટ ક્યારે મો-
કલે.

૫૧૬. જે કોરટના હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટે
કોઈ મુદો કાઢે, અથવા તેનો તપાસ કરે, અથવા હકીકતની કોઈ
તકરારનો નિર્ણય કરે છોડી દીધો હોય, અને ગુણુદોષ ઉપરથી ફરિ-
યાદનો ખરો નિકાલ કરવા સાથે તે મુદો કાઢે અથવા તેનો તપાસ કરે-
વા, અથવા હકીકતની તકરારનો નિર્ણય કરે અગત્યનો છે એમ કોર-
ટને લાગે, તથા તે મુદાનો કે તકરારનો અપીલ કોરટથી નિર્ણય થાય
એટલો દફતર ઉપર પુરાવા ન હોય, તો ચોકશીને વાસ્તે મુદા કાઢવાને
તથા જે કોરટના હુકમનામાં ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોરટ તરફ ચોક-
શીસાથે તે મુદા મોકલવાને અપીલ કોરટ મુખત્યાર છે. અને આવે પ્રસંગે
બર હોય તે બરતી પુરાવા લેવાને તે કોરટને ફરમાવવું,

અને તે કોરેટ તે મુદાની ચોકશી કરવી, અને તે મુદા ઉપરનો પોતાનો ઠરાવ તથા પુરાવો અપીલ કોરેટને મોકલવો.

ટીકા—૫૬૬. બ્યારે અપીલકોરેટ પુરાવો લેવાસાઝ એક મુદો અસલ કોરેટમાં મોકલે તો આખુ કામ કરી તજવીજસાઝ મોકલ્યુંએ એમ ગણાય નહિ. ૨૨ વી. રી. ૨૦૭

જે પ્રથમ પોષ્ટનો ચુકાદો નીચલી કોરેટ ખોટો કર્યો હોય અને કાંઈ પણ પુરાવો દાખલ કરવાનો બાકી ન રાખ્યો હોય તોપણ જે અપીલકોરેટ તે મુદો અપૂર્ણ અથવા અપુરો ગણે તો અપીલકોરેટ કામ પાછું મોકલવું નહિ પણ મુદા ફરીથી ગોઠવી કામનો ચુકાદો પોતેજ કરવો ૨૪ વી. રી. ૧૬

નીચેની કોરેટમાં અમુક સવાલ ન ઉઠાવવાનું પુરવું કારણ હોય તો તે સવાલનો ચુકાદો કરવાસાઝ કામ પાછું મોકલવું જોઈએ. ૨૪વી રી. ૭૨

કામ પાછું મોકલવાનો હેતુ એવો નથી કે જે પુરાવો લેવાઈ ગયોએ તે ઉપર કોરેટ ચુકાદો આપવો કેમકે આ કામ અપીલકોરેટ કરી શકેએ પણ તે મુદાનો નિર્ણય કરવા સાઝ પક્ષકારો જે પુરાવો આપે તે લેવા જોઈએ. ૧૦ વી. રી. ૨૪૪

બ્યારે આવા મુદા કાઠી અપીલકોરેટ કામ તજવીજ થવાસાઝ અસલ કોરેટમાં પાછું મોકલ્યું હોય ત્યારે જે પુરાવો આપવાનો હોય તે લેવાનો દહાડો કોરેટ પાસે ઠરાવવાનો પક્ષકારોને હકમાં. ૯ વી. રી. ૨૬૪

બ્યારે અપીલકોરેટ અમુક મુદાની ચોકશી કરવા સાઝ કામ પાછું મોકલ્યું હોય અને કામનો ઠરાવ થઈ પાછું આવ્યા પછી તે વિરુદ્ધ હરકતની અરજી અપીલના પક્ષકારોને કરવાની મુદત ઠરાવી હોય તો આખું હરકતનું ટીપણ દાખલ કર્યા વગર કાંઈ પક્ષકારની તકરાર મુદત ગયા પછી સાંભળી શકાય નહિ. ૪. લો. રી. ૧ અલા. ૧૬૫

મફલતના દાવામાં યોગ્ય નુકશાન કેટલું અપાવવું તે બાબતમાં કોરેટ જુદા જુદા અભિપ્રાય બાંધી શકે તેવું હોય તો દરેક અભિમાય પ્રમાણે કેટલું નુકશાન અપાવવું તેનો પુરાવો વાદીએ તૈયાર રાખવો જોઈએ અને જે એકજ અભિપ્રાયને લગતો પુરાવો વાદીએ રજૂ કર્યો હોય તો કોરેટ વાદીનીસાઝ ફરી તજવીજ કરી શકતી નથી અને ૫૬૬ મી કલમ પ્રમાણે તેનો દાવો ફરી ગોઠવવાની પરવાનગી આપી શકતી નથી. ૪. લો. રી. ૫ કલકત્તા. ૨૮૩

૫૬૭. તે ઠરાવ તથા પુરાવો ફરિયાદના દફતરમાં સામીલ કરવો; અને અપીલ કોરેટ ઠરાવે તે મુદતમાં, તે ઠરાવ ઉપરની પોતાની હરકતોની યાદ આપવાને અપેલનટ કે રેસ્પોનડેનટ મુખત્યાર છે.

ઠરાવ તથા પુરાવો દફતરમાં દાખલ કરવો.

ઠરાવ ઉપર લેવાની હરકતો.

તે યાદ આપવાને વાસ્તે જે મુદત ઠરાવી હોય તે વીત્યા પછી અપીલ કોરેટ અપીલનો નિર્ણય કરવો.

અપીલનો નિર્ણય.

અપીલ કોર્ટ-
માં જરૂરી પુરા-
વા હાજર કરવાનું.

પરંતુ. અપીલના પક્ષકારોને અપીલ કોર્ટમાં મોકલનાર કે દરતા-
વેલ જરૂરી પુરાવા હાજર કરવાનો હક્ક નથી. પરંતુ—

(અ) જે પુરાવા લેવા જોઈએ તે લેવાને, જે કોર્ટના હક્ક-
મનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટે ના કહી
હોય. અથવા

(બ) કેસમાં પોતાથી આપી શકાય તેટલા માટે અથવા
બીજા કોઈ પક્ષ કારણને લીધે કોઈ દરતાવેલ હાજર
કરાવવાની અથવા કોઈ સાક્ષી તપાસવાની અપીલ
કોર્ટને જરૂર લાગે,

તો તે પુરાવા હાજર કરવા દેવાને અથવા તે દરતાવેલ લેવા દેવાને
અથવા સાક્ષીની જગ્યાના લેવા દેવાને અપીલ કોર્ટ મુખત્યારેક.

અપીલ કોર્ટ જરૂરી પુરાવા લે ત્યારે તે લેવાનાં કારણ તે કોર્ટે
પોતાના દફતરમાં લખવાં.

જરૂરી પુરા-
વા લેવાનો પ્રકાર.

પરંતુ. જ્યારે નવા પુરાવા લેવાની રજત આપવામાં આવે ત્યારે
અપીલ કોર્ટ પોતે તે પુરાવા જિ: અથવા જે કોર્ટના હક્કમનામા ઉપર
અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને કે બીજી કોઈ તાબાની કોર્ટને એવું કરમાવે
કે તમારે પુરાવા લેવા અને તે લેવાય એટલે અપીલ કોર્ટને મોકલવા.

બાબતો જ-
ણાવીને નોંધવી.

પરંતુ. જરૂરી પુરાવા લેવાને કરમાવવામાં આવે અથવા રજત
આપવામાં આવે તેવા બધા કામોમાં, જે બાબતો વિશે પુરાવા લેવાનો
હોય તે બાબતો રખાઈ રીતે અપીલ કોર્ટે જણાવવી, અને તે જણાવેલી
બાબતો પોતાના દફતરમાં નોંધવી.

અપીલના કેસમાં વિશે.

કેસમાં જ્યારે
અને ક્યાં સંભ-
ળાવે.

પરંતુ. પક્ષકારોનાં અથવા તેમના પ્લીડરોનાં બાબતુ સાંભળીને,
તથા અપીલમાંના કે જે કોર્ટના હક્કમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય
તે કોર્ટમાંના કામમાં હોય તે કોઈ કાગળ જોવાની જરૂર જણાય તો તે
જોઈને, અપીલ કોર્ટે ખુલી કોર્ટમાં તેજ વખતે અથવા કોઈ આગળને
દિવસે કેસમાં કહી સંભળાવે. કોઈ આગળને દિવસે કેસમાં કહી સંભળાવે
તો તે દિવસની નોટીસ પક્ષકારોને અથવા તેમના પ્લીડરોને આપવી.

ટીકા—પરંતુ. અસલ કોર્ટમાં જે મુદ્દો નિકળ્યો નહોતો તે અપીલ કોર્ટ
કહી શકતી નથી. અપીલ કોર્ટનું કામ ફક્ત નમુનાના પોઈન્ટ ઉપર
વચ્ચે પડવાનું નથી પણ કાયદો ખોટી-સરતે જગાડવાથી અગર હકીકત
ખોટી સમજવાથી કામના ગુણોપના સંબંધમાં જે ખુલ થઈ હોયતો કેસમાં
સુધારવાનું કામ છે. ૧૧ વી. રી. ૪૦૭

૧૧ વી. રી. ૧૬૬ જુઓ.

૫૭૨. અંગ્રેજી ભાષામાં ફેસલો લખવો; પરંતુ જડજની સ્વભાષા અંગ્રેજી ન હોય, અને અંગ્રેજીમાં સમજાય તેવા ફેસલો તે લખી ન શકે, તો તેની સ્વભાષામાં અથવા કોરટની ભાષામાં ફેસલો લખવો.

૫૭૩. જે ભાષામાં ફેસલો લખ્યો હોય તે કોરટની ભાષા ન હોય, અને કોઈ પક્ષકાર કોરટની ભાષામાં તેનો તરજુમો માગે, તો ફેસલાનો તે ભાષામાં તરજુમો કરવો, અને તરજુમો ખરો કે એ વિશે નફી કર્યાપછી તે તરજુમા ઉપર જડજે અથવા જડજ એ કામને વારતે જેને નિમ તે અમલદારે એના ઉપર સહી કરવી.

૫૭૪. અપીલ કોરટના ફેસલામાં નીચેની વિગતો લખવી:—

- (અ) નિર્ણય કરવાની બાબતો;
- (બ) તે ઉપરનો ડરાવ;
- (ક) તે ડરાવનાં કારણો; અને
- (ડ) જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું રદ કર્યું હોય અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યો હોય તો અપેલેન્ટને શી દાદ મળવાનો હુકમ છે તે,

અને ફેસલો કહી સંભળાવતી વખતે જે તારીખે તે કહી સંભળાવ્યો હોય તે તારીખ નાખીને તેના ઉપર જડજે અથવા તે ફેસલાસાથે મળતા આવતા હોય તે જડજે સહી કરવી.

ટીકા—૫૭૪. નિર્ણય કરવાને જે સવાલ અપીલકોરટ નફી કરે તે ઉપર અપીલકોરટે પોતાના હુકમનામામાં છેવટ ડરાવ આપવો જોઈએ. ૨ મુ. હા. રી. ૧૭૯

વળી ૫૫૧ મી કલમ પ્રમાણે જે નીવાડો કર્યો હોય તે હુકમનામું છે અને તે કલમ પ્રમાણે ફેસલો ન લખવો જોઈએ એવું નથી. ઇ. લા. રી. ૩ મ. ૧.

૫૭૫. જે અથવા વધારે જડજેની સલાએ અપીલ સાંભળી હોય, તો તે જડજેના અભિપ્રાય પ્રમાણે અથવા તે જડજે પૈકી વધારે જણના બહુમત થાય તો તે બહુ મત પ્રમાણે અપીલનો નિકાલ કરવો.

જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામામાં ફેરફાર કરવાના અથવા તે રદ કરવાના ફેસલાસાથે તેના બહુમત મળતા ન આવે, તો તે હુકમનામું કાયમ રાખવું.

પરંતુ જે કોરટમાં જે કરનાં વધારે જડજે હોય તે કોરટના જે જડજેની અપીલ સાંભળનારી સલા મળેલી હોય, અને સલામાં એડવા જડજેનો કાયદાની બાબતમાં જુદો જુદો અભિપ્રાય થાય, તો તે જ કોરટ-

ફેસલાની બા
પા.

ફેસલાનો તર
જુમો.

ફેસલાનો મ-
જકર.

તારીખ અને
સહી.

જે અથવા વ
ધારે જડજેએ
અપીલ સાંભળી
હોય તારે ફેસલો
કરવો તે.

ના ખીલ એક અથવા વધારે જડને તે અપીલ મોકલી શકાય, અને તેમણે પંક્તી અપીલ સાંભળી હાય તે સુધાંતના જે બધા જડનેએ અપીલ સાંભળી હાય તેમાં બહુમત થાય તો બહુમતપ્રમાણે તે અપીલનો નિકાલ કરેલા.

જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હાય તે હુકમનામામાં ફેરફાર કરવાના અથવા તે રદ કરવાના ફેસલાસાથે તેવા બહુમત મળતા ન આવે, તો તે હુકમનામું કાયમ રાખવું.

આ કલમપ્રમાણે અપીલ મોકલવાનું કામ નિયમસર કરવા માટે આ કાયદાને અનુસરતી રીતે વખતે વખતે નિયમ કરવાને હે કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૭૫. ૫૭૫ માં કલમથી બ્યારે જે જડને તે અભિપ્રાય જુદો હાય ત્યારે સીનીયર જડના અભિપ્રાય પ્રમાણે ફેસલો આપવા એવા સેટર્સપેટન્ટનો ઠરાવ રદ થયો છે. છ. લો. રી. ૩ મુ. ૨૦૪

જુદો મત પ.
૩ તે લખવો.

૫૭૬. એક કરતાં વધારે જડનેએ અપીલ સાંભળી હાય ત્યારે, કોર્ટના ફેસલાથી કોઈ જડનો મત જુદો પડે તો, અપીલમાં શાહુકમ અથવા નિકાલ કરવાનો તેના મતમાં આવે છે, એ તેણે લખવું; અને તે બાબતનાં કારણ લખવાને તે મુખ્યત્વાર છે.

ફેસલામાં કે-
વાહુકમ યદ્યપિ.

૫૭૭. જે કોર્ટના હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હાય તે કોર્ટનું હુકમનામું કાયમ રાખવાનો, તેમાં ફેરફાર કરવાનો, અથવા તે રદ કરવાનો ફેસલો થઈ શકે; અથવા અપીલમાં કેવા નમુનાનું હુકમનામું કરવું, કે અપીલમાં કેવી પ્રકારનો હુકમ કરવા એવિશે અપીલના પક્ષકારો એક મત થાય તો, તે પ્રમાણે હુકમનામું અથવા હુકમ કરવાને અપીલ કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

ટીકા—૫૭૭. નીચલી કોર્ટે જે ઠરાવ કર્યો છે તે બુલ બરેલો છે એવી પૂર્ણ ખાત્રી થાય ત્યાંસુધી અપીલ કોર્ટે નીચેની કોર્ટના ફેસલામાં હાય ઘાલવો નહીં. કાયદાનું અનુમાન એવું છે જે ફેસલા ઉપર અપીલ કરવામાં આવી છે તે ખોટો છે એમ સાફ બતાવી આપવામાં આવે નહીં. ત્યાંસુધી તે ખરો ગણવો અને બ્યારે તે બાબતમાં સક હાય ત્યારે શકનો લાભ રેસ્પોન્ડન્ટને આપવો જોઈએ. ૭ મે. લો. રી. ૧૨૧.

• સેનું થોડુંક હીત છે એવા સહ પ્રતિવાદીની અપીલ ઉપરથી બધાને સામાન્ય હાય તેવા કારણ ઉપરથી આખું હુકમનામું ફેરવાય અથવા રદ કરાય નહીં. ૨ વી. રી. ૧૭૦.

અપીલ કોર્ટ અપીલનો ચુકાદો ન કરતાં અપેલન્ટને નવો દાવો લાવવાનું ફરમાવે તો જે પછી તે હુકમ ખરો હાય કે ખોટો હાય તોપણ જે પક્ષકારો કબુલ કરે તો તે બંધનકારક છે. ૨૦ વી. રી. ૪૪૦.

સમ હકુમતની કોરટે જે સુચના કરી હોય તે ઉપર ધ્યાન ન રાખવાને અગર તે બદલવાને મુનસફના ફેસલા ઉપર અપીલ સાંભળતાં ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટને અખતાર નથી. ૧૯ વી. રી. ૧૯૯.

જો દાવાનો આંક બાંધવામાં બુલ્લથી કોરટની હકુમતને બાધ ન આવતો હોય તો, તે આંક બોટો બાંધ્યો છે તે કારણથી પેલેલી કોરટનું હકુમનામું ફેરવવામાં નીચેની અપીલ કોરટે બુલ કરીછે એમ કહ્યું. ૨૪ વી. રી. ૨૨૫.

૫૭૮. ચુકાદો કરવામાં અથવા ફિરયાદમાં કંઈ હકુમ ક્યો હોય તેમાં અથવા બીજી બાબતમાં કંઈ બુલ અથવા ખામી હોય, અથવા તેમાં કંઈ ગેરસીરસ્ત કામ થયું હોય, પણ તેથી મુકદમાના ગુણદોષને અથવા કોરટની હકુમતને કંઈ લાગતું વળગતું ન હોય તો, તે સખખ ઉપરથી કોઈ હકુમનામું રદ કરવું નહીં, અથવા તેમાં કંઈ મોટો ફેરફાર કરવો નહીં, અથવા અપીલનું કોઈ કામ પાછું મોકલવું નહીં.

ગુણ દોષને અથવા હકુમતને બાધ ન આવે એવી બુલ અથવા ગેરસીરસ્તપણાને લીધે કોઈ હકુમનામું રદ કરવું નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરવો નહીં.

ટીકા—૫૭૮. અપીલ કોરટે દાવાની અરજી ઉપરનો ખુટતો મટામ્પ વાદી જે રેસ્પોન્ડન્ટ હતો તેને પુરો કરી આપવાનું ફરમાવ્યું અને તેણે તેમ કરવાની ના કહી તેથી પેલેલી કોરટનું હકુમનામું ફેરવે અને દાવો રદ કરે તેવું કારણ નથી. ૬. લો. રી. ૨ અલા. ૮૮૯. વળી ૬. લો. રી. ૭ કલ. ૩૮૮ જુઓ.

ધણાજી સ્પષ્ટ અને નિશ્ચીત કાણો ન હોય તો સ્થાનીક તપાસનું જે પરિણામ નીચેની કોરટે ફરમાવ્યું હોય તેમાં અપીલ કોરટે હાથ બાલવો નહીં. ૧૫ વી. રી. ૧૩૦.

નીચે લખી છે તે બુલો એવા પ્રકારની નથી. દાવાની કીમતમાં બુલ હોય તે: ૧ મુ. હા. રી. ૧૬૩.

અમુક વાદીઓનાં નામ કામમાં ન રહેવા દેતાં દરમ્યાન હકુમથી તેમનાં નામ કાઢી નાંખવામાં આવ્યાં હોય તે હકુમ. ૪ એ. લો. રી. ૯૭.

નીચેની અપીલ કોરટે વારતવીક મુદ્દો હતો તે મુદ્દાની ઉપરાંત જઈને ફરીઆદ અરજીમાં જે કહ્યું છે તેથી ઉલટો ફરાવ આપ્યો. ૧૪ વી. રી. ૧૪૧

જે દસ્તાવેજ ઉપર દાવાનો આધાર હતો તેના ઉપર મટાંપ નહોતો. ૬. લો. રી. ૫ આપેન્ડીક્ષ. ૧૦.

પક્ષકારોને સામલ કરવાની બાબતમાં.

પણ આ બધાનું મુખ્ય ધોરણ એ છે કે એ બુલ એવી ન હોવી જોઈએ કે કામના ગુણ દોષ ઉપર તેની અસર યાવ અગર કોરટની હકુમતની બાબતમાં કોઈ બાધ આવતો હોય—

અપીલના હકુમનામા વિશે.

૫૭૯. જે તારીખે ફેસલા કહી સંબખાઓ હોય તે તારીખ અપીલના હકુમનામામાં લખવી.

હકુમનામાની તારીખ અને મંજૂર.

અપીલનો નંબર, અને અપેલેન્ટ તથા રેસ્પોન્ડન્ટનાં નામ ને વર્ણન સુધાંત અપીલની યાદ હુકમનામામાં લખવી, અને જે દાદ અપાવી હોય તે અથવા અપીલનો જે ખર્ચ નિર્ણય કર્યો હોય તે તેમાં સ્પષ્ટરીતે લખવો.

વળી અપીલમાં ફેરલું ખર્ચ થયેલું છે તે, તથા તે ખર્ચ અને ફરિયાદનું ખર્ચ કયા પક્ષકારે શા પ્રમાણમાં આપવું તે પણ હુકમનામામાં લખવું.

જે જરૂર અથવા જરૂરનેએ હુકમનામું કર્યું હોય તે જરૂર અથવા જરૂરનેએ તેના ઉપર સહી કરીને તારીખ નાખવી.

પરંતુ એક કરતાં વધારે જરૂરને હોય, અને તેમનામાં મતભેદ પડે, તો કોરટના ફેસલાથી જે જરૂરનો અભિપ્રાય જ્યુદ્ધો હોય તેણે હુકમનામા ઉપર સહી કરવાની કંઈ જરૂર નથી.

ફેસલાથી જે જરૂરનો અભિપ્રાય જ્યુદ્ધો પડે તેણે હુકમનામા ઉપર સહી કરવાની જરૂર નથી.

ફેસલાની અંતે હુકમનામાની નકલો પક્ષકારોને આપવી.

૫૮૦. પક્ષકારો કોરટને અરજ કરે તો તેમને ખર્ચે અપીલમાં થયેલા ફેસલાની અને હુકમનામાની સહી સુધાંતની નકલો તેમને આપવી.

જે કોર્ટના હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટને હુકમનામાની સહી સુધાંતની નકલ મોકલવી.

૫૮૧. ફેસલાની અને હુકમનામાની એક નકલ ઉપર અપીલ કોરટની અથવા તે કોરટ આ કામને વારતે નીમી તે અમલદારની સહી લેખને તે નકલ, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય, તે હુકમનામું કરનારી કોરટને મોકલવી. અને તે ફરિયાદના અસલ કામ સાથે દાખલ કરવી, અને દિવાની ફરિયાદના રજીસ્ટરમાં અપીલ કોર્ટનો ફેસલો નોંધવો.

અવલ હુકમ-તવાળી કોર્ટને જે અખત્યાર છે તે જ અપીલ કોર્ટને છે.

૫૮૨. બાબ ૫ પ્રમાણે કરેલી ફરિયાદો સંબંધી અવલ હુકમતવાળી કોરટને આ કાયદાઉપરથી જે અખત્યાર આપ્યા છે તથા તે કોરટને જે કામ સોંપ્યાં છે તેજ અખત્યાર. આ બાબ પ્રમાણે કરેલી અપીલોમાં અપીલ કોરટને છે, અને તેઓને બંનેથી તેટલે સુધી તેજ કામો કરવા પડશે; અને કોઈ અપીલના પક્ષકારના મરણથી, લગ્નથી, અથવા તેની નાદારીથી ઉત્પન્ન થતા કામને પ્રસંગે ૨૧ મા બાબમાં, વાદી, પ્રતિવાદી, તથા ફરિયાદ એ શબ્દોમાં અનુક્રમે અપેલેન્ટ, રેસ્પોન્ડન્ટ, અને અપીલ એ શબ્દોનો બંનીયકે તેટલો સમાસ થાય છે એમ ગણવું.

આ કાયદામાં પાછળ કહેલા હોવાથી આ બાબ પ્રમાણે કરેલી અપીલોને લાગુ પડે તેટલા સ્થાન પાડવા.

ટીકા—૫૮૨. અપીલ કોરટ અપીલ પાછી ખેંચી લેવાતી અને નવી

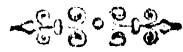
અપીલ લાવવાની પરવાનગી આપે. ૧૪ વી. રી. ૧૭. ખોટી રીતે બેઠી દીધેલી અપીલો જીદી કરી શકે. ૪ વી. રી. ૧૦૬.

કમીશનરનો હીસાબ તપાસી શકે. ૧ મુ. હા. રી. ૧૪૬.

૫૮૩. આ બાબત પ્રમાણે અપીલમાં થએલા હુકમના માથી (પૂર્વસ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવાનો અથવા બીજી રીતનો) કંઈ લાભ મળવાનો જે પક્ષકારને હક્ક હોય, તે પક્ષકારનો તે હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ મેળવવાની મરજી હોય તો, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટને તેણે દરખાસ્ત કરવી; અને ફરિયાદમાં થએલાં હુકમનામાં બજાવવા વિશે પાછળ જે નિયમો કહેલા છે તે પ્રમાણે અપીલમાં થએલું હુકમનામું બજાવવાનું કામ તે કોર્ટે ચલાવવું.

ટીકા—૫૮૩. અપીલ કોર્ટે હુકમનામું બહાલ રાખ્યું હોય તો તે જે બજાવવાનું તે અપીલ કોર્ટનું હુકમનામું ગણાય છે. ૨૨ વી. ૧૦૨.

હુકમનામાનો અમુક ભાગ બજાવવાની દરખાસ્ત રીત મુજબ નથી તો પણ તે ઉપરથી જે કામ ચાલ્યું હોય તે આખા હુકમનામાની બજાવણીનું ચાલ્યું હોય તો, તે કાયદેસર ગણાયે. ૨૨ વી. રી. ૩૫૪.

બાબ ૪૨ મો.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપરની અપીલો વિશે.

૫૮૪. આ કાયદામાં અથવા બીજા કોઈ કાયદામાં બીજી રીતે ડગળ્યું ન હોય તો, હું કોર્ટના તાબાની કોઈ કોર્ટે અપીલમાં કરેલા સંઘર્ષનાં હુકમનામાં ઉપર નીચેના કારણો પૈકી કોઈ કારણને લીધે હું કોર્ટને અપીલ ચાલશે, તે કારણ એ કે—

(અ) કોઈ સ્પષ્ટ કહેલા કાયદાથી અથવા જે રિવાજ કાયદા જેટલો બજાવવાન હોય તે રિવાજથી ફેસલો ઉલટો હોય;

(બ) કાયદાનાં અથવા જે રિવાજ કાયદા જેટલો બજાવવાન હોય તે રિવાજના કોઈ અગત્યના મુદ્દાનો ફેસલામાં નિર્ણય કર્યો ન હોય તો;

(ક) આ કાયદામાં અથવા બીજા કોઈ કાયદામાં કામ ચલાવવાની જે રીત કહેલી છે તે રીતમાં એવી મોટી ભુલ અથવા ખોમી રહી હોય, કે જેથી ગુણદોષ ઉપર મુકદ્દમાનો ફેસલો આપવામાં વખતે ભુલ અથવા ખોમી રહી હોય.

અપીલ કોર્ટના હુકમનામાની બજાવણી.

બીજી અપીલ હું કોર્ટને થાય.

બીજી અપીલનાં કારણ.

ટીકા—૫૮૪. જે હરકત નિયતી અપેલનટ કોરટને અથવા સ્પેશિયલ અપીલમાં લખી જણાવી નહીં હોય તો તે હરકતો હાઈકોર્ટ સાંભળે નહીં. ૭ વી. રી. ૧૫૭ જેડે નિયતી અપીલ કોરટમાં અથવા સ્પેશિયલ અપીલમાં લખી નહીં જણાવ્યું હોય તો પણ એ મુકદ્દમો સાંભળવાને અધિકાર નહીં હતો, એવી તકરાર કોરટ સાંભળી શકે. ૨વી. રી. ૧૫૭ એવી તકરાર વાદી પોતે પણ બતાવી શકે ૨ બા. હા. કો. ૨૦૦ તથા ૨ વી. રી. ૨૫૭ બ્યારે નિયતી કોરટે પુરાવા ન છતાં હરાવ કરેલો હોય અથવા જે કાયદા સર પુરાવા ગણાતો નથી તે પુરાવા ઉપરથી હરાવ કર્યો હોય, તો સ્પેશિયલ અપીલમાં કોરટ હાથ ધાલશે. રામસુધન સરકાર વિ. કીમ્તો બાગવાગ માર્ગવત. રિ. પ્રૃ. ૩૨૨ પક્ષકારોના સંમતિથી પણ હકીકતો ઉપર સ્પેશિયલ અપીલમાં કોરટ હકીકતનો પુરાવા બેઈ હુકમનામું કરી શકતી નથી. કદમદીનીદાસી વિ. દૂરગા ચરણ દત્ત એવન પુ. ૪ એ વિરુદ્ધ ચો. બ. પીકરકનો હરાવ રામપરસાદ મુકલ વિ. રાજદરસાહોય. ૬ વી. રી. પ. ૨૬૨ બેબું. જડજે જીના આકટની ઉપડમી કલમ પ્રમાણે જાસ્તી પુરાવા દાખલ કર્યા અથવા ઉપડમી કલમમાં ફેલ્ડા પ્રમાણે પ્રથમ કોરટે જે પુરાવા ધ્યાનમાં ન લીધેલો તે પુરાવા ઉપર દાખલ પુરાવા બેઈ, અભિપ્રાય આપ્યો તેથી સ્પેશિયલ અપીલની રેગ્યુલર અપીલ થઈ જતી નથી. લાલ હિરાજાલ. વિ. ગવરીબીજ નાયપરસાદ ૪ વી. રી. પ. ૪૩ નાયલી અપેલનટ કોરટમાં ન લીધેલા પોઈન્ટ અથવા સ્પેશિયલ અપીલની અરજીમાં ન લખેલા પોઈન્ટો ઉપર હાઈકોર્ટ સાંભળનાર નથી મિરબાદર અલી. વિ. મુસામત સુનીચરો વિગરે ૭ વી. રી. પ. ૧૫૭ જેદારાવ ઉપર એક પ્રતિવાદીએ અપીલ કરી નથી અને તે બીજા પ્રતિવાદીની અપીલ ઉપરથી હરાવ કાયમ રહેતો ખેલો ન અપીલ કરનાર પ્રતિવાદીથી સ્પેશિયલ અપીલ થઈ શકતી નથી. મધુસુદનરાય વિ. સુરનો નોઈદાબી. ૫ વી. રી. પ. ૧૦૬)

અસલ કોરટ જે પ્રતિવાદીના લાભમાં હરાવ થયો હોય એ વાદીની અપીલની. મુળાવણી વખતે હાજર થતો નથી અગર કરી મુળાવણીની અરજી કરતો નથી તે ૫૮૪મી કલમ પ્રમાણે બીજી અપીલ કરી શકે. ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ. ૭૫.

જે અપીલ કોરટમાં નીચેની કોરટનું હુકમનામું રદ કરી અપેલનટના લાભમાં હુકમનામું કરવામાં આપ્યું હોય તો ટ્રેટલીક બાબતોના હરાવ તેના વિરુદ્ધ તેટલા સાફ અપેલનટ બીજી અપીલ કરી શકે નહીં. ઇ. લો. રી. ૬ કલ. ૨૦૬.

સ્માલકાજ કોરટ સાંભળી શકે તેવા પ્રકારના અસલ દાવાઉપર અપીલ થનાથી કલમ ૫૬૨ પ્રમાણે કામ કરી તજવીજને સાફ પાછુ મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે હુકમ ઉપર અપીલ ૫૮૬મી કલમ છતાં પણ, થઈ શકે. ઇ. લો. રી. ૩ અલા. ૧૮.

અમુક જમીનની ઉત્પત્તિ ખાવાનો હક્ક આપી તે જમીન ગીરો મુકી હતી તે છોડવાના દાવામાં મુનસફે અરજી દાખલ કરી અને પુરાવા રજૂ કરવાનું પક્ષકારોને કરમાંબ્યા પછી મુનસફે યોગ્ય કોરટમાં આપવા સાફ તે અરજી પાછી આપી અને તેમ કરવાનું કારણ એમ જણાવ્યું કે મીલક-

તની કીમત મુતસદ્ કોરટની હકુમતથી બ્યાદે છે. તેમાં એમ હુકુ કે આ હુકમ ઉપર અપીલ થઈ શકે છે અને નીચલી અપીલ કોરટના હરાવ ઉપર પણ અપીલ હાયકોરટને થઈ શકે છે. ઇ. લો. રી. ૧ અલા. ૧૨૦.

બ્યારે નીચલી કોરટના હકુમનામા ઉપર અપીલ ચાલુ હોય ત્યારે અપીલ કોરટ જે બાબતમાં ખુલ્લ હોય તે સુધારી શકે છે તેમજ હકુમનામાની તારીખ પછી જે હકીકત બની હોય અને જે કબુલ કરવામાં આવી હોય તે બાબતમાં પણ તે હકુમનામું ફેરવી શકે છે. વેચણીના દાવામાં અપીલ ચાલતાં એક પ્રતિવાદી મરણ પામ્યો બ્યારે બીજી અપીલની સુણાવણી થતાં વાદીએ મીલકતનો વધારે ભાગ માગ્યો તેમાં એમ હુકુ કે વાદીને એ પ્રમાણે વધારે માગવાનો હક છે ઇત્યાદી. ઇ. લો. રી. ૪ કલ. ૪૩૬ અને ઇ. લો. રી. ૬ મુ. ૧૧૩.

૫૮૫. કલમ ૫૮૪માં જે કારણ કહેલાં છે તે શિવાયના કોઈ કારણ ઉપરથી બીજી અપીલ ચાલશે નહીં.

બીજાં કોઈકો
રણ ઉપરથી બી
જી અપીલ નહી
ચાલે.

૫૮૬. સમાલકાજ કોરટ સાંભળી શકે તેવી બતતની કોઈ ફરિઆદમાં જે અસલ ફરિયાદના વિષયની રકમ અથવા કીંગત ૫૦૦ રૂપીયા કરતાં વધારે ન હોય તો, તેવી ફરિયાદ ઉપર બીજી અપીલ ચાલશે નહીં.

અમુક ફરિયા
દોમાં બીજી અ
પીલ ચાલશે નહી.

ટીકા—૫૮૬. જે દાવાનો બાબતમાં સ્પેશીઅલ કરવાની છુટ નથી તે વિશે આ કલમના શબ્દો ચોખ્ખા છે અને જે કોરટમાં તે દાવો આપ્યો હોય તેની સાથે કોઈ સંબંધ નથી. તેથી ઘરના કાટ માળની કીમતનો દાવો આપ્યો હતો અને તેમાં જે રોકી રાખ્યો હતો તે બદલનો દાવો તથા વાદીનો ઘર ઉપર હક છે તે હરાવવાના દાવા સામેલ રાખ્યા હતા પણ દાવાનો આંક રૂ. ૫૦૦)ની અંદરનો હતો તેમાં હાયકોરટે હરાવ્યું કે ઘરના હકનો દાવો નકામો છે અને દાવો સમાલકાજ કોરટમાં ચાલી શકે તેવો હોવાથી તે ઉપર અપીલ ચાલી શકતી નથી. ૧ વી. રી. ૩૫ ૧૦ વી. રી. ૨૭૨. આથી જુદી બતતના હરાવ ઇ. લો. રી. ૧ કલ. ૧૨૬ અને ૨૪ વી. રી. ૪૭૮માં છે આ કામમાં દાવો સમાલકાજ કોરટ હતી તે છતાં પણ સાધારણ દીવાની કોરટમાં આપ્યો હતો તેમાં એમ હુકુ કે સમાલકાજ હોય અને બુલથી દિવાની કોરટમાં દાવો આપ્યો હોય તો સ્પેશલ અપીલ ચાલી શકે છે.

જેમાં સ્થાવર મીલકત બતતનીમાં છે. અને જે દેવું પહેલું સ્થાવર મીલકતથી વસુલ કરવું જોઈએ તેવા દેવાનો દાવો રૂ. ૫૦૦)ની અંદરનો હોય તો પણ તે સમાલકાજ કોરટની હકુમતનો દાવો ગણાય નહી. તે ઉપર સ્પેશીઅલ અપીલ થઈ શકે છે. ૨ મુ. હા. રી. ૧.

પણ સ્થાવર અથવા જંગમ મીલકતની બાબતમાં નુકશાન થયું હોય અને તે વેળાનો દાવો સમાલકાજ કોરટની હકુમતની અંદરનો હોય તો, બીજી અપીલ થઈ શકે નહી. ૧૧ વી. રી. ૩૬૬.

હીંદુ વીધવાનો ખોરાકી પોશાકીનો દાવો જે તેનો આંક સમાલકાજ કો-

રૂઠની હુકમતની અંદર હોય તો, તે રમાલકાજ કોરટમાં ચાલી શકે છે. ૪ મુ. હા. રી. ૭૩.

પણ કલકતા હાયકોરટનો મત તેથી ઉલટો છે. ૧ વી. રી. ૨૮૯. ૬ વી. રી. ૨૧૪ અને ૨૪ વી. રી. ૪૭૪.

નીચેની કોરટે એમ ઠરાવ્યું હોય કે કોઈ પણ દીવાની કોરટમાં દાવો ચાલી શકે નહીં તો તે ઉપર અપીલ ચાલી શકે છે. ૭ વી. રી. ૪૧.

રમાલકાજ કોરટના ફેસલાની ફરી તપાસની અરજીઓમાં દીવાની કાયદાના ૪૨ મા બાબ પ્રમાણે અમલ કરવો જોઈએ. ઈ. લો. રી. ૫. કલમ ૫૫૬

સન ૧૮૬૫ ના ૧૨ મા આક્ટની કલમ ૧ પ્રમાણે કરારથી જ પૈસા લેણા હોય તે પાછા લેવાનો દાવો રમાલકાજ કોરટમાં ચાલી શકે છે. જો દાવો માગ્યો છે તે દાવામાં હિસાબ જોઈ દાવો ખરો છે કે ખોટો છે તે જોવું પડે તો પણ ચીંતા નહીં. ઈ. લો. રી. ૧ કલમ ૧૨૩. ઈ. લો. રી. ૧ કલમ ૨૮૪

રમાલકાજ કોરટમાં ચાલી શકે તેવા દાવા ઉપર અપીલમાં કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલ થઈ શકે છે. ઈ. લો. રી. ૩ અલા. ૧૮

વળી ઈ. લો. રી. ૩ અલા. ૫૬ ઈ. લો. રી. ૩ અલા. ૫૭ ઈ. લો. રી. ૩ અલા. ૧૧ ઈ. લો. રી. ૧ કલમ ૨૮૪ અને ઈ. લો. રી. ૩ મ-ક્રાસ ૧૬૨ જુઓ.

૫૮૭. આ બાબ પ્રમાણે કરેલી અપીલોને તથા તે અપીલોમાં થએલા હુકમનામાંની બળવણીને બાબ ૪૧માં કહેલા ઠરાવો લાગુ પડે તેટલા લાગુ પાડવા.

બીજી અપીલ
વિશે ઠરાવ.

બાબ ૪૩ મો.

હુકમો ઉપરની અપીલોવિશે.

અપીલ થઈ
શકે એવા હુકમ.

૫૮૮. આ કાયદા પ્રમાણે કરેલા નીચેના હુકમો ઉપર અપીલ ચાલશે. તેવા બીજા હુકમો ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં:—

- (૧) • ફરિયાદનું કામ બંધ કરાવવાવિશે, કલમ ૨૦ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૨) વાદી અથવા પ્રતિવાદી તરીકે કોઈ ચખ્ખસનું નામ કાઢી નાખવાવિશે અથવા સામીલ કરવાવિશે, કલમ ૩૨ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૩) કોઈ પક્ષકારે જાતે હાજર થવું જોઈએ એવા, કલમ ૩૬ અથવા કલમ ૧૬ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૪) દાવાનું કારણ સામીલ કરવા બાબત, કલમ ૪૪ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;
- (૫) દાવાનું કારણ ખાતલ કરવા વિશે કલમ ૪૭ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૬) દુરસ્ત કરવાસાથે અથવા યોગ્ય કોરેક્ટમાં આપવાસાથે ફરિયાદ અરજી પાછી આપવા વિશેના હુકમો;

(૭) એક કરેજ બીજા કરેજમાં મળે અપાવવાના, અથવા મળે અપાવવાની ના કહેવાના કલમ ૧૧૧ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૮) (અપીલ થાય એવાં કામોમાં) ફરિયાદ કાઢી નાખી હોય તે રદ કરવાનો હુકમ ફરમાવવાસાથે, કલમ ૧૦૩ પ્રમાણે કરેલી અરજી ના મંજૂર કરવાના હુકમો;

(૯) કલમ ૧૦૮ પ્રમાણે અરજી નામંજૂર કરવાના હુકમો, અથવા એકતરફી હુકમનામું રદ કરવાનો હુકમ.

(૧૦) કલમ ૧૧૩, ૧૨૦, અને ૧૭૭ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૧) લેખી કેફિયત અથવા હુકમનામું બજાવવાની દરખાસ્ત નામંજૂર કર્યા બાબતના અથવા દુરસ્ત કરવાસાથે પાછી આપ્યાબાબતના કલમ ૧૧૬ અથવા કલમ ૧૪૫ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૨) કાંઈપણ વસ્તુ અટકાવી રાખવાના કલમ ૧૪૩ તથા ૧૪૫ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૩) જમમિલકત જમ કરી વેચવાબાબતના કલમ ૧૬૨ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૪) મિલકત જમ કરવા બાબતના ૧૬૮મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો, અને જમી કરેલી મિલકતના વેચાણબાબતના ૧૭૦ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૫) ખતના (કન્વેયન્સના) અથવા શેરાના ખરેડામાં લીધેલી હરકતો વિશે કલમ ૨૬૧ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૬) સ્થાયરમિલકતનાં વેચાણ કાયમ રાખવા બાબતનાં, રદ કરવા બાબતના અથવા રદ કરવાની ના કહેવા બાબતના કલમ ૨૯૪ પ્રમાણે, ૩૧૨ મી કલમના પેહેલા પારિગ્રાહ પ્રમાણે અથવા કલમ ૩૧૩ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૭) નાદારીની બાબતમાં, કલમ ૩૫૧, કલમ ૩૫૨, કલમ ૩૫૩ અથવા કલમ ૩૫૭ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૮) ૩૬૬ મી કલમના બીજા પારિગ્રાહ પ્રમાણે, ૩૬૭મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૩૬૮ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૧૯) ફરિયાદ કાઢી નાખવા બાબત ૩૭૦ મી કલમ પ્રમાણે કરેલી અરજી નામંજૂર કરવાના હુકમો;

(૨૦) દાવો બંધ પાડવાનો અથવા કાઢી નાખ્યાનો હુકમ રદ કરવાની ના કહેવાબાબત કલમ ૩૭૧ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૧) કલમ ૩૭૨ પ્રમાણે હરકતો નામંજુર કરવાના હુકમો;

(૨૨) ઇષ્ટમિત્રને અથવા ફરિયાદ પુરતા વાલીને અથવા ભરી આપવામાં આવતા કલમ ૪૫૪, કલમ ૪૫૫ અથવા કલમ ૪૫૮ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૩) ઇન્ટરપ્લીડરની ફરિયાદોમાં ૪૭૩ મી કલમની (અ), (ખ) અથવા (ડ) રકમ પ્રમાણે, ૪૭૫ મી કલમ પ્રમાણે અથવા ૪૭૬ મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૪) ૪૭૯મી, ૪૮૦મી, ૪૮૫મી, ૪૯૨મી, ૪૯૩મી, ૪૯૬મી, ૪૯૭મી, ૫૦૨મી અથવા ૫૦૩મી કલમ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૫) લવાદી રદ કરવા વિશે કલમ ૫૨૪ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૬) લવાદના નિવાડામાં ફેરફાર કરવા વિશે કલમ ૫૨૮ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૭) કલમ ૫૫૮ પ્રમાણે અપીલ ફરી ફાઇલ ઉપર લેવાની અથવા કલમ ૫૬૦ પ્રમાણે અપીલ ફરી સાંભળવાની ના કેહેવાના હુકમો;

(૨૮) મુકદ્દમો પાછો મોકલવા વિશે કલમ ૫૬૨ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

(૨૯) હુકમનામું બજાવવામાં કેદ કરવામાં આવે તે શિવાય બીજા કોઈ પ્રસંગે, કોઈ અપસને દંડ કરવાના અથવા પકડવાના અથવા કેદ કરવાના આ કાયદાના કોઈ પણ ઠરાવ પ્રમાણે કરેલા હુકમો;

આ કલમ પ્રમાણે અપીલોમાં થએલા હુકમો આપરના સમજવા.

કોઈ કોર્ટ અ
પીલસાંભળવીતે.

૫૮૯. કલમ ૫૮૮ રકમ (૧૫), (૧૬) અને (૧૭) માં કેહેલા કોઈપણ હુકમ ઉપરની અપીલ હૈકોર્ટને થશે.

ખાનગી કોઈ હુકમ ઉપર અપીલ ચાલે એમ આ બાબમાં કહ્યું હોય તો, જે ફરિયાદના સંબંધમાં તે હુકમ થયો હોય તે ફરિયાદના હુકમનામું ઉપર જે કોર્ટને અપીલ ચાલે તે કોર્ટને તે હુકમ ઉપર અપીલ ચાલશે, અથવા (હૈકોર્ટ શિવાયની) કોઈ કોર્ટે અપીલ હકુમત ચલાવતાં તેવો હુકમ કર્યો હોય તો તે ઉપર હૈકોર્ટને અપીલ ચાલશે.

હુકમો ઉપર-
ની અપીલોમાં
કામ ચલાવવાની
રીત.

૫૯૦. આ કાયદા પ્રમાણે અથવા કોઈ વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદામાં જુદી રીતે કામ ચલાવવાની રીત કહી ન હોય તે વિશેષ કે સ્થાનિક કાયદા પ્રમાણે, કરેલા હુકમો ઉપરની અપીલોને બાજુ ૪૧ માં કેહેલી કામ ચલાવવાની રીત લાગુ પડે તેટલી લાગુ પાડવી.

ફરિયાદ ચા-
લતાં કરેલા હુક
મ ઉપર અપીલ

૫૯૧. આ બાબમાં ઠરાવ્યું છે તે શિવાય, કોઈ કોર્ટે અવલ હકુમત કીંવા અપીલ હકુમત ચલાવતાં કરેલા કોઈ હુકમ ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં; પરંતુ કોઈ હુકમનામું ઉપર અપીલ થઈ હોય તારે, તેવા

કોઈ હુકમમાં કંઈ બુલ આમી કે ગેરશીરસ્તપણું હોવાને લીધે મુકદ્દમાના ફેસલામાં કંઈ કમી જાસ્ત થતું હોય તો, અપીલની યાદમાં હરકત લેવાના એક કારણ તરીકે તે બુલ આમી કે ગેરશીરસ્તપણું લખવાને હરકત નથી.

થાય નહીં, પરંતુ હુકમનામા ઉપર અપીલ કરવામાં આવે તો તે હુકમમાં થયેલી બુલ ખતાવીશકાય.

ટીકા—૫૯૧. કોરટની ફાઇલ ઉપર દાવો લઈ તે રજીસ્ટર કરવો એવો નોંચેનો કોરટ ઉપર હુકમ કર્યો હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી. ઇ. લો. રી. ૫ કલમ ૭૧૧

બાડાના દાવામાં પ્રતીવાદીએ એમ ખતાવ્યું કે જે મીલકતના બાડામાં દાવો છે તે મીલકતમાં જેનું નામ કામમાં નથી તેવા સખસનું હીત છે; તેમાં એમ ઠુંકું કે જે વાદી આ બાબતમાં વાંધો લેતો હોય અને તેને વાદીમાં સામેલ કરવામાં તકરાર લેતો હોય તો, એ સખસને સહવાદીમાં દાખલ કરવો નહીં પણ તેની અને વાદીની વચ્ચેની તકરારની સફાઈ જાય તેટલા માટે તેને પ્રતીવાદીમાં સામેલ કરવો જોઈએ તેમાં એમ ઠર્યું કે આવા કામમાં ૫૯૧ મી કલમ પ્રમાણે અપીલ થઈ શકે છે ઇ. લો. રી. ૭ કલમ ૧૪૮.

બાબ ૪૪ મો.

નાદારીમાં અપીલ કરવા વિશે.

૫૯૨. આ કાયદા પ્રમાણે અથવા બીજા કોઈ કાયદા પ્રમાણે અપીલ કરવાનો કોઈ શખસને હક્ક હોય, અને અપીલની અરજીને વાસ્તે જે ફી જોઈએ તે આપવાની તેને તાકાત ન હોય તો, અપીલની યાદી સાથે અરજ આપવાથી, બાબ ૨૬, ૪૧, ૪૨, અને ૪૩માં કહેલા નિયમ લાગુ પડી શકે તેટલા પુરતા તે નિયમોને અનુસરીને નાદારીમાં અપીલ કરવાની તેને રજા આપી શકાય.

નાદાર તરીકે કોણ અપીલ કરી શકે.

પરંતુ તે અરજ અને જે હુકમનામા તથા ફેસલા ઉપર અપીલ કરી હોય તે હુકમનામું અને ફેસલો વાંચવાથી જો કોરટની નજરમાં એમ આવે કે, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ કરી છે તે હુકમનામું કાયદાથી ઉલટું કે કાયદા જેટલો બળવાન હોય એવા રિવાજથી ઉલટું અથવા બીજી રીતે બુલ ભરેલું કે ગેરવાજબી છે એમ ધારવાનું કંઈ કારણ જણાવું નથી, -તો કોરટે તે અરજ નામંજૂર કરવી.

અપીલ દાખલ કરવાની અરજ ઉપરથી કામ ચલાવવાની રીત.

ટીકા—૫૯૨. નાદાર તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગીની અરજ ઉપર હુકમ થયો હોય તે ઉપર અપીલ નથી. ઇ. લો. રી. ૧ અલા. ૭૪૫

નાદાર તરીકે અપીલ કરવાની પરવાનગીની અરજ અરજદારે જાતે આપવી નહીં પણ તેના વકીલે આપી તે કારણથી ૨૬ કરવામાં આવી. તેમાં ફરી તપાસની અરજ આપી, તેમાં એમ ઠર્યું કે ૬૨૨ મી કલમ

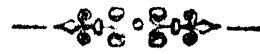
આવા સ્પષ્ટ દરમિયાન હુકમને લાગુ પડતી નથી તેથી આવી અરજ સાંભળી શકાય નહીં, ઇ. લો. રી. ૪ અલા. ૬૧

નાદારી વિશેની તજવીજ.

૫૯૩. અરજદારની નાદારી વિશેની તજવીજ અપીલકોર્ટ કરે અથવા જે કોર્ટના ઠરાવ ઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટ અપીલ કોર્ટના હુકમ ઉપરથી કરે.

વિશેષ ઠરાવ.

પરંતુ જે કોર્ટના હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે કોર્ટમાં અરજદારને નાદાર તરીકે ફરિયાદ અથવા અપીલ કરવા દીધી હોય તો, અપીલ કોર્ટને નાદારી વિશેની તજવીજ કરવાનું ફરમાવવાસાર વિશેષ કારણ જણાયાવિના, તેની નાદારી બાબતની ફરી તજવીજ કરવાની કંઈ જરૂર નથી.

બાબ ૪૫ મો.

મહીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલને કરવાની અપીલોવિશે.

“હુકમનામું”
એ શબ્દની બ-
ખ્યા.

૫૯૪. આ બાબમાં, વિષયમાં અથવા પૂર્વાપર સંબંધમાં કંઈ વિ-રુદ્ધ ન હોય તો, ‘હુકમનામું’ એ શબ્દમાં ફેસલાનો અને હુકમનો પણ સમાવેશ થાય છે.

ટીકા—૫૯૪. ફરી તજવીજને સાર કામ પાછું મોકલવાનો હુકમ કર્યો હોય તે ઉપર અપીલ કરવાની પરવાનગી આપવાની હાયકોર્ટને સત્તા નથી. ઇ. લો. રી. ૧ અલા. ૭૨૬

મહીકા માઆ
ઝમાં ઇન્કૌન્સિ-
લને અપીલ ક્યા
રે આલે.

૫૯૫. બ્રિટિશ ઇન્ડિયાની કોર્ટોઉપર અપીલ કરવાબાબત મહીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલ વખતે વખતે જે નિયમો કરે તેને અનુસરીને તથા આ આક્ટના આગળ લખેલા ઠરાવોને અનુસરીને, નીચે લખેલાં હુકમનામાઉપર, એટલે—

(અ) હૈ કોર્ટે અથવા અપીલ લેવાની આખરની હુકમત-વાળી બીજી કોઈ કોર્ટે અપીલમાં કરેલા કોઈ આખરના હુકમનામાઉપર,

(બ) હૈ કોર્ટે અવલ દિવાની હુકમત ચલાવીને કરેલા કોઈ આખરના હુકમનામા ઉપર, અને

(ક) મહીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલને અપીલ કરવાલા-યક કામ છે એવું સરટિફિકેટ, આ આક્ટમાં હથેપછી ઠરાવ કર્યો છે તે પ્રમાણે, મળ્યું, હોય ત્યારે તે કામન હુકમનામાઉપર,

મહીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલમાં અપીલ આલશે.

૫૬૬. કલમ ૫૬૫ની રકમ (અ) તથા (ખ) માં કહેલા પ્રત્યેક મુકદમામાં:—

દાવાના વિષ-
યની કીમત.

અવલ કોર્ટમાં કરેલી ફરિયાદના વિષયની રકમ અથવા કીમત ૬૪ હજાર રૂપિયા અથવા તે કરતાં વધારે નોંધાયે, અને મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલમાં કરવાની અપીલમાં જે તકરારી બાબત હોય તેની રકમ અથવા કીમત પણ તેજ રકમ જેટલી અથવા તેથી વધારે નોંધાયે,

અથવા તેટલી રકમના કે કીમતની મિલકતનો અથવા મિલકતસં-
બંધી કુંઈ દાવો અથવા તકરાર સ્પષ્ટ રીતે કે ગરબિતરીતે, હુકમનામાં
આવવી જાણાયે,

અને જે હુકમનામાં ઉપર અપીલ કરવામાં આવે તે હુકમનામાં
તે હુકમનામાં કરનારી કોર્ટની પાસેની નીચલી કોર્ટનો ઠરાવ બાહાલરૂપ્યો
હોય તો, અપીલ કરવામાં કામદાની કુંઈ સંગીન તકરાર આવવી જાણાયે.

ટીકા—૫૬૬. દાવા ઉપર મટાંપ આપવા સાર દાવાની જે કીમત
બાંધી હોય તે કબુલ કરવાને કોર્ટ બંધાયલી નથી પણ ખરી કીમતની
કોર્ટ તપાસ કરે. ૭ મુ. ઇ. આપીલ્સ ૪૨૮

અ અને બ જુદા જુદા સંખસોની મારફત તેજ મીલકત ખરીદ કરી
દરમિયાન ઉપજ સહીત મીલકતની કીમત રૂ. ૧૦૦૦૦) ઉપર હતી. બ
એ તેજ મીલકતનું ગણોત જુદા જુદા સંખસોને આપ્યું તેથી અ ને
જુદા જુદા દાવા લાવવાની જરૂર પડી. અને દરેક દાવાનો આંક ૧૦૦૦૦
થી ઓછો હતો. તેમાં એમ ઠર્યું કે પ્રીવીફોંસિલ ને અપીલ થઈ શકે છે.
ઇ. લો. રી. ૮ કલમ ૨૧૦

૫૬૭. કલમ ૫૬૫માં કહેલું છે તે છતાંએ:—

કોર્ટનીએક અ
પીલ વિશે મ-
નાઈ.

વિક્ટોરિયા રાણીના રાજ્યના ૨૪મા તથા ૨૫મા વરસમાં થયેલા
આપ્ટર ૧૦૪ પ્રમાણે સ્થપાયેલી હૈકોર્ટના એક જડને કરેલા ફેસલાઉપર,
અથવા ડિવિઝન કોર્ટના એક જડના ફેસલાઉપર, અથવા,—તે હૈકો-
ર્ટના બે કે વધારે જડનેએ ફેસલો કર્યા હોય અથવા તે હૈકોર્ટના બે કે
વધારે જડને મળીને થયેલી ડિવિઝન કોર્ટના બે કે વધારે જડનેએ
ફેસલો કર્યો હોય અને તે જડનેની સરખી સંખ્યાના બે પક્ષ થયા હોય
તથા ઉભય પક્ષમાં જુદા મત પડ્યા હોય અને તે સંખ્યા હૈકોર્ટના તે
વખતના જડનેની સંખ્યાની સંખ્યાના અડધકરતાં વતી ન હોય ત્યારે બે
અથવા વધારે જડનેએ કરેલા ફેસલાઉપર,—મલીકા માઆઝમા ઇનકૌ-
ન્સિલમાં અપીલ ચાલશે નહિ.

અને કલમ ૫૬૬ પ્રમાણે જે હુકમનામાં આખરનું હોય તેનાઉપર
મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલમાં અપીલ ચાલશે નહિ.

જે કોર્ટના હુકમનામાં ઉપર તકરાર હોય તે કોર્ટને અરજ.

જે મુદતમાં અરજ કરવી જોઈએ તે મુદત.

ક્રીમત બદલ અથવા લાયકી બદલનું સર્ટિફિકેટ.

સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવામાં આવે તેનું ફળ.

સર્ટિફિકેટ આપ્યા પછી જામીન આપવો અને (રકમ) અનામત મુકવી જરૂર છે.

૫૬૮. આ બાબત પ્રમાણે મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલમાં અપીલ કરવાની જેની ઇચ્છા હોય તેણે, જે કોર્ટના હુકમનામાં ઉપર તે નાખુશી બતાવતો હોય તે કોર્ટને અરજ આપીને અરજ કરવી.

૫૬૯. આવી અરજ ઘણું કરીને તે હુકમનામાંની તારિખથી છ માસમાં કરવી.

પરંતુ કોર્ટ બંધ હોય તેવામાં તે મુદત પુરી થાય તો કોર્ટ પાછી ઉઘડે તે દિવસે તે અરજ કરી શકાય.

૬૦૦. કલમ ૫૬૮ પ્રમાણે કરવાની પ્રત્યેક અરજમાં અપીલનાં કારણો લખવાં; તથા કલમ ૫૬૯માં જોઈએ તે પ્રમાણે મુકદ્દમાની રકમ, ક્રીમત કે પ્રકાર છે એવું; અથવા બીજીરીતે તે મુકદ્દમા મલીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલમાં અપીલ કરવાલાયક છે એવું; સર્ટિફિકેટ માગવું.

આવી અરજ મળે એટલે, સદરહુ પ્રમાણે સર્ટિફિકેટ શામાંટે ન આપવું તેનું કારણ બતાવવાસાર સામા પક્ષકાર ઉપર નોટીસ પોંચાડાવવાનું કરમાવવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

૬૦૧. જે તેવું સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવામાં આવે તો તે અરજ કાઢી વાખવી.

પરંતુ જે હુકમનામાં ઉપર નાખુશી બતાવવામાં આવી હોય તે, જે કોર્ટ શિવાય બીજી કોઈ કોર્ટે કરેલું આખરનું હુકમનામું હોય તો, સર્ટિફિકેટ આપવાની ના કહેવાના હુકમ ઉપર, તે હુકમની તારિખથી ત્રીશ દિવસની મુદતમાં, તે કોર્ટ જે હૈ કોર્ટના તાબાની હોય તે હૈ કોર્ટમાં અપીલ ચાલી શકશે.

૬૦૨. જે સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે તો, જે હુકમનામાં ઉપર નાખુશી બતાવવામાં આવી હોય તે હુકમનામાંની તારીખથી છ માસમાં અથવા સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવે ત્યારથી છ અઠવાડીયામાં, એ બેમાંથી જેની તારીખ છેલ્લી આવે તેની દરમ્યાન, અરજદારે:—

(બમ) રેસ્પોન્ડન્ટના ખરચને વાસ્તે જામીન આપવા, તથા

(બ) નીચેના ચાર પ્રકારના કાગળો શિવાય એટલે:—

(૧) મલીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલના જે તે વખતે અમલમાં હોય એવા કોઈ હુકમમાં નમુના પ્રમાણેના જે દસ્તાવેજો ખાતલ કરવાનું કરમાવ્યું હોય તે દસ્તાવેજો.

(૨) જે કાગળો ખાતલ કરવાને પક્ષકારો એકમત થાય તે કાગળો.

(૩) કોરટે તે કામનેસાથ અખતાર આપેલા અમલ-દારને જે હિસાબ અને હિસાબના ભાગો જરૂર વગરના લાગે, અને પક્ષકારોએ જે મુદામ સા-મીલ કરવાને માગ્યા નહોય તે હિસાબ તથા હિસાબના ભાગો.

(૪) હેકોરટખાતલ કરવાને ફરમાવે તેવાબીજાદસ્તાવેજો એ શિવાય ફરિયાદના બધા દફતરનો તરજુમો કરવાસાથ, તેનીનકલ ઉતારી લેવાસાથ, અનુક્રમશીકા કરવાસાથ, અને એક ખરીનકલ મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલમાં મોકલવાસાથ, ખરચવાને જે રકમ જોઈએ તે અનામત મુકવી.

અને ઉપર ખાતલ કરેલા છે તે શિવાયના દફતરના કાગળોની નકલ હિંદુસ્તાનમાં છપાવવાનું અરજદાર પસંદ કરે તો, આ કલમની પહેલી રકમમાં કહેલી મુદતની દરમ્યાન, તે નકલ છાપવાનું ખરચ આપવાસાથ જે રકમ જોઈએ તેપણ તેણે અનામત મુકવી.

૬૦૩. કોરટની ખાત્રી લાયક સદરહુ જામીન આપવાનું કામ પૂરું થાય અને રકમ અનામત મુકાઈ રહે ત્યારે, કોરટ નીચે પ્રમાણે કરવાને મુખત્યાર છે, એટલે—

અપીલની મં-જૂરી અને તે ઉપરથી કામ આ-લાવવાની રીત.

(અ) અપીલ મંજૂર કરીએ એમ ઠરાવે, અને

(બ) તે બાબતની નોટીસ રેફોનડેન્ટને આપે, અને ત્યારપછી

(ક) ઉપર ખાતલ કરેલા છે તે શિવાયના દફતરની ખરીનકલ કોરટનો શિક્ષો કરીને મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલને કોરટે મોકલવી, અને

(ડ) ફરિયાદના કોઈ કાગળોની ખરાપણાની સહી સુધાંતની એક અથવા વધારે નકલોને વાસ્તે ગમે તે પક્ષકાર અરજ કરે, અને તે તૈયાર કરવાનું વાજબી ખરચ આપે તો તે નક્કો તેને આપવી.

૬૦૪. અપીલ મંજૂર કરેલા પહેલા કોઈપણ વખતે, કારણ દે-ખાડવામાં આવેતો ઉપર પ્રમાણે કોઈ જામીનને કબ્જા કર્યો હોય તેરેદ કરવાને તથા તે વિશે વધારે હુકમો ફરમાવવાંને કોરટ મુખત્યાર છે.

જામીન કબ્જ-લ કર્યા હોય તે રદ કરવાનું.

૬૦૫. અપીલ મંજૂર કરેલાપછી પરંતુ સદરહુ ખાતલ કરેલાશિવા-યની દફતરની નકલ મલીકા માઆઝમા ઇનકૌન્સિલને મોકલ્યા પહેલાં તે જામીન અપૂરણ માલમ થઈ.

બીજાજામીન આપવાને અથ-વા રૂપિયા બરવા ને હુકમ કરવાનો.

અપ્પત્તાર.

અથવા સદરહુ ખાતલ કર્યાશિવાયના દફતરનો તરજુમો કરવાસાથે, તે ઉતારી લેવાસાથે, છાપવાસાથે, તેની અનુક્રમણિકા કરવાસાથે, અથવા નકલ મોકલવાસાથે, જાસ્તી રકમ ભરવી જોઈતી હોય,

તો કોર્ટ દ્વારા તે મુદતમાં બીજી અને પુરતો જામીન આપો અથવા તે મુદતમાં જોઈતી રકમ ભરી એવો અપેલેન્ટને હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

તે હુકમ પ્ર-
માણે ન ચાલે તે
નું ફળ.

૧૦૧. જો તે હુકમ માન્ય કરવામાં અપેલેન્ટ કસુર કરશે તો કામ ચાલતું બંધ થશે,

અને તે બાબતમાં મલીકામાઆઝમા ઇન કૌન્સિલનો હુકમ થયા પછી અપીલનું કામ આગળ ચાલશે નહીં.

અને તેની દરમ્યાન, જે હુકમનામાઉપર અપીલ કરવામાં આવી હશે તેની બજાવણી બંધ રાખવી નહીં.

અનામત મુ-
કેલી રકમની બા-
કી પાછી આપ-
વાની.

૧૦૭. ઉપર ખાતલ કરેલી છે તે શિવાયની દફતરની નકલ મલીકા માઆઝમા ઇન કૌન્સિલને મોકલી ચુક્યાપછી, અપેલેન્ટે કલમ ૧૦૨ પ્ર-માણે અનામત મુકેલી રકમમાંથી કંઈ બાકી રહી હોય તો તે અપેલેન્ટ પાછી લેવાને મુખત્યાર છે.

અપીલ આ-
લતાં કોર્ટના અ-
પ્પત્તાર.

૧૦૮. આ બાબ પ્રમાણે કોઈ અપીલ મંજૂર કરી હોય તે છતાંજી, અપીલ મંજૂર કરનારી કોર્ટ બીજીરીતે ન ફરમાવે તો, જે હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું બીન શરતે અમલમાં લાવવું.

પરંતુ, ફરિયાદમાં જેનો હક્કસંબંધ હોય તે પક્ષકાર કંઈવિશેષ કારણ બતાવે અથવા બીજી રીતે કોર્ટને કંઈ કારણ જણાય ત્યારે, જો પોતાને યોગ્ય લાગે તો, નીચેપ્રમાણે કરવાને, એટલે—

(અ) કોઈ તકરારી જંગમ મિલકત અથવા તેનો કંઈભાગ અટકાવી રાખવાને અથવા

(બ) અપીલમાં મલીકામાઆઝમા ઇન કૌન્સિલ જે હુકમ કરે તે પ્રમાણે બરોબર રીતે વર્તવાસાથે કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવા રેસ્પોન્ડન્ટની પાસેથી જામીન લઈને, જે હુકમનામાઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું અમલમાં લાવવાની રજા આપવાને, અથવા

(ક) જેના ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામા પ્રમાણે અથવા અપીલમાં મલીકામાઆઝમા ઇન કૌન્સિલ જે હુકમ કરે તે પ્રમાણે, બરોબર રીતે વર્તવાસાથે કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવા અપેલેન્ટ પાસેથી જામીન

લેઈને, અપીલ થએલું હુકમનામું બજાવવું બંધ રાખવાને, અથવા

(૬) કોર્ટની મદત માગનાર કોઈ પક્ષકાર ઉપર પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો ઠરાવવાને અથવા અપીલના વિષય સંબંધી બીજા હુકમો ફરમાવવાને, કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૬૦૬. અપીલ ચાલુ હોય તેવામાં કોઈ પણ વખતે બેમાંથી કોઈ પણ પક્ષકારે ઉપરપ્રમાણે આપેલા જામીન અપુરતા માલમ પડે તો, વિરુદ્ધ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી, જામીન જામીન માગવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

કોર્ટ માગે તેવા જામીન જામીન આપવામાં કમુર થાય ત્યારે:-જો મુજબ જામીન અપેલેન્ટે આપેલા હોય તો, અપેલેન્ટે જાણે તે જામીન આપ્યો ન હોય એ રીતે રેપોનડેન્ટની અરજ ઉપરથી અપીલ થએલું હુકમનામું બજાવવાનો હુકમ કાઢવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

અને જો મુજબ જામીન રેપોનડેન્ટ આપેલા હોય તો, હુકમનામાની બધી આગળની બજાવણી બની શકે તેટલી અટકાવવી. અને જે જામીન અપુરતો માલમ પડે તે આપતી વખતે પક્ષકારો પોત પોતે જે સ્થિતિમાં હતા તે સ્થિતિમાં તેમને લાવવા, અથવા અપીલના વિષયસંબંધી પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી રીતે ફરમાવવું.

૬૧૦. મલીકા માઆઝમા હનકૌનિસલનો કોઈ હુકમ અમલમાં લાવવાની અથવા બજાવવાની જેની હસ્તી હોય તેણે, જે કોર્ટની મારફત મલીકા માઆઝમાને અપીલ કરી હોય તે કોર્ટને અરજ આપીને દરખાસ્ત કરવી, અને તે અરજીની સાથે અપીલમાં જે હુકમનામું અથવા હુકમ કરેલો હોય અને જે અમલમાં લાવવાનો અથવા બજાવવાનો હોય તેની સહી સુધાંતની નકલ સામીલ કરવી.

મલીકા માઆઝમામાં હંકૌનિસલના હુકમ અમલમાં આણવાની રીત.

તે કોર્ટે મલીકા માઆઝમાનો હુકમ, જે પહેલા હુકમનામા ઉપર અપીલ થઈ હોય તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટને મોકલવો, અથવા મલીકા માઆઝમા પોતાના તે હુકમમાં ફરમાવે તેવી બીજી કોર્ટને મોકલવો, અને (બેમાંથી ગમે તે પક્ષકારની અરજ ઉપરથી) તે હુકમ બજાવવા અથવા અમલમાં લાવવાની જરૂર હોય તેવા હુકમો કરવા. અને જે કોર્ટને સદરહુ હુકમ ઉપર કચ્છા પ્રમાણે મોકલ્યો હોય તેણે, પોતે કરેલાં અસલ હુકમનામાં બજાવવામાં જે રીત અને નિયમો લાગુ પડે છે તે રીત અને તે નિયમો પ્રમાણે તે હુકમ અમલમાં લાવવો. અથવા બજાવવો.

તે હુકમમાં ક્ષિટીશ ચલણી નાણામું આપવાને ઠરાવેલી કંઈ રકમ હિંદુસ્તાનમાં આપવાની હોય તો, વિજાયત સરકારની નાણાસંબંધી જાણ

દેણ પતાવવાસાઝ મલીકા માઆઝમાની તંજીરીના લાડસ કમીશરોના અનુમતથી હાઈકુતાનના રેટ સેક્રેટરી ઇન્ફોર્મિસલે તે વખતે વટાવનો જે દર દરાવ્યો હોય તે પ્રમાણે તે આપવાની રકમની ગણતરી કરવી.

ટીકા—૧૧૦ પ્રીવીટ્ટોસીલનું હુકમનામું જે કોરટના દરાવ ઉપર અપીલ થઈ છે તે કોરટમાં બજાવવાની અરજ ન કરી હોય તો તે અરજ ઉપરથી ચાલેલું કામ રદ બાતલ છે. ૨૨. વી. રી. ૧૦૨ ૧૭ વી. રી. ૨૯૨

જે કામમાં પ્રીવીટ્ટોસીલમાં અપીલ થઈ છે તેનું હુકમનામું બજાવતાં પ્રીવીટ્ટોસીલનું છાપેલું કેસલાની નકલ હુકમનામા તરીકે કોરટ લઈ શકે નહીં. ૨૦ વી. રી. ૪૪૪

પ્રીવીટ્ટોસીલના દરાવમાં બાજર આપવાનો દરાવ હોય પણ બાજરનો દર રપટ રીતે આપ્યો ન હોય તો હુકમનામાના બીજા ભાગ ઉપરથી અગર હુકમનામાની સાથે જે કાગળો વંચાય તે ઉપરથી તે દર નક્કી કરવા નોંધએ. ૧૮ વી. રી. ૧૦૩

પ્રીવીટ્ટોસીલ જે હુકમનામું બહાલ કાપ્યું હોય તે હુકમનામાની બજાવણી ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટમાં હુકમનામા વાળો મળવી થકે તેટલા સાઝ પ્રીવીટ્ટોસીલ જે હુકમ કર્યો હોય તેની સહીવાળી નકલ રજૂ કરવી નોંધએ. ઇ. લો. રી. ૫ કલ. ૩૨૬.

અપીલમાં હાયકોરટે જે છેવટ હુકમનામું કર્યું હતું તેઉપર પ્રીવીટ્ટોસીલમાં અપીલ થઈ. અને રેરેપોન્ડન્ટના અરઅને સાઝ બ અને બીજા સખસો જામીન થયા. પ્રીવીટ્ટોસીલે અપીલ રદ કરી અને રેરેપોન્ડન્ટનું અરઅ આપવાનો હુકમ કર્યો. રેરેપોન્ડન્ટે તે હુકમ બ અને બીજા સખસો ઉપર બજાવવાની અરજ કરી. તેમાં એમ ડરચુ કે ૧૧૦ અને ૨૫૩ કલમો પ્રમાણે તે હુકમ જામીન ઉપર બજાવી શકાય. ઇ. લો. રી. ૨ અલા. ૧૦૪.

બજાવણી સંબંધી કરેલા હુકમો ઉપર અપીલો.

૧૧૧. મલીકા માઆઝમા ઇન ફોર્મિસલનો હુકમ જે કોરટ અમલમાં આવે અથવા બજાવે તે કોરટે તે અમલ અથવા બજાવણી સંબંધી કરેલા હુકમો ઉપર, તે કોરટ પોતાનાં હુકમનામાં અમલમાં લાવવા અથવા બજાવવાખામત જે હુકમો કરે તેનાઉપર જે રીતે અપીલ ચાલે અને તેને જે નિયમો લાગુ પડે તેજ રીતે અને તેજ નિયમોપ્રમાણે, અપીલ ચાલશે.

નિયમ કરવાનો અખતાર.

૧૧૨. નીચેની બામતો રીતસર કરવાસાઝ આ આક્ટને અનુસરીને વખતે વખતે નિયમ કરવાને હૈ કોરટ મુખત્યાર છે:—

(અ) કલમ ૬૦૦ પ્રમાણે નોટીસો પોંચાડવા બાબત,

(બ) હૈ કોરટના તામાની અપીલ લેવાની આખર હકુમતવાળી કોરટે કલમ ૬૦૧ અને ૬૦૨ પ્રમાણે સર્ટિફિકેટ આપવા અથવા આપવાનું ના ફેરેવા બાબત.

(ક) કલમ ૬૦૨, ૬૦૫, અને ૬૦૬ પ્રમાણે જે જામીન

- આપવા બિઠાએ તેના પ્રકાર અને રકમ બાબત,
 (ડ) તે બીજીની પરીક્ષા કરવા બાબત,
 (ઈ) દફતર ઉતારી લેવાનું ખર્ચ અટકાવવાબાબત,
 (ક) તે ઉતારો તૈયાર કરવા બાબત, તપાસવાબાબત, અને તેના ઉપર સહી કરવાબાબત.
 (ગ) તરજુમો ફરી તપાસવા તથા ખરા તરીકે સહી કરવાબાબત,
 (હ) દફતરના ઉતારાની અનુક્રમણિકા તૈયાર કરવાવિશે તથા દફતરમાં ન હોય તેવા કાગળોની યાદી કરવાબાબત.
 (આઈ) મલીકા માઆઝમા હન કૌન્સિલને કરવાની અપીલ સંબંધી બ્રિટિશ ઇન્ડિયામાં થએલું ખર્ચ લેવાબાબત,

તથા આ બાબત અમલમાં લાવવાસંબંધી બીજી બધી બાબતો.

એ બધા નિયમો સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ કરવા, અને તે પ્રસિદ્ધ થાય ત્યારથી હે કોર્ટમાં તથા તેના તાબાની અપીલ લેવાની આખરે હકુમતવાળી કોર્ટમાં તે કાયદા પ્રમાણે બળવાન ગણાશે.

૬૧૩. મલીકા માઆઝમા હન કૌન્સિલમાં અપીલ કરવાવિશે કોઈ હે કોર્ટે પહેલાં જે નિયમો કરીને પ્રસિદ્ધ કર્યા હશે અને જે આ આકટ પાસ થતી વખતે અમલમાં હશે તે બધા નિયમો આ આકટની સાથે અનુસરતા હોય તેટલેગુથી આ આકટપ્રમાણે કરેલા છે તથા પ્રસિદ્ધ કર્યા છે એમ સમજવું.

૬૧૪. કલમ ૫૯૫ તથા ૬૧૨માં “હે કોર્ટ” એમાં રંગુન્તા રિકાર્ડરનો પણ સમાવેશ થાય છે એમ સમજવું. પરંતુ તેથી તેની પોતાની કોર્ટશિવાય બીજી કોર્ટને લાગુ પડે તેવા નિયમ કરવાનો તેને અખત્યાર મળતો નથી.

૬૧૫. સને ૧૮૨૮ ના બંગાળના રેગ્યુલેશન ૩ કલમ ૪ રકમ પાંચમાં જે નિયમો તથા મર્યાદાઓનો હવાલો આપેલો છે તેજ નિયમો તથા મર્યાદાઓ, બંગાળની ફાઈ વુલીયમની વ્યાયાધિકારી હે કોર્ટના કરાવક ઉપર આ આકટપ્રમાણે થએલી અપીલોને લાગુ પડે એમ ગણવું.

૬૧૬. આ બાબતમાં કહેલી કોઈ વાતથી: —

નિયમ પ્રસિદ્ધ કરવા.

આલુ નિયમો કાયદાસર છે એ મ ગણવું.

રંગુન્તા રિકાર્ડર.

સને ૧૮૨૮ના બંગાળના ૩૯૯ કાયદાની ૪થી કલમની ૫ મી રકમનો અર્થ.

મલીકા માઆઝમાની મરજુમાં આવે તે પ્રમાણે કરવાનો અખત્યાર કાયમ રાખવો.

(અ) પ્રીવિઝેસિલની જ્યુડિશિયલ કમિટીએ જે કંઈ નિયમો કર્યા હશે, અને મલીકા માઆઝમા ઈન કૌન્સિલમાં કરેલી અપીલો આપવાવિશે અથવા સદરહુ જ્યુડિશિયલ કમિટીમાં તેમનું કામ ચલાવવાવિશે જે તે વખતે જે નિયમો અમલમાં હશે તેને હરકત થાય છે. એમ સમજવું નહીં, અથવા

તથા જ્યુડિ-
શિયલ કમિટી
આગળ કામ ચ
લાવવાના નિયમ
કાયમ રાખવા.

(બ) મલીકા માઆઝમા ઈન કૌન્સિલમાં અપીલો આપવાવિશે, અથવા પ્રીવિઝેસિલની જ્યુડિશિયલ કમિટીની રૂબરૂ તે અપીલો ચલાવવાવિશે, જે તે વખતની જ્યુડિશિયલ કમિટીએ જે કંઈ નિયમો કર્યા હશે તેમાં કંઈ કર્મી બદલ થાય છે એમ સમજવું નહીં.

આ બાબની કંઈ વાત કંઈ ફોજદારી અથવા આડમીરહી, અથવા વાઈસ આડમીરહીની હકુમતની કંઈ બાબતને લાગુ પડતી નથી તેમજ પ્રાઈઝ કોર્ટના કંઈ હુકમો અથવા હુકમનામાંદિપર અપીલો થાય તેને લાગુ પડતી નથી.

ભાગ ૭ મો.

બાબ ૪૬ મો.

હૈ કોર્ટમાં હકીકત લખી મોકલવાવિશે તથા હૈ કોર્ટ તપાસણી કરવાવિશે.

શંકાની હકીકત
તે કોર્ટને મોકલવાનું.

૬૧૭. જે ફરિયાદમાં અથવા અપીલમાં હુકમનામું આપરનું થાય તે ફરિયાદની અથવા અપીલની સુતાવણી વખતે અથવા તે પહેલાં, અથવા તેવું કોઈ હુકમનામું બજાવતી વખતે, કાયદાસંબંધી અથવા કાયદાપ્રમાણે અમંજ થતા રીવાજસંબંધી અથવા જે દસ્તાવેજ મુકદ્દમાને લાગુ હોય તે દસ્તાવેજના અર્થસંબંધી કંઈ તકરાર નિકળે, અને તેબાબત ફરિયાદની અથવા અપીલની ચોકશી કરનારી કોર્ટને અથવા હુકમનામું બજાવનારી કોર્ટને વાજબી શંકા ઉત્પન્ન થાય તો, પોતાની મેજે અથવા કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી તે મુકદ્દમાની હકીકત તથા જે બાબત શંકા ઉત્પન્ન થઈ હોય તેબાબત લખી કાઢતિ, તે બાબત ઉપરના પોતાના અભિપ્રાયસુધાંત હૈ કોર્ટનો ઠરાવ થવાસાર તે મોકલવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

કોર્ટનો અ

૬૧૮. સદરહુ પ્રમાણે હૈ કોર્ટને લખી મોકલ્યું હોય તે છતાં, મુ-

કદમાનું કામ બંધ રાખવાને અથવા આગળ ચલાવવાને કોરટ મુખત્યાર છે. અને જે બાબત હૈકોરટને લખી મોકલી છે તે બાબત હૈકોરટનો અભિપ્રાય લખાઈ આવશે તે પ્રમાણે હુકમનામું અથવા હુકમ ફરજ એવી શરતથી કોઈ હુકમનામું અથવા હુકમ કરવાને પણ કોરટ મુખત્યાર છે.

પરંતુ જે મુકદમામાં સદરહુ પ્રમાણે લખી મોકલ્યું હોય તેમાં, લખી મોકલેલી બાબત હૈકોરટના ફેસલાની નકલ આવે નહિ ત્યાંસુધી, બંનવવાનો હુકમ કાઢવો નહિ અથવા મિલકત વેચવી નહિ અથવા કોઈ શખ્સને કેદ કરવો નહિ.

૬૧૯. ડરાવસાર મોકલેલા મુકદમાના પક્ષકારો જાતે, અથવા તેમના પોતપોતાના ખીડરો કહે તે સાંભળીને હૈકોરટે સદરહુ પ્રમાણે પુછેલી વાતનો ડરાવ કરવો. અને લખી મોકલનાર કોરટને પોતાના ફેસલાની એક નકલ રજીસ્ટરની સહીથી મોકલવી. અને તે કોરટે તે નકલ મળે એટલે હૈકોરટના ડરાવને અનુસરીને તે કામનો નિકાલ કરવો.

૬૨૦. હૈકોરટના અભિપ્રાયસાર મુકદમો મોકલવાને લીધે જે કંઈ ખર્ચ થાય તો તે મુકદમાનું ખર્ચ ગણાશે.

૬૨૧. આ બાબતપ્રમાણે હૈકોરટને કોઈ મુકદમો મોકલ્યો હોય તો, તે મુકદમો ફરજત કરવાસાર પાછો મોકલવાને હૈકોરટ મુખત્યાર છે, અને જે મુકદમામાંથી હૈકોરટને લખી મોકલવાની બાબત નિકળી તે મુકદમામાં લખી મોકલનારી કોરટે કંઈ હુકમનામું અથવા હુકમ કર્યો હોય તેમાં ફેરફાર કરવાને, તે રદ કરવાને અથવા રહિત કરવાને તથા પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને હૈકોરટ મુખત્યાર છે.

૬૨૨. જે કામમાં હૈકોરટને અપીલ ચાલતી નથી તેવા કોઈ કામમાં, ફેસલો કરનારી કોરટે પોતાને કાયદા પ્રમાણે જે હકુમત મળી નથી તે વાપરી છે, અથવા કાયદા પ્રમાણે જે હકુમત મળી હોય તે વાપરવાને કસુર કરી છે અથવા પોતાની હકુમત વાપરવામાં ગેરફાયદે કે ભારે ગેરશિરસ્તે કામ ચલાવ્યું છે, એમ જણાય, તો તેવા કોઈ કામના કાગળા મંગાવવાને તથા તે કામમાં પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને હૈકોરટ મુખત્યાર છે.

ટીકા—૬૨૨. હાયકોરટના તાખાની કોરટે પોતાની હકુમત ઉપર કામ કર્યું હોય અગર પોતાની હકુમત વાપરી નહોય તે કામમાં હાયકોરટ પોતાની દખ્ખરેખની સત્તા વાપરી શકે છે. ૭ વી. રી. ૫૧૬. ૧૮ વી. રી. ૨૮૬ તેમજ બ્યારે ફેસલામાં મોટી ચુક થઈ હોય અને દાદ મળાવવાનો અરજદારનો હક છે. એમ સાફ માલમ પડે તો હાયકોરટ આ અખત્યાર વાપરે છે. ૨૫ વી. રી. ૩૪૫. જે પક્ષકાર હાયકોરટ પાસે દાદ માગતો હોય તેણે એમ

ભિપ્રાય આપે તે પ્રમાણે હુકમનામું ફેર એવી શરતથી કોઈ હુકમનામું કરી શકે.

હૈકોરટનો ફેસલો મોકલવો અને તે પ્રમાણે મુકદમાનો નિકાલ કરવો.

હૈકોરટે હકીકત મોકલવામાં ખર્ચ થાય તે.

લખી મોકલનારી કોરટના હુકમનામાં ફેરફાર વગેરે કરવાનો અખત્યાર.

હૈકોરટમાં અપીલ ચાલી શકે નહીં એવા મુકદમાના કાગળા મંગાવવાનો અખત્યાર.

ખતાવી આપવું જોઈએ કે તેની પોતાની વરતાણુક એવી ન હોતી કે તે એવી સ્થિતિમાં આવી પડ્યો. તેથી જો એક સખસ પોતાની સામેના દાવામાં બાધ્યા વગર ગેરકાયદે કામ ચાલવા દે છે અને તેની મીલકત જમ કરી વેચવામાં આવે તો તેણે રીતમુજબ દાવો લાવવો જોઈએ. તે હાયકોર્ટમાં જઈ શકતો નથી. ૧૪ ખ. લો. રી. ૩૩૦.

દીવાની કોર્ટ આગળ જો ગુન્હો કરવામાં આવ્યો હોય તેને વારંતે કામ ચલાવવાની ફાજદારી કાયદા પ્રમાણે પરવાનગી આપવી કે નહીં તે કોર્ટની મરજી ઉપર છે. તે બાબતમાં હાયકોર્ટ વચે પડી શકતી નથી. ઇ. લો. રી. ૩ અલા. ૬૦૮.

રેપ્રેસીટીફરીલીફ આક્ટની કલમ ૬થી દીવાની કાયદાની ૧૦૫મી કલમ પ્રમાણે ફરી સુણાવણી કરવાને મનાઈ નથી. ફરી તજવીજ અને ફરી સુણાવણીમાં ઘણો ફરક છે. દાવાના પક્ષકારની અરજ વગર હાયકોર્ટ વચે પડી શકે છે. ઇ. લો. રી. ૪ મદ્રાસ. ૨૨૭.

હુકમનામાની બબ્બણીમાં રથાવર મીલકતનું વેચાણ ૨૬ કરવાનો દીવાની કોર્ટે હુકમ કર્યો હતો તે હુકમ ૨૬ કરાવાની હરાજીમાંથી ખરીદ કરનારે હાયકોર્ટને અરજ કરી. પણ આ અરજ સતર મહીના પછી કરવામાં આવી હતી તેથી હાયકોર્ટે વચે પડવાની ના કહી. ઇ. લો. રી. ૪ અલા. ૧૫૪.

જેનું હીત હોય તે સખસની અરજ ઉપરથીજ હાયકોર્ટ ૬૨૨મી કલમ પ્રમાણે વચે પડી શકે છે. સમાઈનિટ જડજો અપીલમાં મુનસફ કરેલા હુકમ ૨૬ કર્યા તે હુકમત વગર કર્યા હતા તેમ ડીસ્મીક્ટ જડજને જણાવ્યું અને મુનસફના મનને મળી ડીસ્મીક્ટ જડજે હાયકોર્ટને લખ્યું. તેમાં એમ કહ્યું કે હાયકોર્ટને વચે પડવાની સત્તા નથી. ઇ. લો. રી. ૭ કલ. ૧૬૧.

લવાદનો ફેસલો નોંધવાની કોર્ટ ના પાડે તો તે હુકમ છે અને હુકમનામું નથી તેથી તે ઉપર અપીલ થઈ શકે નહીં. પણ ૬૨૨ મી કલમ પ્રમાણે હાયકોર્ટ વચે પડી શકે છે. ઇત્યાદી. ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૬૮.

વળી આ બાબતમાં ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ ૨૬૪ ઇ. લો. રી. ૭૨ કલકત્તા ૩૩૦ અને ઇ. લો. રી. ૫ કલ. ૮૭૮ જુઓ.

જાગ ૮ મો.

બાબ ૪૭ મો.

ફેસલાની ફરી તપાસવિશે.

૬૨૩. કોઈ સખસની નજરમાં એમ આવે કે:—

ફેસલાની ફરી
તપાસની અરજ.

(અ) જો હુકમનામા અથવા હુકમ ઉપર અપીલ કરવાની આ આક્ટમાં છુટ આપી હોય, પણ તેવી અપીલ

ન કરી હાય તે હુકમ અથવા હુકમનામાથી;

(ખ) જોના ઉપર અપીલ કરવાને આ આકટમાં છુટ ન આપી હોય તેવા હુકમનામા અથવા હુકમથી;

(ક) સમાલકાજ કોરટે અભિપ્રાયસાહ મોકલ્યા ઉપરથી કરેલા ફેસલાથી;

મને ખરોખર હનસાફ મળ્યો નથી.

તથા હુકમનામું કે હુકમ કરતી વખતે યોગ્ય ઉદ્યોગ કર્યા છતાંયે મારા જાણવામાં ન હોતો તે, અથવા મારાથી હાજર ન થઈ શકે તે નવા અને અગત્યનો પુરાવા અથવા મજબૂર જડી આવ્યો છે તે કારણથી, અથવા કાગળો જોતાંજ કંઈ ભુલ કે ચુક ઉઘાડી મળી આવેછે એ કારણથી, અથવા બીજા કોઈ પુરતા કારણથી પોતાના ઉપર હુકમનામું કે હુકમ થયેલો હોય તેની ફરી તપાસ કરવાની જોતી ઈચ્છાહોયતે,—

હુકમનામું અથવા હુકમ કરનારી કોરટને અથવા તે કોરટનું કામ જો કંઈ બીજી કોરટને સોંપ્યું હોય તો તે કોરટને ફેસલાતી ફરી તપાસને વાસ્તે અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે.

કોઈએક પક્ષકારે હુકમનામા ઉપર કરેલી અપીલ ચાલુ હોય તે છતાંયે, તે હુકમનામા ઉપર અપીલ કરી ન હોય તેવા બીજા કોઈ પક્ષકાર ફેસલાતી ફરી તપાસસાહ અરજ કરવાને મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે અપીલનાં કારણ અપીલ કરનારને તથા ફરી તપાસની અરજ કરનારને સામાન્ય હોય, અથવા ફરી તપાસની અરજ કરનાર રેપોર્ટેન્ડ હોય અને જે મજબૂરને લીધે તે ફરી તપાસની અરજ કરે છે તે અપીલ કોરટને તે બતાવી શકે એમ હોય, તો તે પ્રમાણે ફરી તપાસની અરજ ન થઈ શકે.

ટીકા—૬૨૩. ઉપલી કલમ પ્રમાણે થયેલા હુકમની ફરી તપાસ ૬૨૩મી કલમ પ્રમાણે થઈ શકે છે. ઇ. લો. રી. ૩ કલ. ૩૪૦.

હાયકોર્ટે એક મુદ્દાની તજવીજ કરી નીરખાય ક્યો અને તે ઉપર રીત મુજબ ઠરાવ લખ્યો નહીં. આ ભુલ એવી નથી કે હાયકોર્ટના ફેસલાની ફરી તપાસ આપવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૨ મદ્રાસ ૫૮.

લવાદનો ફેસલો રજૂ કરવાની મુદત વધારવાની અરજ અને તે ઉપરના હુકમો લેખી હોવા જોઈએ અને તે દફતરે રાખવાં જોઈએ. હરકત લેવાની જે મુદત ઠરાવવામાં આવી હોય તે ટુંકી કરવાથી કોઈ પક્ષકારને હરકત આપી હોય તો તે ઉપર અપીલ નથી પણ તેની ફરી તપાસ અસલ કોર્ટે કરવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૩ મદ્રાસ ૫૯.

૬૨૪. ઉપર કહ્યા પ્રમાણે નવા તથા અગત્યનો મજબૂર કે પુરાવા જણાવના સમજાવવાય, અથવા હુકમનામું જોતાંજ કંઈ હરતદોશની દેખાઈતી ભુલ જણાવના સમજાવવાય બીજા કોઈ સમયથી, જો હુકો-

ફરી તપાસની
અરજ કોને કરી
શકાય.

રેટનો ફેસલો ન હોય તો, જે જડજે ફેસલો આપ્યો હોય તે વગર બીજા કોઈ જડજની પાસે તે ફરી તપાસ કરવાની અરજ ચાલશે નહિ.

ટીકા—૧૨૪. સને ૧૮૬૫ના ૧૧મા આક્ટની ૨૧મી કલમ દીવાની કાયદાથી રદ થઈ નથી. તેથી પોતાની આગળના અધિકારીએ જે કામ ચલાવ્યું હોય તે ફરી તપાસમાં લેવાનો હુકમ કરવાને મુકસીલ રમાલકાજ કોર્ટના જડજને અધિકાર છે. પણ તે પ્રમાણે કરવામાં ૧૨૪ મી કલમ ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૬ કલ. ૨૭૬.

ફરી તપાસની
અરજનો નમુનો.

૧૨૫. અપીલ તૈયાર કરવાના નમુનાવિશે પાછળ કહેલા નિયમો પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂર હોય તે ફરકાર કરીને, ફરી તપાસના અરજને લાગુ પડશે.

ટીકા—૧૨૫. ફરી તપાસની અરજની મુદત ૬૦ દીવસની છે. હાય કોર્ટને ફરી તપાસની અરજ કરવાની મુદત ૨૦ દીવસની છે.

કોર્ટની રપટ રજત શીવાય ફરી તપાસની અરજ મુદત ગયા પછી દાખલ કરવી નહીં. ૩ વી. રી. ૧૧૩. દીવ થવાનું સાફ કારણ બતાવ્યા શીવાય મુદત ગયા પછી ફરી તપાસની અરજ દાખલ કરવામાં આવી હોય તો ફરી તપાસની અરજ દાખલ કર્યા પછીનું બધું ચાલેલું કામ રદ છે. ૭ મુ. પ્રી. ક. ૨૮૩.

હુકમમાં ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરવાનાં કારણ આપવાં જોઈએ. નહીં તો તે હુકમ અને તે પછી ચાલેલું કામ રદ કરવામાં આવશે. ૮ વી. રી. ૧૮૪. ૧૧ વી. રી. ૧૯૭.

દાવો ચુક્યા પછી કાયદાનો અર્થ બીજી રીતે કરવામાં આવ્યો છે તે મુદત ગયા પછી ફરી તપાસની અરજ દાખલ કરવાનું કારણ નથી. ૭ મુ. ઇ. અપીલ્સ ૩૦૬. ૬ વી. રી. ૧૮૧. ૬ મુ. હા. રી. ૧૪૬. વળી ૧૦ મુ. ઇ. અપીલ્સ ૧૮૩ જુઓ.

નાદર. તરીકે દાવો કરવાની પરવાનગી ન આપવાના હુકમની ૧૨૩ કલમ પ્રમાણે ફરી તપાસ થઈ શકે છે. ૪૧૩મી કલમથી આમ કરવાને બાધ આવતો નથી. અરજદારે અરજ સાથે જેના ઉપર ફરી તપાસ આપી છે તે હુકમ રજૂ કરવો જોઈએ. ઇ. લો. રી. ૪ મુ. ૪૧૪.

અરજ ક્યારે
નામંજૂર કરવી.

૧૨૬. ફરી તપાસ કરવાનું પુરતું કારણ નથી એમ કોર્ટનો નજરમાં આવે તો કોર્ટ તે અરજ નામંજૂર કરવી.

અરજ ક્યારે
મંજૂર કરવી.

જો કોર્ટના અભિપ્રાયમાં એમ આવે કે ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરવી જોઈએ, તો કોર્ટ તે મંજૂર કરવી. અને જડજે તે અભિપ્રાયનાં પોતાનાં કારણ પોતાને હાથે દફતરમાં લખવાં.

વિશેષ ઠરાવ.

પરંતુ:—

(અ) જે હુકમનામાની ફરી તપાસસાફ અરજ થઈ હોય તે હુકમનામાની મજબુતીમાં સામા પક્ષકારને જે કહેવાનું હોય તે હાજર થઈને કહેવાસાફ તે સામા પ-

ક્ષકારને પ્રથમ નોટીસ આપ્યાવગર તે અરજ મંજૂર કરેવી નહિ, તથા

(ખ) હુકમનામું અથવા હુકમ કરતી વખતે મારા જાણવામાં નહોતો અથવા હું આપી શકું તેમ નહોતું તેવા નવા પુરાવા અથવા મજબૂત જડી આવ્યા છે એવા સખખ લગાડીને ફરી તપાસની અરજ કરી હોય તો, તે સખખની અરેખરી શાખીતીવગર તે અરજ મંજૂર કરેવી નહિ.

ટીકા—૧૨૬. (આ કલમ મુજબ જે નવી હકીકત અગર પુરાવાના સખખથી ફરી તપાસની અરજ આપવાનું ધારે છે તે નવી હકીકત અગર પુરાવ અરજદારના જાણવામાં હતો નહીં અગર રજુ થઈ શકે એમ હતું નહીં એવું અરજદારનું જે કહેવું હોય તેનો અરોગર પાકો પુરાવા ન હોય તો અરજ મંજૂર કરેવી નહીં.

જો કોઈ કોરટે ફરી તપાસવાનો હુકમ આપ્યો હોયતો એ તપાસવાનો હુકમ નહીં આપવો તથા મુકદ્દમો ફરી તપાસવો નહીં જોઈએ એવું કહેવાને કોઈ કોરટને અધિકાર નથી. તે હુકમ છેલ્લો સમજવો પણ જો કોરટ ફરી તપાસવાનો હુકમ આપી તે મુકદ્દમો ફરી તપાસ્યો હોય, તો તેના ચુકાદા ઉપર અપીલ ચાલશે. ૬ વી. રી. ૩૦૧. ૧ મ. હા. કો. ૧૨૪ જો નીચલી કોરટે ફરી તપાસવાનો અથવા નહીં તપાસવાનો હુકમ આપ્યો હોય તો તે આ કલમ પ્રમાણે છેલ્લો સમજવો, અને તેના ઉપર અપીલ ચાલશે નહીં ૫ વી. રી. ૮૬, ૯૦. ૨ બેંગાલ. લા. રીપોર્ટ એ. સી. ૧૮૧ તથા તેજ મુકદ્દમો; ૧૧ વી. રી. ૫૯, ૭વી. રી. ૭૬, ૯વી. રી. ૧૨૫. નસરદીન ખાન વિ. હદરનારાયણ ઓધરીના કામમાં કલકત્તાની કોરટે દ્રાવ કર્યો છે કે રીવ્યું બાબત બીજી અરજ આઠલાં કારણ હોય તો લેવાય. (૧) અરજદારની કમુરથી રીવ્યું અરજ કહાડી નાખી હોય તો. (૨) અથવા દાખલ થયેથી ફરિ સુનાવણીમાં ફેસલનામું ફેરવવામાં આવ્યું હોય. (૩) અથવા દાખલ થઈને ફેસલનામું ફેરવવામાં આવ્યું નથી. (૪) નામંજૂર કરી હોય તો ૫ વી. રી. ૫. ૬૩ હાઈકોરટે પોતાનો દ્રાવ રીવ્યું કરવાની અરજ નામંજૂર કરી હોય, તો તે હુકમ ઉપર પ્રીવીફોન્સીલમાં અપીલ ચાલતી નથી ૬વી. રી. પરચુરણ પ. ૧૦૨ જ્યારે કોરટ રીવ્યું આપે ત્યારે બીજી કોઈ કોરટમાં તે નહીં સાંભળેલા. એ બાબતનો વાંધો કહાડવાનો અખતાર નથી પણ જ્યારે ફરિ સુનાવણી થઈ નિકાલ થાય ત્યારે અપીલના નિયમ બાગુ પડે છે. ૧ મ. હા. કો. રી. પૂ. ૧૬૪.)

સ્માલકાજ કોરટનો જડજ ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરી શકે છે. ૪. લો. રી. ૫ કલ. ૬૬૬.

૪. લો. રી. ૩ અલા. ૩૧૬ જુઓ.

૧૨૭. જે હુકમનામાની અથવા હુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજ કરી હોય, તે હુકમનામું અથવા હુકમ કરનાર જડજ, અથવા

જે કોર્ટમાં એ અયવાવધારે જ

જાણે હોય તે કો-
ર્ટમાં ફરી તપા-
સની અરજ.

જાણે, અથવા તેમાંનો કોઈ જડજ ફરી તપાસની અરજ કોર્ટમાં આ-
પતી વખતે કોર્ટમાં કામ ઉપર હોય, અને-તે અરજ આપ્યા પછીના
લાગલાજ છ માસની મુદત સુધીમાં, ગેરહાજરી અથવા ખીજ કારણથી,
અરજમાં ખતાવેલા હુકમનામા અથવા હુકમ ઉપર વિચાર કરવાને તેને
અથવા તેમને અડચણ ન હોય તો,-તે જડજે અથવા જડજોએ અ-
થવા તેમાંના કોઈ એકે તે અરજ સાંભળવી, અને કોર્ટના ખીજ કોઈ
જડજે અથવા જડજોએ તે સાંભળવી નહિ.

અરજ ક્યારે
નામંજૂર કરવી.

૬૨૮. એક કરતાં વધારે જડજે ફરી તપાસની અરજ સાંભળે
અને કોર્ટના મત સરખા પડે તો તે અરજ નામંજૂર કરવી.

જો એક તરફ વધારે મત પડે તો વધારે મત પ્રમાણે ઠરાવ કરવો.

ના મંજૂરીનો
હુકમ આપરનો
મંજૂરીમાં સેવા-
ની હરકતો.

૬૨૯. ફરી તપાસની અરજ નામંજૂર કરવાનો કોર્ટનો હુકમ
આપરનો ગણાશે, પરંતુ તે અરજ મંજૂર કરવામાં આવે ત્યારે તે મં-
જૂરીમાં નીચેના કારણોથી હરકત લેઈ શકાશે. તે એ કે:-

- (અ) તે અરજ કલમ ૬૨૮ના ઠરાવથી ઉલટીછે એમ કહીને,
- (ખ) તે કલમ ૬૨૮ના ઠરાવથી ઉલટીછે એમ કહીને, અથવા
- (ક) ફરી તપાસની અરજ કરવાને વારતે ઠરાવેલી મુદત
પીતી ગયા પછી અને પુરતા કારણ વગર તે કરીછે.

એ અરજ મંજૂર કરવાના હુકમ ઉપર એકદમ અપીલ કરીને સ-
રહુ હરકત લેઈ શકાય, અથવા તે ફરિયાદમાં થએલા આપરના હુક-
મનામા કે હુકમ ઉપર કરેલી કોઈ અપીલમાં તે લેઈ શકાય.

અરજદારે હાજર થવામાં કસુર કરવાને લીધે અરજ નામંજૂર
કરી હોય ત્યારે, નામંજૂર કરેલી અરજ પાછી ફાઇલ ઉપર લેવાનો હુકમ
ઠરાવવાસાથે અરજ કરવાને તે અરજદાર મુખત્યાર છે, અને તે અરજ
સુનાવણીને વારતે નિકળી તે વખતે કોઈ પુરતા કારણને લીધે હાજર
થઈ શકાયું નહિ એમ કોર્ટની ખાતરી લાલક શખિત થાય તો-ખરચ
અને ખીજ ખામતને વારતે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવી શરતો કરીને તે
અરજ પાછી ફાઇલ ઉપર લેવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે. એ
હુકમ કરવામાં આવે તો તે અરજની સુનાવણીનો એક દિવસ નામવો.

આ ખીજ અરજની લેખી નોટીસ ફરી તપાસની અરજ કરનારે
સામા પક્ષકારને પોંચાડ્યા વગર આ કલમ પ્રમાણે કોઈ હુકમ કરવો નહિ.

ફરી તપાસ ઉપરથી કરેલા હુકમનો અથવા ફરી તપાસની અરજ
ઉપરથી કરેલા કોઈ હુકમની ફરી તપાસ કરવાની અરજ આપી નહિ.

૧૩૦. ફરી તપાસની અરજ મંજૂર કરવામાં આવે એટલે તે બાબતની ટીપ રજીસ્ટરમાં લખવી. અને પછી મુકદ્દમાની લાગલીજ ફરી ચોકશી કરવાને અથવા ફરી ચોકશી કરવાવિશે પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

નાગ ૯ મો.

બાબ ૪૮ મો.

સનદી હૈકોર્ટોવિશે વિશેષ નિયમ.

૧૩૧. વિક્ટોરીઆ રાણીની કારકીર્દિના ૨૪મા તથા ૨૫મા વર-સમાં પાસ થએલો ચાન્સર ૧૦૪ (હિંદુસ્તાનમાં ન્યાયાધિકારી હૈકોર્ટો સ્થાપવાનો આદ્દ) છે તે પ્રમાણે જે હૈકોર્ટો સ્થાપાઈ હોય અને જે હવે પછી સ્થાપાય તેનેજ માત્ર આ બાબ લાગુ પડેછે.

૧૩૨. આ બાબમાં ઠરાવું છે તે શિવાયના આ કાયદાના ઠરાવો સદરહુ હૈકોર્ટોને લાગુ પડેછે.

૧૩૩. હૈકોર્ટ પોતે નિયમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તે પ્રમાણે તે હૈકોર્ટ પુરાવો સેવા તથા ફેસલા અને હુકમો દફતરમાં લખવા.

૧૩૪. કોઈ ફરિયાદમાં હૈકોર્ટ પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવીને કરેલું હુકમનામું, ફરિયાદમાં થએલા ખરચની આકાર રણી કરીને આંકડો નક્કી કર્યા પહેલાં, બજાવવું જરૂર છે એમ હૈકોર્ટની નજરમાં આવે તો, ખરચ શિવાયનું બાકીનું હુકમનામું લાગલુંજ બજાવવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે;

અને ખરચ પુરતું હુકમનામું, ખરચનો આંકડો આકાર કરીને નક્કી થતાંજ બજાવવાનો હુકમ કરવાને કોર્ટ મુખત્યાર છે.

૧૩૫. હૈકોર્ટ પોતાની સનદથી મળેલો અધિકાર ચલાવીને જે શખસને, પોતાની સાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતી વખતે બીજા શખસની વતી કોર્ટને બાધણ કરવાનો અથવા સાક્ષી તપાસવાનો અખત્યાર આપ્યો હોય, તે શિવાયના કોઈ શખસને બીજા શખસની વતી કોર્ટને બાધણ કરવાનો અથવા સાક્ષી તપાસવાનો અખત્યાર મળેછે એમ અથવા આડવેકેટ, વકીલ અને આટર્નીવિશે નિયમ કરવાની

મંજૂર થએલી અરજ નોંધવી અને ફરી સાંભળવાનો હુકમ કરવો.

આ બાબ ફક્ત અમુક હૈકોર્ટોનેજ લાગુ પડે છે.

આ કાયદો હૈકોર્ટોને લાગુ પડે છે.

હૈકોર્ટ પોતાના નિયમ પ્રમાણે ફેસલા લખવા.

ખરચ નક્કી થયા પહેલાં હુકમનામું બજાવવું અને ખરચનેવાસ્તે પછીથી બજાવવું એવો હુકમ કરવાનો અખત્યાર.

અખત્યારવગર આટર્નીએ કોર્ટને બાધણ કરવું નહીં.

હૈકોર્ટને જે સત્તા છે તે સત્તામાં આધું વતું થાયછે એમ આ કાયદામાં કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહીં.

હૈકોર્ટની પ્રોસે
સ કોણ બળવી
થકે.

૧૩૬. પોતાની સાધારણ અથવા અસાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતાં, અને લગ્નસંબંધી, મૃત્યુપત્રસંબંધી અને મૃત્યુપત્ર ન કરનારા મૈયતસંબંધી હકુમત ચલાવતાં, હૈકોર્ટે કહેલી, કલમ ૧૪ પ્રમાણે પ્રતિવાદીઓ ઉપરના સમન, બજાવણીનાં વારંટ (રીટ) અને કલમ ૫૫૩ પ્રમાણેની નોટીસો ચિવાયની દરતાવેજ હાજર કરવાની નોટીસો, સાક્ષી સમન અને બીજી હરેક ન્યાયના કામની પ્રોસેસ પોંચાડવાની તે, ફરિયાદનો અટર્ની અથવા તેણે રાખેલા સખસો અથવા હૈકોર્ટ કંઈ નિયમ કે હકુમ કરીને વખતે વખતે ફરમાવે તેવા બીજા સખસો પોંચાડવાને અપ્ત્યાર છે.

ઇનસાફ વગ
રનાં કામ રજી-
સ્ટાર કરે.

૧૩૭. ઇનસાફ વગરનું અથવા ઇનસાફના જેવું જણાતું હોય તેવું જે કામ જડવે કરવું જોઈએ એમ આ કાયદામાં કહ્યું હોય તે, તથા કલમ ૩૯૪ પ્રમાણે હિસાબ તપાસવાસાથે તથા હિસાબ નક્કી કરવાસાથે નીમિલા કમિશરે કરવાનું હોય, તે કામ કરવાનો અપ્ત્યાર હૈકોર્ટના રજીસ્ટારને, અથવા તે કામ કરવાને કોર્ટના જે બીજા અમલદારને હૈકોર્ટ ફરમાવે તે અમલદારને છે.

આ કલમના અર્થપ્રમાણે ઇનસાફ વગરનાં કામ અને ઇનસાફના કામ જેવાં જણાતાં હોય તેવાં કામ ક્યાં તે વખતે વખતે નિયમ કરીને ફરાવવાનો અપ્ત્યાર હૈકોર્ટને છે.

અવલ દિવા-
ની હકુમતમાં હૈ
કોર્ટને જે કલમો
લાગુ પડતી ન-
થી તે.

૧૩૮. હૈકોર્ટને પોતાની સાધારણ અથવા અસાધારણ અવલ દિવાની હકુમત ચલાવતાં આ કાયદાની નીચેની કલમો લાગુ પડશે નહીં. તે એ કે-કલમ ૧૬, ૧૭ તથા ૧૯ કલમ ૫૪ ની ૨૩મ (અ) તથા (બ), કલમ ૫૭, ૧૧૬, ૧૧૦, ૧૮૨થી ૧૮૫ (બંને સુધાંત), ૧૮૭, ૧૮૯, ૧૯૦, ૧૯૧, ૧૯૨, (શહીદી લેવાની રીતવિશે કહેલું છે તેટલા પુરતી), ૧૯૮થી ૨૦૬ (બંને સુધાંત), અને ટીપણ કરવાસંબંધી જેટલું કહેલું છે તેટલા પુરતી કલમ ૪૦૯.

અને પોતાની અપીલ હકુમત ચલાવતાં કલમ ૫૭૯ હૈકોર્ટને લાગુ પડશે નહીં.

નાદાર દેવાદાર
રો વિશેની હકુમ
ત ચલાવવામાં હૈ
કોર્ટને આ કાય-
દો લાગુ નથી.

નાદાર દેવાદારોની કોર્ટ તરફ હકુમત ચલાવતાં કોઈપણ હૈકોર્ટના જડજને આ કાયદાની કંઈ વાત લાગનાર નહીં અથવા લાગુ પડનાર નહીં.

૬૩૯. હૈકોરટના કોઈ પણ કામ બદલ વખતે વખતે નમુના ઠરાવવાને તથા હૈકોરટના અમલદારોએ બુકો, નોંધ, હિસાબ કેમ રાખવા એ વિશે નિયમ કરવાને હૈકોરટ મુખત્યાર છે.

નમુના ઘડવા નો અખત્યાર.

ભાગ ૧૦ મો.

ખાખ ૪૯ મો.

પરચુરાણ.

૬૪૦. દેશના રીવાજ અને રીતભાવ પ્રમાણે જે સ્ત્રીઓને લોકોમાં હાજર થવાની જરૂર પાડવી ન જોઈએ, તેઓને કોરટમાં જાતે હાજર થવાની માફી કરી છે.

અમુકસ્ત્રીઓ ને જાતે હાજર થવાને માફી કરી છે.

પરંતુ દિવાની પ્રોસેસ બબલવવામાં તેવી સ્ત્રીઓને પકડવાની માફી કરી છે એમ આ ઠેકાણે કહેલી કોઈ વાતથી સમજવું નહિ.

ટીકા—૬૪૦ (૧જેગાલ.લા.રી.પૂ.૩૧) મહારાણી ઓફ બરદવાન વિ.સ. મ. બારોડામુદરીદેવીના કામમાં હાઇકોરટે જે ફેસલોકરેલોછે તે ફેસલાઉપરથી રચવામાં આવ્યો છે. બધી ઓરતોને આ કલમ ઉપરથી પકડવાની તથા કોર્ટમાં હાજર કરવાની કંઈ પણ અડચણ નથી. (વી. રી. ૨૮૪ પરધાનની છોકરી અથવા બેરી અથવા જે પડદાવાળી સ્ત્રીઓએ જેને કોરટમાં હાજર થવાની મનાઈછે તો પણ તેના ઉપર હુકમનામું બબલવવા સાથે પકડવાને કંઈ પણ હરકત નથી. ૧જેગાલ લા. રીપોર્ટ ફ. બ. પાનુ ૩૧. મુંબાઈ હાઇકોરટની અસલ બાબતમાં એવું કરાબ્યુંછે કે પારસીના બધાં રાને કોરટમાં શહીદી આપવાને હાજર થવાને કંઈ હરકત નથી.)

પડદાનસીન સ્ત્રી જે ઘરના જનાનામાં રહેતી હોય ત્યાંથી બધકડવાને કોરટનો ખાસ હુકમ પકડનાર અધિકારીને આપવાની જરૂર નથી. હ. લા. રી. ૭ કલ. ૧૯.

૬૪૧. કોઈ શખ્સનો દરજ્જો એવા હોય કે તેને કોરટમાં હાજર થવાની માફી કરવી જોઈએ એમ સ્થાનિક સરકારની નજરમાં આવેલો, સરકારીગિર્જાટમાં જાહેરખખર આપીને તે શખ્સને કોરટમાં જાતે હાજર થવાની માફી કરવાને સ્થાનિક સરકાર મુખત્યાર છે. અને તેવીજ રીતે જાહેરખખર આપીને તે હુક લેઈ લેવાને પણ મુખત્યાર છે.

સ્થાનિક સરકાર અમુક શખ્સોને જાતે હાજર રહેવાની માફી કરે.

આ પ્રમાણે માફી મળેલા શખ્સોનાં નામ અને તેમને રહેવાનાં ઠેકાણાં વખતે વખતે સ્થાનિક સરકારે હૈકોરટને મોકલવાં; અને તેવા શખ્સોની એક યાદ તે કોરટમાં રાખવી, તથા હૈકોરટના તાબાની પ્રત્યેક કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં તેવા જે શખ્સો રહેતા હોય તેમની યાદી તે તાબાની કોરટમાં રાખવી.

માફી મળેલી હોય તે શખ્સોના નામની યાદી કોર્ટમાં રાખવી.

મને હાજર રહેવાની માફી છે એમ કહેવાથી કે મિશન કાડવાનું ને અરચ થાય તે.

દિવાની પ્રોસેસથી ને સમ્પસ ને પકડવાના બા તલ કૈયી છે તે.

આ પ્રમાણે માફી મળેલો કોઈ સમ્પસ, મને કોરટમાં હાજર થવાની માફી મળી છે એમ કહે, અને તેટલા માટે કમીશનથી તેની શહેદી લેવાની જરૂર પડે તો, તે કમીશનનું અરચ તેણે આપવું. પણ તેની શહેદી હોય એમ કહેનાર તે અરચ બરે તો તેમ ન કરવું.

૬૪૨. જડજ, માલુમ્મેટ, અથવા ન્યાયના કામખાખતનો બીજો કોઈ અમલદાર પોતાની કોરટમાં જતો હોય ત્યારે, અથવા કોરટમાં કામ ચલાવતો હોય ત્યારે, અથવા કોરટમાંથી પાછો આવતો હોય ત્યારે, તેને દિવાની પ્રોસેસથી પકડી શકાય નહિ.

અને ૨૫૬ મી તથા ૬૪૩ મી કલમમાં જે ઠરાવ કર્યા છે તે સિવાય, કોઈ ઇનસાફદારની રૂબરૂ કોઈ વિષય ચાલુ હોય, અને તે વિષયમાં તે ઇનસાફદારની હકુમત હોય અથવા પોતાને હકુમત છે એમ તે શુદ્ધ બુદ્ધિથી માનતો હોય ત્યારે, તે વિષયના પક્ષકારોને, તેઓના, પ્લીડરોને મુખત્યારોને, રેવન્યુ એજન્ટોને, કબુલ કરેલા મુખત્યારોને અને સમનમાં કહ્યા પ્રમાણે વરતનારા તેઓના સાહેદોને તે વિષયના કામસાફ તે ઇનસાફ-સ્થળમાં જતાં, અથવા ઇનસાફસ્થળમાં હાજર રહ્યા હોય તે વખતે, અને ત્યાંથી પાછા આવતાં દિવાની પ્રોસેસથી પકડવાનું ખાતલ કર્યું છે.

ટીકા—૬૪૨. હાયકોર્ટે લવાદને કામ સોંપેલું તે લવાદ પાસે હાજર હતો તે વખતે રમાલકાજ કોરટના હુકમનામાની બજલવણીમાં હાયકોર્ટમાં ચાલતા દાવાના પ્રતિવાદોને પકડવામાં આવ્યો તેમાં એમ હુકું કે એ સમ્પસને પકડી શકાય નહીં અને હાયકોર્ટ તેને છુટો મુકવાનો હુકમ આપવાને સત્તાવાન છે. પ્રેસીડેન્સી ટાઉનમાંની રમાલકાજ કોરટો હાયકોર્ટને તામિ છે. ઇ. લો. રી. ૫ કલ. ૧૭૦ વળી ઇ. લો. રી. ૫ કલ. ૧૦૬ જુઓ.

રેવન્યુ કોરટો પણ ૬૫૧મી કલમ પ્રમાણે દિવાની કોરટો છે અને તેથી રેવન્યુ કોરટની પ્રોસેસથી ને સમ્પસ પકડાયો હોય તે નાશી જાય તો તેને ૬૫૧મી કલમ પ્રમાણે શીક્ષા થઈ શકે છે. ૬૪૨મી કલમથી તોહામતદાર ફાજદારી કોરટમાં હાજર હોય તેનેજ માફી મળે છે. ઇ. લો. રી. ૪ અ-લા. ૬૨૭.

કેટલાક ગુન્હાઓની ખાખતમાં કામ ચલાવવાની રીત.

૬૪૩. કોઈ કોરટની રૂબરૂ કામ ચાલવું હોય તેમાં, હીંદુસ્તાનના ફાજદારી કાયદાની કલમ ૧૯૩, કલમ ૧૯૬, કલમ ૧૯૯, કલમ ૨૦૦, કલમ ૨૦૫, કલમ ૨૦૬, કલમ ૨૦૭, કલમ ૨૦૮, કલમ ૨૦૯, કલમ ૨૧૦, કલમ ૪૬૩, કલમ ૪૭૧, કલમ ૪૭૪, કલમ ૪૭૫, કલમ ૪૭૬, અથવા કલમ ૪૭૭ માં કહેલા કોઈ ગુન્હાનો આરોપ, માલુમ્મેટને ત્યાં તપાસ કરવાસાફ મોકલવાનું પાકું કારણ છે એમ કોરટને જણાય અને તે આરોપ બીજી કોઈ ફરિયાદ કે કામ ચાલતાં અથવા તે કામમાં પુરા-

વામાં આપેલા કોઈ દસ્તાવેજની બાબતમાં રાખી શકાય એમ હોય તો, કોર્ટ ઉઠે ત્યાંસુધી આરોપીને અટકાવી રાખવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને પછી તેને પેરાસાથે માળુએટને ત્યાં મોકલવાને અથવા માળુએટની રૂબરૂ તેને હાજર થવાના પુરતા જામીન લેવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

તોહામતને લાગુ હોય તેવા દસ્તાવેજો અને પુરાવા કોર્ટે માળુએટને મોકલવો; અને તે માળુએટની રૂબરૂ હાજર થઈને સાક્ષીપુરવાસાર કોઈ શખસના જાત મુચલકા લેવાને કોર્ટ મુખ્યત્વાર છે.

માળુએટે તે તોહામતના કાગળ લેવા, અને તે ઉપરથી કાયદાપ્રમાણે કામ ચલાવવું.

૧૪૪. કલમ ૧૩૬ઉપરથી તથા ચિક્ટોરીઆ રાણીના કારકિર્દિના ૨૪ મા તથા ૨૫ મા વરસમાં મંજૂર થયેલા ચાપ્ટર ૧૦૪ ની કલમ ૧૫ ઉપરથી હેકોર્ટને જે અખત્યાર મળ્યા હોય તે અખત્યારને અનુસરીને આ કાયદાને જોડેલા ચોથા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુના પ્રત્યેક મુકદ્દમાની હકીકતપ્રમાણે જોઈએ તેવો ફરફાર કરીને જે કામમાં ઉપયોગ કરવાનું તેમાં કહેલું છે તે તે કામમાં ઉપયોગ કરવા.

ચોથા પરિશિષ્ટમાં આપેલા નમુનાનો ઉપયોગ.

૧૪૫. આ કાયદો અમલમાં આવે તે વખતે હેકોર્ટના તાબાની કોઈપણ કોર્ટની જે ભાષા હોય તેજ ભાષા સ્થાનિક સરકાર બીજી રીતનો હુકમ કરે ત્યાંસુધી તે તાબાની કોર્ટમાં ચાલુ રહેશે.

તાબાની કોર્ટની ભાષા.

પરંતુ આવી પ્રત્યેક કોર્ટની કઈ ભાષા મણુવી એ વખતે વખતે ઠરાવવાને સ્થાનિક સરકાર મુખ્યત્વાર છે.

૧૪૫અ. આડમીરલ્ટી (દરીઆઈ), અથવા વાઇસ આડમીરલ્ટી સંબંધી સાલ્વેજ (વહાણ અથવા તેમાંનો માલ જોખમમાંથી બચાવવાની જે મદત કરે તેનું મહેનતાણું અથવા વહાણનો નાશ થતાં ઉગરેલા માલ) ટાવેજ (પાગડબાંધીને લાવવા બાબતનું મહેનતાણું) અથવા કોલીશન (વહાણનું અરસ્પરસ અથડાવું) એમના દાવામાં કોર્ટે ગમતો અવલકે અપીલ હકુમત ચલાવતાં, વખતે વખતે નિયમ ઠરાવીને કોર્ટ ફરમાવે તે રીતે પોતાને મદદ કરવાંસાથે, પોતાને યોગ્ય લાગે તો, તે દાવાના કોઈ પક્ષકારની અરજ ઉપરથી જે લાયક આસેસરોને સમન કરવા. અને તે આસેસરોએ હાજર રહી તે પ્રમાણે મદદ કરવી.

સાલ્વેજ વી-ગેરેના દાવામાં આસેસર.

હાજર રહેબાબદલ કોર્ટ નિયમ કરીને ઠરાવે તેટલી ફી સંદરકુ પ્રમાણેના પ્રત્યેક આસેસરને મળશે. અને પ્રત્યેક કામમાં કોર્ટ ફરમાવે તે ફી આપવી પડશે.

૧૪૬. કોઈ કાયદાની બાબત વિશે અથવા કાયદા જેટલો બજવાન હોય એવા રિવાજ વિશે અથવા ઠરાવના ગુણદોષને લાગુ પડે એવા કોઈ

સ્માલકાજ કોર્ટના રજીસ્ટ્રારનો

મુકદ્દમા લખીમાં
કલવાનો અખ-
ત્યાર.

દરતાવેજના અર્થ વિશે સ્માલકાજકોરટના રજીસ્ટરને કંઈ સંશય આવે
તો, જડજના અભિપ્રાયસાહ હકીકત લખી મોકલવાને તે મુખ્યત્વાર છે.
અને જડજે હકીકત લખી મોકલવા વિશે આ કાયદામાં જે ડરાવો
કહેલા છે તે બધા પ્રસંગ પ્રમાણે જરૂરનો ફરફાર કરીને રજીસ્ટર હકીકત
લખી મોકલે તેને લાગુ પડશે.

પરચુરણકામ.

૧૪૭. કોઈ દિવાની હકુમતવાળી કોરટમાં ફરિયાદો અને અપીલો
શિવાયનાં બીજાં બધાં કામોમાં, આ કાયદામાં કહેલી કામ ચલાવવાની
રીત જેટલી લાગુ પડે તેટલી લાગુ પાડવી.

પુરાવા તરીકે
સોગનનામાં લે-
વાનું.

આવાં કામોમાં, જે જે બાબત સોગનનામાં લખેલી હોય તે
બાબતના પુરાવાતરીકે તે સોગનનામાં લેવાને વાસ્તે વખતે વખતે નિયમ
કરવાને હેકોરટ મુખ્યત્વાર છે. અને તે નિયમો સ્થાનિક સરકારી ગેઝીટમાં
પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે એટલે કાયદા જેટલા બળવાન ગણાશે.

ટીકા—૧૪૭. આ કલમને લગતા ઇ. લો. રી. ૩ મુ. ૩૦૪. ઇ. લો.
રી. ૫ મુ. ૧૮૦. ઇ. લો. રી. ૭ કલ. ૧૬૩ અને ૬ કલ. ૧૬૨. જુઓ.

જે શખસને
પકડવાનો અથ-
વા જે મિલકત
જપ્ત કરવાની હો-
ય તે શખસ અ-
થવા મિલકત ડિ-
સ્ટ્રિક્ટની બહાર
હોય ત્યારે કામ
ચલાવવાની રીત.

૧૪૮. હકુમનામાંની બળવણી સંબંધી ન હોય એવા આ કાયદાના
કોઈપણ ડરાવ પ્રમાણે કોઈ શખસને પકડવો અથવા કાંઈપણ મિલકત
જપ્ત કરવી એમ કોઈ કોરટની મરજી હોય અને તે કોરટની હકુમતની સ્થા-
નિક હદ બાહાર તે શખસ રહેતો હોય અથવા તે મિલકત હોય ત્યારે
પોતાની નજરમાં આવે તો, પકડવાનું વારંટ કાઢીને અથવા જપ્તીનો
હુકમ કરીને જે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટની હકુમતની સ્થાનિક હદમાં સદરહુ શખસ
રહેતો હોય અથવા સદરહુ મિલકત હોય તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટને તે વારંટની
અથવા હકુમતની નકલ, તથા પકડવાના કે જપ્ત કરવાના ખર્ચનો
સંબંધિત આંકડો, મોકલવાને તે કોરટ મુખ્યત્વાર છે.

તે નકલ અને આંકડો મળે એટલે તે ડિસ્ટ્રિક્ટ કોરટે પોતાના અ-
મલદાર મારફતે, અથવા પોતાના તાબાની કોરટ મારફતે તે શખસને પ-
કડાવવો અથવા જપ્તી કરાવવી, અને જે કોરટે તે શખસને પકડવાબાબત
અથવા તે મિલકત જપ્ત કરવાબાબત વારંટ અથવા હુકમ કાઢાડ્યો હોય
તે કોરટને તે પકડવાની અથવા જપ્ત કરવાની ખબર કરવી.

અને આ કલમપ્રમાણે જે કોરટ કોઈને પકડે તે કોરટે તે પકડેલા શ-
ખસને, પકડવાનું વારંટ જે કોરટે કાઢાડ્યું હોય તે કોરટમાં મોકલવો જોઈએ.
પણ તે કોરટમાં હાજર થવાબાબત અથવા (૩૪ માં બાબતપ્રમાણે હોય
તેવા મુકદ્દમામાં) તેની વિશ્વ તે કોરટ કાંઈ હકુમનાનું કરે તેની ભરપાઈ
કરવાબાબત તે પુરતો જામીન આપે તો પકડનારી કોરટે તેને છોડી દેવા.

ટીકા—૧૪૮. જે ડીક્ષીકટ કોર્ટને તે તામિ હેમ તે કોર્ટની હકુમતમાં સ્માલકાલકોર્ટ પોતાનું હુકમનામું ૧૪૮મી કલમ પ્રમાણે પ્રોસીજર ચલાવ્યા વગર બજવી શકે છે એક ડીક્ષીકટમાં કરેલું હુકમનામું બીજા ડીક્ષીકટમાં બજવવાનું હોય ત્યારે ૧૪૮મી કલમ લાગુ પડે છે. ઈ. લો. રી. ૪ કલ. ૮૨૩

આ આક્ટની ૨૨૩ કલમ સ્માલકાલ કોર્ટને લાગુ નથી અને જે કોર્ટ વારંટ કહતી હોય તે કોર્ટની હકુમતમાં પ્રતિવાદી રહેતો હોય તો ૧૪૮મી કલમ લાગુ પડતી નથી. માટે સ્માલકાલકોર્ટ બીજા ડીક્ષીકટમાં રહેતો હોય તે પ્રતિવાદીને પકડવા સાર વારંટ કાઢી શકે છે, પણ પોતાની હકુમતની બહાર અને તેજ ડીક્ષીકટમાં રહેતો હોય તો કોર્ટ વારંટ કાઢી શકતી નથી. ઈ. લો. રી. ૨ મું. ૫૧૬

૧૪૯. કોઈ શખ્સને પકડવાસાર અથવા મિલકતના વેચાણસાર અથવા પૈસા બરવાસાર કોઈ દિવાની કોર્ટ કોઈ દિવાની કામમાં મકેજ બતાવે અથવા હુકમ કરે, તે પકડવાસંબંધી વેચાણસંબંધી અથવા રૂપિયા બરવાસંબંધી ઈનસાફની કોઈ પ્રોસેસ બજવવામાં બાબ ૧૮ માં જે નિયમ કહેલા છે તે લાગુ પડશે.

પકડવાની, વેચવાની અને પૈસા બરવાની તમામ દિવાની પ્રોસેસને લાગુ પડે તે નિયમો.

બીજા બાબમાં 'હુકમનામું કરનારી કોર્ટ' આ અથવા એવાજ અર્થના (બીજા) શબ્દોમાં (આબજા પાછલાસંબંધથી બાબ આપતો ન હોય તો) બજવવાનું હુકમનામું અપીલમાં થયું હોય ત્યારે જે હુકમનામાદ્વારા અપીલ થઈ તે હુકમનામું કરનારી કોર્ટ આનો સમાવેશ થાય છે; અને બજવવાનું હુકમનામું કરનારી કોર્ટનું અસ્તિત્વ બંધ થયું હોય, અથવા તે હુકમનામું બજવવાની તે કોર્ટની હકુમતબંધ થઈ હોય ત્યારે, જે ફરિયાદમાં હુકમનામું થયેલું તે ફરિયાદ, એ હુકમનામું બજવવાની દરખાસ્ત કરતી વખતે થઈ હોય તો, તેની ચોકશી કરવાની હકુમત જે કોર્ટને હોય તે કોર્ટ, આનો સમાવેશ થાય છે એમ સમજવું.

૧૫૦. આ કાયદા પ્રમાણે કોઈ કામમાં જે શખ્સોને શહેરી પુરવાનું અથવા દસ્તાવેજી હાજર કરવાનું કહેવામાં આવે તે તમામ શખ્સોને બાબ ૧૪ માં ને ૧૫ માં સાક્ષીઓ વિશે જે ઠરાવો છે તે લાગુ પડશે.

સાક્ષીઓ વિશે લાગુ પાડવાના નિયમ.

૧૫૦મ્મ. બ્રિટિશ ઈન્ડિયાની હદ બાહારની કોઈ પણ દિવાની કે મુલકી કોર્ટે કહેલા સમન, બ્રિટિશ ઈન્ડિયામાંની કોર્ટમાં મોકલવાનો અને બ્રિટિશ ઈન્ડિયાની કોર્ટે કહેલા સમન પ્રમાણે તે સમન બજવવાનો અપવાર છે. પણ એવું ઠરાવું છે કે, એવા સમન કાઢનારી કોર્ટો ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલના હુકમથી સ્થાપેલી હોવી જોઈએ, અથવા ગવર્નર જનરલ ઇનકૌન્સિલ ઈન્ડિયા આજેટમાં બહારનામું પ્રસિદ્ધ કરીને આ હકુમતના ઠરાવ સદરહુ પ્રકારની કોર્ટને લાગુ છે એમ જણાવવું જોઈએ.

પરરાજ્યના સમન બજવવાનું.

આ કલમ પ્રમાણે કરેલું કોઈ જાહેરનામું તેવાજ બીજા જાહેરનામાથી રદ કરવાને ગવરનર જનરલ ઇન કૌન્સિલ મુખ્યત્વાર છે. પરંતુ તે રદ કર્યા ઉપરથી રદ કર્યા અગાઉ બન્નેલા કોઈ સમનની બબલણી ગેરકાયદેસર ગણાયે નહીં.

આ કાયદા પ્રમાણે અથવા દિવાની પ્રીસેસની રૂઢિએ પકડવામાં સામો થાય અથવા પેરામાંથી નીસી જાય તો શિક્ષા.

કામ ચલાવવાની રીતના પેરા નિયમ કરવા મૈ અખતાર.

૧૫૧. આ કાયદા ઉપરથી અથવા કોઈ પણ દિવાની કે મુલકી કોર્ટના વારંટ ઉપરથી કાયદાસર રીતે પોતાને પકડવા દેવામાં કોઈ અખસ સામો થાય અથવા ગેરકાયદાસર અટકાવ કરે, અથવા આ કાયદા પ્રમાણે કે તે વારંટ પ્રમાણે કાયદાસર રીતે તેને જે કેદમાં રાખ્યો હોય તે કેદમાંથી તે નાશી જાય અથવા નાશી જવાનો પ્રયત્ન કરે તો માજીસ્ટ્રેટની રૂબરૂ ગુલેગાર હરે એટલે, તેને છ મહીનાની મુદત પર્યંત કેદની શિક્ષા અથવા ૧૦૦૦ રૂપિયા સુધી દંડની શિક્ષા અથવા તે બંને શિક્ષા કરવામાં આવશે.

૧૫૨. હૈકોર્ટનું પોતાનું કામ ચલાવવાની રીતને લગતી અથવા હૈકોર્ટની દેખરેખ નીચેની દિવાની ન્યાયાધિકારી કોર્ટોમાં કામ ચલાવવાની રીતને લગતી કોઈ બાબત નિયમસર કરવાસાર આ કાયદાને અનુસરતા નિયમ વખતે વખતે કરવાને હૈકોર્ટ મુખ્યત્વાર છે. અને તે નિયમ સરકારી ગેઝીટમાં પ્રસિદ્ધ કરવા, અને તે પ્રસિદ્ધ થાય એટલે કાયદા જેટલા તે બબવાન ગણવા.

પરિશિષ્ટ પહેલું.

(કલમ ૩ જુઓ).

આક્ટો રદ કર્યા તે.

નંબર તથા વરસ.	વિષય અથવા સરનામું.	કેટલો રદ કર્યા તે.
સન ૧૮૭૭ નો ૧૦ મો.	દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો ..	પહેલાં રદ થયોનહોય તેટલો.
સન ૧૮૭૯ નો ૧૨ મો.	સન ૧૮૭૭ નો આક્ટ ૧૦ મો, વગેરે આક્ટ સુધારવાનો આક્ટ.	૧ થી ૧૦૩ (બંને સુધાં તની) કલમો.
સન ૧૮૮૦ નો ૭ મો.	મરચંડ શિપિંગ (વ્યાપારીઓનાં વહાણસંબંધી)	પંચાશીમી કલમ.

પરિશિષ્ટ બીજું.

(કલમ ૫ જુઓ).

મુકદ્દમાની રમાલકાજ મેટોને આ કાયદાના જે બાબો અને કલમો લાગુ પડે છે તે.

પ્રારંભનો વિષય:—કલમ ૧, ૨, ૩ અને ૫.

બાબ ૧ હો—કોર્ટની હકુમત અને નિર્ણિત વાતવિશે, કલમ ૧૧ શિવાયનો.

બાબ ૨ જો—ફરિયાદ કરવાના ઠેકાણાવિશે, પણ કલમ ૨૦ પ્રાદેશીક ૪ તથા કલમ ૨૨ થી ૨૪ સુધી (બંને સુધાંત) એ શિવાયનો.

બાબ ૩ જો—પક્ષકાર અને તેમનું હાજર થવું, તેમની અરજી, અને તેમણે કરવાનાં કામ એવિશે.

બાબ ૪ થો—ફરિયાદ તૈયાર કરવા વિશે, કલમ ૪૨ અને કલમ ૪૪ નિયમ અ એ શિવાયનો.

બાબ ૫ મો—ફરિયાદો માંડવા વિશે.

બાબ ૬ હો—સમન કઢવા તથા પોંચાડવા વિશે, કલમ ૭૭ શિવાય.

બાબ ૭ મો—પક્ષકારોએ હાજર થવાવિશે અને ન હાજર થવાનાં પરિણામવિશે.

બાબ ૮ મો—કલમ ૧૧૧, સામો દાવો.

બાબ ૯ મો—મેટ પક્ષકારોની જગ્યાની સેવાવિશે, કલમ ૧૧૬ શિવાય.

બાબ ૧૦ મો—દસ્તાવેજોની શોધ લેવાડવા, તે કબુલ કરવા, વગેરે વિશે.

બાબ ૧૨ મો—કલમ ૧૫૫ નો પ્રાદેશીક ૧ હો, મેમાંથી એક પક્ષકાર પોતાનો પુરાવો હાજર ન કરે તો ફેસલો કરે.

બાબ ૧૩ મો—મુલતવી રાખવાવિશે.

ખાખ ૧૪ મો—સાક્ષીઓને સમન કરવાવિશે તથા તેમણે હાજર રહેવાવિશે.

ખાખ ૧૫ મો—ફરિયાદની સુનાવણી તથા સાક્ષીઓની જખાની બેવાવિશે, ૧૮૨ થી ૧૮૮ (બંને સુધાંત) સુધીની કલમોશિવાય.

ખાખ ૧૭ મો—ફસલા તથા હુકમનામાં વિશે, ૨૦૪, ૨૦૭, ૨૧૧, ૨૧૨, ૨૧૩, ૨૧૪, અને ૨૧૫ એ કલમો શિવાય.

ખાખ ૧૮ મો—કલમો ૨૨૦, ૨૨૧, ૨૨૨, અરચવિશે.

ખાખ ૧૯ મો—હુકમનામાં બજાવવાવિશે, કલમ ૨૨૩ થી ૨૩૬ સુધી (બંને સુધાંત), ૨૩૬ થી ૨૫૮ સુધી (બંને સુધાંત), ૨૫૬ (વહુ તાબે લેવાવિશે જે કહેલું છે તે શિવાયનો ખાકીનો ભાગ), ૨૬૬ (સ્થાવર મિલકતસંબંધી જેટલું કહેલું છે તે શિવાયનો ભાગ), ૨૬૭ થી ૨૭૨ સુધી (બંને સુધાંત), ૨૭૩ (જંગમ મિલકતનાં) હુકમ નામાં વિશે કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૭૫ થી ૨૮૦ સુધી (બંને સુધાંત), ૨૮૩, ૨૮૪ (જંગમ મિલકત વિશે કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૮૫, ૨૮૬, ૨૮૭, ૨૮૮, ૨૮૯, ૨૯૦, ૨૯૧, ૨૯૨, ૨૯૩ (કલમ ૨૯૭ પ્રમાણે ફરી વેચાણવિશે કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૨૯૪ થી ૩૦૩ સુધી (બંને સુધાંત), ૩૨૮ થી ૩૩૩ સુધી (બંને સુધાંત જંગમ મિલકત સંબંધી જે કહેલું છે તેટલા પુરતો ભાગ), ૩૩૬ થી ૩૪૩ સુધી (બંને સુધાંત).

ખાખ ૨૦ મો—કલમ ૩૬૦, નાદારી બાબતની હુકમત ફેટલીક કોર્ટને આપવાનો અખત્યાર.

ખાખ ૨૧ મો—પક્ષકારોનાં મરણ, લગ્ન અને તેમની નાદારી વિશે.

ખાખ ૨૨ મો—ફરિયાદો કાઢી બેવા તથા માંડી વાળવા વિશે.

ખાખ ૨૩ મો—કોર્ટમાં બરાણું કરવા વિશે.

ખાખ ૨૪ મો—અરચને વાસ્તે જમીન માગવા વિશે.

ખાખ ૨૫ મો—કમીશન વિશે.

ખાખ ૨૬ મો—નાદારોએ કરવાની ફરિયાદો વિશે.

ખાખ ૨૭ મો—સરકાર અથવા સરકારી નોકસે કરે તે અથવા તેમના ઉપર માય તે ફરિયાદો.

ખાખ ૨૮ મો—પરરાજ્યના લોકો કરે તે ફરિયાદો, તથા દેશી અને પરદેશી રાજ્ય કરતાંઓ કરે તે અને તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો, કલમ ૪૩૩ના પહેલા પારેત્રાફ શિવાય.

ખાખ ૨૯ મો—કંઈપોરેશન અને કંપનીઓ કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

ખાખ ૩૦ મો—ટ્રસ્ટી, મૃત્યુપત્ર અમાવનાર, તથા મૈયતની મિલકતના વહિવટ કરનાર કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

ખાખ ૩૧ મો—સગીર અને દિવાના એઓની તરફની અને તેમના ઉપરની ફરિયાદો.

ખાખ ૩૨ મો—લશ્કરી માણસો કરે તે તથા તેમના ઉપર કરવામાં આવે તે ફરિયાદો.

ખાખ ૩૩ મો—ઈન્ટરપ્લીડર.

ખાખ ૩૪ મો—ફસલો થતાં પહેલાં પકડવા તથા જમી કરવા વિશે, સ્થાવર મિલકત સંબંધી ન હોય તેટલો ભાગ.

બાબ ૩૬ મો—વસુલદારની નીમણૂક.

બાબ ૩૭ મો—લવાદીપર સોંપવા વિશે, કલમ ૫૦૬ થી ૫૨૬ સુધી (બંને સુધાંત).

બાબ ૩૮ મો—પક્ષકારોના કરારનામા ઉપરથી ચલાવવાના કામ વિશે.

બાબ ૪૬ મો—હેકોરટને હકીકત લખી મોકલવા વિશે, તથા હેકોરટ તપાસણી કરવા વિશે.

બાબ ૪૭ મો—ફસલાની ફરી તપાસ વિશે.

બાબ ૪૯ મો—પરચુરણ કલમ ૬૪૦ થી ૬૪૭ સુધી (બંને સુધાંત), કલમ ૬૪૯થી ૬૫૨ સુધી (બંને સુધાંત).

પરિશિષ્ટ ત્રીજું.

(કલમ ૭ જુઓ.)

મુંબાઇના ચાર્ટર અને કાયદાઓ.

મુંબઇનો સન ૧૮૨૭ નો રેગ્યુલેશન ૨૯ મો.

„ ૧૮૩૦ નો „ ૭ મો.

„ ૧૮૩૧ નો „ ૧ લો.

„ ૧૮૩૧ નો „ ૧૬ મો.

સને ૧૮૩૫ નો ચાર્ટર ૧૯ મો.

સને ૧૮૪૨ નો ચાર્ટર ૧૩ મો.

પરિશિષ્ટ ચોથું.

(કલમ ૬૪૪ જુઓ.)

ફરિયાદ ચરણ, કેફીયત સમન, વગેરે મુદા પેહેલાંનાં કાગળ (પ્લીડીંગ્સ)
ના તથા હુકમનામાંના નમુના.

અ. —ફરિયાદ ચરણઓ—ભાગ ૧ લો.

નંબર ૧.

ધીરેલા પેસા વિશે.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર.

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

કે. ડ. રહેનાર.

હું, અ. બ.; ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮
રોજ મેં ૩. પ્રતિવાદીને ધોર્યા તે માગું ત્યારે (અથવા તારીખ સને રોજ)
આપવાના હતા. પ્રતિવાદીએ તારીખ માટે સને રોજ

૩. આપ્યા છે તે ચિવાય તેણે કંઈ આપ્યું નથી.

(મુદતનો કોઈ કાયદો લાગુ કરવાની માફી વાદી માગતો હોય તો લખવું કે:

તારીખ સને થી તારીખ માટે સન સુધી હું

વાદી નાની ઉમરનો (અથવા દિવાનો) હતો.

૪ તારીખ માટે સન થી દર સેકડે ટકા પ્રમાણે બ્યાજ

સહિત ૩. નો ફસલો મળવા વિશે મારી અરજ છે.

(ટીપ્સ:—કરજ આરે પાછું આપવાનું હતું તે લખવાના હેતુ એ છે કે તેથી બ્યાજ ગણવાની તારીખ મુકરર થાય. માટે જો બ્યાજ ન માગ્યું હોય તો, તે મળકુર કરી કરીશકાય.)

નંબર ૨.

વાદીને વાસ્તે મળેલા પૈસા વિશે.

(મથાળું.)

અમે, અ. બ. અને ગ. હ; ઉપર કહેલા વાદીઓ જણાવીએ છીએ કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સન રોજ એક ફ. ધ.
પાસેથી અમારે માટે ૩. (અથવા બ્યાંક ઉપરનો ૩. નો એક) પ્રતિ
વાદીએ લીધા.

૨. પ્રતિવાદીએ તે પરમાણે તે રૂપિયા આપ્યા નથી (અથવા એક આપ્યો નથી)

૩. તારીખ માટે સન થી દર સેકડે ટકા પ્રમાણે બ્યાજ સહિત ૩. નો ફસલો મળવા વિશે અમારી અરજ છે.

નંબર ૩.

આડતિમાં વેચેલા માલની કીંમત બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સન ૧૮. રોજ મેં અને
મૈયત ધ. ફ. એ પ્રતિવાદીને કમીશનથી લેવવા સાર (લોટનાં એક હજાર પીપ, પાંચસે મળે
આપ્યા, અથવા જે હોય તે) આપ્યું.

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ (અથવા તારીખ માટે
સને ૧૮ પહેલાં જે દિવસ હું જણાવો નથી તેવો કોઈ દિવસ) પ્રતિવાદીએ તે માલ
માટે વેચ્યો.

૩. તે વેચવાનું પ્રતિવાદીનું ખરચ અને કમીશન મળીને રૂ. થાયછે.
 ૪. સદરહુ માલનું જે ઉપજ્યુ હોય તે તારીખ માટે સને ૧૮
 રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસે માગ્યું.
 ૫. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪.

વાદીની હકીકતની ચુકને લીધે પ્રતિવાદીને મળેલા પૈસા વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ આને તોલા પ્રમાણે શુદ્ધ રૂપાના પાસલા મેં ખરીદ કરવાનો અને પ્રતિવાદીએ વેચવાનો કરાર કર્યો.
 ૨. મેં એક ઇ. ફ. પાસે તે પાસલાની પરિક્ષા કરાવી, તે પરિક્ષા બદલ પ્રતિવાદીએ તેને પૈસા આપ્યા; અને સદરહુ ઇ. ફ. એ એવું કહ્યું કે તે પાસલામાંનો દરેક ૧૫૦૦ તોલા શુદ્ધ રૂપાનો છે, અને તેથી કરીને મેં આતાના દર પ્રમાણે રૂ. પ્રતિવાદીને આપ્યા.
 ૩. તે પાસલામાંના દરેક પાસલામાં માત્ર ૧૨૦૦ તોલા શુદ્ધ રૂપું હતું.
 ૪. આ રીતે વધારે અપાએલી કિંમતની રકમ પ્રતિવાદીએ પાછી આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—પૈસા પાછા લેવાની માગણીની જરૂર નથી; પરંતુ તે ન માગે તો તેથી બચાવ અથવા ખરચની બાબતમાં અડચણ પડે.)

નંબર ૫.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી ત્રીજા શખસને આપેલા પૈસા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીના કહેવાથી (અથવા તેના હુકમથી) મેં એક ઇ. ફ. ને રૂ. આપ્યા.
 ૨. તેને માટે પ્રતિવાદીએ હું માગું તારે (અથવા જે હોય તે) તે રકમ મને પાછી આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે બંધાયે છે).
 ૩. (તારીખ સને ૧૮ રોજ મેં તે રકમ પ્રતિવાદી પાસે માગી પણ) તે તેણે આપી નથી.

(ટીપ:—પ્રતિવાદીનું કહેવું અથવા તેનો હુકમ ગર્ભિત હોય તો જે હકીકતોથી તે પ્રમાણે ગર્ભિત નીકળતું હોય તે હકીકતો દરિયાદ અરજીમાં લખવી.)

નંબર ૬.

મુકરર ક્ષીમતે માલ વેચીને સ્વાધીન કર્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., હપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર મૈયત ઈ. ફ. એ પ્રતિવાદીને (સો પીપ લોટનાં, અથવા આસાથે જોડેલી યાદમાં કહેલો સામાન, અથવા પરચુરણ સામાન) વેચીને સ્વાધીન કર્યો.
૨. તે માલબદલ તે સ્વાધીન કરવામાં આવે એટલે (અથવા તારીખ માહે સને " રોજ ફરિયાદ દાખલ કર્યા પહેલાંનો કોઈ દિવસ) ૩. આપવાનું પ્રતિવાદીએ વચન આપ્યું.

૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

૪. સદરહુ ઈ. ફ. એ પોતાની હયાતીમાં પોતાનું મૃત્યુપત્ર કર્યું છે તેમાં તેણે મને તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર નામ્યો છે.

૫. તારીખ

સને ૧૮

રોજ

સદરહુ ઈ. ફ. મરણ પામ્યો.

૬. તારીખ

સને ૧૮

રોજ

ની કોર્ટ તે મૃત્યુ-

પત્રનું પ્રોબેટ મને આપેલું છે.

૭. તે પ્રમાણે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરીકે હું વાદી (ફેસલો માગવો).

(ક્ષીપ:—પૈસા આપવાની તારીખ મુકરર કરી હોય તો, બાજુ કઈ તારીખથી ગણવું તે જણાવવા માટે તે તારીખ લખવી).

નંબર ૭.

વાજખી ક્ષીમતે માલ વેચીને સ્વાધીન કર્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., હપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ (ધર થણગારનો પરચુરણ સામાન) એ પ્રતિવાદીને વેચ્યો અને સ્વાધીન કર્યો પણ કિમતવિશે કંઈસ્પષ્ટ કરાર કરવામાં આવેલો નથી.

૨. તે સામાનની વાજખી કિમત ૩. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ક્ષીપ:—માલની વાજખી કિમત હોય તે આપવાનું કાયદામાં ગણિત વચન માતેલું છે).

નંબર ૮.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી સુકરર કિંમતે ત્રીજા રાખસને સ્વાધીન કરેલા માલવિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. ખ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મે પ્રતિવાદીને (લોઠનાં સો પીપ) વેચ્યાં અને પ્રતિવાદીના કહેવાથી તે કોઈ ઈ. ફ. ને સ્વાધીન કર્યો.
૨. તે બદલ ૩. આપવાને પ્રતિવાદીએ મને વચન આપ્યું છે.
૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯.

પ્રતિવાદી જેવું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર છે તેના કુટુંબને તેના સુદામ કહ્યાવગર વાજખી કિંમતે જરૂરીઆત વસ્તુઓ આપી હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. ખ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મૈમત જેમ્સ જેન્સની સ્ત્રીને (મેરી જેન્સને) તે સ્ત્રીના કહેવાથી (અબવજનો) પરચુરણ સામાન પુરો પાડ્યો છે, પણ કિંમત વિશે સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.
૨. તે સામાન તેને વાસ્તે જરૂરીઆત હતો.
૩. તેની વાજખી કિંમત ૩. હતી.
૪. સદરહુ જેમ્સ જેન્સે તે આપવાની ના કહી.
૫. તે જેમ્સ જેન્સના છેલા મૃત્યુપત્રનો ચલાવનાર પ્રતિવાદી છે.

(ફેસલો માગવો)

નંબર ૧૦.

સુકરર કિંમતે વેચેલા માલ વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. ખ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર મૈમત ઈ. ફ. ને (માંના મારા ખેતરનો તે વખતે હોયલો તમામ પાક) મે વેચ્યો છે.
૨. તે બદલ મને ૩. આપવાનું સદરહુ ઈ. ફ. એ વચન આપ્યું છે.
૩. તેણે તે રકમ આપી નહીં.

૪. પ્રતિવાદી સદરહુ ઈ. ફ. ની ઇશ્ટેટનો વહિવટ કરનારો છે.
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૧૧.

વાજબી કિંમતે વેચેલા માલ વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર ઈ. ફ. એ પ્રતિવાદીને (માંના પોતાના બાગમાં હોલમાં બધાં ફળ) વેચ્યાં, પણ કિંમત વિશે રપટ કરાર થયે નથી.

૨. તે ફળની વાજબી કિંમત રૂ. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે રૂપિયા આપ્યા નથી.

૪. ફોરટ'બુલ્કમની ન્યાયાધિકારી હે ફોરટે તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ ઈ. ફ. દીવાનો છે એવો યોગ્ય રીતે ડરાવ કર્યો છે, અને તેની ઇશ્ટેટનો વહિવટ કરવાનો સાધારણ અધિકાર આપીને મને તે ઇશ્ટેટને રક્ષક નીમ્યો છે.

૫. તે પ્રમાણે રક્ષક તરીકે હું (ફેસલો માગવો).

(ટીપ:—દીવાનાની ઇશ્ટેટ હે ફોરટના અસલ સાધારણ હકુમતમાં ન હોય તો ૪થા તથા ૫મા પોઇન્ટ્સને બદલે નીચેના લખવાં).

૪. ની દિવાની ફોરટે તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ, સદરહુ ઈ. ફ. દીવાનો છે અને પોતાનું કાનકાજ ચલાવી શકે તેવો નથી, એવો યોગ્ય રીતે ડરાવ કરીને મને તેની ઇશ્ટેટનો વહિવટદાર નીમ્યો છે.

૫. તે પ્રમાણે વહિવટદાર તરીકે હું (ફેસલો માગવો.)

નંબર ૧૨.

પ્રતિવાદીના કહેવાથી સામાન બનાવ્યો હોય અને તે કબુલ ન કરે તે વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ ના રહેનાર ઈ. ફ. એ મારી સાથે એવો કરાર કર્યો કે, મારે તેને મારું (છ) ટેબલ અને પંચાસ ખુરશીઓ) બનાવવી, અને તે સ્વાધીન કરૂં એટલે તેની કીમતના રૂ. સદરહુ ઈ. ફ. એ આપવા.

૨. સદરહુ સામાન મેં બનાવ્યો, અને તારીખ માહિ સને ૧૮

રોજ સદરહુ ઈ. ફ. ને કહું કે તું તે સ્વાધીન છે, અને ત્યારથી તે સામાન સ્વાધીન કરવાને હું તૈયાર અને ખુશી છું.

૩. સદરહુ ઈ. ફ. એ તે સામાન કબુલ કર્યો નથી અથવા તેની કિંમત આપી નથી.

૪. ફારટ વુલ્ફમની ન્યાયાધિકારી હેઠારે તારીખ માટે સને ૧૮.

રોજ સદરહુ ઈ. ફ. દીવાનો છે એવા જોગ્ય રીતે ડરાવ કરીને તેની ઇસ્ટેટનો રક્ષક પ્રતિવાદીને નિમ્નો છે.

૫. મારી અરજ એ છે કે, ૩. તથા તારીખ માટે સને

થી દર વરસે દર સેક્ટે ટકાપ્રમાણે બાજ, પ્રતિવાદીના હાથમાં સદરહુ ઈ. ફ. ની ઇસ્ટેટ છે તેમાંથી આપવાનો ફસલો કરો.

નંબર ૧૩.

લીલામમાં વેચેલો માલ ફરી વેચવાથી જે કમી ઉપજ્યું તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., હવે કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પરચુરણ

વેપારની વસ્તુઓ લીલામમાં મુકી. એવી શરતથી કે જે જે માલ ખરીદવામાં આવે તે તેનો ખરીદદાર વેચાણ પછી (દશ) દિવસમાં તેની કિંમત આપીને સેઈ નહિ જાય તો, તે ખરીદદારની વતી તે માલ લીલામથી ફરી વેચવામાં આવશે. આ શરતની પ્રતિવાદીને અખરે હતી.

૨. સદરહુ લીલામમાં પ્રતિવાદીએ (એક ટોપલો માટીનાં વાસણ) ૩. માટે ખરીદ કર્યો.

૩. તે દિવસે અને તાર પછી (દશ) દિવસસુધા તે સ્વાધીન કરવાને હું તૈયાર અને ખુશી હતો, અને એ વાતની પ્રતિવાદીને અખરે હતી.

૪. પોતે ખરીદ કરેલો સદરહુ માલ પ્રતિવાદી સેઈ ગયો નહિ અને વેચાણ પછી (દશ) દિવસમાં અથવા તાર પછી તેની કિંમત આપી નથી.

૫. માં તારીખ મુને ૧૮ રોજ સદરહુ (ટોપલો માટીનાં વાસણ) પ્રતિવાદીની વતી જાહેર લીલામથી ૩. માટે મેં ફરી વેચ્યાં.

૬. તે ફરી વેચવાને લીધે થયેલા ખરચનો આંકડો ૩. થાય છે.

૭. આ રીતે ૩. કમી આપ્યા તે પ્રતિવાદીએ આપ્યા નથી.

(ફસલો માંગવો.)

(રકમ ૪થી ની ટીપ:—વેચનારે સ્વાધીન કરવાની કબુલત ન આપી હોય તો, ખરીદદારે તે સામાન જાહેર સેઈ આવવો જોઈએ, સને ૧૮૭૨ નો આંકટ ૬૨૦ કલમ ૬૩ જુઓ.)

નંબર ૧૪.

જમીન વેચી હોય તેની ખરીદીની રકમ વિશે.

(મથાળું)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ
 મેં પ્રતિવાદીને (શહેરમાંનું નંબર નું ઘર અને તેને લગતો ભાગ અથવા
 માં • નામથી ઓળખાતું એતર અથવા ડેકાણાની વગેરે જમીન) વેચી (અને
 તેનું ખત લખી આપ્યું).

૨. સદરહુ (ધરં અને તેને લગતો ભાગ અથવા એતર અથવા જમીન) બદલ મને રૂ.
 આપવાને પ્રતિવાદીએ વચન આપ્યું.

૩. તેણે તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

(ટીપ:—અરે અરે ખરીદી ખત ન કરેલું હોય તો, રકમ ૧લી માં એમ લખવું કે “ધર
 વગેરે પ્રતિવાદીને વેચ્યું અને તેનો તેને કબ્જો આપ્યો.”)

નંબર ૧૫.

સ્થાવર મિલકત વેચવાનો કરાર કર્યો હોય પણ ખરીદી ખત લખી આપ્યું ન હોય
 ત્યારે તે ખરીદીની રકમ લેવા વિશે.

(મથાળું)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મેં અને
 પ્રતિવાદીએ અરસ્પરસ એવી કબુલાવત કરી કે (ગામમાંનું ઘર નંબર અથવા
 માં ૧૦૦૦ વીધા જમીન જેની અવુઃસામામાં હસ્ટ ઇન્ડિયન રેલનો રસ્તો તથા મારી ખીજી
 જમીનો આવેલી છે તે) રૂ. • માટે મારે પ્રતિવાદીને વેચવી અને પ્રતિવાદીએ મારી
 પાસેથી ખરીદ કરવી.

૨. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ સદરહુ મિલકતનું નો-
 હાએ તેવું ખરીદી ખત (કન્વેન્સ) સદરહુ રકમ આપીને લે એમ મેં પ્રતિવાદીને કહ્યું (અથવા
 તે ખત કરી આપવાને હું તૈયાર અને ખુશી હતો અને તે કરી લે એમ મેં કહ્યું) અને હજી
 પણ તે કરી આપવાને હું તૈયાર અને ખુશી છું.

૩. પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૬.

ચુકર કીમતે કામ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિ-
વાદીએ (મને દરસાલ રૂ. નો પગાર કરીને કલારક તરીકે નોકર રાખ્યો).
૨. (સદરહુ) તારીખથી તારીખ માટે સને ૧૮ સુધી મેં પ્રતિવાદીના
કર્મક તરીકે તેની નોકરી કરી છે.
૩. પ્રતિવાદીએ સદરહુ પગાર આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૭.

વાજખી કીમતે કામ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ અને તારીખ માટે
સને ૧૮ ની દરમિયાન મેં પ્રતિવાદીના કહેવાથી પ્રતિવાદીને સાર (નાના પ્રકારનાં
ચિત્ર (ડ્રોઇંગ્સ), આકૃતિયો, અને નકશા (ડીઝાઇન) તૈયાર કર્યા છે) પરંતુ તે કામને વાસ્તે
આપવાની રકમ વિશેનો કાંઈ શપથ કરાર થયો નથી.
૨. તે કામ કરવાની વાજખી કીમત રૂ. હતી.
૩. પ્રતિવાદીએ તે આપેલી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૮.

ચુકર કીમતે કામ કર્યું હોય અને સામાન આપ્યો હોય તે બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને વાસ્તે
પ્રતિવાદીના કલાથી (નામની ચોપડીને સંદર્ભ કાગળ પૂરા પાડીને તે ચોપડીની એક હજાર
નકલો બાંધીને તે તેને સ્વાધીન કરી)
૨. પ્રતિવાદીએ તેને મળે રૂ. આપવાનું વચન આપેલું છે.
૩. તેણે તે રકમ આપેલી નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૧૯.

વાજખી કીમતે કામ કર્યું હોય અને સામાન આપ્યો હોય તે વિશે.

(મથાળું).

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને સાથે પ્રતિવાદીના કહેવાથી (માં નંબર થી ઓળખાય છે તે) ધર બાંધ્યું અને તેને વારતે સામાન પૂરો પાડ્યો, પણ તે સામાન અને કામને વારતે આપવાની કીમતવિશેનો કંઈ સ્પષ્ટ કરાર થયો નથી.

૨. તે સામાન અને કામની વાજખી કીમત ૩. હતી.

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૦.

પટામાં મુકરર કરેલા બાડા વિશે.

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારી સાથે કરાર કર્યો તે ઉપર અમારી બંનેની સહીઓ છે. તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા તે કરારનો મતલબ બખવો.)

૨. તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ પૂરા થતા (મહિના)નું બાડું ૩. થાય તે પ્રતિવાદીએ આપ્યું નથી.

.. (ફેસલો માગવો.)

બીજો નમુનો.

૧. ચૌરંગીમાંનું ધર નંબર ૨૭ મેં પ્રતિવાદીને તારીખ માર્ચ સને ૧૮ થી સાત વરસની બાંધીએ બાડું આપ્યું. બાડું ૬૨ વરસે ૩. કરાવ્યું હતું, અને તે ૬૨ વરસ માસે ચુકવેલી આપવાનું હતું.

૨. ત્રિમાસનું બાડું ચૂકવું છે અને તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૧.

બાડું મુકરર કરાવેલી કબજો તથા ઉપભોગ બીધા બદલ.

(મથાળું.)

કું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ (મહેલાનું ધર નંબર) (પ્રતિવાદીએ મારી પાસેથી રૂ. બાંડું કરીને બાંડે રાખ્યું, અને બાંડાના રૂપીઆની પહેલી તારીખે આપવાના હતા.
૨. તારીખ માટે સને ૧૮ થી તારીખ માટે સને ૧૮ સુધી તે ધરનો બાગવટો પ્રતિવાદીએ કર્યો.
૩. તારીખ માટે સને ૧૮ • રોજ સદરહુ બાંડું મળ્યું તે પેકી રૂ. પ્રતિવાદીએ આપ્યા નથી.

(ઈસલો માગવો.)

નંબર ૨૨.

વાજખી બાંડાથી કબજો તથા ઉપભોગ લીધા બદલ.

(મથાળું.)

મેવત કા. ૫. નું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદીએ સદરહુ કા. ૫. ની રજાથી તારીખ માટે સને ૧૮ થી તારીખ માટે સને ૧૮ પર્યંત (મહેલામાંનું ધર નંબર) ઉપ-બાગમાં લીધું અને સદરહુ મકાનના ઉપભોગને બદલે શું આપવું તેનો કંઈ કરાર થયો નથી.
૨. સદરહુ મકાનની સદરહુ મુદતપર્યંત ઉપભોગ કરવાની વાજખી કોમતરૂ. થાય છે.
૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.
૪. હું વાદી ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરીકે રૂ. મળવાનો ઈસલો થવાનો અરજ કરું છું.

નંબર ૨૩.

ખાનપાન કરાવ્યાના તથા ઉતારો આપ્યાના પૈસાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ થી તારીખ માટે સને ૧૮ પર્યંત પ્રતિવાદીએ મારી રજાથી (મહેલાના નંબરવાળા) ધરની કેટલીક ખોલીઓનો બાગવટો કર્યો અને તેના કહેવાથી મેં તેને આપવાનું, ખીવાનું, ખીજમતદાર તથા ખીજી જરૂરીઆત વસ્તુઓ પુરી પાડી છે.
૨. તેને બદલે પ્રતિવાદીએ રૂ. ની રકમ આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે ખાનપાન, ખીજમતદારી અને જરૂરીઆત વસ્તુઓને બદલે શું આપવું તેનો કરાર થયો નથી પણ તેની વાજખી કોમત રૂ. હતી.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૪.

માલના નોર (ભાડા) બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીના કહેવાથી મેં (પોતાના હોડીથી અથવા બીજા કસાથી) થી સુધી (લોટના હજાર પીપ અથવા કિલોક સામાન) પોંચાડ્યો છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તેના નોરબદલ મને (દર પીપે એક રૂપીઆ પ્રમાણે) ૩. આપવાનું વચન આપ્યું છે (અથવા તે પ્રમાણે પોંચાડવાનું શું આપવું તેનો કંઈ કરાર થયો નથી પણ તે પોંચાડવાનું વાજબી નોર ૩. થાય છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૫.

મુસાફરીનું ભાડું લેવા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ, પ્રતિવાદીના કહેવાથી પ્રતિવાદીને હું થી સુધી (નામના મારા વહાણમાં) લઈ ગયો.

૨. પ્રતિવાદીએ તેને બદલે મને ૩. આપવાનું વચન આપ્યું (અથવા તે મુસાફરીના ભાડાનું શું આપવું એનો કરાર થયો નથી પણ તે મુસાફરીનું વાજબી ભાડું ૩. થાય છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૬.

લવાહના ફેસલા ઉપરથી,

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મારી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે (તેમનાં ૧૦ પીપની કિંમત બદલ મારી માગણી હતી

તે પ્રતિવાદી આપવાને ના કહેતો હતો(તે વિશે તકરાર પડવાથી, માં તારીખ
માહે સને રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ તે તકરાર ઇ. ફ. અને ગ. હ. ની
લવાદી ઉપર સોંપવાનો કરાર કર્યો. (અથવા કરાર કર્યો તેની એક નકલ આમ્રાયે નોડી છે.)

૨. સદરહુ લવાદોએ માં તારીખ માહે સને ૧૮
રોજ એવા નિવાડો કર્યો છે કે પ્રતિવાદીએ (મને ૩. આપવા.)
૩. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—લવાદોપર સોંપવાનો કરાર કોરટમાં દાખલ થયો ન હોય ત્યાં આ નમુને લાગુ પડશે.)

નંબર ૨૭.

પરરાજ્યના ફેસલો ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ના સંસ્થાનમાં (અથવા રાજ્યમાં), માં તારી-
ખ માહે સને ૧૮ રોજ તે સંસ્થાનની (અથવા રાજ્યની)
કોરટમાં મારી અને પ્રતિવાદીની વચે ફરિયાદ ચાલતી હતી, તેમાં તે કોરટે યોગ્યરીતે એવા
ઠરાવ કર્યો છે કે પ્રતિવાદીએ મને ૩. તથા સદરહુ તારીખથી બાજ આપવું:—

૨. પ્રતિવાદીએ તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

માત્ર પૈસા આપવાના હસ્તાવેજો ઉપરની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૨૮.

વર્ધાસનના લેખ ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્રતિ-
વાદીએ ખત લખી આપીને મને ૩. આપવાનો કરાર કર્યો, એવી શરતે કે, નો
મારી હયાતીપર્યંત પ્રત્યેક વરસમાં તારીખ અને તારીખ એમ ૭
૭ મહિને મને પ્રતિવાદી ૩. આપે તો તે કરાર ૨૬ થાય.

૨. પછીથી, સદરહુ સાક્ષીચાણાના સદરહુ ૭ માહી હમા પેકી હમાના ૩.

ની રકમ તારીખ માટે
હજી આપી નથી.

માટે

સને ૧૮

રોજ મારી લેહણી થઈ પણ તે

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૨૯.

લેખ કરી આપનાર ઉપર નાણાધિકારીની ફરિયાદ.

(મથાળું.)

કું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧૦. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્ર-

તિવાદીએ વાયદા ચોટી (પ્રામીસરી નોટ) લખી આપીને તે તારીખથી (દિવસ) પછી

૩. આપવાનું મને વચન આપ્યું, તે ચોટીની હાલ મુદત પાકી ચુકી છે.

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તેણે ૩.

આપ્યા છે તે શિવાય તેણે તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—નોટીસ આપ્યા પછી ચોટીનો અવેજ આપવા નોગ થાય એમ હોય તો, પારેઆફ

૧, ૨, ને બદલે નાચે પ્રમાણે લખવું).

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદીએ વાયદા ચોટી લખી આપીને એવું વચન આપ્યું છે કે, નોટીસ આપ્યા પછી
મહિને ૩. તેણે મને આપવા.

૨. પછીથી મેં પ્રતિવાદીને એવી નોટીસ આપી કે, તે નોટીસ પોંચ્યા પછી
મહિનામાં તારે તે રકમ મને આપવી.

૩. ફરિયાદ આપવાની સદરહુ મુદત વીતી ગઈ છે પણ પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.

(કોઈ વિશેષ ઠેકાણે ચોટીનાં નાણાં આપવાં એમ હોય તો લખવું કે—)

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

પ્રતિવાદીએ વાયદા ચોટી લખી આપીને એવું વચન આપ્યું છે કે, તે તારીખ પછી

મહિને ૩. તેણે મને (મદ્રાસમાં અ. અને કંપનીની આફીસમાં) આપવા, તે મુદ-
ત હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. સદરહુ ચોટી ઉપર કલ્લાપ્રમાણે નાણાં લેવાને વારંતે (અ. અને કંપનીને ત્યાં)
એમ્બરીતે ખતાવી પણ તેનું બરણું થયું નથી.

પ્રતિવાદીની લેખી કેફીયત.

ની કોર્ટમાં, વગેરે.

કું. ક. ૩. ઉપર કહેલો પ્રતિવાદી જણાવું છું કે:—

૧. નો ચોટી ઉપરથી ફરિયાદ કરી છે તે મેં લખી આપી છે, પણ તે વિશે હકીકત

એવી છે કે:- હું અને વાદી કેટલાંક વરસ સુધી ગળી બનાવવાના કારખાનાના માલિક તરીકે ભાગીદાર હતા; અને અમારી વચ્ચે એવો કરાર થયો હતો કે, પંચાળું તોડવું, વાદીએ તે ધંધા માંથી દૂર થવું, પંચાળાની બધી પુંજ અને જવાબદારી મારે લેવી, અને જવાબદારી બાદ ક્યાં પછી જે પુંજ રહે તેમાંના વાદીના ભાગની કિંમત મારે વાદીને આપવી.

૨. આ પ્રમાણે કરાર થવાથી વાદીએ ભાગદારીના મોપડા જોઈને ભાગદારીની પુંજ અને જવાબદારી કેટલી છે એ તપાસવાનું પોતાને માથે લીધું; અને તે પ્રમાણે તેણે તે મોપડા જોઈને તપાસ કર્યો, અને તે ઉપરથી વાદીએ મને એમ જણાવ્યું કે પેટીની પુંજ રૂ. ૧૦૦૦૦૦ ઉપરાંત છે, અને પેટીની જવાબદારી રૂ. ૩૦,૦૦૦થી ઓછી છે. પરંતુ ખરી હકીકત જોતાં પેટીની પુંજ રૂ. ૫૦,૦૦૦ થી ઓછી અને પેટીની જવાબદારી તે પુણથી ઘણી વધારે છે.

૩. આ કેફીયતના બીજા પારેગ્રાહમાં કહેલી ગેરસમજૂતીની લીધે, જેના ઉપરથી હાલ ફરિયાદ કરી છે તે, ઓઠી મેં લખી આપી છે, અને તે ઓઠી લખી આપવાનો બીજો કંઈ મોબદલો નહોતો.

નંબર ૩૦

પેટલા શેરાબાળાએ (ઇન્ડારસીએ) લખી આપનાર ઉપર કરવાની ફરિયાદ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ માટે સન ૧૮

શેરા પ્રતિવાદીએ વાયદા ઓઠી લખી આપીને ઈ. ફ. કહે તેને (અથવા ઈ. ફ. ને કે તે કહે તેને) રૂ. (તે તારીખ પછી દિવસે) આપવાનું વચન આપ્યું. તે ઓઠી હાલ પાકી છે.

૨. સદરહુ ઈ. ફ. એ તે ઓઠી મને શરો કરી આપી છે.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનાં નાણાં આપ્યાં નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૧.

પાછીના શેરાબાળાએ (ઇન્ડારસીએ) લખી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. (પાછીના નમુના પ્રમાણે).

૨. તે ઓઠી ઈ. ફ. એ; જી. હ. એ, અને એ. જી. એ (અથવા બીજાઓએ) શરો

કરીને મારે નામ અઢાવી આપી છે.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૨.

પહેલા શેરાવાળાએ મહેલો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ ઈ.ફ.

એ વાયદા ચોઠી લખી આપીને પરિવાદીને અથવા તે કહે તેને તે તારીખ પછી

મહિને ૩. આપવાનું વચન આપ્યું છે, તે ચોઠી હાલ પાકી છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તે ચોઠી મને શેરો કરી આપી છે.

૩. તે ચોઠી તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ ભરણા માર

યોગ્ય રીતે દેખાડવામાં આવી પણ તેનાં નાણાં મજામાં નહીં.

(અથવા ન દેખાડી હોય તો દેખાડવાનું માફ થાય એવી હકીકતો લખવી.)

૪. પરિવાદીને તે બાબતની ખબર હતી.

૫. તેણે તેનું ભરણું કર્યું નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૩.

વિશેષ નામના પાછળના શેરાવાળાએ પહેલો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ

એક મ. હ. એ, પરિવાદી કહે જોને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવી.૩,

ની વાયદા ચોઠી લખી આપી છે (અથવા તેણે લખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય છે.) તે વાયદા ચોઠી, પ્રતિવાદીએ શેરો કરીને એક છ. ફ. ને આપી; અને તે ચોઠી હાલ પાકી ગઈ છે.

૨. તે ચોઠી સદરહુ છ. ફ. એ (અને બીજાઓએ) શેરો કરીને મારે નામ અઢાવી આપી છે. (અથવા સદરહુ છ. ફ. એ તે મારે નામ કરી આપી છે.)

૩, ૪, ૫, (પાછળના નમૂનામાં ૩, ૪, ૫, છે તે પ્રમાણે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૪.

પછીના શેરાવાળાએ તેને પોતાને શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સન ૧૮ રોજ એક
ઈ. ફ. એ ગ. હ. કહે તેને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવી) ૩ ની
વાયદા સીડી લખી આપી છે. (અથવા તેણે લખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય છે)
તે વાયદા સીડી, ગ. હ. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી અને પ્રતિવાદીએ તે શેરો કરીને
મને આપી તે હાલ પાકી ગઈ છે.

૨, ૩, ૪, (નંબર ૩૩માં છે તે પ્રમાણે)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૫.

પછીના શેરાવાળાએ દરમ્યાનનો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

મથાળું.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સન ૧૮
રોજ એક ઈ. ફ. એ ગ. હ. કહે તેને (તે તારીખ પછી દિવસે આપવા એવી) ૩.
ની વાયદા સીડી લખી આપી છે (અથવા તેણે લખી આપી છે એમ તેના ઉપરથી જણાય
છે). તે વાયદા સીડી સદરહુ ગ. હ. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી, તે પ્રતિવાદીએ (અને
બીજાઓએ) શેરો કરીને મારે નામ કરી આપી છે. અને તે સીડી હાલ પાકી ગઈ છે.

૨, ૩, ૪ (નંબર ૩૩ માં છે તે પ્રમાણે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૩૬.

પછીના શેરાવાળાએ લખી આપનાર અને પહેલો તથા
બીજો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર.

ઈ. ફ. રહેનાર

અને

ગ. હ. રહેનાર.

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧

માં, તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ પરતિવાદી ક. ડ. એ વાયદાઓની લખી આપીને પરતિવાદી ઇ. ફ. કહે તેને (તે તારીખ
પછી મહિને) ૩. આપવાનું વચન આપ્યું, તે ઓડી હાલ પાકીગઈ છે.

૨. સદરહુ ઇ. ફ. એ તે ઓડી શેરો કરીને પ્રતિવાદી ગ. હ. ને આપી, અને તેણે શેરો
કરીને તે મને આપી.

૩. તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ તે ઓડી ભરાણું થવા સારૂ સદર

હુ ક. ડ. ને દેખાડી, પરંતુ નાણાં મળ્યાં નહીં (અથવા ન દેખાડી હોય તો તે દેખાડવાનું માફ
થાય એવી વકીલતો લખવી.)

૪. સદરહુ ઇ. ફ. અને ગ. હ. ને તે વિશે ખબર હતી.

૫. તેમણે તેનું ભરાણું કર્યું નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૩૭.

લખનાર સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧.

માં, તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ

મેં બીલ આફ એક્સચેન્જ લખીને પ્રતિવાદીને કહ્યું કે તે (બીલની તારીખ અથવા દેખાડ
પછી દિવસે) ૩. મને આપવાં તે બીલ હાલ પાકેલું છે.

૨. પ્રતિવાદીએ સદરહુ બીલ સીકાર્યું. (દેખાડ પછી અમૂક મુદતે બીલનાં નાણાં આ-

પવા જેવાં થતાં હોય તો સીકારવાની તારીખ લખવી, નહીં તો તેની જરૂર નથી;

૩. તેણે તે નાણાં આપ્યાં નથી.

૪. તેથી કરીને મને તે બીલનો દેખાડ કરવામાં તથા દેખાડ કરવા વિશે, અને નકરા મણી નોંધાવવામાં તથા તે નોંધાવવા વિશે, અને તે બીલ પાછું ફરવાને લીધે ખર્ચ થયું છે.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—બીલનો અવેજ વીજ શખસને આપવાનો હોય તો પારિગ્રાહ ૧, ૨, ૩ ને બદલે એવું લખવું કે—)

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી ઉપર બીલ આફ એક્સચેન્જ લખીને તેને એવું કહ્યું કે. તે બીલની તારીખ પછી મહિને ઇ. ફ. ને અથવા ઇ. ફ. કહે તેને તમારે ૩. આપવા. તે બીલ હાલ પાકેલું છે.

૨. મેં સદરહુ બીલ સદરહુ ઇ. ફ. ને તારીખ રોજ આપ્યું.

૩. પ્રતિવાદીએ તે બીલ સીકાર્યું પણ તેનો અવેજ આપ્યો નથી, તેથી તે મને પાછું મોકલાવ્યું છે.

નંબર ૩૮.

નાણાધિકારીએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) તેના દેખાડ પછી ૩, પ્રતિવાદીએ મને આપવા એવી હતી. તે હુંડી (બીલ આફ એક્સ ચેન્જ) પ્રતિવાદીએ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ સીકારી તે હમણાં પાકી છે.

૨. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર. ૩૯

પહેલા રોજવાળાએ સીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એ-

સચેત્ર) તેના દેખાડ પછી
તે હુંડી (બીલ) પ્રતિવાદીએ તા.

૩.

ગ. હ. કહે તેને આપવાની હતી,
રોજ સીકારી તે હાલ પાકીછે.

સને ૧૮

૨. સદરહુ ગ. હ. એ તેના ઉપર શેરો કરીને તે મને આપીછે.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ બરો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૦

પછીના શેરાવાળાએ શીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (ગયા નમુનામાં કલમ ૧ ના છેડા સુધી છે તે પ્રમાણે.)

૨. સદરહુ ગ. હ. એ (અને બીજાઓએ) શેરા મારીને તે મારે નામ કરી આપીછે.

૩. પ્રતિવાદીએ તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૧

નકાર્યા બદલ નાણાધિકારીએ લખનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧.

માં, તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદીએ

છ. ફ. ઉપર હુંડી (બીલ આફ એસચેત્ર) લખી, તેમાં સદરહુ છ. ફ. એ મને (દેખાડ પછી દિવસે) ૩. આપવા એમ હતું.

૨.

તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ તે હુંડી (બીલ) સીકારવા

આફ સદરહુ છ. ફ. ને યોગ્ય રીતે બતાવવામાં આવી.

૩. પ્રતિવાદીને તે વિશે યોગ્ય ખબર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

(ટીપ:—સીકાર ન કરીને હુંડી (બીલ) પાછી કાઢી હાથતો તે વિશે નોટીસ એકદમ આપવી.)

નંબર ૪૨.

પહેલા શેરાવાળાએ પહેલો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માહે સને ૧૮
 રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (ખીલ આફ
 એકસચેન્ન) હતી. તેમાં એમ હતું કે, પ્રતિવાદી કહે તેને તેના દેખાડ પછી (અથવા તારીખ
 પછી દિવસે અથવા દર્શની) ૩. એક ગ. હ. એ આપવા. (અને સદરહુ ગ.
 હ. એ તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ તે સીકારી હતી) તે હુંડી (ખીલ) પ્રતિ-
 વાદીએ શેરો કરી મને આપી, તે હાલ પાકી ગઈ છે. •

૨. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ તે સદરહુ ગ. હ. ને અવેજ
 આપવા સાર ખતાવી, અને તેણે તે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખખર હતી.

૪. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૩.

વિશેષ નામના પછીના શેરાવાળાએ પહેલો શેરો કરી આપનાર
 ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ગ. હ. એ માં, તારીખ માહે સને ૧૮
 રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જોના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (ખીલ આફ એક-
 સચેન્ન) હતી, તેમાં એમ હતું કે તે દેખાડાય પછી દિવસે (અથવા ખીજી રીતે જે હોય
 તે) ૩. પ્રતિવાદી કહે તેને એ. જ. એ આપવા. અને તે સદરહુ એ. જ. એ
 તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ સીકારી (હકીકત આ પ્રમાણે ન ખની
 હોય તો આ વાક્ય છોડી દેવું.) પ્રતિવાદીએ તે હુંડી (ખીલ) એક ઇ. ફ. ને શેરો કરી આપી,
 તે હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. તે હુંડી (ખીલ) સદરહુ ઇ. ફ. એ (અને ખીજાએ) શેરો મારીને મને આપી છે.

૩. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ તે સદરહુ એ. જ. ને અવેજ
 આપવા સાર ખતાવી અને તેણે તે પાછી કાઢી.

૪. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખખર હતી.

૫. તેણે તેનો અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૪૪.

પછીના શેરાવાળાએ તેને પોતાનો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માટે સને ૧૮

રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એક-સએન્સ હતી તેમાં એમ હતું કે તે દેખાડ્યા પછી દિવસે (અથવા બીજી રીતે જે હોય તે)

૨. એ. જી. કહે તેને એક ગ. હ. એ આપવા, (તે સદરહુ ગ. હ. એ (સીકારી) અને સદરહુ એ. જી. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી, પ્રતિવાદીએ તે હુંડી (બીલ) શેરો કરી મને આપી તે હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે સદરહુ ગ. હ. ને અવેજ આપવા સાર જતાવી પણ તેણે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તે વિશે યોગ્ય ખર્ચ હતી.

૪. તેણે મેંને અવેજ આપ્યો નથી.

(કેસલો માગવા.)

નંબર ૪૫.

પછીના શેરાવાળાએ દરમ્યાનનો શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. એક ઇ. ફ. એ માં, તારીખ માટે સને ૧૮

રોજ લખેલી (અથવા તેણે લખી છે એમ જેના ઉપરથી જણાય તેવી) હુંડી (બીલ આફ એ-ક્સએન્સ) હતી, તેમાં એમ હતું કે તે દેખાડ્યા પછી દિવસે (અથવા બીજી રીતે જે હોય તે)

૨. એ. જી. કહે તેને એક ગ. હ. એ આપવા, (તે ગ. હ. એ સીકારી) અને સદરહુ એ. જી. એ શેરો કરીને પ્રતિવાદીને આપી અને પ્રતિવાદીએ (તથા બીજાઓએ) શેરો કરીને તે મને આપી, તે હાલ પાકી ચુકી છે.

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે સદરહુ ગ. હ. ને અવેજ આપવા સાર જતાવી પણ તેણે પાછી કાઢી.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખર્ચ હતી.

૪. તેણે તે અવેજ આપ્યો નથી.

(કેસલો માગવા.)

નંબર ૪૬.

શેરાવાળાએ લખનાર, સીકારનાર અને શેરો કરી આપનાર ઉપર કરવાની.

ના

ની કોર્ટમાં

દિવાનીરજ્યુલર નંબર.

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

ઈ. ક. રહેનાર

ગ. હ. રહેનાર

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧.

માં, તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદી

ક. ડ. એ પ્રતિવાદી ઈ. ક. ઉપર હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) લખી આપી, તેમાં એમ હતું કે (તે દેખાડ્યા પછી દિવસે) ૩. પ્રતિવાદી ગ. હ. કહે એને સદરહુ ઈ. ક. એ આપવા.

૨. તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ સદરહુ ઈ. ક. એ તે સીકારી.

૩. સદરહુ ગ. હ. એ તે શેરો કરીને મને આપી.

૪. તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ સદરહુ ઈ. ક. ને તેનો અવેજ

આપવા સાર તે બતાવી પણ તેણે તે પાછી કાઢી.

૫. બીજા પ્રતિવાદીએને તે વિશે યોગ્ય ખર્ચ હતી.

૬. તેમણે તે અવેજ આપ્યો નથી.

(ફક્સો માગવો.)

નંબર ૪૭.

પરદેશનું બીલ ન સીકર્યું હોય તેટલા માટે લખનાર ઉપર નાણાધિકારીએ કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧.

માં, તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદીએ

હુંડી (બીલ આફ એક્સચેન્જ) કબજતામાં લખી, તેમાં એમ હતું કે તે દેખાડ્યા પછી (સાક દિવસે) એક ઈ. ક. એ મને (લંડનમાં) પૌંડ નાણું આપવું.

૨. તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ સદરહુ ઈ. ક. ને તે સીકારવાસાર

બતાવી. તે પાછી કાઢી. અને તેથી તે વિશે યોગ્ય રીતે અસંમતિ (પ્રોટેસ્ટ) દર્શાવી છે.

૩. પ્રતિવાદીને તેની યોગ્ય ખર્ચ હતી.

૪. તેણે તે અવેજ આપ્યો નથી.

[૫. પ્રતિવાદીને અસંમતિ લેખની (પ્રોટેસ્ટની) નોટીસ પોંચાડી તે વખતે પોંડ નાણાંની કીમત રૂ. આના હતી.]

માટે રૂ. તથા તારીખ માટે સને થી બ્યાજ અને બદલાનો (શેકડે દર્શાવેલ પ્રમાણે) ફેસલો પ્રતિવાદી ઉપર કરી આપો એવી મારી અરજ છે.

નંબર ૪૮.

નાણાધિકારીએ શીકારનાર ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ એક રૂ. એ પ્રતિવાદી ઉપર હુંડી (ખીલ આફ એક્સચેન્જ) લખી, તેમાં એમ હતું કે તેની તારીખ પછી (અથવા દેખડથી દિવસે) રૂ. પ્રતિવાદીએ મને આપવા.
૨. તારીખ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ તે હુંડી (ખીલ) શીકારી.
૩. તેણે અવેજ આપ્યો નથી.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૪૯.

સહુદ્રોહિય સંકટો વગેરેને લીધે વહાણને કળ રળ થઈ હોય ત્યારે, દયાઈ (મીઠમ) વીમા ચીઠી ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. નામના વહાણનો નીચે કહ્યા પ્રમાણે નાશ થયો તે વખતે તે વહાણનો હું માલક હતો (અથવા તેમાં મારો હફ સંબંધ હતો).
૨. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મને સદરહુ વહાણના વીમાની વીમા ચીઠી કરી આપી, તેની એક નકલ આસાથે જોડીએ; (અથવા તે કરારમાં તેમણે એવું વચન આપ્યું છે કે થી સુધી સદરહુ વહાણની આવતી સફરમાં સહુદ્રોહિય સંકટોથી અથવા આગથી અથવા વીમાચીઠીમાં લખેલાં બીજાં કારણોથી તે વહાણનો નાશ થાય અથવા તેને ઈર્ષ થાય તો રૂ. પૂર્વે મને જે તોટો અથવા નુકસાન થાય તે બધું નાશ અને હફ સંબંધ થામિત થયા પછી દિવસે તેમણે બીજી આપવું.)

૩. સદરહુ વીમાચીડીમાં કહેલી સફર કરતાં સદરહુ વહાણ તારીખ માહે
સને ૧૮ રોજ સમુદ્રોબ્ધ સંકટોથી (અથવા બીજા કારણથી) બીલકુલ નાશ થયું.
૪. તેથી કરીને મને ર. નુકસાન થયું.
૫. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ નાશ અને હક સંબંધીની મેં પ્ર-
તિવાદીઓને સાબીતી બતાવી આપી અને સદરહુ વીમાચીડીમાં મારી તરફની બધી શરતો યો-
ગ્ય રીતે પાળી છે.
૬. પ્રતિવાદીઓએ સદરહુ નુકસાન આપ્યું નથી.
(ફેસલો માગવો)

નંબર ૫૦.

આગથી નાશ થયેલ માલ બદલ:—કિંમત હરાવેલી વીમાચીડી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. નામનું વહાણ નીચે કહ્યા પ્રમાણે નાશ થયું તે વખતે તે વહાણ
ઉપર (સોગાંડડી ૩ હતું) તેનો માલક હું હતો (અથવા તેમાં મારો હક સંબંધ હતો)
૨. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મેં.
૩. આપ્યા (અથવા આપવાનું વચન આપ્યું) તેના બદલામાં પ્રતિવાદીએ તે
વખતે સદરહુ માલના વીમાની વીમાચીડી મને કરી આપી. તેની એક નકલ આ સાથે જોડી
છે (અથવા તે કરારમાં તેણે એવું વચન આપ્યું છે કે, એ ટેકાએ સ-
દરહુ માલ કીનારે ઉતર્યા પહેલાં આગથી અથવા વીમા ચીડીમાં કહેલાં બીજાં કારણોથી તેનો
બીલકુલ નાશ થાય તો તેણે મને ર. આપવા અથવા થાડો ઘણો નાશ
થાય તો તેથી મને જે નુકસાન થાય તે આપવું; પરંતુ તે નુકસાન માલની કુલ કિંમત ઉપર શે-
કડે ટકાથી વધારે હોય તો આપવું.)
૩. સદરહું વીમાચીડીમાં કહેલી સફર કરતાં ટેકાણે તારીખ માહે
સને ૧૮ રોજ સદરહુ માલ આગથી બીલકુલ નાશ થયો (અથવા
જેવી રીતે હોય તે).

૪. ૫. (ગયા છેલા નમુનાના ૪થા અને ૫ મા પારિગ્રાહ પ્રમાણે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૧.

નોરબદલ; વીમાચીડીમાં કિંમત હરાવેલી હોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. વહાંણુને થી સુધી સફર કરવામાં જે નોર મળે તે નોરમાં, તે વહાંણુ નીચે લખ્યા પ્રમાણે નાશ થયું તે વખતે, મારો હક સંબંધ હતો, અને તે વખતે તે વહાંણુમાં નોરથી પુષ્કળ માલ ચઢાવેલો હતો.

૨. પ્રતિવાદીને ૩. આપ્યા તેના બદલામાં તેણે માં

તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ સદરહુ નોર વિશે મને વિમાચીઠી લખી આપી છે. તેની એક નકલ આ સાથે જોડેલી છે (અથવા પ્રથમ પ્રમાણે તેનો બાવાર્ય લખવો.)

૩. સદરહુ વીમાચીઠીમાં કહેલી સફર કરતાં તારીખ માર્ચ સને ૧૮

રોજ (સમુદ્રબંધવસંકટોથી સદરહુ વહાંણુનો બીલકુલ નાશ થયો.

૪. સદરહુ પ્રમાણે વહાંણુ નાશ થયું તેથી સદરહુ વહાંણુ બદલ મને કંઈ નોર માળું ન થી. તેમજ સફરમાં વહાંણુને કંઈ નોરનો પ્રાપ્તિ થઈ નથી.

૫, ૬. (નમુના ૫૦ માંછે તે પ્રમાણે).

(ફેસલો માગવો.)

નંબર પર.

વરાડ પ્રમાણે સાધારણ નુકશાન આપ્યત.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ય. રા. એ નામના વહાંણુ ઉપર થી લેઈ જ.

વાને (રૂની સો ગાંસડી) માત્ર ચઢાવ્યો હતો તેનો, નીચે લખ્યા પ્રમાણે તે નાશ થયો તે વખતે હું માલક હતો (અથવા તેમાં મારો હક સંબંધ હતો.)

૨. તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ ૩. આપ-

વાનું મેં વચન આપ્યું) તેના બદલામાં તે વખતે માં પ્રતિવાદીએ સદરહુ માલની વીમા ચીઠી મને લખી આપી. તેની એક નકલ આ સાથે જોડેલી છે (અથવા પ્રથમ પ્રમાણે તેનો બાવાર્ય લખવો.)

૩. સદરહુ વીમાચીઠીમાં કહેલી સફર કરતાં તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ થી. રતનાગરની કળ રળથી સદરહુ વહાંણુ એટલું જોખમમાં આપ્યું હતું કે તેથી તેના મારુતર તથા ખલાસીએજ વહાંણુનાં દોરડાંઓ અને સામાનનો ઘણો ભાગ દરીઆમાં વામી દેવાની જરૂર પડી અને તેમણે તે વામી દીધો.

૪. તેને લીધે સાધારણ વરાડ પ્રમાણે નુકશાન (જનરલ આવરેજ લાસ) ના ૩. આપવાની મને જરૂર પડી અને મેં તે આપ્યા.

૫. તારીખ માર્ચ સને ૧૮ રોજ મેં થએલા નુકશાનની તથા તેમાં

મારો હક સંબંધીની સ્થિતિ પ્રતિવાદીને આપી તથા સદરહુ વીમાચીઠીની મારે પાળવાની બધી શરતો બીજી રીતે બરાબર પાળી.

૬. પ્રતિવાદીએ સદરહું નુકસાન ભરી આપ્યું નથી.
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૩.

વરાડ પ્રમાણે ખાસ નુકસાન આપ્યું.
(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ૨. (પાછળના નમુના પ્રમાણે.)

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહું વહાણ ભરે દરીએ ફરતું
તેવામાં સમુદ્રનું પાણી તો વહાણમાં પેડું અને તેથી સદરહું (૩) નું રૂ. સુધી
નુકસાન થયું.

૪. ૫. (ગયા નમુનાના પમા તથા ૬ઠા પારિગરાફ પ્રમાણે.)
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૪.

આગતી વીમાગ્રીની ઉપરથી.
(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (શહેરમાં મહેલમાં નંબર થી ઓળખાવું રહેવાનું
ધર) નીચે કહ્યા પ્રમાણે આગતી નાશ થયું (અથવા તેને નુકસાન થયું) તે વખતે તેમાં મારો
હફ સંબંધ હતો (અથવા તેનો હું માલક હતો).

૨. પ્રતિવાદીને રૂ. આપ્યા તેના બદલામાં તેણે માં, તારીખ
મહિ સને ૧૮ રોજ મને સદરહું (ધર તથા તેના અંગના ભાગ) બામ્બ વીમા
ગ્રીની લખી આપી છે. તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે. (અથવા તેનો ભાવાર્થ લખવો.)

૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહું (રહેવાનું ધર) આગતી
બીલકુલ નાશ થયું (અથવા તેને ઘણું નુકસાન લાગ્યું).

૪. મને તેથી રૂ. નું નુકસાન થયું.

૫. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને મારા સદરહું નુ-
કસાનની તથા હફસંબંધની શબ્દિતી આપી અને સદરહું વીમાગ્રીની મારે પાળવાની બધી
શરતો બીજી રીતે બરાબર પાળી.

૬. પ્રતિવાદીએ સદરહું નુકસાન આપ્યું નથી.
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૧૫.

ભાડું લેવા વિશે જામીન ઉપરની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ દર વરસે
૨. ભાડું દરાવીને અને તે ભાડું (દર મહિના) આપવું એવા કરાર કરીને
વરસની બાંધીએ (મહેલામાં નંબરનું ઘર) મારી પાસેથી એક ઈ. ફ. એ
ભાડું રાખ્યું.

૩. સદરહુ ઘર તેની હદસુધાંત સદરહુ ઈ. ફ. ને ભાડું આપ્યું, તેના બદલામાં (તેજ
વખતે અને તેજ કે કાણે) પ્રતિવાદીએ એવા કરાર કર્યો કે સદરહુ ભાડું બરોબર વખતે વખત
મળશે એ બાબતનો હું જામીન ક્ષાઈ છું.

૪. સને ૧૮ ના માસનું સદરહુ ભાડું ૩. થયું તે આપ્યું નથી.

કરારનામામાં શરત પ્રમાણે જામીનને નોટીસ આપવાની હોય તો, વધારવું કે:—

૫. સદરહુ ભાડું મને પોંચ્યું નથી એ બાબતની તારીખ માહિ સને ૧૮
રોજ મેં પ્રતિવાદીને નોટીસ આપી અને ભાડું માગ્યું.

૬. તેણે તે આપ્યું નથી.

(ફેસલો માગેલા.)

અ—કરાર તોડવાને લીધે બદલો લેવાની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૫૬.

જામીન વેચવાનો કરાર તોડ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ
અનેએ સહીઓ કરીને એક કરારનાં મું કર્યું તેની તકલ આસાથે બેંડી છે.

(અથવા તારીખ વગેરે રોજ પ્રતિવાદીએ મારી સાથે એવા કરાર કર્યો કે,

હાલ ૨. અનામત આપેલા છે અને બીજા દશહજાર રૂપિયાની એ કલ્લા પ્રમાણે
આપવાના તેના બદલામાં તેણે મને તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ (

શહેરમાં મહેલામાં ઘર નંબર નું બધો ખાલો દુર કરીને પુરતું વેચાણ ખત (કન-
વેચન) કરી આપવું; અને તે સ્વાધીન આપે એટલે તે બદલ રૂ. ૧૦,૦૦૦ આપવાની મેં તેને
કમ્પુલાયત આપી છે.

૨. તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસેથી સદરહુ મિલક-

તનું વેચાણ ખત (કનવેન્સ) માગ્યું અને પ્રતિવાદીને રૂ. આપવા માંડ્યા. (અથવા પ્રતિવાદીના ભાગનો કરાર તેની પાસેથી પુરો કરી લેવાનો મારો હક્ક થવા સાથે જે શરતો પુરી પડવી જોઈએ તે પુરી પાડી છે, અને જે વાતો બનવી જોઈએ તે બની છે તથા જે વખત ગુજરવા જોઈએ તે વીતી ગયા છે.)

૩. સદરહુ મિલકતનું પ્રતિવાદીએ અને કંઈ વેચાણ ખત (કનવેન્સ) કરી આપ્યું નથી, (અથવા તે મિલકત ઉપર એ ન રૂ. નો ધરાણીયા હક્ક કરી આપ્યો છે અને તે ની આફીસમાં તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ રજિસ્ટર થયો છે તે હજી છોડ્યો નથી; અથવા હક્કમાં બીજી કંઈ ખામી હોય તે).

૪. અને તેથી કરીને સદરહુ પ્રમાણે અનામત તરફે મેં જે રકમ આપી તેનો તથા સદરહુ ખરીદીનું કામ પુરું થવાસાથે જે બીજી રકમ આગળથી એકઠી કરી રાખેલી તેનો ઉપયોગ મારાથી થયો નહિ, તથા પ્રતિવાદીના હક્કની તપાસ કરવામાં તથા મારા ભાગનો કરાર પૂરો કરવાની તૈયારી કરવામાં મને જે ખર્ચ થયું તે નકાસું ગયું છે, અને પ્રતિવાદી પાસે તે કરાર પુરો કરાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં મને ખર્ચ થયું છે.

મારી અરજ એ છે કે રૂ.

નો બદલો મળવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર ૫૭.

જમીન ખરીદ કરવાનો કરાર તોડ્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ યોતાની સહીઓ સુધાંત એક કરારનામું કર્યું તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા માં તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ અરસપરસ એવી કબજાવત કરી કે ગામમાં ચાલીસ વીધા જમીન રૂ. માટે મારે પ્રતિવાદીને વેચવી અને પ્રતિવાદીએ તે મારી પાસેથી ખરીદ કરેવી.)

૨. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ સદરહુ મિલકતનો હું કુલ માલક હોવાથી (અને તે મિલકત ઉપર કંઈ બોલો નથી એમ પ્રતિવાદીને જણાવ્યું હતું તે પ્રમાણે તે ઉપર કંઈ બોલો ન હોવાથી) સદરહુ રકમ આપે એટલે જોઈએ તેવું તે મિલકતનું ખરીદીપત્ર (કનવેન્સ) કરી આપું છું એમ તે વખતે પ્રતિવાદીને કહ્યું (અથવા પુરતો દસ્તાવેજ કરી આપીને તે મિલકત પ્રતિવાદીને આપવાને હું તૈયાર તથા ખુશી હતો અને ખરીદી લે એમ મેં તેને કહ્યું).

૩. પ્રતિવાદીએ તે રકમ આપી નથી.

(ફેસલો માગવો)

નંબર ૫૮.

બીજો નમુનો.

સ્થાવર મિલકતની ખરીદી પુરી ન કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ લખેલા કરારપત્રથી મેં અને પ્રતિવાદીએ પાતપોતાની વચ્ચે એવા ઠરાવ કર્યો હતો કે, નીચેની શરતોથી તથા બાકીથી ૩. માટે એક ઘર અને જમીન મારે પ્રતિવાદીને વચ્ચેનાં અને પ્રતિવાદીએ તે મારી પાસેથી ખરીદ કરવાં તે શરતો એ કે:—

(અ) સદરહુ ઠરાવનામા ઉપર સહી થાય એટલે તે ખરીદીની રકમ પૈકી ૩.

પ્રતિવાદીએ મને, અનામત આપવા, અને બાકીના તારીખ માહિ

સને ૧૮ રોજ આપવા ને તે તારીખે ખરીદી પૂરી કરવી.

(મ) તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં સદરહુ ઘર અને જમીન ઉપર મારો મજબુત હક મારે સ્થાપિત કરવો, તથા સદરહુ પ્રમાણે તે ખરીદીની રકમ પૈકી બાકી રહેલી રકમ આપવામાં આવે એટલે સદરહુ મિલકતનું યોગ્ય ખરીદીપત્ર (કનવેયન્સ) પ્રતિવાદીને ખરચે તૈયાર કરીને પ્રતિવાદીને કરી આપવું.

૨. પ્રતિવાદી પાસે તેના બાગનો સદરહુ કરાર પૂરો કરવાનો મને હક મળવાને જરૂર હોય તેવી બધી શરતો પુરી પાડી તેવી બધી વાતો બની, અને તેવી બધી વખત વીતીગઈ, તોએ પ્રતિવાદીએ સદરહુ પ્રમાણે સદરહુ ખરીદીની રકમની બાકી આપવી નિષ્ણએ તે મને આપી નથી.

૩. તેથી કરીને મારા બાગનો સદરહુ કરાર પૂરો કરવાની તૈયારી કરવામાં થએલું ખરચ બર્થ ગયું છે. અને પ્રતિવાદીના બાગનો તે કરાર પૂરો કરી લેવાનો પ્રયત્ન કરવામાં મને ખરચ થયું છે (ફેસલો માગવો.)

નંબર ૫૯.

વેચેલો સામાન સ્વાધીન ન કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મારા તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ મેં અને પ્રતિવાદીએ અરસપરસ એવા ઠરાવ કર્યો કે પ્રતિવાદીએ (આટલાં ૧૦૦ પીપ તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ) મારે સ્વાધીન કરવાં, અને તે સ્વાધીન થાય એટલે તેની કી-મત મારે ૩. પ્રતિવાદીને આપવા.

૨. (સદરહુ) તારીખે સદરહુ સામાન સ્વાધીન કર અને સદરહુ કીમત સે એમ મેં પ્ર-

તિવાદીને કહ્યું. અને તે પ્રમાણે સ્વાધીન કરેથી તેને સદરહુ રકમ આપવાને હું તૈયાર અને ખુશી હતો.

૩. પ્રતિવાદીએ તે માલ સ્વાધીન કર્યો નહિ તેથી કરીને, તે સ્વાધીન થવાથી મને જે નફો મળત તે મારો ગયો.

(ફેસલો માંગવો.)

નંબર ૬૦.

નોકરીમાં રાખવાનો કરાર તોડ્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિવાદી વચે અરસપરસ એવો કરાર થયો કે, મારે (હિસાબ રાખનાર તરીકે અથવા ઝુકાદમ તરીકે અથવા જે હોય તે) તરીકે પ્રતિવાદીની નોકરી કરવી અને પ્રતિવાદીએ મને તે તરીકે (એક વરસ)ની મુદતસુધી નોકર રાખવો અને મારી નોકરી બદલ મને (મહીને) આપવા.

૨. તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ હું સદરહુ પ્રમાણે પ્રતિવાદીની નોકરીમાં દાખલ થયો, અને સદરહુ વરસની બાકીની મુદતમાં તે નોકરી જારી રાખવાને હું તારથીજ અને દાલપણ તૈયાર તથા રાજી છું, અને તેની પ્રતિવાદીને હમેશાં ખર્ચે છે.

૩. તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ ગિરવાજબી રીતે મને નોકરીમાંથી રજા આપી, અને સદરહુ તરીકે મને નોકરી કરવા દીધી નહીં, અથવા મારી નોકરી બદલ પગાર આપવાની ના કહી.

(ફેસલો માંગવો.)

નંબર ૬૧.

નોકરીમાં રાખવાનો કરાર તોડ્યા બદલ, નોકરીનું કામ ઠદી કર્યું ન હોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (ગયા છેલા નમુના પ્રમાણે.)

૨. માં, તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીની નોકરીમાં દાખલ થવાને મેં કહ્યું અને ત્યારથી તે પ્રમાણે કરવાને હું તૈયાર તથા રાજી છું.

૩. તે નોકરીમાં પ્રતિવાદીએ મને દાખલ થવા દીધી નહીં, અથવા મારી નોકરીને બદલે પગાર આપવાની ના કહી.

(ફેસલો માંગવો.)

નંબર ૬૨.

નોકરી કરવાનો કરાર લેવા બદલ.

(મુથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે અરસપરસ એવા કરાર થયો કે મારે પ્રતિવાદીને (વરસે) ૩. મહિનાના આપીને નોકરીમાં રાખવા, અને પ્રતિવાદીએ મારી (કારીગર) તરફ (એક વરસ) ની મુદત સુધી નોકરી કરવી.

૨. સદરહુ કરારનો પોતાનો ભાગ પૂરો કરવાને હું હંમેશ તૈયાર અને રાજી છું (અને તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે પ્રમાણે કરવાને મેં કહ્યું.)

૩. પ્રતિવાદી (ઉપર કહેલી તારીખે મારી નોકરીમાં દાખલ થયો પણ પછીથી તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તેણે (સદરહુ પ્રમાણે મારી નોકરી કરવાને ના કહ્યું. (ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૩.

ખામી ભરેલા કસબને માટે ઘર બાંધનાર ઉપર.

(મુથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે એક કરાર થયો તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અથવા કરારનો ભાવાર્થ લખવો.)

(૨. સદરહુ કરારની મારા ભાગની બધી શરતો મેં યોગ્ય રીતે પૂરી કરી છે.)

૩. પ્રતિવાદીએ (સદરહુ કરારમાં બતાવેલું ઘર ખરાબ અને કારીગર ન બાંધે તે રીતે બાંધ્યું છે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૪.

કરારથી શિખવા રહેલા શખસના બાપ અથવા વાલીઉપર શેઠ કરવાની.

(મુથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮

રોજ પ્રતિવાદીએ પોતાની સહી તથા શિક્ષાથી એક કરાર કર્યો તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.
(અથવા તે કરારનો બાવાર્ય લખવો.)

સદરહુ કરાર કર્યા પછી મેં સદરહુ (કરારથી શિખવા રહેનારને) સદરહુ મુદત સુધી કરારથી શિખવા રહેનાર તરીકે મારી નોકરીમાં દાખલ કર્યો. અને સદરહુ કરારમાં મારે જે જે કરવાનું છે તે મેં હમેશાં કરેલું છે અને તે કરવાને હું હમેશ તૈયાર તથા રાજી છું.

૩. તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ સદરહુ (કરારથી શિખવા રહેનાર) જાણી જોઈને મારી નોકરીમાંથી ગેરહાજર રહ્યો અને હજી તે ગેરહાજર રહે જાય છે.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૫.

કરારથી શિખવા રહેનારે શેઠ ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે—

૧. માં, તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી અને મારા બાપ ઈ. ફ. ની સાથે પ્રતિવાદીએ કરાર કર્યો, ને તે ઉપર અમારી સહીઓ તથા શિક્ષા કર્યા તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

૨. સદરહુ કરાર કર્યા પછી સદરહુ કબુલાતમાં કહેલી મુદત સુધી કરારથી શિખવા રહેનાર તરીકે પ્રતિવાદીની નોકરી કરવા સાર તેની નોકરીમાં દાખલ થયો, અને સદરહુ કબુલાતમાં મારે પુરી કરવાની જે જે વાતો કહી છે તે મેં હમેશાં પુરી કરી છે.

૩. પ્રતિવાદીએ (નો ધંધો મને શિખ્યો નહીં, અથવા બીજી કોઈ રીતે કરાર તોડ્યા હોય તે લખવું; જેમ કે, ઘાતકીપણું, પુરતું અન્ય આખું ન હોય તે, અથવા બીજી કોઈ ગેરવતીશુક કરી હોય તે.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૬.

કારકુનના પ્રમાણિક પાણા બાપતના દસ્તાવેજ ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

* સને ૧૮૫૦ ના આક્ટ ૧૯ માં આપેલાં નમુનામાં બાપનો અથવા વાલીનો શિક્ષો જોઈએ છીએ.

મે એક ધ. ફ. ને કારકુન તરીકે નીમ્યો.

૨. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્ર-
તિવાદીએ મારી સાથે એવી કબજાવત કરી કે, જે સદરહુ ધ. ફ. મારા કારકુન તરીકે પ્રમાણિક
પણાથી પોતાનું કામ ન કરે અથવા મારે વચ્ચે તેને મળેલા બધા પૈસા, કરજબદલ પુરાવાના
લેખ, અથવા બીજી મિલકતનો મને હિસાબ ન આપે તો તેથી ર.
સુધી મને જે નુકસાન આવે તે પ્રતિવાદીએ ભરી આપવું.

(અથવા ૨. તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે પોતાની સહીથી લેખ કરી આપીને ર.

ની રકમ ગુનેગારી તરીકે મને આપવાને પ્રતિવાદી પોતે મારી સાથે બંધાયોછે,
એવી શરતથી કે, જે મારા કારકુન અને કિલીદાર તરીકે સદરહુ ધ. ફ. પોતાનું કામ પ્રમા-
ણિકપણે બૂનતે અને જે જે પૈસા, કરજબદલ પુરાવાના લેખ, અને બીજી મિલકત કોઈ
પણ વખતે મારીવતી તેના પાસે હોય તે બધાનો ખરેખરો હિસાબ તે મને આપે તો તે કરાર
રદ થાય તહીં જો ન થાય.)

(અથવા ૨. તેજ વખતે અને તેજ ઠેકાણે પ્રતિવાદીએ મને દસ્તાવેજ લખી આપ્યો
તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.)

૩. તારીખ માહે સને ૧૮ અને તારીખ માહે
સને ૧૮ ની દરમ્યાન સદરહુ ધ. ફ. એ પૈસા અને બીજી મિલકત મળીને ર.
ની કિંમતની રકમ મારે માટે લીધી, તેનો એણે મને હિસાબ આપ્યો નથી. અને તે હજી લેહેણી
તથા આપ્યા વગરની છે.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૭.

ભાડુતે માલક ઉપર કરવાની, વિશેષ નુકશાન થયું હોય તે સુધાંત.

(મથાળું).

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ
પ્રતિવાદીએ લખી દસ્તાવેજથી મને (મહેલ્લામાં નંબર તું ધર)

વરસની મુદત સુધી ભાડે આપ્યું. તેમાં મારી સાથે એવા કરાર હતો કે, મારે અને
મારા કાયદેસર વારસ વકીલોએ તે ધરનો સદરહુ મુદત સુધી સ્વસ્થ પણે કબજો ભાગવવો.

૨. આ ફરિયાદ ચલાવવાનો મારો હક થવા માટે જે જે શરતો પૂરી પડવાની અને જે
વાતો બનવાની જરૂર છે તે બધી પૂરી પડી છે થા બની છે.

૩. સદરહુ મુદતમાં તારીખ માહે રોજ એક ધ. ફ. જે સદરહુ ધર
મો કાયદેસર માલક હતો તેણે મને તે ધરમાંથી કાયદેસર રીતે કાઢ્યો, અને હજીએ તે મને તે
ધરનો કબજો આપતો નથી.

૪. તેથી કરીને મને સદરહુ જગ્યાએ દરજ્જાના ધંધા ભરી રાખવામાં હરકત પડી ત્યાંથી નિકળવામાં રૂ. ખરચ લાગ્યું અને તે નિકળવાથી ગ. હ. તથા એ. જે. ની મારી ધરાકી ગઈ.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૮.

ખાત્રી પ્રમાણે જંગમ માલ ઉતર્યો નહી તે વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ. ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ, એક વરાળ યંત્ર ચાલવા જેવી સારી સ્થિતિમાં છે એવી પ્રતિવાદીએ ખાત્રી આપી, અને તે ઉપરથી તેની પાસેથી, તેની કીંમતના રૂ. આપીને તે ખરીદ કરવાને માં મન વળ્યું.
૨. સદરહુ યંત્ર તે વખતે ચાલે એવી સારી સ્થિતિમાં નહોતું, તેથી તે યંત્રને દુરસ્ત કરાવવામાં મને ખરચ લાગ્યું અને તે યંત્ર દુરસ્ત થતું હતું તે દરમ્યાનનું, તે ચાલે એવી સારી સ્થિતિમાં હોત તો, મને જે ઉત્પન્ન થાત તે માં ગયું.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૬૯.

હામી બાબતના કરાર ઉપરથી.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ અ. બ. ને ક. ડ. ની પેઢીના નામથી થતા બાપારમાં હું અને પ્રતિવાદી પાંતીદાર હોવાથી સદરહુ પંત્યાળી તોડ્યું, અને અરસપરસ એવો કરાર કર્યો કે પ્રતિવાદીએ પંત્યાળાની બધી મિલકત લેવી અને રાખવી, પેઢીનું બધું કરજ આપવું. અને સદરહુ પેઢીને કંઈ કરજ હોવાને લીધે મારું ઉપર જે જે દાવા કરવામાં આવે તે બધાનું નુકશાન ભરી આપવું.

૨. સદરહુ કરારની મારા બાગની બધી શરતો મેં બરાબર રીતે પૂરી કરી છે.

૩. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ (એક ઈ. ફ. નું સદરહુ પેઢી પાસે લેહેલું હતું તે બદલ સદરહુ ઈ. ફ. એ ની ન્યાયાધિકારી હૈકોર્ટમાં મારા અને પ્રતિવાદીના ઉપર એક ફેસલો મેળવ્યો, અને તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ) મેં રૂ. (તે હુકમનામાની બરપાઇ કરવાસાર) આપ્યા.

૪. તે પ્રતિવાદીએ મને આપ્યા નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૭૦.

વહાણના માલકે વહાણ નોરે માંડનાર ઉપર માલ ન ચઢાવ્યા બદલ કરવાની.

(મથાળું)

હું, અ. અ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહિ સન ૧૮ રોજ મારી અને પ્રતિ-
વાદી વચે એક કબજાવત થઈ તેની એક નકલ આ સાથે જોડી છે.

(અંચળા ૧. માં તારીખ માહિ સન ૧૮ રોજ ૬-
મ્નાયેજ કરીને મેં અને પ્રતિવાદીએ એવી કબજાવત કરી કે, માં તારીખ
માહિ સન ૧૮ રોજ મારા નામે વહાણ ઉપર પ્રતિવાદીએ પાંચસે
ટન માલ ચઢાવેલો. તે માલ તે વહાણે (ઉકાણે) લેઈ જવો, અને ત્યાં
નોર આપેથી તે સ્વાધીન કરવો, અને પ્રતિવાદીને માલ ચઢાવવા સાર દિવસ, માલ ઉ-
તારવાના દિવસ, તથા જરૂર પડે તો દરરોજ રૂ. દર પ્રમાણે ખોટી
થવાના દિવસ આપવા.)

૨. સદરહુ કબજાવતમાં ઠરાવેલી વખતે (સદરહુ માલ અથવા સદરહુ કબજાવતમાં
લખેલો માલ) પ્રતિવાદી પાસેથી હું લેવા તૈયાર અને રાજી હતો. તથા તું આપ હું લેઈ છું
એમ મેં કહ્યું.

૩. માલ ચઢાવવાની અને ખોટી થવાની મુદત આપી હતી તે પુરી થઈ ગઈ છે પરંતુ
પ્રતિવાદીએ સદરહુ વહાણ ઉપર સદરહુ માલ ચઢાવ્યો નથી.

તેથી કરીને ખોટી કરી રાખ્યા (ડોમરેજ) બદલ રૂ. તથા નુકસાન ભરી
લેવા બદલ ખોજ રૂ. નો હું ફેસલો માગું છું.

ક.—અપકૃત્યથી નુકસાંનીનો બદલો લેવાની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૭૧.

જમીન ઉપર પ્રવેશ કર્યા (ટ્રેસ્પાસ) બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. અ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

માં, તારીખ માહિ સન ૧૮ રોજ મારી
નામથી ઓળખાતી કંઈ જમીન ઉપર પ્રતિવાદીએ પ્રવેશ કર્યો (અને તે ઉપર
દોર ચરાવ્યાં, ઘાસ પગતજે ચગદીનાખ્યું. ધૂમારતી લાકડાં કાપ્યાં, અને ખીજી રીતે તેમાં
નુકસાન કર્યું.)

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૭૨.

રહેવાના ઘરમાં આવીને પ્રવેશ (દ્રેસ્પાસ) કર્યા વિશે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં નામનું રહેવાનું ઘર છે તેમાં પ્રતિવાદીએ આવીને ઘણી વાર સુધી ધુંધાટ તથા દંગો કર્યો, અને સદરહુ રહેવાના ઘરનાં બારણાં તોડ્યાં, અને તે ઘરમાનો મારો જડીત તથા બીજી સામાન કાઢ્યો, તે ઉપાડી લેઈ ગયો. અને તેના પોતાના ઉપયોગમાં તેની તેણે વ્યવસ્થા કરી. તથા સદરહુ રહેવાના ઘરમાંથી મારો અને મારાં કુટુંબનો કબજો લેઈને અમને કાઢી મુક્યા અને ઘણી વાર સુધી તે રીતે અમને બહાર રાખ્યા.

૨. તેથી કરીને મારો ધંધો ચલાવવામાં મને હરકત પડી, અને મારે તથા મારા કુટુંબને વાસ્તે રહેવાનું બીજું ઘર મેળવવામાં મને ખરચ લાગ્યું.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૩.

જંગમ માલ ઉપર પ્રવેશ કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ વાદીનાં રમ નામે દારનાં દશ ખીપ પ્રતિવાદીએ દેખ્યાં, અને તેમાંનો દાર મહેલામાં ઢોળી નાખ્યો. (અથવા લોટું ચોખ્યા, ઘર શણગારનો સામાન અથવા જે હોય તે, વાદીનો સામાન કબજે કરી લીધો) અને તે લેઈ ગયો તથા તેના પોતાના ઉપયોગમાં તેની વ્યવસ્થા કરી.

(અથવા મારી ગયો અને બળદ પકડીને લેઈ ગયો અને તેમને અટકાવ્યાં અને લાંબી મુદત સુધી તેમને અટકાવેલાં રાખ્યાં.)

૨. તેથી કરીને તે મુદતની દરમ્યાન તે ગાયોનો તથા બળદનો મારાથી ઉપયોગ થયો નહીં, તથા તેમના ચારાને વાસ્તે અને તે પાછાં મેળવવાને વાસ્તે ખરચ લાગ્યું, તથા જો તે મારી પાસે હોત તો બજારમાં હું તેમને વેચત તે વેચવામાં પણ અટકાવ થયો, તથા સદરહુ ગાય અને બળદ મારે કમી ઉપયોગનાં થયાં (એમ ન હોય તો જેથી હકીકત હોય તે પ્રમાણે નુકસાન લખવું.)

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૪.

જંગમ મિલકત ખીજાએ પોતાના ઉપયોગમાં આણ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

આ સાથે જોડેલા પત્રકમાં વરણન કરેલો કંઈ સામાન (અથવા લોટનાં ૧૦૦૦ પીપ) તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારા કબજામાં હતો.

૨. તે દિવસે (કેકાણે) પ્રતિવાદીએ તે માલ પોતાના ઉપયોગમાં આણ્યો અને ગેરવાજ્જી રીતે મારો પાસેથી તેનો કબજો ભાગવટો લઈ લીધો.

(કેસનો માગવો.)

પત્રક.

નંબર ૭૫.

માલ સ્વાધીન કરવાનું ના કહ્યા બદલ વખારવાળા ઉપર.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીને (અથવા દર પીપે દર માસે ૩. વગેરે) આપવાના મોબદલામાં તેણે (લોટનાં ૧૦૦ પીપ) પોતાની વખારમાં રાખવાનો અને સદરહુ રકમ આપવામાં આવે એટલે તે માલ મારે સ્વાધીન કરવાનો કરાર કર્યો.

૨. તેથી કરીને મેં પ્રતિવાદી પાસે સદરહુ (લોટનાં ૧૦૦ પીપ) અનામત મુક્યાં.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને ૩.

(અથવા તે સામાન વખારમાં રાખી મુકવાનું બાંધું ચઢ્યું તેની પુરી રકમ) આપવા માંડીને કહ્યું કે હું સદરહુ સામાન મારે સ્વાધીન કર, પણ પ્રતિવાદીએ તે સ્વાધીન કરવાની ના કહી.

૪. તેથી કરીને સદરહુ સામાન ઈ. ફ. ને વેચવામાં મને હરકત પડી અને તેનું મને નુકસાન થયું.

(કેસનો માગવો.)

નંબર ૭૬

દગાથી મિલકત મેળવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીને કંઈ

સામાન વેચવાનું મને મન થાય એટલા માટે તેણે મને એમ સમજાવ્યું કે હું-એટલે પ્રતિવાદી-
દાર છું અને મારી બધી જવાબદારી જતાં રૂ. નો આસામી છું.

૨. તે ઉપરથી રૂ. ની કિંમતનો (શુકો માલ) પ્રતિવાદીને વેચવાનું (તથા
સ્વાધીન કરવાનું) મને મન થયું.

૩. સદરહુ સમજાવેલી વાતો ખોટી હતી (અથવા ખોટાપણાની વિશેષ વાતો હોય તે લ-
ખવી) અને તે ખોટી છે એમ પ્રતિવાદીને તે વખતે માલમ હતું.

૪. સદરહુ માલની કિંમત પ્રતિવાદીએ આપી નથી (અથવા જો માલ સ્વાધીન ન કર્યો
હોય તો) સદરહુ માલ તૈયાર કરીને વહાણમાં ચઢાવતાં અને તે પાછો આણતાં મને રૂ.
ખરચ લાગ્યું છે.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૭

દગાખાજીથી બીજા રાખસને ઉધારે અપાવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ
મને એમ સમજાવ્યું કે, એક ઇ. ફ. દાર છે, અને તેની સાખ સારી છે, તથા તેની બધી
જવાબદારી જતાં રૂ. ની આસામી છે, (અથવા ઇ. ફ. તે વખતે જવાબદારી
વાળી નોકરીમાં છે તથા તે સારી હાલતમાં છે, અને નિર્ભયપણે તેની સાખ ઉપર તેને માલ
ધારી શકાય તેવા છે.

૨. તે ઉપરથી સદરહુ ઇ. ફ. ને રૂ. કિંમતના (ચોખ્ખા) (મહીના
ઉધારે) વેચવાને મારે મન વળ્યું.

૩. સદરહુ સમજાવેલી વાતો ખોટી હતી અને તે ખોટી છે એમ પ્રતિવાદીને તે વખતે
માહિત હતું, અને મને ડગવાના તથા દગો કરવાના હેતુથી (અથવા મને ડગવાને અને નુક-
શાન કરવાને) તેણે એ વાતો સમજાવી હતી.

૪. સદરહુ ઇ. ફ. એ (સદરહુ માલની કિંમત સદરહુ ઉધારની મુદત વીતી તોએ આપી
નહી, અથવા) સદરહુ ચોખ્ખાની કિંમત આપી નથી, અને તે કારણોને કીધી મને તેનું નુકશાન થયું.

(ફેસલો માગવા.)

નંબર ૭૮.

વાદીની જમીનમાં પાણી ગંદુ કર્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. માં નામની એક જમીનના તથા તે જમીનમાંના કુવાનો તથા તે કુવામાંના પાણીનો કબજો ભાગવટો હાલ મારો છે તથા હેઠળ કહેલી બધી વખતે હતો, તથા સદરહુ કુવાનો અને કુવામાંના સદરહુ પાણીનો ઉપયોગ અને લાભ લેવાનો હક મારો હતો, તથા તે કુવામાં પાણીનું આવક થવાને જે કંઈ જાણીના ઝરા અને વહેજા વહીને કુવામાં આવતા હતા તે ઝરા તથા વહેજાનું પાણી ગંદુ ન કરતાં અથવા ન બગાડતાં વહેતું રખાવવાનો હક મારો હતો.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરહુ કુવા તથા (તેમાંનું સદરહુ પાણી તથા) તે કુવામાં વહી આવતા સદરહુ પાણીના ઝરા અને વહેજા ગેર-વાજબી રીતે ગંદા કર્યા તથા બગાડ્યા.

૩. સદરહુ કારણને લીધે સદરહુ કુવાનું તે પાણી એલું થયું તથા ધર સંસારના અને બીજા જરૂરીઆત કામને સારા અનુપયોગી થયું, તથા સદરહુ કુવાનો અને પાણીનો ઉપયોગ અને લાભ હું અને મારા જુઠુંમ લેતાં તે જતો રહ્યો.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૭૯

અપકારક કારખાનું ચલાવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માંની નામની કંઈ જમીન મારા કબજામાં છે અને હેઠળ કહેલી બધી વખતે મારા કબજામાં હતી.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ થી આજ સુધી ધાતુનો કચરો ગાળવાનું કંઈ કારખાનું પ્રતિવાદીએ ચલાવ્યું છે, તેમાંથી ખરાબ અને રોગકારક ધુમાડો અને બીજા વરાળો તથા અપકારક પદાર્થ પુષ્કળ નિકળવાનું પ્રતિવાદી ગેરવાજબી રીતે કારણ થયો. તે ધુમાડો, વરાળ અને પદાર્થ સદરહુ જમીન ઉપર અને તે જમીનબરે પડ્યાં અને હવા બગાડી તથા સદરહુ જમીનની સપાટી ઉપર ઢંચ્યાં.

૩. તેથી ફરીને સદરહુ જમીન ઉપર મારાં ઝાડ, વાડ, ચાંર અને પાક ઉગતો, તેને નુકસાન થયું; અને કિમતમાં તે ઉતરી ગયા, તથા તે જમીનમાં મારાં જે ઘેર અને જીવધન હતું તે રોગી થઈને તેમાંથી કેટલાંક તો ઝેર લાગીને મરી ગયાં.

૪. તે કારણને લીધે, સદરહુ જમીનમાં એમ ન હોત તો હું જે રીતે મારાં ઘેર અને મેંદરાં ધરાવત તે રીતે, મારાંથી ચરાવી શકાયું નહિ. તથા ત્યાંથી મારાં ઘેર, મેંદરાં અને એ-તીનાં જનાવર મારે કાઢ્યાં પડ્યાં, તથા તેવી જમીન ન હોત ત્યારે બેનો જેવો લાભકારક અને આરોગ્યકારક ઉપયોગ ને ઉપભોગ હું લેત તેવો સર્વ શક્યો નહિ.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૦.

રસ્તો અટકાવ્યાબદ્ધ.

(મથાળું.)

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (ગામમાંનું એક ઘર) મારા કબજામાં છે, અને હેડળ કહેલે વખતે તેમાં મારો કબજો હતો.

૨. મારે પોતાને તથા મારા નોકરોને (વાહનસહિત અથવા પગે) વરસનાં કોઈ પણ વખતે સદરહુ (ઘરમાં) થી અમુક ખેતરમાં થઈને સાર્વજનિક રાજમાર્ગ ઉપર જવાના, —તથા તે રાજમાર્ગમાંથી સદરહુ ખેતરમાં થઈ સદરહુ ઘરમાં પાછા આવવાના રસ્તાનો મારો હક હતો.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરહુ ગેરવાજબી રીતે રસ્તો ગેરવાજબી રીતે અટકાવ્યો તેથી કરીને તે રસ્તે (વાહન સુધાંત અથવા મગે અથવા કોઈપણ રીતે) હું જઈ શક્યો નહિ (અને ત્યારથી આજ સુધી તે રસ્તો ગેરવાજબી રીતે અટકાવ્યો છે.

૪. (કંઈ વિશેષ નુકસાન થયું હોય તો તે લખવું.)
(ફેસલો માગવો.)

બીજો નમુનો.

(મથાળું.)

૧. થી સુધી જતાં સાર્વજનિક ધોરી રસ્તામાં અટકાવ થાય એવી રીતે તે રસ્તામાં પ્રતિવાદીએ ગેરવાજબી રીતે ખાઈ ખોદીને માટી તથા પથરાનો ઢગલો કર્યો.

૨. તેથી કરીને સદરહુ ધોરી રસ્તે કાયદેસર રીતે જતાં હું સદરહુ માટી ને પથરા ઉપર (અથવા સદરહુ ખાઈમાં) પડ્યો અને મારો હાથ ભાગ્યો અને ઘણું દુઃખ ભોગવ્યું તથા લાંબી મુદત સુધી મારો ધંધો ચલાવાયો નહિ અને વૈદને ખોલાવીને ઔષધોપચાર કરવામાં ખર્ચ થયું.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૧.

પાણીનો પ્રવાહ બીજી તરફ વાળ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું. અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. ડિસ્ટ્રિક્ટમાં ગામમાં નામથી ઓળખાતા (વેહેજા) ઉપર ચંકી (મીલ) છે તે મારા કબજામાં છે અને હેડળ કહેલે વખતે તે મારા કબજામાં હતી.

૨. તે કબજા હોવાને લીધે સદરહુ ચક્રી ચલાવવાસાથે સદરહુ વેહેજાના પ્રવાહ ઉપર મારો હક છે.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ સદરહુ વેહેજાનો કાંઠો તોડીને તેનું પાણી ખીજી તરફ વાળ્યું તેને લઈ મારી ચક્રીમાં ઘોડું પાણી આપ્યું.

૪. તેથી કરીને, પાણી તે રીતે વાળ્યા પહેલાં દરરોજ ગુણે દળી શકતો, તેને ડોકાણે હવે દરરોજ ગુણથી વધારે દળી શકતો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૨.

નીકથી જમીનને પાણી પાવાસાથે પાણી લેવાના હક્કનો અટકાવ કર્યા બદલ.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. ડોકાણાની વગેરે કંઈ જમીન મારા કબજામાં છે અને હું કહેલી વખતે તે મારા કબજામાં હતી. અને તે જમીનને નીકથી પાણી પાવાસાથે અમુક વેહેજામાંથી કંઈ પાણી લેઈને તે ઉપયોગમાં લેવાનો મારો હક છે.

૨. તારીખ માટે રોજ પ્રતિવાદીએ સદરહુ વેહેજાનું પાણી ગેર-વાજબી રીતે અટકાવીને તથા તે ખીજી તરફ વાળીને, સદરહુ લખ્યા પ્રમાણે સદરહુ વેહેજામાંથી પાણી લેઈને તેનો મને ઉપયોગ કરવા દીધો નથી.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૩.

ભાડુઆતે બગાડો કર્યાબદલ.

(મથાણું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારી પાસેથી (મહેલામાં નંબર નું ઘર) ની મુદતને માટે ભાડે રાખ્યું.

૨. તે પ્રમાણે પ્રતિવાદી તેમાં રહ્યો.

૩. આ રીતે તે રહ્યો એટલી મુદતમાં તેણે તે મકાનની ઘણી ખરાબી કરી (ભીતો. કદરૂપી કરી, ભાંય ઉખેડી, બારણાં ભાંગી નાખ્યાં, અથવા બીજી જે નુકસાન થયું હોય તે બંને તેણે બતાવ્યું.)

વાદીની અરજ એછે કે ૩.

બદલો મળવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર ૮૪.

હુલો કર્યાબદલ તથા કાયદા વિરુદ્ધ માર્યાબદલ.

(મથાળું).

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ માં પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કરીને મને માર્યો.
૨. મારી અરજ એકે કે ૩. બદલો મળવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર ૮૫.

હુલો કર્યાબદલ તથા કાયદા વિરુદ્ધ માર્યાબદલ; વિશેષ નુકસાન થયું હોય તે સુધાંત.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કર્યો અને હું બેભાન થયો ત્યાંસુધા મને માર્યો.
૨. તેથી કરીને હું (મારથી છ અઠવાડીયાં) સુધા મારો ધંધો ચલાવી શક્યો નહિ, અને વેદને ખોલાવીને ઔષધોપચાર કરવામાં ૩. આપવાની મને જરૂર પડી, તથા ત્યારથી આજ સુધા મારાથી (મારો જમણો હાથ ઉપયોગમાં) સેઈ શકાતો નથી. (અથવા બીજી રીતનું નુકસાન જે હોય તે લખવું).

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૬.

હુલો કર્યાબદલ તથા ખોટી રીતે કેદ કર્યાબદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારા ઉપર હુલો કર્યો અને દિવસ (અથવા અવર) સુધા મને કેદ કર્યો. (વિશેષ નુકસાન, જે કંઈ હોય તો તે, આ પ્રમાણે લખવું કે:—
૨. તેથી કરીને મેં શારીરિક અને માનસિક ઘણી બધા ભાગવી, મારી ફજેતી થઈ, અને મારી સાખને તથા સ્થિતિને ઘઠ્ઠો પોંચ્યો, તથા મારો કામ ધંધો ચલાવાયો નહીં, અને મારી જાતીકી સંભાળથી તથા લક્ષથી મારા કુટુંબની સેઈ કરાઈ નહીં, તથા સદરહુ કેદખાનામાંથી મારો છુટકારો કરાવવામાં મને, ખરચ થયું (અથવા બીજી રીતે જે હોય તે).

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૮૭.

આગગાડીના રસ્તા ઉપર ગફલતથી થયેલી ઇન્જિનઅદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીઓ, જે ભાડું આપે તે બધા મુસાફરોને, તથા એ બે ડેકાણા વચ્ચે રેલવેથી થઈ જનાર હતા.

૨. તે દિવસે સદરહુ રસ્તા ઉપરની પ્રતિવાદીઓની ગાડીઓમાંની એક ગાડીમાં હું ઉતારા હતો.

૩. હું તે પ્રમાણે ઉતારા હતો તેવામાં સદરહુ રસ્તા ઉપર આગળ (અ-થવા • સ્ટેશન પાસે, અથવા અને

એ જ સ્ટેશનની વચ્ચે) પ્રતિવાદીઓના નોકરોની ગફલત અને અપ્રવીણતાને લીધે ગાડીઓ સામસામી અથડાઈતેથી કરીને અને ઘણી ઇજા થઈ (મારો પગ બાગી ગયો, માથું ડુટ્યું, વગેરે, અને કંઈ વિશેષ નુકસાન થયું હોય તો તે લખવું, જેમકે, -) અને વૈદ્યને બોલાવીને ઔષધોપચાર કરવામાં ખર્ચ થયું તથા વેચનાર તરીકે મારો પહેલાનો ધંધો ચલાવવાને હું નિરંતરનો અશક્ત થયો.

(ફેસલો માગવો.)

(અથવા આ રીતે:—૨. તે દિવસે પ્રતિવાદીઓના આગગાડીના રસ્તાઉપર કાયદેસર રીતે ચાલીને હું બીજી તરફ જતો હતો તે વખતે તે રસ્તાઉપર અને તે રસ્તે તેમણે પોતાના નોકરોને હાથે એક એન્જીન (વરાળયંત્ર) અને તેને જોડેલી ગાડીઓની હાર એવી ગફલતથી અને અપ્રવીણતાથી ચલાવી અને હાથમાં રાખી કે તે એન્જીન અને હાર મારાઉપર આવી પડીને અથડાઈ, તેથી કરીને વગેરે, પારેગ્રાફ ૩ માં લખ્યા પ્રમાણે).

નંબર ૮૮.

ગફલતથી હાંકજોને લીધે થયેલી ઇન્જિનઅદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. હું વાદી મોઝા હું અને ડેકાણે ધંધો કરું છું. પ્રતિવાદી મો વેપારીઓ.

૨. (તા. ૨૩ મે ૧૮૭૫) રોજ સાંજના ત્રણ વાગ્યાંને સુમારે કલકત્તા શહેરમાં ચૌરંગીને રસ્તે પૂર્વ તરફ હું ચાલતો હતો. હારંગરન નામની ગલી વટાવીને પેલી તરફ જવાની મને જરૂર પડી. તે ગલી ચૌરંગીને કાટખુણા કરીને મળેછે. આ ગલી હું વટાવતો હતો તેવામાં અને તેની પેલી તરફ ફરસેવંધી પગ રસ્તા ઉપર જઈ પોંચું તેટલામાં પ્રતિવાદીની એ

ઘોડા જોડેલી ગાડી ને નોકરોના હાથમાં અને હવાલામાં હતી તે હારીંગટન ગલીમાંથી ચૌરંગી ઉપર ગફલતથી, એકાએક, એતાબ્યા વગર ઉતાવળા અને બંધકર વેગથી ફરી. તે ગાડીનો ડાંબ્રે (પોલ) મને લાગ્યો અને તેથી હું નીચે પડ્યો અને ઘોડાઓના પગતળે હું ધણો ધુંદાપો.

૩. ધક્કો લાગવાથી, પડવાથી અને પગતળે અગદાવાથી મારો ડાંબ્રો હાથ બાગ્યો, અને મારે પડ્યો, બપડો, તેમજ અંદર હું જીવર થયો અને મને ધજ થઈ અને ભેથી કરીને હું ચાર માસ માંદો ને વેદનામાં રહ્યો, તથા મારો ધંધો ચલાવી શક્યો નહિ, અને ઔષધોપચારનું તથા બીજું ખર્ચ થયું અને મારો ધણો ધંધો તથા નફો ખુડ્યો.

હું ૩. નુકસાન માયું છું.

(મયાળું.)

પ્રતિવાદીની ભેખી કેફીયત.

૧. ફરિયાદઅરજીમાં ને ગાડી કહેલી છે તે મારી હતી અથવા તે મારા નોકરોના હવાલામાં અને હાથમાં હતી એ વાત હું પ્રતિવાદી નાકબુલ કરું છું. તે ગાડી (રાજેશ્રી ઇ. ફ. ને ગ. હ.) નેઓ કલકત્તામાં મહેલામાં રહે છે અને બાડે આપણાસાથે પોશાકવાળા હાકતાર સુધાંત ગાડી ઘોડા રાખે છે તેમની હતી. મને ગાડી ઘોડા પુરા પાડવા સાથે મેં તેમને નિમ્યા છે. અને ને શખસના હવાલામાં તથા હાથમાં સદરહુ ગાડી હતી તે શખસ સદરહુ રાજેશ્રી ઇ. ફ. અને ગ. હ. નો નોકર હતો.

૨. ગફલતથી, એકાએક, અથવા એતાબ્યાવગર અથવા ઉતાવળા અને બંધકર વેગથી સદરહુ ગાડી હારીંગટન ગલીમાંથી ફરવી એ વાત હું કબુલ કરતો નથી.

૩. માંડું કહેવું એમ છે કે યોગ્ય અખરદારી અને કાળજી રાખી હોત તો સદરહુ ગાડી પોતાની તરફ આવે છે એ પ્રતિવાદીની નજરે પડત અને તે જોઈ શક્યો હોત, તથા ગાડી સાથે કોઈ રીતે અથડાવાનું તે રાજત અને રાણી શક્યો હોત.

૪. ફરિયાદઅરજીના ત્રીજા પારેગ્રાફમાં ને હકીકત લખી છે તે હું કબુલ કરતો નથી.

નંબર ૮૯.

આખરૂ લીધાબદલ, રાજદમાંજ આખરૂ લેવાનું રહ્યું હોય ત્યારે.

(મયાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે—

૧. માં, તારીખ માંહે અને ૧૮ રોજ

નામના વર્તમાન પત્રમાં (અથવા, ઇ. ફ. ને લખેલા કાગળમાં) પ્રતિવાદીએ મારે વિશે નીચેના શબ્દો પ્રસિદ્ધ કર્યા.

(ને શબ્દો વાંચ્યા હોય તે લખ્યા.)

૨. તે પ્રસિદ્ધી ખોટી અને અદાવત બરેલી છે.

(ફક્ત માગવા.)

(ટીપ:—કોરટની ભાષા શિવામ બીજી ભાષામાં આખર લેવાનો મજકુર લખ્યો હોય તો, જે પરભાષામાં તે પ્રસિદ્ધ કર્યો હોય તે ભાષામાં તે શબ્દ શબ્દ લખવો. અને પછી આ પ્રમાણે લખવું કે:—“સદરહુ શબ્દોનો ભાષામાં તરજુમો કરવાથી તેના અર્થ અને બોધ નીચે પ્રમાણે થાય છે, અને જે શબ્દોને તે રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યા તેઓ આ પ્રમાણે સમજ્યા. તે એકે (આ કેટલાંકે તે આખર બધ એવા મજકુરનો અક્ષરશઃ તરજુમો કોરટની ભાષામાં લખવો.”

નંબર ૯૦.

આખર લીધાખદલ, શબ્દમાંજ આખર લેવાપણું ન રહ્યું હોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ, બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. હું શહેરમાં ધંધો કરનારો વેપારી (હું અને) તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ અને તે પહેલાં હતો.

૨. હું માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ નામના વર્તમાન પત્રમાં (અથવા ઈ. ફ. ને લખેલા કાગળમાં અથવા બીજી કઈ રીતે પ્રસિદ્ધ કર્યો છે તે બતાવવું) પ્રતિવાદીએ મારે વિશે નીચેના શબ્દો પ્રસિદ્ધ કર્યા:—

(“આ શહેરનો રહેનાર અ. બ. ધામધુમ કર્યાવગર પરદેશ જતો રહ્યો છે. એવું કહેવાય છે કે ૩. ની રકમના લેહિણુદાર આતુરતાથી તેનો પત્નો શોધે છે.”)

૩. આમ લખવામાં પ્રતિવાદીનો ભાવ એવો હતો કે (મારા લેહિણુદારને ન મળું એટલા માટે અને તેમને ઘોડે દેવાના ધરાદાથી હું નાસી ગયો હતો.)

૪. સદરહુ પ્રસિદ્ધ કરેલો મજકુર ખોટો અને અદાવત બરેલો હતો.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯૧.

આજ ચઢાવ્યાખદલ, શબ્દોજ દાવો ચાલી શકે એવા હોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ, બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. હું માં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી ખોટી રીતે અને અદાવતથી મારે વિશે નીચેના શબ્દો ઈ. ફ. (અથવા કેટલાક માણસો) ના સાંભળતાં બોલ્યો તે એકે (‘તે ચોર છે.’)

૨. તે શબ્દોને લીધે મારે તરીકે ની નોકરી હતી તે ગઈ.

(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯૨.

આજ ચઢાવ્યા બદલ; રાજ્યમાંજ દાવો કરવા જેવું નહોય ત્યારે.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મારા વિશે એક ઇ. ફ. ને ખોટી રીતે અને અદાવતથી કહ્યું કે: (“તે અજાયબ જેવા ચંચળ અંતઃકરણનો જીવાન માણસ છે”)

૨. હું તે વખતે કારકુનની જગા મેળવવાની શોધમાં હતો, અને સદરહુ શબ્દોથી પ્રતિવાદીના મનનો ભાવ એ હતો કે કારકુન તરીકે હું વિશ્વાસ રાખવાલાયક નથી.

૩. તે શબ્દોને લીધે (સદરહુ ઇ. ફ. એ મને કારકુન તરીકે બોલે રાખવાની ના કહી).
(ફેસલો માગવો.)

નંબર ૯૩.

અદાવતથી ફોજદારી કામ ચલાવ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. માં, તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ (સદરહુ શહેરના માજીસ્ટ્રેટ, અથવા ને હોય તે) પાસેથી ના આરોપનું વારંટ પ્રતિવાદીએ કઢાવ્યું, અને તે ઉપરથી મને પકડ્યો, અને (દિયસ અથવા અવર) કેદમાં રાખ્યો, (અને છુટો થવા સાર રૂ. ના મે જામીન આપ્યા.)

૨. પ્રતિવાદીએ તે કામ અદાવતથી અને વાજબી અથવા સંભવિત કારણો વગર કર્યું છે.

૩. તારીખ માહે સન ૧૮ રોજ સદરહુ માજીસ્ટ્રેટ પ્રતિવાદીની ફરિયાદ કાઢી નાંખી અને મને દોશમુક્ત કર્યો.

૪. જેમનાં નામ મને માહિત નથી એવા ઘણા શખ્સો, સદરહુ પકડ્યાની વાત સાંભળીને તથા હું ગુન્હેગાર છું એમ ધારીને, મારી સાથે ધંધો કરતા બંધ થયા છે; અથવા, સદરહુ પકડવાને લીધે, એક ઇ. ફ. ના કારકુન તરીકેની મારી જગા ગઈ; અથવા; તે કારણને લીધે મેં શારીરિક અને માનસિક વેદના ભાગવી, અને મારો કામ ધંધો થઈ શક્યો નહી તથા મારી સાબને ધક્કો પોંચ્યો, તથા સદરહુ આરોપની ફરિયાદ સામે મારો બચાવ કરવામાં અને સદરહુ કેદખાનામાંથી છુટો થવામાં મને ખરચ લાગ્યું.

(ફેસલો માગવો.)

૬.-વિશેષ મિલકતની કુરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૯૪.

અથવાર મિલકતનો કબજો લેવા માટે પૂર્ણ માલકે કરવાની.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. (ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની નામે સરકારી હસ્તેટ
અથવા તે હસ્તેટનો ભાગ, જેનું મહેસુલ ર. છે અને જેની અજમાશે કીમત
ર. . . છે તેનો; અથવા કલકત્તામાં મહેલામાં ધર નંબર જે
ની અજમાસે કીમત ર. . . છે) તેનો ક્ષ. ય. પૂર્ણ માલ હતો.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ રા. એ સદરહુ હસ્તેટનો (અ-
થવા ભાગનો કે ધરનો) કબજો સદરહુ ક્ષ. ય. પાસેથી ગેરકાયદે લીધો.

૩. તાર પછી સદરહુ ક્ષ. ય. મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર તેની પાછળ અને તેનો વારસ મુકીને
મરી ગયો.

૪. સદરહુ હસ્તેટનો (અથવા ભાગનો કે ધરનો) કબજો અને ન આપતાં પ્રતિવાદીએ
ચોતાની પાસે રાખ્યો છે.

વાદીની અરજ એ છે કે:

૧. સદરહુ મિલકતનો કબજો અને મળવા બદલ,—

૨. તે કબજો દબાવીપાયાથી નુકશાનીના ર. બદલ,— ર.

સહી કરી આપે.

ખીજો નમુનો.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:-

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સેખી
દસ્તાવેજથી માનું રસલ મહેલામાંનું નંબર પરનું ધર અને તેના અંગનો ભાગ મેં
પ્રતિવાદીને તારીખ થીપાંચ વરસની બોલીએ દર માસે ર. ૩૦૦ ભાડું કરાવીને ભાડે આપ્યો.

૨. સદરહુ ધર અને તેના અંગનો ભાગ ભાડે આપવા જેવી અને સારી મરામતમાં
રાખવાનો સદરહુ દસ્તાવેજમાં પ્રતિવાદીએ કરાર કર્યો.

૩. સદરહુ દસ્તાવેજમાં કબજો પાછો લેવાની પણ એક કલમ હતી. તેમાં એમ હતું કે,
દસ્તાવેજમાં કરાયેલું ભાડું માલવામાં આવે કે ન આવે તોયે, તે જો ૨૧ દિવસ સુધી બધી
રહે, અથવા પ્રતિવાદીના ભાગનો જે કરાર પૂરો કરવાનો તે પૂરો કરવામાં તે કસુર કરે તો, તે
ધર તથા તેના અંગના ભાગનો કબજો પાછો લેવાનો માસે હક છે.

૪. તારીખ મહિ સને ૧૮૮ રોજ એક માસનું ભાડું ચાલુ અને
તારીખ મહિ સને ૧૮૮ રોજ બીજા મહિનાનું ભાડું ચાલુ. તારીખ

મહિ સને ૧૮૮ રોજ બંને બાડાં ૨૧ દિવસ સુધી બાકી રહ્યાં હતાં, અને બંને હજી સહેલાં છે.

૫. તેજ તારીખ મહિ સને ૧૮૮ રોજ ધર અને તેના અંગના ભાગ બાડે આપવા લાયક અથવા સારી મરામતમાં ન હોતો અને હાલ નથી, અને તેને બાડે આપવા લાયક સારી મરામતમાં આણવાને પૈસાની મોટી રકમ અરજ લાગશે, અને વાદીની ઉત્તરાર્થિ કારની કીમત ઘણી ઘટી ગઈ છે. વાદીની માગણી નીચે પ્રમાણે છે:—

૧. સદરહુ ધર અને તેના અંગના ભાગનો કબજો અપાવો.

૨. ૩. એટલા બાડા બદલ અપાવો.

૩. પ્રતિવાદીએ પોતાનો મરામત કરવાનો કરાર તોડ્યો તેના નુકસાનીના અપાવો.

૪. તારીખ મહિ સને ૧૮૮ થી કબજો પાછો મળતાં સુધી તે ધર અને તેના અંગના ભાગનો કબજો કરેલા બદલ ૩. અપાવો.

નંબર ૯૫.

ભાડુઆતે કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (કલકત્તા શહેરમાં એક જમીનનો વુકડો છે તેની મલુમીમાં

છે) તેના એક ઈ. ફ. ૩૦૦ માલિક છે, તેની અજમાસે કિંમત ૩. છે.

૨. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ સદરહુ ઈ. ફ. ૩૦૦ એ સદરહુ જમીન તારીખ થી વરસની બાલીએ અને બાડે આપી.

૩. પ્રતિવાદી અને કબજો ન આપતાં પોતે દબાવી પડ્યો છે.

(ફક્ત માગવો.)

નંબર ૯૬.

અંગમ માલ ઝેરવાળી રીતે લીધા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ લોટનાં ૧૦૦ પીપ મારી માલકીમાં હતાં (અથવા મારા કબજામાં હતાં) તેના અજમાસે કિંમત ૩. હતી.

૨. તે દિવસે માં પ્રતિવાદીએ તે પીપ લીધાં.

૩. વાદીની અરજ એ છે કે:—

(૧) સદરહુ માલ કબજામાં આપાવવાનો અથવા તે કબજા ન મળી શકે તો ૩.
અપાવવાનો,

(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યા બદલ નુકસાનીના ૩. અપાવવાનો ફેસલો કરી આપો.

નંબર ૯૭.

નગમ માલ ગેરવાજખી રીતે અટકાવી રાખ્યા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ આ સાથે જોડલા પત્રમાં કહેલો માલ (અથવા માલનું વર્ણન લખ્યું) મારી માલકીનો હતો (અથવા કબજા લેવાનો હક અતાવનારી હકીકતો જણાવવી). તેની અજમાસે કિંમત ૩. હતી.

૨. તે તારીખથી ફરિયાદ શરૂ થઈ ત્યાં સુધી પ્રતિવાદીએ તે માલ મને ન આપતાં અટકાવી રાખ્યો છે.

૩. આ ફરિયાદ શરૂ થયા પહેલાં એટલે તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદી પાસેથી તે માલ માગ્યો પણ તેણે તે સ્વાધીન કરવાની ના કહી. વાદીની અરજ એ છે કે:—

(૧) સદરહુ માલનો કબજા આપવાનો અથવા તે કબજા ન મળે તો ૩.
આપવાનો,

(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યો માટે નુકસાનીનો બદલો ૩. અ.
પાપવાનો, ફેસલો કરી આપો.

પત્રક.

નંબર ૯૮.

કપટથી ખરીદી બેનારની તથા તેની પાસેથી માહિત છતાં બેનારની ઉપર કરવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. અં, તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી.
(ક. ડ.) ને અમુક માલ વેચવાનું મને મન થાય એટલા માટે તે પ્રતિવાદી (ક. ડ.) એ મને એમ સમજાવ્યું કે (તે દાર છે અને તેની બધી જવાબદારી જતાં તે ૩. ના આસામી છે).
૨. તેથી કરીને અજમાસે ૩. ની (આની ૧૦૦ પેટીઓ) સદરહુ કે.
૩. ને વેચવાનું તથા સ્વાધીન કરવાનું મને મન થયું.

૩. સદરહુ સમજવેલી વાતો જોડી હતી અને તે જોડી છે એમ તે વખતે સદરહુ ક.૩. ને માહિત હતું (અથવા સદરહુ વાતો સમજવતી વખતે સદરહું ક. ૬. નાદાર હતો અને તે તે નાદાર છે એમ તેને માહિત હતું.)

૪. સદરહુ ક. ૬. એ પછીથી તે માલ અતિવાદી ઇ. ફ. ને કઈ મોખુદલા શિવાય આપ્યો, (અથવા તે સમજવેલા મજકુર જોડો છે એ વાતની તે ઇ. ફ. ને ખબર હતી.) વાદીની અરજ એ છે કે:—

- (૧) સદરહુ માલનો કબજો મળવા બદલ, અથવા તે કબજો ન મળી શકે તો રૂ. બદલ,
(૨) તે માલ અટકાવી રાખ્યો માટે નુકશાનીના રૂ. બદલ;
ફેસલો કરી આપો.

ઈ.--વિશેષ ન્યાય માગવાની ફરિયાદ અરજીઓ.

નંબર ૯૯.

ચુંકના સખખથી કરાર રદ કરવા બાબત.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ મને એમ જણાવ્યું કે, માં મારી (પ્રતિવાદીની) માલકીના એક જમીનનો તુકડો છે તે (દશ વિઘા) છે.

૨. તે ઉપરથી સદરહુ કહેલું ખરું માનીને સદરહુ તુકડો રૂ. માટે ખરીદ કરવાનું મને મન થયું, અને કરારનામા ઉપર સહી કરી તેની એક નકલ આ સાથે ભેડી છે. પરંતુ તેનું ખરીદીપત્ર (કનવેન્સ) મને કરી આપ્યું નથી.

૩. તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ તે ખરીદીની રકમને પેટે રૂ.

ને પ્રતિવાદીને આપ્યા.

૪. સદરહુ જમીનનો તુકડો ખરોખર ફક્ત (પાંચ વીઘા) છે. વાદીની અરજ એ છે કે—

(૧) રૂ. તથા તારીખ માહે સને ૧૮ થી બાજ અપાવો.

(૨) સદરહુ ખરીદીનો કરાર પાછો મંગાવીને તે રદ કરો.

નંબર ૧૦૦.

ખેરાબી કરતાં અટકાવવાની તાદીદ બદલ.

(મથાળું)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (મીલકતનું વહીવટ કરવું) નો હું પૂર્ણ માલક છું.

૧. મારી પાસેથી લીધેલા પટાને આધારે તેનો કામળો પ્રતિવાદી પાસે છે.
૩. મારી સેમતિ વગર પ્રતિવાદીએ (વેચવા સારૂ ઘણાં કિમતી ગ્રાડ કાપી નાખ્યાં છે અને બીજાં વધારે કાપવાની દૃશ્યતા આપે છે.)
- પ્રતિવાદીને તાકીદ આપીને સદરહુ મિલકતઉપર કંઈ વધારે ખરાબી કરતાં અથવા કરવા દેતાં તેને અટકાવવાનો ફરિયાદ મળવાની મારી અરજ છે.
- (પૈસા સંબંધી બદલો પણ માગી શકાય.)

નંબર ૧૦૧.

અપકારક કૃત્ય દૂર કરવા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. કલકત્તામાં મેહલામાં નંબર ની ધરના) હું પુણી માલક છું અને નીચે લખેલે બધે વખતે હતો.
 ૨. (તેજ મેહલામાંની જમીનના એક વુકડા) નો પુણી માલક પ્રતિવાદી છે અને નીચે લખેલે બધે વખતે હતો.
 ૩. તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ પ્રતિવાદીએ પોતાના સદરહુ વુકડા ઉપર કસાઈખાનું બાંધ્યું અને હજી તે ચાલુ રાખે છે. અને તે દિવસથી હાલમુધી ત્યાં હમેશાં દોર અણખાનું મરાવેલાં છે (અને લોહી તથા નાંખી દેવાનું અને કોહિલું માંસ તે મેહલામાં મારા સદરહુ ધરની સામે નંખાવેલું છે.)
 ૪. (સદરહુ કારણને લીધે સદરહુ ધર ઝોડવાની મને જરૂર પડી છે, અને તે બાડે અપાતું નથી.)
- હોહુ અપકારક કૃત્ય દૂર કરવા બદલ ફરિયાદ કરો એવી મારી અરજ છે.

નંબર ૧૦૨

પાણીનો પ્રવાહ વાળીને બીજી તરફ ન લેઈ જવાની તાકીદ બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

નમુના નંબર ૮૧ પ્રમાણે.

સદરહુ પ્રમાણે પાણી વાળીને બીજી તરફ લેઈ જતાં પ્રતિવાદીને અટકાવવાની તાકીદ ધામ એવી ફરિયાદ મળવાની મારી અરજ છે.

નંબર ૧૦૩.

જંગમ માત્ર નારા કરવાની દેશત આપી હોય તે પાછો લેવા બદલ

તથા તાકીદ આપવા બદલ.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. (એક નામાંકિત ચિતારાએ કાઢેલી મારા વડાવાની તસવીર) મારી માત્રકીની છે અને નાએ કહેલે બધે વખતે હતી. અને તેવી બીજી તસવીર છતમાં નથી. (અથવા પૈસા ખરચીને તેની જગાએ બીજી તેવી વસ્તુ મુકી ચકાવ એવી જાતની તે મિલકત નથી એમ ખતાવનારી જે હકીકતો હોય તે લખવી.)

૨. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તે સુરક્ષિત રાખવા સારૂ મેં પ્રતિવાદીને આપી.

૩. તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મેં તે પ્રતિવાદી પાસેથી માગી, અને તે રાખી મુકવા સારૂ જે વાજબી ખરચ ચડ્યું હોય તે લે એમ કહ્યું.

૪. પ્રતિવાદી તે મારે સ્વાધીન કરવાને ના પાડે છે. અને મને એવી દેશત આપે છે કે, જે સ્વાધીન કરવાનું કહીશ તો તે હું છુપાવીશ, કોઇને આપી દેશ, કડકા કરી નાખીશ, અથવા તેને નુકસાન કરીશ.

૫. સદરહુ (તસવીર) જાણ તો પૈસાની રકમ અપાવવાથી મને પૂરો બદલો મળવાનો નહીં. હું એવા ફેસલો માગું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદીને તાકીદ આપીને તેને સદરહુ (તસવીર) કોઇને આપી દેતાં, નુકસાન કરતાં, અથવા છુપાવતાં અટકાવવો.

૨. તેણે મને તે પાછી આપવી.

નંબર ૧૦૪.

ઈન્ડરપ્લીડર.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. નાએ કહેલા હક જે તારીખે જણાવામાં આવ્યા તે પહેલાં એક ગ. હ. એ (મિલકતનું વર્ણન કરવું) મારી પાસે (સુરક્ષિત રાખવા સારૂ) મુકી.

૨. (સદરહુ ગ. હ. એ તે મને લખી આપી છે એમ કહીને તે આધારે), પ્રતિવાદી કે. હ. તેના ઉપર હક જણાવે છે.

૩. (પ્રતિવાદી ઈ. હ. ને તે માલ આપવો એવા સદરહુ ગ. હ. નો હુકમ છે તે ઉપરથી) પ્રતિવાદી ઈ. હ. પણ તે ઉપર હક જણાવે છે.

૪. પ્રતિવાદીઓના પોત પોતાના હકો વિશે મને કંઈ માલમ નથી.

૫. સદરહુ મિલકત ઉપર મારો કંઈ હક્ક નથી, અને કોઈ ફરમાવશે તે શખસને તે આપવાને હું તૈયાર અને રાજી છું.

૬. એમાંથી કોઈ પ્રતિવાદી સાથે મિલાફી થઈને આ ફરિઆદ આણી નથી.

મારી અરજ નાચે પ્રમાણે ફેસલો મળવાની છે:—

(૧.) પ્રતિવાદીઓને તાકીદ આપીને તે મિલકત વિશે મારા ઉપર કંઈ કામ ચલાવતાં અટકાવવા.

(૨.) સદરહુ મિલકત ઉપરના તેમના દાવાવિશે માહિમા હિ વાદ ચલાવવાનું તેમને કહેવું.

(૩.) તે વાદ સાથે ત્યાંમુધી સદરહુ મિલકત લેવાનો કોઈ શખસને અખત્યાર આપવો.

(૪.) તે (શખસને) તે મિલકત સ્વાધીન કર્યાપછી તે સંબંધી અને પ્રતિવાદીઓના બધી જવાબદારીમાંથી મને મોકળો કરવો.

નંબર ૧૦૫.

મૈયતની મિલકતનો વહિવટ થવા સાફ લેહેણુદારે કરવાની.

(મયાજું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. મૈયત ઈ. ફ. રહેનાર નો મરી ગયો તે વખતે તેની પાસે મારી (અહીં લેહેણાનું સ્વરૂપ લખવું તથા કંઈ જમીનગી હોય તો તે લખવી) રકમ લેહેણી હતી, અને હજી તેની ઈસ્ટેટ ઉપર તે લેહેણી છે.

૨. સદરહુ ઈ. ફ. એ તારીખ માટે સને રોજ પોતાનું મૃત્યુ પત્ર કરીને ઈ. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર નીમ્યો (અથવા પોતાની ઈસ્ટેટ જુમ્મા) (ટૂટ્ટ) માં સુકાને તેની મૃત્યુપત્રથી બ્યવસ્થા કરી વગેરે, અથવા મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મુઓ, જે પ્રમાણે હોય તે પ્રમાણે લખવું.)

૩. સદરહુ ઈ. ડ., એ તે મૃત્યુપત્ર શાખીત કર્યું (અથવા વહિવટ પત્ર તેને મળ્યું વગેરે.)

૪. સદરહુ ઈ. ફ. ની જંગમ મિલકત (અને સ્થાવર મિલકત અથવા સ્થાવર મિલકતની ઉપજ) પ્રતિવાદીએ પોતે કબજે કરી છે, અને માફ સદરહુ લેહેણું મને આપ્યું નથી.

૫. સદરહુ ઈ. ફ. તારીખ માટે સન ને રોજ અથવા તે સુ-મારમાં મરી ગયો.

૬. મારી અરજ એ છે કે સદરહુ મૈયત ઈ. ફ. ની જંગમ (અને સ્થાવર) મિલકતનો હિસાબ લેવો, અને કોરટના હુકમનામા પ્રમાણે તેનો વહિવટ કરવો.

નંબર ૧૦૬.

વિશેષ મૃતલેખાર્પિતદાન બેનારે મૈયતની મિલકતના વહીવટ બદલ કરવાની.

(મથાળું.)

(નમુના ૧૦૫ માં આ પ્રમાણે ફરકાર કરવો) :—

(પહેલો પારેગ્રાફ છોડી દેવો અને બીજો પારેગ્રાફ શરૂ કરવો) ના રહેનાર
મૈયત ઈ. ફ. એ પોતાનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહિ સન ને રોજ
યોગ્ય રીતે કરીને ક. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર નીમ્નો, અને તે મૃત્યુપત્રથી મને આપના-
કાણે વિશેષ મૃતલેખાર્પિતદાન હોય તે લખવું) આપ્યું.

પારેગ્રાફ ૪ ને ઠેકાણે લખવું કે :—

સદરહુ ઈ. ફ. ની જંગમ મિલકત પ્રતિવાદીના કબજામાં છે, અને બીજી વસ્તુઓની
સાથે સદરહુ (આ ઠેકાણે મૃત્યુપત્રથી જે વિશેષ વસ્તુ આપી હોય તેનું નામ લખવું) પણ તેના
કબજામાં છે.

પારેગ્રાફ ૬ ના શરવાતમાં જે લખ્યું છે તેને ઠેકાણે લખવું કે :—

મારી અરજ એ છે કે, સદરહુ (આ ઠેકાણે મૃત્યુપત્રથી જે વિશેષ વસ્તુ આપી હોય તેનું
નામ લખવું), અથવા ફલાણું વગેરે, મને આપવાનો પ્રતિવાદીને હુકમ કરો.

નંબર ૧૦૭.

મૃત્યુપત્રમાં જેને પેસાની દેણગી આપવાનું લખ્યું હોય તેણે મૈયતની
મિલકતના વહીવટ બદલ કરવાની.

(મથાળું.)

(નમુના ૧૦૫ માં આ પ્રમાણે ફરકાર કરવો) :—

(પારેગ્રાફ ૧ છોડી દેવો અને પારેગ્રાફ ૨ ને બદલે લખવું કે) ના રહેનાર
મૈયત ઈ. ફ. એ પોતાનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહિ સન ને રોજ યોગ્ય
રીતે કરીને ક. ડ. ને તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર નીમ્નો, અને મૃત્યુપત્રમાં મને આપવા
કરાવ્યા છે.

પારેગ્રાફ ૪ માં 'લેહેણા' ને બદલે "મૃતલેખાર્પિતદાન" એમ લખવું.
બીજો નમુનો.

ઈ. ફ.

વાદી.

અને.

મ. હ.

પ્રતિવાદી એઓની દરમ્યાન.

હું, ઈ. ફ., હવે કહેલો વાદી જણાવું છું કે :—

૧. આ. બ. રહેનાર ક. એ તારીખ (૧ ઈ. માઈ ૧૮૭૩ રોજ) પોતાનું છેલ્લું મૃત્યુપત્ર
યોગ્ય રીતે કરીને પ્રતિવાદીને તથા મ. ન. (જે મૃત્યુપત્ર કરનારની હયાતીમાંજ મરણ પામ્યો તે)

ને મૃત્યુપત્ર અધાવમાર નીમ્યા, અને પોતાની સ્થાવર અથવા જંગમ મિલકત પોતાના મૃત્યુપત્ર અધાવનારોએ પાસે દૂરથી દાખલ રાખવાનું મૃત્યુપત્રમાં લખ્યું. એવી રીતે કે; તેનું બાકું અને ઉપરના મારી હાથાલીસુધી મને આપવું; અને મારા મુજરયા પછી મારો કોઈ છોકરો ૨૧ વરસની ઉંમરે ન પોએ અથવા છોકરા તેટલી ઉંમરે ન પોએ કે તેનું લગ્ન ન થાય એમ અને તો,— ઉપર કંઈયું તે પ્રમાણે મારી સંતતી વગર હું મરણ પામું તે વખતે, તે મૃત્યુપત્ર કરનાર મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મુજરી ગયો હોત તો મૃત્યુપત્ર કરનારનો કામદેસર વારસ જે કોઈ યાત તેને પોતાની સ્થાવર મિલકત આપવા સાર, અને મૃત્યુપત્ર કરનારનો છેક તજીકનો સગો જે કોઈ યાત તેને પોતાની જંગમ મિલકત આપવા સાર તે દૂરથીઓના જીમ્મામાં છે એમ સમજવું.

૨. (તારીખ પહેલી જુલઈ ૧૮૭૮) રોજ મૃત્યુપત્ર કરનાર મૈયત થયો. અને તેનું મૃત્યુપત્ર પ્રતિવાદીએ (તારીખ ચોથી આક્ટોબર ૧૮૭૮) રોજ સમ્પાત કર્યું. માર લખ્ય થયું નથી.

૩. મૃત્યુપત્ર કરનાર પોતાના મરણ વખતે સ્થાવર જંગમ મિલકતનો માલક હતો; પ્રતિવાદીએ સ્થાવર મિલકતનું બાકું લેવા માંડ્યું, અને જંગમ મિલકત પોતાના કબજામાં લીધી. તેણે સ્થાવર મિલકતનો કંઈ બાગ લેખ્યો છે.

વાદીનો દાવા એ છે કે:—

(૧.) આ. બ. ની સ્થાવર જંગમ મિલકતનો વહિવટ આ કોર્ટ મારફતે કરવો, અને તેમ કરવાસાર બધા લોભ્ય હુકમો કરવા અને હિસાબ લેવો.

(૨.) લુકદમાના સ્વરૂપપ્રમાણે જે બીજી અથવા વધારે દાદ જોઈએ તે.

ઈ. ફ.

વાદી.

અને

અ. હ.

પ્રતિવાદી, એએનની દરમ્યાન.

પ્રતિવાદીની લેખી કેફીયત.

૧. આ. બ. ના મૃત્યુપત્રમાં કરજનો બોળે લખેલો હતો; તે મરતી વખતે નાદાર હતો; મરતી વખતે તેની કંઈ સ્થાવર મિલકત હતી તે મિલકત મેં વેચી તેની નફા રકમ રૂ.

ઉપજી, અને મૃત્યુપત્ર કરનારનાં કંઈ જંગમ મિલકત હતી તે મેં એકઠી કરી અને તેની નફા રકમ રૂ. ઉપજી.

૨. સદરહુ તંબામ રકમો તથા સ્થાવર મિલકતના બાડમાંથી મને મળેલા રૂ. ની રકમ એ મૈયતને પ્રેત સંસ્કાર કરવામાં મૃત્યુપત્રસંબંધી ખર્ચ કરવામાં અને મૃત્યુપત્ર કરનારનું કંઈ કરજ અપવામાં મેં કામ લગાડી.

૩. મેં મારો હિસાબ પૂરો કરીને તેની એફ નકલ (તારીખ દશમી બાન્ધુઆરી ૧૮૭૫) રોજ વાદમિ મોકલી, અને તે હિસાબ ખરો છે એમ દેખાડનારી પાવતીઓ જોવાની તમને પૂર્ણ ખરવાનગી છે એમ મેં તમને કહ્યું, પણ મારા કહેવાનો બાબ સેવાની તેણે ના પાડી.

૪. મારી અરજ એ છે કે આ ફરિયાદનું ખર્ચ વાદીએ આપવું જોઈએ.

નંબર ૧૦૮.

શુદ્ધિ (૨૨૬) નું કામ કરવાબદલ.

ના

ની કોરેક્ટમાં.

દિવાની રેગ્યુલર નંબર.

અ. બ. રહેનાર

વાદી.

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

(હિતાધિકારી અથવા હિતાધિકારી પૈકી
એક) પ્રતિવાદી.

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. પ્રતિવાદીનાં બાપ અને મા સદરહુ ઇ. ફ. તથા ગ. હ. એમનું લગ્ન થયું તે વખતે તારીખ માટે સન રોજ અથવા તે સુમારમાં ઠરાવ પત્ર (સેટલમેન્ટ) કયું તેમાં (અથવા પ્રતિવાદી ક. ડ. ના, અને ઇ. ફ. ના બીજા બેલેણુદારોના હિતસાઈ ઇ. ફ. ની ઇસ્ટેટ અને માલમતા લખી આપવાનો (અસાઈમેન્ટ) દસ્તાવેજ કર્યો તેમાં નીચેલા ટૂંટીઓ પૈકી હું એક ટૂંટી છું.

૨. સદરહુ ટૂંટીના કામનો મોજો મેં અ. બ. એ પોતાના ઉપર લીધો છે, અને ઉપર કહેલા દસ્તાવેજથી જે સ્થાવર જંગમ મિલકત આપી (કન્વેડ) [અથવા લખી આપી (અસાઈનડ,)] તેનો (અથવા તેના ઉત્પન્નનો) કબજો મારી પાસે છે.

૩. ઉપર કહેલા દસ્તાવેજને આધારે મારો હિતસંબંધ છે એમ સદરહુ ક. ડ. કહે છે.

૪. સદરહુ સ્થાવર મિલકતના તમામ બાડનો તથા ઉત્પન્નનો (અને સદરહુ સ્થાવર મિલકતના કે તે પૈકી કંઈ બાગના વેચાણના ઉત્પન્નનો અથવા જંગમ માલનો, અથવા તે જંગમ માલના કે તેના બાગના વેચાણના ઉત્પન્નનો, અથવા સદરહુ ટસ્ટનું કામ કરવામાં ટૂંટી તરીકે મને જે ઉત્પન્ન મળ્યું તેનો) હિસાબ આપવાની મારી ઇચ્છા છે; અને મારી અરજ એ છે કે સદરહુ ક. ડ. ની સમક્ષ અને સદરહું ટૂંટીના સંબંધમાં સોંપેલી ઇસ્ટેટના વહિવટમાં જેમનું હિત છે એમ કોરટ ફરમાવે તે બધા શખ્સોની સમક્ષ સદરહુ કામનો કોરટે હિસાબ લેવા, અને સદરહુ ક. ડ. પ્રતિવાદીના હિતસાઈ અને સદરહુ પ્રમાણે જેમનું હિત હોય તે બીજા શખ્સોના હિતસાઈ સદરહુ ઇસ્ટેટનો વહિવટ કોરટ મારફતે થવા જોઈએ; અથવા સદરહુ ક. ડ. એ તે વિરુદ્ધ સાફ કારણ બતાવવું.

તાજાકક્ષમ—હિતાધિકારીની ફરિયાદ હોય ત્યારે અદલખાઈપિતદાન પેનારે કરવાની ફરિયાદમાં પ્રસંગપ્રમાણે જરૂરનો ફરફાર કરીને તે નમુના પ્રમાણે ફરિયાદઅરજી તૈયાર કરવી.

નંબર ૧૦૯.

ધરાણીયું છોડવવાનો હુકમ બંધ કરવાની અથવા વેચવાની.

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સન ૧૮ રોજના એક ધરાણીયા અતથી આ કોર્ટની હકુમતમાનું એક ધર તથા તેની સાથેનો બાગ અને તેના અંગની વસ્તુઓ મને મારા પારસને (અથવા મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર, મિલકતના વહિવટ કરનાર) અને અસાધનોને મુદલ રૂ. અને તે ઉપર દર વરસે દર સેકડે ૩ પ્રમાણે બ્યાજની જામીનગી તરીકે પ્રતિવાદીએ મને આપી, અને સદરહુ પ્રતિવાદી સદરહુ મુદલ ને બ્યાજ અમુક દિવસે આપે તો તે ધરાણીયું છોડવું એવી ચાલી હતી તે દિવસ ક્યારનોએ વીતી ગયો છે.

૨. હાલ પ્રતિવાદી પાસે મારા સદરહુ ધરાણીયા ઉપરથી બ્યાજ મુદલ મળીને રૂ. લેહણ છે.

૩. વાદીની ક્ષમરજ એ છે કે:—(અ) સદરહુ રૂ. તથા ફરિયાદ દાખલ કર્યાની તારીખથી વસુલ થાય તે તારીખ સુધીનું જે બ્યાજ એ તે તથા આ ફરિયાદનું ખરચ, કોર્ટ કરાવે તે દિવસે પ્રતિવાદીએ મને આપવું, અને ન આપે તો સદરહુ ધરાણીયા મિલકત છોડવવાનો તેનો હુકમ બંધ થાય અને તે મિલકતનો કબજો મને મળે; અથવા, (બ) સદરહુ મિલકત વેચવી અને જે ઉપજે તે સદરહુ મુદલ બ્યાજ અને ખરચની રકમ આપવામાં તથા તે આપવાને વાસ્તે કામ લગાડવી; અને (ક) જો તે ઉત્પન્ન તે તમામ રકમ અદા કરવાને ખસ ન થાય તો ખુટતી રકમ અને તે અદા થાય ત્યાં સુધીનું તેનું દર વરસે દર સેકડે ૬૮કા પ્રમાણે બ્યાજ પ્રતિવાદીએ મને આપવું, અને (ડ) તેટલા માટે કોર્ટે યોગ્ય હોય તેવા બધા હુકમો કરવા અને હિસાબ લેવા.

નંબર ૧૧૦.

ધરાણીયું છોડવવાનો.

(મથાળું.)

(નમુના ૧૦૯ માં આ પ્રમાણે ફેરફાર કરવો).

પહેલા પારિશ્રાદમાં પક્ષકારોનાં નામ અને તેમજ હકીકતો પણ ઉલટપાલટ કરવી.

બીજા પારિશ્રાદને ડોકાણે નીચે પ્રમાણે લખવું:—

૨. સદરહુ ધરાણીઆ ઉપરથી મારે પ્રતિવાદીનું રૂ. રૂબું નિકળે છે. તે હું પ્રતિવાદીને આપવાને તૈયાર તથા રાજી છું, અને આ ફરિયાદ અરજી દાખલ કર્યા પહેલાં પ્રતિવાદીને તેની ખબર હતી.

બીજા પારિશ્રાદને ડોકાણે એમ લખવું કે:—

મારી અરજ એ છે કે, સદરહુ મિલકત ધરાણીયામાંથી હું છોડવું અને પ્રતિવાદીને
૩ તથા બાજ અને કોર્ટ ખર્ચ આપવાનો હુકમ કરે (તો) તેટલું ખર્ચ કોર્ટ
કરાયે તે દિવસે હું આપું એટલે પ્રતિવાદીએ તે મિલકત મને પાછી આપવી એવા તેને હુકમ
કરો, અને તે પાછી આપવાનો દસ્તાવેજ તૈયાર કરી આપવાના કોર્ટ યોગ્ય હોય તે બધા
હુકમો કરવા અને સદરહુ ધરાણીયામાંથી મોકળી કરીને સદરહુ મિલકતનો કબજો મને મળવા
સાર જરૂર હોય તેવાં બાંજ કૃત્ય કરવાનો હુકમ કરવો. • •

નંબર ૧૧૧.

કરાર વિશેષરીતે પુરો કરવાવિશે (નંબર ૧).•

(મથાળું.)

હું, અ. બ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. તારીખ માટે સન ૧૮ રોજના અને સદરહુ ક. ડ. પ્રતિ-
વાદીએ સહી કરેલા કરારનામાં સદરહુ ક. ડ. એ એવા કરાર કર્યો કે, તે કરારનામાં
વરણન કરેલી અને હવાલો આપેલી કંઈ સ્થાવર મિલકત તેણે ૩. માટે મારી પા-
સેથી ખરીદ કરવી (અથવા મને વેચવી).

૨. સદરહુ ક. ડ. ને સદરહુ કરારમાં તેના ભાગનું ને કરવાનું છે તે પૂરું કરી આપવા
મેં કહ્યું પણ તે પ્રમાણે તેણે કંઈ નહિ.

૩. હું અ. બ., તે કરારનામાં મારો ભાગ પુરો કરવાને પ્રથમથી અને હજીએ તૈયાર
તથા રાજી છું, અને તે વાતની સદરહુ ક. ડ. ને ખબર થયેલી છે.

૪. વાદીની અરજ એ છે કે, સદરહુ ક. ડ. ને સદરહુ કરાર પુરો કરવાનો, અને સદ-
રહુ મિલકતનો મને (અ. બ. ને) પણ કબજો આપવાને જરૂર હોય તે બધાં કૃત્ય કરવાનો,
(અથવા સદરહુ મિલકતનો કબજો અને ખરીદી ખત (કન્વેયન્સ કબ્જા કરવાનો) અને
ફરિયાદનું ખર્ચ આપવાનો હુકમ કરો.

(તાજા કલમ:—કંઈ કરારનામાં પાછું આણવીને રદ કરવાની ફરિયાદ હોય તો પારિગ્રા-
ફ ૨ અને ૩ છોડી દેવા અને તેમને ઠેકાણે એક પારિગ્રાફ ધાલવો, તેમાં ને કારણોને લીધે તે
કરારનામાં પાછું મંગાવી રદ કરવું નોંધાયે તે કારણો દર્શાવવા; જેવાં કે. મેં તે ઉપર ચુકવી, ક-
બજો પડવાથી, વિપત્તિમાં પડવાથી, અથવા અતિવાદીના કપટથી સહી કરી, અને માગવાની
દાંદ હોય તે પ્રમાણે અરજ માગવામાં ફરકાર કરવો).

નંબર ૧૧૨.

કરાર વિશેષ રીતે પુરો કરવા વિશે (નંબર ૧).

(મથાળું.)

હું, અ. અ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. આ સાથે જોડેલા કરારનામાં વર્ણન કરેલી અમુક સ્થાવર મિલકતનો તારીખ માટે . સન ૧૮ રોજ પ્રતિવાદી પુર્ણરીતે હક્કદાર હતો.
૨. તેજ દિવસે મેં અને પ્રતિવાદીએ પોતપોતાની સહીઓ કરીને એક કરારનામું કર્યું તેના એક નકલ આ સાથે જોડી છે.
૩. તારીખ માટે . સન ૧૮ રોજ મેં પ્રતિવાદીને ૩. આપવા માંડ્યા અને સદરહુ મિલકતનું ખરીદી પત્ર (કન્વેયન્સ) માગ્યું.
૪. તારીખ માટે . સન ૧૮ રોજ મેં કરીને તે ખરીદી પત્ર માગ્યું. (અથવા તે મિલકત મને ખરીદ કરી આપવાને પ્રતિવાદીએ ના કહી).
૫. પ્રતિવાદીએ તે ખરીદી પત્ર (કન્વેયન્સ) કરી આપ્યું નથી.
૬. પ્રતિવાદીને સદરહુ મિલકતની ખરીદીની રકમ આપવાને હજીએ હું તૈયાર અને રાજી છું.

મારી અરજ એવા ફેસલો માગવાની છે કે:—

- (૧) સદરહુ મિલકતનું જોડેલે તેવું ખરીદી પત્ર (કન્વેયન્સ) પ્રતિવાદીએ મને કરી આપવું, (કરારનામાંની શરતો પ્રમાણે).
- (૨) તે ન કરી આપ્યાબદલ નુકસાનીના રૂ. તેણે મને આપવા.

નંબર ૧૧૩.

પંત્યાળું.

(મથાળું.)

હું, અ. અ., ઉપર કહેલો વાદી જણાવું છું કે:—

૧. આ કૌટુંબી હુકમતમાં . કેકાણે હું અને સદરહુ ક. ડ. ગયાં વરસથી (અથવા મહિનાથી) હમારી પોતપોતાની સહીઓ કરીને પંત્યાળાની કંઈ કલમો લખેલ છે તે પ્રમાણે (અથવા અમે પોતપોતે સહી કરીને ચિફો મારેલા અમુક દસ્તાવેજ (ડીડ) પ્રમાણે, અથવા મારી અને સદરહુ પ્રતિવાદીની વચે મોઢાની કબુલાવત યદ્યપિ તે પ્રમાણે) એકો ધંધો ચલાવીએ છીએ.
૨. આ પ્રમાણે પાંતીદાર તરીકે મારી અને પ્રતિવાદીની વચે બહુ તરેહના તંદા અને વાંધા ઉત્પન્ન થયા છે, તેથી કરીને પાંતીદારીને કાબદો થાય એવી રીતે પંત્યાળામાં સદરહુ ધંધો ચલાવવાનું અશક્ય થયું છે.
૩. સદરહુ પંત્યાળું તોડી નાખ્યું એવી મારી હમ્મશા છે, અને સદરહુ કલમો (અથવા

ડીડ, અથવા કબજાપત) નીચરતો પ્રમાણે પંચાળના કરજમાં અને જવાબદારીઓમાં મારો ભાગ આપવાને હું તૈયાર અને રાજી છું.

૪. કોર્ટને મારી એવો અરજ છે કે, સદરહુ પંચાળ તોડવાનું હુકમનામું કરવું, અને સદરહુ પંચાળના વ્યાપારનો હિસાબ કોર્ટ લેવો અને તેની માલમતા વસુલ કરવી. અને આ પ્રમાણે પંચાળનો હિસાબ કતાં દરેક પક્ષકાર પાસે જે બાકી નિકળે તે કોર્ટમાં ભરવાનો તેને હુકમ કરવો, અને સદરહુ પંચાળનું કરજ અને જવાબદારીઓ અદા કરવી અને વાળવી, અને પંચાળની માલમતામાંથી ફરિયાદનું ખર્ચ આપવું, તથા આ પ્રમાણે આપીને મુક્તિ થયા પછી અને સદરહુ ખર્ચ આપ્યા પછી તે માલમતા પૈકી કંઈ બાકી રહે તો તે મારી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે સદરહુ કલમેની (ડીડની અથવા કબજાપતની) શરતો પ્રમાણે વેચી આપવું; અથવા સદરહુ માલમતા તે કરજ જવાબદારીઓ અને ખર્ચ અદા કરવાને બસુ ન થાય તો તે અદા કરીને તેમાંથી મુક્ત થયા સાર એક ભંડોળ એકઠું કરવલ્લે વાજબી હોય તે પ્રમાણમાં મને અને સદરહુ પ્રતિવાદીને હિસ્સો ભરવાનો હુકમ કરવો, અને કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવી બીજી દાદ આપવી.

આ ફરિયાદ અરજી આપનાર

વાદીનો ખીડર

અથવા

રહેનાર

(તાજા કલમ:—કોઈ પંચાળું સંકેલીને બંધ કરાવવાની ફરિયાદમાં પંચાળું તોડી નાખવાની અરજ ન લખવી, પણ બદલે એક પારિત્રાફ મુકીને તેમાં તે પંચાળું તુટ્યાની હકીકત જણાવવી).

નંબર ૧૧૪.

હુંકી હકીકતોના નમુના.

(દિવાની કામ ચલાવવાની રીતનો કાયદો, કલમ ૫૮).

ધોરેલા પૈસા (અને બાજ) બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

ધોરેલા પૈસા.

૩. વિશે વાદીનો દાવો છે. તે પૈકી માલ ચેઆની કી-

બજાર દાવા.

મતના રૂ. કરજે આપેલા પૈસા રૂ. અને બાજના

૩. છે.

ચોરેલા બાડાની બાકી બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

બાંડું.

કારકુન (અથવા જે હોય તે) તરફે પ્રગારની બાકી બદલ રૂ.

પગાર વગેરે.

નો વાદીનો દાવો છે.

ધોરેલા પૈસાના બાજ બદલ રૂ.

નો વાદીનો દાવો છે.

બાજ.

સાધારણ વરાડનો હિસ્સો લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

સાધારણ વરાડ.

નોર અને ખોટી થયા બદલ રૂ.

નો વાદીનો દાવો છે.

નોર વગેરે.

સરાફ પાસે-
ની આકી.

સરાફ તરીકે પ્રતિવાદીની પાસે પૈસા અનામત મુખ્યી તે બદલ ર.
લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્લીડર તરીકે
ની ફી વગેરે.
કમીશન.

પ્લીડર તરીકે કામ કર્યું (અને પ્લીડર તરીકે ર. ખરચ્યા તે
વિશે ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(હરાજ કરનાર, રૂના દલોલ, વગેરે જે સ્વરૂપ હોય તે લખ્યું)
તરીકે મળવેલા કમીશનના ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વૈદ તરીકે હા-
જર રહેવું.

વૈદ તરીકે હાજર રહેવાના ર. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રીમીઅમ
પાછું લેવાબદલ.
વખારનું બાકું.

વીમાઓની ઉપરથી આપેલા પ્રીમીઅમના ર. પાછા લે-
વાનો વાદીનો દાવો છે.

માલ પોંચાડ્યા-
બદલ.

માલ ખખારમાં રાખ્યો તેના બાડાના ર. લેવાનો વાદીનો
દાવો છે.

ધરનો ઉપયોગ
જે ઉપયોગ ક-
ર્માં બદલ.

આગગાડીથી માલ પોંચાડ્યો તેના ર. લેવાનો વાદીનો
દાવો છે.

સામાનનું બાકું.

(ધર ચણગારના સામાન) ના બાડા બદલ ર. નો
વાદીનો દાવો છે.

કામ કર્યાબદલ.

(સરવેઅર) તરીકે કામ કર્યા બદલ ર. નો વા-
દીનો દાવો છે.

ઉતારાનો તથા
આધાનો ખર્ચ.

ઉતારાના તથા આધા પીધાના ખર્ચ બદલ ર. નો વા-
દીનો દાવો છે.

બણાવવાબદલ.

ક્ષ. ય. ને (ઉતારો આપીને ખવડાવી પીવડાવીને) બણાવ્યો તે
બદલ ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પોંચેલા પૈસા.

વાદીના પ્લીડર (અથવા આડતીઆ, અથવા ઉધરાણી વસુલ
કરનાર, અથવા વગેરે,) તરીકે પ્રતિવાદીને પોંચેલા પૈસા બદલ ર.

નો વાદીનો દાવો છે.

કામની ફી.

હું કામ કરનાર કહીને પ્રતિવાદીએ ફી લીધી તે બ-
દલ ર. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વધારે પૈસા આ-

વેલવે મારફતે માલ લેઈ ગયા બદલ વધારે પૈસા અપાયા તે પાછા

લેવાને રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

તિરાહિત તરફે પ્રતિવાદી પાસે અનામત રાખેલા પૈસા પાછા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

તિરાહિત તરફે પ્રતિવાદીના જીમ્મામાં આપેલા અને વાદીને આપવા જેવા થયેલા પૈસા બદલ રૂ. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના મુનીમ તરફે પ્રતિવાદીને આપેલા પૈસા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

વાદી પાસેથી દગાથી પૈસા લીધા તે પાછા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

બુલથી પ્રતિવાદીને પૈસા આપ્યા તે પાછા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

(જે કામ કરવાનું છે અથવા કર્યા વગર રહ્યું છે તે બદલ, અથવા બીજીની જવાબદારી લેવા સારૂ કે, તે ન લીધા બદલ અથવા વગેરે) પ્રતિવાદીને પૈસા આપ્યા તે પાછા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

(કંપનીના) શેર મેન મેજે એટલા માટે અનામત તરફે આપેલા પૈસા પાછા લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

જમીનદાર તરફે પ્રતિવાદીને સારૂ પૈસા આપ્યા તે બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ બાણું આપવાનું તે બાડના (વાદીએ) પૈસા આપ્યા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીની સગવડને વારતે બીજા આફ એક્સચેન્જ સિકાર્ડ (અથવા તેના પર શેસે લખી આપ્યા) તે બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

જમીન તરફે વાદીએ પૈસા આપ્યા તેના ફાળો લેવા બદલ રૂ. લેખની વાદીની ફરિયાદ છે.

વાદી પ્રતિવાદીનું સમાધ કરજ વાદીએ આપ્યું તેના હિસ્સો લેવા બદલ રૂ. નો વાદીનો દાવો છે.

વાદીને શેરો બદલ જે નુજ્જાની યાવ તે બરી આપવાને પ્રતિવા-

ધ્યા બદલ.

તિરાહિત પાસેથી પૈસા પાછા લેવા બદલ.

તિરાહિત પાસેથી જીતેલા પૈસા લેવા બદલ.

મુનીમની પાસે આપેલા પૈસા લેવા બદલ.

દગાથી લીધેલા પૈસા.

બુલથી આપેલા પૈસા બદલ.

પૈસા આપ્યા તેનો મોબદલો ન મળ્યો તેથી તે પાછા લેવા બદલ.

પ્રતિવાદીની સા રૂ. જમીનદારે આપેલા પૈસા બદલ.

બાણું આપ્યા બદલ.

એક્સચેન્જન બરેલ ઉપરથી આપેલા પૈસા.

જમીનનો હિસ્સો.

સહ-દેણદારનો.

કાલના પૈસા

આપ્યા બદલ.

દી બંધાયેલી હતો; તે શેરના કાલના પૈસા ભર્યા બદલ રૂ. ૧૦ નો વાદીનો દાવો છે.

લવાઈના નિ. વેડને આધારે આપવાના પૈસા.

લવાઈના નિવાડા ઉપરથી આપવાના રૂ. ૧૦ નો વાદીનો દાવો છે.

લેવાનો વાદીનો

હયાતીના વી માં બદલ.

મૈયત ક્ષ. ૫. ની હયાતીના વીમાની સીડી ઉપરથી રૂ. ૧૦ નો વાદીનો દાવો છે.

નો

કરજ ઉપર.

રૂ. ૩. તથા બાજુ આપવાનું લખી આપેલા અતની રૂ. ૩. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પરરાજ્યનો રૂ. ૩. માં ની કોરટના ફેસલા ઉપરથી

રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

બીલ આફ એક્સચેન્જ વગેરે.

પ્રતિવાદીએ લખેલા ચેક ઉપરથી રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ બીલ આફ એક્સચેન્જ સીકારેયું (અથવા લખ્યું અથવા તે પર શેરો કરેયો) તે બદલ રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીએ વાચદા સીડી લખી આપી (અથવા તેના પર શેરો કરી આપ્યા) તે બદલ રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

બીલ આફ એક્સચેન્જ સીકારનાર તરીકે (પ્રતિવાદી અ. બ., ઉપર અને લખનાર (અથવા શેરો કરી આપનાર) તરીકે પ્રતિવાદી ક. ડ. ઉપર રૂ. ૩. લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જમીનગરી.

માલ વેચ્યો તેના કિંમતના પ્રતિવાદી જમીન થયો તે બદલ તેના ઉપર રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

માલ વેચ્યો તેના કિંમત બદલ (અથવા ભાડાની બાકી બદલ અથવા ધોરેલા પૈસા બદલ અથવા વાદીને વાસ્તે ફેરીઆ તરીકે પ્રતિવાદી અ. બ. ને મળેલા પૈસા બદલ અથવા વગેરે) પ્રતિવાદી અ. બ. ઉપર મુખ્ય તરીકે અને પ્રતિવાદી ક. ડ. ઉપર જમીન તરીકે રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

કાલ.

શેરના કાલ બદલ રૂ. ૩. નો વાદીનો દાવો છે.

અરથ વગેરે બદલ શેરો.

(ઉપરના નમુનાઓમાં વધારેવું કે) અને અરથ બદલ રૂ. ૩. અને આ સમન પોચે તારથી દિવસમાં (અથવા કોરટ હકુમત બહાર સમન પોંચાડવાનો હોય તો હાજર થવાની મુદત હકુમતમાં ઠરાવી

હોય તે લખવી) વાદીને અથવા તેના પ્લીડરને દાવાની રકમ આપણા તે ફરિયાદનું આગળ કામ ચાલતું બંધ થશે.

નુકશાની અને બીજા દાવા.

ફરીઆ તરીકે વાદીને નોકર રાખવાનો કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની નો વાદીનો દાવા છે.

પ્રતિવાદીની નોકરીમાંથી ફરીઆ તરીકે ગેરવાજબી રીતે વાદીને કા હી મુક્યા બદલ નુકશાન લેવાનો (અને ચઢેલા મુસારોના ર. બદલ) વાદીનો દાવા છે.

વાદીના ઘરની બવરયા કરનાર તરીકે વાદીની નોકરી પ્રતિવાદીએ ગેરવાજબી રીતે જોડી તે બદલ નુકશાન લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

વાદીના ગુમાસ્તા (અથવા વગેરે) તરીકે પોતાનું કર્તવ્ય કરવીમાં કસુર કરી તેના નુકશાન બદલ (અને ગુમાસ્તા અથવા વગેરે તરીકે પૈસા મળ્યા તે બદલ ર. નો) વાદીનો દાવા છે.

પ્રતિવાદીની સાથે (અથવા વાદીની સાથે) કા. ય. એ કરારથી શિખવા રહેવા વિશેના દસ્તાવેજની શરતો તોડી તેથી થએલું નુકશાન લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

કા. ય. ના નિવાજા પ્રમાણે ન વરતવાથી થએલું નુકશાન લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

હુમલો કર્યા બદલ (અને ખોટી રીતે કેદ કર્યા બદલ અને અદાવતથી ફાજદારી કામ ચલાવ્યા બદલ) નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

વાદી ક. ડ. ના ઉપર હુમલો કરીને તેને ખોટી રીતે કેદમાં રાખ્યા બદલ થએલી નુકશાની લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

પ્રતિવાદી ક. ડ. એ હુમલો કર્યા બદલ નુકશાની લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

વાદીના પ્લીડર તરીકે પ્રતિવાદીએ ગફલત કરવાથી નુકશાન થયું તે ભરી લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

માલ સંભાળવામાં ગફલત કર્યા બદલ (અને ગેરવાજબી રીતે તે અટકાવી રાખ્યાબદલ) નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવા છે.

ધરાણે મુકેલો સામાન રાખવામાં ગફલત કર્યા બદલ (અને ગેર.

મુખતિયાઈ વગેરે.

કરારથી શિખવા રહેનાર.

લવાદી.

હુમલો વગેરે.

ધણી ધણી આણીએ કરવા નો. ધણી ધણીઆણી ઉધરની ફરિયાદ.

પ્લીડર.

નિમ્મુપ.

ધરાણીયું.

વાજાની રીતે તે અટકાવી રાખ્યા બદલ) નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ભાડું.

ધર શણગારનો સામાન (અથવા ગાડી) ભાડે આપી તે સંભાળી રાખવામાં ગફલત કરેથી (અને ગેરવાજાની રીતે વગેરે) બદલ નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

સંરાફ.

વાદીનાં એકતા પૈસા આપવાને ગેરવાજાની ગફલત કરેલા બદલ (અથવા ના કદા બદલ) નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ખોદા.

વાદીની હુંડીઓ સિંકારવાનો કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ખત.

નોંધવો કરનાર નહીં એવી શરતના ખત ઉપરથી વાદીનો દાવો છે.

અધોવાહાઓ

આગગાડીમાં વાદીનો માલ લઈ જવાની ના કદા બદલ નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આગગાડીમાં વાદીને લઈ જવાની ના કદા બદલ નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આગગાડી મારફતે કોલસા લઈ જવામાં અને સ્વાધીન કરવામાં તથા તે વિશે પેતાના કર્તવ્ય કર્મમાં કેસુર કરેલા બદલ નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જળમાર્ગે ધંવ લઈને હવાલે કરવામાં અને તે સંબંધી કર્તવ્યકર્મ કરવામાં કેસુર કરેલા બદલ નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(મરી એ નામનું) વહાણ નેારે માંડવાનો કરાર તોડ્યા બદલ નુકશાની ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ધર શણગારનો સામાન (અથવા વગેરે) પાછો લેવાબદલ, અથવા તેની કિંમત બદલ, અને તે અટકાવી રાખ્યા બદલ નુકશાની લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માત્ર, ધરશણગારનો સામાન વગેરે વાદી પાસેથી ગેરવાજાની રીતે લઈ લીધો તે બદલ વાદીનો દાવો છે.

આખરે લીધા બદલ નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

આખરે મુક્યા બદલ નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

અયોગ્ય રીતે કરેજમાં મિલકત ધર્યાબદલ નુકશાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વહાણ નેારે

માંડવાનો કરાર.

માલ પાછો મળ્યા બદલ, ત નુકશાની બદલ દાવો.

માલ લઈ લી

ધા બદલ નુકશાની.

આખરે લીધા

બદલ.

ગેરવાજાની રી

તેમિલકત ધરવા

બાબત.

(જે ધરવા વિશે ફરિયાદ હોય તે ધરવાનું ગેરવાજબી હોય અથવા
હક ઉપરાંત હોય અથવા ગેરશીશ્ત હોય તોએ આ નમુનો ખસેછે).

મેહલ્લામાં ધર નંબર નો અથવા ના માં
ના માંની બ્લાકએકર નામની જમીની કબજે લેવા
બદલ વાદીનો દાવો છે.

કબજે કંઠાવ-
વા બાબત.

(અહિયાં મિલકતનું વરણન લખવું) એ ઉપરનો પોતાનો હક ઠરાવોને
તેનું બાકું વસુલ કરવાનો વાદીનો દાવો છે.

હક ઠરાવોને
બાકું વસુલ કરવા
બદલ.

(પાછળના એ નમુના એકઠા થઈ શકે.)

માછલાં મારવાના વાદીના હકમાં હરકત કર્યાબદલ નુકસાન, ભરી
લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માછલાં માર-
વાનો હક.

ઘોડા (અથવા ઘેવો અથવા શેર અથવા વગેરે) ના વેચાણ વખતે
દગાથી ખોટું સમજાવ્યા બદલ નુકસાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

દગો.

અ. બ. ના પતીયારવિશે દગાથી ખોટું સમજાવ્યાબદલ નુકસાન
ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

અ. બ.ની હામીનો કરાર તોડ્યો તેબદલ નુકસાન ભરી લેવાનો વા-
દીનો દાવો છે.

હામી.

પ્રતિવાદીના મુખ્યત્વાર તરીકે મિલકત ધરવામાં વાદીને નુકસાન થાય
તે ભરી આપવા બાબતનો કરાર તોડ્યો તે બાબત નુકસાન ભરી લેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

(રાયલ ચાર્ટર)એ નામના વહાણની વીમાઓડી ઉપરથી થએલું નુકસાન
અને માલનું નોર (અથવા પ્રીમીઅમો પાછા) લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વીમો.

(માગેલું નુકસાન પુરેપુરું કે ઘોંઘાળું થયું હોય તોએ આ નમુનો ખસેછે.)

ધર અને સામાનની આગની વીમાઓડીને આધારે થએલું નુકસાન
ભરી લેવાબદલ વાદીનો દાવો છે.

આગનો વીમો.

ધરનો વીમો ઉતરાવવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન ભરી લેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

ધર મરામતમાં રાખવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન ભરી લેવાનો
વાદીનો દાવો છે.

જમનોની મા
લ અને બાકુત.

જમીની જમીનના પટામાં કરેલા કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન ભરી

જમીનનો મા-

લકઝાને બાકી.

લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વૈદ.

વૈદ તરીકે પ્રતિવાદીની ગફલતને લીધે વાદીને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ઉપદ્રવી જ. ના વર.

પ્રતિવાદીના કુતરાએ ઇજા કરી તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ગફલત.

પ્રતિવાદીએ અથવા તેના નોકરે ગાડી હાંકવામાં ગફલત કરી તેથી વાદીને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીની આગગાડીમાં વાદી ઉતારે હતો તે વખતે પ્રતિવાદીના નોકરોએ ગફલત કરી તેથી તેને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીના રેલવે સ્ટેશનની સ્થિતિમાં કંઈ ખામી હોવાથી તે સ્ટેશન ઉપર વાદીને ઇજા થઈ તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

સને ૧૮૫૫નો આક્ટનાંખર ૧૩.

પ્રતિવાદીની આગગાડીમાં મૈયત અ. ખ. ઉતારે હતો તે વખતે પ્રતિવાદીના નોકરોની ગફલતને લીધે તેને ઇજા થઈ, અને તેથી તે મૈયત થયો; તે બદલ નુકસાન બરી લેવાનાર સદરહુ અ. ખ. મૈયતના મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરીકે વાદીનો દાવો છે.

લગ્નનું વચન

લગ્નનું વચન તોડ્યા બદલ નુકસાન બરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માલનું વેચાણ

માલ કબ્જા કરી તેની કીંમત આપવાનો કરાર તોડ્યો તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

૩ (અથવા વગેરે) સ્વાધીન કબ્જું નહિ (અથવા યોગ્ય સ્વાધીન કબ્જું અથવા તે હલકી જાતનું હવું અથવા વેચાણનો કરાર ખીજી રીતે તોડ્યો હોય તે) તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

માલનું વેચાણ

ઘોડા વિશેની ખાત્રી આપી હતી તે તુટી તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જમીનનું વેચાણ.

જમીન વેચવાનો (અથવા ખરીદવાનો) કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ધર ભાડે આપવા વિશે (અથવા લેવા વિશે) કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

કોઈ પોંચખાનાનો પટો, શુક્ર વીલ, જહેલો સામાન, અને વેપારી

પુંજી વેચવાનો (અથવા ખરીદવાનો) કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જમીનના વેચાણમાં તેના ઉપરનો હક્ક પુરો કરી આપીશ (અથવા ભાગવટા માલિકો હરકત થવા દેખશ નહિ અથવા વગેરે) એવા કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદી ગેરવાજબી રીતે વાદીની જમીનમાં આવ્યો, અને તેના કુવામાંથી પાણી કહાડ્યું (અથવા તેનું ઘાસ કાપ્યું અથવા તેનાં ઇમારતનાં લાકડાં તોડ્યાં અથવા તેની બાડ ભાંગી, અથવા તેના ઝાંપો ખસેડ્યો, અથવા તેનો રસ્તો કે માર્ગ વાપર્યો, અથવા તેના એતરમાં થઇને પેલી તરફ ગયો, અથવા ત્યાં રેતી લાવીને નાંખી, અથવા ત્યાંથી કાંકરી લેઈ ગયો, અથવા તેની નદીમાંથી પથરા લેઈ ગયો) તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીની જમીનનો (અથવા ધરનો અથવા ખાણનો) આધાર ગેરવાજબી રીતે કાઢી લીધા બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(જાહેર રાજમાર્ગમાં અથવા ખાનગી રસ્તામાં) ગેરવાજબી રીતે અટકાવ કર્યાબદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ગેરવાજબી રીતે પાણીના પ્રવાહ વાળ્યો (અથવા તે અટકાવ્યો અથવા તે પાણી ગંદું કર્યું અથવા તેમાંનું પાણી ખીજી તરફ વાળ્યું) તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીની જમીન ઉપર (અથવા વાદીની ખાણમાં). ગેરવાજબી રીતે પાણી કાઢ્યું તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીને કુવાનું પાણી લેતાં ગેરવાજબી રીતે અટકાવ કર્યો તે બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના ચરાવવાના હકનો ભંગ કર્યો બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

(ચરાવવાના હકનું સ્વરૂપ ગમે તેવું હોય તોપણ આ નમુનો ખસે છે.)

વાદીના ધરમાં અજવાળું પડવામાં અટકાવ કર્યાબદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના કરીગરીના પટામાં ભંગ કર્યો બદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાદીના ગ્રંથ સ્વામીત્વના હકનું ઉલ્લંઘન કર્યાબદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

જમીન ઉપર પ્રવેશ.

આધાર.

માર્ગ.

પાણીના પ્રવાહ વગેરે.

ચરાઈ.

અજવાળું.

કારીગરીના પ

ટો. ગ્રંથ સ્વામીત્વ.

વેપારની નિ-
શાની.

વાદીના વેપારની નિશાની ગેરવાજબી રીતે વાપર્યાબદલ (અથવા તેની નકલ કપી બદલ) નુકસાની લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

કામ.

વાહાંબુ બાંધવાનો (અથવા ઘરની મરામત કરવાનો વગેરે) કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

વાહાંબુ બાંધવા વગેરેમાં વાદીને નોકર રાખવાનો કરાર તોડ્યાબદલ નુકસાન લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

ઉપદ્રવ.

પ્રતિવાદીના કારખાનામાંથી (અથવા વગેરે) નદારી વાસ મારતી વખતે નિકળે છે તેને લીધે વાદીના ઘર, ઝાડ, પાક વગેરેને થયેલું નુકસાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

પ્રતિવાદીના કારખાનામાંથી (અથવા તપેલામાંથી અથવા વગેરે) સોરખફોર થાય છે તે ઉપદ્રવથી થયેલું નુકસાન ભરી લેવાનો વાદીનો દાવો છે.

તાકીદ.

(શેરામાં એવું ઉમેરવું કે) —અને તાકીદ બદલ.

(જમીનનો અથવા હક્ક કરાવવાનો અથવા તે બંનેનો દાવો હોય ત્યારે શેરામાં એવું ઉમેરવું કે:—

દરમ્યાનની ઉ-
પજ.

અને દરમ્યાનની ઉપજબદલ,

અડેલું બાકું.

અને બાકાનો હિસાબ લેવાબદલ અથવા ચોટલાં બાકાબદલ.

કરાર તોડ્યા

(મરામતનો કરાર તોડ્યા બદલ.)

બદલ.

૧.—ઈસ્ટેટનો વહિવટ થવા સારૂ લેહેણુદાર કરે તે.

ક્ષ. ૫. રહેનાર હાલ મૈયત છે, તેની સ્થાવર અને જંગમ મિલકતનો વહિવટ થવા સારૂ સદરહુ ક્ષ. ૫. ના લેહેણુદાર તરીકે વાદીનો દાવો છે. સદરહુ ક્ષ. ૫. ની મિલકતનાં વહિવટ કરનાર તરીકે પ્રતિવાદી ક. ૩. ઉપર (તથા તેના કાયદા પ્રમાણે સહવારસ તરીકે પ્રતિવાદી ઇ. ક. ને ગ. હ. ઉપર) ફરિયાદ કરી છે.

૨.—ઈસ્ટેટનો વહિવટ થવા સારૂ મૃતલેખારપિતદાન લેનાર કરે તે.

મૈયત ક્ષ. ૫. ની સ્થાવર જંગમ મિલકતનો વહિવટ થવા સારૂ, સદરહુ ક્ષ. ૫. ના તા. રીખ મહિ સન રોજ ના મૃત્યુપત્રની રૂઢિએ મૃત લેખારપિતદાન લેનાર તરીકે વાદીનો દાવો છે. સદરહુ ક્ષ. ૫. નું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર તરીકે પ્રતિવાદી ક. ૩. ઉપર (તથા મૈયતના મૃત્યુપત્રમાં આપેલી ફેણુગી લેનાર તરીકે પ્રતિવાદી ઇ. ક. ને ગ. હ. ઉપર) ફરિયાદ કરી છે.

૩.—પંત્યાળું.

(તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પંત્યાળાની સરતોનો દસ્તાવેજ કરેલો છે તે પ્રમાણે) વાદી અને પ્રતિવાદી વચ્ચે પંત્યાળાની સેણદણનો હિસાબ લેવા સાર તથા પંત્યાળાનું કામ સંકેલવા સાર વાદી દાવો કરે છે.

૪.—ધરાણું લેનાર કરે તે.

તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ (પક્ષકારોની) દરમ્યાન (અથવા માલકી હક્ક બતાવનારા દરસ્તાવેજ અનામત મુકીને) ધરાણીયાનો બખ્તાર થયો છે તેને આધારે મુદલ, બાજ, અને અરચ બદલ વાદીનું જે લેણું નિકળે તેનો હિસાબ લેવાને, તથા પ્રતિવાદીનો ધરાણીયું છોડવાનો હક બંધ કરીને અથવા વેચાણ કરીને ધરાણીયું અમલમાં લાવવાને વાદીનો દાવો છે.

૫.—ધરાણું મુકનાર કરે તે.

તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ધરાણીયો બખ્તાર (પક્ષકારોની) દરમ્યાન થયો તેને આધારે કંઈ દેવું નિકળતું હોય તો તે શું નિકળે છે તેનો હિસાબ લેવાનો તથા ધરાણીયા મિલકત છોડાવવાનો વાદીનો દાવો છે.

૬.—નાનાં છોકરાંના ભાગના પૈસા ઉભા કરવા બદલ.

તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ડરાવ પત્ર થયું તેમાં ના નાનાં છોકરાંના ભાગને મૂટે રૂ. ની રકમ ડરાવી છે તે ઉભી કરવાનો વાદીનો દાવો છે.

૭.—ટૂસ્ટ (ગુમ્મા) નું કામ બબ્બવવા બદલ.

(પક્ષકારોની) દરમ્યાન તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ટરમૂનો દસ્તાવેજ થયો તે અમલમાં લાવવા સાર વાદીનો દાવો છે.

૮.—રદ કરવાનું અથવા દુરસ્ત કરવાનું.

(પક્ષકારોની) દરમ્યાન તારીખ માહે સને ૧૮ રોજનો દસ્તાવેજ થયો છે તે રદ કરવાનો અથવા સુધારવાનો વાદીનો દાવો છે.

૯.—કસર વિશેષ રીતે પૂરો કરવા બદલ.

માંની કંઈ (નકરી) વંશ પરંપરાનું ઉપભોગની મિલકત મારે પ્રતિવાદી ને વેચાતી આપવી એવો તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ કસર થયો તે વિશેષ રીતે પૂરો કરવા બદલ વાદીનો દાવો છે.

નંબર ૧૧૫.

પ્રોવિડ:

૧. મૃત્યુપત્ર વિશેષ પ્રકારે સાબિત કરે એવા મૃત્યુપત્ર ચલાવનારે અથવા મૃતલેખસ્પિત દાન લેનારે કરવાની.

૧. મૈયત ક. ડ. રહેવાથી ના તે હાલ તારીખ માહિ સન
 રોજ મૈયત થયો, તેનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહિ સન નું છે તે
 ચલાવનાર હું છું એવા વાદી હક બતાવે છે, અને સદરહુ મૃત્યુપત્ર સાબિત કરાવવા માગે છે.
 સદરહુ મૈયતના નજીકના સગા પૈકી તમે એક છો તેથી (અથવા ને હોય તે) તમારા ઉપર
 સમન કાઢવામાં આવે છે.

૨. મૈયતનું કોઈ પહેલાનું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર અથવા તે મૃત્યુપત્રમાં જેને કંઈ દેણગી
 આપી હોય તે, અથવા મૈયતનો કોઈ નજીકનો સગો વગેરે ને, સાધારણ પ્રકારે મૃત્યુપત્ર સાબિત
 કરીને આપેલું પ્રોમેટ રદ કરવા માગતો હોય તેણે કરવાની.

ક. ડ. પ્રથમ રહેવાસી નો તે હાલ તારીખ માહિ
 સન, ૧૮ રોજ મૈયત થયો, તેનું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહિ સન
 નું છે તેનો ચલાવનાર હું છું એવા વાદી હક બતાવે છે. અને સદરહુ મૈયતના તારીખ
 માહિ સન રોજના ખેરા મૃત્યુપત્ર ઉપરથી તારીખ માહિ સન
 રોજ પ્રોમેટ આપેલું છે તે રદ કરાવવા માગે છે. સદરહુ ખોટું મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર (અથવા ને
 હોય તે) તરીકે તમારા ઉપર આ સમન કાઢવામાં આવે છે.

૩. મૃત્યુપત્ર ન કરતાં કોઈ મરણ પામે ત્યારે જેમ વહિવટપત્ર આપવામાં આવે છે તે
 રીતે વહિવટપત્ર આપવામાં આવ્યું હોય ત્યારે મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર અથવા મૃતલેખાધિપતિદાન
 લેનાર કરે તે.

ક. ડ. પ્રથમ રહેનાર તે હાલ તારીખ માહિ સન
 રોજ મૈયત થયો, તેવું છેલું મૃત્યુપત્ર તારીખ માહિ સન રોજનું
 છે તે ચલાવનાર હું છું એવા વાદી હક બતાવે છે.

સદરહુ મૈયતની ધરોટનું વહિવટપત્ર તમે મેળવ્યું છે તે રદ કરીને સદરહુ મૃત્યુપત્રનું પ્રો-
 મેટ મને આપો એવા વાદીનો દાવો છે.

૪. મૈયતના નજીકના સગા તરીકે વહિવટપત્ર મળવાનો દાવો રાખતો હોય, તેનો નજીક-
 ના સગા તરીકેનો હક સંબંધ વાંધા બરેલો હોય, ત્યારે તેણે કરવાની.

ક. ડ. રહેનાર હાલ મૈયત છે તે મૃત્યુપત્ર ન કરતાં તારીખ
 માહિ સન રોજ મૈયત થયો, તેનો ભાઈ અને નજીકનો એકનો એક સગો
 હું છું એમ વાદી દાવો રાખે છે, અને તે સગા તરીકે સદરહુ મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મૈયત થએ-
 લાની જંગમ મિલકતનું વહિવટપત્ર માગે છે. તમે નોટીસ (કાવીયટ) દાખલ કર્યું છે અને
 એવું કહો છો કે મૈયતનો નજીકનો સગો હું એકલો છું (અથવા ને હોય તે) માટે તમારા
 ઉપર આ રીતે કાઢવામાં આવે છે.

દિવાની કામું ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૮.

ના • • • ની કોઈ મુકામ.
સન ૧૮ ની દિવાની ફરિયાદોનું રજીસ્ટર.

નંબર ૧૧૭.

ક્રિયાદના નીકાલનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૬૪ અને ૬૮.

(મયાજું.)

રહેનાર

ના ને માલમ

એ તમારા ઉપર

બદલ ક્રિયાદ કરી છે, માટે તમને આ ઉપર-

આપ. જે:

થી ફરમાવવામાં આવે છે કે, તારીખ માટે

સને ૧૮ વાર ને રોજ સવારના કલાકે ઉપર

કહેલા વાદીને જવાબ આપવાસાથે આ કોરટમાં તમારે જાતે,

અથવા કોરટના જે પ્લીડરને યોગ્ય રીતે અખતાર આપેલો

હોય અને જેને તમારી હકીકત બરાબર સમજાવી હોય તથા

જે એ ક્રિયાદના સબખા જરૂરીઆત સવાલના જવાબ દર્શ

શકે તે પ્લીડરની મારફતે, અથવા તેવા બધા સવાલના જ-

વાબ દર્શ શકે એવા કોઈ બીજા શખ્સને તે પ્લીડરની સાથે

રાખીને તે પ્લીડરની મારફતે હાજર થવું. અને તમારે હાજર

થવાનો જે દીવસ મુકરર કયો છે તે એ મુકદમાનો આખરનો

નિકાલ કરવા સાથે હરાવેલો છે, માટે તે દિવસે તમારે તમા-

રા સબખા સાક્ષિઓને હાજર કરવાને તૈયાર થઈ રહેવું. અને

તમને આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે જે

ઉપર લખેલે દિવસે તમે હાજર નહીં થાઓ તો તમારી ગેર-

હાજરીમાં એ ક્રિયાદ સાંબળીને તેનો નિકાલ કરવામાં આ-

વશે. અને વાદી જેવા માગે છે, તે તથા

તમારા જવાબની પુઠીમાં જે દસ્તાવેજો ઉપર તમે આધાર

રાખવા ધારતા હો તે દસ્તાવેજ તમે લેતા આવજો અથવા

તમારા પ્લીડર સાથે મોકલજો.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ

મારી સહી તથા કોરટનો ચિહ્નો કરીને આપજો.

લ. સ.

જડજ

ટીપ:—લેખી કેફીયતો માગવી હોય તો એમ લખવું કે તારીખ માટે સને
સુધીમાં તમારે (અથવા અમુક પક્ષકારે જે હોય તે) લેખી કેફીયત આપવી.

નંબર ૧૧૮૦

મુદા ડરાવવાનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૪ અને ૧૮

• (મથાળું.)

રહેનાર.

ના ને માલમ થાય

એ તમારા ઉપર

તમારા સાક્ષીઓ પોતાના મજે હાજર નહીં રહે એમ તમને દેશત હોય તો, એકથી પહેલા કોઈ પણ વખતે કોરટને અરજ કરશો અને તેમની ઓરાકીની જરૂરીઆત રકમ ભરશો એ-ટલે કોઈ પણ સાક્ષીને હાજર રહેવાની જરૂર પડવા સાથે અથવા જે દસ્તાવેજ સાક્ષી પાસે હાજર કરાવવાનો તમને હુકમ છે તે દસ્તાવેજ હાજર કરવાની જરૂર પડવા સાથે આ કોરટમાંથી તમને સમન મળશે.

વાદીની માગણી તમારે કબુલ હોય તો, હુકમનામાની સંક્ષિપ્ત બજતવણી તમારી બાત ઉપર અથવા મિલકત ઉપર અથવા જરૂર પડે તો બંને ઉપર થવાનો સંભવ છે તે ટાળવાને ફરિયાદના અરજીમાંથી તમને સુધાંત તે પેસા તમારે કોરટમાં ભરવા.

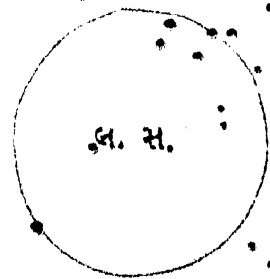
જે:

બદલ ફરિયાદ કરી છે, માટે તમને આ ઉપરથી ફરિયાદવા-માં આવે છે કે, તારીખ માટે સને ૧૮૦ વાર ને રોજ સવારના વાગતે ઉપર કુદેલા વાદીને જવાબ આપવા સાથે આ કોરટમાં તમારે જાતે, અથવા કોરટના જે પ્લીડરને યોગ્ય રીતે અખત્યાર આપેલો હોય અને જેને તમારી હકીકત બરાબર સમજાવી હોય તથા જે એ ફરિયાદના સઘળા જરૂરીઆત સવાલના જવાબ દેઈ શકે તે પ્લીડરની મારફતે, અથવા તેવા સઘળા સવાલના જવાબ દેઈ શકે એવા કોઈ બીજા શખ્સને તે પ્લીડરની સાથે રાખીને તે પ્લીડર મારફતે હાજર થવું. અને તમને આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે, જે ઉપર લખેલ દિવસે તમે હાજર નહીં થાઓ તો તમારી ગેરહાજરીમાં મુદા ડરાવવામાં આવશે; અને વાદી જોવા મળે છે તે તથા તમારા જવાબની પૃષ્ઠીમાં જે દસ્તાવેજ ઉપર તમે આધાર રાખવા ધારતા હો-તે દસ્તાવેજ તમે લેતા આવજો અથવા તમારા પ્લીડર સાથે મોકલજો.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮૦ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિહ્નો કરીને આપ્યો.

સુચના.-૧.

૨.

જડજ.

ટીપ.—લેખી કેફીયતો માગવી હોય તો એમ લખવું કે:-તારીખ માટે સને સુધીમાં તમારે (અથવા અમુક પક્ષકારે જે હોય તે) લેખી કેફીયત આપવી.

નંબર ૧૧૯.

હાજર થવાનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૮.

ફરિયાદ નંબર

ના

ની કોર્ટમાં.

, વાદી.

, પ્રતિવાદી.

(નામ, વર્ણન અને પત્તો લખવો)

ને માલમ થાય ને: (આ ઠેકાણે વા-

દીનું નામ, વર્ણન, અને તેનો પત્તો લખવો) એ તમારા ઉપર (આ ઠેકાણે રજિસ્ટરમાં હોય તે પ્રમાણે દાવાની વિગતો લખવી) આ કોર્ટમાં ફરિયાદ કરી છે. માટે તમને આ ઉપરથી ફરમાવકમા આવે છે કે, તારીખ સવારના કલાકે સદરહુ વાદીને જવાબ દેવા સાથે તમારે જાતે આ કોર્ટમાં હાજર થવું (જે જાતે હાજર થવાનું નહીં ફરમાવ્યું હોય, તો એમ લખવું કે) "તમારે જાતે અથવા આ કોર્ટના કોઈ વકીલ કે જેને તમારી હકીકત ખરાબર સમજાવી હોય અને એ ફરિયાદી ખાખતના સઘળા જરૂરીયાત સવાલના જવાબ દઈ શકે એવા વકીલની મારફતે હાજર થવું, અથવા તેવા સઘળા સવાલોનો જવાબ દઈ શકે એવા કોઈ અખસને વકીલની સાથે મોકલવો." (તે સમન તે મુકદ્દમાનો છેલ્લો નિકાલ કરવાનો હોય તો આ ઠેકાણે આટલું વધારે લખવું,) "અને તમારે હાજર થવાનો જે દિવસ છે તે એ મુકદ્દમાનો છેલ્લો નિકાલ કરવાસાથે કરાવેલો છે માટે તે દિવસે તમારે તમારા સઘળા શાહદીઓ ગુજારવા તૈયાર થઈ રહેવું" અને તમને ખબર આપવામાં આવે છે કે જે ઉપર લખેલ દિવસે તમે હાજર નહીં થશો તો, તમારી ગેરહાજરીમાં એ મુકદ્દમા સાંભળીને તેનો ફેસલો કરવામાં આવશે; અને (વાદીને કંઈ દસ્તાવેજ હાજર કરાવવો હોય તો આ ઠેકાણે લખવું) વાદી જેવા આગે છે તે તથા તમારા જવાબની મજબુતીમાં જે દસ્તાવેજ ઉપર તમે બરોસો રાખતા હો તે દસ્તાવેજ તમે લેતા આવજો. (અથવા તમારા માણસ સાથે મોકલજો.)

આજ તારીખ માટે

સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટના

શિક્ષકો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

જડજ.

નંબર ૧૨૦.

ખીજ કોર્ટની હકુમતમાં બળાવવા સાર સમન મોકલવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૮૫.

ના

ની કોર્ટમાં.

ફરિયાદ નંબર

સને ૨૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

તારીખ માહે

સને ૪

ઉપર કહેલી ફરિયાદનો પ્રતિવાદી

હાલ

માં રહે છે, પરંતુ ફરિયાદ કરવાનો હક્ક આ

કોર્ટની હકુમતમાં ઉત્પન્ન થયો છે. એમ ફરિયાદ અરજીમાં લખ્યું છે: માટે એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ પાછો આવે એવા સમન સદરહુ પ્રતિવાદીને પોંચાડવા સાર આ હુકમની વ્રત સુધાંત ની કોર્ટને મોકલવા.

લ. સં.

૪૩૪.

નંબર ૧૨૧.

ખીજ કોર્ટના સમન પાછળના શેરાસાથે જવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૮૫.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

તારીખ માહે

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ની કોર્ટના દિવાની

નંબર

માં

ને

માં પોંચાડવા સાર મોકલવા બાબત તે કોર્ટનો હુકમ વાંચી જોયો.

પ્રોસેસ પાછળ બેલીકે

એવા શેરા કર્યા છે તે વાંચી જોયો; અને સદરહુ

હુ બાબતનો

ને તથા

ને (સોગન અથવા) પ્રતિજ્ઞા આપીને મેં

જેવ્ય રીતે પુરાવો લેખને વાંચી જોયો, તે ઉપરથી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તે
આ હુકમની નકલ મુદ્દાન ન મોકલવો.

લ. સ.

૧૪૩૬૪.

ટીપ્પણી:—સમન શિવાયની જે બીજી પ્રોસેસો આજ રીતે પોંચાડવી પડે તે પ્રોસેસોને પણ
આ નમુનો લાગુ પડશે.

નંબર ૧૨૨.

પ્રતિવાદીની કેફીયત.

હિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૧૦.

(મથાળું.)

હું નીચે સહી કરનાર પ્રતિવાદી (અથવા પ્રતિવાદીઓ પૈકી એક જણ) ફરિયાદ અ-
રજીમાં લખેલા સદરહુ ઈ. ફ. ના મૃત્યુપત્રમાંનો (અથવા સદરહુ ફરિયાદ અરજીમાં લખેલા
મેયત ઈ. ફ. ના કાયદેસર વારસ તરીકે, અથવા નજીકના સગા તરીકે, અથવા નજીકના સગા
પૈકી એક જણ તરીકે) બધો હક સંબંધ છોડી દેઉ છું.

અથવા, હું નીચે સહી કરનાર પ્રતિવાદી જણાવું છું કે (આ ડેકાણે કબુલ કરેલી અ-
થવા નાકબુલ કરેલી હકીકતો ફરિયાદ અરજીની ભાષામાં ફરી લખવી) કબુલ. (અથવા ના-
કબુલ) કરું છું.

અથવા, હું નીચે સહી કરનાર અરજી મુજબ હું કે, ફરિયાદ અરજીમાં લખેલી હકીક-
તો ઉપરથી જોતાં, કાયદેસર રીતે અમલમાં લેવાય એવી કંઈ કબુલાયત જણાતી નથી, (અ-
થવા, સદરહુ ફરિયાદ અરજી ઉપરથી એવું જણાય છે કે, મારા ઉપર અને ઈ. ફ. નામના
એક શખસ ઉપર મળીને એકઠી જવાબદારી પડે છે; અને તે ઈ. ફ. ફરિયાદમાં પક્ષકાર ન-
થી, અને મારો ઉપર ફરિયાદ અરજી પ્રમાણે પૃથક જવાબદારી પડતી નથી. અથવા સદરહુ
ફરિયાદમાં સદરહુ અ. બ. ની સાથે ગ. હ. વાદી યવો જોઈતો હતો. અથવા જે હોય તે).

અથવા, સદરહુ ધરાણીયાનો (અથવા ધરાણીયું છોડવવાનો) પોતાનો હક સંબંધ વા-
દીએ એક આઈ. જે. ને કરી આપ્યો છે. (અથવા જે મિલકત ઉપરનું ધરાણીયું છોડવવાનો
હક બંધ કરવાની ફરિયાદ છે તે મિલકત ઉપરનું ધરાણીયું છોડવવાના હક ઉપર રે.

ની રકમનો જમ્સ્ટી બોર્ડે રાખીને, તે તારણમાં મેં હ. લ. ને કરી આપ્યો છે અથ-
વા અખી આપ્યો છે).

અથવા પંચાળું વુલ્લા પછી વાદીએ એક દસ્તાવેજ કરી આપ્યો છે તેમાં વાદીએ એવો

કરાર કર્યો છે કે, પંચાળાતું બધું દેવું અને જવાબદારીઓ તેણે વાળવી, અને સદરહુ પંચાળાના વ્યાપારસંબંધી તેનો અને બીજાઓનો કુંઠ દાવો હોય અથવા તેની અને બીજાઓની કુંઠ જવાબદારી હોય તે બધામાંથી મને સામાન્ય રીતે મોકળો કરવો (અથવા ન હોય તે).

(સહી)

ક. ડ.

પ્રતિવાદી.

નંબર ૧૨૩.

સવાલ નામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૨૧.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ.

વિરુદ્ધ

ક. ડ. ઈ. ફ., અને ગ. હ.

ઉપર કહેલા (ઈ. ફ. ને ગ. હ. અથવા અ. બ.) ને પુછવા સાર ઉપર કહેલા અ. બ.

(ક. ડ.) ની તરફના સવાલો.

૧. (સવાલ લખવો).

૨. (સવાલ લખવો).

નંબર

ના સવાલોના જવાબ પ્રતિવાદી ઈ. ફ. એ આપવાના છે.

નંબર

ના સવાલોના જવાબ પ્રતિવાદી ગ. હ. એ આપવાના છે.

નંબર ૧૨૪.

દસ્તાવેજો હાજર કરવાની નોટીસનો નમુનો.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૩૧.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ.

વિરુદ્ધ

ક. ડ.

તમને ખબર કરવામાં આવે છે કે, તારીખ

માહે

સને ૧૮

સેબની

તમારી ફરીયાદ અરજી (અથવા લેખી કેફીયત અથવા સોગનનામાં) માં હવાલો આપેલા નીચે લખેલા દસ્તાવેજો પોતાને જોવા સાથે વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) તમારી પાસે હાજર કરાવવા માગે છે.
જો દસ્તાવેજો જોઈતા હોય તેમનું વર્ણન લખવું.

ક્ષ. ૫.

વાદીનો (અથવા પ્રતિવાદીનો) પ્લીડર.

સા.

પ્રતિવાદીના (અથવા વાદીના) પ્લીડરને.

નંબર ૧૨૫.

હાજર રહીને શાહેદી પુરવાનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૫૯ અને ૧૬૩.

(મથાળુ.)

ને

સદરહુ ફરીયાદમાં ની તરફ સાથે તમારી હાજરીની જરૂર છે, માટે તમને આ લેખ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે, તારીખ માટે
સને ૧૮ રોજ સવારના વાગતે તમારે (આ કોર્ટની રૂબરૂ જાતે હાજર થવું. અને) તમારી સાથે આણુવા અથવા આ કોર્ટને મોકલવા.

તમારે વાસ્તે વાટ ખર્ચ તથા ખીજા ખર્ચ બદલ અને એક દિવસની ખોરાકી બદલ રકમ રૂ. આ સાથે મોકલી છે. જો આ હુકમ તમે માન્ય નહીં કરો તો દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૭૦ માં જરૂર હાજર રહેવાનું જો પરિણામ લખ્યું છે તેને તમે પાત્ર થશો.

સુચના.—(૧.) માત્ર દસ્તાવેજ હાજર કરવા સાથે તમને જોલાવ્યા હોય અને શાહેદી પૂરવા સાથે જોલાવ્યા ન હોય તો સદરહુ તારીખ અને વખતે આ કોર્ટમાં તે દસ્તાવેજ તમે હાજર કરાવશો એટલે તમે સમન માન્ય કર્યો છે એમ ગણાશે.

(૨.) સદરહુ દિવસ ઉપરાંત તમને ખોટી કરવાની હશે તો તે દિવસ ઉપરાંત પ્રત્યેક દિવસ હાજર રહેવા બદલ રૂ. ની રકમ તમને આપવામાં આવશે.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી અને કોર્ટનો શિ-ક્રો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

જડજ,

નંબર ૧૨૬.

હાજર રહીને શાહીદી પુરવાનો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૧૫૯ અને ૧૬૬.

ખીજો નમુનો.

ફરિયાદ નંબર

ના

ની કોરટમાં

, વહી.

, પ્રતિવાદી.

(નામ, વર્ણન, અને પતો)

ને

આ લેખ ઉપરથી તમને એવું ફરમાવવામાં આવે છે કે, સદરહુ ફરિયાદમાં વાંદી (અથવા પ્રતિવાદી) ની તરફે શાહીદી પુરવા સાથે તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ સવારના વાગતાં તમારે જાતે આ કોરટમાં હાજર થવું, અને (આ જેકાણે ને દસ્તાવેજ હાજર કરાવવો હોય તે દસ્તાવેજનું સોંપવાર નિશ્ચયપણે વર્ણન લખવું. જો ફક્ત શાહીદી પુરવાનો સમન હોય અથવા ફક્ત દસ્તાવેજ હાજર કરવાનો સમન હોય તો તે પ્રમાણે સ્પષ્ટ જણાવવું) હાજર કરવા, અને તમારી જગ્યાની જવાબદારી (અથવા તમે દસ્તાવેજ હાજર કરો) અને કોરટ ઉઘી જાય ત્યાં સુધી અથવા કોરટની રજા મળ્યાવગર તમારે ત્યાંથી જાવું નહીં.

હુકમનામાંના નમુના.

નંબર ૧૨૭.

સાદુ પૈમા બાબતનું હુકમનામું.

(મથાળું.)

દાવો

ખર્ચ.

આ મુકદ્દમો તારીખ માટે

સને રોજ નીજમર વાદી ત-

રફે ની અને પ્રતિવાદી તરફે

ની સમક્ષ આખર નિકાલ સાથે નિકળ્યો,

તેમાં એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ર.

તથા તારીખ થી તે રક.

મ વસુલ થાય તે તારીખ સુધીનું દર

દર સેકડે દર પ્રમાણે તે રકમનું બાજ,

અ

ને આપવું, તથા કોરટના અમલદારે આદાર કર્યા

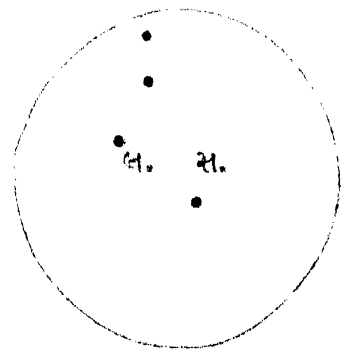
પ્રમાણે આ ફરિયાદનું ખર્ચ પણ તે આદારની તારીખથી તે વસુલ થાય ત્યાં જગણના સ-

દરહુ દરથી તેના બાજ સુધાંત

ને આપવું.

વાદી.				પ્રતિવાદી.			
૧ ફરિયાદ અરજીનો સ્ટાંપ.	રૂ.	અ.	પૈ.	મુજબત્તારનામાનો સ્ટાંપ.	રૂ.	અ.	
૨ મુજબત્તારનામાનો				અરજીનો			
૩ રજુ કરેલા કાગળોનો				પ્લીડરની ફી			
૪ પ્લીડરની ફી રૂ. ઉપર.				સાક્ષીઓની ખોરાકી			
૫ તરજુમાની ફી.				પ્રોસેસ બજાવણી			
૬ સાક્ષી હાજર રાખવાની				તરજુમાની ફી			
ખોરાકી				કમિશનરની ફી			
૭ કમિશનરની ફી							
૮ પ્રોસેસ બજાવણી							
૯ વગેરે							
કુલ				કુલ			

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો કરીને આપ્યું.

જડજ.

નંબર ૧૨૮.

ગીરો રાખનારે અથવા જોનો લીયન હોય તે થપસે કરેલી ફરિયાદમાં વેચવાનું હુકમનામું.
(મથાળું.)

હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદ અરજીમાં કહેલા ઘરાણીયા (અથવા લીયન) ઉપરથી વાદીનું જે મુદલ અને બાજ સહેણું નિકળતું હોય તેનો હિસાબ કરવાને તથા આ ફરિયાદમાં વાદીના અરજીના આકારણી કરવાને રજીસ્ટરને [અથવા આકારણી કરનાર (ટાક્સીંગ) અમલદારને] સોંપવું; અને સદરહું પ્રમાણે મુદલ તથા બાજની તથા અરજીની જે રકમ રજીસ્ટરને (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારને) સહેણી માલમ પડે તે તેણે તારીખ

માહે સને રોજ કોરટમાં જણાવવી; અને ઉપર પ્રમાણે બાજ મુદ્દલ તથા સદરહુ ખરચની રકમ વાદીની લેહેણી જણાવવામાં આવે તે, તે લેહેણી રકમ કોરટમાં જણાવ્યાની તારીખથી છ માસમાં પ્રતિવાદી કોરટમાં ભરે તો એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, વાદીએ પોતે કરેલા અથવા તેની મારફતે, કે તેની પાસેથી, કે તેનાં પેટામાં હાવો સખનારા કોઇએ કરેલા તમામ બાજમાંથી સદરહુ ગીરો મિલકત છુટી અને મોકળા કરીને તે વાદીએ પાછી આપવી, અને તે સંબંધી જે ખત, પત્ર તથા લખત તેના કબજામાં કે અખત્યારમાં હોય તે બધાં તેણે પ્રતિવાદીને કે પ્રતિવાદી નામે તે શખસને સ્વાધીન કરવાં, અને આ નીતિ તે મિલકત પાછી આપવામાં આવે તથા ખતપત્ર અને લખત સ્વાધીન કરવામાં આવે એટલે રજીસ્ટારે (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારે) ઉપર કહેલા મુદ્દલ, બાજ અને ખરચબદલ ઉપર પ્રમાણે ભરેલી સદરહુ રકમ વાદીને આપવી. પરંતુ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મુદ્દલ, બાજ અને ખરચની રકમ ઉપર કહેલી મુદતમાં પ્રતિવાદી કોરટમાં ન ભરે તો એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ ગીરો મિલકત (અથવા સદરહુ લીખત જેના ઉપર હોય તે મિલકત) રજીસ્ટારના (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારના) અનુમોદનથી વેચવી. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ વેચાણથી જે રકમ ઉપર તે તેમાંથી વેચાણનું ખરચ કાઢ્યા પછી, કોરટમાં ભરેલી, એટલા માટે કે, ઉપર કહ્યા પ્રમાણે મુદ્દલ, બાજ, અને ખરચ બદલ વાદીનું જે લેહેણું જણાય તે આપવામાં તે રકમ કામે લગાડવામાં આવે. અને કુંઢ બાકો રહે (તો) તે પ્રતિવાદીને અથવા તે લેવાનેહકદારે હોય એવા બીજા શખસને આપવી.

નંબર ૧૨૯.

ધરાણીયું છોડવાનો હક અંધ કરવાનું આખરનું હુકમનામું.

(મથાળું.)

એવું જણાય છે કે, ગઈ તારીખ માહે સને રોજ આ ફરિયાદમાં હુકમ થયો, તે પ્રમાણે ફરિયાદખરજમાં કહેલા ગીરોના મુદ્દલ તથા બાજ બદલ અને ખરચ બદલ ર. વાદીના લેહેણા નિકળે છે એમ કોરટમાં ગઈ તારીખ માહે

સને રોજ કોરટમાં લખી જણાવવામાં આવ્યું છે, તે રકમ પ્રતિવાદીએ કોરટમાં ભરી નથી, અને સદરહુ તારીખ થી છ માસની મુદત વીતી ગઈ છે.

માટે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ ધરાણીયા. મિલકત ઉપર ધરાણીયું છોડવાનો પ્રતિવાદીનો તમામ હક સમુળગો અંધ થયો છે.

નંબર ૧૩૦.

વહિવટની ક્રિયાદમાં, પ્રથમનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

(મથાળું.)

એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે નીચેના હિસાબ લેવા અને તજવીજ કરવી; એટલે:—

લેહુદારની ક્રિયાદમાં—

૧. વાદીનું અને મૈયતના બીજા બધા લેહુદારોનું જે લેહુદાં હોય તેનો હિસાબ લેવા.

મૃતલેખાપિતદાન લેનારની ક્રિયાદમાં—

૨. મૃત્યુપત્ર કરનારના મૃત્યુપત્રમાં આવેલાં મૃતલેખાપિતદાનનો હિસાબ લેવા.

નજીકના સગાની ક્રિયાદમાં—

મૃત્યુપત્ર કયાં વગર મૈયત યએલાતા નજીકના સગા તરફિ (અથવા નજીકના સગાએ પૈકી એકજણ તરફિ) વાદીનો હક્ક શા છે અથવા તેનો હિસ્સો કેટલો છે એ બાબત તજવીજ કરવી અને હિસાબ લેવા.

(લેહુદારની ક્રિયાદમાં, જરૂર હોય તો, પહેલા પારેગ્રાફ પછી હુકમમાં એમ કરનાવવું કે, મૃતલેખાપિતદાન લેનાર, કાયદેસર વારસ, અને નજીકના સગા બદલ તજવીજ કરવી અને હિસાબ લેવો. લેહુદાર શિવાયના બીજા દાવેદારોની ક્રિયાદમાં, પહેલા પારેગ્રાફ પછી હમેશાં લેહુદારોનો હિસાબ લેવાનું અને તજવીજ કરવાનું હુકમમાં લખવું, અને બીજા જેમની જરૂર હોય તેમનો હિસાબ લેવાનું તથા તજવીજ કરવાનું પહેલા પારેગ્રાફમાંથી નમુના પ્રમાણેના પ્રથમના શબ્દ ગાળીને તે પછી લખવું. લેહુદારની ક્રિયાદ હોય તે પ્રમાણે નમુનો આગળ ચલાવ્યો છે.)

૩. વ્રત સંસ્કાર અને મૃત્યુપત્ર સંબંધી ખરચનો હિસાબ લેવા.

૪. પ્રતિવાદીને હાથ અથવા તેના હુકમથી કે તેને માટે બીજા કોઈ શખ્સને હાથ મૈયતની જે જંગમ મિલકત આવી હોય તેનો હિસાબ લેવા.

૫. મૈયતની જંગમ મિલકતનો (કંઈ ભાગ પત્તાવગરનો અને વ્યવસ્થા કર્યાવગરનો હોય તો) કેટલો ભાગ પત્તા વગરનો અને વ્યવસ્થા કર્યા વગરનો છે તેની તજવીજ કરવી.

૬. અને વંજી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, પૈસાની જે જે રકમો પ્રતિવાદીને હાથ અથવા તેના હુકમથી કે તેને માટે બીજા કોઈ શખ્સને હાથ આવેલી માલમ પડે તે બધી પ્રતિવાદીએ આવતી તાસેખ માટે રોજ અથવા તે પહેલાં કોરટમાં બરેવી.

૭. અને ક્રિયાદનો હેતુ પાર પાડવા સાથે મૈયતની જંગમ મિલકતનો કંઈ ભાગ વેચવાની રજીસ્ટ્રારને જરૂર જણાય તો તે પ્રમાણે તે વેચવી અને જે ઉપજ તે કોરટમાં બરેવું.

૮. અને મિસ્તર ઈ. ફ. એ આ ક્રિયાદીમાં (અથવા કામમાં) ઉપજ વસુલ કરનાર થવું, અને મૈયતનું જે લેહુદાં અને જંગમ મિલકત આપ્યા વગરનાં હોય તે બધાં ઉધરાવી વસુલ કરવાં, અને જે રજીસ્ટ્રારના હાથમાં આવ્યાં, (અને ચોતાનું કામ બરોબર રીતે બજાવવું.)

વધાના ખત લખી આપીને કે.

ની રકમના જામીન આપવા.)

૯. અને વળી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદનો હેતુ પાર પાડવામાં મૈયતની જંગમ મિલકત અપુરતી જણાય તો નીચેની જમતી તજવીજ કરવી અને હિસાબ લેવાનું એટલું:-

(અ.) મરતી વખતે મૈયતના કબજામાં અથવા તેની માલકીની શી સ્થાવર મિલકત હતી તેની તજવીજ કરવી.

(ખ.) મૈયતની સ્થાવર મિલકતને અથવા તેના બાગને લાગુ પડે એવા બાજી (હાથ તો) શા છે તેની તજવીજ કરવી.

(ક.) જુદા જુદા બાજીવાળાનું શું દેવું છે તેનો હિસાબ અને તેટલો લેવા, તથા નાંચે ફરમાવેલા વેચાણમાં સંમતી આપે તેવા બાજીવાળા પૈકી પહેલો હુકમો પછી કોનો ત્યારે પછી કોનો એવું એક પત્રક સામેલ કરવું.

૧૦. અને મૈયતની સ્થાવર મિલકત, અથવા ફરિયાદનો હેતુ પાર પાડવાને ખસ થાય તેટલી રકમ કોરટમાં એકઠી થવા સાર જરૂર હોય તેટલો તે મિલકતનો બાજી, - જે બાજીવાળા-ઓ વેચવાની સંમતિ આપે તેમના બાજી વગર અને જે બાજીવાળા સંમતિ ન આપે તેમના બાજી કાયમ રાખીને - જડજના અનુમોદનથી વેચવા.

૧૧. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ગ. હ. એ સ્થાવર મિલકત વેચવાનું કામ કરવું, અને રજીસ્ટર મંજૂર કરે તેથી વેચાણની શરૂઆત તથા કરાર તૈયાર કરવા. અને કંઈ સંશય અથવા અડચણ ઉત્પન્ન થાય તો તે મટાડવા સાર જડજને કાગળ મોકલવા.

૧૨. અને વળી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, પાછળ ફરમાવેલી તજવીજના કામ સાર કોરટના વહિવટ પ્રમાણે રજીસ્ટર વર્તમાન પત્રોમાં જાહેરખબરે આપવી, અથવા તે તજવીજને લખી કામમાં આવે એવી પ્રસિદ્ધી જે રીતથી મળશે એમ રજીસ્ટરને જણાવવા તેવી બીજી કોઈ રીતે તે તજવીજને તેણે કરવી.

૧૩. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તારીખ માટે સૈન પહેલાં સદરહુ હિસાબ લેવા અને તજવીજ કરવી, તથા જે કૃત્ય કરવાનો હુકમ થયો હોય તે ખર્ચા પૂરાં કરવાં, તથા તે તજવીજને તથા હિસાબનું પરિણામ અને બીજાં બધાં હુકમ કરેલાં : ત્ય પૂરાં થયાં છે એ રજીસ્ટરે શરૂદીક્ષિકેટથી લખી જણાવવું, અને તે બાબતનું તેનું સરદીક્ષિકેટ ચક્ષુકારોને જોવા સાર તારીખ માટે સૈન ચેજ તૈયાર રાખવું.

૧૪. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આખરનું હુકમનામું કરવાસાર તારીખ માટે સુધી આ ફરિયાદ (અથવા બાબત) મુલતવી રાખવી.

(કોઈ વિશેષ કામમાં આ હુકમનો જેટલો બાજ લાગુ પડે તેટલોજ માત્ર ઉપયોગમાં લેવાનો છે.)

નંબર ૧૩૧.

મૃતલેખાર્પિતદાન લેનારે કરેલી વહિવટ બાબતની ફરિયાદમાં આપરનું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે મૃત્યુપત્ર કરનાર ની હસ્તેટ બદલ સ-
દરહુ પ્રતિવાદી પાસે સદરહુ સરટીફિકેટમાં કાઢેલી છે તે બાકી રકમ રૂ. , તથા
તારીખ માહે સન થી તારીખ માહે સન સુધી દરવરસે
દર સેકેટ ટકા પ્રમાણે બ્યાજ બદલ રકમ રૂ. , મળીને કુલ રૂ.
ની રકમ પ્રતિવાદી એ તારીખ માહે સન રોજ અથવા તે
પહેલાં કોર્ટમાં બરવી.

૨. સદરહુ કોર્ટના રેજીસ્ટ્રારે (અથવા આકારણી કરનાર અમલદારે) વાદી પ્રતિવાદીના
આ ફરિયાદની ખરચની આકારણી કરવી, અને તે પ્રમાણે આકારણી થાય એટલે સદરહુ
ખરચની રકમ, ઉપર કદા પ્રમાણે કોર્ટમાં બરવાનો હુકમ કરેલા રૂ. ની
રકમમાંથી, નીચે પ્રમાણે આપવી:—

(અ) વાદીનું ખરચ તેના આટની (અથવા પ્લીડર) મી.

ને, અને પ્રતિવાદીનું ખરચ તેના આટની (અથવા પ્લીડર) મી.
ને.

(બ) અને બે કંઈ દેવું વાળવાનું હોય તો સદરહુ રૂ. ની રકમમાંથી
ઉપર પ્રમાણે વાદીના અને પ્રતિવાદીના ખરચની રકમ આપ્યા પછી જે બાકી
રહે તેમાંથી, રજીસ્ટ્રારના સરટીફિકેટના પત્રકમાં કહેલા જુદા જુદા લેહેણ-
દારોનું જે લેહેણું નિકળે તે તથા જે લેહેણા ઉપર બ્યાજ ચઢતું હોય તેનું ત્યાર
પછીનું બ્યાજ આપવું અને તે રકમો આપ્યા પછી, પત્રકમાં કહેલા
જુદા જુદા મૃતલેખાર્પિતદાન લેનારોને જે રકમ મળવાની હોય તે તથા ત્યાર
પછીનું બ્યાજ (સદરહુ પ્રમાણે ખર્ચ કરાવીને) તેમને આપવું.

૩. અને ત્યારપછી બે કંઈ બાકી વધે તો તે મૃતલેખાર્પિત શેષગ્રાહીને આપવી.

મૃતલેખાર્પિતદાન લેનારે વહિવટની ફરિયાદ કરી હોય તેમાં, મૃતલેખાર્પિતદેણુગીઓ આપવાને
વાસ્તે મૃત્યુપત્ર ચલાવનારને જાતે જવાબદાર ઠરાવ્યો હોય ત્યારે કરવાનું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે, મૃત્યુપત્રમાં વાદીને રૂ. ની દેણુગી આપેલી છે તે
આપવાને પ્રતિવાદી જાતે જવાબદાર છે.

૨. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે સદરહુ મૃત્યુપત્રમાં આપેલી દેણુગીના મુદલ
અને બ્યાજ બદલ શી બાકી છે તેનો હિસાબ લેવો.

૩. અને વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, મુદલ અને બાળની જે રકમ વાદીની લેણી હોવાની રજીસ્ટાર સરટીફિકેટ મોકલે, તે રકમ પ્રતિવાદીએ રજીસ્ટારના સરટીફિકેટની તારીખથી અઠવાડિયામાં માદીને આપવી.

૪. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદમાંનું વાદીનું અરજ્ય પ્રતિવાદીએ વાદીને આપવું. અને જો પક્ષકારોમાં બંને પર તો તે અરજ્યની આકારણી કરવી.

નજીકના સગાએ કરેલી વહિવટની ફરિયાદમાંનું આપરનું હુકમનાનું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૩.

૧. આ ફરિયાદમાં વાદી પ્રતિવાદીના અરજ્યની સદરહુ કોર્ટની રજીસ્ટારે આકારણી કરવી. અને આ રીતે આકારણી થાય એટલે સદરહુ વાદીના અરજ્યની રકમ, મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મૈયત થએલા ઈ. ફ. ની જંગમ હસ્તેટ બદલ સદરહુ પ્રતિવાદી પાસે સદરહુ સરટીફિકેટમાં લેણી કાઢી છે તે રકમ રૂ. માંથી, સદરહુ રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની આકારણી કરે ત્યારથી એક અઠવાડિયામાં, પ્રતિવાદીએ વાદીને આપવી. અને તે રકમમાંથી પ્રતિવાદીએ પોતાના અરજ્યની રકમ આકારણી થાય એટલે પોતાના ઉપયોગને વારતે રાખવી.

૨. અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ રૂ. ની રકમમાંથી વાદી પ્રતિવાદીનું અરજ્ય ઉપર પ્રમાણે આપ્યા પછી બાકી રહે તે પ્રતિવાદીએ નીચે પ્રમાણે આપવી ને કામે લગાડવી:—

(અ)—રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની ઉપર પ્રમાણે આકારણી કરે ત્યાર પછી એક અઠવાડિયામાં સદરહુ બાકીની રકમનો એક તૃતીયાંશ ઈ. ફ. ને મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મૈયત થએલા સદરહુ ઈ. ફ. ની બેલેન અને નજીકના સગામાંની એકજણ છે તે તરીકે, તેના હક્કથી વાદીએ તે એક અ. બ. તથા તેની સ્ત્રી ઈ. ને પ્રતિવાદીએ આપવો.

(બ) મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મૈયત થએલા સદરહુ ઈ. ફ. ના નજીકના સગામાંની બીજી એકજણ અને મા તરીકે પ્રતિવાદીએ પોતાના ઉપયોગને વારતે સદરહુ બાકીનો બીજો એક તૃતીયાંશ રાખવો.

(ક) અને રજીસ્ટાર સદરહુ અરજ્યની ઉપર પ્રમાણે આકારણી કરે ત્યાર પછી એક અઠવાડિયામાં સદરહુ બાકીની રકમનો બાકી રહેલો બીજો ભાગ, મૃત્યુપત્ર કર્યા વગર મૈયત થએલા સદરહુ ઈ. ફ. ના બીજા એક નજીકના સગા અને બાઈ તરીકે અ. હ. ને પ્રતિવાદીએ આપવો.

નંબર ૧૩૨.

હુકમ - પંત્યાજું તોડવા વિશે.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૫.

(મથાજું)

એવું ડરાવવામાં આવે છે કે, ફરિયાદમાં કહેલું વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચેનું પંત્યાજું તારીખ માટે સને ૧૮ રોજથી તુરંત એમ ગણવું. અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે તે દિવસથી પંત્યાજું તુરંત એવી ગેઝીટ વગેરેમાં જાહેર ખબર આપવી.

અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, એ આ ફરિયાદમાં પંત્યાજીની ઇસ્ટ અને માલમતા વસુલ કરનાર થવું. અને પંત્યાજાના ચોપડાનું તમામ લેણું અને ધાવા સાફી આવવાના હોય તે ઉધરાવવા.

અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે નીચેના હિસાબ સેવા:

૧. સદરહુ પંત્યાજાના હાલ લેણાનો, મીલકતનો અને માલમતાનો હિસાબ.
૨. સદરહુ પંત્યાજાના દેવાનો અને જવાબદારીનો હિસાબ.
૩. નફી થએલો હિસાબ આ ફરિયાદમાં દાખલ થઈને તેના ઉપર અ નિશાન પડેલું છે, તેને છેડથી, તથા ત્યાર પછી નફી થએલા કંઈ હિસાબો હોય તેમાં હાય ન ધાલતાં, વાદી પ્રતિવાદી વચ્ચેની તમામ સેવડ દેવડ તથા બ્યવહારનો હિસાબ.

અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદ અરજીમાં સખ્યા પ્રમાણે વાદી પ્રતિવાદી આજસુધી જે ધંધો ચલાવે છે તે ધંધાની ધરાકી વગેરે સધળો કાયદો (ગુડવીલ) તથા વેપારનું બંડોળ, વેપારની જગાએ વેચવું. અને પક્ષકાર પૈકી કોઈની અરજ ઉપરથી તે વીકરી વખતે બધા બાજો અથવા તે પૈકી કંઈ બાજો અમુક રકમથી ઓછી માગણીએ વેચવા નહીં તે રાવવાને રજીસ્ટ્રાર મુજબ છે, તથા તે વિકરી વખતે લીલામમાં માગણી કરવાની અને પક્ષકારોને છુટ છે.

અને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તારીખ માટે સને ૧૮ પહેલાં સદરહુ હિસાબ સેવા તથા ખીલ્ત જે કૃત્ય કરવાં જોઈએ તે બધાં પુરાં કરવાં. તથા તે હિસાબનું પરિણામ અને ખીલ્ત બધાં કૃત્ય પુરાં થયાં છે એ રજીસ્ટ્રારે સર્ટીફિકેટથી સખી જણાવવું. અને તે વિષેનું તેનું સર્ટીફિકેટ પક્ષકારોને જોવા સાંર તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ તેણે તૈયાર રાખવું.

અને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે આખરનું હુકમનામું કરવાસાથ તારીખ માટે સને ૧૮ મુધી આ ફરિયાદ મુલતવી રાખવી.

નંબર ૧૩૩.

પંચાંગ.—છેવટનું હુકમનામું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૫.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની રેગ્યુલર નંબર ૨૦

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ર.

ની રકમ હાલ કોરટમાં છે તે નીચે

પ્રમાણે કામે લગાડવી:—

૧. પંચાળાએ આપવાનું દેવું કુલ ર. . . નું રજીસ્ટ્રારના સર્ટીફિકેટમાં
ખતાવ્યું છે તે આપવામાં.૨. આ ફરિયાદમાં બધા પક્ષકારોનું ખરચ મળીને ર. . . થાય છે તે
આપવામાં.

(હુકમનામું લખ્યા પહેલાં આ ખરચ નક્કી કરવું જોઈએ).

૩. પંચાળાની પુંજમાંના વાદીના હિસ્સા તરીકે ર.

વાદીને આપવા.

માં, તથા હાલ કોરટમાં સદરહુ ર.

ની રકમ છે તેમાંથી બાકી રહેલી રકમ ર.

પ્રતિવાદીને પંચાળાની પુંજમાંના તેના હિસ્સા તરીકે આપવામાં.

[અથવા, અને પંચાળાના હિસાબ સંબંધી સદરહુ વાદીનું (અથવા, પ્રતિવાદીનું) ર.

લેહાણું સરટીફિકેટમાં નિકળે છે તેને પેટ વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) ને સદરહુ ર. .

ની રકમમાંથી બાકી રહે તે રકમ આપવી.

અને વાદી (અથવા પ્રતિવાદી) ની સહેણી સદરહુ ર.

ની રકમમાંથી પછી

ર. . . ની રકમ બાકી રહેશે તે વાદીને (અથવા પ્રતિવાદીને) તારીખ મેલે

સને રોજ અથવા તે પહેલાં પ્રતિવાદીએ (અથવા વાદીએ) આપવી.]

નંબર ૧૩૪.

હુકમનામું પુરૂં ન થયાનું સરટીફિકેટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૨૪.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

(૯૨)

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર.

સરટીફિકેટ આપવામાં આવે છે કે, દિવાની ક્રિયાદ નંબર સને ૧૮ નું આ કોર્ટનું હુકમનામું, જેની એક નકલ આ સાથે સામિલ છે તે, આ કોર્ટની હકુમતમાં બ-
જાવણીથી પુરું થયું નથી, (અથવા થોડું પુરું થયું છે, જે હાય તે લખવું. અને જે થાડું પુરું
થયું હોય તો કેટલું પુરું થયું છે તે લખવું.)

આજ તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો
શિફો કરીને આપ્યું.

લ. સ.

જડજ.

નંબર ૧૩૫.

બજાવવાનો હુકમ શા વાસ્તે ન ઠાકવો તેવું કારણ બતાવવાની નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૪૮.

ના

ની કોર્ટમાં

દિવાની ક્રિયાદ નંબર

સને ૧૮

પરચુરણ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય છે:

એ દિવાની ક્રિયાદ

નંબર

સને ૧૮

નું હુકમનામું

બજાવવા સારૂ આ કોર્ટને

દરખાસ્ત કરી છે માટે તમને આ લેખ ઉપરથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, બજાવવાનો
હુકમ શા માટે ન કરવો એનું કંઈ કારણ હોય તો તે બતાવવાને તમારે જાતે અથવા હકીકત
સમજણ પાડીને જોઈ શકે તે અખત્યાર આપેલા મુખત્યારની મારફતે, કે કોર્ટના વકીલની માર-
ફતે તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ આ કોર્ટમાં હાજર થવું.

આજ તારીખ માહે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિફો

કરીને આપી.

લ. સ.

જડજ.

(૬૩)

નંબર ૧૩૬

પૈસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં પ્રતિવાદીના કબજામાંની જંગમ

મિલકત જપ્ત કરવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૫૪.

(મથાળું.)

કોર્ટના બેઠીફોન.

તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

માં આ કોર્ટે હુકમનામું કર્યું છે, તેમાં હાંસીયામાં બતાવ્યા પ્રમાણે રૂ.

ની રકમ

હુકમનામું.			
મુદલ.....			
બાજ.....			
ખરચ.....			
હુકમનામાનું ખરચ.			
તેનું બાજ.....			
કુલ જમી કરવાનું.			
કુલ.....			

વાદીને આવવાનો ને હુકમ કરવામાં આવ્યો છે.

અને સદરહુ રૂ. ની રકમ ભરવામાં આવેલી નથી.

માટે આ ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે

સદરહુ ની જંગમ મિલકત, જે આ સાથે જોડેલી

યાદમાં લખી છે તે, અથવા સદરહુ તમને બ-

તાવે તે, તમારે જમ કરવી. અને સદરહુ રૂ.

ની રકમ તથા આ જમીનું ખરચ રૂ. તમને સદર-

રહુ ન આપે તો, આ કોર્ટમાંથી બીજી હુકમ

યતાં સુધી તે તમારી પાસે રાખવી.

વળી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, જે તારીખ

અને જે રીતે વારંટ બજાવ્યું હોય તેનો, અથવા આ કાર-

ણથી તે બજાવવામાં આવ્યું નહીં તેનો, શેરો લખીને તે

શેરા મુધાંત આ વારંટ તમારે તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ અથવા તે

પહેલાં પાછું મોકલવું.

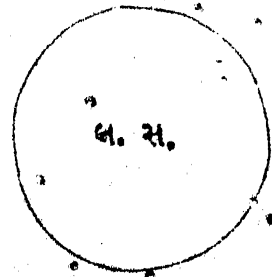
આજ તારીખ માહિ

સને ૧૮

રોજ મારી સહી અને કોર્ટનો ચિહ્નો

કરીને આપ્યું.

વાદી.

જુડી.

(૯૪)

નંબર ૧૩૭.

જમીન વગેરેનો કબજો આપવા સારૂ બેલીફને વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૬૩.

(મથાળું)

કોર્ટના બેલીફને.

ના તામાની

આ ફરિયાદના વાદી

ને હુકમનામામાં આપવી છે. માટે આ લેખ ઉપરથી તમને ફરમાવવામાં

આવે છે કે, તમારે સદરહુ

ના કબજામાં તે આપવી, અને જે શખસ

તે બાંધી કરવાને ના પાડે તેને ખસેડવાનો આ લેખ ઉપરથી તમને અખત્યાર આપવામાં આવે છે.

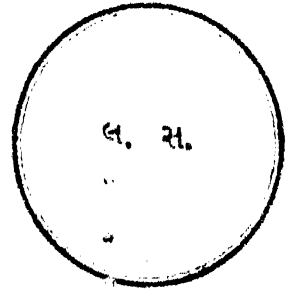
આજ તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિક્કો

કરીને આપ્યું.

જડજ.

નંબર ૧૩૮.

બળવણીમાંની જમી.

જે મિલકત પ્રતિવાદીની માલકીની હોય પરંતુ જેના ઉપર તરત કબજો શખવાનો

હુકમ આપવા લીધેલ બીજા કોઈ શખસનો હોય, તેની જંગમ મિલકત જમ

કરવાની હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૬૮.

(મથાળું.)

ને માલમ થાય ને:

ના તરફેણમાં રૂ.

નું હુકમનામું તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ

ઉપર થયું છે, તે

એ પુરું કર્યું નથી, અને

ના કબજામાં

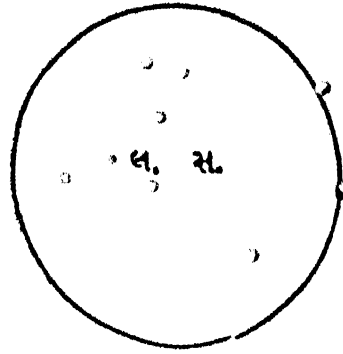
મિલકત છે.

તે પ્રતિવાદીની માલકીની છે, પરંતુ સદરહુ

નું જે કંઈ લેહેણું હોય તેનો

તે મિલકત ઉપર બાળે છે. માટે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, તે મિલકત સદરહુ પાસેથી આ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી લેવી નહીં એવી અતિવાદીને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવો, અને આ લેખ ઉપરથી તેને તેવી મનાઈ કરવામાં તથા તેણે પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; અને સદરહુ ને આ લેખથી મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, આ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તમારે સદરહુ મિલકત કોઈ પણ શખસને અથવા શખસોને સ્વાધીન કરવી નહીં.

આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિર્ષક કરીને આપ્યો.

જડજ.

નંબર ૧૩૯.

બજાવણીમાંની જમી.

જે લેહણને વાસ્તે વેચાય એવો લેખ ન થયો હોય તેવું લેહણું મિલકતમાં હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૬૮.

(મથાળું).

ને માલમુ થાય ને:

સને ૧૮ ની દિવાની ફરિયાદ નંબર માં તારીખ માટે અને
૧૮ રોજ ની તરફમાં ર. નું હુકમનામું ઉ-
પર થયું છે, તે હુકમનામું એ પૂરું કર્યું નથી, અને સદરહુ પ્રતિવા-
દીનું તમારી પાસે હાલ લેહણું છે એમ કહે છે: માટે હુકમ કરવા-
માં આવે છે કે,—તે લેહણું કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તમારી પાસેથી લેવાની પ્રતિવાદી
ને મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવો અને આ લેખથી તેને તે મ-
નાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને સમા ને તે લેહણું અથવા
તેનો કંઈ ભાગ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી કોઈ પણ શખસને આપવાની મનાઈ અને

(૬૬)

પ્રતિબંધ કરવો, અને આ લેખ ઉપરથી તમને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે.
આજ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો
શિક્કો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

૪૩૪.

નંબર ૧૪૦.

બજાવણીમાની જમી.

મિલકતમાં જાહેર કંપની વગરના શેર હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૧૮.

(મથાળું.)

પ્રતિવાદી

ને તથા

કંપનીના માનેજર

ને માલમ થાય ને સને ૧૮

ની દિવાની ફરિયાદ નંબર

માં

ની તરફ તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ ૩.

નું હુકમનામું

ઉપર થયું છે તે હુકમનામું

એ પુર કર્યું નથી. માટે એવા

હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ કંપનીના

દાર, એટલે

છે તે

કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી કોઈ રીતે ચઢાવી આપવાની અથવા તેનું કંઈ ડિવિડન્ડ લેવા
ની તમો પ્રતિવાદીને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવો અને આ લેખ ઉપરથી તમને તે મનાઈ
તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે; અને તમો સદરહુ કંપનીના
માનેજરને આ લેખ ઉપરથી એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, તમારે તે શે
ર ચઢાવે દેવો નહીં અથવા તે ડિવિડન્ડ આપવું નહીં.

આજ તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો

શિક્કો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

૪૩૪.

(૯૭)

નંબર ૧૪૧.

બજીવણીમાંની જમી.

સ્થાવર મિલકત હોય ત્યારે કરવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૪.

(મથાળું)

પ્રતિવાદીને માલમ થાય ને

સને. ૧૮

ના નંબર ની દિવાની ફરિયાદમાં ની તરફેણમાં રહે નું
હુકમનામું તમારા ઉપર તારીખ માહે સને રોજ કરવામાં આવ્યું તે
તમે પૂરું કર્યું નથી. માટે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં
સુધી આ સાથે જોડેલી યાદમાં બતાવેલી મિલકત વેચાણથી, બક્ષીરાથી, અથવા બીજી કોઈરોતે
બીજાને આપી દેવાની તમો સદરહુ ને મનાઈ તમા પ્રતિબંધ કરવો, અને આ લે-
ખથી તમને તેવી મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને તે મિલકત ખરીદીથી, બ-
ક્ષીસથી, કે બીજી રીતે લેવાની બધા માણસોને મનાઈ કરવી તથા આ લેખથી તમને તેવી
મનાઈ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો
કરોને આપી.

યાદી.

૪૩૪૭

નંબર ૧૪૨.

જમી.

મિલકતમાં, કોઈ ન્યાયની કોર્ટ અથવા સરકારી અમલદારના હાથમાં કુંઈ પેસા અથવા

તે સંબંધી કુંઈ દસ્તાવેજ હોય તો તે બાબતનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૨ તથા ૪૮૬.

ના ની કોર્ટમાંના.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ક. રહેનાર.

મહેરબાન

ને, કુંઈ પેસા હાલ આપના લાખમાં છે તે

(આ કોર્ટમાં જઈને લખવાનું હોય તેના તાબામાં પૈસા શી રીતે આવેલા ધરાય છે, તે શી ખા-
ખતના છે તે વગેરે લખવું) જન્મ કરવાને દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ
પ્રમાણે વાદીએ દરખાસ્ત કરી છે માટે આપને લખવા હાંસલ કે આ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં
સુધી સદરહુ પૈસા આપના તાબામાં રાખશે.

લ. સ.

તારીખ

માહે

સને

૧૮૭૪.

નંબર ૧૪૩.

ત્રીજા શખસના હાથમાં પૈસા વગેરે હોય તે વાદી વગેરેને આપવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૭.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

ખરચુરણ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

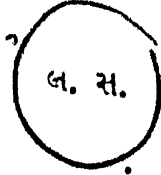
વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર.

કોર્ટમાં બેલીકૂને તથા ને માલમ થાય તે સને ૧૮ ની દિવાની ફ-
રિયાદ નંબર તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ ની તરફેણમાં ર. નું હુકમનામું
ઉપર થયું તે બજાવવામાં નીચેની મિલકત જન્મ થઈ છે: માટે એવા હુકમ કર-
વામાં આવે છે કે, આ પ્રમાણે જન્મ થએલી મિલકતમાં ર. ની રોકડ, તથા ર.
ની ચલણી નોટ છે તે, અથવા સદરહુ હુકમનામું પુરું થવાને બસ થાય તેટલો તેનો ભાગ તમો
સદરહુ એ ને આપવો. અને સદરહુ હુકમનામું પુરું
થવાને જરૂર હોય તેટલા પૂરતી સદરહુ મિલકત, હુકમનામો બજાવવામાં વેચાણને વાસ્તે જે
રીત ઠરાવેલી છે તે રીતે, બહાર લીલામ કરીને તમે કોર્ટના બેલીફે વેચવી. અને તે વેચાણથી
જે રકમ ઉપજે તે એવા સદરહુ હુકમનામું પુરું થવાને બસ હોય તેટલો તેનો ભાગ સદરહુ

(૯૯)

ને આપવો. અને કંઈ બાકી વધે તો સદરહુ ને આપવી.
આજ તારીખ માહે સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિન્નો
કરીને આપ્યો.

નંબર ૧૪૪.

જમી કરાવનાર લેહુશુદારને નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૭૮.

ના ની કોરટમાં.

દિવાની ક્રિયાદ નંબર સને ૧૮

પરચુરણ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય જે સને ૧૮ ની દિવાની

ક્રિયાદ નંબર તું હુકમનામું બજાવવામાં તમારા કહેવાથી

ઉપર ખેસાડેલી જમી દુર કરવા સાર એ આ કોરટને અરજ કરી છે, માટે

આ લેખ ઉપરથી તમને નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, જમી કરાવનાર લેહુશુદાર તરીકે

તમારા દાવાને પુછી આપવા સાર આ કોરટમાં તમારે જાતે અથવા યોગ્યરીતે કોમની સમજણ

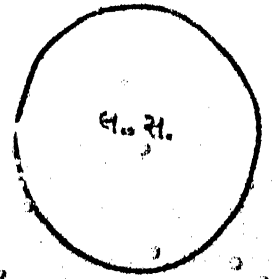
પાડી હોય તેવા આ કોરટના વકીલની મારફતે તારીખ માહે સને ૧૮

વાર ને રોજ હાજર થવું.

આજ તારીખ માહે

સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિન્નો

કરી આપી.

નંબર ૧૪૫.

પેસા બાબતનું હુકમનામું બજાવવામાં મિલકત વેચવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૨૮૭.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની દુરિયાદ નંબર

સને ૧૮

પરચુરણ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના ખેલીફને.

તમને આ લેખ ઉપરથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સને ૧૮ ના

દુરિયાદ નંબર

માં

ની તરફેણનું હુકમનામું બજાવવામાં આ કોર્ટમાંથી

કાઢેલા તારીખ

માહે

સને ૧૮

ના વારંટ ઉપરથી

એ મિલકત જમ થઈ છે તે, અથવા, સદરહુ હુકમનામાની અને ખરચની

હજી બરેપાઈ થયા વગરની રકમ રૂ.

છે તે ઉપર તેટલો તે મિલકત પૈકી

બાગ

દિવસની પ્રથમ નોટીસ આપ્યા પછી તથા તેની એક નકલ કોર્ટના મકાન-

માં મોઢીને તેની યોગ્ય રીતે જાહેર ખબર આપ્યા પછી લીલામથી તમારે વેચવી.

વળી, તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, જે તારીખ અને જે રીતે વારંટ બજાવ્યું હોય

તેનો, અથવા શા કારણથી તે બજાવવામાં આવ્યું નહી તેનો શેરો લખીને તે શેરા સુધાંત આ

વારંટ તમારે તારીખ

માહે

સને

રોજ અથવા તે પહેલાં પાંચ મોકલવું.

આજ તારીખ

માહે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો

કરીને આપ્યું.

લ. સ.

જડજ.

● આ જાહેર ખબરમાં વેચાણનું ઠેકાણું, વેચાણનો વખત, વેચવાની મિલકત, મિલક-
તમાં સરકારને મહેસુલ બરતારી જમીન હોય તો મહેસુલનો આકાર, તથા જે રકમ વસુલ
કરવા સાર વેચાણનો હુકમ થયો હોય તે રકમ અને કલમ ૨૮૭માં કરમાવેલી બીજી વીમતો
અને તેટલી ખરોખર તથા બિનચુક લખવી.

(૧૦૧)

નંબર ૧૪૬.

ખજાવણીમાં વેચેલી જંગમ મિલકત જેના કબજામાં હોય તેને નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦૦.

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય છે;

સદરહુ ફરિયાદમાં થએલા હુકમનામાની ખજાવણીમાં લીલામથી વેચાણ થયું તે વેચાણ માં

એ

મિલકત, જે કે હાલ તમારા કબજામાં છે, તેનો ખરીદદાર થયો છે. માટે તમને આ લેખ ઉપરથી એવી મનાઈ કરવામાં આવે છે કે તમારે સદરહુ

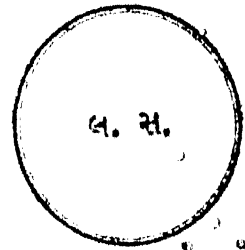
નો કબજો સદરહુ

શિવાય કોઈ શખસને આપવો નહીં

આજ તારીખ માટે

સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા શિખો

કરેને આપી.

જડવ

નંબર ૧૪૭.

ખજાવણીમાં વેચાણે લેહેણું ખરીદદાર શિવાય બીજા કોઈને ન આપવાવિશે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦૧.

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

ને તથા

ને માલમ

આય ને, તમો

એ તમો

નું રૂ.

દેવું છે

તે સદરહુ ફરિયાદમાં થએલા હુકમનામાની બજાવણીમાં બહાર વેચાણ થયું તે વખતે

એ વેચાણ લીધું છે, માટે એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે,

તમો

ને સદરહુ કરજ લેવાની તથા તમો

ને

સદરહુ કરજ સદરહુ

શિવાય કોઈ શખ્સને અથવા શખ્સોને આપવાની મનાઈ

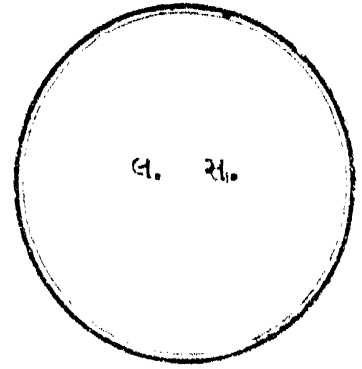
કરવી અને આ લેખ ઉપરથી તમોને જાણી મનાઈ કરવામાં આવે છે.

બજાવ તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો સિકો

કસને આપ્યો.

૪૩૬૪.

નંબર ૧૪૮

બજાવણીમાં વેચાએલા શેર ખીજને ન ચઢાવી આપવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૦૧.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર.

ને તથા

કંપનીના માનેજર

ને માલમ યાય ને: સદરહુ

ફરિયાદમાં થએલું હુકમનામું બજાવવામાં બહાર વિકરી થઈ તેમાં

એ સદરહુ

કંપનીના કોઈ શેર

, જે કે તમો

ના નામ ઉપર ચાલે છે તે ખરીદ કર્યા છે; માટે એવા

હુકમ કરવામાં આવેલ છે કે, તમો

એ સદરહુ શેર ઉપર કહેલા ખરીદદાર

સદરહુ

શિવાય કોઈને કોઈ રીતે ચઢાવી આપવા નહીં અથવા તે ઉપરનું કોઈ

ડિવિડન્ડ લેવું નહીં એવી તમને મનાઈ કરવી અને આ લેખથી તમને તેવી મનાઈ કરવામાં આવે છે; અને તે શરૂ ઉપર કહેલા ખરીદદાર સદરહુ શિવાય કોઈ શખસને નામ ચઢવા દેવા નહીં અથવા કંઈ ડિવિડન્ડ આપવું નહીં એવી તમને સદરહુ કંપનીના માનેજરને મનાઈ કરવી અને આ લેખથી તમને તેવી મનાઈ કરવામાં આવે છે.
આજ તારીખ માટે સને રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિક્કો કરીને આપ્યો.

(લ. સ.)

જાજ.

નંબર ૧૪૯.

જમીન વગેરેનું વેચાણ કાયમ કરવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૨૨.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. ખ. રહેનાર

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

આ ફરિયાદમાં થયેલું હુકમનામું બજાવવામાં આ કોર્ટના એક્ઝીક્યુટીવ તારીખ માટે સને ૧૮ રોજ નીચેની જમીન (અથવા સ્થાવર મિલકત) વેચા છે; અને દિવસ વીતી ગયા છે અને સદરહુ વેચાણ બાબત કંઈ અરજ થઈ નથી (અથવા હરકત મંજૂર કરી નથી), માટે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ વેચાણ કાયમ કરવું અને આ લેખથી તે કાયમ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ માટે

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિક્કો

કરીને આપ્યો.

(લ. સ.)

પત્રક.

જાજ.

(૧૦૪)

નંબર ૧૫૦.

જમીનના વેચાણનું સરટિફિકેટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૯.

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર.

આ સખથી એવું સરટિફિકેટ આપવામાં આવે છે કે, આ ફરિયાદમાં થયેલું હુકમનામું
ખજાવવામાં તારીખ માર્ચ ૧૮ રોજ જાહેર લીલામથી વેચાણ થયું
તેમાં મિલકતનો એ ખરીદદાર
હરથો છે, અને સદરહુ વેચાણ આ કોર્ટ યોગ્ય રીતે કાયમ રાખ્યું છે.
આજ તારીખ માર્ચ ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિકો
કરીને આપ્યું.

લ. સ.

જડુજી.

નંબર ૧૫૧.

ખજાવણીના વેચાણમાં સરટિફિકેટ મળેલા જમીનના ખરીદદારને તે સ્વાધીન કરવાનો હુકમ

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૧૮

ના ની કોર્ટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના બેઠીફને.

સને ૧૮ ના દિવાની ફરિયાદ નંબર નું હુકમનામું ખજાવવામાં વેચાણ થયું
તેમાં ના ખરીદદારનું સરટિફિકેટ ન

(૧૦૫)

મળ્યું છે, અને તે જમીન

ના કબજામાં છે, માટે તમને

આ લેખ ઉપરથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ પ્રમાણે સર્ટિફિકેટ મુજબી ખરીદદાર

ના કબજામાં તમારે સદરહુ

આપવી

અને જરૂર પડે તો જે શખ્સ તે ખાલી કરવાને ના પાડે તેને ખસેડવો.

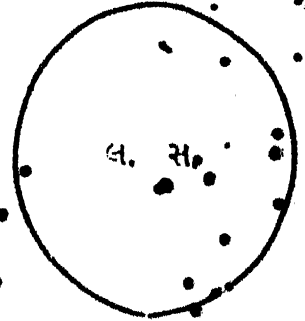
આજ તારીખ

મહિ

સને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો

કરીનો આપ્યો.

જડજ.

નંબર ૧૫૨.

જમીનનું જાહેર વેચાણ બંધ રાખવાનો કલેક્ટરને અખત્યાર.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૨૬.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

મેહરબાન

ના કલેક્ટર સાહેબ.

સરકારમાં મેહસુલ ભરનારી આપના ડિસ્ટ્રિક્ટમાંની

જમીન આ

ફરિયાદમાં થયેલું હુકમનામું બજાવવામાં વેચવાને હરકત છે એવી મતલબનો આપનો કાગળ

નંબર

તારીખ

નો આવ્યો તેના જવાબમાં આપને જણાવવાનું કે,

નું જાહેર વેચાણ ન કરતા આપે બલામણ કરેલા પ્રમાણે

સદરહુ હુકમનામું પૂરું કરવા સારું બંદોબસ્ત કરવાને આપને અખત્યાર છે.

આપનો તામેદાર સેવક,

જડજ.

(૧૦૬)

નંબર ૧૫૩.

જમીનનું હુકમનામું બજાવવામાં હરકત વગેરે કરવાને લીધે કેદમાં મોકલવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૨૬.

(મર્યાદા)

ને માલમ થાય છે.

ની ઉપર દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮ માં તારીખ

સન ૧૮ રોજ કોર્ટે હુકમનામું કર્યું તેમાં કંઈ જમીન અથવા

ને અપાવી છે. તે હુકમનામું બજાવવામાં

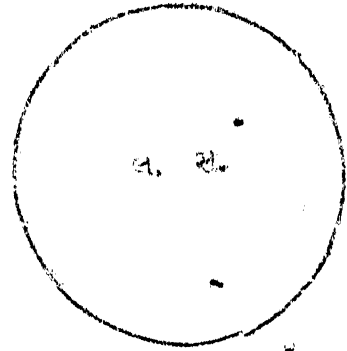
એ વાજબી કારણ વગર અટકાવ ક્યો છે (અથવા હરકત કરી છે)

એમ કોર્ટને જણાય છે, એટલે એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ

દિવસ સુધી કેદમાં રાખવો.

આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સદી તથા કોર્ટનો શિક્ષો

કરીને આપ્યો.

૧૮૭૪.

નંબર ૧૫૪.

બજાવણીમાં પકડવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૩૦.

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

પરચુરણ નંબર સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના બેઝીક્ટને

(૧૦૭)

સન ૧૮ ના

નંબર

માં તારીખ

મહિ

સન ૧૮

મુદત.....			
આજ.....			
પરત.....			
બચવણી.....			
કુલ.....			

રોજ આ કોરટે કરેલા હુકમનામાં હાંસીમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ૩. ની રકમ એ વાદીને

આપવી એવો ઠરાવ થયો છે; અને સદરહુ હુકમનામાં પુરૂં કરવામાં સદરહુ ૩. ની રકમ સદરહુ વાદી

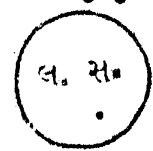
ને આપવામાં આવેલી નથી, માટે આ લેખ ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ પ્રતિવાદીને સ-

મારે પકડવો, અને સદરહુ પ્રતિવાદી તમને સદરહુ ૩. તથા આ પ્રોસેસ બચવવાના ખર્ચ બદલ ૩.

ન આપે તો સદરહુ પ્રતિવાદીને બુનની યોગ્ય ઉ- તાવળથી કોરટની રખ રૂઆવો. બીજી તમને હુકમ કર-

વામાં આવે છે કે, જે તારીખ અને જે રીતે વારંટ બચવવું હોય તેનો, અથવા શુ કારણથી તે બચવવામાં આવ્યું નહીં તેનો, શેરો લખીને તે શેરા મુદ્દાત આ વારંટ તમારે તારીખ

મહિ સન ૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં પાછું મોકલવું. આજ તારીખ મહિ સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિક્કો કરાવે આવ્યું.

૦૪૩૪,

નંબર ૧૫૫.

કોરટમાં પૈસા ભર્યાની નોટીસ.

કોરટમાં દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૭૭.

અ. નંબર

સન ૧૮

માં

અ. બ. વિરુદ્ધ ક. ડ.

નોટીસ આપવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી એ. ૩.

કોરટમાં બરૂદ છે, અને તે

કેહે છે કે વાદીનો દાવો (અથવા બગેરે વિશે વાદીનો દાવો) અદા કરવાને તે રકમ બસ છે.

મિસ્તર ક. રા. વાદીના વકીલને.

રા.

પ્રતિવાદીનો વકીલ.

(૨૦૮)

નંબર ૧૧૬

જરહાજર સાક્ષીની શાહેદી લેવા બાબત કમિશન.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૮૧.

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય ને,
ને

સદરહુ ફરિયાદમાં

ની શાહેદી લેવાની

જરૂર છે અને

છે; માટે તમને એવું કહેવામાં આવે છે કે

એ સાક્ષીની જેમની સવાલ આપીને (અથવા મોઢાના સવાલથી) તેની જખ્ખાની તમારે લેવી, અને તે કામને વાસ્તે તમને આ ઉપરથી કમિશનર નીમવામાં આવે છે, અને વળી તમને કહેવામાં આવે છે કે, તે જખ્ખાની લેવાય એટલે તરત તે તમારે પાછી મોકલવી. (તમે કહેશો તો તે સાક્ષીને હાજર રહેવાની પ્રોસેસ આ કોર્ટ કાઢશે.)

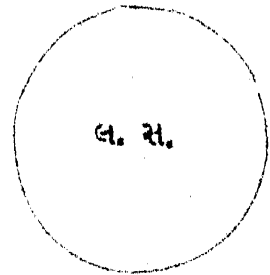
આજ તારીખ

માહે

સન

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો ચિહ્નો

કરીને આપ્યું.

જડજડ.

જો બીજી કોર્ટમાં કમિશન જવું હોય તો આની જરૂર નથી.

નંબર ૧૫૭.

સ્થાનિક ચોકશી બદલ, અથવા હિસાબ તપાસવા બદલ કમિશન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૩૯૨ તથા ૩૯૫.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

(૧૦૯)

આ દાવાના કામ સાર

એમ જણાયું છે; માટે

કમિશનર નીમવામાં આવે છે. (જે સાક્ષીઓની જખાની લેવાની અથવા જે દસ્તાવેજ લેવાની તમારી ઈચ્છા હોય તે શહેદી અથવા તે દસ્તાવેજ સાર હાજર રહેવાથી જરૂર પાડવાની પ્રોસેસ તમે કહેશો તો આ કોર્ટ કાઢશે).*

સદરહુ બાબત તમારો ફીના રૂ.

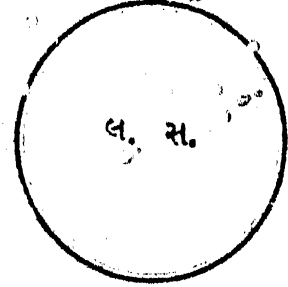
આજ તારીખ માટે
શિકો કરીને આપ્યું.

ને માલમ થાય છે,
બદલ કમિશનર કચ્છવું જોઈએ

ને વાસ્તે તમને આ લેખ ઉપરથી

આ સાથે મોકલ્યા છે.

સન ૧૮ રોજ મારી સહી થયા. કોર્ટનો

જડજ.

* કમિશન બીજી કોર્ટને મોકલ્યું હોય ત્યાં આની જરૂર નથી.

નંબર ૧૫૮.

ફેસલા પહેલાં પકડવાનું વારંટ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૭૮.

ના

ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર.

વિરુદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

કોર્ટના બેઠીફને.

સદરહુ ફરિયાદમાંના વાદી

કોર્ટની ખાત્રી લાયક સાબિત કર્યું છે કે,

પ્રતિવાદી

ની તૈયારીમાં છે એમ માનવાનું સંબંધિત કારણ છે. માટે તમને આ ઉપરથી હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ ફરિયાદનો પુરો પુરો અને આખર નિકાલ થતાં મુખી અને તે ફરિયાદમાં

કેમ હુકમનાનું થાય તે પુરું થાય અથવા બન્ને ત્યાં સધી

જાતે હાજર થવાના રૂ.

(૧૧૦)

ની રકમના જામીન તેણે શા માટે ન આપવા તેનું કારણ બતાવવા સાથે
સરદાર હુ
આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો
શિક્ષો કરીને આપ્યું.

લ. સ.

૪૪૩૬૬૮

નંબર ૧૫૮.

કેદમાં મોકલવાનો હુકમ.

દિવાની કામ બતાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૧.

ના ની કોરટમાં.
દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮
અ. બ. રહેનાર
વિરુદ્ધ
ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય છે.

આ ફરિયાદના વાદી

એ કોરટને એવી અરજ કરી છે કે,

ફરિયાદમાં

ઉપર જે ફેસલો થાય તેનો જવાબ દેવાસાથે

હાજર થવાનો પ્રતિવાદી

ના જામીન લેવા. અને પ્રતિવાદી

એ તે

જામીન આપવા અથવા જામીનને બદલે પુરતી અનામત મુકાબી એમ કોરટે તેને કહ્યું છે

પણ તેમ કર્યું નથી; માટે હુકમ કરવામાં આવે છે કે, ફરિયાદનો ફેસલો થતાં સુધી

અથવા જો વિરુદ્ધ ફેસલો કરવામાં આવે તો હુકમનામું બજે ત્યાં સુધી

સરદાર હુ પ્રતિવાદી

ને કેદમાં રાખવો આજ તારીખ માટે

સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિક્ષો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

૪૪૩૬૬૮

(૧૧૧)

નંબર ૧૬૦.

હુકમનામું પુરું કરવાના જામીન આપવાનો હુકમ કરીને, ફેસલા પહેલાં જામી કરવાનું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૪.

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

અ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેવાસી

કોર્ટના બેલીફને

એ કોર્ટની ખાત્રી લાયક સાબીત કર્યું છે કે, સદરહુ ફરિયાદનો પ્રતિભાવ
 છે; માટે આ ઉપરથી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે, કોર્ટ માટે તે વખતે કોર્ટ કહે
 તે પ્રમાણે વ્યવસ્થા થવા માટે હાજર કરવાસાર અથવા તેની કોમત
 હાજર કરવા સાર અથવા ના ઉપર જે હુકમનામું થાય તે પુરું કર
 રવા જેટલો તે કોમતનો ભાગ હાજર કરવા સાર તારીખ માટે સન
 ૧૮ રોજ અથવા તે પહેલાં ર. ના જામીન આપવાને, અથવા

એ જામીન શા માટે ન આપવા તેનું હાજર થઈને કારણ બતાવવાને સદરહુ પ્ર
 તિવાદી ને તમારે કહેવું, અને વળી તમને હુકમ કરવામાં આવે છે કે તમારે સ
 દરહુ જામ કરવી અને કોર્ટનો બંને હુકમ થતાં સુધી તે જામપતાંથી
 તથા બંદોબસ્તીથી સંભાળમાં રાખવી. અને તમે આ વારંટ કઈ રીતે બબલ્યું તે વિશે એ
 બબલ્યા પછી તરતજ આ કોર્ટને જણાવવું અને પછી આ વારંટ અહીં લાવવું.

આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો
 ચિકો કરીને આપ્યો.

૬૮૬૫.

નંબર ૧૬૧.

જામીન ન આપવાનું સાબીત થાય એટલે ફેસલા પહેલાંની જામી કરવાનું.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૫

ના ની કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સન ૧૮

(૧૧૨)

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

કોરટના બેઠીકને

ફરિયાદમાં

ઉપર જે હુકમનામું થાય તે પુરું કરવાના જામીન પ્રતિ-

વાદી

પાસે માગવાલે રૂા ફરિયાદના વાદી

એ કોરટને

અરજ કરી છે. અને સદરહુ

પાસે કોરટે તે જામીન માગ્યા

તે એ

આપ્યા નથી માટે આ ઉપરથી તમને હુકમ કર-

વામાં આવે છે કે, સદરહુ

ની મિલકત

છે તે તમારે જામ કરવી. અને કોરટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી તે તમારે જામ-
તાથી અને બંદાબસ્તથી સંભાળમાં રાખવી. અને તમે આ વારંટ કઈ રીતે બજાવ્યું તે વિશે
એ બજાવ્યા પછી તરતજ કોરટને જણાવવું અને પછી તે વારંટ અહીં લાવવું.

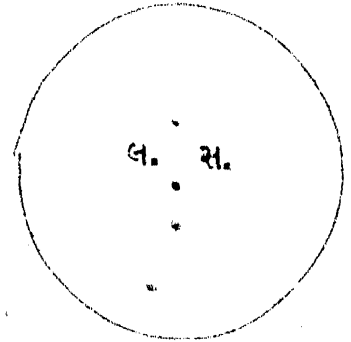
આજ તારીખ

માહે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો

શિક્ષો કરીને આપ્યું.

જડવ.

નંબર ૧૬૨.

ફેસલા પહેલાંની જમી.

જે મિલકત પ્રતિવાદીની માલકીની હોય પરંતુ જેના ઉપર તરત કબજો રાખવાનો

હક્ક અથવા લીયન બીજા કોઈ રાખસોનો હોય તેવી જંગમ મિલકત જમ

કરવાનો મિલકત જંગમ હોય ત્યારે મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૬.

ના

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

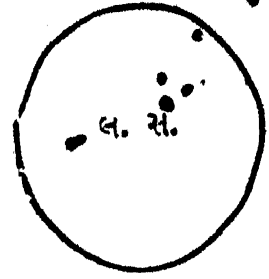
અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

(૧૧૩)

પ્રતિવાદી ને, એવો હુકમ કરવા
માં આવે છે કે, સદરહુ ના કમળમાંની મિલકત,
ને સદરહુ ને કંઈ દાવો હોય તેનો બોળે કાયમ રાખીને પ્રતિવાદીનો
માનકીની છે, તે આ કોરટનો બોળે હુકમ થતાં સુધી પાસેથી લેવાને તમો સદરહુ
ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવા, અને આ લેખ ઉપરથી તમને તે મના
ઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે. તથા સદરહુ ને આ લે.
ખથી એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, આ કોરટનો બોળે હુકમ થતાં સુ-
ધી તમારે સદરહુ મિલકત કોઈ પણ શખ્સને આપવી નહીં.
આજ તારીખ મહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો ચિ.
ફો કરીને આપી.

નંબર ૧૬૩.

ફેસલા પહેલાંની જમી.

મિલકત સ્થાવર હોય ત્યારે કરવાનો મનાઈ હુકમ.
દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૯.

ના નીકોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર સને ૧૮

અ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેવાસી

પ્રતિવાદી ને એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ કોરટને
બોળે હુકમ થતાં સુધી આ સાથે જોડેલી યાદમાં જણાવેલી મિલકત વેચાણથી, બક્ષીસથી,
અથવા બીજી રીતે કોઈને આપી દેવાની તમો ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ
કરવા, અને આ લેખથી તમને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે અને તે મિલ-
કત વેચાણથી, બક્ષીસથી, અથવા બીજી રીતે લેવાની બધા શખ્સને મનાઈ કરવી અને

આ લેખથી તેમને તે મનાઈ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ
કો કરીને આપી.

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો સિ.

માદ.

જડજ.

નંબર ૧૬૪૦

ફેસલા પહેલાંની જમી.

ખીજા રાખસોના હાથમાંના પૈસા અથવા વેચાય એવા લેખ વગરનું લેહેણું જમ કરવાની

મિલકતમાં હોય ત્યારે કાઢવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૬.

ના

ની કોરટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર.

સને ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, કોરટનો ખીજો હુકમ થતાં સુધી, (સદરહુ પ્રતિવાદીના પૈસા અથવા લેહેણું જે હોય તેનું વર્ણન કરવું તે હાલ પાસે છે) તે

પાસેથી લેવાની પ્રતિવાદી

ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ

કરવો અને આ ઉપરથી તેને તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ ફરવામાં આવે છે; તથા

આ કોરટનો ખીજો હુકમ થતાં સુધી સદરહુ (પૈસા વગેરે) અથવા તેનો કંઈ બાગ

કોઈ પણ વાસ્તુસને આપવાની સદરહુ

ને મનાઈ તથા પ્રતિબંધ

કરવો, અને આ લેખથી તે મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે.

આજ તારીખ મહિ

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોરટનો સિ.

કો કરીને આપી.

જડજ.

(૧૧૫)

નંબર ૧૬૫.

ફેસજા, પહેલાંની જમી.

મિશ્રકલમાં, જાહેર કંપની વગેરેનો શેર હોય ત્યારે કાઢવાનો મનાઈ હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૬.

ના

જી કોર્ટમાં

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સેને ૧૮

અ. બ. રહેવાસી

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

પ્રતિવાદી

ને તથા

કંપની-

ના માનેજર

ને એવા હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ કંપનીના

શેર એટલે

છે તે, કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી બીજાને

નામ ચઢાવી આપવાની અથવા તેનું કંઈ ડિવિડન્ડ લેવાની પ્રતિવાદી ને

મનાઈ તથા પ્રતિબંધ કરવો, અને

ને આ લેખ ઉપરથી તે મના-

ઈ તથા પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે, અને તમો

સદરહુ કંપનીના

માનેજરને આ લેખ ઉપરથી એવી મનાઈ અને પ્રતિબંધ કરવામાં આવે છે કે, જુમારે જે

શેર ચઢવા દેવો નહીં જાયા તે ડિવિડન્ડ આપવું નહીં.

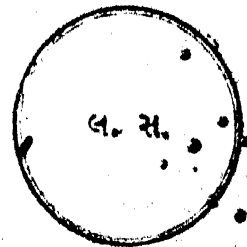
આજ તારીખ.

મહિ

સેને ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો

શિક્રો કરીને આપ્યો.

નંબર ૧૬૬

કામચલાઉ તાકીદ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૮૨.

વાસી અ. બ. ના પ્લીડર (અંચવા તેની તરફના કોન્સલ)

મિ આકોરકને અરજ કરવા ઉપરથી, તથા (આજ રોજ) આ કામમાં સદરહુ વાદીએ

જુજરિલી અરજ (અથવા તારીખ

મહિ

સેને ૧૮

રોજ આ ફરિયાદમાં રાખલ કરેલી ફરિયાદ અરજી અથવા તારીખ

માહે સન ૧૮ રોજ દાખલ કરેલી સદરહુ વાદીની લેખી કેફીયત) વાંચાને, તથા તેની પ્રતિવાદી હાજર ન થયો હોય તો ઉમેરવું કે:—અને વળી પ્રતિવાદી ક. ડ. ને આ અરજ વિશ્વના નોટીસ પોંચ્યા સંબંધી ની શહેદી સાંભળીને, આ કોર્ટ એવો હુકમ કરે છે કે, આ ફરિયાદની સુનાવણી થઈ રહે ત્યાંસુધી અથવા કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી વાદીની સદરહુ ફરિયાદની ફરિયાદ અરજીમાં લખેલું (અથવા લેખી કેફીયતમાં અથવા વાદીની અરજમાં અને આ અરજની ચોકસી વખતના પુરાવામાં કહેલું) તાલુકે માંના હિંદુ પુરામાં ધાંચા મેદલામાં ઘર નંબર ૯ છે તે પાડવું નહીં, અથવા પાડવા દેવું નહીં, અથવા ને સામાનથી તે ઘર બાંધું છે તે સામાન વેચ્યો નહીં, એવી પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના નોકર, કામગાર અને મુખત્યારને તાકીદ આપવી.

આજ તારીખ માહે

સન ૧૮

દિવાની જડજ.

(તાકીદમાં આઠી અથવા બીજ વેચવાનો પ્રતિબંધ કરવાનું માગ્યું હોય, તો હુકમનો હુકમ કરવાનો ભાગ આ રીતે લખવો:—)

આ ફરિયાદની સુનાવણી થતાં સુધી અથવા આ કોર્ટનો બીજો હુકમ થતાં સુધી વાદીની ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા અરજમાં) અને આ અરજ વખત સાંભળેલા પુરાવામાં કહેલી છે ને તારીખ માહે સન ૧૮ રોજની અથવા તે સુમારનો તારીખની વાયદા આઠી (અથવા બિલ આઠ એકરએન્જ) પ્રતિવાદીએ તથા એ અથવા તે પૈકી કોઈ એકે પોતાના તાબામાંથી આપવી નહીં કે તે ઉપર શરો મારી આપવો નહિ અથવા તે બીજને ચઢાવી આપવી નહિ અથવા વેચવી નહિ એવી પ્રતિવાદી તથા ને તાકીદ આપવી.

(અંચાનામિત્વ (કાપીરાહટ) ના મુકદમામાં.)

વગેરે સુધી. નામનું પુસ્તક અથવા તે પૈકી કંઈ ભાગ છાપવો નહિ, પ્રસિદ્ધ કરવો નહિ, અથવા વેચવો નહિ, એવી પ્રતિવાદી ક. ડ., તેના નોકર, મુખત્યાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(જ્યારે કોઈ પુસ્તકના ફક્ત કંઈ ભાગનો પ્રતિબંધ કરવો હોય તો:—

વગેરે સુધી ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા અરજમાં અને પુરાવામાં વગેરે) પ્રતિવાદીએ પ્રસિદ્ધ કર્યો એમ લખ્યું છે તે તથા નીચે તપશીલ બતાવી છે તે પુસ્તકનો ભાગ એટલે સદરહુ પુસ્તકમાંનો એ મથાળાનો ભાગ તથા એ મથાળાનો ભાગ (અથવા પૃષ્ઠ થી પૃષ્ઠ સુધી અને પૃષ્ઠ સુધી તેનો ભાગ છાપવો નહિ, પ્રસિદ્ધ કરવો નહિ, વેચવો નહિ, અથવા બીજી રીતે તેની બવરચા કરવી નહિ એમ પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના નોકર મુખત્યાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(કારીગરીના પટાની બાબતમાં.)

સુનાવણી વગેરે થતાં સુધી, વાદીની ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા અરજમાં વગેરે, અથવા

લેખી કેફીયતમાં વગેરે) કહેલી વાદીઓની અથવા તે પૈકી કોઈની શોધના મુળતત્વને અમરે શરેણી ધરો (અથવા જે હાય તે). વાદીની ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા જે હાય તે લખ્યું) કહેલા પટાઓની અનુક્રમે જે જે મુદ્દો બાકી રહીએ ત્યાંસુધી, પાડવી નહિ, અથવા વેચેલી નહિ એવી, તથા તે શોધી કહેલી વસ્તુઓની બનાવટ કરવી નહિ. કે નકલ કરવી નહિ, કે સામ્યતા કરવી નહિ કે તેમાં કંઈ વધારવું નહિ કે તેમાંથી કંઈ ઘટાડવું નહિ એવી પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના મુખત્યાર, નોકર, અને કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(વેપારની નિશાની બાબતના મુકદ્દમામાં.)

વગેરે સુધી, વાદીની ફરિયાદ અરજીમાં (અથવા અરજીમાં) કહેલી છે તેવી, સીડીઓ અથવા, -વાદી અ. બ. જે મિત્રણ કે કાજોરંગ (બ્લાકિંગ) (અથવા જે હાય તે લખ્યું) તૈયાર કરેછે અને વેચેછે તે, અને જે મિત્રણ કે કાજોરંગ પ્રતિવાદી વેચેછે તે, એકબીજાં છે એમ બતાવે એવી બહારથી બરોબર દુખાતી નકલ કરીને અથવા બીજી રીતે હિકમતથી કરેલી કે લખેલી બીજી કોઈ સીડીઓ-બાટલી ઉપર ચોટાડીને, વાદી જે કાજોરંગ તૈયાર કરેછે તેજ આ કાજોરંગ છે એમ જણાવીને અથવા એમ જણાઈ આવે એવી રીતે કોઈ પણ મિત્રણ કે કાજોરંગ વેચ્યો નહિ કે વેચવાસાર માંડવો નહિ કે વેચાય એમ કરવું નહિ એવી, અને જે મિત્રણ કે કાજોરંગ વાદી અ. બ. તૈયાર કરેછે અને વેચેછે તે, અને જે મિત્રણ કે કાજોરંગ પ્રતિવાદી વેચેછે અથવા પ્રતિવાદીએ વેચવાનું મનમાં આણ્યું છે તે, એકબીજાં છે એમ જણાઈ આવે એવી હિકમતથી કરેલી કે લખેલી વેપારની ચકતીઓનો ઉપયોગ કરવો નહિ એવી, પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના નોકર, મુખત્યાર અથવા કામ કરનારને તાકીદ આપવી.

(પંત્યાણાના ધંધામાં કોઈ રીતે હાય ધાલવો નહિ એવી પાંતોદારને મનાઈ કરવા બાબત.)

સુધી અ. અને ડ. ના પંત્યાણાની પેઢીને નામે કોઈ પણ કરાર કરવો નહિ, તથા કોઈપણ બીજા આદ્ય એક્સચેન્જ, સીડી, કે લેખી દસ્તાવેજ સીકારવો નહિ, લખ્યો નહિ, શેરો કરી આપવો નહિ, કે વેચ્યો નહિ, તથા અ. અને ડ. ની અદરહુ પંત્યાણાની પેઢીને નામે કે તે પેઢીની સાબ ઉપર, કે જોઈ કરીને પૈસાની કોઈપણ રકમ આપવાજી કે કોઈપણ કરાર અથવા વચન કે પતકરેલું કામ પૂરું કરવાને સદરહુ પંત્યાણાની પેઢી કોઈ રીતે જવાબદાર થઈ શકે અથવા જેની જવાબદારી પેઢી ઉપર નાખી શકાય એવું, -કંઈ કરજ કાઢવું નહિ, કંઈ માલ વેચાતો લેવો કે આપવો નહિ, તથા કોઈપણ રીતે મોહાનું કે બેખી વચ્ચે આપેવું નહિ, કબજા-ચત કરવી નહિ, કે કંઈ પતકરેલું નહિ, તથા કંઈપણ કામ કરવું નહિ કે કરાવેવું નહિ એવી પ્રતિવાદી ક. ડ. તેના મુખત્યાર, તથા નોકરને તાકીદ આપવી.

નંબર ૧૬૭.

તાંકીદની અરજની નોટીસ.

દિવાની કામ અમલવાની રીતના કાયદાની કલમ ૪૬૪.

ના ની કોરટમાં

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ.

ક. ડ. રહેનાર

આ ઉપરથી નોટીસ આપવામાં આવે છે કે, તારીખ મહિ સન
રોજ સદરહુ નીકોરટ ખેસે તે વખતે જે કરાર પુરો કરવાસાથે આ ફરિયાદ
કરી છે તે કરાર તોડ્યા બદલ નુકસાની લેવાની માં પ્રતિવાદી ક. ડ. એ મારા
ઉપર ફરિયાદ કરી છે તેનું કામ ક. ડ. એ આગળ ચલાવવું નહિ (અથવા અમારી દરમ્યાન
જે પંચાળ સંકલવાની આ ફરિયાદ થઈ છે તે પંચાળાની બાબતમાં પંચાળાનું કંઈ લેહણું
લેવું મહિ કે તે લેહણાની છટ મુકવી નહિ, અથવા જે કરાર પુરો કરવાની આ ફરિયાદ છે તે
કરારમાં મને જે જમીન વેચાણ આપવાની કબજાવત છે તે જમીનમાંનું ઘાસ ઉગેલું બાંચત-
ળીયું ખાંડવું નહિ; અથવા જે પ્રમાણે હાય તે પ્રમાણે) એવી ક. ડ. ને તાકીદ મળવા સાથે
અરજ કરવાનો હું અ. બ. ધરાવો રાખું છું.

આજ તારીખ મહિ સન

અ. બ.

ક. ડ. ને

તાળ કલમ—ફરિયાદમાં દાખલ થએલા કોઈ પણ પ્રોસીડીંગ ઉપરથી જે પક્ષકારનું
નામ અને પત્તો જણાઈ આવતો ન હોય તેવા પક્ષકારને તાકીદ આપવાની અરજ કરવાની
હોઈ તો, યોગ્ય અમલદારથી નોટીસ પોંચાડી શકાય એટલા માટે તે નામ અને પત્તો પુરેપુરો
લખવો.)

નંબર ૧૬૮.

વસુલદારની નીમણુક.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૩.

તા

ની કોરટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન ૧૮

અ. બ. રહેનાર

વિરૂદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

ને માલમ થાય ને

સદરહુ ફરિયાદમાં

ની તરફે તારીખ

મહિ

સન ૧૮

રોજ થએલું હુકમનામું બજાવવામાં

જમ થઈ છે. માટે દિવાની કામ

ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૩ પ્રમાણે, તે કલમમાં ઠરાવેલા તમામ અખત્યાર આ-
પીતે, તમને સદરહુ મિલકતના (રજીસ્ટરની ખાતરી લાયક તમારે જમીન આપવા એ શરતથી)
વસુલદાર નીમ્યા છે.

સદરહુ મિલકત સંબંધી તમે જમાં ખરચ કરો તેનો યોગ્ય અને ખરોખર હિસાબ તમારે
આપવો. આ નીમાણુંકને આધારે તમે જે જુમા કરો તેના ઉપર
૬૩ શેકડે પ્રમાણે મહેનતાણું મળવાનાં તમને હક છે.
આજ તારીખ માહિ સને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિક્કો
કરીને આપ્યો.

લ. સ.

જડજ.

નંબર ૧૬૯.

વસુલદારે આપવાનું જામીનખત.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૪

ના

નો કોર્ટમાં.

દિવાની ફરિયાદ નંબર

સન

અ. ખ. રહેનાર

વિરુદ્ધ

ક. ડ. રહેનાર

આ લેખ ઉપરથી બંધાને જાહેર કરવામાં આવે છે કે, અમો આઈ. જે. રહેવાંસી વ-
ગેરે, તથા કે. એલ. રહેવાંસી વગેરે તથા મ. ન. રહેવાંસી વગેરે, એ
કોર્ટના રજીસ્ટરાર જ. હ. અથવા તેના આટરની અથવા મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર, અથવા મિલ-
કતનો વહિવટ કરનાર, અથવા આસાનનને રકમ રૂ. — આપવાને સદરહુ જ. હ. ત્રી
સાથે એક મતે અને પૃથક પૃથક બંધાયે છીએ. તે રકમ આપવાને અમે બંધા પોતાને
તથા અમારા પૈકી દરેકને તથા અમારા અને અમારા દરેક વારસ, મૃત્યુપત્ર ચલાવનાર, અને
મિલકતનો વહિવટ કરનારને આ લેખથી એકમતે અને પૃથક પૃથક તમામ રકમ આપવાને
બંધન કરીએ છીએ.

આજ તારીખ

માહિ

સન

અને આ કોર્ટમાં અ. ખ. એ ક. ડ. ઉપર (આ કેસાણે ફરિયાદનો વિષય લખ્યો) ને
વાસ્તે ફરિયાદ અંરજ દાખલ કરી છે.

અને સદરહુ ફરિયાદ અંરજમાં લખેલાં મૃત્યુપત્ર કરનાર ઓ. પી. ની રચાઈ મિલકતનું
બાડું તથા ઉત્પન્ન વસુલ કરવા તથા લોકો પાસે બાકી રહેલી જંગમ મિલકત વસુલ કરવાસાર
સદરહુ કોર્ટના હુકમથી સદરહુ આઈ. જે. ને નીમ્યો છે.

હવે આ જામીનીની સરત એ છે કે—સદરહુ આઈ જે. પોતે બંધાયો છે તે પ્રમાણે સ્થા-
વર મિલકતના બાડા અને ઉત્પન્ન બદલ તથા સદરહુ ક. ડ. ની જંગમ મિલકત સંબંધી પૈસાની

જે રૂકમ તથા રકમો તેના હાથમાં આવે તે બધાનો તથા દરેકનો (અથવા જેનો હોય તેનો) તે યોગ્ય રીતે કોર્ટ દરમિયાન તે તે વખતે હિસાબ આવે તથા સદરહુ કોર્ટના ફરમાવ્યા પ્રમાણે કે સદરહુ કોર્ટ હવે પછી ફરમાવે તે પ્રમાણે જે બાકીઓ તેના પાસે વખતે વખતે લેણી જણાવવામાં આવે તે યોગ્ય રીતે આવે તો આ જનમીની નિરર્થક છે નહીં તો તે પુર્ણ અમલમાં છે.

આઈ. જે.

કે. એલ.

મ. ન.

સદરહુ બંધાએલા અખસોએ

ની સમક્ષ સહી કરીને સ્વાધીન કરવું.

નોંધ:—વેસા અનામત મુક્યા હોય તો ખતની સરતો પછી તેના યાદ લખવી.

નંબર ૧૭૦.

પક્ષકારોના એકમત થવાથી લવાદીપર સોંપવાનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૧.

(મથાળું.)

તે માલમ થાય તો,

સદરહુ વાદી પ્રતિવાદી, ઉપરની ફરિયાદમાં પોતાની દરમ્યાનની તકરારી બાબતો તમારી લવાદી અને નિવાડા ઉપર સોંપવાને એકમત થયા છે. માટે તે પ્રમાણે આ લેખ ઉપરથી પક્ષકારોની દરમ્યાનની સદરહુ સઘળી તકરારી બાબતોનો નિરણય કરવાને તમને નીમ્યા છે, તથા આ સોંપવાનું ખરચ કયા પક્ષકારે આપવું એનો નિરણય કરવાનો અખત્યાર પક્ષકારોની સંમતિવડે તમને આપ્યો છે.

તારીખ મહિ નામ સન ૧૮ રોજ અથવા આ કોર્ટ બીજી જે દિવસ હોય તે દિવસે કે તે અગાઉ તમારો લખેલો નિવાડો આ કોર્ટને તમારે આપવો.

જે સાક્ષીની જબાની લેવાની અથવા જે દસ્તાવેજ જેવાની તમારી ખરજ હોય તે સાક્ષી અથવા દસ્તાવેજ હાજર કરાવવા સાફ પ્રોસેસ તમે માગશો એટલે, આ કોર્ટ કાઢશે, તે સાક્ષીને સોગત અથવા પ્રતિજ્ઞા આપવાનો તમને અખત્યાર આપવામાં આવે છે.

ઉપરની ફરિયાદમાં તમારી ફીના રૂ.

આ સાથે મોકલ્યા છે.

આજ તારીખ મહિ

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા

કોર્ટનો ચિન્હો કરીને આપ્યો.

લ. સ.

૧૮૬૫.

નંબર ૧૭૧.

સંમતિથી લવાદીપર સોંપવાનો કોરટનો હુકમ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૦૮.

(મથાળું.)

આજ રોજ ગુજરાતી વાદીની અરજી વાંચીને તથા પ્રતિવાદી તરફની સંમતિ લેઈને, તથા વાદી તરફે નું અને પ્રતિવાદી તરફે નું સાંજળીને, બધા પક્ષકારોની સંમતિવડે તથા સંમતિથી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે: તમામ પક્ષકારોની દરમ્યાનની લેવડ દેવડ તથા બ્યવહાર સુધાંત આ ફરિયાદમાંની તમામ તકરારી બાબતો ને આખર નિકાલ કરવાને સોંપવી, અને તેણે પોતાનો નિવાડો લખેલો કરવો તથા તે નિવાડો અને તેની સાથે આ ફરિયાદનું તમામ કામ, જાણીએ, તથા દાખલ થયેલા કાગળ આ હુકમની તારીખથી એક માસમાં આ કોરટને મોકલવા. અને તેવીજ સંમતિવડે તથા સંમતિથી વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ લવાદને સોગન અથવા પ્રતિજ્ઞા આપવાનો અખત્યાર છે, અને સદરહુ લવાદને પક્ષકારોની તથા તેમના સાક્ષીઓની સોગન ઉપર અથવા પ્રતિજ્ઞા ઉપર જામાની લવાની છુટ છે, તથા પોતાને જરૂર જણાય તે હિસાબના સર્વ ચોપડા મગાવવાના અખત્યાર સુધાંત, દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદા પ્રમાણે લવાદને જે સત્તા અથવા અખત્યાર આપેલા છે તે તમામ સત્તા અથવા અખત્યાર સદરહુ લવાદને છે. તથા તેવી સંમતિ વડે અને સંમતિથી વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, આ ફરિયાદનું ખરચ તથા સદરહુ લવાદના નિવાડા સુધીનું તથા નિકાડા સુધાંતનું લવાદીપર સોંપવાનું અને તે નિવાડો અમલમાં લાવવાનું ખરચ સદરહુ લવાદના ઠરાવના પરિણામ પ્રમાણે થશે. તથા તેવી સંમતિ વડે અને સંમતિથી વળી એવો હુકમ કરવામાં આવે છે કે, સદરહુ રીતે સોંપેલી જુદી જુદી બાબતોની ચોકશી કરવામાં તેને મદત કરવા સારું એકં લાયક હિસાબી માણસ નીમવાને સદરહુ લવાદને છુટ છે, તથા તે હિસાબી, શખ્સના મહેનતાણા બદલ અને તે સંબંધી ખર્ચ ખરચ થાય તે બદલ સદરહુ લવાદનો ખર્ચમાં યોગ્ય આવે તે આપવું.

આજ તારીખ માટે અને ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોરટનો શિક્કો કરી આપ્યો.

સી. લ

જડજ.

નંબર ૧૭૨.

વેચાય એવા દસ્તાવેજને આધારે કરેલી સંક્ષિપ્ત ફરિયાદમાં ઠરાવો સમન.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૩૬.

ફરિયાદ નંબર.

ના

ની કોર્ટમાં.

, વાદી.

, પ્રતિવાદી.

(આ ડેકાણે પ્રતિવાદીનું નામ વર્ણન ને પત્તો લખવો) ને

માલમ થાય ને:

૬. (આ ડેકાણે વાદીનું નામ વર્ણન તથા પત્તો લખવો) એ દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાના પ્રાપ્ત ૩૬ પ્રમાણે બિલ આફ એક્સચેન્જના (અથવા હુંડીના કે વાયદા ચીનીના) માલિક તરીકે (અથવા શેરવાળા તરીકે) બાબત મુદલ તેના લેણા ૩.

(અથવા બાબત મુદલ આફીરેલા ૩.

) ની તમારા ઉપર આ

કોર્ટમાં ફરિયાદ કરી છે, તે બિલ આફ એક્સચેન્જની (અથવા હુંડીની કે વાયદા ચીનીની) એક તકલ આ સાથે જોડી છે: મારે તમને આ ઉપરથી ફરમાવવામાં આવે છે કે, હાજર થઈને ફરિયાદનો જવાબ દેવાની, આ સમન પોંચ્યાની તારીખથી, પોંચે તે તારીખ સુધાંત, દશ દિવસમાં તમારે કોર્ટની પાસેથી રજા મેળવવી. અને તે મુદતમાં તમે હાજર થવાનો દાખલો માંડી રખાવો. જો તેમ નહીં કરો તો તે દશ દિવસ વીતી ગયા પછી કોઈ પણ વખતે ૩.

(આ ડેકાણે મામેલી રકમ લખવી) કરતાં વધારે નહીં એવી કોઈ રકમનું તથા ખરચની રકમ ૩.

ફરિયાદનો જવાબ ગુણદોષ વિશે છે અથવા આ ફરિયાદમાં હાજર થવાની તમને રજા આપવી યોગ્ય છે એવું બતાવનારા ઇકરારને અથવા સોગતનામને આધારે કોર્ટને અરજ કરવાથી હાજર થવાની રજા મળી શકશે.

(આ ડેકાણે બિલ આફ એક્સચેન્જ, હુંડી, અથવા વાયદા ચીની અને તે ઉપરના બધા શેરાની તકલ લખવી.)

નંબર ૧૭૩

અપીલની યાદ.

દિવાનીનકામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૪૧.

અપીલની યાદ.

(૨૭૪૨ પ્રમાણે નામ વગેરે) વાદી—અપેલન્ટ.

(૨૭૪૨ પ્રમાણે નામ વગેરે) પ્રતિવાદી—રેસ્પોન્ડન્ટ.

(અપીલ કરનારનું નામ) સદરહુ (વાદી અથવા પ્રતિવાદી) સદરહુ ફરિયાદમાં

ના તારીખ માટે

સન ૧૮ ના હુકમનામા

ઉપર ની હે કોર્ટને (

ની ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટને ને હાય

તે ૧ મીચિના કારણથી અપીલ કરે છે. તે એકે:—

ફરેકતનાં કારણ લખવાં),

(આ ડેકાણે

1962

• અપીલોનું મહત્વ.

दिव्यानी काम यत्नावयाणी रीतना कायद्यानी कुत्तम प४८८

કોરટ (અખવા હે કોરટ) મુકામ.

सन् १८ न्नी शास्त्रमां कुडमनीमां उपर थय्येला अप्पानिनुं २७२२.

(१२३)

કેસબી.	પ્રા.મ.ક.ક. ૧૬	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૧૭	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૧૮	
હાજરી.	પ્રા.મ.ક.ક. ૧૯	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૦	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૧	
જેના ઉપર અપીલ કરવા માં આવી તેલુકમનામું.	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૨	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૩	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૪	
રેસીપ્ટનું.	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૫	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૬	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૭	
અપેલેન્ડ.	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૮	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૨૯	
	પ્રા.મ.ક.ક. ૩૦	
પ્રા.મ.ક.ક. ૩૧		
પ્રા.મ.ક.ક. ૩૨		

(૧૨૪)

નંબર ૧૭૫.

અપીલની સુનાવણીને વાસ્તે ઠરાવેલા દિવસની રેસ્પોન્ડેન્સ નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૫૩.

ના ની કોર્ટમાં.

, અપેલેન્ટ વિરુદ્ધ,

, રેસ્પોન્ડેન્ટ,

ની કોર્ટના તારીખ માટે

સન ૧૮

ના

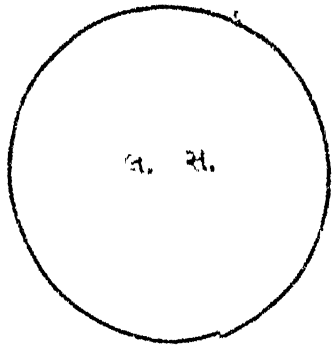
ઉપર અપીલ.

રેસ્પોન્ડેન્ટ

ને, નોટીસ આપવામાં આવેલ છે, આ કામમાં ના હુકમનામાં ઉપર એ અપીલ આપી છે, અને તે આ કોર્ટમાં નોંધાયેલ છે. અને આ કોર્ટ તે અપીલની સુનાવણીનો દિવસ તારીખ માટે સન ૧૮ ઠરાવેલ છે.

જો તમારી તૈરફથી જાતે, અથવા તમારા પ્લીડરની મારફતે, અથવા આ અપીલમાં તમારી વતી, કામ કરવાને કાયદા પ્રમાણે અખતાર મળેલા કોઈ શખ્સની મારફતે હાજર પવામાં નહીં આવે તો તમારી ગેરહાજરીમાં તેની એકતરફી સુનાવણી થઈને નિકાલ થશે.

આજ તારીખ માટે સન ૧૮ રોજ મારી સહી તથા કોર્ટની શિક્ષા કરીને આપી.

જડજ.

ટીપ્પણી:—જો તમારું કામ બંધ રાખવાનો હુકમ કર્યો હોય તો તે વિશેની અખતાર આ નોટીસમાં આપવી.

નંબર ૧૭૬.

અપીલમાંનું હુકમનામું

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૭૯.

ના

ની કોર્ટમાં

(૧૨૫)

રેસ્પોન્ડન્ટ,

ના

ઉપર અપીલ.

, અપેલેન્ટ વિરુદ્ધ,

ની કોરટના તારીખ

માહે

, રિ.

સન ૧૮

અપીલની માટે.

વાદી.

, પ્રતિવાદી.

ની કોરટ તારીખ

માહે ૧,

સન

રોજ

સદરહુ ફરિયાદમાં કરેલા હુકમનામા ઉપર

સદરહુ વાદી (અથવા પ્રતિવાદી)

ની કોરટને નીચેના સમજાવથી અપીલ કરે છે; તે એ કે.

(આ ઠેકાણે સમજાવ લખવા.)

તારીખ માહે

સન ૧૮

રોજ અપેલેન્ટ તરફ

તથા રેસ્પોન્ડન્ટ તરફ

ની સમક્ષ

ની રજૂઆત આ અપીલની સુનાવણી થતાં એવા હુકમ કરવામાં આવે

(આ ઠેકાણે અપાવેલી દાદ લખવી.)

છે કે—

આ અપીલનું ખરચ રૂ.

થાય છે તે

૧ આપવું, અસલ ફરિયાદનું ખરચ

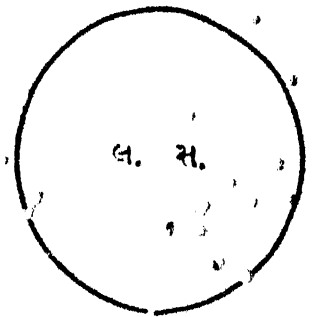
એ આપવું

આજ તારીખ માહે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી કરીને

આપ્યું.

१७३

व्यपीक्षनां दुःक्रमानां उपर-ध्वंसेष्वी व्यपीक्षानुं २७२५४३

દિવાની કામ ચલાવવાની રીતના કાયદાની કલમ ૫૮૭.

122.

અપીલનાં હુકમનામાં ઉપર થયેલી અપીલોનું રજીસ્ટર.

અપીલની અપી- યાદીની લનો તારીખ. નંબર.	અપેલિન્ટ.	રેસોનડેન્ટ.	જેના ઉપર અપીલ કરવામાં આવી તે હુકમનામું.	હાજરી.	ફેસલો.
નામ. વર્ણન રેહવાનું હેકાણું.	નામ. વર્ણન રેહવાનું હેકાણું.	અવલ કરિયાદનો તથા અ. પીલનો નંબર.	રકમ અંગત. અંગત. કિંમત.	પક્ષકારો- ને હાજર થવાનો દિવસ.	અહાલ રાશી ખા જી, રદ ખત કેપો. કે અથ ફેરબો. કમ ર- કમને.

(૧૨૭)

નંબર ૧૭૮.

હરિ તપાસની અરજ શા માટે મંજૂર ન કરવી તેનું કારણ બતાવવાની નોટીસ.

દિવાની કામ ચલાવવાની રૂઢીના કાયદાની કલમ ૧૨૬.

ના

કોર્ટમાં.

,વાદી, વિરુદ્ધ

,પ્રતિવાદી,

ને નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે,

સદરહુ મુકદ્દમામાં આ કોર્ટે કરેલા તારીખ માટે

સન ૧૮ ના કેસ-

લાની ફરી તપાસ કરવાને

એ આ કોર્ટને અરજ કરી છે. આ કેસમાં

કોર્ટે પોતાના ફેસલાની ફરી તપાસ શા માટે ન કરવી તેનું તમીરે કારણ બતાવવા સારું

તારીખ માટે

સન ૧૮

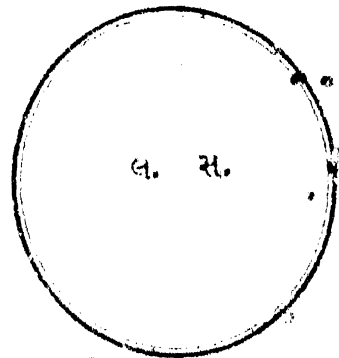
રોજ મુકદ્દમા કરાવ્યો છે.

આજ તારીખ માટે

સન ૧૮

રોજ મારી સહી તથા કોર્ટનો શિક્રો

કરીને આપી.

નંબર ૧૭૮.

પ્લીડર બદલવાની નોટીસ.

ના

ની કોર્ટમાં.

અ. બ.

વિરુદ્ધ

ક. ડ.

કોર્ટના રજિસ્ટ્રારને

નોટીસ આપવામાં આવેલ છે કે મેં અ. બ. (અંથવા ક. ડ.) એ સદરહુ ફેરિયાદમાં મારા

(૧૨૮)

ખીડર તરીકે અત્યાર લગણ

મેં બંધ કર્યો છે, અને હાલનો મારો ખીડર

ના ગ. હ. ને નામ્યો છે, પરંતુ તેને કામ કરતો
નો ને. કે. છે.

અ. ખ. (અથવા કે. ડ.)

ખરે ૧૯૦૦

કોર્ટના પ્રત્યેક સભન, નોટીસ, હુકમનામા અથવા હુકમ નીચે અથવા કોર્ટની

બીજી કોષ્ટક પ્રોસેસ નીચે લખવાની ટીપ.

(આફીસની જગા) માં રજિસ્ટરની આફીસમાં હાજર રહેવાનો બખત, દસથી તે ચાર
વાગૂતા સુધી છે, પરંતુ (આ ટુકાણે ને દિવસે આફીસ બંધ થવાની હાય તે દિવસ લખવો
દિવસે જોકે વાગે આફીસ બંધ થાય છે.

આર. જી. કાસ્થેવેટ,

હિંદુસ્તાનની સરકારના આફિશિએટીંગ સેક્રેટરી.

(True Translation)

LALSHANKAR UMIASHANKAR TRAVADI.

Subordinate Judge of Dhandhuká and Goghá.

